FILE NO:

ARS 2 APP82

FILE No:

ARS 2 APP 82

FILE No:

ARS 2 APP82

'ಕಾನಡಾವೃತ್ತ'

ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ, ಕುಮಟಾ

1916 ರಿಂದ 1956

'ಕಾನಡಾವೃತ್ತ'

ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ, ಕುಮಟಾ

1916 ರಿಂದ 1956

'ಕಾನಡಾವೃತ್ತ'

ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ, ಕುಮಟಾ

1916 ರಿಂದ 1956

ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಜೀವನ ವೃತ್ತ

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಥಮ ಚರಣದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಜನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ತೀರ ವಿರಳ. ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗಿನ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಯಸುವ ಜನರು ಪುಣೆಯ "ಕೇಸರಿ" ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಓದಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ [ಆಗ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆ] ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುದ್ದಿ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಥವಾ (ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅತಿಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುವ ಹಾಗೂ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಂಬಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಲಾಲಸೆಯನ್ನು ಕುದುರಿಸುವ, ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ "ಸ್ಟಾರ ಓಪ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್ಸ" [ಸ್ಥಾಪನೆ 1902] ನ ಒಡೆಯರಾಗಿದ್ದ ಡಾ| ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇಶವ ಶೇಣವಿಯವರು, ಕುಮಟೆಯ ಗಿಬ್ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ [ಸ್ಥಾಪನೆ 1908] ಕೆಲವು ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಆತ್ಮೀಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ 1916 ನೇ ಇಸವಿಯ ವಿಜಯ ದಶಮಿಯ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಅದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಲೇಖನಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ "ಗಂಗಾ ಜಮುನೀ" ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು.

"ವೃತ್ತ" ದ ನೈಜವಾದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಲು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಇದು ಸಕಾಲ. ದಿವಂಗತ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಭು ಅಂಕೋಲಾ ಇವರೇ ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ನಿಜವಾದ ಜನಕರು. ಕುಮಟೆಯ ಗಿಬ್ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕ (1908 ರಿಂದ 1919) ಮತ್ತು ಅಂಕೋಲೆಯ ಎಡ್ವರ್ಡ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ (ಈಗ ಜೈಹಿಂದ ಹಾಯಸ್ಕೂಲ) ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕ (1919 ರಿಂದ 1927) ರಾಗಿದ್ದ ಅವರು "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ದ ನಿಜವಾದ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರೂ, ಸರಕಾರದ ಧನ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೌಕರರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆಗ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ (1916 ರಿಂದ 1927) ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಮನೆತನದ ಒತ್ತಡದ ಮೂಲಕ, ನೌಕರಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ಫೊರೆಸ್ಟ ಕಾಂ[illegible] ಧಂದೆಯ ಪೂರ್ಣ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಾರ್ಯಬಾಹುಲ್ಯದಿಂದ "ವೃತ್ತ" ದ ಸಂಪ[illegible]ಕ್ವದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಗಿಬ್ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ಗೋವಿಂದ ಶ್ಯಾ[illegible] ವಕೀಲರಿಗೆ ಮತ್ತು ದಿವಂಗತ ವಕೀಲ ಕೇಶವ ಉಪೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೂ "ವೃತ್ತಕ್ಕೆ[illegible]ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಈ ನಿತಾಂತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅ[illegible] "ವೃತ್ತ" ಕ್ಕೆ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ದೂರದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರ ಸಂಪಾದಕತ್ವದಡಿಯಲ್ಲಿ "ವೃತ್ತ" ವು ಸುಂದರವಾದ ಬುಡಬೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ತಾ. 31-3-1955 ರಂದು ವಿಶ್ವನಾಥ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪ್ರಭುರವರು ಪರಂಧಾಮವನ್ನೈದಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ತಾ. 5-4-1955 ರ "ವೃತ್ತ" ದಲ್ಲಿ ಶೋಕ ಸಂದೇಶದೊಡನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವರದಿ "ವೃತ್ತ"ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದದ್ದನ್ನು ನಾವು ನಮೂದಿಸುತ್ತೇವೆ.

"ವೃತ್ತ" ದ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪ್ರಭುರವರು "ವೃತ್ತ" ದ ಪಾಲಕ-ಪೋಷಕರಾಗಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು "ವೃತ್ತ" ವು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸ ಬಯಸುತ್ತದೆ. "ವೃತ್ತ" ವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು "ವೃತ್ತ" ದ ಜನಕ ವೈ| ವಾ|

ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟವರೂ, ಅದರ ಲಾಲನೆ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ನೆರವನ್ನಿತ್ತವರೂ ಶ್ರೀ॥ ಪ್ರಭುಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಗಾಮಿಯಾಗಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತ "ವೃತ್ತ" ವನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ್ದರು. "ವೃತ್ತ" ದ ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗದಿಂದ ನಿವೃತ್ತ-ರಾದ ಮೇಲೂ ಅವರು ಅಪತ್ಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಹೊಸ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರಿಂದ ಶ್ರೀ॥ ಪ್ರಭುರವರ ನಿಧನದಿಂದ "ವೃತ್ತ" ಕ್ಕೆ ಇಂದು ಪಿತೃ ವಿಯೋಗದ ದುಃಖ-ವಾಗುತ್ತಿರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅಂತೆಯೇ "ವೃತ್ತ" ವು ಮೃತಾತ್ಮರಿಗೆ ಪಿತೃಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ-ಯನ್ನಿತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನೀಯಲು ಪರಮಾತ್ಮನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಪುರಃಸರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಪುಣೆಯ ಫರ್ಗ್ಯುಸನ್ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಳ ಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ, ನಾಮದಾರ ಗೋಖಲೆಯವರಂಥ ಆ ಕಾಲದ ರಾಷ್ಟ್ರಧುರೀಣರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರದ ಪುಣೆಯ ಕೇಸರಿ ವಗೈರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ, ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ನರಸಿಂಹ ಶ್ಯಾನಭಾಗರು ಮತ್ತು ದಿ॥ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು "ವೃತ್ತ" ಕ್ಕೆ 1918 ರಿಂದಲೇ ಅಂದರೆ ಕಾಲೇಜ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿ॥ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಭುರವರಿಂದ "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ದ ಧುರೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು 45 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಂದರೆ 1963 ರ ವರೆಗೆ ದಿ॥ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಅವಿರತ, ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ, ಅನುಪಮ ನಿರಪೇಕ್ಷ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿ-ಸಿದರು. ಭಾಷಾ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ವಿಚಾರ ಪರಿಪ್ಲುತ ಲೇಖನಗಳು, ಅವರ ಲೇಖನಿಯಿಂದ ಹರಿದ ಕಾರಣವಾಗಿ ವೃತ್ತವು ಬೇಗನೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಅವರ ಲಾಲನೆ-ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಉಚ್ಛ್ರಾಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ಶ್ಯಾನಭಾಗರೂ ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ಕ್ಕೆ ಸ್ಪೃಹಣೀಯ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವಕೀಲರಾದ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಮಹನಿಯರು "ವೃತ್ತ" ದ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ನೀರೆರೆದು, ಅದನ್ನು ವೃಕ್ಷವನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಅದರ ಪಾಲನ-ಪೋಷಣ ಮಾಡಿದರು.

"ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ದ ಜನನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಭರದಿಂದ ನಡೆದಿತ್ತು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡಲು ಬ್ರಿಟಿಷ ಅಳರಸರು ಇಂಡಿಯನ್ ಪಿನಲ್ ಕೋಡಿನ 124 (A) (ರಾಜದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ) ಕಲಮಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಗುರುತರ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲದೇ (Press Act) ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳ ಕಾನೂನು " ರಾಜದ್ರೋಹಿ ಸಭೆಗಳ ಕಾನೂನು " Defence of India Act " ಭಾರತ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನು " ಮೊದಲಾದ ಹಲವಾರು ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಭೀತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆವೃತವಾದ ನಮ್ಮ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ (Indian National Congress) ಶಾಖೋಪಶಾಖೆಗಳೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ; ಬೇರುಗಳು ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದ ಜನರು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದರೂ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು. ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ "ವೃತ್ತ" ವು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವದಾಗಲಿ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಲಾಲಸೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ "ವೃತ್ತ" ವು ಮೊದ ಮೊದಲು ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಮಂದಗಾಮಿ-ಯಾಗಿ ಅಡಿಗಳನ್ನಿಡತೊಡಗಿತು. ಮೊದಲನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಜಯವಾಗಲೆಂದು War Fund, War Loan, Recruitment ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ನಿಧಿ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ

ಸಾಲ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಭರತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಸ್ಥಳೀಕ ಅತಿಕ್ರಮಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಪ್ರಖರವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಟೀಕೆಯಿಂದ "ವೃತ್ತ" ವು ಸ್ಥಳೀಕ ಅಧ್ಯಕರ ರೋಷಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಯಿತು. "ವೃತ್ತ" ದ ಜನಕರೂ ವಿವಿಧ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಆದರೂ ಧೈರ್ಯಗುಂದದೇ ''ವೃತ್ತ'' ಕಾರರು ''ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬರಲಿ, ಗೋವಿಂದನ ದಯೆಯೊಂದಿರಲಿ" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಮಹಾಯುದ್ಧಾನಂತರ ತಮ್ಮ ಅಂಗೀಕೃತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳರಸರ ವಿರುದ್ಧ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭರದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು "ವೃತ್ತ" ದಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತುಂಬಲಾರಂಭಿಸಿದರು. "ವೃತ್ತ"ದ ಈ ಹೊಸ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆಳರಸರು ಕ್ಷುಬ್ಧರಾದರು 1919 ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ [ತಾ. 21-5-1919] ಪಂಜಾಬದೊಳಗಿನ ಜಾಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ರೌಲೆಟ ಎಕ್ಟ ಕಾಯದೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ "ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ" ಎಂಬ ಅಭಿದಾನದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯ ಕೈ। ವಾ। ವಾಮನ ಮಂಗೇಶ ದುಭಾಷೀಯವರು ಬರೆದ ಮರಾಠಿ ಲೇಖನದ ನೆವ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ, ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಒಂದು ಸಾವಿರ (ಆಕಾಲದ) ರೂಪಾಯಿಗಳ ಇಡುಗಂಟನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವು (ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿಪ್ಪರವರು ತಾ. 31-7-1919 ರಂದು) ಹುಕುಮು ಮಾಡಿತು. "ವೃತ್ತ" ದ ಜನಕರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆ ಇಡುಗಂಟನ್ನು ಇಡುವಷ್ಟು ಒಳಿತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ವು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಅಂದರೆ ತಾ 13-8-1919 ರಿಂದ 4-10-1919 ರ ತನಕ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ಇದು "ಕಾನಡಾವೃತ್ತ" ದ ಮೊದಲನೆಯ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ.

"ವೃತ್ತ" ಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಣ್ಣೀರಿಯಾಗಗೊಡುವದು ಅನೇಕ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಸರಿದೋರಲಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತಚಿಂತಕ ಜನರಿಂದ ವಂತಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಇಡುಗಂಟಿನ ಹಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ "ವೃತ್ತ" ವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವಿಸಲು ಅವರು ಕೈ। ವಾ। ಕೃಷ್ಣರಾವ ಶೇಣವಿಯವರಿಗೆ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ 1919 ರ ವಿಜಯ ದಶಮಿಯ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ, ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವುಳ್ಳ ಇಡುಗಂಟನ್ನು ಇಟ್ಟು, "ವೃತ್ತ" ವು ಪುನಃ ಹೊರಡಹತ್ತಿತು. ಜನತೆಯು ಕೊಟ್ಟ ಈ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಉತ್ಸಾಹಭರಿತರಾಗಿ "ವೃತ್ತ" ವನ್ನು ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಅದು ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

"ನೀರಿನೊಳು ಮುಳುಗಿದವನಿಗೆ ಚಳಿಯ ಹಂಗೆ?" ಎಂಬುದೊಂದು ಗಾದೆಯುಂಟು. "ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಮೊದಲನೇ ಪೆಟ್ಟುತಿಂದ ''ವೃತ್ತ'' ವು ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳರಸರ ಹಂಗುದೊರೆದು ಕ್ರಮೇಣ ಉಗ್ರವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಹತ್ತಿತು. ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ಹಿಂದೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಕರ್ಣಧಾರರಾಗಿ 1920 ರಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಯ ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡುತ್ತಲೇ "ವೃತ್ತ" ವು ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿ ಅವರ ತತ್ವಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ''ವೃತ್ತ"ದ ಈ ಉಪಧ್ವ್ಯಾಪವನ್ನು ಕಂಡರೂ, ಅದಕ್ಕೆ 1930 ರ ವರೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳರಸರ ಉಪದ್ರವದ ಉಪಸರ್ಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. "ವೃತ್ತ'' ದ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಕೈ। ವಾ। ಕೃಷ್ಣರಾಯರ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಪ್ರಕರಣದೊಳಗಿನಿಂದ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದರು. 1929 ರ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ "ಸ್ಟಾರ ಓಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ್ಸಿ" ನ ಮಾಲಕ ಕೃಷ್ಣರಾವ ಶೇಣವಿಯವರು ನಿಧನರಾದರು. ಅವರ ನಿರ್ಯಾಣವಾಗುವ ಎರಡು ವಾರಗಳ ಮೊದಲೇ, ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಕೃಷ್ಣ ಶ್ಯಾನಭಾಗರು ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಚಾಲಕತ್ವದ ಹೊಣೆಯನ್ನು "ವೃತ್ತ'' ದ ಹೊಣೆಯನ್ನೂ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಗ್ರಜ ದಿ। ವಾಸುದೇವ ಕೃಷ್ಣ ಶ್ಯಾನಭಾಗರು ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾಯ ನೀಡಿದರು.

1930 ರಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು. "ವೃತ್ತ"ವು ಕಾಯದೆಯ ಕಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸದೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿತು. ದೇಶದೊಳಗಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ರಸಭರಿತ ಸುದ್ದಿ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಸರಕಾರವು "ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳ ರಾಜಶಾಸನ" (Press ordinance) ದನ್ವಯ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವನ್ನೇ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ 1930 ರ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ "ವೃತ್ತ"ವು ಎರಡನೇ ಸಲ ಐದು ತಿಂಗಳ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ-ರಾಜಶಾಸನದ (ordinance) ಆಯುಷ್ಯ ತೀರುತ್ತಲೇ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯ ಆಯುಷ್ಯ ಒಟ್ಟು ಆರು ತಿಂಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಓದುಗರು ಅರಿತಿರಬಹುದು. "ವೃತ್ತ"ವು ಪುನಃ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೊರಡತೊಡಗಿತು. ಮತ್ತು ಉಜ್ವಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಎಂದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು. 1932 ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡುವ ಸತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಸಹಕಾರದ ಆಂದೋಲನದಿಂದಲೂ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಅನುಭವದಿಂದಲೂ ನಿರ್ಭಯಗೊಂಡ ಜನತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಕಾನೂನ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಂದು ಸಾರಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೊಬ್ಬರಂತೆ ಜನರು "ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ"ಗಳಾಗಿ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಅಂಕೋಲೆಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ದಿವಂಗತ ಶಾಮರಾವ ಶೇಣ್ವಿಯವರ ಸಹೋದರಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾಗೀರಥಿಬಾಯಿ ಕಾಮತ ಇವರು ಒಮ್ಮೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾದವರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಕೂಡದೆಂಬುದಾಗಿ "ವೃತ್ತ"ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಈ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ "ವೃತ್ತ"ವು ಶ್ರೀಮತಿ ಭಾಗೀರಥಿಬಾಯಿಯವರು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ವೃತ್ತವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರಿಂದ "ವೃತ್ತ"ಕಾರರ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲೇ ಖಟ್ಲೆಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ 200 ರೂ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮುಂಬಯಿಯ ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ವರೆಗೂ ಈ ಪ್ರಕರಣ ಹೋಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ "ವೃತ್ತ"ಕಾರರು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. 1932 ರ ಆಂದೋಲನದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳರಸರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿತ್ತು. ಪುರುಷ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೆಲ್ಲ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಅಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಮರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಭಾರ, ವೀರ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ನೂರಾರು ವೀರ ಭಗಿನಿಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮುಂದಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಪೋಲೀಸರು ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರಿನ ದಿವಂಗತ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರ (ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಷ್ಟೇ ಇವರು ನಿಧನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.) ಧರ್ಮಪತ್ನಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಗೌರಮ್ಮನವರು ಈ ವೀರ ನಾರೀಮಣಿಗಳ ಅಗ್ರಣಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪೀಡೆಯ ಕಥೆ "ವೃತ್ತ"ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ "ವೃತ್ತ"ಕಾರರ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. 1932 ರ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲೂಕಿನ ವಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಪೋಲೀಸರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಿತ್ತು. ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಿದ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿ ಪೋಲೀಸರು ಓಡಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಂಗಗಳೆಲ್ಲ—ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ, ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳ ಸ್ವೀಕಾರ ಮೊದಲಾದ ವಿಧಾನಗಳೆಲ್ಲ ನಡೆದು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪೂರ್ಣ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು "ವೃತ್ತ"ದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ "ವೃತ್ತ"ಕಾರರ ಮೇಲೆ ಫೌಜದಾರಿ ಖಟ್ಲೆಯಾಯಿತು. ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಿದ್ದೇ ಸುಳ್ಳೆಂದೂ, ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಸಂಪಾದಕರು ಕಲ್ಪಿತ ಕಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಭಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಪ್ರಚೋದನೆ ನೀಡಿ ಬ್ರಿಟಿಶ ಆಳರಸರ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ

ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಪಾದನೆಯಿತ್ತು. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಖಟ್ಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆಗಳಾಗಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ "ವೃತ್ತ"ವು ತಾನಾಗಿಯೇ 1932 ರ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಗಿತವಾಯಿತು. ಇದು "ವೃತ್ತ"ದ ಮೂರನೇ ಅಜ್ಞಾತವಾಸ. ಈ ಸುದೀರ್ಘ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. 1932 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮವು ತಣ್ಣಗಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಿಯಾದ ಮೇಲೆ 1934 ರ ಜುಲೈಯಿಂದ "ವೃತ್ತ"ವು ಪುನಃ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹ ಗೋವಿಂದ ಶಾನಭಾಗ ಮತ್ತು ದಿ| ಕೇಶವ ಉಪೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟರ ಉತ್ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದಲೇ, ಪುನಃ ಹೊರಡಹತ್ತಿದ "ವೃತ್ತವು" ಮಾತ್ರ ಅಖಂಡವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ವರದಿಮಾಡಲು ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ "ವೃತ್ತ"ದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕೀಯವಲ್ಲದೇ "ನಿರೀಕ್ಷಕನು ಬರೆಗುದು", "ಪತ್ರಕರ್ತರ ನುಡಿಗನ್ನಡಿ", "ಸ್ಥಾನಿಕ ವೃತ್ತಾಂತಗಳು", "ಸ್ಥಳಿಕ ವಿಷಯಗಳು", "ಜಿಲ್ಹಾ ಸಮಾಚಾರ", "ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳು" ವಗೈರೆ ಬರಹದಡಿ ಲೇಖನಗಳೂ,-ವಾರ್ತೆಗಳೂ ಹನ್ನೆರಡು-ಹದಿನಾರು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನೂ, ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನೂ ಈ ಲೇಖನಗಳು ಸ್ಥೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ "ವೃತ್ತ"ವು ಬಹಳ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. 1943 ರಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ "ಜಿಲ್ಹಾ ಸಂಚಾರಿಯು" "ಕೇಳಿದ್ದು! ಕಂಡದ್ದು" ಈ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗತೊಡಗಿದವು. ಈ ಲೇಖನಗಳು ಪರಿಶೋಧಾತ್ಮಕ Investigative reporting ಪ್ರಖರ ಟೀಕೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಲಂಚಖೋರರ, ಕಳ್ಳ ಸಂಗ್ರಹಕಾರ, ಲಾಭಖೋರರ ಮೇಲೆ ಅಂಕುಶಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಜನಮನ್ನಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದವು. ಆದರೆ 1934 ರ ನಂತರ "ವೃತ್ತ"ದ ಮೇಲೆ ಆಪತ್ತುಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲೆಂದು ಮಾತ್ರ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವೃತ್ತವು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮತ್ತು ವೃತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕಾಗದ (News print paper ಸಿಗುವದು ಕಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದಲೂ, ಕಾಗದದ ಉಪಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರವು ನಿಯಂತ್ರಣ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದಲೂ "ವೃತ್ತ"ವು ಕೆಲಕಾಲ ಫೂಲಸ್ಕೇಪ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಅಚ್ಚಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗಬಂತು. ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರಿಂದ ಕುಮಟೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ಕೆಲಕಾಲ ಶಿರ್ಸಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕತ್ವದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ದಿವಂಗತ ಕೇಶವ ಉಪೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟರಿಗೆ, ದಿ| ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಭು. ದಿವಂಗತ ಮುಕುಂದ ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಭು ತಿರೂರಕರ ಇವರ ಮುಖಾಂತರ ಆಹ್ವಾನ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರಮನೋವೃತ್ತಿಯ ದಿ| ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ವೃತ್ತವು ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರಾಯಿತಾದರೂ ಮುಂದೆ 1944 ರಿಂದ ಕೆಲಕಾಲ, ಸರಕಾರದ ವೃತ್ತಪತ್ರದ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕಾಯದೆಯಿಂದಾಗಿ ಫೂಲಸ್ಕೇಪ ಎರಡೇ ಪುಟಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರಿಂದ ಇಬ್ಬ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ದಿವಂಗತ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರೊಬ್ಬರೇ "ವೃತ್ತ"ದ ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದರು. ಎರಡೇ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನೂ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನೂ ಓದುಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ "ವೃತ್ತ"ವು ಜನರ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿತಲ್ಲದೇ ವಾಚಕವರ್ಗವನ್ನೂ ವರ್ಗಣಿದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥವಾಯಿತು. ಎರಡು ಪುಟಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಯೆಂದು ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದರು.

"ವೃತ್ತ"ದ ಮೇಲೆ 1943 ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಗಂಡಾಂತರವೂ ಬಂದಿತ್ತು. 1942 ರ " "Quit India" "ಭಾರತ ಛೋಡೋ" "ಚಲೇಜಾವ ಚಳುವಳಿ" ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭರದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಧಿಕಾರಿ

ಗಳು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಶಯದ ಮೇಲೆ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪೋಲೀಸರು ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹಿಂಸೆನೀಡಿ ಭೂಗತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಚಳವಳಿಕಾರರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ದೊರಕಿಸಲು ಅಹಮಹಮಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥದೊಂದು ವಿಪರೀತ ಪ್ರಕರಣ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಭೂಗತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲೂಕಿನ ಭೂಗತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಬರೆದ ಕೆಲವು ಗುಪ್ತ ಕಾಗದಗಳು ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ಆಗರಗೋಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ರಾ| ಎನ್. ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ದೊರೆತವು. ಪೋಲೀಸರು ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದರು. ರಾ| ಶೆಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಭೂಗತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮಾಹಿತಿಯೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರೆಂಬುದೂ ಅವರಿಗೆಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ, ಯಾರಿಗೆ ಅವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂಬುದೂ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಆ ಮಾಹಿತಿ ಇರಬೇಕೆಂದೂ, ಅವರಿಂದ ಅದನ್ನು ದೊರಕಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಪೋಲೀಸರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ರಾ| ಶೆಟ್ಟಿಯವರಿಂದ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ. ಆಗ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಮಾಹಿತಿ ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅವರಕಡೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆಡಹುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶೆಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಗೋಕರ್ಣದ ಬಂಗಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸಿಸಹತ್ತಿದರು. ಅವರ ಗುದದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಚುಚ್ಚಿದರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಗುದದ್ವಾರದಿಂದ ರಕ್ತಬರಹತ್ತಿತಲ್ಲದೇ ಅವರು ಬಹಳ ಬಳಲಹತ್ತಿದರು. ಈ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯ ಕಥೆ "ವೃತ್ತ''ಕ್ಕೆ ಓರ್ವ ಭೂಗತಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂತು. 1943 ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ದಲ್ಲಿ ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ "ವೃತ್ತ' ಕಾರರು ತಮಗೆ ಬಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆ ಕಾಲದ ಜಿಲ್ಹಾಧಿಪರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ರಾ| ಶೆಟ್ಟಿಯವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು. ಜಿಲ್ಹಾಧಿಪರು "ವೃತ್ತ''ದ ಪತ್ರವನ್ನು ಜಿಲ್ಹಾ ಪೋಲೀಸ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಕಳುಹಿಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಸಾಹೇಬರು "ವೃತ್ತ"ಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಕೊಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸದರಿ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರೈಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭೂಗತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮಾಹಿತಿಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಮಾಹಿತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಕರ್ಣಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಿಂದ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿ ತಿಳಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಪೋಲೀಸರ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ ರಾ| ಶೆಟ್ಟಿಯವರಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಉಪಚಾರಮಾಡಿದ ಗೋಕರ್ಣದೊಳಗಿನ ಡಾಕ್ಟರರಿಂದ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ವೃತ್ತಕಾರರು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ರಾ| ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಕಥೆ ಅಸತ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದಾಗಲಿ, ಅದು ಸತ್ಯವಿರಲಿ, ಅಸತ್ಯವಿರಲಿ, ವಿದ್ಯಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಇಷ್ಟವಿರುವದಿಲ್ಲೆಂದಾಗಲಿ ಪೋಲೀಸ ಸಾಹೇಬರೂ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ, ಜಿಲ್ಹಾಧಿಪರೂ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ರಾ| ಶೆಟ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅವರು ಕಾರವಾರದ ತುರಂಗದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಃ ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ಮೇಲಾದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ವರದಿಬಂತು. ಆಗ "ವೃತ್ತ"ವು 1943 ರ ಜೂನ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಈ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಚೌಕಶಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿನ್ನವಿಸಿತು. ವರದಿಯು ಅಸತ್ಯವಿದ್ದರೆ ತನ್ನಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ನಡಿಸಲು ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನೀಯಬೇಕೆಂದೂ ಸರಕಾರದವರು ಪತ್ರಿಕಾಸಲಹಾ ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ತಂದು "ವೃತ್ತ" ಕಾರರಿಗೆ ಮಂಡಳದೆದುರು ಹಾಜರಾಗಲು ತಿಳಿಸಿದರು.[1] ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಈ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿತ್ತು.[1] ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕೈಫಿಯತ್ತನ್ನು ಸಾದರಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ "ವೃತ್ತ" ಕಾರರಿಗೆ ಅವಧಿಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.[1] ಆದರೂ "ವೃತ್ತ" ಕಾರರು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳದೆ, ಜಿಲ್ಹಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ತಮಗೂ ನಡೆದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದ ಹಾಗೂ ತುರಂಗದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ ರಾ| ಎನ್. ಆರ್. ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಜಿಲ್ಹಾಧಿಪರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮನವಿಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಸಾದರಗೊಳಿಸಿದರು, ಮತ್ತು "ವೃತ್ತ"ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ

ವರದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜದ್ರೋಹದ ಇಲ್ಲವೇ ಯುದ್ಧಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಮಾಡುವ ಅಂಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರವು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವಿಲ್ಲೆಂದೂ, ವರದಿಯು ಅಸತ್ಯವಿರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆರೋಪಿತ ಪೋಲೀಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು "ವೃತ್ತ" ದ ವಿರುದ್ಧ ತಮ್ಮ ಮಾನಭಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿಯೂ ವಾದಿಸಿದರು. "ವೃತ್ತ" ಕಾರರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪಾದಕ ಶ್ರೀ|| ಹನುಮಂತರಾವ ಮೋಹರೆಯವರು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದರು. ಇತರ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರೂ "ವೃತ್ತ" ದ ಭೂಮಿಕೆ ನಿರ್ದೋಷವಿರುತ್ತದೆಂದೂ ವಾದಿಸಿದರು. ಆದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು "ವೃತ್ತ" ದ ಮೇಲೆ ಗದಾಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನ ವಿಫಲವಾಯಿತು. "ವೃತ್ತ" ವೂ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ಪಾರಾಯಿತು.

"ವೃತ್ತ" ವು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಲ್ಲಿ ಅದೇ ರೀತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಆಗಿ ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಪ್ರೀತ್ಯಾದರಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಯಾ ಕಾಲದ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ, ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ್, ತಾಲೂಕಬೋರ್ಡ್, ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅದೇ ರೀತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಲೆಕ್ಟರ್, ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರ ಎಂಜನಿಯರ ವಗೈರೆ-ರವರ ಕಾರಭಾರದೊಳಗಿನ ಕೊಳಕನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ದಯೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳಿಗೊಳಗಾಗದೆ ಟೀಕಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪು ತಡೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ, ಮನೋವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲೂ, ಅಧಿಕಾರಪದಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವವರಲ್ಲೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.! "ವೃತ್ತ" ದ ಟೀಕೆಯಿಂದ ನೊಂದುಕೊಂಡ ಎಷ್ಟೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು "ವೃತ್ತ" ದ ವಿರುದ್ಧ ಹಗೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದರು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸ ಫೌಜದಾರರು ಹಳಿಯಾಳ ಮತ್ತು ಅಂಕೋಲಾ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾನಭಂಗದ ಬಗ್ಗಾಗಿ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಮೂದಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಯಶಸ್ಸು ಸಿಗುವ ಆಶೆ ತೋರದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಆ ಕ್ರಮ ಮುಂದುವರಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಆ ಖಟ್ಲೆಗಳು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಿರ್ಸಿಯ ಪಂಡಿತ ಜನರಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯವರು ಮಾಡಿದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು 1940-50 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಸಿರ್ಸಿಯ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲೆಂದೂ, ವಾಚನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಪೀಟ ಆಟ, ಜೂಗಾರಾಟ ವಗೈರೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ, ವಾಚನಾಲಯದ ಫರ್ನಿಚರ ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದೂ "ವೃತ್ತ" ಕ್ಕೆ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಜನರಿಂದ ಪತ್ರಗಳು ಬಂದವು. ಅದರಂತೆ "ವೃತ್ತ" ದಲ್ಲಿ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಟೀಕೆ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು ಸಮಾಜ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ತಮ್ಮ ನಡತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ವಾಚನಾಲಯದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು "ವೃತ್ತ" ದ ವಿರುದ್ಧ ಮಾನನಷ್ಟ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹೂಡಿದರು ! "ವೃತ್ತ" ದ ವಕಾಲತ್ತನ್ನು ಸಿರ್ಸಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳ ನಂತೆ, ಸಿರ್ಸಿಯ ವಕೀಲರಿಗೆ ವಿನಂತಿಸಿದಾಗ, ಅವರಾರೂ ಒಪ್ಪದಿದ್ದಾಗ ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ ಈ ಟೀಕೆಯಿಂದ ನೊಂದವರಾರೆಂಬುದರ ಹೂರಣ ಹೊರಬಿತ್ತು. "ವೃತ್ತ" ದ ವಿರುದ್ಧ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಖಟ್ಲೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ತಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದೂ, ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದೂ "ವೃತ್ತ" ಕ್ಕೆ ಪತ್ರಬರೆವ ವರದಿಗಾರರಿಗೆ "ವೃತ್ತ" ವು ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳು, ಅವರ ಪತ್ತೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಅವರಿಗೆ ವಿತರಣೆಯಾಗದೆ ಟಪಾಲಿನಿಂದ ತಿರುಗಿಬಂದಾಗ ಸಂಪಾದಕರು ಕಂಗಾಲಾದರು. ಸ್ವತಃ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚೌಕಶಿಮಾಡಿಸಿದಾಗ "ವೃತ್ತ" ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಟೀಕೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಿತ್ತೆಂದೂ, ಟೀಕೆ ಸೌಮ್ಯವಾಗಿತ್ತೆಂದೂ ತಿಳಿದ ಬಂತ ಆದರೂ ಧೃತಿಗೆಡದೆ ದಿ ಕೇಶವ ಉಪೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟರು ಸಿರ್ಸಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ, "ವೃತ್ತ" ದ ವಕೀಲರಾಗಿ ಹಜರಾದರು, ಮತ್ತು ವಾದಿಯ ದಾವೆ ನ್ಯಾಯ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ. ವೃತ್ತ ಆದು ಸ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಬರೀ ಐದು ಸಾಲುಗಳ ತಮ್ಮ ಕೈಫೀಯತ ಉದಾಹರಣೆ

ಯನ್ನು (written statement) ವಾದಿಯ ದಾವೆಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆ ಹಾಜರಪಡಿ . ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳೊಳಗಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತ " ವೃತ್ತ " ದ ಭೂಮಿಕೆ ನಿರ್ದೋಷವೆಂಬ ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಅವರು ಸಮರ್ಥರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದರು - 32 ಪುಟಗಳ ತಮ್ಮ ಸುದೀರ್ಘ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಸಿರ್ಸಿಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಬಿ . ಟಿ . ಖರಾವರವರು ವಾದಿಯ ದಾವೆಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದರು . ಕಾರವಾರದ ಜಿಲ್ಹಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಬ್ರರಿಯು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅಪೀಲನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಕಿತ್ತೊಗೆದರು . ಹೀಗೆ ನಾಲ್ವತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತವು ಕೆಲಕಾಲ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು .

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ " ವೃತ್ತ " ವು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರ ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಹೇಸಿಗೊಂಡದ್ದನ್ನು "ವೃತ್ತ" ದ ಪುಟಗಳಿಂದ ಕಾಣಬಹುದು . ಎಷ್ಟು ಪ್ರಖರತೆಯಿಂದ ವೃತ್ತವು ಬ್ರಿಟಿಷ ಆಳರಸರನ್ನು ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ, ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಖರತೆಯಿಂದ ಈ ಹೊಸ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತಿತ್ತು . ಅದರಿಂದ ಈ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು, ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು " ವೃತ್ತ " ದ ವಿರುದ್ಧ ಹಗೆತನ ಹಿಡಿದರು . ಅವರು "ವೃತ್ತ" ಕ್ಕೆ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ ! ವೃತ್ತದ ಮುದ್ರಣಾಲಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. !! ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಕಾಯದೆಕ್ರಮ ನಡೆಸುವ ಧೋರಣೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು . ಆದರೆ ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದಲೂ, ಜನತೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದಲೂ, " ವೃತ್ತ " ವು ಈ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ, ತನ್ನ ಲೋಕ ಸೇವಾ ವ್ರತವನ್ನು, ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು, ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ತನ್ನ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿತು

1916 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೊಮ್ಮೆ ಆರು ಪುಟಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ " ವೃತ್ತ " ವು ಮುಂದೆ ಕ್ರಮೇಣ ವಾರ ಪತ್ರಿಕೆಯಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಹನ್ನೆರಡು ಪುಟಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಕಟವಾಗತೊಡಗಿತು . ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹದಿನಾರು ಹದಿನೆಂಟು ಪುಟಗಳೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಗಳೂ, ಪುರವಣಿಗಳೂ, ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ . ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಆರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು . ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂದಿನಿಂದ ಈ ತನಕ ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಇಪ್ಪತ್ತೈದುಸಾವಿರ ಪುಟಗಳು ತುಂಬಿದ ಅರವತ್ತೊಂದು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ .

1963 ರ ಆಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟರು ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಸಂಪಾದಕತ್ವದ ಹೊಣೆಯಿಂದಲೂ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಶ್ರೀ ಪಾಂಡುರಂಗ ಕೃಷ್ಣ ಶಾನಭಾಗರು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

1963 ರ ನಂತರ ವೃತ್ತವು ಬಹಳ ಮಂದವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆ ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದರ ಮನೋಧರ್ಮವಾಗಿದೆ . ಎಪ್ಪತ್ತಾರು ವರುಷಪ್ರಾಯದ ಯುವಕ, ತರುಣ ಸಂಪಾದಕ ಪಾಂಡುರಂಗ ಕೃಷ್ಣ ಶಾನಭಾಗರ ಕೋಲ್-ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾನಡಾವೃತ್ತವು, ಕುಂಟುತ್ತ, ಕುಂಟುತ್ತ, ಎಡವುತ್ತ, ತಡವುತ್ತ, ಬೀಳುತ್ತ, ಏಳುತ್ತ ಜೀವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದೆ . ಜಗತ್ ವಿಖ್ಯಾತ ಲಂಡನ್ ಟೈಮ್ಸ (London Times) ಪತ್ರಿಕೆಯೂ, ಶತಸಂವತ್ಸರಗಳನ್ನು ದಾಟಿದ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶದಂಥ ಮರಾಠಿ ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಕಣ್ಮರೆಯಾದದ್ದನ್ನು ವೃತ್ತವು ಕಂಡಿದೆ.

" ವೃತ್ತ " ವು ಸಾಯ ಬೇಕೇ ? ಕಾನಡಾವೃತ್ತವು ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಬಾಳಬೇಕೇ ? ಅದನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹಾಜನರೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು

— ಯು. ಕೇ ಭಟ್ಟ.

ಈ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯು ಪತ್ರಾಗಾರದ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ.

विचार-तरंग

(लेखक–"श्रीकृष्ण")

औद्योगिक शिक्षण — या देशाचा भाग्योदय होण्यास सर्वत्र उद्योगधंद्यांची वाढ झाली पाहिजे व या कामीं आवश्यक असलेली मदत देणें हें सरकारचें कर्तव्यकर्म आहे असें हिंदीप्रजा एक स्वानें सांगत आहे. युद्ध उपस्थित झाल्यापासून जी दिव्यदृष्टि आमच्या सार्वभौम सरकारास प्राप्त झाली आहे तिच्या योगानें त्यास दिसून आलें कीं अनेक बाबींत ब्रिटिश् राष्ट्रानें प्रगति करावयाची जरूरी असून स्वदेशांत व स्वसत्तेखालीं असणाऱ्या प्रदेशांत शक्य त्या उद्योगधंद्यांची वाढ केली पाहिजे. आणि म्हणूनच युद्ध चालू असून व्यथित चित्त असतांना देखील औद्योगिक कमिशन बसवून ब्रिटिश सरकारानें या देशांत कोणते उद्योगधंदे उभारण्याजोगे आहेत याची कसून चौकशी चालविली आहे.

हिंदुस्थान देशाचा आकार लक्षांत घेतां आमचा कानडा जिल्हा हा अगदींच लहान व मागसलेला प्रदेश होय. तथापि एका दृष्टीनें त्याचें महत्व कमी नाहीं. या जिल्ह्यास जें निसर्ग दत्त वैभव आहे त्याचा फायदा घेतल्यास प्रजा व सरकार या उभयतांचा फायदा झाल्याशिवाय राहणार नाहीं. आमच्या इलाख्यांतील कांहीं प्रसिद्ध ठिकाणीं या कमिशनची बैठक होणार हें खास. परंतु कानडा जिल्ह्यास कमिशनच्या बैठकीचा मान मिळणें शक्य दिसत नाहीं. आणि कदाचित् मिळाला तरी उपयुक्त माहिती अधिकारयुक्त वाणीनें देणारे नागरिक आमच्या जिल्ह्यांत नाहींत. या कामीं कारकुनी पेशाच्या रावसाहेब रावबहादुरांची सल्ला उपयोगी पडण्याजोगी नसून शेतांत व जंगलांत राबणारे कुणबट मानलेले लोकच उपयुक्त माहिती देऊं शकतील परंतु दुर्दैवेंकरून ते अशिक्षित व सरकार दरबारास घाबरणारे असल्यामुळें त्यांच्या अनुभवाचा व स्वसंपादित ज्ञानाचा उपयोग दुसऱ्यास करून घेतां येण्याजोगा नाहीं. आमच्या जिल्हाचें मुख्य वैभव म्हणजे जंगल. याचा उपयोग सरकार करून घेत आहे तो मार्ग औद्योगिक कमिशनच्या विचारा बाहेरचा आहे. परंतु जंगलांत ज्या असंख्य औषधी [illegible]ती आहेत त्यांच्या [illegible] द्रव्यें तयार करण्याची योजना [illegible]र करील तर किती उत्तम होईल वरें. [illegible] प्रकारचीं रानटी फळें व बिया यांपा[illegible]ण्याजोगें आहे कित्येक फुलांचा उपयोग सुगंधी तेलें व जलें तयार कर[ण्]याकडे होण्याचा संभव आहे. तसेंच [illegible] पासून रंग, [illegible]पासून कागद, [illegible]पासून कार्डबोर्ड (जाडजाड पुठ्ठे) तयार करण्यास लागणारी सामग्री कानडा जिल्ह्यांत भरपूर आहे. होनावर[illegible] रा० सा० [illegible] यांनीं एका जंगली झाडाच्या सालीपासून गुलाल तयार करण्याची योजना करीपर्यंत कोणाला ही कल्पनाही नव्हती कीं हें झाड इतकें उपयोगी आहे अशाच प्रकारचे इतर अनेक धंदे आहेत. परंतु राजाचें व प्रजेचें लक्ष्य त्याकडे वेधल्याशिवाय आपल्या जिल्ह्याचा उद्धार होणें शक्य नाहीं.

औद्योगिक विद्यालय.— हिंदुस्थानांत औद्योगिक शिक्षणाचें मध्यवर्ति मोठें विद्यालय एका प्रसिद्ध ठिकाणीं ठेवून त्याच्या शाखा सर्वत्र स्थापन कराव्या असें लोकमत बनूं लागल्यास आज बरींच वर्षें झालीं. तथापि अजून अशाप्रकारचें विद्यालय स्थापन झालेलें नाहीं. त्यांतल्यात्यांत समाधानाची गोष्ट ही कीं कांहीं वर्षांमागें मुंबई नगरीतील धनिकांनीं मरहूम महाराणी विक्टोरिया यांचें स्मारक म्हणून महाराणी **विक्टोरिया ज्युबिली टेक्निकल इन्स्टिट्यूट** नांवाची जी शाळा स्थापन केली होती तिची वाढ होऊन तिला महाविद्यालयाचें रूप प्राप्त होईल अशीं सुचिन्हें दिसूं लागलीं आहेत. या संस्थेच्या वाढीकरितां वरिष्ठ सरकारानें दोन लाख व मुंबई सरकारानें तीन लाख रुपयांची उदारपणानें मदत केली आहे. मुंबईच्या जवळच माटुंगा हें ठिकाण महाविद्यालयास व वसतिगृहास योग्य असें ठरविण्यांत आलें असून वरील विद्यालयाच्या इमारतीची कोनशिला गेल्या महिन्यांत ना. गव्हर्नर साहेब यांच्या हस्तें बसविण्यांत आली. त्या प्रसंगीं ना. मि. स्प्रोट व ना. गव्हर्नर साहेब यांनीं अत्यंत कळकळीचीं भाषणें करून लोकांच्या औद्योगिक प्रगती संबंधाच्या आ[illegible] दुजोरा दिला हें शुभ चिन्ह होय. सध्यां [illegible] विद्यालयांत मेणबत्या, साबण, व्हार्निश, [illegible]ळें गाळणें व शुद्ध[illegible] वगैरे धंद्यांचें शिक्षण दिलें जातें. या पुढें इंजिनियरिंगचाही वर्ग जोडण्यात येणार आहे. तरी कानडा जिल्ह्यातून पाच चार इंग्रजी इयत्तांचे ज्ञान बरोबर नेऊन नोकरीसाठी महिन्याचे महिने कित्येक आशीयाचे [illegible] झिजविणाऱ्या होतकरू तरुणांनीं आपलें लक्ष्य वरील प्रकारच्या धंदे शिक्षणाकडे दिलें असतां [illegible] पुढें स्वतंत्रपणें चालवून कित्येक निराश्रितांस आश्रय देण्यासही त्यांना सवड मिळण्याजोगी आहे.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

೧೮ನೇ ಫೇಬ್ರುವರಿ ೧೯೧೭

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಮಿಾನ ಮಹಸೂಲು.

ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹತ್ವದ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗೆ ಜಂಗಲಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ, ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ಕರ, ಮತ್ತು ಸಾಗ ಭೂಮಿಯಮೇಲಿನ ಕಂದಾಯ ಇವೇ ಸರಕಾರದ ಜಮೆಯ ಕಲಮುಗಳು. ಇವುಗಳ ಪೈಕಿಂ ಜಮಿಾನ ಮಹಸೂಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವೆವು. ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳು ೧೪೧೮ ಇದ್ದು ಇವುಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಫಲವು ೨೫೨೫೩೭೧೮ ಎಕರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರೊಳಗಿನ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳು ಜಂಗಲವೆಂತ ಕಾದಿಟ್ಟು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ [illegible] ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ಬೇಸಾಯದ ಕೆಲಸ[illegible] ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿ ವಗೈರೆ ವಜಾ ತೆಗೆದು ಬರೇ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಹಸೂಲಿನ ಭೂಮಿಯು ೪ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ಮಿಾರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ೪ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಅರ್ಧಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳು ಸಾಗವಾಗದೆ ಬಂಜರು ಬೀಳುವದರಿಂದ ಬರೆ ೩॥ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಂದಾಯದ [illegible]೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಳೆದ ೧೯೧೪–೧೫ ಇಸ್ವಿಸಿನ ಬಾಬತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾದಂತಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ೬ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗು ಭೂಮಿಯ ೫ ಪಟ್ಟು ಜಂಗಲವಿರುವ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಇರುವದಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೨೮ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೩೬ ಲಕ್ಷ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ೨೯ ಲಕ್ಷ, ಕುಲಾಬೆಗೆ ೧೩ ಲಕ್ಷ, ರತ್ನಾಗಿರಿಗೆ ೨೫ ಲಕ್ಷ, ಕ್ಷೇತ್ರಫಲವಿದ್ದು ಬೆಳಗಾಂವಿಗೆ ೨೨ ಲಕ್ಷ, ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ೩೨ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ೨೪ ಕುಲಾಬೆಗೆ ೭॥ ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ರತ್ನಾಗಿರಿಗೆ ೧೮ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳು ಸಾಗು ಭೂಮಿಯು ಮು[illegible] ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಬೆಳಗಾಂವಿಗೆ ೧೬ ಲಕ್ಷ, ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ೧೪ ಲಕ್ಷ[illegible]

representative body of the towns people We trust that all friends and admirers of the departed gentleman will come forward to honour the memory [illegible] deceased by helping the good object Now is the time to test the spirit of public appreciation & the true depth of the feeling

Indentured Labour,

It is admitted on all hands that the indentured emigration to Fijee is fraught with many an evil economic political & moral Even the Viceroy has come to recognise its iniquity In Bombay & other places the public feeling is so strong against the system that the leaders of those places have in public meetings assembled condemned the same in strong unmistakable terms But our Kanara is asleep & our leaders are doing nothing to educate the minds of the public or to join in the condemnation This is likely to be interpretted as a sign of lightheartedness on the part of our Kanarites But the fact is our people are usually blissfully ignorant of the outside public life and are as [illegible] indifferent towards what is going on elsewhere Weak submission & absence of [illegible]fulness are certainly the marked features of our Kanarites "Let the world move on but we shall stand still Taciturnity is our great virtue"

How the Great War is developing

Germany has grown desperate & is determined to push on with her usual pastime [illegible] wholesale submarinism with [illegible] nations whether foes or neutrals She has been doing further mischief in all quarters This has very naturally given rise to vehement irritation everywhere America is girding up her loins to rise equal to the occasion & is just thinking of throwing in her lot with the "tremendous whirlpool" The other neutrals are also on their alert Attempts are being made to cope with the [illegible] & give tit for tat In a word, the situation is most [illegible]tening [illegible] are confident that Germany's pride will be humbled at no distant date. We [illegible] here that her pot is full up to the brim and Germany must [illegible] down

The Coming War [illegible]

The war shows no signs of coming to an early termination [illegible] must help with [illegible] [illegible] men Hence [illegible] be shortly put in [illegible] is expected will [illegible] to the [illegible] [illegible]

Girls' School Prizes [illegible]

[illegible]

1 Kallu [illegible] Sitabai [illegible] Kanara D [illegible] 1st class Special prize [illegible] Ramchandra P [illegible] Kashekar N [illegible] – Second class – Satyabhama [illegible] Sanskrit Prize

Mr Sheshgirirao Keshavrao of Sirsi has been kindly giving two prizes one in English and another in Sanskrit in the name of his mother This year R S Ramchandra Pai of Kumta was good enough to offer a special prize

A REQUEST
to the Salt Owners Society

Complaints having reached that the malki price of salt has gone up 200 p c, we feel it our duty to request the authorities of the Society concerned [illegible] enlighten us on (1) the grounds in justification of the present rate (2) the non existence of monopoly of salt owners (3) the benefits of their co operation to the consumers of salt on the principle of the greatest good to the greatest number & (4) how the beneficent object of the benign Government in reducing the salt tax is not defeated All this will enable us to do full justice to the subject which we propose to take up next time in our leading columns

War Relief Fund
Taluka Honavar

1	Annappa Bab Gowda	10
2	H s Holiness the Swami of Ramchadrapur Math	100
3	[illegible] Govind Hegde	[illegible]
4	Chitta Subraya Bhagwat	10
5	Madappa Krishna Hegde	25
6	[illegible] Bape Saheb	25
7	[illegible] Raman Hegde	10
8	Rama [illegible] Hegde	12
9	[illegible] Pandurang Shanbhag	26
10	Venkatesh Janardan Thanbhag	10
11	[illegible] N Hebbar	13
12	[illegible] Bale Prabhu	15
13	Rama Ganpa Hegde	10
14	Sambhbhatta V Bhatta	17 14 0.
15	Govind Waman Mhalya	13
16	Laxuman R Mhalya	10
17	Agostin b n Ladru	10.
18	Durgappa Venkatesh Naik	10
19	Nagappa M[illegible] Pai	20
20	Krishna Kant Shanbhag	16
21	Narayan Laxuman Bhatta	10
22	Payappa Doddaya Shetti	15
23	Ramchandra M. Shanbhag	30.
24	Subraya P Kamat	15
25	Mukund Shivrao Udyawar	20
26	Babaya Ruk Naik	15
27	Mahableshwar P Shanbhag	11
28	Ganpa Ganpa Hegde	15
29	Timappa Hanmant Gowda	15
30	Mukund Narayan Kamat	10
31	Shimav Juji Fernandez	25
32	Subbaya Ramnath	10
33	Vithal Waman Naik	15
34	Pursaya Venkatesh Naik	15
35	Fakir wd Nane Saiba	15
36	Manager to the L N P Dramatic Co, Honavar	30
37	Mr Jacki Gonsalwis	25
38	Mangesh [illegible] G. Telang	12-8 0
39	Subraya Ma[illegible] Kamat	20-0-0
40	Sitaram D Hosangadi	

...೨೯ ಲಕ್ಷ ಕುಲಾಬೆಗೆ ೧೩ ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು ರತ್ನಾಗಿರಿಗೆ ೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಏನು ತಿಳಿದು ಬರುವದು? ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೂ ಕುಲಾಬಾ ರತ್ನಾಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದರೂ ಬಹುಪರಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಲುತ್ತಾವೆ. ರತ್ನಾಗಿರಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ ೮ಥ೯ [?] ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆಯಿದ್ದು ಕುಲಾಬೆಗೆ ೧ ೧೨ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎಕರೆಗೆ ೨-೬ ರೂಪಾಯಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸೊಟ್ಟ ಆಕಾರವಿರುವ ಕಾರಣವೇನು? ರತ್ನಾಗಿರಿಯ ಭೂಮಿಗಳಿಗಿಂತ ಸರಾಸರಿ ೫ ಪಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊಡುವ ಭೂಮಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾವೆಂದು ಸರಕಾರದವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕುಮಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಹೊಸ ಠರಾವಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ತೀರ್ವೆಯು ಮಾತ್ರ ದಾಖಲಾಗಿ ಅದೆ. ಆದರೆ ಅಂಕೋಲಾ ಕಾರವಾರ ಹೊನ್ನಾವರ ಮುಂತಾದ ತಾಲೂಕಿನ ವಿವಿಧ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲ ಜಮೆಗೆ ಹಿಡಿದರೆ ದರ ಎಕರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಗೆ ... ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ಬೀಳುವದು. ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರವನ್ನು ಸಹಿಸುವಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯು ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಅದೆಯೋ? ಎಂಬುವದೇ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು. ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿಂದ ಸೊಪ್ಪು ಮುಂತಾದ ಗೊಬ್ಬರದ ಸಾಧನಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಿಃಸತ್ವವಾಗುತ್ತ ನಡೆದ ಭೂಮಿಯು. ಈ ನಿಃಸತ್ವವಾದ ಭೂಮಿಯಿಂದ ವರ್ಷಪ್ರತಿವರ್ಷಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗದ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಇಂಥ ಬಲ ಶಕ್ತಿಹೀನರಾದ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಂದ ಸಾಗು ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಭೂಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ತರಮುಗಳಿಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಏಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುವ ತೆರಿಗೆಯ ಭಾರವು, ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಲು ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯಗಾರನ ಭವಿಷ್ಯವು ದಿನೇ ದಿನೇ ಭೀಕರವಾಗುತ್ತ ನಡೆದದೆಂಬುದು ಖಚಿತವು. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಅನ್ಯ ಜೀವನದ ಸಾಧನೆಗಳಿಲ್ಲ. ರತ್ನಾಗಿರಿ ಕುಲಾಬಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಅತ್ತಕಡೆಯ ಗಿರಣಿ ಮುಂತಾದ ಕೂಲಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಹೊರತು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದ ಕಾನಡಾದ ನಿವಾಸಿಕರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ ಕಡಿಮೆ ...ಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ತಾಂವಾಗಿಯೇ ತಿಳಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವದೆ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಸರಕಾರದ ಕೈಯೊಳಗಿಂದ ನಮಗೆ ಜೆ [illegible] ವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಪ್ರೇರಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ನಾವು ಮುಂದರಿಸದಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾಗದಿರದು. ಹ್ಯಾಗೂ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ೧೦-೨೦ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಸಾಯಗಾರನು ಮೃತಪ್ರಾಯವಾಯಿತು ಎಂತ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾವು ದೊಡ್ಡ ವಿಜಯ ಹೊಂದಿದಂತಾಗುವದೆಂತ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಉದ್ಗರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು

೧ ಕುಮಟೆ ಶಹರದ ನಾಗರಿಕರು ನಾವು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆಗನುಸರಿಸಿ ವೈ|| ಮಾ... ದ ರಂಗಪ್ಪಗಳವರ ಸ್ಮಾರಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆಂದು ಓದಿ ನಮ್ಮ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯರನ್ನು ಮನ್ನಿಸದಿರುವದರಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯನಿರಾಕರಣೆಯಾಗುವದಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮವಾಗತವು ಮನ್ನಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾ... ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವೈ|| ರಾಂ... ವರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಟೌನ್ ಹಾಲ ಎಂಬ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದು ನಾಗರಿಕರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಭೂಷಣವು. ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಮೆಂಬರರು ಕರ್ತವ್ಯ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವರು ಮತ್ತು ಆ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಅವರ ಐಹಿಕ ಇಚ್ಛೆಗೆ ತಕ್ಕುವಂಥ ತಕ್ಕ ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ಬೇಗನೇ ರಚಿಸ ಬಹುದೆಂತ ನಾವು ತುಂಬಾ ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

೨ ಶಿರ್ಸಿಯೊಳಗಿನ ಮಿಶನಿನಿಂದ ತರುಣರಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹುರುಪಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಚಟಪಡಿಸುವ ಉತ್ಸಾಹಿ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಸೊಂದರವರ ಅಕಾಲಿಕ ನಿಧನವೃತ್ತವನ್ನು ಕೇಳಿ ವಜ್ರಾಘಾತವಾದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಶೋಕವಿಹ್ವಲರಾಗಿರುವರು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಯಿಂದ ನಡಿಸಿ ಶಾಂತ ಚಿತ್ತದಿಂದ ತನ್ನ ಶೀಲವನ್ನು ಕಾಯಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಯ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ ಇವರಂಥ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ ಯುವಕರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿರಳರಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಿರ್ದಯ ಕಾಲವು ಸೊಕ್ಕೇರಿದಂತೆ ಇವರನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇವರ ಆಶ್ರಿತರಿಗೆಲ್ಲ ಘಾತವಾದಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅವರ ಭವಿಷ್ಯ ಚರಿತ್ರದ ರಮ್ಯ ರಮ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು ನಮಗೆ ಈಗ ಕೇವಲ ಸ್ವಪ್ನಮಯವಾಗಿ ನಿರಾಶೆಯ ವೈರಾಗ್ಯವು ಈಗ ನಮಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ. 'ಈಶ್ವರೇಚ್ಛಾ ಬಲೀಯಸೀ' ಎಂತ ತಿಳಕೊಂಡು ಸಂಸಾರ ಚರಿತ್ರದ ಕತೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾನವೀ ಯತ್ನದಿಂದ ತಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದೇ ಒಂದು ಉಪಾಯವು ಅವರ ಆಪ್ತಬಂಧುಮಿತ್ರರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವದು ಉಳಿದ ಗತಿಸಾರ್ಜಿಸ್ತಿ.

೩ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತೆ ಎತ್ತುಗಳಂತೆ ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ದಂಡಿಸಿ ದ್ರವ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ನೀಚ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಎಂತ ಹಿಂದಿನಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಗುಲಾಮರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹಾತ್ಮರು ದುಡಿದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಆಫ್ರಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ನಿಶ್ಶೇಷ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ ೨೦ ನೇ ಶತಕದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಆವೃತ್ತಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಗಹತ್ತಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಈ ಹೊಸ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯು ಕಾಯಿದೆಗೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ನಡಸಿದ ಪರಿಂತ ತಿಳಿದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉದ್ವೇಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಕಿದ ಬಡಪ್ರಾಣಿಗಳು ನಮ್ಮ ಹಿಂದವಾಸಿಯರು. ನಮಗಂತೂ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನೀಚ ವ್ಯಾಪಾರವು ಅವ್ಯಾಹತ ನಡೆದರೆ ಈ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಕೈ ಹಿಡಿಯುವವರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ? ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಿಪಾತಮಾಡಿ ಹಲವು ಪರಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೆ ಅತಿ ಕೃಪಣ ಸಾಲುಗಾರನಂತೆ “ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತೆರಡು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತೆರಡರ ಸುದ್ದಿ ಬೇಡ” ಎಂಬಂತೆ ಉದಾರ ಆಶ್ವಾಸನಗಳೇ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಪ್ರಚಲಿತ ಫಿಜೀದ್ವೀಪದೊಳಗಿನ ಕರಾರಬದ್ಧ ಕೂಲಿಗಾರರ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಯು ಇಡಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೊಬ್ಬೆ ಎಬ್ಬಿಸಿದರೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ೫ ವರ್ಷದ ವಾಯಿದೆ ಹೇಳಹತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥವೇನಂದರೆ ‘ನೀವು ಸತ್ತರೆ ಸಾಯಿರಿ ನಮಗೊಂದು ಬಿಟ್ಟುಹೋಯಿತು” ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ನೈತಿಕ ಮರಣದಿಂದ ಯಾರ್‍ಯಾರು ಫಾಯಿದೆ ಮಾಡಿ ದ್ರವ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೋ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನರಕದಲ್ಲೇ ಬೀಳುವರು.

ಯುದ್ಧ ಸಮಾಚಾರ

ಯುದ್ಧದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಕಳೆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಜರ್ಮನಿಯು ಹಡಗಗಳನ್ನು ಮುಳುಗಿಸುವ ನೌಕಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಯೋಗವು ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ನಡಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಂಡಿಗೆ ಅನ್ನ ಸಾಮುಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಿಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಹೊಸದಾದ ಕ್ರೂರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಜಾಹೀರ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಮೇರಿಕೆಗೂ ಜರ್ಮನಿಗೂ ಮಾತುಕತೆ ನಡದು ಜರ್ಮನಿಯು ತನ್ನ ಕ್ರೂರ ಸಾಧನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇರಲಿಕ್ಕಾಗದು ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಉಭಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮಿತ್ರತ್ವ ಸಂಬಂಧವು ಮುರಿದು ಹೋದಂತಾಗಿದೆ. ಉಭಯತರ ವಕೀಲರು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರುವರು. ಆದರೂ ಅಮೇರಿಕೆಯು ಯುದ್ಧವನ್ನು ಜಾಹೀರ ಮಾಡುವದೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯವೇ ಉಂಟು. ಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವತಯಾರಿಯಾದರೂ, ಜರ್ಮನ ಅಮೇರಿಕಾ ಯುದ್ಧವು ಆಗದಂತೆ ಜರ್ಮನಿಯು ಸಂಧಿಯ ಮಾತು ನಡಿಸಿಯದೆ. ಕಳೆದ ಸಪ್ತಾಹದ ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು ಮುಖ್ಯತಃ ಫ್ರಾನ್ಸದ ರಣರಂಗದಿಂದಲೇ ಬಂದಿದೆ

कानडावृत्त- बुधवार तारीख २१ माहे फेब्रुआरी, सन १९१७ इसवी.

ಗ್ರಾಂಡ ಕೋರ್ಟಿನ ಹತ್ತರ ಕೆಲವು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಅರಾಸಿನ ಉತ್ತರ ಪೂರ್ವಕ್ಕೂ ಶತ್ರುಗಳು ೩ ನೇ ಸಾಲನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ೨೫೦ ಯಾರ್ಡ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ಯಪ್ರೆಸ್ಸದ ಉತ್ತರ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸೊಮ್ಮೆಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಕ [illegible] ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ್ದೆವೆಂತ ಜನರಲ್ ಹೇಗ ಸಾಹೇಬರು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು. ಪಶ್ಚಿಮರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸೋಕ್ಷನೋಕ್ಷವಾಗುವದೆಂತ ಜನರಲ್ ಹೇಗರ ಮತವಾಗಿದೆ ಮೆಸೋಪೋಟೆಮಿಯಾದಲ್ಲಿ ಟೈಗ್ರಿಜ ನ್ಯಾನದಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ ಹಿಂದೀ ಸೈನ್ಯವು ಮುಂದರಿದದೆ ತುರುಕರ ೩ ನೇ ಸಾಲನ್ನು ಛೀಕರ ತೋಪುಗಳಿಂದ ಗೆದ್ದಿರುವದರಿಂದ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ [illegible] ಸಂಭವಿಸಿರುವದು. ಬಹಳ ಶತ್ರುಗಳು ಸೆರೆಬಿದ್ದಿರುವರು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸೈನ್ಯವು ಕೂಟದಿಂದ [illegible] ಶರದ ಮೇಲೆ ಮುಟ್ಟಿರುವದು [illegible] ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾನದಿಯು [illegible] ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸ್ವಾಧೀನವಾಗಿರುವದು

ಇಹ ವೃತ್ತ

ಕುಮಟಾ— ಪುನಃ ಬಳಿಜೀ [illegible]

ವೈ॥ ಪಾಂಡುರಂಗ ಅಣ್ಣಪ್ಪಗೋಳವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಂದು [illegible] ಪ್ರದರ್ಶನ [illegible] ತಾ. ೧೧ ರಲ್ಲು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ [illegible] ಶಾಳಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿ ಸ್ಮಾರಕ [illegible] ಕೂಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಟಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

—ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಮಹಾಸಭೆ [illegible] ತಾ ೧೬ ರಲ್ಲು ಕೂಡಿ ರಾವಸಾಹೇಬ [illegible] ಪ್ರಸೈ ವ್ಹಾಯಿಸ್‌ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರವರ [illegible] ತಿಂಗಳ [illegible] ಪದಂಗವಲ್ಲಿ ಮಿ ಮಂಜುನಾಥ [illegible] ಕರ್ಣಿಯವರನ್ನು ಅಕ್ಟಿಂಗ ವ್ಹಾಯ್ಸಪ್ರಸಿ[illegible] ಆರಿಸಿರುವರು

—ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಕ್ಟ್ರಾಯ [illegible] ತೆರಿಗೆಯು [illegible] ಇಂಡಿಯಾ [illegible] ಯವು ಆಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು

—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಜಡ್ಜ ಲಿಗೆಟ ಸಾಹೇಬರು [illegible] ಸೆಕ್ಟಿಂಗ ಸಬಜಡ್ಜ ಮಿ [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ ಕೋರ್ಟ ತಪಾಸಣಿಗ [illegible] ಕೆಲಸ [illegible]

—ಇಲ್ಲಿಯ ಸಬಜಡ್ಜ ಮಿ [illegible] ತಿಂಗಳವರೆಗೆ [illegible] ಸಬಜಡ್ಜರಾಗಿ ನೇಮಣೂಕವಾದದರಿಂದ ಅವರು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ [illegible] ವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದರು ಸಬಜಡ್ಜ [illegible] ಸಲ್ಲಿ ಮುಕದ್ದಮೆಗಳ ವಿಚಾರಣೆಯು ೨ ತಿಂಗಳು ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

—ತಾ. ೧೯ ರಲ್ಲು ಕುಮಟಾ ನಂಬರ ೧ ನೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೆ॥ ದೆ॥ ಎ॥ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಕೈ ಕೆಳಗೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಜನರ ಸಮ್ಮೇಲನವು ನೆರದು ಕಲಿಸುವ ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವ [illegible] ನಡೆಯಿತು. ಸರಾಸರಿ ೬೦ ಜನ ಮಾಸ್ತರರು ಅಜುಬಾಜು ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರು

ಅಂಕೋಲಾ [illegible] ರೋಗ ಬೇನೆಗಳು ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ[illegible] ಸಾಹೇಬರ "ದಿ ಗ್ರೇಟ ಸರ್ಕಸ" ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಆಟಗಳು ನಡೆದವು [illegible] ಸರ್ಕಸಿನಲ್ಲಿ ೨ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಾಲಿ ಹುಲಿಗಳು ಕುದುರೆಗಳ [illegible] ತಿರುಗಾಡಿ ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಗದ ಕುಸ್ತಿ [illegible] ನೋಡಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ [illegible] ಯುದ್ಧ ಫಂಡಿನಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಟ [illegible] ಕಂಪನಿಯು ಗೋಕರ್ಣದಕಡೆಗೆ ಹೋಯಿತು.

— [illegible] ಎ ಜ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಮಿ [illegible] ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು [illegible] ಜನರಿಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವರು [illegible] ಇದರಿಂದ [illegible] ಹೊಸ [illegible] ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಗಳು [illegible] ಮನೆಗಳ [illegible] ಜನರ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ [illegible] ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು [illegible] ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ [illegible] ಕಲ್ಯಾಣ [illegible] ಹೇಳ ದ್ದರಿಂ[illegible]

ಹಳಿಯಾಳ— [illegible] ನೋಡಿದಗೆ [illegible] ಮುಂದಾದ ಹಿಂಗಾರಿ [illegible] ದಿನಾಂಕ ೧೩ [illegible] ಮಹಾರೋಗಗಳ [illegible] ಸ್ಥಿತಿ [illegible] ಜನರಿಗೆ [illegible] ಆರೋಗ್ಯ ನಿವಾರಣೆ [illegible] ಪ್ರತಿಬಂಧ [illegible] ಪ್ರಸಿದ್ಧಹೊಂದಿದೆ [illegible] ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ [illegible] ನೋಡಿ [illegible] ಜನರಿಗೆ [illegible] ಬೇಸಿಗೆ [illegible] ಒಂದು [illegible] ಬಿಟ್ಟು [illegible] ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು [illegible] ಹೋಯಿತು

— [illegible] ನಂಜಗೂಡಿ [illegible] ಗೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ ಆರೋಪದ ಮೇರೆ (೧) ರಾಮಯ್ಯಾ ನಾಗಪ್ಪಾ (೨) ರಾಮಚಂದ್ರ ಗಣ್ಣಯಾ [illegible] ತನಕಿಂದಾಗಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷದ ಸಕ್ತ ಮಜೂರಿಯ ಶಿಕ್ಷೆಯು ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

—ಶ್ರೀ ಗುರು ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯು [illegible] ರಾ ಕೃಷ್ಣರಾವ ಭಂಡಾರಕರ ಇವರು ತಮ್ಮ ಮತ್ತೊಂದು ಆಟದ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಯುದ್ಧ ಫಂಡಿಗೆ ದಾನಮಾಡಿ ಕಂಪನಿಯು [illegible] ಹೋಯಿತು

—[illegible]ವಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಾರಿಯು ಉಪದ್ರವಪ್ಪ ತಲೆದೋರಿದ್ದರಿಂದ ಯಾತ್ರಸ್ಥರು ಲಗಬಗೆಯಿಂದ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಹತ್ತಿರುವರು. ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ ರಾ [illegible] ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಪತ್ರಾವಳಿರವರು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ ಕಾಮಗಿರಿಯ ತಪಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ಲೇಗವು ಸೊಂಕಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಪಚಾರ ನಡಿಸಿದರೂ ವಾಸಿಯಾಗದೇ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳಾದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ ಇವರು ಸತ್ಯನಿಷ್ಠ ವರ್ತಕರಾಗಿದ್ದರು.

— ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗೋಶಾಲೆ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಹರಿಭಕ್ತ ಪರಾಯಣ [illegible] ಬುವಾರವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೀರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೂಡಿದ ರಕಮನ್ನು ಶ್ರೀ ದತ್ತೋಪಂತ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಿರುವರು ಮತ್ತು ವರ್ಗಣಿಯನ್ನು ಜಮಾಯಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸಿ ಈ ಯಾವತ್ತು ರಕಮನ್ನು ಗೋಶಾಲಾ ಇಮಾರತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ಸಲುವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುವರು.

ಬಟ್ಕಳ— ಮೈಸೂರ ಭಟ್ಕಳ ರೇಲವೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಬಹುಮಾನಿತ ದಿವಾಣ ಸಾಹೇಬರಾದ ಸರ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು [illegible] ಮರಳಿಬಂದು ತಿರುಗಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರದ ಹತ್ತರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವರು ಭಟ್ಕಳ ಬಂದರವು ಸಮೀಪವಿರುವದರಿಂದ ಅಲ್ಪ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ರೇಲವೆಯ ಮಾರ್ಗವು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವದೆಂತ ದಿವಾಣ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದದ [illegible] ತಿಳಿದಿರುವದು. ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಮೈಸೂರದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸರಕನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೂರ ದೂರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಒಂದರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವದೇ ದಿವಾಣ ಸಾಹೇಬರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬೇಕೆಂತ ಅವರು ದೃಢನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರುವರು

ಕಾರವಾರ— ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಶಿರಸಿಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಕುರಿತು ಸಿ [illegible] ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೆಂತ ಕಾರವಾರದ ಪ್ರಮುಖ [illegible]ಗೆ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಕೇಳಿದ ಮೇರೆಗೆ ಅವರು [illegible] ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರಕೊಡದೆ [illegible] ಉತ್ತರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಕಾರವಾರದಿಂದ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಯ್ಯುವ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿರುವರು ಎಂತ ತಿಳಿದುಬಂದದೆ.

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ

ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ ಕ್ಲಾಸ ಮಿಶನ್ನ ಸಭಾಸದರು ದಕ್ಷಿಣ [illegible] ಕಮಿಶನರಿಗೆ ಅಂತ್ಯಜರನ್ನು ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವದೆ ಪರವಾನಗಿಯನ್ನು ಬೇಡಲು ೨೨೪ ಮಂದಿ ಹೊಲೆಯರ ಒಂದೊಂದು ತುಕಡಿಯಂತೆ ೨ ಅಂತ್ಯಜರ ಪಲ್ಟಣಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುತ್ತದಂತೆ ಸರಕಾರದ ಉತ್ತರದ ಮೇರೆದ ಸೈನ್ಯದ ಉಪಯೋಗದ ಮೋಟಾರಗಳನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೊಲೆಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವದು ನಡೆದದೆ.

Printed & Published by Krishnarao [illegible]

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1-0-0.
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-6-6
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-9

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्न ब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಮೋಡಿ ಟೈಪಿನ (ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಾ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0.
ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

Registered No. B. 1270

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

[वर्ष १ लें] कुमटा– कानडावृत्त बुधवार, तारीख ७ माहे मार्च सन १९१७ इसवी. [अंक ११ वा

ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಡ್ರೋಪ್ಸ್

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂತ್ರಗುಚ್ಛ, ಮೂತ್ರರೋಗ, ಅನ್ನರೋಗ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕರ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. ವಿ ಪಿ ಬೇರೆ.
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0. ವಿ. ಪಿ ಸಹಿತ

ವಿಳಾಸ– ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!] **Notice.** [ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!

ಬಗ್ಗೋಣ ರಾಮನಾಥಿಂಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ಪಿಂಗಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು
ಕ್ರಯ ಪ್ರತಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಆಣೆ 0-2-6.
100 ಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 10-0-0.
ಬೇಕಾದವರು ಬೇಗನೇ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
ಪತ್ತೆ — ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇಶವ ಶೇಣವಿ.
ಮಾಲೀಕ ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ ಕುಮಟಾ

Notice.

The Annual Examination of the Gibb High School, Kumta, will commence from Saturday, the 10th instant at 7 a m.

5-3-1917 } **V. P. Prbahu,**
Head-Master,
Gibb High School, Kumta

SUBSCRIPTION TO WAR RELIEF FUND IN THE SIRSI DIVISION, KANARA, during the fortnight ending 15th February 1917

Taluka	Previous collections.			Sums collected during the fortnight			Total up to date			Remarks
Sirsi	6810	9	0	1408	2	0	8218	11	0	
Siddapur	5247	10	0	593	12	0	5841	6	0	
Kumta	3919	15	2	1087	7	3	5007	6	5	
Honavar	5569	13	3	531	0	7	6100	13	10	
Bhatkal	3700	2	3	799	13	9	4500	0	0	
Total...	25248	1	8	4420	3	7	29668	5	3	

Sd./ **J. T. Lawrence** I.C.S.,
Assistant Collector Sirsi Division, Kanara

WAR-RELIEF FUND of HONAVAR TALUKA.
(Till the 28th February 1917.)
Continued from the last issue

41	Shanbhag's staff in the Tal	62-8-0
42	Hanumant S Prabhu	25
43	Ramchandra S. Mankikar	30
44	Savda Hussn wd. Maidin Saib	25
45	Hammad wd. Hammad Saib	10
49	Parambhatta Shambhatta	10
47	Narayan Bada Hegde	15
48	Rev. father R. R. Gomis Vicar of Manki Church	10
49	Shivrao Venkatsubbabhat	10
50	Shivram Gopal Bhatta	10
51	Ganpa Shiv Bhagwat	10
52	Parku Venkat Hegde	10

VILLAGES.	Below Rs 10
Navilgone	62-13-9
Madgeri	1-8-0
Mugve	86-14-0
Kekar	47-2-9
Hosakuli	87-2-0
Padukuli	11-0-0
Gunavanta	33-9-0
Berolli	69-3-0
Hadinbal	150-0-0
Nilkod	130-0-0
Karva	138-7-0
Kudla	12-0-0
Balkura	6-0-0
Jalvalli	50-1-0
Karki	134-0-1
Kinnar	18-15-0
Birangod	4-13-0
Mavinkurve	24-8-0
Talgod	37-4-0
Kadle	22-3-0
Nagarbasti	123-8-0
Manki	422-4-0
Herangdi	25-0-0
Mudkani	22-14-6
Kadtoka	15-8-0
Hospattan	71-4-0
Kudrigi	19-4-0
Saikod	100-0-0
Chandavar	25-82-0
Hodkeshirur	3-6-0
Kadmr	2-0-0
Nagre	50 6 0
Mehmdgunji	11-0-0
Honavar Town	90-6 0

Grand Total, Rs **6340-3-10.**

THE KANARA NEWS
7th March 1917.

" Act— act in the living Present ! Heart within, and God o'er head ! "

The War Loan.

Appeal to the Public

It must be noted that every part of the Empire has assisted England and has thrown all its mighty resources into this tremendous struggle. Every Englishman is ready to give his life for the righteous cause and is willing and gladly submitting to the severest forms of taxation – such taxation as we in India can hardly imagine The Income tax in England is now 4 annas in the rupee and every anna which can be saved is being lent to Government for the prosecution of the War. These are cold facts, not the language of exaggeration. The efforts made are enormous The daily expenditure on the war now amounts to nearly 9 crores of rupees, the total expenditure in the war up-to-date being more than six thousand crores of rupees. The British army now consists of 50 lakhs of men The votes of credit presented to Parliament for the financial year have been 2925 crores of rupees and the amount promised to our Allies is to the extent of 1335 crores of rupees.

Such figures are no doubt staggering, yet the war, the results of which are of such supreme importance to us all, shows no signs of coming to an early termination, & all must help with the power they have. All India is now given a further opportunity to extend a helping hand in this war in a manner which will be well within her power. India has no doubt borne her part well Indian blood is flowing side by side with English blood on the Western fields But now money is wanted even more than ... This money will be solely devoted to the defeat of the Germans. The loan is not to be misunderstood for the collection of War Fund which is now in active operation. The other is charity, pure and simple, for a common cause But the loan will bring a return to the lender & *no doubts* simple methods of distributing the bonds will be evolved. Every part of the Empire has raised loans & India must not be behind

So, we strongly appeal to our public, especially to those who can very well afford to do so, to be ready to help forward the war by investing all spare money they have in this patriotic investment This sort of investment will not only bring ... not on the sum invested but also the most heartfelt satisfaction that the lenders have been instrumental to some extent to help forward the war with little or no loss to themselves Here is self help and charity combined in one No better opportunity could be available ... the public and the well to do ... rise up, avail themselves of the splendid opportunity, and help the cause by going in for the loan to the best of their power.

A suggestion regarding the auction-sale of Toddy shops

The auction-sale of Toddy shop licenses is, as usual, to take place at Karwar on 5th of this month We wish to make one suggestion to our Collector both in the interest of *Government revenue* & public convenience The Toddy shops are all over the District and the intending licensees– even small ones– have to run up to Karwar every year to bid for the same This is really a great hardship to the bidders who have to travel long distances at no small inconvenience, trouble, & expense to themselves. With all that the competition is not as keen as it *ought to be.* That is because all persons who can afford to bid do not go to Karwar for various reasons of their own Hence the fall in the number of bidders & that means less income from that source. We, therefore, suggest that the auction-sale of these licenses may be fixed in 2 or 3 convenient and central places, say at Karwar, Kumta & Honawar, either before the Asstt Collector during his official tour or before the Mamlatdars of the Talukas in the latter two cases, subject of course to the confirmation of the final bid by the Collector. If the Asstt. Collector is to be entrusted with the work, he may be allowed to hold the auction-sale at his convenience & stay in those places during his tour– even a long time before the commencement of the official year. By *this arrangement much* inconvenience & hardship to the intending bidders would be averted, a larger number of bidders would flock in round the hammer & hence the competition would be the brisker and the bid income would be undoubtedly greater. We strongly urge that our sympathetic Collector will be pleased to consider the suggestion, practical and useful as it is

When we are just going to the press we hear that the said auction-sale is *indefinitely postponed* for reasons not known to the public We further hear that a proposa[l] has gone up from some quarter asking for a monopoly of the toddy shop licenses of the sea coast Taluka on certain conditions If this b[e] true, we venture to say that thi[s] sort of monopoly would be a suicida[l] step and many a poorer man wh[o] lived by the business would hav[e] to go without business and, with a[ll] that, the system of allowing " one only monarch " to rule the whole domain " will not only be bad in principle but also financially defective in the long run.

RANDOM THOUGHTS

War Fund.

It is really most gratifying to note that our Kanara people in spite of their comparative p... have readily responded t...

trumpet call of the War Fund. It will be seen from the lists of collections published elsewhere and those published already that every one- big and small - has contributed one's mite and is still doing so in that direction. This is also creditable to the collecting agents - both official and non-official. We strongly hope that those that have not contributed yet will come forward to do so and swell the amount to a respectable figure, so that the total contribution may stand as a monument of Kanara's keen interest & share in the grand cause

The retaking of Kut.

Kut-el-amara was retaken & the entire enemy's position was captured. These reports of the British successes in Mesopotamia are indeed very gratifying. Thus the disaster of the last summer has been retrieved to some extent and Townsend is avenged. Flags were hoisted the other day on all public buildings in Kanara as well as in other parts in honour of General Maud's success. It is a pleasure to see that the Germans are still retreating and British successes are on the increase in Mesopotamia as well as in France. Thus it is clear that the events of the last year were entirely wiped out The British Lion is up !

Library Matter.

After all, that belated meeting of the Managing Body of the local V J. Library came off on Thursday last & some work was done. That day's meeting revealed, among others, the following state of things:—

i The places of the President, the Chairman of the Managing Body & some of its members are vacant & not yet filled up.

ii The number of subscribers of the Library has gone down.

iii The Library is in debt to the Secretary for a sum of nearly 100 rupees.

All this carries its own comment-ing. This, in our opinion, is simply pitiable It is certainly very kind of the Hon. Secretary to have advanced so much amount from his own pockets for the up-keep of the institution. It is high time to set matters right, handle the waning institution better, and put more life into it. It is indeed very strange that the Hon. Secretary slept over the whole matter for months and months together regardless of the fact that the institution was working at a loss. This is surely wonderful self-sacrifice! We hope now all matters will be satisfactorily settled both to the advantage of the institution & to the credit of the office-bearers & that the Library will be in its full swing, as heretofore.

(From The Collector of Kanara.)

List of subscriptions for the Imperial Indian War-Relief Fund collected by the various Committees in the Karwar Town from 15th November 1916 to 1st March 1917.

1. KARWAR SUB-COMMITTEE

Members:—

Rao Bahadur R. R. Gangolli
Rao Bahadur V D Yennemidi
Khan Saheb Bulsarwalla
Mr. A. N. Kabad
„ N. B. Muzumdar
„ V. R. Haldipur

Subsciption from
Govt.Servants Rs 749-8-4
„ from private gentlemen Rs 390-12-0
„ from Pensioners Rs 244-2-0.
Total Rs 1384-6-0

2. SUB-COMMITTEE for KARWAR BAZAR.

Members:—

Rao Sahab D K Upponi
Mr. Tulsidas Ramji Shet
„ Bala Baban Shet
„ Govind Timmappa Shet
„ Vishweshwar R Chandaver
„ H. B. Kamat
Subscriptions—— Nil.

3 FOR THE CHRISTIAN COMMUNITY.

Members:—

The Vicar of Kajubag
Do Kone
Do Sunkeri
Mr. L. S. Coutinho
„ V. A. Coelho
Subscriptions—— Rs 81-0-0.

4. FOR THE MAHOMEDAN COMMUNITY.

Members:—

Mr. Ibrahimkhan Kassimkhan
„ Sayad Dawood
„ Navab Usman
„ Shaik Adam
Subscriptions—— Rs 21-0-0.

5 FOR THE KONKAN MARATHAS.

Members:—

Mr. Sadashiv S. Naik
„ Appa Kalga Naik.
„ Purso P. Savant.
„ Ganesh Soiroo Savant.
Subscriptions—— Rs 25-11-0.

6. FOR THE SONAR COMMUNITY.

Members:—

Mr. M. V. Kaikini
„ S. S. Shet
„ K. L. Shet
„ Shamba K. Shet
Subscriptions—— Rs 17-8-0

7. FOR BAAD

Members:—

Mr. S V. Mahale
„ S. L. Telang
„ R. G. Wagle
„ A G. Habbu
Subscriptions—— Nil

8. FOR SUNKERI and KATTINKON.

Members—

Mr. S. A. Naik
„ Govind M. Shenvi
„ N. N. Joshi
„ M. H. Joshi
Subscriptions —— Nil.

9. FOR KODIBAG.

Members:—

Mr. S. L Bhujle
„ S G. Paleker
„ V. D Borkar
Subscriptions.—— Nil.

Grand Total, Rs **1529-10-4.**

We are going to issue a special Indian War Loan Edition shortly with the Kanarese translation of the advertisement of the same.

CORRESPONDENCE.

A Musulman well-wisher of Kanara.— Unless you give your name, we regret, we cannot publish your letter. EDITOR.

कानडावृत्त बुधवार. तारीख २१ माहे फेब्रुआरी सन १९१७ इस

कानडावृत्त — बुधवार तारीख ७ माहे मार्च, सन १९१७ इसवी.

ಈ ನಾಲ್ಕು ತರದ ಹೊಸ ಉತ್ಪನ್ನದ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ೪॥ ಕೋಟಿ ರೂ ಏರುವದು ಈ ರೀತಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆದಾಯವು ೧೪೭೨೩೩೬೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬರುವ ವರ್ಷದ ಅಂದಾಜ ರಕಮು ಎಂತ ಕಲ್ಪಿಸಿ, ವ್ಯಯವು ೧೪೭೨೩೩೬೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುವದೆಂತ ವಿಧಿಸುವರು ವ್ಯಯದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇದೇ ವರ್ಷ ಪ್ರಥಮತಃ ೧೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸ್ವಖುಷಿಯಿಂದ ಕಾಯಿದೆಯು ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿ ಯುದ್ಧದ ಖರ್ಚಿಗೆಂತ ಉಚಿತ ದಾನತನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ಈ ದಾನದ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ರಕಮನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಂಡದೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಾಲ ತೀರುವ ತನಕ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂತ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿರುವರು ಆದಾಯದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಒಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಕರವನ್ನು ಹೇರಿಸಿ ಸ್ವದೇಶೀ ಒಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು ಜನತೆಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಿ ವ್ಯಯದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ವೇತನವನ್ನು ಏರಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉಪಕರಿಸಿರುವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಒಜೆಟ ಎಂದರೆ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜ ಪತ್ರಕವು ಬಹಳ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ವರುಷ ತೃಪ್ತಿಕರವೆಂತ ಹೇಳಲು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ

ಯುದ್ಧ ವಾರ್ತೆಯು

ಕಳೆದ ೧–೨ ವಾರಗಳ ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು ಬಹಳೇ ಆನಂದಕರವಾದೆ ಪಶ್ಚಿಮ ರಣಾಂಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಎಂಕ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜರ್ಮನರು ತಂಪಾದ ಶಹರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಿರು ನಾದ ಕಾದಾಟವನ್ನು ನಡಿಸಿರುವರು ಎಂಕ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಜಯವಾಗಿ ಬೇಪ್ಸೃಮವೆಂಬ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಳವು ಬೇಗನೇ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ ಸರ್ವೋಪರಿ ಶತ್ರುಗಳ ಸೇನಾ ಬಲವು ಸತ್ವರಹಿತವಾದದ್ದು ಪ್ರಕಟವಾಗಹತ್ತಿದ ವಾತಾವರಣವು ವಿಪರೀತವಿರುವಾಗಲೇ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾದರೆ ಮುತ್ತು ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳೇ ದುಃಖಕರವಾಗುವದು ಅವರ ಆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ನಿರರ್ಥಕವಾಗುವವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚರ ಸ್ವಲ್ಪ ತೋಳಗಿನ ವಿಜಯಗಳಿಂದ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿ ಸೆರೆ ಬಿದ್ದಿರುವರು. ಮೊರಪೊಟಿಯ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಒಂದು ಮೈಲು ಮುಂದರಿದರು ಕಲತಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೧। ಮೈಲು ಸಹ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿರುವದು

ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾದ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಜಯವಾದದರಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆನಂದಪ್ರದರ್ಶನಾರ್ಥವಾಗಿ ವಿಜಯೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದರು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೇನಾನಾಯಕರ ಅಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಕೂಟ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಟೌನಶೆಂಡ ಜನರಲನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಆಂಗ್ಲ ಹಿಂದೀ ಪಂತಾಳು ಸಹಿತ ತುರುಕರಿಗೆ ಶರಣ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಈ ಅಪಜಯ ಘಟನೆಯು ಸ್ವಲ್ಪದರೂ ಇದರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಣಾಮವು ಜನರಲ್ಲಿ ನಿರುತ್ತೇಜಕವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅಪಯಶನ ಕಲಂಕವನ್ನು ದೂರ ಪಡಿಸುವದೆ ಆವಶ್ಯಕ ನೇನೆಯು ಅಂಗರೂಪಗಳೆಲ್ಲ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟ ಕಡೆಗೆ ಕೂಟಶಹರದಲ್ಲಿ ತುರುಕರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಈಗ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗುರ್ಖಾ ದಂಡಾಳುಗಳು ಅದ್ಭುತ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು. ಶತ್ರುಗಳು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿರುವರು ಈ ರಣರಂಗದ ವಿಜಯವಿರಾಮತೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆಯಂತೆ ಈಗ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿರುವದ ಬಟ್ಟಾರೆ ತುರುಕರ ಅವನತಿಯು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆಯೆಂತ ಹೇಳಲು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ

ಜರ್ಮನರು ತಮ್ಮ ಹಿರಾಕ ನಾವೆಗಳಿಂದ ಪುನಃ ಇಂಗ್ಲಂಡಿನ ವ್ಯಾಪಾರೀ ನೌಕೆ ದಾಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿದರು ಆದರೆ ಇವರ ಬೊಂಬುಗಳಿಂದ ೨ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೆಟ್ಟ ಅಪಾಯವಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಂಗಸು ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗಿ ಮೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಈ ನಾವೆಗಳ ಸಂಗಡ ಬ್ರಿಟಿಷ ನಾವೆಗಳ ಯುದ್ಧ ನಡೆದು ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಯಿತೆಂಬದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ

[illegible]ಂದ ವಿಸರ್ಜನ

ಮಂಗಳೂರ ಎಡ್ವರ್ಡ ನರ್ಸ್ ಸ್ತ್ರೀಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆನಂದವೆಂತ್ರೀಪ್ರತಿ ಸಫೆಗೆ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸ್ವಾವ್ಯತರಪಾಗಷ್ಟೆಂತ ಹೇಳಲು ಅನುಕೂಲ ವಿಲ್ಲ ಹುಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪ್ರವರ್ತನೆಯು ಏಷು [illegible] ಸ್ವಾಮಿ ಜನರ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾದ ಅವರ [illegible] ಅನಾಥ ಸ್ತ್ರೀ ಹುಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಉತ್ತೇಜನ ಸುಲಭವಾಗುವದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕುಮಟಾ[illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಕ ಸಮಿತಿ ಉದ್ದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ಕೋನೆಗಾಣಿ[illegible] ನಾವು ಕೃತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ

ಕುಮಟಾ — ಹವಾಮಾನವು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕ್ಷುದ್ರ ಭ ರೋಗಗಳು ಏನೂ ಇಲ್ಲ

ಮುಂಬಯಿಕಡೆಯ ಆಗಬೋಟಿಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರುವದು ಅಸಂಭವನೀಯವೆಂತ ತಿಳಿದು ಇಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಿನ ದರವನ್ನು ಏರಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸುದೈವದಿಂದ ಪ್ರತಿವಾರದ ಬೋಟಿಗಳು ಯಥಾಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾದಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವು ಎಂಬ ವಾರ್ತೆಯು ಬಂದದರಿಂದ ಜನರ ಭೀತಿಯು ದೂರವಾಯಿತು

ಬೋಟಿಯಿಂದ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂದರಗಳಲ್ಲಿ ಧಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟೋಣದ ಬಗ್ಗೆ ದರ ಟಿಕೀಟಿಗೆ ೧ ಆಣೆ ಆಕರಿಸುವ ವಿಚಾರ ನಡೆದದೆ ಈ ಸಾಧನದಿಂದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದರಗಳಿಗ ಧಕ್ಕೆಗಳು ಕಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ಗೊನ್ಸಾಲ್ವಿಸರ ಕುಮಟಾ ಜಾಂಗಾ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೂ ಹಿಂದೂ ಪ್ರಿಂಜಿಟ ಕಂಪನಿಗೂ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆದು ಟಿಕೀಟಿನ ದರವು ಇಳಿಯುತ್ತ ಹೋಗಿಯದೆ. ಎರಡು ಕಂಪನಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ಹಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಕ ತತ್ವವನ್ನು ಯಾಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಬಾರದು?

ಈ ವರ್ಷದ ಗೋಕರ್ಣ ಮಹಾ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಯಾತ್ರಸ್ಥರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾದದರಿಂದ ಉತ್ಸವಗಳು ಸರವೇರಿದರೂ ಜನರ ಉತ್ಸಾಹವೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಊರೊಳಗೆ ಬೇನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಜಾತ್ರೆಯು ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಿಂದ ಜರಗಿತು.

ಶ್ಯಾಮರಾವ ವಿಠ್ಠಲ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ಹ ಸೊಸೈಟಿಯ ಉತ್ಪಾದಕರಾದ ರಾವ ಬಹಾದ್ದೂರ ಶ್ರೀಪಾದರಾವ ತಾಳಮಕ್ಕಿಯವರು ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರು.

ಶಿರ್ಸಿ ಡಿವ್ಹಿಜನ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ತಾರೀಕು 10–12 ರ ವರಗೆ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ ಧಾರೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪುನಃ 18–20 ರ ವರೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡುವದು

ಕಾರವಾರ — ಕಳೆದ ೨ ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಸಾಲ (War loan) ವನ್ನು ಕುರಿತು ಮೆ॥ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯು ಕೈಕೆಳಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಜನರ ಸಭೆಗೂಡಿ ವಿಚಾರವಾಯಿತು

ಯುದ್ಧ ಫಂಡಿನ ಪಂಕ್ತಿಯು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ನಾಟಕವು ಕೂಡದ ಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಂತಿಗೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸುವದೆ ಫಂಡ ಕಮಿಟಿಯ ಜಾರಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದೆ

ಶೇಂದಿ ಗುತ್ತೆಗಳ ಲಿಲಾಂ ೫ ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಆಗದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಕಾರಣವು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ

ಬೆಳ್ಗಾಂ — ಮೈಸೂರ ಬೆಳ್ಳಳ ರೇಲ್ವೆಯ ವಿಚಾರವು ಮುಂದರಿದದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾದ ಜನರೊಳಗೆ ಚಳವಳ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಜನರ ಸಭೆಗಳಾಗುವದದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಬೇಗನೇ ಎಚ್ಚರರಾಗಿ ಸಭೆಗೂಡಿಸಿ ಜನರ ಮತವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಹಿತಕರವಾಗವದು

ಮುರುಡೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಕ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಧಾನ್ಯ ವಿಕ್ರಯದ ಡಿಪೋ ಮೆ॥ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಕೈಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸಾಪೂರಿನ ಡಿಪೋ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ನಡೆದರೆ ಜನರಿಗೆ ಫಾಯಿದೆ ಆಗುವದು.

ಹಳಿಯಾಳ.— ಊರೊಳಗೆ ಮಾರಿಬೇನೆಯು ಇನ್ನೂ ತಗ್ಗಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ

ರಾ ಬ ರೊದ್ದರವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಕೋಲೇಜಿನ ಫಂಡ ವಸೂಲಿ ಕುರಿತು ಬಂದು ರಾ ಸಾ ಗೋಪಾಳಗಿರಿಯವರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದ ಹಣಗೂಡಿಸಿ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಮರುಳಿದರು

ಲೇತಕಿ ಖಾತೆಯ ಎ। ಅ। ಡಾ। ಮಿ॥ ರೋಬಿಲೆಯವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಜಕೋ ಬೆಲ್ಲ ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು ಜನರು ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂಬದು ನೋಡ ಬೇಕು ಕಬ್ಬುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದೆ ಒಂಗಲ ಖಾತೆಯಿಂದ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಗಳು ದೂರ ಪಡಿಸಿದಹೊರತು ರೈತರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷಿಸಬಹುದು

ಶಿರ್ಸಿ.— ಮಾರಿಜಾತ್ರೆಯು ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಿಂದ ಜರಗಿತು. ದೇವರ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಆಗುವ ಪ್ರಾಣ ಸಂಹಾರವು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ನಡೆಯುವದೋ ಆ ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು

ಡಿ। ಓ। ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇನಸ್ಪೆಕ್ಶನ ಬಿಟ್ಟ ರೊಡನೆ ಕೋರ್ಟ ತಪಾಸಿಗೆ ಬಂದಿರುವದು।

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press Kumta

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1-0-0.
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-6-6
ಒಂದು ಸಂಚಿಕಗೆ 0-0-9

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್ ಅಗಲ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1 0-0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1270

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

वर्ष १ लें] कुमटा- कानडावृत्त बुधवार, तारीख २१ माहे मार्च सन १९१७ इसवी. [अंक १२ वा

INDIAN WAR LOAN EDITION.

ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ [illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುಡ್ಡ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. ವಿ ಪಿ ಬೇರೆ.
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0 ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ

ವಿಳಾಸ - ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು.

ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!] **Notice.** [ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ!

ಬಗ್ಲೋಣ ರಾಮನಾಥಿಂಮಣ್ಣ ಪಂಡೀತರಿಂದ
ಗುಣಿಸಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

ಪಿಂಗಲ
ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ.

ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.
ಕ್ರಯ ಪ್ರತಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಆಣೆ 0-2-6.
100 ಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 10-0-0
ಬೇಕಾದವರು ಬೇಗನೇ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪತ್ತೆ -- ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇಶವ ಶೇಣವಿ.
ಮಾಲೀಕ ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೇಸ ಕುಮಟಾ

Indian War Loan

TO THE PEOPLE OF KANARA

Why you should buy--

(1) The money you invest in it will be absolutely safe
(2) You will obtain an excellent and regularly paid rate of interest
(3) You will be helping the Empire to win the War
(4) You will be advancing the interests of India

What you can buy--

5½ % WAR BONDS in multiples of Rs 100
YOUR MONEY is repayable to you IN FULL in 3 or 5 years
Meanwhile you will receive Rs 5-8-0 (free of income-tax) per annum on EVERY HUNDRED RUPEES INVESTED

5 % WAR LOAN repayable in 1929/1947—
You can buy Rs 100 worth for Rs 95 which will give you interest at the rate of 5¼ % per annum.

Post Office 5 years cash certificates for Rs 10, Rs 20, Rs 50, and Rs 100 obtainable on payment of Rs 7-1 Rs 15-8, Rs 38-12, & Rs 77-8 and payable five yea after issue

How you can buy--

Apply to any Post Office Savings Bank
The Taluka Mamlatdar, or Mahalkari
The Secretary of local committee

Your Money is Safe.

Repayment is guaranteed by the Government of India and Secured by the whole Wealth of India. You cannot find a safer investment.

THE KANARA NEWS.

21st March 1917.

"Act—act in the living Present! Heart within, and God o'er head!"

THE "WAR LOAN" Meeting, at Kumta.

A preliminary meeting of the elite of Kumta was held in the Gibb High School Hall on Saturday, the 10th instant under the Presidency of Mr. J. T. Lawrence M.A., I.C.S. Assistant Collector, Sirsi Division. A central committee was appointed to *appeal for war loans*.

On Sunday the 11th last, a meeting of the Kumta people assembled in the same Hall when Mr Lawrence was good enough to preside. Mrs. Lawrence also was pleased to grace the occasion with her presence. The President *made a telling speech* in English——the full text of which is given below. A resolution giving an assurance of whole-hearted help on behalf of the people was proposed, duly seconded, and carried unanimously. The meeting was largely *attended & great enthusiasm prevailed*. We are confident the "bugle's note" of appeal for a noble cause will be most enthusiastically responded to.

The President's Speech.

Gentlemen of Kumta,

I am here today on behalf of the Indian Government to point out to you the straight path of duty, to present you with an unique opportunity for making history, for identifying yourselves with that "Eternal power outside ourselves which makes for righteousness", to appeal to you on behalf of the fair & smiling land of India, which we all love & which you especially love well, & which today is in dire danger and needs your help, to appeal to you on behalf of your children and children's children whose welfare & happiness are at stake to lay.

This is the great opportunity for the people of Kanara. Today you must brand yourselves as traitors or stand forth as patriots. There is no middle course, for the crisis is of such an urgent nature that passive traitors wreak as much mischief as active ones. Each one of us is called upon to declare himself patriot by his action, or remain for ever branded as traitor, who refused his Country help when she called him to her assistance in a voice clear as a bugle's note.

To make clear the nature of this crisis it is necessary for me to recapitulate a little history.

Germany as a nation has a very short history. It is less than a century since the nation was welded together out of many small states. The people of most of these states were not pre-eminent as fighters. They shone rather in literature, music & the arts. Prussia, the self-called Apostle of Kultur was on the other hand not at all distinguished for culture in the general acceptation of the term. Here people were & still are materialistic in idea, brave and brutal in war, unimaginative & arrogant in war & peace alike, & wonderful organisers. Prussia by degrees came to dominate the other states. They to save themselves from Russia & other outsiders made a compact with Prussia whereby the latter undertook to organise the combined states for defence against outsiders & leave the small states each to follow its own bent in the arts & crafts. Prussia performed part of that particular unwritten compact and did more. She dominated & militarised the whole nation & evolved a national policy of agression towards outsiders, and out of that policy of agression slowly but surely grew an ambition—a lust—for world conquest by means of economic penetration & diplomatic intrigue but chiefly by means of successful warfare. No law moral, international, or humane must stand in the way of the realization of this aim. No law must be recognised save the law of self-interest. The whole German nation was educated & trained with a view to the accomplishment of this aim. A successful war against France in 1870-71 at a time when France was weak in *organisation &* divided in counsel, filled the Germans with an over-weening military conceit and a boundless ambition. Ever since the nation has been preparing for the great venture. She proclaimed her intentions openly—her neighbours for the most part refused to believe her. France—Russia were the first to realise the danger which threatened them & Europe. England did not really realise it till 1914. Then Germany thought the opportune moment had arrived. England was *absolutely unprepared & deeply* engaged in her own domestic concerns & dared not enter the conflict. France & Russia were but just beginning to prepare for the danger which threatened. They must be crushed at once & France & Russia crushed, Germany would be able to tackle England—forced to fight single-handed & England beaten, the world lay open to the ever successful German armies & navy. Such was the dream. We know how ruthlessly Germany set about realising it. Everything was sacrificed to ambition. Treaties were torn up. Neutral countries were over-run, towns sacked, non-combatants including women & children massacred or deported into slavery, passenger-ships sunk at sight, the most diabolical methods of waging war resorted to contrary to international law & agreements bearing the seal of Germany.

At first it appeared that freedom & justice were to disappear from the earth. But we know how England faced the crisis. Unprepared she threw herself into the struggle as soon as helpless, harmless, little Belgium was invaded. From that day throughout many black months she has persevered until the year of victory for the allies and the cause of righteousness has offered

a vista of hope & peace to the world

Now it is very important to realise the place of India in Germany's scheme. We had an inkling of it before the war, in Germany's enthusiasm for the Berlin-Byzatium-Bagadad Railway. Whom has Germany chosen to be her allies in this war? (I say *chosen* advisedly, because there can be no doubt that Germany frightened & tricked nations into being her allies)- Austria, Bulgaria, Turkey; & great efforts were made to win over Persia & Afganistan, efforts which were frustrated. Thanks to our statesmen & diplomats & the loyalty of the countries concerned to old treaties. But, mark you, all these countries are steps on the way to India— the country which war-like peoples throughout the ages have coveted.

Moreover we are now beginning to know something about the efforts which Germany has made to seduce the loyalty of certain sections of the Indian people since the war began, which efforts the common sense and the loyalty of the people have rendered vain. We know Germany tried to pose in the eyes of the Turks as a nation having great sympathy with Mahomedans. But a people who are bad Christians are not likely to be good Mahomedans. We know that Christian Germany connived at the massacre in cold blood of 600,000 Armenians— a feature of which massacre, was the embarkation of thousands of women & children in ships which were subsequently sunk far out at sea.

Gentlemen, we Englishmen have our faults which you perhaps know better than I do. But we never pretend to be what we are not. We are honest & you recognise us to be so. We are proud that we have done well by India— you know that we have done that—you know now that under England, as an integral part of the British Empire, your country has a happy present & a glorious future. If England falls, India falls. What prospect have you under the Germans? Let Belgium, Servia, Montenegro, N— — France, Roumania, Poland, Armenia speak for me You will have injustice, cruelty, slavery, a flood of Germans who regard any one who is not a German as dirt, and a horde of Turks who will treat you as they did the Armenians Even the faithful of Islam now know that the present Turkish Rulers are merely tools of the Germans & have revolted and driven the unrighteous of Islam from their Holy cities.

Throughout these troublous times India has remained a peaceful & a happy land. Why? Well, in the first place because the British Navy has swept the Germans from the seas. The British Navy constitutes the bulwarks of India as surely as it does those of England Were it destroyed, Emdens would scour our coasts, and Emdens would be followed by German guns, German bullets German gas, German flame, & German fetters. In the second place by land our gallant English soldiers side by side with equally gallant Indian soldiers have obstructed the path to India through Mesopotamia. Any weakness there and the Germans would have reached the Persian Gulf. From the Persian Gulf India would have been threatened by sea Probably Persia and Afganistan would have been corrupted, & from Persia & Afganistan the N W. passes would have been penetrated & the storm of war would have burst on the plains of India bringing with it ruin & misery as surely as the monsoon brings moisture to the coasts of Kanara.

India may well heave a sigh of relief. Within the last few weeks our gallant soldiers—English & Indian—have wrecked the well-nigh impregnable trench systems around Kut-el-Amara and the shattered enemy is now in full retreat towards Bagdad

Now I must tell you three stories about the war. They epitomise & symbolise three stages in it better than any explanation I can give.

1.- How two companies of the 2nd Gordon Highlanders nobly perished in obstructing the march of the Germans to Calais through Ypres.

This is stage I. In it we see our regular Army—English & Indian—fighting against fearful odds both as regards numbers & equipment—our contemptible little army as the enemy chose to call it in their arrogant wrath.

2.- A gallant but ineffectual offensive near LaBassee in the summer of 1915. This is stage II. In it we see our new army of volunteers fighting nobly but ill-equipped and working under all the difficulties which arise out of a state of unpreparedness—nevertheless even on occasion taking the offensive.

3.- The Capture of Beaumont Hamel in the atumn of 1916. This is stage III. In it we see the new armies working with full equipment, filled with the same old resolution to which is now added a new hope as victory appears to be a realisable ideal

What had England done in the period covered by these three stages?

Her sons had risen in their might their nobility, and equipped themselves for the fray. Her rulers had reorganised the industrial effort of the country so that materials of war began to flow from the factories on a scale and with a rapidity hitherto undreamt of. Her people had become filled with a spirit of self-sacrifice so that little mattered save the crushing of the military power which sought to subdue the world & wrench their freedom from the nations.

What is the position to day? On land Germany is beaten. She knows it: she knows that her doom is only a question of time. What does she do? She goes mad. She reveals her soul as the soul of a barbarian. There were not many scruples left with

her, when she set out to dominate the world by force of arms, but what little was left she now threw to the winds She set herself to starve England And how? By sinking all ships neutral as well as allied without regard to any loss of life or human sufferings that might be caused thereby England must thwart this object If she does it, she wins the war To do it she must throw all her resources and energies into the war

What is she doing?

1. All her sons who can be spared are fighting
2. The remainder with the women are doing the necessary work at home or are being organised for that purpose
3. She is supplying herself & the allied nations with munitions & other war material on an unprecedented scale
4. She is building new ships to replace those sunk by the submarine pirates
5. She is giving up luxuries & cutting down her food supplies
6. Her Navy is combating the submarine menace night & day

Even the neutral nations are aroused The United States of America have severed diplomatic relations with Germany Others have raised their voices in loud protest, but are either unprepared or exposed to the tender mercies of Germany and can do nothing at present.

But the Allies & England are doing the work and every thing depends on what England & the Empire can do For unless England remains mistress of the seas, all is lost. And if all is lost India is lost too

You will get some idea of what England is doing when I tell you that

She is spending 9 crores of rupees a day on the war,

Her people have already contributed 3000 crores of rupees to the expenses of the war

The tax on the income of her people *stands at 4 annas in the rupee,*

5,000,000 of her fighting sons are in the field

She sends forth at least 1000 men to the Moloch of War every day the war lasts even when no big battle is taking place

And all this the great majority of her people are doing with the hearts ease that results from the performance of duty and battling for the right

What has India done?

Her soldiers (some 250,000 in number) have fought nobly & shed their blood in stemming the flood which threatens the Empire—and they have not done so in vain For on land in every sphere of military operation we & our allies have victory in our grasp—victory which may well be realised before the year is out India has supplied a useful *quantity of munitions & is contributing a considerable amount of labour for work of war* She has footed the bill for a certain proportion of the cost of the war - useful but insignificant compared with the total cost In many indirect ways she has contributed money generously for purposes of the war especially for the alleviation of the sufferings of soldiers & their families

What has Kanara done? The recruits supplied to the army by Kanara could be numbered on the fingers of my hands Kanara's sons are not fighting men Kanara has contributed generously to the war fund during the last few months Kumta Taluka has given over 6 000 rupees — a very creditable effort What more must Kumta do? Now is your real opportunity Each one of you must contribute to the War Loan in some form or other & must not merely contribute but *contribute as much as you spare &* part also of what you cannot spare without self sacrifice Kumta Taluka will not provide her proper share to the funds required for the war, unless she contributes Rs 65,000 *But She will do so,* **I am confident,** & will do more **If there be any** slackness I shall have to come and trouble you again **But I want** Kumta's response to be her own & not mine Now will you all get to work & do what you can? Every one will be given an opportunity. The committee's work has been well organised & they will see to that. Better that the money should be forthcoming now than later. You give now to gain victory You may have to give later because you have sustained defeat You give now to support the Government If the Government falls, you will not merely lose the money, which you give now, but all the money you have Your lives will not be secure, the lives & honour of your family will not be safe Out with your money now It will be sunk in *a safe & profitable investment* and there will dwell with you for evermore peace & honour & heart's ease. Perhaps you have heard the phrase, "The Hearts ease which is France" France is fighting with the monster round her neck. There is no thought of self in France, there is only one thought— France The men are in the trenches, the women plough the land even within range of the enemy's guns One never hears complaints from the French people They are all too busy working for & giving to their country They have their Hearts' ease which is France May you possess a similar Heart's ease!

Our Viceroy's Autograph Letter

"Today an opportunity is presented to every man in India, without sacrifice and with advantage to himself to hasten the day of our Empire's victory and the return of peace In distant fields the armies of India have proved the loyalty of India in the eyes of the world I hope that those who have enjoyed peace in their homes will now furnish a proof no less convincing "

Indian War Loan.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲವು

ನಗದು ಸಿಕ್ಕಿದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಣಿಯು ಮಲಿಕ್ ಮುಅಜಮುಷ್‌ರವರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಾದೀತು

ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಶೇಕಡಾ ೫ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲವು

ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಶೇಕಡಾ ೫½ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಶೇಕಡಾ ೫½ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು

ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು (ಸನ್ ೧೯೧೭-೧೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದಂಥವು)

ಅಸಲು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸರಕಾರದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಮಹಸೂಲ ಕಾರಣವಿರುವದು

---

೧ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭

ಹೊರಡಿಸಿದ ವೇಳೆಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಶೇಕಡಾ ೯೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು

ಒಂದೇ ವೇಳೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡಾ ೯೫ ರೂಪಾಯಿ

ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡಾ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಬಾಕಿ ರಕಮನ್ನು ೪ ತಿಂಗಳ ಗಟ್ಟಿಯ ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಶೇಕಡಾ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಪ್ತೆಯನ್ನು ಈ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಬರುವ ಕ್ರಮೇಣ ಮೊದಲನೇ, ಎರಡನೇ, ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ತಿಂಗಳುಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅಥವಾ, ಆ ದಿವಸವು ರವಿವಾರವಿದ್ದರೆ, ೧೬ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು

ಬಡ್ಡಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಗಸ್ಟ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ತಾರೀಖು —ಮುಂಚೆಯೇ ತೀರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲವು ಸನ್ ೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೇ ಅದೇ ಬೆಲೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು ಆದರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು, ಸನ್ ೧೯೨೯ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಿನ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಅಥವಾ ತದನಂತರ ಇಂಡಿಯಾದ ಗ್ಯಾಝೇಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ ತಿಂಗಳಿನ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೇ ಅದೇ ಬೆಲೆಗೆ ಆ ಸಾಲವನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವದಾದರೂ ಭಾಗವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ತಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಫಂಡು —ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ಪೇಟೆ ಬೆಲೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ತಜವೀಜು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು, ಯಾವ ಯಾವ ವೇಳೆಗೆ ಪೇಟೆ ಬೆಲೆಯು ಸಾಲ ತೆಗೆದ ವೇಳೆಯ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೋ ಆಗ, ಆ ಸಾಲದ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ಫಂಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಗೋಸ್ಕರ, ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ರಕಮಿನ ಶೇಕಡಾ ೧½ ರಕಮಿನಷ್ಟು ದರವರ್ಷ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೨ ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು

(ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ)

ಹೊರಡಿಸಿದ ವೇಳೆಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಶೇಕಡಾ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು

ಒಂದೇ ವೇಳೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡಾ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ

ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡಾ ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಬಾಕಿ ರಕಮನ್ನು ೪ ತಿಂಗಳಗಟ್ಟಲೆಯ ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಶೇಕಡಾ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಪ್ತೆಯನ್ನು ಈ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಬರುವ ಕ್ರಮೇಣ ಮೊದಲನೇ, ಎರಡನೇ, ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ತಿಂಗಳುಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅಥವಾ, ಆ ದಿವಸವು ರವಿವಾರವಿದ್ದರೆ ೧೬ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು

ಬಡ್ಡಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಗಸ್ಟ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ೫½ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ತಾರೀಖು ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು, ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು

೩ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು

(ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ)

೧೦ ರೂ. ೨೦ ರೂ. ೫೦ ರೂ. ಮತ್ತು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ.

ಹೊರಡಿಸಿದ ೫ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು.

ಹೊರಡಿಸಿದ ವೇಳೆಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತು

೭-೧೨ ರೂ., ೧೫ ೮ ರೂ., ೩೮-೧೨ ರೂ. ಮತ್ತು ೭೭-೮ ರೂಪಾಯಿ.

ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು, ಸಾಲದ ಸಂಬಂಧದ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾಯಿಸಿದ ದರದಂತೆ ಈ ಐದು ವರ್ಷದ ಮುದ್ದತಿನೊಳಗೆ ಯಾವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಹೊರಡಿಸಿದ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ವಟಾಯಿಸಬಹುದು

	೧ ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ಬಾಬತು ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು, ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು
ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳ ನಮೂನೆ.	

ಅರ್ಜಿದಾರನ ಖುಶಿಯಂತೆ (ಇದನ್ನು ಅವನ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು) ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಮೂನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವದು

(೧) ಇನ್‌ಸ್ಕ್ರೈಬ್ಡ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು	ದಸ್ತೈವಜು ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು
(೨) ಪ್ರೊಮಿಸರಿ ನೋಟುಗಳು	ಅವುಗಳಮೇಲ ಮುಖಲಾಸಿ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು.
(೩) ಬೇರರ್ ಬಾಂಡುಗಳು .	ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಖುಷಿಯನ್ನು ಯಾವದೂ ತರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು, ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಕ್ರೈಬ್ಡ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದೀತು

	೨ ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳ ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜಾದಾ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರುವದು.
ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರ	

ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಅಥವಾ ಜಾದಾ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರುವದು. ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರದ ವಿಷಯದ ಆಕ್ಟಿನ ಎರಡನೇ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೩ನೇ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಶರ್ತುಗಳನ್ವಯ ರವಾಯಿಸಲ್ಪಡುವದು.

	೩. ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ಪ್ರತಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ (ಹೆಸರಿನ) ಸಾಲವನ್ನು, ಶೇಕಡಾ ಮೂರರಂತೆ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಶೇಕಡಾ ೩½ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವದಾದರೂ ಸಾಲಕ್ಕೆ, ಅಥವಾ ಸನ್ ೧೯೧೬-೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಶೇಕಡಾ ೪ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ (ಹೆಸರಿನ) ಸಾಲಕ್ಕೆ, ವರ್ಗಣಿದಾರನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಸನ್ ೧೯೪೭-೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲವನ್ನು—
ಬದಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕುಗಳು	

ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಶೇಕಡಾ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಸಾಲದ ಪ್ರತಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ (ಹೆಸರಿನ) ಬದಲಾಗಿ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ (ಹೆಸರಿನ) ೬೫ ರೂಪಾಯಿ

ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಶೇಕಡಾ ಮೂರುವರೆ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಸಾಲದ ಪ್ರತಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ (ಹೆಸರಿನ) ಬದಲಾಗಿ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ (ಹೆಸರಿನ) ೭೬ ರೂಪಾಯಿ

ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಶೇಕಡಾ ೪ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಸಾಲದ ಪ್ರತಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ (ಹೆಸರಿನ) ಬದಲಾಗಿ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ (ಹೆಸರಿನ) ೯೨ ರೂಪಾಯಿ

ಈ ದರದಂತೆ ಪಡೆಯಬಹುದು, ಮತ್ತು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಬರೋಬರಿ ರಕಮನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರಬಹುದಾದ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಕಮನ್ನೂ, ಈ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಕಮನ್ನು (ಇದರೊಳಗಿಂದ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಒಂದು ಆಣೆಯನ್ನು ಕಳೆದು) ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಶರ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಪಡೆಯಬಹುದು

೪ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ನಂತರ ಆದರೆ ೧೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಯಾವದಾದರೂ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಡಿಸಬಹುದು ಬದಲಾಯಿಸುವ ವಾರಂಟುಗಳು ಬೆಚನೀ ಇರುವವು ಮತ್ತು ಅವು ಬೇರರ್ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು

೫. ಬದಲಾಯಿಸಿ ತೆಗೆದ ಸನ್ ೧೯೨೯-೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲಗಳ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸನ್ ೧೯೧೬ನೇ ಇಸವಿಯ ಆಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಬಡ್ಡೀ ಸುರು ಆಗುವದು ಮೇಲಿನ ಮೂರನೇ ರಕಮಿನನ್ವಯ ಕೊಟ್ಟ ನಗದು ರಕಮುಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

೬ ಸನ್ ೧೯೨೯-೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವವನಿಗೆ, ಮುಂದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ತೆಗೆಯಬಹುದಾದ ಯಾವದಾದರೂ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿದ ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

೭ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨ (ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹೊರ್ತು ಪಡಿಸಿ), ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು, ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಗುರುವಾರದಿಂದ ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಶುಕ್ರವಾರದ ವರೆಗೆ ಯಾವದಾದರೂ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಮಲದಾರರ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯರ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಬಹುದು —

ಅರ್ಜಿಗಳು

(೧) ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಕರೆನ್ಸಿ, ಕಲಕತ್ತಾ, ಇವನ ಕಡೆಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವನಾದರೂ ಪ್ರಾವಿನ್‌ಶಿಯಲ್ ಅಕೌಂಟಂಟ ಜನರಲ್ ಅಥವಾ ಕಂಟ್ರೋಲರ್, ಇವರ ಕಡೆಗೆ

(೨) ಬಂಗಾಳ, ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮ್ಯಾನೇಜರ ಮತ್ತು ಟ್ರೆಝರರ ಕಡೆಗೆ, ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇಂಥ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಏಜಂಟರ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಯಾವದಾದರೂ ಬ್ರಾಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು

(೩) ಜಿಲ್ಹೆಯ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರೀ ಟ್ರೆಝರಿಗಳ ಚಾರ್ಜಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಮಲದಾರರ ಕಡೆಗೆ.

೮ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ರಕಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ನೂರರಿಂದ ವಿಭಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು

೯ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ರಕಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಗಡ ಮಾತ್ರ, ಎಲ್ಲ ಬಾಬತುಗಳಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳ ಪೂರ್ಣ ರಕಮನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭, ಇದರ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ೯೫ನ್ನು, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨, ಇವುಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು

೧೦ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯ ೧೯೪೭, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ ಅಥವಾ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ರೂಪಾಯಿಯ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳು —

(ಅ) ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅಥವಾ

(ಬ) ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ—ಇರಬಹುದು

೧೧ ಮಾನ್ಯಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕರರಿಗೆ ಮತ್ತು ದಲಾಲರಿಗೆ ಅವರ ಮುದ್ರೆ ಇರುವಂಥ ನಗದೀ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಮಾಡಿದ ರಕಮುಗಳ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ೩ರಷ್ಟು ದಲಾಲಿಯು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು, ಆದರೆ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ಬರುತ್ತವೆ), ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದಲಾಲಿಯು ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ದಲಾಲಿ

ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್ಲನ ಅಥವಾ ಯಾವನಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಥವಾ ದಲಾಲನ ಅಥವಾ ಯಾವದಾದರೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಟ್ರೆಝರಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು

ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ ಸೆಕ್ಶನು.

(ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ವಿಶೇಷ ಠರಾವುಗಳು)

೧೨ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦, ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳು ಸಹ, ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ಯಾವದಾದರೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ, ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳ ೧೫ ತಾರೀಖಿನ ಗುರುವಾರದಿಂದ ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಸೋಮವಾರದ ವರೆಗೆ, ಯಾವದಾದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಕಡೆಯಿಂದ (ಬಳಿಕ ಅವನು ಆ ಮುಂಚೆ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸ ಸೇವಿಂಗ್ಸ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಟ್ಟವನಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ), ಈ ಕೆಳಗಿನ ರಕಮುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಶರ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವವು

೧೩ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ೫೫ ರೂಪಾಯಿಯ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಯಾವದಾದರೂ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಒಬ್ಬನೇ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯನ್ವಯ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಬಾರದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಕಮನ್ನು ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಧಾರಣ ಮಾಡಬಾರದು, ಮತ್ತು ಇವರ ಪೈಕಿ ೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕಮು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು ರೂಪಾಯಿ ೭೫೦೦ರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕಮು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦, ಇದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨, ಇವರಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗೆ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬಾರದು ಮತ್ತು ೭೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕಮು ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು—೨೩ನೇ ರಕಮು ನೋಡಿರಿ

ಪರಮಾವಧಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ರಕಮು ೧೪

ಟೀಪ್ಪ (೧ ಈ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯನ್ವಯ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ, ಮುಂಚೆಯೇ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಪಡೆದ ಇತರ ಯಾವದಾದರೂ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಪರವಾನಗಿ ಸಿಗುವದು.

(೨) ಬದಲಾಯಿಸಿ ಪಡೆದ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯ ೧೯೪೭, ಇದರ ರಕಮುಗಳು ಈ ಮೇಲಿನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಲಾಗೂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

೧೫ ಯಾವ ರಕಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿರುವದೋ ಆ ರಕಮುಗಳನ್ನು ಅರ್ಜಿಯ ಸಂಗಡಲೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಹಪ್ತೆಗಳಿಂದ ಕೊಡಬಾರದು ಆದರೆ ಒಬ್ಬನೇ ಮನುಷ್ಯನು, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೪ನೇ ರಕಮಿನಲ್ಲಿ ಠರಾಯಿಸಿದ ಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಗೆ ಮೀರದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು

ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳು

೧೬ ಹಿಂದಿನ ರಕಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೀತಿಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯು ಅಥವಾ ಅಂಶತಃ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು —

(ಅ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜದಾರನ ಖಾತೆಗೆ (ಖಾತೆ) ಜಮಾ ಇದ್ದ ಯಾವದಾದರೂ ನಗದು ಶಿಲುಕು ರಕಮಿನಿಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ,

(ಬ) ನಾಣ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಕರೆನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳಿಂದ ಹಣಕೊಟ್ಟು, ಅಥವಾ ಯಾವದೊಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕು ಇರುವ ಸ್ಥಳದ ಮುಖ್ಯ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ತರನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದ ಕ್ರಾಸಾದ್ ಚೆಕ್ಕಿನಿಂದ

೧೭ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳು ಪ್ರಾಮಿಸರಿ ನೋಟುಗಳ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ಟಾಕು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು, ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್, ಪೋಸ್ಟ್ಸ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ಸ್ ಇವರ ತಾಬೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು

ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳು

೧೮ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಸನ್ ೧೯೨೦ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಸನ್ ೧೯೨೨, ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ವಸೂಲು ಮಾಡ

(ಮುಂದೆ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ)

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press Kumta

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:–

೭ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 1-0-0.

ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಕೂಡಿ ರೂಪಾಯಿ 1-6-6

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-9

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्न ब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:–

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಮರಾಠಾ ಟ್ಯಾಪಿನ (೧೫ ಏರ್ಡಡ್ಡ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1-0-0

ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0

ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1270

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

वर्ष १ लें] कुमटा– कानडावृत्त बुधवार, तारीख ४ माहे एप्रिल सन १९१७ इसवी. [अंक १३ वा

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುಡ್ಡ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೆಗಡಿ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0, ವಿ. ಪಿ. ಬೇರೆ ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 1-0-0 ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ

ವಿಳಾಸ– ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು

ಈಗ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❖ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❖

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ನಾಶಿಯಾಗುವವು. ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ತ್ವರ್ಯವಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ವ್ಯಂಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೫ ದಿವಸ ಸಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು. ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೩೫ ದಿವಸ ತಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು. ಒಂದೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮದು ೩೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವವು.

ಮಗ್ಗದ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ ಜೀ ಚವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ಮೆಚ್ಚಿನಿಂದ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವದು ಇದಲ್ಲದೆ

(ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.)

ಸೆಂದುರ್ಜಿ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ಸೇವಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ– ಈ ಹೊತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು. ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ ಪಿ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು.

ಡಬ್ಬಿಗಳು ಸಿಗುವ ಪತ್ತೆ:—

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್.

ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ವ್ಯಾಪಾರಿಕ ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ)

वर्षारंभ फेब्रुवारी.

मराठी भाषेत अशा प्रकारचें हें पहिलेंच

अपूर्व साहस!

वा. वर्गणी १२ आणे व्ही. पी. नें १४ आणे.

पूर्णानंद.

स्वस्त आणि उपयुक्त सचित्र

मासिक पुस्तक.

अत्यंत अल्प किंमतींत इतकें उपयुक्त, इतकें मनोरंजक, इतकें चित्रपूर्ण मासिक आजपर्यंत कोणीही दिलेलें नाहीं. नमुन्याचा अंक २ आण्याचीं तिकिटें पाठवून मागवा.

पत्ता— पूर्णानंद-कार्यालय, बेळगांव.

मागणी करा

हीच वेळ आहे.

आज सर्वत्र ठिकाणीं शाईपुड्या संबंधानें दुर्मीळता आणि विशेष महागाई असतां आम्ही काळीभोरशाईच्या पुड्या शेंकडा १। रुपया भावानें आणि उत्तम निळिकाळीशाईच्या पुड्या शेंकडा १ रुपया भावानें देत आहोंत. ट. खर्च शिवाय पडेल. तरी गरजुग्राहकांनी ही वेळ लक्षांत आणून आपला फायदा करून घ्यावा.

पत्ता– वीरकर आणि विद्यार्थी मंडळी शाईचा कारखाना, पोष्ट–सिन्नर, जिल्हा नाशीक.

ಪಿಂಗಲ ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ.

ಕ್ರಯ ಪ್ರತಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಆಣೆ 0-2-6.
100 ಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ 10-0-0

ಪತ್ತೆ — ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇಶವ ಶೆಣವಿ.
ಮಾಲೀಕ ಸ್ಟಾರ ಆಫ್ ಕೆನರಾ ಪ್ರೆಸ ಕುಮಟಾ.

Manager's Appeal

We are thankful to those who have so long given their patronage to this humble enterprise of a Newspaper in Kanara. It is the first attempt of the kind in this benighted District. We count upon the willing help and patronage of our Kanarites, wherever they may be & others who are interested in the welfare of Kanara. We hope all such gentlemen as have not yet enrolled themselves as our subscribers will be good enough to do so early.

A word to those who refused our V. Ps of the newspaper. We have been sending the issues of the same to those whom we have reckoned to be our friends and sympathisers. We know them to be gentlemen taking interest in Kanara and its activities. So we have been counting upon the practical sympathy and help. But we are very sorry to see that some of them took the issues for several fortnights and flatly refused to take the V. Ps when sent after so many fortnights. Some more accepted the V. P. notices from the post office but did not pay & receive the V. Ps in time. This was really very unkind of them. We never thought that they would put us to so much inconvenience and loss for nothing. Perhaps all this might be due to some oversight. We hope that it is so.

If those of our prospective subscribers whom we are sending our issues regularly are not disposed to help us for any reasons of their own, they are at liberty to drop a line advising us to discontinue the sending of the next issues. That would be the right course and an indirect help to us. We however hope that those interested in Kanara will not be so unkind as to grudge to pay a paltry sum & thereby help the local enterprise started with so much sacrifice for the good of our District.

THE KANARA NEWS

4th April 1917

Act—act in the living Present
Heart within and God o'erhead

PRIZE DISTRIBUTION AT KUMTA

The Prize-Distribution ceremony of the local Gilb[?] High School took place on 21st March. M. J. T. Lawrence M.A. I.C.S. Assistant Collector, Sirsi Division presiding. Mrs. Lawrence graced the occasion with her presence. The new half finished Hall was decorated with buntings & evergreens— all this work being entirely of the school boys designing. Mr. & Mrs. Lawrence were greeted at the gate of the lower building and the ... gymnastic feats were shewn. Thence the guests were led uphill to the Hall. After all ... of recitations was then ... The Superintendent of the ... report on the working of the school & extracts from the inspection remarks of the Educational Inspector S. D. Mr. Lawrence then distributed prizes. Mr. Lawrence as President made a very appropriate & encouraging speech eulogising the work of the school and congratulating the people on the acquisition of such a well organised & useful institution. He hoped that the local Municipality would give the long promised annual contribution to the funds of the school. He announced that he would give an annual prize (consisting of two books) to be awarded for mathematics to the boy of the VIIth Standard who would get the highest aggregate marks in mathematics & English at the annual examination. He even assured that he would endow the prize in due course. After distribution of Pan Supari & atter gulab and garlanding Mrs. & Mr. Lawrence the National Anthem was sung. The meeting dispersed at a late hour with vociferous cheers. Sweets were distributed to all children. The ceremony was a great success.

THE POST OFFICE GRIEVANCE

The grievance is getting very intolerable. The post this side is as irregular as it could be. Expeditiousness is a matter of the past and no authorities seem to be looking to the redressing of the grievance. They say all this fault lies at the door of the contractor between Karwar & Margao and yet his doing is law. All post offices must change their timings to suit the convenience & timings of that contractor. Would this be permissible anywhere? Perhaps this is according to the saying "If Mahomed cannot go to the mountain the mountain must come to Mahomed." Will the higher authorities look to it and see that matters are set right? Have they not to consider the inconvenience worry and trouble caused to the public by the present arrangement? Why should the post lie for full 24 hours owing to mis connection of the mails despatched from the Kumta office to Bandur & Sirsi offices and for many hours in Kumta & other offices? Does it answer public convenience?

WHY ADVERTISE?

The object of public advertising is to make the contents thereof catch the eyes of many readers. This very naturally anticipates that the paper in which the advertisement is designed to appear must have a large circulation. This must be more true in the case of sale & contract advertisements such as those of Forest Public Works and Revenue Departments. Before sending in the public advertisements to any newspaper & spending the public money thereon the Officers concerned must first ascertain the actual number of paid subscribers which the paper claims and how widely the paper is circulated. If this point is lost sight of the very object of giving advertisements and spending public money on that item would be surely defeated. We therefore invite the attention of all Officers

ncerned towards this matter in the inter t of public money and utility of advertising

Mr Anantrao Sonde's Death

They say misfortunes never come singly Only a few days back we had to record the most painful death of Mr Govindrao Sonde and today we are simply shocked to hear of the death of Mr Anantrao, the *de facto* Manager of the family of Sondekars Perhaps was the shock of the premature death of Mr Govindrao that must have killed him or at any rate expedited his sudden end None thought that two such leading members of the family would be taken away by the hand of death within such a small interval Mr Anantrao was a prominent patron of the Gibb High School, Kumta & a member of its Council By his death the family is sorely deprived of another useful working member and is therefore certainly the poorer for it We wish him peace in the other world

RANDOM THOUGHTS

Russia

Russia is no more a Monarchical kingdom At one time the Czar was everything and the Duma & the people nothing Today matters are topsy turvy The Czar is a prisoner and the people are the actual rulers What a fall! Did any one dream that such a long standing monarchy would be converted into a veritable republic? But there it is The most admirable feature of it is there is revolution with little or no bloodshed and everywhere there is free breathing

Stage of War

The War is being pushed most vigorously and successfully by our Government and their Allies The Germans are retreating bag and baggage America wants to take a jump in the vortex of the Great War

War Loan

India is splendidly responding to the War Loan cry The latest papers to hand announce an aggregate of nearly 7 crores of Rupees Kanara too is playing her humble part The Sirsi Division- a part of Kanara has so long (*i e within a week*) promised more than one third of the sum demanded of that Division This is no small work It speaks well for the workers and for the contributors and for that conscientious Officer who is guiding at the helm using the goad in right earnest, & is nothing if not alert active and zealously pursuing

No W/ 15 of 1917 —29 3-17

Response of Sirsi Sub-Division to the War Loan Appeal The First Lakh

Promises recorded by the Committee —

Kumta	Rupees	Percentage of anticipated total
Kumta Town	[illegible]000	
Gokarn	4,000	
Bankikodla	8 000	
Total	37 000	51%
Honawar		
Honawar Town	34 960	
Haldipur	2 915	
Allanki	3 010	
Idgunji	700	
Total	41 585	69%
Bhatkal		
Bhatkal Town	7 290	
Shirali	4 000	
Murdeshwar*	1 000	
Govt servants	2 650	
Total	14,940	48%

* One promise recorded at Bhatkal Committee's report not received

Sirsi		
Sirsi Town	15,284-8-0	
Total	15 284-8 0	19%
Siddapur		
Report not received		
Total for the Sub-Division	1,08,809-8-0	

The highest individual promise in the Sub-Division up-to-date is that of Mr. Sadashiv Venktramanaya Harite of Bankikodla —Rs 5,000

Honawar and Kumta Talukas and Bhatkal Petha have made an excellent start There is much patriotism in all parts of the Sub-Division The members of all Committees must perform the duty which they have taken upon themselves with energy wholeheartedness and promptitude, so that every one may be given an opportunity to respond to the call of their country We and our Allies are winning great victories on the battle field East and West Kanara must strike hard through the Victory Loan

From April 1st the work of collecting the money promised will begin in earnest All Sub Committees should submit the weekly report in the prescribed form to the Central Committees not later than Sunday and the Central Committees should submit the consolidated report to the Assistant Collector not later than Monday

Sd / **J. T. Lawrence,**
Assistant Collector,
Sirsi Division, Kanara.

Subscription to War Relief Fund in the Sirsi Division Kanara, during the fortnight ending 15th March 1917

Taluka	Previous collections			Sums collected during the fortnight			Total up to date			Remarks
Sirsi	8415	3	0	470	12	0	8885	15	0	
Siddapur	5986	14	0	1053	4	0	7010	0	0	
Kumta	6064	10	4	762	6	0	6827	0	4	
Honavar	6340	3	10	673	4	4	7013	8	2	
Bhatkal	4573	12	0	26	4	0	4600	0	0	
Total	31380	11	2	2985	12	4	34366	7	6	

Sd / **J T Lawrence** ICS,
Assistant Collector, Sirsi Division, Kanara.

ನಿರಾಕರಣೆ.

ನಮ್ಮ ಕಳೆದ ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳ ೨೧ನೇ ತಾರೀಕಿನ ೧೦ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಆಕ್ಷೇಪಕರವಾದಾವೆಂತ ಸವಿಷಾದ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಬಂದಿವೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಮಿನಾನ ಮಹಸೂಲಿನ ವಿಷಯಕ ಅಗ್ರಲೇಖದೊಳಗಣ ಅಂತ್ಯದ ನುಡಿಗಳು, ಕರಾರಬದ್ಧಕೂಲಿ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಷಯಕ ಸ್ಫುಟವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಕೋಲೆಯ ಮನೆತೆರಿಗೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾಮಲೇದಾರರ ಕರ್ತವ್ಯದ ಉಲ್ಲೇಖ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹ ಅವಮನ್ನಿಸುವದು ಯಾವದೇ ತರದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮನೋಗತವಿದ್ದಿಲ್ಲ ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಉಪರಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲೇಖಾಂಶಗಳು ಅನ್ಯಥಾ೯ಕವಾಗಬಹುದೆಂತ ನಮಗೆ ಅರಿವಾದ ಪರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಇದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವಯಮೇವ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಅಂಕೋಲೆಯ ಬಾತಮೀಪತ್ರ.

ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರ ಅವ್ಯಾಪಾರೇಷು ವ್ಯಾಪಾರ

ತಾ. ೨೦-೩-೧೯೧೭

ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಚಾಲು ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರಣಾಂಗಣದಮೇಲೆ ಕೂಲಿ ಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದ ದಯಾಳು ಸರಕಾರದ ಸೂಚನೆಗನುಸರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾಮಲೇದಾರ್ರ ಸಾಹೇಬರು ಆಗೇರ ಜನರಿಗೆ ಬರೇ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದಾಗ ಕಳುಹಿಸುವರೆ ಒಂದು ಪಂಗಡವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದರು ಆಗೇರ ಜನರ ಗುರು ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥವೆಪ್ಪ ಇಗಳವರೂ ಆಗೇರರ ಒಡೆಯರಾದ ಕೆಲ ಪ್ರಮುಖ ಜನರೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆಂತ ಆಗೇರ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡುವರು ಇದರ ಏನೂ ಪರಿಣಾಮವು ಈ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರಮೇಲೆ ಆಗದಿದ್ದವೂಬಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಮೂಲ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಕೋಕಪ್ರಿಯ ಹು॥ ಡಿ॥ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾವ ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು ಕಾರವಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅವಷ್ಟು ಖಟಪಟಿ ಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಈ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜನರೊಳಗ, ಅಲಗೇರಿ ನಿವಾಸಿಕರಾದ ನಾಗಪ್ಪ ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ ಇವರೊಬ್ಬರೇ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿ, "ಯಾರೂ ಮಾಡದ ಕೆಲಸ ತಾನು ಸಾಧಿಸುತ್ತೇನೆಂಬ ಸ್ವಯಂಮನ್ಯತೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಆಳು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಬೇರೆ ಆಗೇರರನ್ನು ಸಹ ತರುವದೇನು ಅಸಾಧ್ಯವೋ ? ಎಂತ ಹೇಳಿ ಒನರಿಗೆಲ್ಲ ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟದ್ದರು ಊರೊಳಗೆ ಇವರೇ ನಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕಾಯುವರು ಎಂತ ಲಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಜನರು ಇವರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮಾಮಲೆದಾರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸಹ ಇವರ ಆಶ್ವಾಸನಗಳೇ ಉತ್ತೇಜಕವಾಗಿ ಧೈರ್ಯಉಂಟಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಪರಂತು ಈ ವೃಥಾ ಪಲ್ಲನೆಯು ಒಂದು ದಿವಸ ಸಹ ತಾಳಲಿಲ್ಲವೆಂತ ನೋಡಿ ಜನರಿಗೆ ಮಹದಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು ಯಾಕಂದರೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು "ನಿಮ್ಮ ಆಗೇರರನ್ನು ಯಾವಾಗ ಹೊರಡಿಸುತ್ತೀರಿ" ಎಂಬ ಅರ್ಥದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ನಮ್ಮ ಶೆಟ್ಟರು "ಈಗಲೇ ಹೊರಡಿಸುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಒಬ್ಬ ಶಿಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಿಡಕೊಂಡು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ? ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಗಾಡಿಗಳು ಹಿಡಿದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾರಾದರೂ ಬರುತ್ತಾರೋ? ಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಆಗೇರ ಜನರಿಗಾದರೂ ಸಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಒಯ್ಯಬೇಕು ಹೊರತು ಎಷ್ಟು ಬೋಧನೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ " ಎಂತ ತಮ್ಮ ವಾಗ್ಜಾಲವನ್ನು ಪಸರಿಸಹತ್ತಿದರು ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದದ್ದು ತೋರಿತು. ಜನರಿಗೂ ಬಹಳ ಖೇದವಾಯಿತು ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಯ್ಯುವದಾದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸಲ್ಲೆ ಬೇಡ ಎಂತ ಸಾಹೇಬರು ಶೆಟ್ಟಿಗಳ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ನಿಷೇಧಿಸಿದರು ಆಗ ಸ್ವಯಂಮನ್ಯ ಶೆಟ್ಟರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತೆಂಬುದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು ಶೆಟ್ಟರು ಆಗೇರ ಜನರ ನಿಜವಾದ ಒಡೆಯರು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅವರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು ಬೇರೆ ಜನರು ಸಹ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶೆಟ್ಟರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರು ತಮ್ಮ ಕಾಣಿಕೆಯೊಳಗಿಂದ ೧-೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯುದ್ಧಸಾಲಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸಿದರೆ ಅಂಕೋಲೆಯ ಮಾಸುಳಿ ಪರಿ ಶೆಟ್ಟಿಗಳ ಉಪಯುಕ್ತ ಔದಾರ್ಯ ಭಾವವು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಅವರ ಈ ಮಾತುಕತ್ತಾಳ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ ಯಾಕಂದರೆ ಒತ ಆಗೇರ ಜನರು ಬಿಟ್ಟ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುವರು ಇದರ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಜನರ ವಚನಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂದದೆ ಆಗೇರರ ಸ್ವಭಾವದ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಜನರ ಸ್ವಲ್ಪವು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರರು ಸಹ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇರಲಿ ಈ ಆಗೇರರ ಹಟದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರಿಗೂ ವ್ಯಸನವಾಗಿರುವದ ಈ ಜನರ ಸಾಕಷ್ಟು ಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂತ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಸಮಜೂತ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದ ದೊರೆತಂತಾಗಿದೆ ಆದರೂ ರಾಜನಿಷ್ಠ ಜನರು ತಮ್ಮ ಯುದ್ಧ ವಿಷಯಕ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಜರಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆಂತ ವಿಚಾರಶೀಲ ಮಾಮಲೇದಾರರಿಗೆ ಸಹ ತಿಳಿದು ಬರುವದಾಗಿದೆ ಕೇವಲ ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳಾದ, ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂದೂ ಇಡದ, ಆಗೇರರ ಮನಸ್ಸು ಒಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದದ್ದು ಆಗೇರರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಪೂರ್ವಕರ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟೆ— ಶಕೆಯು ಬಹಳ ಆಗಹತ್ತಿದೆ ಮೋಡಗಳು ಕವಿಯಹತ್ತಿವೆ

ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮುಖ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ೨೦೦೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರೋಮಿಸರಿ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಮುರಿಸಿ ಯುದ್ಧ ಸಾಲಿಗೆ ಈ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂತ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಇನಾಮು ಸಮಾರಂಭವು ಕಳೆದ ತಾರೀಕು ೨೧ ರಂದು ಮೆಹರ್ಬಾನ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಲೋರೆನ್ಸ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿತು ಬೆಥಾಂಕ್ ಖಾಂತ ಲೋರೆನ್ಸ ದೊರೆಸಾನಿಯವರು ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹಂಚಿದರು, ಊರೊಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಜನರೆಲ್ಲರು ಹುಡುಗರ ಅಭಿನಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹರ್ಷಭರಿತರಾದರು.

ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿಂದ ಗೋಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಿ ಕಾರವಾರ ಕಡೆಗೆ ತೆರಳಿತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಯುದ್ಧಸಾಲ ಸಂಬಂಧದ ಕಮಿಟಿಗಳು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತೊಡಗಿರುವವು. ಕುಮಟೆಯ ಶಹರದ ೩೫,೦೦೦ ಮತ್ತು ಇಡೀ ತಾಲೂಕಿನ ಬಾಬತು ೧೨,೦೦೦ ರಕಮು ಕೂಡಿಯದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೀಯುತ ಮಾಧವ ಮಂಜುನಾಥ ಶ್ಯಾನಭಾಗರು ಎಮ್. ಎ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರೆಂದು ಕೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ ಖುದ್ದ ಕುಮಟೆಯ ನಿವಾಸಿಕರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದವರು ಇವರೊಬ್ಬರೇ. ಮಹಾಶಯರು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆನರಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಘದ ಚಿರಸ್ಥಾಯೀ ಮೆಂಬರರಾಗಿರುವರು

ಕಾರವಾರ— ಶಕೆಯ ಮಾನವು ಬಹಳೇರಿದೆ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಮುಕ್ಕಾಮ ಸೂಪೆಯ ಕಡೆಗಿರುವದು ಡಿ॥ ಡಿ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿರುವದು ಸದಾಶಿವಗಡದ ಖೂನಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ಸೆಶನ್ ದಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಯಾಗಿ ೮ ಜನ ಆರೋಪಿಗಳು ದೋಷಮುಕ್ತರಾದರು ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಮಿತ್ರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಭೆಗೂಡಿ ರಾವಸಾಹೇಬ ಉಪ್ಪೋಣಿಯವರಿಗೆ ಕಿತಾಬಿನ ಸನದು ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಕಮಿಶನರ ದೊರೆಗಳು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಿಶೇಷತಃ ಕಾರವಾರ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಯುದ್ಧ ಫಂಡು ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಾಲ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವಂಥ ಉತ್ತೇಜಕ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದಳಂತೆ

ಕವಳೆ ಮಠದ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತ್ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸ್ವಾರಿಯು ದಿಗ್ವಿಜಯಾರ್ಥ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಹ್ಮವೃಂದಾದಿ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವರು ಇವರು ಕೂಟ್ಟದಾನ ಮತ್ತು ಪಂತಿಕೆಯಿಂದ ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೊಂದು ಮಠವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರದವರಾಗಿದೆಂತ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಹಳಿಯಾಳ — ಕಾಲೆರಾ ನಡದೇಅದೆ. ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ, ಕಾಲೆರಾ ಎರಡೂ ಇವೆ ಪ್ಲೇಗದ ಬಗ್ಗೆ ಔಷಧಯೋಜನೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿರುವದಿಲ್ಲ

ಅಲೂರ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬೆಂಕಿಹತ್ತಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ದನ, ಕರ, ಧಾನ್ಯಗಳ ಹಾನಿ ಯಾದ್ದರಿಂದ ಜನರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿರುವರು ರೇವ್ಹಿನ್ಯೂ, ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ, ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರು ಇವರೂರ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡುವ ಅವಶ್ಯವದೆ

ರಾಶ ಲೋನಸಬ್ಸ್ಯ ಮಿ ಮಾಮಲೇದಾರರ ನಿಮಂತ್ರಣದಮೇರೆಗೆ ಈ ಹೊತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯು ನೆರೆಯುವದದೆ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಭೆಗೂಡಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ಆದ್ದಂತೆ ತೋರುವದು

(ಅಂಕೋಲೆ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಪಟ್ಕಳದ ವೃತ್ತವನ್ನು ೯ ನೆ ಪುರವಣಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ.)

Indian War Loan.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲವು.

ನಗದು ಸಿಕ್ಕಿದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಣಿಯು ಮಲಿಕ್ ಮುಅಜಮ್‌ರವರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಾದೀತು

ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಶೇಕಡಾ ೫ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲವು.

ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಶೇಕಡಾ ೫॥ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಶೇಕಡಾ ೫॥ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು

ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು (ಸನ್ ೧೯೧೭–೧೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಒಗ್ಗೆ ತೆಗೆದಂಥವು)

ಅಸಲು ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯು ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸರಕಾರದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಮಹಸೂಲ ತಾರಣವಿರುವದು

---

೧ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭

ಹೊರಡಿಸಿದ ವೇಳೆಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಶೇಕಡಾ ೯೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು

ಒಂದೇ ವೇಳೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡಾ ೯೫ ರೂಪಾಯಿ

ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡಾ ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಬಾಕಿ ರಕಮನ್ನು ೪ ತಿಂಗಳ ಗಟ್ಟಿಯ ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಶೇಕಡಾ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಪ್ತೆಯನ್ನು ಈ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಬರುವ ಕ್ರಮೇಣ ಮೊದಲನೇ, ಎರಡನೇ, ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ತಿಂಗಳುಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅಥವಾ, ಆ ದಿವಸವು ರವಿವಾರವಿದ್ದರೆ, ೧೬ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು

ಬಡ್ಡಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಗಸ್ಟ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ೨॥ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು

ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ತಾರೀಖು—ಮುಂಚೆಯೇ ತೀರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲವು ಸನ್ ೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಿನ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೇ ಅದೇ ಬೆಲೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು ಆದರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು, ಸನ್ ೧೯೨೯ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಿನ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಅಥವಾ ತದನಂತರ ಇಂಡಿಯಾದ ಗ್ಯಾಝೀಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ ತಿಂಗಳಿನ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೇ ಅದೇ ಬೆಲೆಗೆ ಆ ಸಾಲವನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವದಾದರೂ ಭಾಗವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ತಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಫಂಡು—ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ಪೇಟೆ ಬೆಲೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ತಜವೀಜು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು, ಯಾವ ಯಾವ ವೇಳೆಗೆ ಪೇಟೆ ಬೆಲೆಯು ಸಾಲ ತೆಗೆದ ವೇಳೆಯ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೋ ಆಗ, ಆ ಸಾಲದ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ಫಂಡನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಸೋಸ್ಕರ, ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ರಕಮಿನ ಶೇಕಡಾ ೧¼ ರಕಮಿನಷ್ಟು ದರವರ್ಷ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

೨ ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು

(ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ)

ಹೊರಡಿಸಿದ ವೇಳೆಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಶೇಕಡಾ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು

ಒಂದೇ ವೇಳೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡಾ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ

ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡಾ ೨೦ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಬಾಕಿ ರಕಮನ್ನು ೪ ತಿಂಗಳಗಟ್ಟಿಯ ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಶೇಕಡಾ ೨೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಪ್ತೆಯನ್ನು ಈ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದ ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಬರುವ ಕ್ರಮೇಣ ಮೊದಲನೇ, ಎರಡನೇ, ಮೂರನೇ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ತಿಂಗಳುಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅಥವಾ, ಆ ದಿವಸವು ರವಿವಾರವಿದ್ದರೆ ೧೬ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು

ಬಡ್ಡಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಗಸ್ಟ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ೨¾ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ತಾರೀಖು, ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು, ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು.

೩ ಪೋಸ್ಟ-ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು.

(ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.)

೧೦ ರೂ ೨೦ ರೂ ೫೦ ರೂ ಮತ್ತು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ೫ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು

ಹೊರಡಿಸಿದ ವೇಳೆಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತು

೭-೧೨ ರೂ, ೧೫-೮ ರೂ, ೩೮-೧೨ ರೂ ಮತ್ತು ೭೭-೮ ರೂಪಾಯಿ

ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಗಳನ್ನು, ಸಾಲದ ಸಂಬಂಧದ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾಯಿಸಿದ ದರದಂತೆ ಈ ಐದು ವರ್ಷದ ಮುದ್ದತಿನೊಳಗೆ ಯಾವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಹೊರಡಿಸಿದ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ವಟಾಯಿಸಬಹುದು.

೧ ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ಬಾಬತ್ತು ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು, ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳನ್ನು

ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳ ನಮೂನೆ

ಅರ್ಜಿದಾರನ ಖುಶಿಯಂತೆ (ಇದನ್ನು ಅವನ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕು) ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ನಮೂನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗುವದು

(೧) ಇನ್‌ಸ್ಕ್ರೈಬ್ಡ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ದಸ್ತವಜು ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು.

(೨) ಪ್ರೊಮಿಸರಿ ನೋಟುಗಳು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಖಲಾಸ ಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು

(೩) ಬೇರರ್ ಬಾಂಡುಗಳು ಸ್ವಾಧೀನಮಾಡಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು

ತಮ್ಮ ಖುಶಿಯನ್ನು ಯಾವದೂ ತರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಸೊಟ್ಟು ಕೊಡಲು, ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಕ್ರೈಬ್ಡ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದೀತು.

೨. ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳ ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜಾದಾ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರುವದು

ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರ.

ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಅಥವಾ ಜಾದಾ ಕರವು ಲಾಗೂ ಇರುವದು. ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರದ ವಿಷಯದ ಆಕ್ಟಿನ ಎರಡನೇ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೩ನೇ ಭಾಗದೊಳಗಿನ ಶರ್ತುಗಳನ್ವಯ ಠರಾಯಿಸಲ್ಪಡುವದು

೩. ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ಪ್ರತಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ (ಹೆಸರಿನ) ಸಾಲವನ್ನು, ಶೇಕಡಾ ಮೂರರಂತೆ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಶೇಕಡಾ ೩½ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವದಾದರೂ ಸಾಲಕ್ಕೆ, ಅಥವಾ ಸನ್ ೧೯೧೬–೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಶೇಕಡಾ ೪ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ (ಹೆಸರಿನ) ಸಾಲಕ್ಕೆ, ವರ್ಗಣಿದಾರನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲವನ್ನು—

ಬದಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಶೇಕಡಾ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಸಾಲದ ಪ್ರತಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ (ಹೆಸರಿನ) ಬದಲಾಗಿ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ (ಹೆಸರಿನ) ೬೫ ರೂಪಾಯಿ

ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಶೇಕಡಾ ಮೂರುವರೆ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಸಾಲದ ಪ್ರತಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ (ಹೆಸರಿನ) ಬದಲಾಗಿ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ (ಹೆಸರಿನ) ೭೬ ರೂಪಾಯಿ

ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಬದಲಾಯಿಸಿದ ಶೇಕಡಾ ೪ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ಸಾಲದ ಪ್ರತಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ (ಹೆಸರಿನ) ಬದಲಾಗಿ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ (ಹೆಸರಿನ) ೯೨ ರೂಪಾಯಿ

ಈ ದರದಂತೆ ಪಡೆಯಬಹುದು, ಮತ್ತು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಭಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಬರೋಬರಿ ರಕಮನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರಬಹುದಾದ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಕಮನ್ನು, ಈ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಕಮನ್ನು (ಇದರೊಳಗಿಂದ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿಯಿಂದ ಒಂದು ಆಣೆಯನ್ನು ಕಳೆದು) ನಗದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಶರ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ಪಡೆಯಬಹುದು

೪. ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ನೊವ್ಹೆಂಬರ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ನಂತರ ಆದರೆ ೧೯೧೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಯಾವದಾದರೂ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಡಿಸಬಹುದು ಬದಲಾಯಿಸುವ ವಾರಂಟುಗಳು ಬೇರನೀ ಇರುವವು ಮತ್ತು ಅವು ಬೆರರ್ ಫಾರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು

೫. ಬದಲಾಯಿಸಿ ತೆಗೆದ ಸನ್ ೧೯೨೯-೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲಗಳ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸನ್ ೧೯೧೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಬಡ್ಡೀ ಸುರು ಆಗುವದು. ಮೇಲಿನ ಮೂರನೇ ರಕಮಿನನ್ವಯ ಕೊಟ್ಟ ನಗದು ರಕಮುಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

೬. ಸನ್ ೧೯೨೯-೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೨೨ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವವನಿಗ, ಮುಂದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ತೆಗೆಯಬಹುದಾದ ಯಾವದಾದರೂ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿದ ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ಅರ್ಜಿಗಳು

೭ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨ (ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ) ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನ ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಗುರುವಾರದಿಂದ ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ [illegible] ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಶುಕ್ರವಾರದ ವರೆಗೆ ಯಾವದಾದರೂ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಮಲದಾರರ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯರ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡ[illegible] —

(೧) ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಕರೆನ್ಸಿ, ಕಲಕತ್ತಾ, [illegible] ಅಥವಾ ಯಾವದಾದರೂ ಪ್ರಾಂತದ [illegible] ಅಥವಾ ಕಂಟ್ರೋಲರ್, ಇವರಕಡೆಗೆ

(೨) ಬಂಗಾಳ, ಮುಂಬಯಿ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ [illegible]ರ ಮತ್ತು ಟ್ರೆಝರರ ಕಡೆಗೆ, ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಇಂಥ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಏಜಂಟರ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಯಾವದಾದರೂ ಬ್ರಾಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಮತ್ತ

(೩) ಜಿಲ್ಹೆಯ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸಗಳಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರಿ [illegible] ತಾಬೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಮಲದಾರರಕಡೆಗೆ

೮ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ರಕಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ನೂರರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು

೯ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ರಕಮಿನಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಗಡ ಮಾತ್ರ, ಎಲ್ಲ ಬಾಬತುಗಳಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳ ಪೂರ್ಣ ರಕಮನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭, ಇದರ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ೯೫ನ್ನೂ, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨, ಇವುಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು

೧೦ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯ ೧೯೪೭, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ ಅಥವಾ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ರೂಪಾಯಿಯ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳು —

(ಅ) ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅಥವಾ

(ಬ) ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ—ಇರಬಹುದು.

ದಲಾಲಿ

೧೧ ಮಾನ್ಯಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ [illegible]ರಿಗೆ ಮತ್ತು ದಲಾಲರಿಗೆ ಅವರ ಮುದ್ರೆ ಇರುವಂಥ ನಗದೀ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಮಾಡಿದ ರಕಮುಗಳ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡಾ ತ್ರಿರಷ್ಟು ದಲಾಲಿಯು ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು, ಆದರೆ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ಬರುತ್ತವೆ), ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದಲಾಲಿಯು ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್ಲನ ಅಥವಾ ಯಾವನಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಥವಾ ದಲಾಲನ ಅಥವಾ ಯಾವದಾದರೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಟ್ರೆಝರಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ ಸೆಕ್ಶನು.

(ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ವಿಶೇಷ ಠರಾವುಗಳು.)

೧೨ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦, ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳು ಸಹ, ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ಯಾವದಾದರೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ, ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಮಾರ್ಚ ತಿಂಗಳ ೧೫ ತಾರೀಖಿನ ಗುರುವಾರದಿಂದ ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಸೋಮವಾರದ ವರೆಗೆ, ಯಾವನಾದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಕಡೆಯಿಂದ (ಬಳಿಕ ಅವನು ಈ ಮುಂಚೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್ ಸೇವಿಂಗ್ಸ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಟ್ಟವನಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ), ಈ ಕೆಳಗಿನ ರಕಮುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಶರ್ತುಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವವು.

ಪರಮಾವಧಿಯ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ರಕಮುಗಳು

೧೩ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ೨೫ ರೂಪಾಯಿಯ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ಯಾವದಾದರೂ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಒಬ್ಬನೇ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯನ್ವಯ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೨೨,೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕಮಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಬಾರದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಕಮನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಧಾರಣ ಮಾಡಬಾರದು, ಮತ್ತು ಇದರ ಪೈಕಿ ೭೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕಮು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯ ೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು; ರೂಪಾಯಿ ೭೫೦೦ರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕಮು, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦, ಇದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨, ಇದರಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಇರಬಾರದು, ಮತ್ತು ೭೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಕಮು ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು—೨೩ನೇ ರಕಮು ನೋಡಿರಿ

ಟೀಪ (೧) — ಈ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯನ್ವಯ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಪಡೆದ ಇತರ ಯಾವದಾದರೂ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಪರವಾನಗಿ ಸಿಗುವದು

(೨) ಬದಲಾಯಿಸಿ ಪಡೆದ, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭, ಇದರ ರಕಮುಗಳು, ಈ ಮೇಲಿನ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಲಾಗೂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಲೆಖ್ಖದಲ್ಲಿ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳು

೧೪ ಯಾವ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿರುವದೋ ಆ ರಕಮುಗಳನ್ನು ಅರ್ಜಿಯ ಸಂಗಡಲೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಹಪ್ತಗಳಿಂದ ಕೊಡಬಾರದು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬನೇ ಮನುಷ್ಯನು, ತಾನು ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೧೩ನೇ ರಕಮಿನಲ್ಲಿ ಠರಾಯಿಸಿದ ಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು

ಹಣ ಕೊಡುವ ರೀತಿಯು

೧೫ ಹಿಂದಿನ ರಕಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರಕಮುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೀತಿಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಶತಃ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು —

(ಅ) ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರನ ಖಾತೆಗೆ (ಇದ್ದರೆ) ಜಮಾ ಇದ್ದ ಯಾವದಾದರೂ ನಗದು ಶಿಲ್ಕು ರಕಮಿನಿಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ,

(ಬ) ನಾಣ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಕರನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳಿಂದ ಹಣಕೊಟ್ಟು, ಅಥವಾ ಯಾವದೊಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕು ಇರುವ ಸ್ಥಳದ ಮುಖ್ಯ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ತರನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದ ಕ್ರಾಸ್ಡ್ ಚೆಕ್ಕಿನಿಂದ.

ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳು

೧೬ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳು ಪ್ರಾಮಿಸರಿ ನೋಟುಗಳ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ಟಾಕು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯಲ್ಪಡುವವು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು, ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್, ಪೋಸ್ಟ್ಸ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ಸ್ ಇವರ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿಡಬಹುದು

೧೭ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಸನ್ ೧೯೨೨, ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ವಸೂಲು ಮಾಡ

(ಮುಂದೆ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ)

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press Kumta

ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ವಿಜ ಪಿ.

ಪುರವಣಿ.

कानडावृत्त– बुधवार तारीख ४ माहे एप्रिल सन १९१७ इसवी.

ಕರವು ಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ೧೯೨೯-೧೯೪೭, ಇದರ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳ ಮೇಲೆ, ಅವನ್ನು ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್ ಪೋಸ್ಟ್ಸ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ಸ್, ಇವರ ಸಂಗಡ ಅಮಾನತು ಇಟ್ಟರೆ, ಮತ್ತು ಅವು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಮಾನತಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ವರೆಗೆ, ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ಮುದ್ದಾಮು ವಸೂಲು ಮಾಡಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

೧೮. ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೨೯–೧೯೪೭, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ಬೇರನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ವಾರಂಟು (ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆಗಳ ಸಹಿತ) ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು, ಮತ್ತು ಇದರ ಮೂಲಕ ಅವನಿಗೆ ಮೇಲಿನ ೩ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡಿದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಸಿಗುವದು.

ಬದಲಾಯಿಸೋಣ.

೧೯ ಶೇಕಡಾ ಮೂರು ಅಥವಾ ಮೂರುವರೆ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾಲಗಳ, ಅಥವಾ ಶೇಕಡಾ ೪ರ ಬಡ್ಡಿಯ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಾಲ, ಸನ್ ೧೯೧೬–೧೯೧೭ (?), ಇದರ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳು, ೩ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದ ನಗದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣಕ್ಕೆ (ಇದ್ದರೆ) ಒಳಪಟ್ಟು, ಯಾವ ಬಾಬತುಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾದರ ಮಾಡಿದ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳು, ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್, ಪೋಸ್ಟ್ಸ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ಸ್, ಇವರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ನವಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ನಂತರ ಮತ್ತು ಸನ್ ೧೯೧೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಮುಂಚೆ, ಬದಲಾಯಿಸುವವನ ಸಂಗಡ ಮುಂಚೆಯೇ ಅಮಾನತಿರುವವೋ ಅಥವಾ ಅವನಿಂದ ಮುಂಚೆಯೇ ಮಾರತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟಿರುವವೋ ಅಂಥ ಎಲ್ಲ ಬಾಬತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವದಾದರೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ,

(ಅ) ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದ ವಾರಂಟುಗಳನ್ನು (ಬಳಿಕ ಅವು ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ) ಮತ್ತು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ತುಂಬಿಸಿ ಸಾದರ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಮತ್ತು

(ಬ) ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್, ಪೋಸ್ಟ್ಸ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ಸ್, ಇವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮುಖಲಾಸಿ ಮಾಡಿದ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು (ಇದ್ದರೆ) ಸಾದರ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಡುವವು.

ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಯಾವದಾದರೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು.

ಸಾಲ ತೆಗೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕೊಡಬೇಕಾದ ರೂ. ೧೦, ೨೦, ೫೦ ಮತ್ತು ೧೦೦ರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು.

೨೦ ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಮತ್ತು ಆನಂತರ ಯಾವದಾದರೂ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು

೨೧. ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ೪ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವು:—

ರೂ.	೭–೧೨	ಕೊಟ್ಟ	ಬಳಿಕ	ಸಿಗುವ ರೂ.	೧೦
,,	೧೫–೮	,,	,,	,,	೨೦.
,,	೩೮–೧೨	,,	,,	,,	೫೦.
,,	೭೭–೮	,,	,,	,,	೧೦೦.

೨೨. ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಪೂರ್ಣ ರಕಮನ್ನು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಆದರೆ ಸದರಿ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಮುದ್ದತ್ತಿನೊಳಗೆ ಯಾವದಾದರೂ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಧಾರಣ ಮಾಡುವವನು, ಸಾಲದ ಸಂಬಂಧದ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾಯಿಸಿದ ದರಗಳಿಂದ ನಗದಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾಧ್ಯನಾಗುವನು.

ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧಕ ಸಂಸ್ಥೆಗ
ವ್ಯಸನವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವರೆ ಮಾ
ಶಿಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ನಮಗೆ ಸಬಿ
ದೆ. ಇರಲಿ. ಈ ಬೆಳೆದ ಪ
ಂದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೇಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ
ಯಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ತಗ್ಗಿಸ
ಸು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರೆಂತ ನಾವು
ೆ.

ಬರ್ಜ ಖಾತೆಯ ರಕಮುಗಳಲ್ಲಿ
ೆ ಆದ ಸರಕಾರದ ಉದಾರ
ಗಳೂ ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಪಾತ್ರ
ಂತ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚದ
ಸು ಯಾವವೆಂದರೆ—(1) ಟ್ರೇಂ
ಬೆಳಿಸುವದು. ೨ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾ
ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆ
ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇ
ರೂ. (3) ಮುಂಬಯಿ ಶಹರದ
ಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ೭ ಸಾವಿರ ರೂ. (4)
ಲಾ ಇಮಾರತುಗಳಿಗೆ ಗ್ರೇಂಟ
ಾಯಿ. (5) ಮುಸಲ್ಮಾನ ವಿ
ಜನ ೧ ಲಕ್ಷ ೧೮ ಸಾವಿರ ರೂ
ದ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ೩೧ ಸಾ
ಪೂಣೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನ
ರ ರೂಪಾಯಿ (8) ದಕ್ಷಿಣ
೬ ಸಾವಿರ. ಇದರ ಹೊರತು
ಶಿಕ್ಷಣದ ೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಶಿ
ಕ್ಕೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಟ್ರೇಂಡ
ರಿಸಿ ಘಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಕಟ್ಟ
ತಾಳುವ ಸಹನಶೀಲ ಬಡ ಜ
ಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಉಪ
ವದು ಒಂದಿನ ಬೇರೆ ರಕಮು
ಳಗಿನ ಬಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತ
ಂತೆ ಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲಿ
ಶ್ಯಾಸಪ್ರಯೋಗರಿಗೂ ಕಳೆದವ
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ
ಸ್ತರ ವ್ಯವಹಾರವು ಜನರಿಗೆ
ವದು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿ
ಮಾಡತು ಕಟ್ಟೆಗೆ ಮತ್ತು ಇತ
ರ ಒಯ್ಯುವರೆ ರಹದಾರಿಯ
ಾಡುವರೆ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಎಂಜೀನಿ
ಕ್ಕಾಗಿ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ.ಶಿ
ಪಾಯಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರ

ೂಚನೆಗಳು.

ಗಿನ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಮಾತುಕಥೆಯಾ
ವಿಷಯವು ಯುದ್ಧ ಸಾಲವು.
ಂದ ಉಗಮವಾದ ಈ ಚಳ
ವಳಿಯು ದೂರ ದೂರಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ವೇಗದಿಂದ ಪಸರಿಸಹತ್ತಿದೆಂಬುದು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹವಿದ್ದ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ದೇಶದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತರಲಿ

ಹೆಚ್ಚಿಗೆಳನ್ನಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಇಂಥ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವದು ಚಂದಾದಾರರ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕೆಲಸವು ಅದನ್ನು ಸೂಜ್ಞರು ಅತಿಶಕ್ತಿ ನೆರವೇರಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ನಂಬಿರುವೆವು

ಹೋದ ವರ್ಷದ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಸಹ ೪ ಲಕ್ಷಗಳಿಂದ ಏರಿಸಿ ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಹೋದ ವರ್ಷದ ಅಂದಾಜಿಗಿಂತ ಏರಿದ ೫೪ ಲಕ್ಷ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗೆ ಬರೇ ಅಬಕಾರಿ ಖಾತೆಯಿಂದಲೇ ೩೪ ಲಕ್ಷ ಏರಿರುವದು. ಇದರ ಇತ್ಯರ್ಥವು ಸರಕಾರದ

೪. ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕುಗಳನು ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿಯ ನೊ| ವ್ಹೆಂಬರ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ನಂತರ ಆವರೆ ೧೯ ತಾರೀಖಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಯಾವದಾದರೂ ... ಸುವ ವಾರಂಟುಗಳು ಬೆಚನೀ ಇರುವವು ಮ... ಲ್ಪಡುವವು.

೫. ಬದಲಾಯಿಸಿ ತೆಗೆದ ಸನ್ ೧೯೩೯- ದ ಸಾಲಗಳ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಗಳಿಗೆ ಸನ್ ೧೯೧೭ನೆ ... ರೀಖಿನಿಂದ ಬಡ್ಡೀ ಸುರು ಆಗುವದು ಮೇಲಿ... ಗದು ರಕಮುಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾ...

೬. ಸನ್ ೧೯೩೯-೪೭ನೇ ಇಸವಿಗಳ ... ೧೯೨೦ನೇ ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ... ಇಸವಿಯ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡು... ಗೆ, ಮುಂದೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ ಸರಕಾರದವರು ... ಲವಲ್ಲಿ ತಾನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿದ ಈ ಸಾ... ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

೭. ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸ... ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್

ಅರ್ಜಿಗಳು. ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿ... ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿ... ರ್ಚ ತಿಂಗಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಗುರುವಾ... ತಿಗಂಳ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಶುಕ್ರವಾರದ ... ಕೆಳಗಿನ ಅಮಲದಾರರ ಅಥವಾ ಮನುಷ...

(೧) ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಆಫ್ ಕರ... ಯಾವನಾದರೂ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಂಟ್ರೋಲರ್, ಇವರಕಡೆ

(೨) ಬಂಗಾಳ, ಮುಂಬಯಿ ಮ... ರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ ... ಇಂಥ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಪೈ... ದಾದರೂ ಬ್ರಾಂಚಿನಲ್ಲಿ,

(೩) ಜಿಲ್ಹೆಯ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ... ಲ್ಲಿರುವ ಅಮಲದಾರರಕ...

೮. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ರಕ... ಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ...

೯. ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ರಕ... ಮಾತ್ರ, ಎಲ್ಲ ಬಾಬತುಗಳಲ್ಲಿ, ಇವುಗ... ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ, ಸನ್ ... ಯಿ ೧೫ನ್ನೂ, ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ... ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯... ಯನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು

೧೦. ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾ... ಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ ... ಸನ್ ೧೯೨೨ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೨೦೦ ಅರ್ಧ... ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳು —

(ಅ) ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ ಕೊ...

(ಬ) ಹಪ್ತೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇ...

೧೧. ಮಾನ್ಯಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ... ಇರುವಂಥ ಸ...

ದಲಾಲಿ ಮುಗಳ ಮೇಲೆ

ಮ್ಮ, ಆದರೆ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನ ೫ ವರ್ಷದ ನಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಸಹ ಬರುತ್ತವೆ), ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಅರ್ಜಿಗಳ ಬಾಬತಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದಲಾಲಿಯು ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅರ್ಜಿಯ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್ಲಿನ ಅಥವಾ ಯಾವನಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಅಥವಾ ದಲಾಲನ ಅಥವಾ ಯಾವದಾದರೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಟ್ರೆಝರಿಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ...

... ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರದಿಂದ

ಪುರವಣಿ

कानडावृत्त— बुधवार तारीख ४ माहे एप्रिल सन १९१७ इसवी.

... ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬನೇ ಮನುಷ್ಯನು ಧಾರಣ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ಪರಮಾವಧಿಯು ... ರ ... ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬಾರದು ... ಕಿಕ ಅವನು ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ಪಡೆದ ಶೇಕಡಾ ೪ರ ... ಶೇಕಡಾ ೫ರ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ, ಅಥವಾ ಶೇಕಡಾ ೪ರ ಬಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾಲಗಳು ಅಥವಾ ... ದ ಸಂಬಂಧದ ಸಾಲ ಸನ್ ೧೯೨೯-೧೯೪೭, ಇದು ಅಥವಾ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ ... ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೨ ಇವು ಅವನಿಂದ ಧಾರಣ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ.

... ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು, ಅವನ್ನು ತೆಗೆದ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸು ಇರುವ ಸರ್ಕಲಿನ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ... ಪರವಾನಿಗೆ ... ಬೇರೆಯವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬಾರದು.

... ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅರ್ಜಿಗಳ ನಮೂನೆಗಳು ಯಾವದಾದರೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿ... ನಲ್ಲಿ ... ಸಿಗುವವು

(Ture translation.)

M. K. SHAIKH,

Oriental Translator to Government

ಊಹವೃತ್ತ.

ಅಂಕೋಲಾ— ಹವಾಮಾನ ಕೆಟ್ಟಿದ್ದರ ಹೊರತು ವಿಶೇಷ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾರೀಕು ೧೫-೩-೧೭ ನೇ ದಿವಸ ಮಹರಬ್ಬಾನ ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬ ಮ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಬಹಾದ್ದೂರರವರ ಸ್ವಾರಿಗಳು ಮೋಟಾರಮೇಲಿಂದ ಕಾರವಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಊರುಗಳ ಹದ್ದುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಶಾಲೆಗಳ ತಪಾಸಣಿ ಮಾಡಿ ಕೂಡಲೇ ತಿರುಗಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದವು.

ಯುರೋಪ ಮ ಏಶಿಯಾ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧವು ಮುಂದರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮ ಬೇಗನೇ ಜಯ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಲವು ಬೇಕಾಗಿಯೂ ಅದರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಚಲೋ ಸಮ್ಮಜಾತ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರಕಾರದಿಂದ ವಿನಂತಿ ಪತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಜನರಿಗೆ ಬಂದಿರುವವು. ವಾರ್‌ಲೋನಗಳ ನಿಯಮಗಳು ಮ ಬಡ್ಡಿದರ ಸಹ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಣವುಳ್ಳ ಸಾಲಕೊಡುವ ಸಾವುಕಾರರು ವಾರ್‌ಲೋನ ಕೊಂಡು ಫಾಯದೆ ಆಗುವದಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದಂತೆಯಾದೀತು. ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಮುಖ ಜನರು ಎಚ್ಚರರಾಗಿರುವರು.

ಕುಮಟೆಯಿಂದ ಅಂಕೋಲೆ ವರೆಗೆ ಹಿಂದುಟ್ರಾನ್ಸಪೋರ್ಟ ಕಂಪನಿಯವರು ಟಾಂಗೆಗಳು ಇದೇ ಜೂನ ತಿಂಗಳ ೧ ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಚಾಲು ಮಾಡುವರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ ಚಾಲು ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ ಸೋಯಿ ಆದೀತು.

ಹೊನ್ನಾವರ— ಇಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಸಾಲಿನ ಕುರಿತು ರಾ|| ಸಾ|| ಮಾಮಲೇದಾರ ಮತ್ತು ಸಬ್‌ಜಜ್ಜ ಸಾಹೇಬ ವಗೈರೆರು ಕಮಿಟಿ ಪೋಟಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಿರುವದರಿಂದ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಗೆನೇ ೪೧೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಶ್ವಾಸನಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವವು ಇದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಜನರಿಗೂ ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವು. ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರ ಮಿ|| ಗೋಳಿಯವರಿಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ತಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಜನರಲ್ ಕಮಿಟಿಯು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಕೂಲ ಕಮಿಟಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಆಗಿ ಎರಡೂ ಕಮಿಟಿಗಳ ಮತಭೇದವು ದೂರವಾಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿ ಆನಂದಪಡುತ್ತೇವೆ

ಭಟ್ಕಳ— ಇಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಸಾಲಿನ ಕೆಲಸವು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿ ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ೪೧೯೪೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಿರುವವು. ಇದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ವರ್ಗವಾಗಿ ಹೋದ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮಿ|| ದೇಸಾಯಿರವರಿಗೆ ಕೊಡುವದುಚಿತ. ದೇಸಾಯಿ ಸಾಹೇಬರ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ಕಾರವಾರದ ಮಾಮಲೇದಾರರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ವರ್ಗವಾದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಃ ಶಿರ್ಶಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿರುವದು ಅವರ ಪಾತ್ರತೆಯೇ ಅವರ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ...

ವವು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಸಿಕ್ಯುರಿಟಿಗಳನ್ನು, ಅಕೌಂಟಂಟ್ ಜನರಲ್, ಪೋಸ್ಟ್ಸ ಮತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್ಸ್ ಇವರ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿಡಬಹುದು.

೧೭. ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು, ಸನ್ ೧೯೨೦ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ ಬಾಂಡುಗಳು ಸನ್ ೧೯೨೨, ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಕರವು ವಸೂಲು ಮಾಡ...

(ಮುಂದೆ ಪುರವಣಿ ನೋಡಿರಿ)

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shanvi at his Star of Kanara Press Kumta

ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸೇವಾವ್ರತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ೬ ತಿಂಗಳು ಮುಗಿಯಿತು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೇನೇ ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಈ ಅಲ್ಪ ಸಾಹಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೂಜ್ಞ ಚಂದಾದಾರರು ಉದಾರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಗೈದು ಮನ್ನಿಸಿದಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಆ ಮಹನೀಯರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸದೈವ ಸ್ಮರಿಸುವೆವು. ಕಾನಡಾದ ನಿವಾಸಿಕರೂ ಹಿತಚಿಂತಕರೂ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶಪ್ರೀತ್ಯನುಗುಣವಾಗಿ ತಾಳಿ ಹಸ್ತೆ ಪರಹಸ್ತೆ ನಮ್ಮ ಈ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವರೆಂದು ನಾವು ತುಂಬಾ ನಂಬಿರುವೆವು. ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗದಂಥ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಬೇಗನೇ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಡುವರಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ

“ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳೆಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಾಲ ಹವಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಕಣ್ಣಾರಿಕೆಗೆ ತರುವ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನಗಳು. ಆ ಕರ್ತವ್ಯದೊಡನೆ ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದಲೂ ರಾಜ್ಯಧೋರಣ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿತಾಹಿತ ಪರಿಣಾಮವು ಹ್ಯಾಗಾಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡುವದು ಕೂಡ ಪತ್ರಗಳದ್ದೇ ಕೆಲಸವಾಗಿಯದೆ” ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಮುಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ನಡಿಸಿದೆವು, ಹ್ಯಾಗೆ ನಡಿಸುವೆವು ಎಂಬುದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ನಿರ್ಣಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ವೃತ್ತಪತ್ರದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯಾಗಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಲಿ ದೇಶಬಂಧುಗಳ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಜನರ ಸ್ವಹಿತದಕ್ಷತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದರಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಪ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ದಯೆದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮನ್ನಿಸುವರಾಗಿ ನಾವು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಚಂದಾದಾರನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಚಂದಾದಾರನನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ದೇಶ ಹಿತದ ಇಂಥ ಬಡ ಸಾಧನೆಗೆ ಜೀವನವೇ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದು

ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಸಹಾಯಕರೂ ಹಿತಕರ್ತರೂ ಎಂತ ತಿಳಿಯುವ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರಿಗೆ ನಾವು ವ್ಹೀ. ಪಿ. ಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದಿದ್ದರೂ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ನಿಯಮಿತ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ೨-೩ ತಿಂಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ವ್ಹಿ. ಪಿಯ ಅನಾದರವು ಕೆಲವರಿಂದ ಹ್ಯಾಗಾಯಿತೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ವ್ಹೀ. ಪೀಗಳ ನೋಟಿಸುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ೮-೧೦ ದಿವಸದಿಂದ ಕೆಲವು ಪತ್ರಗಳು ತಿರುಗಿ ಬಂದವು. ಇಂಥ ದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವದು ತೀರ ಅನ್ಯಾಯವು. ಇದೆಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಗ್ರರಾದ ಜನರ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ದುರ್ಲಕ್ಷತೆಯೋ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು. ನಿಜವಾಗಿ ನಮಗೆ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರು ಇಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲವೋ ಅವರು ದಯಮಾಡಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಡ ಬರೆದು ಸೂಚಿಸಬಹುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿಯದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸೂಜ್ಞ ಬಾಂಧವರ ಬೆಂಬಲವು ನಮಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಹೊಟ್ಟೆಯಮೇಲೇ ಸಂಬಾಡಿ ಕಾಲು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಇಂಥ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕಾಪಾಡುವದು ಚಂದಾದಾರರ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕೆಲಸವು ಅದನ್ನು ಸೂಜ್ಞರು ಅತಿಶಕ್ತಿ ನೆರವೇರಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ನಂಬಿರುವೆವು

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

೪ನೇ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೧೭.

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಂದಾಯ.

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ಅಂದಾಜ ಪತ್ರಕವು ಕಳೆದ ಮಾರ್ಚ ೧೫ನೇ ದಿವಸ ಕೌನ್ಸಿಲ ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿರುವರು. ೧೯೧೫-೧೬ನೇ ಸಾಲಿನ ಬೆಳೆದ ಉತ್ಪನ್ನ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಖರ್ಚು ಇವೆರಡರಿಂದ ಅಂದಾಜಿನಗಿಂತ ೩೩ ಲಕ್ಷ ೩೬ ಸಾವಿರ ಶಿಲುಕು ಏರಿತ್ತು. ಈ ಏರಿದ ಶಿಲುಕಿಗೆ ೧೯೧೬-೧೭ನೇ ಸಾಲಿನ ಬೆಳೆದ ಉತ್ಪನ್ನವು ತಗ್ಗಿದ ವೆಚ್ಚ ಜಮಾಖರ್ಚುಮಾಡಿ ೧೯೧೭-೧೮ನೇ ಸಾಲಿನ ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರದ ಶಿಲುಕು ೨ ಕೋಟಿ ೪೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯಾಗುವದೆಂತ ಅಂದಾಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷಗಳು ಯುದ್ಧದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅಪೂರ್ವವಾಗಿರುವಕಾರಣ ಕಂದಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನದ ಕಲಮುಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿನಂತೆ ತಮ್ಮ ಕುಶಲತೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡುವದು ಬಹಳೇ ಕಠಿಣವಾದದು ಇಲಕ ಜಮೆಯ ರಕಮುಗಳು ಅಂದಾಜಿಗಿಂತ ಬಹಳೇ ಏರುವ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇವಲ್ಲದೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ತಗ್ಗಿಸಿ ಹಿಡಿಯುವದು ಸರಕಾರಿ ಕಂದಾಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯವೇ ಆಗಿರುವದು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ದೋಷಾಸ್ಪದವದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೂ ನಿಷ್ಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವದರಿಂದ ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾಗುವದರಿಂದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೊಂದು ತಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಮೇಲೆ ಇಂಥ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸುವದು ನ್ಯಾಯ್ಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಣಾಮವು ಶಿಲುಕು ಅಂದಾಜೆಗಿಂತ ಬಹಳೇ ಏರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಆದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದು ಸಹಜವು. ಇದರ ಪ್ರತ್ಯಯವು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸರಕಾರದ ಈಗಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಂಡು ಬರುವದು.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ೧೯೧೭-೧೮ನೇ ಸಾಲಿನ ಅಂದಾಜ ಟಿಪ್ಪಣಿಯ ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರಾರಂಭದ ಶಿಲುಕು ೨ ಕೋಟಿ ೪೨ ಲಕ್ಷವಾಗಿದ್ದು ಬರುವ ವರ್ಷದ ಅಂದಾಜು ಉತ್ಪನ್ನ ೮ ಕೋಟಿ ೫ ಲಕ್ಷ ಹಿಡಿದಿರುವದರಿಂದ ಅಂತೂ ೧೦॥ ಕೋಟಿ ಅಜಮಾಸು ಜಮೆಯ ರಕಮು ಮತ್ತು ೭ ಕೋಟಿ ೮೮ ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಿನ ರಕಮು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿರುವರು ಅಂದಮೇಲೆ ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಿಕ್ಕಿ ಶಿಲುಕು ೨॥ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೀರುವದು. ಹೋದ ವರ್ಷದ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಸಹ ೪ ಲಕ್ಷಗಳಿಂದ ಏರಿಸಿ ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಹೋದ ವರ್ಷದ ಅಂದಾಜಿಗಿಂತ ಏರಿದ ೫೪ ಲಕ್ಷ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗೆ ಬರೇ ಅಬಕಾರಿ ಖಾತೆಯಿಂದಲೇ ೩೪ ಲಕ್ಷ ಏರಿರುವದು. ಇದರ ಇತ್ಯರ್ಥವು ಸರಕಾರದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮದ್ಯಪಾನದ ವ್ಯಸನವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವರೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ಕೊಂಚ ನಮಗೆ ಸಂತಾಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇರಲಿ. ಈ ಬೆಳೆದ ದುರ್ವ್ಯಸನದ ಉತ್ಪನ್ನದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೆಳಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಸ್ತಾರದ ಸಾಧನೆಯಿಂದಲೇ ಅದನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವರೆಂತ ನಾವು ತುಂಬಾ ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಬರುವ ವರ್ಷದ ಖರ್ಚು ಖಾತೆಯ ರಕಮುಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾಖಾತೆಯಕಡೆಗೆ ಆದ ಸರಕಾರದ ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಪಾತ್ರವದೆ. ಶಾಲಾಖಾತೆಗೆಂತ ತೆಗೆದಿಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚದ ಮಹತ್ವದ ರಕಮುಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ— (1) ಟ್ರೇಂಡ ಮಾಸ್ತರರ ಪಗಾರ ಬೆಳಿಸುವದು, ೨ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂ. (2) ಹೊಸ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವದೂ ಹಳೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವದೂ ೨ ಲಕ್ಷ ರೂ. (3) ಮುಂಬಯಿ ಶಹರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ೧ ಲಕ್ಷ ೭ ಸಾವಿರ ರೂ. (4) ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಶಾಲಾ ಇಮಾರತುಗಳಿಗೆ ಗ್ರೇಂಟ ಮದ್ದತು ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. (5) ಮುಸಲ್ಮಾನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ೧ ಲಕ್ಷ ೧೮ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. (6) ಧಾರವಾಡ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ೩೧ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. (7) ಪುಣೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜಿನ ಇಮಾರತಿಗೆ ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. (8) ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ, ೬ ಸಾವಿರ. ಇದರ ಹೊರತು ಪರಿಷ್ಕೃತ ಸರಕಾರದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಿತ ೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಖಾತೆಯ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಟ್ರೇಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಗಾರನ್ನು ಏರಿಸಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಷ್ಟ ಹವೆಂಬ ವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ತಾಳುವ ಸಹನಶೀಲ ಬಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಇದೊಂದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು. ಈಗಿನ ಬೇರೆ ರಕಮುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಬಡ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ಸುದೈವವು ಫಲಿಸಿದಂತೆ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳೂ ದುಡಿಯುವ ಜ್ಞಾನಭೋಗಿಗಳಿಗೂ ಕಳೆದ ವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಬಡ್ತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಇದರಿಂದ ಈಗ ಗ್ರಾಮಸ್ತರ ವ್ಯವಹಾರವು ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಕರವಾಗುವದು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಬೆಟ್ಟದೊಳಗಿಂದ ಇಮಾರತು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಜಿನಸು ದೂರ ದೂರ ಒಯ್ಯುವರೆ ರಹದಾರಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವರೆ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಎಂಜೀನಿಯರರನ್ನು ನೇಮಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿರುವರು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾತುಕಥೆಯಾಗಿದ್ದ ಸದ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವು ಯುದ್ಧ ಸಾಲವು. ರಾಜಧಾನಿಯ ಶಹರಗಳಿಂದ ಉಗಮವಾದ ಈ ಚಳವಳಿಯು ದೂರ ದೂರಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ವೇಗದಿಂದ ಪಸರಿಸಹತ್ತಿದೆಂಬುದು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಅನುಗ್ರಹವಿದ್ದ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ದೇಶದ ಮಾನಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತರಲಿ

ಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಖಂಡಿತ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮಾತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾಗ್ರತವಾಗುವದೆಂತ ಏನೂ ಸಂಶಯ ವಿದ್ದಿಲ್ಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಜಭಕ್ತಿಗೆ ಶೋಭಿಸುವಂಥ ಉದಾರತೆಯನ್ನೂ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ದ ರ್ಶಿಸುವದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೆ ಲವರು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ಯುದ್ಧ ಸಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ನೋಡಲು ಈ ಕರ್ತವ್ಯದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಂದೂ ಹಿಂದುಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂತ ಅಭಿ ಮಾನ ಪುರಸ್ಸರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವೆವು. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಲ್ಲಿ ೧೪೪೪೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲದ ರಕಮು ಕೂಡುವ ದಿದ್ದರೆ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ೩೭,೦೦೦ ರಕಮು, ಹೊನ್ನಾವ ರದಲ್ಲಿ ೪೧,೫೫೫ ರಕಮು ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡುವದೆ ಧನಿಕರು ಆಶ್ವಾಸಿಸಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಊರಊರೊಳಗೆ ನಡೆದ ಮೇಲಾಟವು ಪ್ರಕೃತ ಯುದ್ಧ ಸಾಲದ ಕಾರ್ಯ ವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಈ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಅಪೂರ್ವ ವಿಜಯದ ಇ ದೊಂದು ಪೂರ್ವಚಿನ್ಹವೇ ಎಂತ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯಬ ಹುದು. ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಸಾಲದ ರೂಪದಿಂದ ಜನರು ಈ ರೂಪಾಯಿಯ ಗುಂಡುಗಳ ನ್ನು ವೈರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಲಿ ಅಂದರೆ ಮದ್ದಿನ ಗುಂಡುಗಳಿಗಿಂತ ಪ್ರಖರವಾದ ಪ್ರಭಾವದ [illegible] ಳಿಂದಲೇ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈಸರನ ಕ್ರೂರ ದಂ ಡಾಳುಗಳು ನಾಮಶೇಷವಾಗುವವು

೨. ಫೀಜೀ ಮುಂತಾದ ವಸಾಹತುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನದೊಳಗಿಂದ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ನಿಂದ್ಯ ಕರಾರಪದ್ಧತಿಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರ ಡಿಫೆನ್ಸ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಲ್ಪ ಟ್ಟಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸರಕಾರದ ಅಭಿ ನಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಿಲೋನ ಮತ್ತು ಮಲ ಯಾ ನಡುಗಡ್ಡೆ ಇವೆರಡರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ವಸಾಹ ತುಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿಕಾರರನ್ನು ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವದು ಈಗ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವಾದಂತಾಯಿತು. ಸರಕಾರದ ಜಾ ಹೀರನಾಮೆಯಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇಷ್ಟು ದಿವಸದ ನೈತಿಕ ಲಾಂಛನವು ತೊಳೆದು ಹೋಗಿ ಅಸಹಾ ಯ ಕೂಲಿಗಾರರ ನಿರ್ಭರ್ತ್ಸನೆಯ ಬೀರುಗಳನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲೇ ಕಡಿದಂತಾಗಿದೆ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ರಾಜ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ನಮಗಾದ ಈ ಲಾಭವ ನ್ನು ಜನರು ಎಂದೂ ಮರೆಯರು [illegible] ಪದ್ಧತಿ ಯು ಈಗಿನ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಂದ ಮೃತಪ್ರಾಯವಾದರೂ ಯುದ್ಧ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯ ನಂತರ ಇದರ ಪುನರುಜ್ಜೀ ವನ ಆದೀತೆಂದು ಶಂಕಿಸುವವರಿಗೆ [illegible] ಸರ್ದರ್ ಥೋರೆಗಳು ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಒಂದಾವರ್ತಿ ನಾ ಶ ಹೊಂದಿದಮೇಲೆ ಪುನಃ ತಲೆಯೆತ್ತುವದು ಅಶಕ್ಯ ಕೋಟಿಯೊಳಗಿನ ಸಂಗತಿಯು ಎಂತ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯ ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಆಶ್ವಾಸಿ ಸಿರುವರು. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಈ ಔದಾರ್ಯದ ಕೃ ತ್ಯದಿಂದ ಅವರ ಕಾರಕೀರ್ದಿಯು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ವಾಗುವದು

೩ ಸಿದ್ದಾಪುರದೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪನವಾಗಿಳಿದ ಮಾಪ ಣಿಗೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪುನಃ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತ ದೋ ಏನೋ ಎಂತ ಸಮಾಜ ಸ್ವಪ್ನಗಳು ಬೀಳಹತ್ತಿ ವೆ. ಸ್ವಪ್ನಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏ ನೂ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ ಅದರಂತೆಯೇ ಈ ಸ್ವಪ್ನದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಲೆಂತ ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುವೆವು ಲಿಂಗಾ ಯತರಾಗಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಬಾಂಧವ ರೇ ಯಾವದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸುವದು ಎಂದೂ ಯುಕ್ತವಲ್ಲೆಂ ಬುದು ನಿಜವು. ಅದರೂ ಕೇವಲ ಧರ್ಮಾಂಧರಾಗಿ ಯಾರೊಬ್ಬರು ಇತರೇ ಜನರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯವಾಗುವಂತೆ ವರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ವಿಚಾರಶೀಲರು ತಮ್ಮ ತ ಮ್ಮ ಮತಭೇದಗಳನ್ನು ತಾವಾಗಿಯೇ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿ ರಾಕರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಉಭಯತರಿಗೂ ಶ್ರೇ ಯಸ್ಕರವು ವೃಥಾ ಕಲಹವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರಿಂದ ಯಾ ರದೂ ಕಲ್ಯಾಣವಾದದ್ದಿಲ್ಲ ಹಾನಿಯೇ ಆಗಿರುವದು ಇಂಥ ಅಪಾಯಕರ ದಾರಿಯನ್ನು ಸಿದ್ದಾಪುರದೊಳ ಗಿನ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗಾಯತ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಂಧವರು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂತ ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಯುದ್ಧ ದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಊರೊಳಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡುವದು ರಾಜನಿಷ್ಠ ಪ್ರ ಜೆಗಳಿಗೆ [illegible] ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಸಹ [illegible]

ಯುದ್ಧ ವಾರ್ತೆಯು.

ಈ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಅದ್ಭುತ ಸಂಗತಿ ಗಳು ಕಂಡುಬಂದವೆ ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಯುದ್ಧಶಾಸ್ತ್ರ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವದೊಂ ದು ಅತರ್ಕ್ಯಕೃತಿಯೇ ಸರಿ ಉಭಯ ಪಕ್ಷದವರೂ ಈ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಈ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಕಾ ರವನ್ನು ಯುದ್ಧಾರಂಭದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೋನ್ಸ ಕಾಳಗ ದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷದವರು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮಾರ್ನ ನದಿಯ ವರೆಗೆ ಹಿಂಜರಿದು ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ ಮಾಡಿ ದ್ದರು. ಇದರ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಜರ್ಮನರು ಈಗ ಫ್ರಾನ್ಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಹತ್ತಿರುವರು. ಸೊಮ್ಮೆ ನದಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಪಲಾಯನವು ೫೦ ಮೈಲು ದೂರವಿರುವ ಸೆ ಕ್ವೆಂಟಿನ ಲ್ಯಾವೋನ [illegible] ಮುಟ್ಟಿದರೂ ತೀರಲಿಲ್ಲ. ಶತ್ರುಗಳು ಸೆಂಟಕ್ವೆಂಟನವನ್ನು ಸಹ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೂ ಹಿಂದೆಸರಿಯುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಕಾ ಲ ತಮ್ಮ ವಿಜಯಗಳಿಂದ ಶತ್ರುಗಳು ಜನರಿಗೆ ಮೋಹಿ ಸಿದಂತೆ ಅವರ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಹ ಜನರೊಳಗೆ ತರ್ಕ ದ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಗೂಢವೇನು ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಹೊರಬೀಳುವದದೆ. ಏನಿದ್ದರೂ ಸೊಮ್ಮೆ ನದಿಯ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರರ ಸಜ್ಜವಾದ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗ ಳ ಮತ್ತು ತೋಫುಗಳ ಹೊಡತವನ್ನು ತಡೆಯುವದು ಸೈನಾಲಸು ಅಪಜಯದಲ್ಲೇ ಮುಣುಗುವದೆಂದು ನಿ ಶ್ಚಯಿಸಿ ಈ ಪಲಾಯನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ದರೆಂಬುದು ನಿಃಸಂದೇಹವು. ಈಗ ಶತ್ರುಗಳ ಕ್ರೂರ ಕೈಯೊಳಗಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಫ್ರಾನ್ಸದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾರಿದರೆ ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷ ಇಡೀ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಂತಕನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೇ ನಡೆದಿತ್ತು ಎಂತ ಕಂಡುಬಂದದೆ. ಶತ್ರುಗಳ ಅಮಾನುಷ ಕ್ರೂರ ತೆಯಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸದ ಈ ಭಾಗವು ಉದ್ಧ್ವಸ್ತವಾಗಿರುವ ದು ಇದಲ್ಲದೆ ಈಶ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಿತ್ರಪಕ್ಷದವರ ಸಾ ದನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಶತ್ರು ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವು ತಿಗುವದೆಂದು ಭಾವಿಸಲು ಪ್ರ ತ್ಯವಾಯವಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆ ೨೦೦ ಚದರ ಮೈಲು ಫ್ರೆಂ ಚ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ೨೦೦ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೂ ೧೦,೦೦೦ ನಿವಾಸಿಕರನ್ನೂ, ಮಿತ್ರರು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು ಇ ದೇನು ಅಲ್ಪ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲ

ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾದೊಳಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬಗ ದಾದ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಹತ್ವಾ ದ ವಿಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ತುರುಕರು ಎದೆಗುಂ ದಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದಂತೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಹತ್ತಿರುವರು. ಬ್ರಿಟಿ ಷರ ಪ್ರಗತಿಯು ತಡೆಯದೆ ಮುಂದರಿದು ರಷ್ಯನರ ಸಾ ನ್ಯಗಳ ೩೦ ಮೈಲು ಅಂತರದೊಳಗೆ ಮುಟ್ಟಿರುವದು ಒಂದುಕಡೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ರಷ್ಯನರು ಅಪ್ಪಳಿಸಹತ್ತಿರುವದರಿಂದ ತುರುಕರಿಗೆ ಇರಾಣದ ಗು ಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾವಕಾಶ ಪಲಾಯ ನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ

ताईताच्या सर्वोत्कृष्ट गुणा बद्दल गेल्या ४ महिन्यातच निरनिराळी सिक्कें रोख २५० रुपयांचीं बक्षिसें मिळालीं आहेत.

इच्छित फल देणारा जगप्रसिद्ध

॥ यथा नाम] **कामधेनू ताईत** [तथा गुणाः ॥

आतां काळजी करण्याची जरूरच उरली नाही. कारण तुमचे ह्मणणे हेच ना? शरीरास सौख्य व्हावे, संतती व्हावी, कर्जमुक्त व्हावे, परिक्षा पास व्हावी, नोकरी लागावी, पगार ज्यास्त वाढावा, व्यापारांत पुष्कळ फायदा व्हावा, जमीनीत पुष्कळ पीक व्हावे, घरांमध्यें तंटाहोऊनये, शत्रू उत्पन्न होऊनयेत, कज्जाचा निकाल आपल्या सारखा व्हावा, ग्रह पीडा होऊ नये, कोणतीही बाधा असूनये. सुरू केलेला उद्योग निर्विघ्नपणें पार पडावा, इत्यादी मनांतील सर्व गोष्टी आपल्या इच्छे प्रमाणें व्हाव्यात असे वाटत असल्यास आमचा जगप्रसिद्ध "कामधेनू ताईत" नेहमी जवळ ठेवा. ह्मणजे सर्व गोष्टी आपल्या मनाप्रमाणें होतील अनुभवांती खात्री होईलच ताईत १ किंमत फक्त २ रु ट. ख नि [illegible] २ ताईत ट ख माफ व एकदम ४ ताईत. घेणारास १ ज्यास्त मिळेल ट. ख. नि.

पत्ता — प्रसिद्ध मांत्रिक गणेश सखाराम शास्त्री,

(के. एन्) मु० पो० संकेश्वर. जि बेळगांव.

Printed & Published by Krishnarao Keshav Senvi at his Star of Kanara Press, Kumta

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು

ರೂಪಾಯಿ 1-0-0.

ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ

ರೂಪಾಯಿ 1-6-6.

ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-9.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ಯಾಕಾ ಟ್ಯಾಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0 ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 127(

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

वर्ष १ लें] कुमटा- कानडावृत्त बुधवार, तारीख १८ माहे एप्रिल सन १९१७ इसवी. [अंक १४ वा

[illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಕಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂತ್ರಗುಚ್ಛ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. ವಿ. ಪಿ. ಬೇರೆ.
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0. ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ.
ವಿಳಾಸ.- ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು.

मागणी करा.

हीच वेळ आहे.

आज सर्वत्र ठिकाणीं शाईपुड्या संबंधानें दुर्मीळता आणि विशेष महागाई असतां आम्ही काळीभोरशाईच्या पुड्या शेंकडा १। रुपया भावानें आणि उत्तम निळिकाळीशाईच्या पुड्या शेंकडा १ रुपया भावानें देत आहोंत. ट. खर्च शिवाय पडेल. तरी गरजुग्राहकांनीं ही वेळ लक्षांत आणुन आपला फायदा करून घ्यावा.

पत्ता- वीरकर आणि विद्यार्थी मंडळी शाईचा कारखाना, पोष्ट-सिन्नर, जिल्हा नाशीक.

War Loan Figures.

Sirsi Division

	Promised amount	Amount paid
Kumta Town	32,085	
Chitragi	650	
Dhareshwar	201-8	
Urkeri	1,728-4	
Murur	141-4	
Antravalli	500	
Mirjan	3,015-8	
Bargi	2,396	
Hiregutti	2,000	
Bankikodla	8,350	
Gokarn	5,000	
Gonehalli	1,100	
Baad	10,255	
Total	67,422-8	11.287 12
Honavar Town	43,830	
Abkari Contractors	2,710	
Haldipur	3,845	
Salkod	2,690.	
Idgunji	5,700	
Mavinkurve	740	
Allanki	4,770	
Chandavar	500	
Total	64,785	3,150-0
Sirsi Town	27,088-8	
Sirsi Range	8,931-12	
Banvasi	15-8	
Islur	177-8	
Hulekal	1,247-4	
Sampkhand	3,312-4	
Hegdekatta	400-12	
Total	41,203-8	911-12
Bhatkal	9,606-0	
Shirali	6,049-0	
Murdeshwar	7,633-8	
Marukeri	1,781-0	
Konar	2,311-4	
Govt. servants	2,575-12	
Excise Licensees	2,093-8	
Total	32,050-0	147-4
Siddapur	12,000	
Harshikatta	8,000	
Bilgi	.5,900	
Kodkani	5,200	
Total	31,100	4,247-0
Grand Total	2,36,561	19,748-12

The highest individual promises recorded up to date are as follows:-

Mr. Dharnappa P. Alur Sirsi 6,000
Rao Saheb P. Pandit, Sirsi 5,000
Mr. S. V. Harite
Bankikodla Kumta, 5,000

STATEMENT SHOWING THE AMOUNT OF WAR LOANS PROMISED AND ACTUALLY SUBSCRIBED TILL 7th APRIL 1917.

Taluka or Petha.	Total amount promised.	Amount actually invested.
Karwar	41,847-8	400-0
Ankola	34,326-0	...
Kumta	67,422-8	10,237-12
Honavar	61,865-0	1,600-0
Bhatkal	32,050-0	147-4
Siddapur	31,100-0	4,247-0
Sirsi	41,203-8	911-12
Yellapur	12,500-0	2,190-0
Mundgod	7,000-0	290-8
Haliyal	2,643-0	1,224-12
Supa Mahal	2,000-0	...
Bilkai „	30-0	...
Dandeli „	160-0	...
Kulgi „	7-12	7-12
Total	3,34,155-4	21,256-12

A Manual of Hindu Ethics
BY
G A Chandavarkar with an introduction by Prof Rama Deva B A M R A S It is an excellent book in 17 chapters treating of the sublime teachings of the Hindu Scriptures
Price annas ten only
For copies apply to
G A Chandavarkar
118 Residency Bazaars
Hyderabad (Deccan)

Kanara's War Loan.

Our offensive

By J T Lawrence Esq M A I C S

Kumta, Honavar and Bhatkal have all done splendidly Sirsi has made substantial progress The wealthy gentlemen of Siddapur Taluka are still thinking If patriots think, they can only come to one conclusion

Kanara's offensive is progressing In modern warfare the artillery first set to work & demolish the enemy's defences That done, the infantry advance to the attack When the infantry are within reach of their objective the artillery increase the range of their fire

The results recorded up to date in Kanara's great offensive against the enemy warrant a change of range At certain points in the attack great courage and energy has been shown The first objective is so nearly within reach that we must prepare for a further advance as follows –

Honavar	90 000
Kumta	1 00 000
Bhatkal	40 000

For the present Sirsi & Siddapur must concentrate upon their first objective

Sirsi	80 000
Siddapur	60 000

It is quite clear from results up to date that the people of the Sub division will invest 4 lakhs in War Loan Until we are all dead beat—and we have not nearly reached that stage yet it cannot be said that the people of Kanara have done their utmost

The aggregate result depends upon the ability of Sirsi and Siddapur to come into line with the other parts of the Sub Division I have not the slightest doubt they will do so vide their magnificent response to the War Fund Appeal) & demonstrate to loyal solidarity of the Sub Division

Keep it up!

News has just been received that at the end of March Kanara District led the Southern Division as regards response to the War Loan Appeal Sirsi Sub Division takes the larger share of [illegible] our Doubtless many of the richer districts will outstrip us before the race is finished But we may be proud of the fact that we were so prompt [illegible] our loyalty and set the pace Let every one see to it that our record remains honourable throughout the campaign

Aim at 6 lakhs for the Sub Division It can be done if each of us does our share [illegible] Sirsi Taluka is slow All other parts of the Sub-Division [illegible] made substantial progress during the week

THE KANARA NEWS
18th April 1917

"Act act in the living Present
Heart within and God overhead"

Necessity of Piers.

It is admitted on all hands that the existence of piers at all sea ports where steamers call, affords convenience & comfort to the travelling public and commerce It has been a standing complaint from a long time that several sea ports on the western coast are not provided with convenient piers This has been very keenly felt in the case of some of the ports of Ratnagiri & Kanara Districts So far as North Kanara is concerned there are no piers or even some convenient landing arrangement in the ports of Kumta Tadri and Bhatkal This state of things has been causing a good deal of hardship and inconvenience to the travelling public and trade Tadri as is well known is a port of some importance by reason of the salt and timber trade and the Maha Shivaratri festival of Gokarn close by But, as it is, the place is quite exposed to the westerly winds and currents There being no pier there the travelling people and traders are put to great inconvenience discomfort and trouble The same has been the case with Kumta too which is still a place of some commercial importance At one time, an attempt was made to have some patch work pier in the port but unfortunately that pier rickety as it was was washed away leaving the public in as discomfortable a situation as before The hardship to which women passengers are put is simply unsightly Thanks however to the poor fisher boys who perhaps out of pity for women class, ply their fishing boats between the passenger boats and the shore and save them from the situation Hence it is clear that these ports at any rate do stand in need of strongly built piers for the convenience of the travelling public & trade Bhatkal may for the present be let alone as we see that the fortunes of the place are likely to take an unexpected happy turn by reason of the Mysore State's intervention

Now as to Kumta and Tadri not to speak of other ports some practical scheme must be launched to provide them with piers It will be unjust & unfair to suggest that some agency should bear the entire cost We learn that already many schemes have been afloat & many suggestions are put forth We think however that every individual & association of individuals more or less connected with the traffic must be moved to bear the share of the estimated expenditure and thus co-operate in the scheme The bodies that may well be approached to participate

in the scheme are, in our opinion, the *following* — (1) The local Mu nicipalities (2) The Local Boards (3) The Steamer company (4) The Customs Department & (5) The travelling public Each of these must be taxed fairly In the case of the last something like a paltry poll tax or head tax, say at the rate of one anna per head must be levied and charged on the out-going tickets at each port. The money *for the present may* be advanced by one or more of the bodies concerned that can afford to do so & the build ing of the piers must be an actuality and in the mean while the collection must go on until the amount actually spent is realised from all sources taken together This scheme practi cal and feasible as it is, deserves to be considered from all its stand points and brought within practical politics at an early date in the interest of local trade steamer service, & travelling public We trust that our leaders & constituted bodies will take up the question for their mature consideration & perfect the scheme after discussing its pros & cons fully

The Tanga Service.

It is a happy thing to see that two companies *of tanga service* have entered into a competition of run ning tanga twice a day between Kumta, Honavar and Bhatkal The competition has become so much the keener that it is feared it is almost on the brink of becoming unhealthy No doubt the fares have gone down by reason of this competition, but that not without inconvenience, dis comfort and risk As a consequence of this, the passenger *traffic* is more than doubled Passengers are huddl- ed up together in a large number, say, even ten or more to occupy even an inch of space in the rickety tangas. The poor animals are made to bend down under the heavy burden & thus the tanga goes on trundling It is really a ghastly sight to see the poor animal dragging on an over load ed tanga along the dusty road A *passer by cannot but feel the necessi* ty of calling in the help of 'the Public Conveyance Act and the Prevention of Cruelty to Animals Act," if possi ble We invite the attention of the authorities that be to interfere in the interest of public health & safety & see that the unsightly John Gilpinian race run by the companies is regulated by some rules of discipline We invite the attention of the Public Works authorities also to the miser able condition of the seashore road between Kumta and Honavar & also Bhatkal which has been already dusty and fragile & has of late been undergoing a good deal of unusual wear & tear on account of the tug of war between the two companies The road is not only dusty & feeble but is also extremely narrow & as such prevents two carts from crossing each other with ease The culverts & drains too are not in good order All this certainly requires prompt attention & deserves to be kept in con stant repairs to be equal to the heavy strain brought to bear upon it every day by the keen competition

RANDOM THOUGHTS

The War Loan

It is most gratifying to note how India has been prompt enough to respond to the spirit stirring appeal made on behalf of the Victory Loan The figures reported show that by this time a little less than 12 crores have been contributed by all the parts of India Bombay of course taking the lead & heading the list The late- st figures to hand show that even poor benighted Kanara has not lagged behind It is with genuine pride we say that in point of contributions up till now our *District* leads the Southern Division We hope that our District will still exert itself to occupy a still higher position by reason of its contributions Poor Kanara then will find that she will by no means be neglected and uncared for

The Easter Conferences

This time among the *several* Conferences, there was one at Alibag — the united G S, B Conference. The President was Rao Bahadur Wagle of Indore They say the Presidential speech laying more stress upon *deeds* than on *words* was a masterly one. We are glad to note that the conference is still trying to educate the public minds, although we are sorry to record that its practical achievements have been very little, at least in the matter of welding up of the sub- sections in the true sense and hav ing intermarriages by shoals Many real well wishers of the cause still grumble that perhaps the game is not worth the candle It behoves the leaders to look to wider diffu sion of the right sort of education and creation of a true sentiment of consanguinity among the several sections & sub-sections of the com munity, before *any thing else* In fact the conference must be more of an educational type than a social one at this stage

The War Situation

Fresh troubles appear to be brewing in Greece America's deci sion to enter the war is hailed with joy by the entire Empire War between Cuba & Germany is resolv ed upon There is rupture between America & Austria Bulgaria has severed relations with the United States There is a great Anti German feeling in Latin America Thus the greatest crisis in the world's history has arrived Perhaps no past has shown & no future will show the like. The enemy is being continually harassed & is retreating All this augurs well for us and our Allies Our success is guaranteed & we believe we are within its sight

CORRESPONDENCE

S V K (Honawar)—

We hold over your Comments on 'Nautch Parties" for the next issue Edito

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಹಿಂದಿ ಪ್ರಯೋಗಸ ಪೋದರು

ಕಳೆದ ವಿದ್ಯಾದಶಮಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುವ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದರ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಪತ್ರಗಳು ಇರವು

ವಾರ್ಷಿಕ ವರ್ಗಣಿ:— ರೂ ೧ ೦ ೦

ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ.— " ೧ ೬ ೬

ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಷಯಕ ವಿಚಾರಪರಿಪೂರ್ಣ ಲೇಖಗಳೂ ಈಗಿನ ಮಹಾ ಯುದ್ಧದ ವಾರ್ತೆಯೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೋಧಪ್ರದ ರಂಜಕವಾಗುವಂತೆ ಬರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಧಾರಣೆಯೇ ಇದರ ಧ್ಯೇಯವು. ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಇದೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯು.

ತ್ವರೆ ಮಾಡಿರಿ, ಮತ್ತು ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ.

ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಜಾಹೀರಾತು— ಸೋವಿಸು ದರದಿಂದ ಕಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವರೆ ಇದೊಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನವು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡರೆ ನಫೆಹೊಂದುವರು

ಪತ್ರ—ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ ಆಫೀಸ

ಕುಮಟಾ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

೧೮ನೇ ಎಪ್ರಿಲ ೧೯೧೭

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವು ಶಿಕ್ಷಣವು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಜನರಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಸುವಿಶ್ರುತವದೆ. ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ಅತ್ತ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿರಕ್ಷರತೆ ಕಲ್ಲಪ್ಪನು ಪ್ರಬಲನಾಗಿರುವನು. ನಮ್ಮ ಔದ್ಯೋಗಿಕವಾಗಲಿ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧದಾಗಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಈ ಕಲ್ಲಪ್ಪನ ಮುಂದೆ ಏನೂ ಕಾಟ ಸಾಗದೆ ಸರಕಾರದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ಬಹುಷಃ ನಿಷ್ಫಲವಾಗತಕ್ಕಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಕಲ್ಲಪ್ಪನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ನಿರಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವರ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರ ತೀರುತರಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರ ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಇವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕೊನೆಗಾಣದೆ ಇರವು ಎಂತ ನಾವು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿರುವೆವು ಇರಲಿ ಪ್ರಕೃತ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹ್ಯಾಗಿದೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರದ ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯು ಎಷ್ಟು ಆದೆ ಎಂತ ಈ ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವೆವು

ಸರಾಸರಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಚದರ ಮೈಲು ವಿಸ್ತಾರವುಳ್ಳ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ೩೨೩ ಶಾಲೆಗಳಿದ್ದು ೧೯೧೯ ಹುಡುಗರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಲೋಕವಸತಿಯುಳ್ಳ ೧೨೮೯ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗೆ ೧೬೯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಗಳಿದ್ದು ಉಳಿದ ೧೦೫೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಗಾಂವ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ನಾವು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿರುವೆವು. ರತ್ನಾಗಿರಿಗಿಂತ ೨ ಪಟ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯು ನಮ್ಮದಾಗಿರುತ್ತದೆಂತ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ದಾರವಾಡವು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಮುಂದರಿದಿರುವದು. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡಾ ೪.೦೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ರತ್ನಾಗಿರಿಯ ಸರಾಸರಿಯು ೨.೭ಕ್ಕೆ ಮೀರುವದಿಲ್ಲ. ದಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರ ೪ ರಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಒದರೆ ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬರೋದೆ ಕೆಂಪದ ಶೇಕಡಾ ಸರಾಸರಿ ೧೪.೮ರಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದು ಬ್ರಿಟಿಷ ಹದ್ದಿನೊಳಗಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟೋದ ೬.೯ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನೂ ನಾವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ಸರಾಸರಿಯು ಶೇಕಡಾ ೩.೪ ಇದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಸಿಂಧ ಪ್ರಾಂತದ ತುಲನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತವು ಮಾತ್ರ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಏಡನ ದ್ವೀಪದಷ್ಟು ಸಹ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯು ಇಲ್ಲ

ಈ ಎಲ್ಲ ಮೂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಇತಿಹಾಸವು ತಿಳಿದುಬರುವದು. ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ೧೦ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೇ ೩ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲುಗಳಾಗಿರುವವು ಬಂಜೆಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದಂತೆ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗಕ್ಕೆ ಈಗ ಮಾತ್ರ ೧ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಕೊಲೇಜು ಸಿಗುವದಿದ್ದಾಗ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೊಲೇಜಿನ ಲಾಭವಾಗುವ ಮಾತು ಭವಿಷ್ಯ ಪುರಾಣದೊಳಗಿದ್ದರೆ ಏನೋ! ನಾವು ಅರಿಯೆವು. ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಾರ್ತೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯವಾಗಿರುವ ಬೇಸಾಯತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಾಗಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಲಿ ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸುವದೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ಥಿತಿಯು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೨೨೩ ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡ, ೨೮ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ೩೦ ಇತರೆ ಶಾಲೆಗಳು ಕೂಡಿ ೨೮೫ ಶಾಲೆಗಳಿರುವವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೩೯೯೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವರು. ಇದರ ಹೊರತು ೨೧ ಹುಡುಗಿಯರ ಶಾಲೆಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೩೬೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ೧ ಹುಡುಗನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕ ಅರೂ ೧೩೮ ಒಪ್ಪೈ ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ರೂ ೧ ೧೨ ೫ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ೧ ಲಕ್ಷ ೨೦ ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ವೆಚ್ಚವಾಗಿದ್ದರೆ ಹುಡುಗಿಯರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ೯೩೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುವದು. ಇಡೀ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಶಾಲೆಗಳ ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವು ೯೧೮೨ ರೂ ಆಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಶಾಲೆಗಳ ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವು ೧೬೫೭ ರೂ ಆಗಿರುವದು. ಇಷ್ಟು ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಇತರ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುಸಾಧ್ಯವದೆ. ನಾಮದಾರ ಪಟೇಲರು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಾದರೂ ತಮ್ಮ ೧೬೫೭ ರೂಪಾಯಿಯ ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಇತರೇ ಕರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನಾದರೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ಯಾಕೆ ಕೊಡಬಾರದ? ಸಕ್ತಿಯ ಕಾಯಿದೆಯು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಹೊರತು ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಏರುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ ಈ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಬೇಗನೇ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು. ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುವ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಈ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರಕ್ಷರತೆಯ ಕಲ್ಲಪ್ಪನನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಅವರ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನವು ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಬೇಗನೇ ಒಲಿಯಲಿ ಎಂತ ನಾವು ತುಂಬಾ ಆಶಿಸುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಯುದ್ಧ ಸಾಲದ ರಕಮುಗಳು ಭರದಿಂದ ಕೂಡುತ್ತಲಿವೆ. ಇಷ್ಟರಿಂದಿಗೆ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಂಕಗಳು ೨,೬೬,೫೨೧ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರುವವು. ಇಡಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಮುಂದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯೇ ಅಷ್ಟು ಬಲವತ್ತರವದೆ. ಇದು ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಜನರಿಗೂ ಭೂಷಣಾವಹವಲ್ಲೆಂತ ಯಾರು ಹೇಳುವರು? ದಯಾಳು ಲೋರೆನ್ಸ ಸಾಹೇಬರು ಅನ್ನುವಂತೆ ಈ ಯುದ್ಧ ಸಾಲದ ಕಾದಾಟವೇ ನಾವು ನಡಿಸಿರುವೆವು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಜಯ ಹೊಂದುವದೆಂಬುದು ಖಂಡಿತ. ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಧನಿಕರೂ ಜಣವಂತರಾಯರೂ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಾಗ

, ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಾಂಚನವನ್ನು ಕೋಶದೊಳಗಿಂದ ಹೊರಗೆಸೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಚರಗಿಸಲಿ, ಆನಂದಗೊಳಿಸಲಿ ಎಂತ ನಾವು ಕೃತ್‌ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವೆವು ಯುದ್ಧಸಾಲಕ್ಕೆ ಹಣಕೊಡುವದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೋ ಏನೋ, ಕೆಲವು ಕೃಪಣರು ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಅಭಾಸ ಮಾಡಹತ್ತಿರುವರೆಂದು ನಾವು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ ಯುದ್ಧಸಾಲಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲಿಯು ಮಾಡುವ ಕಟ್ಟಳೆಯಾಗಿದೆ ಎಂತ ಹೊನ್ನಾವರ ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಕೆಲ ಮೂರ್ಖ ಪಂಡಿತರು ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರಂತೆ ಇಂಥ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದ್ದರೆ ಹೊನ್ನಾವರದ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಮಾಮಲೇದಾರರು ಕ್ಷಣ ಸಹ ವಿಲಂಬಮಾಡದೆ ಇಂಥ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಪಿಶಾಚ್ಚವನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸುವರು ಜನರೇನು ಇಷ್ಟು ಅವಿವೇಕಿಗಳಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಿಯವಿದ್ದಷ್ಟು ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯವಿದೆಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ನಾವು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು ನಮಗಂತೂ ಇಂಥ ಸುದ್ದಿಗಳು ವಿಶ್ವಸನೀಯವೆಂತ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ ಕಾಗೆಗಳ ಕೂಗಿನಿಂದ ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಗೊಡದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ರಾಜನಿಷ್ಠರ ಕರ್ತವ್ಯವು

೨ ವಿಲಾಯತಿ ನೂಲಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಜಕಾತಿಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ಏರಿಸಲು ವಿಲಾಯತಿ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಏರಿ ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟವು ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೆಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣ ಲಿಂಕಾಶಾಯರದ ವರ್ತಕರು ಆಕ್ರೋಶಮಾಡಹತ್ತಿದರು ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಕೈಮಗ್ಗದ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ವಿಲಾಯತಿ ವಸ್ತ್ರದ ವ್ಯಾಪಾರವು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಹತ್ತಿತು ಆದರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಯಂತ್ರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬಟ್ಟೆಗಳು ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡಲು ಸರಕಾರಿ ತೆರಿಗೆಗಳು ದೇಶಿ ಪರದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಗಳಮೇಲೆ ಸಮಾಯಿಕವಾಗುವಂತೆ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ವಿಲಾಯತಿ ವರ್ತಕರು ವಿಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತಿದ್ದರು ಪರದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಗಳಮೇಲಿನಷ್ಟೇ ಕರವನ್ನು ದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತೀರ ಅನ್ಯಾಯಕರವೆಂತ ಈ ಪರದೇಶಿ ವರ್ತಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಬರೇ ಸ್ವಾರ್ಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಹಟ ಹಿಡಿದು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ೬೦ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾಗ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನ್ಯಾಯಕರ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಸುವ ಹಟವನ್ನು ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೊಂದೇ ಇವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ ಈ ವರುಷ ವಿಲಾಯತಿ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಕಾತಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಅನ್ಯಾಯದ ತೆರಿಗೆಯ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಮಾಡಿದರಿಂದ ಈ ಸಾಹಸವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವು ಅನ್ಯಾಯದ ನಿರಾಕರಣೆಯೂ ಲೋಕಮತದ ಸಂಭಾವನೆಯೂ ಇದರಿಂದ ಆಗಿದೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ

೩ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನೊಳಗಿನ ಸಧ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೆಂಬರಲೇನ ಸಾಹೇಬರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ನಡೆದ ಚಲವಲಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಧೊರೆಗಳು "ನಾನರಿಯೆ" ಎಂತ ಒಂದೆರಡಾವರ್ತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದ ಕಾರಣ "ನಾನರಿಯೆ" ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂತ ಇವರಿಗೆ ಕೆಲವರು ನಿಷ್ಕಾರಣ ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯು ಇರಲಾರದೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಲಿಂಕಾಶಾಯರದ ವರ್ತಕರು ಅವರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಈಗ ಸಹ ಅಕಾಂಡತಾಂಡವ ಮಾಡದಿರಲಿಲ್ಲ "ನಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗಳಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದು ಬಹು ಅನ್ಯಾಯವು ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಯುದ್ಧ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೊಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಚಲವಲವು ಸಹ ಭರದಿಂದ ಸಾಗುವದು" ಎಂತ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೆದರಿಸಹತ್ತಿದರು ಆದರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಚಲೋ ಅರಿತಂಥ ಸ್ಟೇಟ ಸಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆವರದೆ ನೂಲಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳ ತೆರಿಗೆಯ ಸಾದ್ಯಂತ ವೃತ್ತವನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಶ್ರುತಪಡಿಸಿ ಈ ತೆರಿಗೆಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತ ನಡೆದ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕಿವಿ ಹಿಡಿದು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದರು ಚೆಂಬರಲೇನ ಧೊರೆಗಳು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾದಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಇಷ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಬಟ್ಟೆಗಾರರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಇವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರು ನಿರುತ್ತರ ಪಡಿಸಿದರೂ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಯುದ್ಧದ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾದ ನಂತರ ವಿಲಾಯತಿ ಬಟ್ಟೆಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಪುನರಾಲೋಚಿಸುವೆವು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ವಾಸನವು ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಯುವದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಕೈಯೊಳಗಿದೆ ಅವರು ನ್ಯಾಯವಿಷಯಕ್ಕೊಂದು ಈಗ ತೋರಿಸಿದ ಧೈರ್ಯಬಲವು ಮುಂದೆ ಕುಂದಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂತ ನಾವು ನೆರೆನಂಬಿರುವೆವು

೪ ಯುದ್ಧ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಳೆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರ ಹೊಂದುತ್ತಲಿದೆ ಯುದ್ಧದ ದಾವಾಗ್ನಿಯು ಅತ್ಲಾಂಟಿಕ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಹಬ್ಬಿತು (ಸಾಮದಾಮ ದಂಡಾದಿ) ಎಲ್ಲ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದದೆ ಅಮೇರಿಕೆಗೆ ಈಗ ಜರ್ಮನರಕೂಡ ಭೇದೋಪಾಯದಿಂದ ಯುದ್ಧ ಜಾಹೀರ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಶಾಂತತೆ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುವ ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ವಿಲ್ಸನರು ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸಂದೇಶವು ಸಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತು ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಿತನಾಗಿರುವದು ಸತ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ನ್ಯಾಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಉಚ್ಚ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಈ ಯುದ್ಧವು ಸಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ಸ್ವಕರ್ತವ್ಯವೆಂತ ಅದರೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ಅಮೇರಿಕೆಯು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ ಜುಲುಮಿ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಲೋಕಸತ್ತೆಯ ಅನುಶಾಸನದ ಉಪಭೋಗವನ್ನು ಈಗೀಗ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಹತ್ತಿದ ರಷ್ಯಾರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು ಎಂತ ಅವರು ಹೇಳಿರುವರು ಈ ಹೊಸ ಲೋಕಸತ್ತೆಯ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯು ರಷ್ಯಾದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡಿಸಲ್ಪಡಹತ್ತಿದ ಕೂಡಲೇ ಏಕಸತ್ತಾಧೀಶ ಕೈಸರನು ಸಹ ಬೆದರಿ ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಲೋಕಸತ್ತೆಯ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಯುದ್ಧ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ನಂತರ ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿರುವನು ಇಷ್ಟ್ಯಾರೆ ಈ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಯುರೋಪಖಂಡಕ್ಕೆ ಅಮೋಲಿಕ ಲಾಭವಾಗುವ ಬಹು ಚಿನ್ಹಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭೂಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಲಾಭಗಳು ಆಗುವವೋ ಎಂಬುದು ಭಾವೀ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವದು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳ್ಯಾರು?

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

ಅಮೇರಿಕೆಯು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಜರ್ಮನರ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಜಾಹೀರಮಾಡಿತು ಇದರಿಂದ ಮಿತ್ರಪಕ್ಷದವರ ಬಲವು ಬಹಳೇ ಏರುವದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಡಗುಗಳೂ ದ್ರವ್ಯ ಸಹಾಯವೂ ಮನುಷ್ಯಬಲವೂ ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಯುದ್ಧ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಕಾಲವು ಬೇಗನೇ ಸಮೀಪಿಸುವದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಫ್ರಾನ್ಸದ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರು ಬೆಂಬಡಿಗೆ ಮುಂದರಿದು. ಪಲಾಯನಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಪಡಿಸಿ ತಡೆದಿಡುವರು ಸೇಂಟಕ್ವಿಂಟಿನ ಲೇಯೋನ, ಕೆಂಬ್ರಾಯಿ ರೇಷೆಗೆ ಸಮಾಂತರವಾಗಿ ಖಂದಕಗಳ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಪಲಾಯನತೂರ ಸೇನೆಯು ಹೋಗಿ ತಡೆದಿರುವದು ಕಾಲ್ಕು ಜಾರಿವಿದ್ದ ಈ ಸೇನೆಯನ್ನು ತಡೆಸುವದು ಜರ್ಮನರಿಗೆ ಈಗ ಕಠಿಣವಾಗುವದು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಜರ್ಮನರ ದೂರದ ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಲಿನಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಲೀಮಿ ಸಂಕದ ಹತ್ತರ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ದಿಕ್ಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿಸಿರುವರು ಹನ್ನೊಂದು ಸಾವಿರ ಜರ್ಮನರು ಈ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸೆರೆಬಿದ್ದರು ಬಹಳೇ ತೋಪು ಬಂದೂಕಗಳು ಸಹ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈವಶವಾಗಿವೆ ಈ ವಿಜಯದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ನೆಲೆಗಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಜಯವು. ಫ್ರೆಂಚರು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಒಯಿಜ ನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಸೋಲಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕೌಸಿ ಜಂಗಲದ ವರೆಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿದರು

ಪೂರ್ವ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ರಷ್ಯನರ ಹೊಸ ಸರಕಾರವು ಸೇನೆಗಳನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದರಿಂದ ರಷ್ಯನರಿಗೆ ಸಹ ನವಚೇತನೆಯು ಉಂಟಾಗಿದೆ ರೀಗಾಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳು ರಷ್ಯನರ ಖಂದಕಗಳನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ರಷ್ಯನರ ಕಠಿಣ ಕಾದಾಟದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು

ಮೆಸೊಪೊಟೇಮಿಯಾದಲ್ಲಿ ರಷ್ಯನರೂ ಬ್ರಿಟಿಷರೂ ಕಿಜಿಲರಾಬಾತ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕೂಡಿರುವರೆಂದು ರಷ್ಯನ ರಾಜಧಾನಿಯಿಂದ ವಾರ್ತೆಯು ಬಂದಿದೆ ತುರುಕರ ಗತಿಯು ಏನಾಯಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬಗದಾದಿನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಹಾರ್ಬ ಎಂಬ ಊರು ಶತ್ರುಗಳು ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕೈವಶವಾಗಿರುವದು.

ಸರ್ವಿಯಾದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದಂಗೆಯಾಗಿ ಬಲ್ಗೇರಿಯದ ೩-೪ ಸ್ಥಳದ ಭಾಗದವರು ಹೋಗಿ ಬಹಳೇ ಜನರನ್ನು ಕೊಂದು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟೆ —ಶಕೆಯು ಬೀಳಹತ್ತಿದೆ ರೋಗಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿಯ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಊರಿನ ಮತ್ತು ವೆಂಗುರ್ಲೇ ಅತ್ತಕಡೆಯ ಕೆಲಸಿ ಜನರು ಕೂಡಿ ಇಂಥ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ೧೦ ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಹುಡುಗರಿಗೆ ೬ ಪೈ ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕಿದ ಜನರಿಗೆ ೧ ಆಣೆಯಂತೆ ವೇತನ ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವರಿಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಯೂ ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಈ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ನಿವಾಸಿಕರು ಈ ಕಟ್ಟು ಮುರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸ್ವಗೂಡಲಿಲ್ಲ

ಕಳೆದ ಚೈತ್ರ ಶುದ್ಧ ೧೫ರ ದಿವಸ ಬಾತ ರಥೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ೬ ಘಂಟೆಗೆ ತಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿನ ಮೈಮೇಲೆ ಹೆರವಟ್ಟೆಯ ಸಮೀಪ ಒಬ್ಬ ಅರಮರುಳ ಮದಾಂಧನು ಬಿದ್ದು ಪೀಡಿಸುವಾಗ ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ವಸತಿಗೃಹದ ಹುಡುಗರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಬಿಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಪೋಲಿಸಿನವರಿಗೆ ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲ ಪೋಲಿಸರು ರಥೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರಂತೆ ಇಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಭಿನಂದನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಪಾತ್ರವಾದೀತು? ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರು ಇಡಬೇಕು

ನಮ್ಮ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ ಎಂಜಿನಿಯರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಈವತ್ತಿನ ಬೋಟಿನಿಂದ ಭಟ್ಕಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವದು

ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯಭಾಗ ಪೊರೆಷ್ಟ ಸಾಹೇಬರ ಮುಂದೆ ಜಲಾವ ನಟ್ಟಿಗಯ ೩ ಕೂಪ್ರಗಳು ಲಿಲಾಂ ಆದವು ಬಾಕಿಯವುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸವಾಲು ಬರಲಿಲ್ಲವದರಿಂದ ತಹಕೂಬು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ

ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಮಹಾಲು ಒಯ್ಯುವ ಕುರಿತು ಈ ವಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಶಲ್ ಆಗಬೋಟಿ ಬಂದಿರುವದು

ಟಪಾಲ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಸಾಹೇಬರು ಈವತ್ತಿನ ಬೋಟಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಿಜಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೋಟಾರ ಸರ್ವಿಸ ಕಂಪನಿ ಶೇರು ತೆಗೆದು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ನಡೆದದೆ. ಕಪ್ಪನೆಯು ಸ್ತುತ್ಯವದ ಎಲ್ಲರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ

ಅಂಕೋಲಾ —ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳಂಬಾರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಣಬುಡಿ ಬೋಟಿಯು ಕಂಡಿತು ಎಂತಾ ಊರಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಆದದ್ದರಿಂದ ಅ। ಕಲೆಕ್ಟರ ಸೆ. ಪ್ಲ ರೆಪಿನ್ಸ್ಯೂರವರು ತಪಾಸು ಮಾಡಿ ಹೋದರು

ಕವಳೆ ಮಠದ ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿಗ ಬಂದಿರುವದು

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವರ ರಥೋತ್ಸವವು ಕಳೆದ ೧೫ರ ಮಿಯ ದಿವಸ ಸಮಾರಂಭದಿಂದ ನೆರವೇರಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ —ಕಾಲರಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಪ್ಲೇಗದ ಇಲಿಗಳ ಸಂಶಯು ಬಿರಹತ್ತಿದೆ ಅದರಬಗ್ಗೆ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಇನ್ಸ್ನೋಕ್ಯುಲೇಶನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದನದ ಬೇನೆ, ಚಳಿಜ್ವರ ಇನ್ನೂ ತಗ್ಗಿಲ್ಲ ರೋಗ ಶಾಂತತಾಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ನಡೆದ ಓಕಳಿ ಬಬನೆಯು ಬಹಳ ಉತ್ಸವದಿಂದ ಸಾಂಗವಾಯಿತು

ನಾ ಕಾವರ್ಣಯರೇಲ, ದ ಭಾ ಕಮಿಷನರ, ಕನ್ಸರವೇಟರ, ಕಲೆಕ್ಟರಸಾಹೇಬರವರು ಶಿರಾಶಿಗೆಂತ ದಾಂಡೇಲಿಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ ಮುಕ್ಕಾಮು ತಾ ೧೬ ರಿಂದ ೨೨ ರ ವರೆಗೆ

ಈ ಸಾರೆ ಬೆಳೆ ಸೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಕೂಲಿದಾದ ಮೂಲಕ ಗಿರಾಕಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ ಎಪ್ರಿಲದ ಹಪ್ತ ತುಂಬುವದು ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸವಾಯಿತು. ಬತ್ತದ ಧಾರಣೆ ಇಳಿದದೆ

ಹಳ್ಳಿಯ ರಯತರು ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವ ಕಷ್ಟಿಗ ಸಾಮಾನಿನಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ [illegible] ಕಟ್ಟಿಗೆಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿನಂತಿಗೆ ಫಾರೆಸ್ಟದವರಿಂದ ಇನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಹಂಗಾಮು ತೀರ ಸಮೀಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಗನೆ ಮಾಡುವರೋ?

[illegible] ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಕುನ ಟಿನ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

ಈ ವರ್ಷದ ಸಂಯುಕ್ತದ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಷದೆಯು ರಾ। ಬ। ನಾಗಲೆ ಇಂದೂರಕರರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯು ಕೆಳಗೆ ನಾಗಿತು.

— ಈ ವರ್ಷ ದಲ್ಲಿ ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಪರಿಷದಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪುಣೆಯ ಭಾರತ ಸೇವಕ ಸಮಾಜದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ನಾ। ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದೆ ಈ ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾ। ರು ಎಲ್ಲತರದಿಂದ ಯೋಗ್ಯರಿದ್ದಾರೆಂದ ಹೇಳಲು ಆವಶ್ಯವಿಲ್ಲ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ಎಂದು ರೂಪಾಯಿಯ ಕರೆನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವವರಿದ್ದಾರಂತೆ

— ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಸಭೆಯ ವರಿಷ್ಠ ಕಮಿಟಿಯ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಗ ಡಬೇಕೆಂತಲೂ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಚಳವಳಿಗಾಗಿ ೧೯ ಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮೇ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಇಂಗ್ಲಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂತಲೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ

— ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸೆಸಡೋಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಹಡಗಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿಬಿದ್ದು ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಾಮಾನ ನಷ್ಟವಾಯಿತು.

— ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿಪಡೆದು ವಸ್ಟರ್ನ ಇಂಡಿಯಾ ಟರ್ಫ ಕ್ಲಬ್ಬಿನವರು ಯುದ್ಧ ನಿಂಗಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸೋಡ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವವರಿದ್ದಾರೆ ೧೦ ರೂ ಒಂದು ಟಿಕೇಟು, ಅರ್ಧ ಕೋಟಿಗಳ ನಂಬರ ಕೂಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಸೋಡ್ತಿ ತೆಗೆಯುವರು ೧೦೦೦ ಇನಾಮುಗಳು ಮೊದಲನೇ ಇನಾಮು ೧೦ ಲಕ್ಷದು, ಟಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಬಂದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇನಾಮು ವಗೈರೆ ತೆಗೆದು ಉಳಿದ ರಕಮು ಯುದ್ಧ ನಿಂಗಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು. ಜನರು ಯಥಾ ಶಕ್ತಿ ಟಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಹಿತ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ರಾಜನಿಷ್ಠೆ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಮೂರನೇ ನಾವಸ್ಥ

— ಸರದಾರ ಟಾಟಾರವರು ಮುಂಬಯಿ ಬಂದರ ವ ಪಶ್ಚಿಮ ದಂಡೆಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸಮುದ್ರಯಾನಗಳನ್ನು ಇಡುವರೆ ೧॥ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರ

ಸಾಭಾರ ಸ್ವೀಕಾರ— A Manual of Hindu Ethics by G A Chandawarker; It will be reviewed subsequently

We have to record the sad death of Rao Bahadur Sitarampant Patwardhan, the first Indian Educational Inspector of our Southern Division, at Nagar on 12th last He was a self made man & spent a large portion of his earnings in useful charities, mostly educational.

Just when we are going to the Press, we have heard the painful news about Mr Pandurang Keshav Kamat's demise at Bombay on Monday the 9th last The deceased was the uncle of the late lamented Mr Keshavrao Kamat, the well-known Government Pleader of Karwar. He served in the Revenue Department and was a pensioner His latter days of life were exceedingly embittered by reason of the untimely death of his three sons and the last rude shock that he received was by the death of Mr Keshavrao— the very prop and ornament of the family Surely we sincerely feel for the good family.

SUBSCRIPTION TO WAR RELIEF FUND IN THE SIRSI DIVISION KANARA, during the fortnight ending 31th March 1917

Taluka	Previous collections			Sums collected during the fortnight			Total up to date			Remarks
Sirsi	8883	15	0	521	6	0	9407	[illegible]	[illegible]	
Siddapur	7040	0	0	872	1	0	7912	1	0	
Kumta	6827	6	4	484	4	3	7311	2	[illegible]	
Honavar	70[illegible]	8	2	101[illegible]	15	[illegible]	731[illegible]	[illegible]	[illegible]	
Bhatkal	4600	0	0	28	9	0	1626	9	[illegible]	
Total	34366	7	6	2208	1	6	36,574	9	0	

Sd/ J T Lawrence,
Assistant Collector Sirsi Division Kanara

Printed & published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press Kumta

Registered No. B. 127[illegible]

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रिय ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रिय ।
प्रिय च नानृत ब्रूयादेष धर्मः सनातन ॥

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1 0-0.
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ
ರೂಪಾಯಿ 1-6-6
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-9

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್ ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0
ಅನಂತ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೨ ಮೂಹೆ ಮೇ, ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೧೫.

[illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಶಾಂತಿಗೊಳಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂತ್ರಗುಚ್ಛ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. ವಿ ಪಿ ಬೇರೆ.
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0 ವಿ. ಪಿ ಸಹಿತ
ವಿಳಾಸ— ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು.

मागणी करा.

हीच वेळ आहे.

आज सर्वत्र ठिकाणीं शाईपुड्या संबंधानें दुर्मीळता आणि विशेष महागाई असतां आम्ही काळीभोरशाईच्या पुड्या शेकडा १। रुपया भावानें आणि उत्तम निळिकाळीशाईच्या पुड्या शेकडा १ रुपया भावानें देत आहोंत. ट. खर्च शिवाय पडेल. तरी गरजुग्राहकांनी ही वेळ लक्षात आणून आपला फायदा करून घ्यावा.

पत्ता- वीरकर आणि विद्यार्थी मंडळी
शाईचा कारखाना, पोष्ट–सिन्नर,
जिल्हा नाशीक.

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय साने. बुधवार नं. २३४, पुणे ज्योतिषाचीं कामें सूक्ष्म तऱ्हेनें केलीं जातात. विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारें.

☞ ಸರಿಯೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ

ನಮ್ಮ ಅಧಿಕ ಲಕ್ಷಣ ಪಾಸಪುಳ್ಳ ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನೇ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಪ್ರತಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ೨॥ ಆಣೆ. ಶೇ. ೧೦ ರೂ.
ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇ. ಶೇಣವಿ, ಸ್ಟಾರ ಪ್ರೆಸ, ಕುಮಟಾ

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯುದ್ಧದ ಸಂಬಂಧದ

ದೊಡ್ಡ ಸಾಲವು. ೧೯೧೭.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಹಾಗೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ತೆಗೆದಂಥಾದ್ದು.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರು ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗ ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂತಾಯಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಹೊಂದುವವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ನೀವು ಶ್ರೀಮಂತರಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಿತಿಯು ಜನರಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಹೊಂದುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ಯವದೆ ೧೯೧೭ ಎಪ್ರಿಲ ೧ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಯಾವದೇ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸ ಸೇವಿಂಗ್ಸ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿರಿ—

ಅಲ್ಲಿ ಫಸ್ತ ಕೋಟು ೭-೧೨-೦ ಕೊಟ್ಟರೆ ೧೯೨೨ರಲ್ಲಿ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗುವವು.
" ೧೫—೮-೦ " " ೨೦ "
" ೩೮-೧೨-೦ " " ೫೦ "
" ೭೭—೮-೦ " " ೧೦೦ "

ರಾಶಿ ರೂಪಾಯಿ ೫೮೧೨-೮-೦ ಕೊಟ್ಟರೆ ೧೯೨೨ ರಲ್ಲಿ ೭೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಗುವವು.

ಈ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಗುಂತಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂಥಾ ಪರಮಾವಧಿ ರಕಂ ಇಷ್ಟೇ— ಇದರ ಮೇಲೆ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ ಮಾಫೀ ಇರುತ್ತದೆ ನಿಮಗೆ ಬೆಳೆಯುವ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದು, ಗಂಡುಹುಡುಗರ ವಿದ್ಯೆಯ ಸಲುವಾಗಿ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹಣ ಕೂಡಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂತ ಆಲೋಚನೆ ಇದ್ದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಅತಿಉತ್ತಮವಾದ ಹಣ ಗುಂತಾಯಿಸುವ ರೀತಿ ಇದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಮೇಲೆ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ ಮಾಫಿ ಇರುವದೆಂಬದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಯಾವದೇ ಅಕಲ್ಪಿತ ಪ್ರಸಂಗದ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ವಿಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ೧೯೨೨ ರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಣ ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿ ೭-೧೨-೦ ರಕಮಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸಿನವರು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣದಂತೆ ಆ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಿತ ರಕಂ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ

೧ ನೇ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಗೆ—		೮—೧-೦
೨	" "	೮—೭-೦
೩	" "	೮-೧೪-೦
೪	" "	೯—೬-೦
೫	" "	೧೦-೦-೦

ಸರಕಾರೀ ಶರ್ತಗಳು ಬಹಳ ಉದಾರವಿರುತ್ತವೆ ವಿಶೇಷತಃ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸದ್ವಾರ ಸಣ್ಣ ರಕಂ ಇಡುವವರಿಗೆ ಅಂತೂ ಬಹಳೇ ಉದಾರವಿರುತ್ತವೆ

War Loan Figures.

SIRSI DIVISION.

Talukas.	*Promised*	*Paid.*
Kumta	1,01,597-4	19,084
Sirsi	1,01,160-4	11,525
Honavar	72,993 4	7,600 4
Siddapur	58,514-12	21,202
Bhatkal	36,189-4	2,706
Total	3,70,654-12-0	62,117-4-0

KARWAR DIVISION

Talukas.	*Promised*	*Paid.*
Karwar	62,292-12	1,400
Ankola	34,736	... ...
Yellapur	14,000	5,150
Mundgod	8,080	1,000
Haliyal	59,369-12	1,480-8
Supa	8,024	5,881-4
Total	1,86,502-8-0	14,911-12-0

THE KANARA NEWS

2nd May 1917

" Act— act in the living Present Heart within and God o'er head "

Kanara's Needs - II

by

(G A Chandavarkar Hyderabad, Decca)

In my last paper on ' Kanara Paramount Need " published in the issue of 12th December last I tried to bring home to the readers the necessity of affording greater educational facilities in the district The problem of education is not always an easy one nay at times it monstrously taxes the patience of even the greatest of educationist In a district like Kanara it assumes a more complex aspect The educational advancement needs among other things a sound financial organisation and men of light and leading That Kanara should remain still a backward district bears ample testimony to the fact that either one or both of these essential conditions are sadly wanting People there are who argue that in Kanara penury of the majority is responsible for the backwardness But poverty by itself can not be and has not been responsible for negligence in matters of education The history of education in the Punjab and in some districts of Bombay gives the direct to the erroneous statement Even the poorest districts and talukas there do boast of at least one secondary school in each But what tale has our district to relate? Are there not still *talukas* in Kanara where the school master we mean the Head master of a High School is conspicuous by his absence? Are the people in a hopeless state of poverty? Has abject poverty made them so callous as to neglect their primary duty of citizens? We think not If there is money for purposes of needless litigation & in wealth can flow for purposes of socio religious ceremonies in abundance— alas' to think of money lavished on dowries' why then does it not flow for satis fying the intellectual needs of the younger generation? We have not the least desire to preach sermons to the rich for they do not need them We are not also anxious to dilate upon the advantages of setting money for education for they are too well known and need no specific mention from an inexperienced youth writing from [illegible] hundreds of [illegible] birth [illegible] [illegible] purposes of education [illegible] middle [illegible] [illegible] Kumta? The following [illegible] with success elsewhere deserve some consideration —

(i) Every house hold however poor it may be should make it a point to set apart a portion of the food stuffs required for daily use When rice is being cooked a handful may be set apart in a separate vessel and when sufficient quantity is collected it may be handed over to the agents whose special business should be to collect funds every fortnight The proceeds from the sales of such articles should go to the education fund started by an organised body in a taluka In the Punjab they have *Ata Fund* funds collected by the sale of flour In Bengal they call this *Mooti chanda* The funds of the various educational institutions there receive substantial aid from such collections Such an allotment for us part of *Athithi yajna* (अतिथि यज्ञ) and *Bhoota yajna* (भूत यज्ञ) It will also teach the younger generation the virtue of self sacrifice in the noble cause of education The *house holder* गृहस्थ and his wife (गृहिणी) will both have indirectly freed themselves from *Rishi -Rinh* (ऋषिऋण) We hope that some arrangements will be made to organise charity in this direction.

ii) Money is spent like water in many of our socio religious ceremonies and we can assert without the least fear of contradiction that at least 60% of the money does not fall in the category of money well spent At times fabulous amounts are spent in dowries feasts on a stupendous scale are arranged and heaven knows what amount is set apart for nautch and other pleasure parties The idea proposed is that whenever any ceremony is performed in any house a compulsory tax must be levied and a small percentage of money must be collected for purposes of education in the locality We know that people will not willingly submit to this useful and necessary [illegible] but if the spiritual heads of the communities— *Gurus*— should issue their mandates calling upon their disciples to contribute at least 2% of the expenses towards education on every such occasion we opine that easily money can be collected and educational funds might be strengthened by such contributions If the financial condition of an institution be strong then none need despair of the future As such it should be the bounden duty of every one to put the existing institutions on a sound financial basis and then think of starting new ones Existing institu

Published by [illegible] Keshav Shenoy at his Star of Kanara Press Kumta

tions should not die for want of funds We hope those at the helm of educational institutions would devise simple but effective means of touching the pockets of the middle classes also

Co-operation at SIRSI.

The fourth annual General meeting of the Sirsi Urban Co-operative Society Ltd was held at the Mitra Samaj Hall, Sirsi, on the 18th Inst Mr V S Nilkund, the local leading pleader was voted to the Chair Mr S N Keshawain, Chairman of the Society then read the report on the working of the Society for the year ending 31st March 1917 The progress of the Society has been maintained as will be seen from the fact that the total number of members has risen from 2[illegible] to 367 and working capital from Rs 30849 to Rs 48038 Deposits have during the year under report increased from Rs 20461 to Rs 33418/ and share capital from Rs 8760 to Rs 12145/

The net profits of the year including Rs 7-12-1 brought forward from the last years account amounted to Rs 2310-12- as against Rs 1449-2-2 of the previous year After deducting ¼ of the amount for carrying to the Reserve, the balance was available to declare a dividend at 16/ But in order to further strengthen financially the position of the Society a dividend at 8% has been declared which absorbed Rs 963 10-6 The Society also set apart Rs 100 as their first contribution to the Education Fund" which they mean to develop by adding to it every year, when it reaches a decent amount, the Managing Committee will work out a scheme for utilising the amount

The Reserve Fund now amounts to Rs 3750/ including the amount added this year Out of it Rs 1000 have already been invested in the shares of the Bombay Central Co operative Bank and Rs 1000/ will shortly be invested in the Indian War Loan

The members of the Managing Committee were then elected for the ensuing year. Mr Keshwain was re elected Chairman Some other business of the Society was then transacted & the proceedings terminated with a vote of thanks to the President

RANDOM THOUGHTS

Co-operation

Elsewhere is given an account of the Co-operative Credit Society of Sirsi We congratulate the Society on the excellent work done during the last year The lions share of credit in the matter certainly goes to Mr Sheshgirirao Keshavain, the energetic & pushful Chairman of the Society We do not understand why other Societies of our district do not send in a brief account of their work for publication One can take a comparative view of the work done by different Societies and give praise where it is due A spirit of healthy emulation will also be brought into play among the several Societies specially among junior ones We hope the authorities concerned will consider the su[illegible] tion

The War Loan

The all India t tal h[illegible] [illegible] the 16 cro e for ce Bombay & C[illegible] cutta trying to keep pace with each other Our Kanara still occupies a high position in the Southern Division in point of War Loan Subscriptions Kumta and Sirsi vying with each other to take the lead The expected figures will be shortly reached and Kanara will have her duty done to the satisfaction of all In this connection it is gratifying to note that the Bombay Catholic Kanarites held a meeting under the chairmanship of the Hon Dr C Fernandes and subscribed on the spot Rs 50,000 to the War Loan the Hon Doctor himself contributing Rs 20 000 Bravo! Kanara Bravo! your work is not yet done Still push on and try to avoid the ur[illegible] be forever fallen "

Mr G V Desai

News comes from Bhatkal that a very warm send-off was given the other day to Mr G V Desai the out-going Mahalkari of that Petha The meeting was a perfect success That testifies to the real popularity of the Officer who, as is well known, has been able to be in the good books of both Government and the people wherever he may be by his genial manners and persuasive acts That in his early career he should have scored so much speaks volumes in his favour We are glad to hear that he is now transferred as Mamlatdar of Sirsi with First Class powers All this is giving the honour where it is due and assessing the true worth of a man We wish him a brighter career

[illegible]

We are very sorry to record the death of Mr G V Bhagwat on Sunday last at his residence here after a protracted illness His father was probably the first Havik gentleman who came to Kumta to do business as a Dalal and built up fair brokerage Mr Bhagwat had his father's good will & reputation to back him He was a leading supari Dalal a Municipal Councillor and Chairman of the local Honorary Bench of Magistrates He was a man of bubbling energy & strong self will When he would undertake a work of whatever type he would pursue the same with tenacity of purpose, & dogged perseverance at any sacrifice He had some magnetism about him which made many a man rally round him He was a man of bountiful instincts & was both kind & helpful to those who sought his shelter His chequered life career would much food for reflection to prospective public men and teach many a lesson to our youngster We offer our sincere condolence to the bereaved family

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ತಾ ೨೧ ನೇ ೧೯೧೭

ಧನ್ಯ! ಕಾನಡಾ, ಧನ್ಯ!!

ಈಗಿನ [illegible] ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ [illegible] ಮೊದಲಾದ ಜಾತಿಯ ಶತ್ರು[illegible] ಡಿಸಿ ವಿಜಯಪೂರ್ವಕ [illegible] ತ್ರ್ಯದ ಪಾಲಕರೆನಿಸಿ [illegible] ಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ನಮ್ಮ ಬ್ರಿಟಿಶ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಗಣಿತ ದ್ರವ್ಯಬಲವು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದುದು [illegible] ವಾದದರಿಂದ ರಾಜನಿಷ್ಠ [illegible] ಹ ೧೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾಲ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು ಸರ್ವಶ್ರುತವೇ. ಈ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಜನರು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು [illegible] ೫೦ ೬೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಸಾಲಕೊಡುವ ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ [illegible] ದಿನದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವೇ [illegible] ದರಿದ್ದು ನೋಡಿ ಯಾರು ತಾನೇ "ಧನ್ಯ ಕಾನಡಾ, ಧನ್ಯ" ಅನ್ನಲಾರರು? ಇತರ ಧನವಂತ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಆದದ್ದು — ಅದೂ ಸಹ ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ — ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು! ಈ ವರುಷದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಗ್ರಹಗತಿಯು ವಿಪರೀತವೆಂತಲೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಡಿಕೆ, ಯಾಲಕ್ಕಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಂತೂ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿ ಕುಗ್ಗಿರುವರು. ಆಹಾರವಿಹಾರದ ಜೀನಸುಗಳ ದಾರಣೆಯು ತೇಜಿಯು. ಅದೆ ಉದ್ಯೋಗಧಂದೆಗಳನ್ನು ಜಗದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೆಲಸಕೊಡುವಾ ಎಂಥ ಸೇಳಿದರೆ ಭಾಂಡವಲವೇ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರ ಶ್ರೀಮಂತತನದ, ಬಡವರ ಬಡತನದ ಅಂತರವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಹಣಗಳಿಸುವ ಮಾತು ಇರಲಿ, ಬರೇ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಳ್ಳುವದು ಸಹ ಪ್ರಯಾಸಕರವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವಿಚಿತ್ರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಬಡವರೂ ಕೂಡಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಲೌಕಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಮತ್ತು ನಿಸ್ಸೀಮ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವದು

ಪ್ರಸ್ತುತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನೇ ನೋಡುವಾ. ಈ ತಾಲೂಕು [illegible] ಕೊಡಿಸಿ [illegible] ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗ [illegible] ಎಂಬ ಉದ್ದೇ[illegible] ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನೆಯ [illegible] ಬರುತ್ತಿದೋ [illegible] ಸಹ ಶಕ್ಯ [illegible] ಹತ್ತಿ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಪ್ರಜೆ[illegible] ಶ್ರೀಮಂತ [illegible] ಸಂಭಾವಿತ [illegible] ೧,೫೦೦ಕ್ಕೆ ರಕ[illegible] ರುವರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ, [illegible] ಬರೇ [illegible] ಮತ್ತು ಸೇನಕರು ಮಾತ್ರ ಇರಲಿ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿಕಾರರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಒಂದು ೧೦೦-೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಆದರೂ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಡಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಭಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಹತ್ತಿರುವರು. ತಿಂಗಳಿಗೆ ೮-೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಪ್ರದ ಜೀವಿತಾರ್ಥವನ್ನು ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಸಾಗಿಸುವ ಬಡ ನೌಕರರು ಸಹ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳ ವೇತನವನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕೊಡಹತ್ತಿರುವರು. ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ಬಾಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವೆಚ್ಚದ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ತಿನ್ನದೇ, ಕಳೆದು ಹಾಕದೇ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಎರಡು ನಾಲ್ಕು ಆಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಯುದ್ಧ ಸಾಲವನ್ನು ಎತ್ತುವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಅದೆ!

ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಈಗ ರಾಜಪ್ರಜೆಗಳ ಧರ್ಮದ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಹತ್ತಿದೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಯುದ್ಧಧಂದಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಯುದ್ಧಸಾಲದ ಪ್ರಸಂಗವೆಂದರೆ, ಸರಕಾರವು ಪ್ರಜೆಗಳ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ, ಪ್ರಜೆಗಳು ಸರಕಾರದ [illegible] ವ್ಯತಿಗೂಡಿದ ನ್ಯಾಯಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲತೆಯನ್ನೂ ಒರೆಗಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಸಮಯವು ಮಹಾಯುದ್ಧದಂಥ ತೀರ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸಹ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಉದಾತ್ತ ತತ್ವಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ— ಸಕ್ತಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಗ್ರಹವೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ— ಬರೇ ಜನರ ಆತ್ಮಸಂತೋಷದ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದದ್ದೂ, ಪ್ರಜೆಗಳಾದರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಮಾತುಕಥೆಗಳನ್ನು ಬದಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಲಕ್ಷಗಟ್ಲೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸುವದೂ, ಇಬ್ಬರ ಘನತೆಗೂ, ಔದಾರ್ಯಕ್ಕೂ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಗೂ ಶೋಭಿಸುವಂಥಾದ್ದೇ ಸಂಗತಿಯು. ಸುಧಾರಿಸಿದಂಥ ಆಂಗ್ಲಸರಕಾರವು ನಮ್ಮದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮೊಂಗಲಾಯಿಯ ಜುಲುಮು ನಮಗೆ ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಸರಕಾರದ ಔದಾರ್ಯದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಸವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಬಗ್ಗೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ[illegible] ಸರಕಾರದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟೆಂದು ಎಣಿಸುವೆವು! ನೂರು ನೂರಾಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಆಳಿಕೆಯಿಂದ ಪವಿತ್ರರಾಗದೇ ಯುದ್ಧಸಾಲದಂಥ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾಙ್ಮುಖರಾಗುವಷ್ಟು ನಾವು ಅಧಮರುಳರೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯ ಜನಾಂಗದವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದರಾಗುತ್ತಿದ್ದೆವಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಲೀ, ಮೂರ್ಖತನದಿಂದಾಗಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಸಕ್ತಿಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ನಾವು ಉಂಟುಮಾಡಿದರೆ ಶತಕ ಅರ್ಧಶತಕ ಅವ್ಯಾಹತ ನಡೆದ ಸುರಾಜ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವು ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಏನಾದಂತೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು? ಇರಲಿ ನಾವು ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಾದದ್ದು ಸಹಜವು, ಯಥಾಯೋಗ್ಯವು. ಈಗ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳೊಳಗೆ ದಿನೇದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯಕಾಲದ ಶುಭಚಿನ್ಹಗಳಲ್ಲೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳ್ಯಾರು? ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗದ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವಸಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಭೂಷಣಾವಹವೇ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಸತ್ವಹರಣರಾಗಲಿಲ್ಲೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವದೆ. ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ೧ ಲಕ್ಷದ ರಕಮು ತುಂಬಿಕೊಟ್ಟೇಕೊಟ್ಟರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ದುಡಿದು ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಹೆಸರನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು ಛೀ ಅನ್ನಿಸಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ

Suppliment to this issue.

ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತವಾದ **ದೇವೀಪ್ರಸಾದಕಂಪೆನಿಯ "ಸುಖಾಂಜನ"** ವೆಂಬ

ಧನ್ವಂತರೀ ಬಾಮ್

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದಲೇ ತಯ್ಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದನಾಹಾರಿ ಮುಲಾಮು, ಇದರ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ವಾತ, ಸಂಧಿವಾತ, ಹರಿವಾತ, ಪಂಗುವಾತ, ಪಕ್ಷವಾತ, ತಲೆಸಿಡಿತ, ತಲೆನೋವು, ಗಂಟುನೋವು ಸೊಂಟನೋವು, ಶಿರೋಭಾರ, ಅರ್ಧಾಂಗವಾಯು, ಪಾರ್ಶ್ವಶೂಲೆ. ಸಂದುನೋವು, ಘಾಯ, ಜಖಮು ಹಲ್ಲುನೋವು, ಉಳುಕು, ಕನ, ಶಳಕ, ಜಗತ, ಶೈತ್ಯ, ಕಟಿಶೂಲೆ, ಎದೆನೋವು, ಗಂಟಲುನೋವು, ನರಡಿ, ಬೆನ್ನುನೋವು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾತರದ ವೇದನೆಗಳು ಅತಿ ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗುಣಹೊಂದುವವು. ಎಳೆಯ ಮಗುವಿನ ಕೋಮಲವಾದ ದೇಹಕ್ಕಾದರೂ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ದೇಶದೇಶಾಂತರಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ಮಹನೀಯರುಗಳಿಂದಲೂ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಂದಲೂ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರ (ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು)ಗಳನ್ನೂ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನೂ ಪಡದಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ

ಬಾಟ್ಲಿ ೧ರ 0—7—0, ಒಂದು ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗ 1—12—0

ಈ ನಮ್ಮ 'ಧನ್ವಂತರೀ ಬಾಮಿಗೆ' ದೊರೆತ ಕೆಲವು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿವೆ—

ರಾವ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಎನ್ ಸುಬ್ಬರಾವ್, ಬಿ ಎ. ಬಿ ಎಲ್ ಮ್ಯುನ್ಸಿಪಲ್ ಚೆಯರ್‌ಮೇನರು, ಮಂಗಳೂರು, ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟಿವ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೆಂಬರರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ—ನಿಮ್ಮ **'ಧನ್ವಂತರೀಬಾಮ್'** ಅತಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದು ಮಹೌಷಧವಾಗಿರುತ್ತದಾಗಿ ತಿಳಿಸುವದ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ ಇದು ಓರಿಯಂಟಲ್‌ಬಾಮನ್ನು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ವಿಜಯವುಂಟಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ

ಎಮ್ ಶಿವರಾವ್, ಎಲ್ ಎಮ್ (ಡಬ್ಲಿನ್) ಎಲ್ ಆರ್ ಸಿ ಪಿ ಎಂಡ್ ಎಸ್ (ಎಡಿನ್‌ಬರೊ) ಎಲ್ ಎಫ್ ಸಿ ಎಂಡ್ ಎಸ್, (ಗ್ಲಾಸಗೋ)ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರೆಕ್ಟೀಶನರ್, ಮಂಗಳೂರು, ಇವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ—ದೇವೀಪ್ರಸಾದ ಕಂಪೆನಿಯ **'ಧನ್ವಂತರೀಬಾಮು'** ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ತಲೆನೋವಿಗೂ, ಜಖ್ಖದ ಭಾಗಗಳಿಗೂ, ವಾತ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತ ಬೇನೆಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ದಿವ್ಯೌಷಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ **'ರಿಂಗ್ ವರ್ಮ್ (ಗಜಕರ್ಣ) ಮುಲಾಮು'** ಎಲ್ಲಾ ತರದ ದದ್ದುಗಳ ವ ಖಜ್ಜಿಗಳ ಮೇಲೆ ಶೀಘ್ರಗುಣಕೊಡುವಂಥಾದ್ದು ಇವರ **'ದಂತರತ್ನ'** ಹಲ್ಲುಗಳ ದುರ್ಗಂಧವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಸುಗಂಧವಾದ ದಿವ್ಯೌಷಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಶಿವರಾವ್, ಶಿವರಾಮ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬಿ ಎ ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ ಕಾರವಾರ್, ಇವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ—ತಮ್ಮ **'ಧನ್ವಂತರೀ ಬಾಮು'** ಮತ್ತು **'ಗಜಕರ್ಣ ಮುಲಾಮು'** ಇವೆರಡನ್ನು ನಾನು ಸ್ವತಃ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ನೋಡಿದೆನು ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಚಲೋ ಗುಣ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ ಈ ಸಂಗತಿ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ ತಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿಯು ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಮಗೂ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೆಂದು ನಿರಂತರ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ

ಜೆ ಕೊಯಿಲೊ, ಸಬ್ ಅಸಿಸ್ಟಾಂಟ್ ಸರ್ಜನ್, ಭಟ್ಕಳ್, ಇವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ—ತಮ್ಮ **'ಧನ್ವಂತರೀ ಬಾಮನ್ನು'** ಉಪಯೋಗಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ

ಎನ್ ಎಸ್ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ಚಂದ್‌ಘಡ್, ಬೆಳಗಾಂವು ಜಿಲ್ಲೆ, ಇವರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ—ಅಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ ಬಾಮಿನ ಬಾಂಗಿಯು ನನಗೆ ತಲುಪಿತು ನಾನು ಸ್ವತಃ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ವಿನಹ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಮಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕ ಔಷಧವು ಮಾಡಿದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಗುಣವನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುವರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ ದೇವರು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದಮೇಲೆ ಅವನ ವರಗಳನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ

ದೇವಿಪ್ರಸಾದ **'ಗಜಕರ್ಣ ಮುಲಾಮು'**

ಇದನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹಚ್ಚುವುದರಿಂದ ಖಜ್ಜಿ, ದದ್ದು, ಸೊಂಟಖಜ್ಜಿ, ನವೆ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತವಿಧವಾದ ತ್ವಕ್‌ವ್ಯಾಧಿ (ಚರ್ಮವ್ಯಾಧಿ)ಗಳು ಬಹು ಕ್ಷಿಪ್ರದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು ಇದರಿಂದ ಇತರ ಮುಲಾಮುಗಳಂತೆ ಸೈರಿಸಲಾರದ ಉರಿಯುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಚರ್ಮದ ತೇಜಸ್ಸುಕುಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂಥಾ ಕಠಿಣವಾದ ಗಜಕರ್ಣವಾದರೂ ಮೂರುಸಾರಿ ತಾಗಿಸುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಇದರ ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನವಾಗುವುದು.

ಬಾಟ್ಲಿ ೧ರ 0—5—0, ಒಂದು ಡಜನಿಗೆ 3—8—0

ದೇವಿಪ್ರಸಾದ **'ಅಂಟಿಮಲೇರಿಯಾ' ಮಾತ್ರೆಗಳು**

ಇದರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಮಲೇರಿಯಾ ಜ್ವರಗಳು ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುವು ಮಲೆನಾಡು ಜ್ವರಗಳಿಗೆ ಅಪ್ರತಿಮವಾದ ಮದ್ದೆಂದರೆ ಇದೊಂದೇ ಸರಿ. ಇದರಂತಹ ನಿರಪಾಯವೂ ಗುಣಕಾರಿಯೂ ಆದ ಬೇರೆ ಮದ್ದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗದು. ಬಾಟ್ಲಿ ೧ರ 0—12—0, ಒಂದು ಡಜನ್ ಬಾಟ್ಲಿಗಳಿಗೆ 8—0—0

ವಾತುರ ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದರು ಇವರ ಮೇಲಿಂದ " ಪ್ರಸಾದ ಚಿನ್ಹಾನಿ ಪುರಃ ಫಲಾನಿ " ಎಂತ ಹೇಳಲು ಅ

ಔದಾಸೀನ್ಯವು ದೂರವಾಗಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಕರ್ತವ್ಯ ಜಾಗೃತರಾದರೆ ಅವರ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೂ ಲೋ

ನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಅವಕಾಶ ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ. ಯಾವ ಕಾಲೀಯ ಕೂಗಿನಿಂದಾದರೂ ದೊರೆಗಾದರಾಯಿತು.

... ದ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ... | ... ದ ಜ್ಯಾಗೂಂಡ ನ್ಯಾಯಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಜಾ

ದೇವಿಪ್ರಸಾದ **'ಜಯಮಂಗಲವಟಿ'**

ಇದು ಎಂತಹ ಕಠಿಣವಾದ ಜ್ವರವನ್ನಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದು ಇದು ಏಕಾಹಿಕ ದ್ವ್ಯಾಹಿಕ, ತ್ರ್ಯಾಹಿಕ, ಚಾತುರ್ಥಿಕ, ಶೀತ, ವಿಷ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತ ವಿಧವಾದ ಜ್ವರಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಅನುಭವಸಿದ್ಧವಾದುದ

ಬಾಟ್ಲಿಗೆ 1—0—0 ಒಂದು ಡಜನಿಗೆ 10—0—0

ದೇವಿಪ್ರಸಾದ **'ರೋಮ ಸಂಹಾರಿ'**

ಈ ಪುಡಿಯನ್ನು ದಪ್ಪವಾಗಿ (ವೆಸ್ಲೀನಿನಂತೆ) ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಮಾಡಿ ಕೂದಲು ಇರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ದಪ್ಪವಾಗಿ ಹಚ್ಚಲು ಮೂರು ನಿಮಿಷದೊಳಗಾಗಿ ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದೆ ಇದು ಹೋಗಿ ನಶ್ಶೆಯಾಗುವುದು ಚರ್ಮದ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕುಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಬಹಳಕಾಲದವರೆಗೆ ಕೂದಲು ಬೇರು ನ್ನವಿಸ್ಸ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಬಾಟ್ಲ 1 ರ 0—8—0, ಡಜನಿಗೆ 5-0-0.

ದೇವಿಪ್ರಸಾದ **ಗುಲಾಬಿ** ಮತ್ತು **ಲಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಶರಬತ್ತುಗಳು**

ಅತ್ಯಂತ ಅಮೋಘವಾದ ಈ ಶರಬತ್ತಿನ ಐದು ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಗ್ಲಾಸು ನೀರಿಗಾಗಲಿ, ಸೋಡಾವಿಗಾಗಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಡಿದರೆ, ಬಹು ಮಧುರವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆಗುವುದು, ದಾಹಶಾಂತಿಯಾಗುವುದು, ಬಿಸಿಲುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ, – ದೇಹದ ಉಷ್ಣಶಮನವಾಗುವುದು. ಮೂತ್ರದೋಷವನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದು, ದೇಹಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು ಮಲಶೋಧನೆಯನ್ನು ಸರಾಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಯಾಣಿಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬ್ಬರು ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಜಲದೋಷನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು

ಸುಮಾರು ೨0 ಸಾರಿಗೆ ಸಾಕಾಗಬಹುದಾದ ಬಾಟ್ಲ 1 ರ 0 -8—0, ಒಂದು ಡಜನಿಗೆ 5—0—0

ದೇವಿಪ್ರಸಾದ **'ರತಿವಿಲಾಸ'** ಎಂಬ **ವೀರ್ಯಸ್ತಂಭನವಟಿ**

ರತಿವಿನೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ವೀರ್ಯಸ್ಖಲನವಾಗದಂತೆ ಬಹಳ ಸಮಯ ಪರಿಯಂತರ ಶುಕ್ಲಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾಮಾದಿ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸಂಭೋಗದಲ್ಲಿ ಮಹದಾನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು.

ಬಾಟ್ಲ 1 ರ 1—0—0, ಒಂದು ಡಜನು ಬಾಟ್ಲಗಳಿಗೆ 10—0—0.

ದೇವಿಪ್ರಸಾದ **'ವಾತವಿಧ್ವಂಸಿನೀ ತೈಲ'**

ಇದರಿಂದ ವಾತ, ಪಕ್ಷವಾತ, ಪಂಗುವಾತ, ಹರಿವಾತ ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತ ವಿಧವಾದ ವಾತಗಳನ್ನೂ ಕಸ, ಜಗತ, ಉಳುಕು ಮುಂತಾದ ಸಮಸ್ತ ಬೇನೆಗಳನ್ನೂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುವುದು

ಬಾಟ್ಲ 1 ರ 1—0—0, ಒಂದು ಡಜನು ಬಾಟ್ಲಗಳಿಗೆ 10—0—0

☞ ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಅನೇಕ ಮಹೌಷಧಗಳೂ, ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳೂ, ಕೇಶತೈಲಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಕೆಟಲಾಗನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಅರ್ಧಾಣೆ ಸ್ಟಾಂಪು ಇಟ್ಟು ಬರೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ **ಉಚಿತವಾಗಿ** ರವಾನಿಸಲ್ಪಡುವುದು 2 ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧಗಳಿಗೂ ವಿ ಪಿ ಚಾರ್ಜು ವಗೈರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬೀಳುವುದು 3. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ವಿ ಪಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ 4. ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರು ಕಾಲಾಂಶ ಹಣವನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ತಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗುವುದು 5. **ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಯೋಗ್ಯ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಡಲ್ಪಡುವುದು.** 6 ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಏಜಂಟರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದೆ 7 ಏಜಂಟರಾಗಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವರು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. 8 ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಬೇಕು 9 **'ಧನ್ವಂತರೀ ಬಾಮಿನ'** ಸ್ಯಾಂಪಲನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರು ಒಂದೂವರೆ ಆಣೆ ಸ್ಟಾಂಪುಯಿಟ್ಟು ಬರೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ರವಾನಿಸಲ್ಪಡುತ್ತೆ

ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು—

ಮೆಸರ್ಸ್ ಪಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಎಂಡ್ **ಬ್ರದರ್ಸ್,** ಕ್ಲೋತ್ ಮರ್ಚೆಂಟ್ಸ್, **ಬಾರ್ಕೂರು.** **ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತೆ.**

ಪಿ. ಸುಬ್ಬರಾವ್, ಮೆನೇಜಿಂಗ್ ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರ್, **ದೇವೀಪ್ರಸಾದ ಕಂಪೆನಿ, ಪಾಂಡೇಶ್ವರಂ,** ಪೋಸ್ಟು **ಬಾರ್ಕೂರು,** ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಾ

ಪ್ರಭಾಕರ ಮುದ್ರಾಯಂತ್ರ, ಉಡುಪಿ

ಇತರ ತಾಲೂಕಾಗಳೂ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಷ್ಟು ರಕಮುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯ ವ್ರತವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಯುದ್ಧಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯವಾಗುವದು.

ಸಾಲದ ಹಣದಿಂದ ಬಡ್ಡಿ ಸಿಗುವ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಕೈಗೂಡಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಸೇವೆಯನ್ನೂ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಲಾಭಗಳು ಭವಿಷ್ಯದ ಉದರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬಹಳೇ ಸುಖಕರವಾಗಿರುವವೆಂತ ಈಗಲೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಬಡವರೂ ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿತಾರ್ಜಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ 'ಜರ್ಮನರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಯ ಶತ್ರುಗಳು ಬೇಗನೆ ನಾಶವಾಗಲೆಂದು' ಶಪಿಸಿ ನ್ಯಾಯನಿಷ್ಠ ಸರಕಾರದ ಕೈಯೊಳಗೆ ಇಂಥ ಹಣವನ್ನು ಯುದ್ಧಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ ಅದು ವೈರಿಗಳನ್ನು ಯಮಸದನಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟದೇ ಬಿಟ್ಟೀತೇ? ಇದಲ್ಲದೇ ಯುದ್ಧಸಮಾಪ್ತಿಯ ನಂತರ ಸಂಕಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನೆರವಾದ ಬಡಭಾರತೀಯ ಬಂಧುರನ್ನು ದಯಾಳು ಆಂಗ್ಲ ಸರಕಾರವು ತಮ್ಮ ಸುಖಮಯ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದೂ ಮರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂತ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ನಂಬಿರತಕ್ಕದ್ದು. ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯ ಬ್ರಿಟಿಷ ದೇವತೆಯು ನಮ್ಮ ಸಾತ್ವಿಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ನಿರಾಕರಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪತಃ ನಾವು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನೂ ಬಡತನವನ್ನೂ ಬದಿಗ ಸಾರಿರಿ. ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಯುದ್ಧಸಾಲಕ್ಕೆ ಹಣಕೊಡತಕ್ಕವರು ಶೀಘ್ರವೇ ಕೊಟ್ಟು, ಕೊಟ್ಟವರು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಾರ್ಥವೆಂಬುವದೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಹಿತವೆಂತ ತಿಳಿದು, ಸ್ವದೇಶಾರ್ಥ ಸರಕಾರದ ಪ್ರೀತಿಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಈ ಮಹಾಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ "ಧನ್ಯ! ಕಾನಡಾ, ಧನ್ಯ!" ಎಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಸಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡುವದರ ನಾಗರಿಕರ ಮಹಾಸಭೆಯು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಕೂಡಿತೆಂದು ಕೇಳಿ ಆನಂದಪಡುತ್ತೇವೆ. ಲೋಕಪ್ರಿಯ ರಾ। ಬ। ಕಲೆಕ್ಟರ ಗೋಪಕರ ಸಾಹೇಬರಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ರಾಜನಿಷ್ಠ ಪ್ರಜೆಗಳ ಶ್ರೋತೃವರ್ಗವು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಕೂಡಿದಮೇಲೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು ಎಂತ ಬೇರೆ ಹೇಳುವದು ಬೇಡ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೬೦೦—೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಸೋಡತಿ ಟಿಕೀಟುಗಳು ಸಹ ಅರಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಜನರ ಕೈಯೊಳಗೆ ಹಾರಿಹೋದದ್ದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಸೇವಾತುರ ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ "प्रथम चिन्हानि पुरः फलानि" ಎಂತ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ೬೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇಷ್ಟು ರಕಮು ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಕೊಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುವದು ಯುಕ್ತವು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವು ಎಂತ ತೋರಲಾಗದಿದ್ದರೂ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ರಕಮು ಕೂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಜನರ ದೃಢಭಾವನೆಯಾಗಿದೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈಗ ತಿಳಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರಕಮು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಭೂಷಣಾವಹವು. ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು ಜನರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಅದೆ. ಇರಲಿ. ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತೆಗೆದ ಜಾಹೀರಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಿರದೇ ಸರಕಾರದ 'ಅಪ್ರೀತಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಜನರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯು ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂತ, ಮಾ ಉಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಈಗಾದರೂ ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಇದೇ ನೋಟೀಸಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನೇಟಿವ ಸ್ಥಾನಗಳ ಪರಿಷದ ಹಣ ಯುದ್ಧಸಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸೂಚಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳ ಠರಾವಿನಲ್ಲಿ 'ಅವಶ್ಯ' ಯೋಗ್ಯತೆಯೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿರುವದೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಈ ಅಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಕಾರದವರಾಗಲಿ ಮಕ್ತೇಸರರಾಗಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತಕರವಲ್ಲ. ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಮಾತ್ರ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ನಿಲ್ಲಿಕೆಯೊಳಗಿಂದ ಯುದ್ಧಸಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡಿಸುವದು ಮಕ್ತೇಸರರ ಕರ್ತವ್ಯವು. ನೋಟೀಸಿನ ಒಳಗಿನ ಮರ್ಮಾರ್ಥವನ್ನು ಏನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯದೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಧರ್ಮಾದಾಯವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದೇವರ ಬೊಕ್ಕಸ ಸಾಲಕೊಟ್ಟಾದರೂ ನೆನೆಸುವದೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

೨ ಕಳೆದ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೊದಲನೇ ಪರಿಷತ್ತು ನೆರವೇರಿತು. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮತ್ತು ಲೋಕಲ ಬೋರ್ಡುಗಳ ತರ್ಫೆನಿಂದ ೧೩೫ ಬಿನ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹಾಜರ ಇದ್ದರು. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ನಾ॥ ಗವ್ಹರ್ನರ ದೊರೆಗಳು ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸವು ಬಹು ಮನನೀಯವಾಗಿತ್ತು. 'ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕಾಲಡಿಗೆ ಇರುವ ಕಂದಕವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೇ ಅದರೊಳಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ, ಜನರು ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ತಮ್ಮ ಶಹರದ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವರು. ಇವುಗಳನ್ನು ದೂರ ಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವದೇ ನಿಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವು. ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಹಿತದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವರು. ಇವುಗಳ ಅಂತಸ್ಥ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕರ ಕೊಡುವ ಜನರ ಲಕ್ಷವು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಸೆಳೆದ ಹೊರತು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಏನೂ ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಬೆಳೆಯಲಿ ಬೆಳೆಯದಿರಲಿ ಜನರ ಔದಾಸೀನ್ಯವು ದೂರವಾಗಿ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಕರ್ತವ್ಯಜಾಗೃತರಾದರೆ ಅವರ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೂ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡುಗಳೂ ಬೇಗನೇ ಸುಧಾರಿಸುವವು. ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾಹೇಬರ ಉಪದೇಶದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು. ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ಸರಿದಾಡುತ್ತವೆ. ಕಾಲು ಹೆಚ್ಚಿ ಇಡಲಾರವು. ಇದರ ಕಾರಣವೇನು? ಇವುಗಳಿಗೆ ಯಾವದೇ ಒಂದು ಬಾಲಗ್ರಹ ವ್ಯಾಧಿಯು ಹಿಡಿದಿರುವದು ನಿಜವು. ಹೊಸ ವೈದ್ಯರು ಹೇಳುವ "ಕರ್ತವ್ಯಜಾಗ್ರತೆ"ಎಂಬ ನಿದಾನದಿಂದ ಗುಣಾಂಶವು ಸಿಗುವದೆಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಎಳಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮಹತ್ವ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪರಿಸಿದರೆ ಔದಾಸೀನ್ಯದ ಹಳೆ ರೋಗವು ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುವದೆಂತ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

೩ ದೇಶ ಭೇದದಿಂದಾಗಲಿ ಕಾಲ ಭೇದದಿಂದಾಗಲಿ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ವ್ಯಾಧಿಯು ಒಂದೇ ತರದ್ದು ಇರಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಕೃತಿಮಾನವನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸಿಸಿ ತಕ್ಕ ಉಪಚಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವದರ ನಾವು ಸಹ ಒಂದು ಸ್ಥಾ. ಸ್ವ. ಪರಿಷತ್ತನ್ನು ಬೇಗನೇ ಕೂಡಿಸಬಹುದು. ಇದರಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಎಂತ ಸಾತಾರೆಯ ಶ್ರೀ। ದಾದಾ ಸಾಹೇಬ ಕರಂದೀಕರ ಮಹಾಶಯರು ಎಲ್ಲ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ, ಲೋ। ಬೋರ್ಡಗಳಿಗೂ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಅವರ ವಿನಂತಿ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ೫೭ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ೪ ಜಿಲ್ಹಾ ೨೯ ತಾಲೂಕ ಬೋರ್ಡಗಳು ಉತ್ತರ ಪಾಲಿಸಿರುವರು. ಕೆಲ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಯಾರು? ಮತ್ತು ಕೆಲವರಿಗೆ ಈ ಭಾವೀ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚಾಲಕತ್ವವು ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವದೆಂಬುವದು ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಬೋರ್ಡುಗಳಂತೂ ಸರಕಾರದ ಕೃಪೆಛಾಯೆಯಲ್ಲೇ ಈ ಚರ್ಚೆಯು ನಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವವು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇಂಥ ಸಂಶಯಗ್ರಸ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅತ್ಯಲ್ಪವದೆ. ಬಹುಮತವು, ಈ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿರುವದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ದೊರಕಿದ ಉತ್ತರಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಉತ್ತೇಜನಕಾರಕವೇ ಆಗಿರುವದೆಂತ ಶ್ರೀ। ದಾದಾ ಸಾಹೇಬರು ಬೆಳಗಾಂವಿನ ಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವರು. ಈಗ ಈ ಬೋರ್ಡು ಪರಿಷತ್ತಿನ (೧) ಸ್ಥಳ, ಕಾಲ (೨) ಚರ್ಚೆಯ ವಿಷಯ (ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಚುನಾವಣೆ ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ವದ ಕಲಮವು ನಾಗ ವರದೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಘಟನೆ, ಅವುಗಳ ಉತ್ಪನ್ನ ವೆಚ್ಚದ ವಿಷಯಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತಾರ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಪಕ ವಿಷಯಗಳು ಚರ್ಚೆಯೊಳಗೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವವು) ಬಿನ್ ಸರಕಾರಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆರಿಸಿ ನಾ। ಪಟೇಲ, ಮಿ। ನೆಬಲವಾಲ ಇಲ್ಲವೇ ದಿ। ಬ। ಗೋಡಬೋಲೆಯಂಥವರಿಗೆ ಈ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಠರಾವುಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆ ಸಿಗುವದೆಂದು ನಮಗೇನೂ ಭೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಭೀತಿ ಇದ್ದವರು ನೇಮಸ್ತಪಕ್ಷದ ಮಡಿಯನ್ನುಟ್ಟುಕೊಂಡ ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರಿನ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರರಿಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಅದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆ. ಯಾರ ಕೋಳಿಯ ಕೂಗಿನಿಂದಾದರೂ ಬೆಳಗಾದರಾಯಿತು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೧ ಮಾಹೆ [illegible], ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ.

[illegible]ಪ್ರಾಂತ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಮೊದಲನೇ ಪರಿಷತ್ತು [illegible] ಮಹನೀಯ ಶ್ರೀ। ದಾದಾ ಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ [illegible] ಕೆಳಗೆ ಅತಿ ಬರದಿಂದ ಜರಗಿತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಬಾ[illegible] ಬಹುಮಂದಿಯಿಂದ ಬೋಧಪ್ರದವಾಯಿತು [illegible] ಸಭೆಯ ಅಂತಿಮೋದ್ದೇಶವಾದ ಹೋಮ ರೂ[illegible] ಸ್ಥಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮೊದಲಾದ [illegible] ಷಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಚರ್ಚಿ[illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾಗಲಿ, ಜೀರ [illegible] ಘಟನೆಯಾಗಲಿ, ಸ್ವಪ್ರಂ[illegible] ಹೊತ್ತು ಅದರದೇನ [illegible] ನ್ಯಾ। ಸ್ವರಾಜ್ಯದ [illegible] ವರೆ ಜನರು ಆರಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ [illegible] ಹಕ್ಕಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು [illegible] ಇವುಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು [illegible] ಬೇಕೆಂತಲೂ ಅವರು [illegible] ವ ಕ್ತು ಉಚಿತ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ [illegible] ಧಿಕಾರದ [illegible] ಅವರು [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ [illegible] ಸಭೆ ಮುಗಿಯಿತು [illegible] ಪತ ಭಾಗ್ಯದ [illegible] ಭಾಗ್ಯಹೀನ ನಾಗರಿಕರು [illegible] ಗಳ ದೇಶಭಕ್ತಿಯು [illegible] ತೆಯನ್ನು [illegible] ನಮ್ಮ [illegible]

[illegible] ಮಹಾತ್ಮಾ [illegible] ಒಂದಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ [illegible] ಅಲ್ಲಿಹ [illegible] ಧಿಯವರ [illegible] ಪವಿಸಿದ್ದರೆ [illegible] ಮವನ್ನು [illegible] ಕಾರವು [illegible] ಸ್ವಾತ್ರಿಕ ವಿಬಂಧವು

೬ ಓಂಗಲ [illegible] ಅಧಿಕ [illegible] ಲ [illegible] ಸಪ್ಪಟ್ಟಿರುವದ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ [illegible] ಪ್ರತಿರೋಧ [illegible] ದ್ದರು ಅವರ [illegible] ಸಂಕ್ರಾಂತಿ [illegible] ಅಶ್ವಿ [illegible] ಪಕ್ಷಗಳ ಆಧಾರದ [illegible] ನರ [illegible] ವಂಗಿಸಿದರು [illegible] ಮಾಡಿದ್ದರ [illegible]

[illegible]ನ್ಯಾಕಿಗೊಂತ [illegible] ಶಿಕ್ಷಾ [illegible] ಅವರ [illegible] ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭಿ[illegible]

೭ ಯುದ್ಧ [illegible] ಹೊನ್ನಾವರದ ಕೆಲ [illegible] ಕರ [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಗಳು [illegible] ಸರಕಾರ [illegible] ಅವರನ್ನು [illegible]

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

[illegible] ಒಂದು [illegible] ಅವರದಿ [illegible] ಆಗಿಯದೆ

ಮಸೊಪೊಟೇಮಿಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಹತ್ತರ [illegible]

[illegible] ರಾತ್ರೆ [illegible] ಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ದಂಡೆಯ [illegible] ಆಸ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ [illegible] ಗಸಿದರು. ಇದೇರೀತಿ, ಫ್ರೆಂಚರ ದಂಡೆಯ [illegible] ಮೇಲೆ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡಿದರೂ ವಿಶೇಷ ಹಾನಿಯೊಗಲಿಲ್ಲ

ಜನ [illegible] ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು [illegible] ಸದ್ಭಕ್ತ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ [illegible] ಜಲಸವಾದಿ [illegible]

ಅಮೇರಿಕೆಯು ಯುದ್ಧ [illegible] ಜರ್ಮನರು ಅಮೇರಿಕೆಯ ಪ್ರಾವಶ [illegible] ಬೋಟುಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಮೇರಿಕೆಯೊಳಗಿ[illegible] ನ ಒಂದು ಮದ್ದುಗುಂಡಿನ ಕಾರಖಾನೆಗೆ [illegible] ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದ್ದರಿಂದ [illegible] ಜನರು ಸತ್ತರ [illegible] ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ [illegible] ಜರ್ಮನರ [illegible]

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಹೋದ ರವಿವಾರ ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕರಾದ ರಾ॥ ಗಣಪತ ವೆಂಕಟ ಸುಬ್ಬಾ ಭಾಗ ವತರು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಬಹಳೇ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ [illegible] ರು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ದಲಾಲರಿದ್ದು ೧೦-೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಸಭಾಸದರೂ ಬೆಂಚ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಕೋರ್ಟಿನ ಚೇಅರಮನರೂ ಆಗಿದ್ದರು ಇವರ ಅಕಾಲದ ಮರಣದಿಂದ ಬಹಳ ಜನರು ನಿರಾಶ್ರಿತರಾಗಿರುವರು

—ಲೋರೆನ್ಸ ಸಾಹೇಬರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವರು

—ಇಲ್ಲಿಯ ಮಾಮಲೇದಾರರಾದ ಮೊಂಟೇಥ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಪೂನಾ [illegible] ನೇಮಿಸಿರುವರು.

—ಹೋದ ಗುರುವಾರ ಸಿಶಾನಿ ಇಲ್ಲದ [illegible] ಬೋಟುಗಳ ಮುಂಬಯಿ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು [illegible] ಗಳಲ್ಲಿ ನಡುವಿನದಕ್ಕೆ [illegible] ಇಲ್ಲಾಗಿತ್ತು

ಅಂಕೋಲಾ —ಇಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೀ ಗಣಪತಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ [illegible] ಹಣ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ದೇವರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ದೇವರ ಹಣ ಕೊಡದೇ ಇರುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಕೂಡ ವ್ಯವಹಾರ ನಡಿಸುವ ದಲಾಲರಿಗೆ ಕೆಲವು [illegible] ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನೇ ಹಾಕಿದ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮತಭೇದಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡದೇ [illegible] ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು

[illegible] ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದ [illegible] ಜನರು [illegible] ಗುರುಗಳಮೇಲೆ [illegible] ಮಾಡಿದರೆಂದು ಗುರುಗಳು [illegible] ದಂಡನೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ [illegible] ಬಡವರಿಂದ [illegible] ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡನೆಯಲ್ಲ [illegible] ಶಿಕ್ಷೆ [illegible] ತಿಳಿಗೇಡಿ [illegible] ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಬಹುದು.

[illegible] ಪ್ರತಿಬಂಧಕ [illegible] ಬಂದಿದ್ದಾರೆ

ಈ ಸಲ [illegible] ಪ್ರಾಂತ [illegible] ಸರಿಕ [illegible] ಜನರ [illegible] ಸ್ವದೇಶಿಯ [illegible] ದಿಂದ [illegible] ಮುಹಿತ [illegible] ತಪ್ಪು [illegible] ಗುಪಗಿಲ್ಲ

[illegible]

Printed & [illegible] by [illegible] Krishna Sh[illegible] at the Star of K[illegible]

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 1 0-0.

ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 1-6-6

ಹಿಂಮ ಸಂಚಿಕೆ 0 0-9

ಸತ್ಯं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्न ब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಾಪಿನ (೧೪ಎಮ್ಸ್ಯೂಪ್ಡ್) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2 0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗರ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

Registered No. B. 127

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೬ ಮಾಹೆ ಮೇ, ಸನ್ ೧೯೧೭ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೧೬.

ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಪ್ರೋಪ್ಸ್

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಂಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುಡ್ಡು ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ ಕಲಿಜೆ ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವನ, ಕೆಮ್ಮು ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ ತಲೆನೋವು ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 ವಿ ಪಿ ಬೇರೆ
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4 0-0 ವಿ ಪಿ ಸಹಿತ
ವಿಳಾಸ– ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು

मागणी करा
हीच वेळ आहे.

आज सर्वत्र ठिकाणीं शाईपुड्या सबधाने दुर्मीळता आणि विशेष महागाई असता आम्ही काळीभोरशाईच्या पुड्या शेकडा १। रुपया भावानें आणि उत्तम निळिकाळीशाईच्या पुड्या शेकडा १ रुपया भावाने देत आहोत ट खर्च शिवाय पडेल तरी गरजुग्राहकानी ही वेळ लक्षात आणून आपला फायदा करून घ्यावा

पत्ता– वीरकर आणि विद्यार्थी मंडळी
शाईचा कारखाना, पोष्ट सिन्नर,
जिल्हा नाशीक

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय साने बुधवार न २३४, पुणे ज्योतिषाचीं कामें सूक्ष्म त हेने केलीं जातात विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारे

ಸರಿಯೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ

ನಮ್ಮ ಅಧಿಕ ಲಕ್ಷಣ ಮಾಸವುಳ್ಳ ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನೇ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಪ್ರತಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ೨॥ ಆಣೆ ಕೆ ೧೦ ರೂ
ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇ ಶೆಣವಿ, ಸ್ಟಾರ ಪ್ರೆಸ, ಕುಮಟಾ

ತ್ವರೆ ಮಾಡಿರಿ!] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ [ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ!!

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸೇವೆಗೆ ತತ್ಪರವಾದ ಇದೊಂದೇ ವೃತ್ತಪತ್ರವು ಜನರ ಪ್ರೀತಿಗೂ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ, ರೂ ೧-೦-೦ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ, ೧-೬-೬
ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಹೊಂದಿರಿ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ **ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮಟಾ.**

ಈಗ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❋ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❋

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಅಪಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ರಕ್ತವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತವೆ ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ನಾಶಿಯಾಗುವವು ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ವ್ಯಂಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಎಡೆಯಾಗುವದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೪ ದಿವಸ ಸಾಕಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೪॥ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೩೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು ೩೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗ ವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ ಜೇ ಚವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು ಇದಲ್ಲದೆ

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ಸೌಂದರ್ಯ ಪಟ್ಟಣದೀಪ ನಾಗೋಬಾ ದೇವಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೬೭ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ ಪಿ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ, ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು ಡಬ್ಬಿಗಳು ಸಿಗುವ ಪತ್ತೆ –

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ).

A Manual of Hindu Ethics,

BY

G A Chandavarkar with an introduction by Prof Rama Deva B A M R A S. It is an excellent book in 12 chapters treating of the sublime teachings of the Hindu Scriptures

Price annas ten only

For copies, apply to

G. A. Chandavarkar,

118 Residency Baraais

Hyderabad, (Deccan)

WAR LOAN FIGURES TILL 12th MAY 1917, FROM THE COLLECTOR KANARA

Taluka or Petha	Total amount promised	Amount actually invested
Karwar	85 807-8*	33,471-8
Ankola	46,221-12	1,323-12
Kumta	1,21,941-0	25,434-12
Honavar	79,651-8	9,160 0
Bhatkal	38,117 12	4,527-12
Siddapur	88,379-12	31,385-0
Sirsi	1 43,725-4	10,101 12
Yellapur	20,800-0	7,690-0
Mundgod	16,080-0	1 897-8
Haliyal	75,476 2	5 231-8
Supa	9,479-8	7 140 1
Total	7,25,680-2	1,43,356-12

* These figures include amount promised and subscribed by the Assistant Collector and his staff

THE KANARA NEWS

16th May 1917

" Act—act in the living Present Heart within, and God o'er head "

Our King's Address.

His Majesty's touching reply to the Members of the Imperial War Conference contained among other things the following —

Empire's help

' In the midst of the present terrible struggle the magnificent contributions of men, munitions and money made by all parts of the Empire have been the source of greatest pride and satisfaction to me Vast armies have been raised by the Dominions which have taken, or are taking, the field side by side with those of the United Kingdom to fight the common foe in the cause of justice and of those free institutions which are the very key stone of the Empire It is fitting also that I should here especially refer to the munificent gifts of money made towards the expenses of the war by the Government Princes and peoples of India

Personal Reminiscences

May this comradeship in the field, this community of suffering and sacrifice draw together still closer than ever all parts of my possessions establishing fresh bonds of union that will endure to our mutual advantage long after the war and its horrors have passed away The Queen and I recall with the liveliest and the happiest recollections the visits which we have been privileged to pay to the different parts of the Dominions thereby gaining personal knowledge of the various countries and peoples their resources difficulties and all their varying problems and interests We do not forget the warm hearted loyal welcome given to us on those occasions and it is with feelings of affectionate regard that I shall ever follow the welfare of my subjects beyond the seas I look forward to the day when some of our children will in their turn have the opportunity of acquiring a similar priceless experience by such visits

Value of the Empire

I rejoice at the prospect of better means of communication which will more effectively link up the various portions of the Empire and trust that the days to come will see an ever increasing exchange of visits and personal intercourse between the Mother country and the Dominions, for do not sympathy and common brotherhood help to form the surest foundations on which the State can rest? The value of the Empire lies not in [illegible] and strength alone but in the several contributions that each of its diverse parts with the varying circumstances and conditions makes to one general stock of knowledge and progress ".

All this breathes real sympathy. His Majesty's reference to his personal visits no less than his appreciation of war services was certainly very genuine and inspiring. The King expressed satisfaction that the Indian representatives had taken part in the deliberations Thus the meeting was a grand success and the delegates were thoroughly impressed by the cordiality of their reception

That is how the ties knitting all parts of the Dominions can be strengthened That is how hearts become responsive.

Public Criticism

It is unfortunate that now a-days criticism of every sort is resented with utmost vehemence. It is a mistake to suppose that, as we rise up in the estimation of the public & occupy a higher position, we are going to be dubbed as infallible After all we are all human beings and, as such, we shall have our weaknesses and failings Some times we overdo things in the fervour of our zeal or enthusiasm At times we become so one eyed, that we think we are in the right & the whole outside world is in the wrong Nevertheless we like sweet criticism and turn wroth at bitter remarks But criticism of the purest sort however bitter, must be welcomed in the interest of the person or the cause criticised That enables the person criticised to examine himself and gives him an opportunity to mend himself. Sweet things may delight the man but they have a tendency to make him worse Therefore it is always better to speak the plain truth and call a Spade, a spade. It may irritate this man or that man for a moment, but after all true criticism indulged in in the best of spirits & with the purest of motives will have its desired effect

RANDOM THOUGHTS

Port of Bhatkal.

A few days back news came that there was no truth in the report that the port of Bhatkal would shortly be handed over to the Mysore Durbar for development as an outlet for the Mysore trade But the other day the Dewan of Mysore remarked - Measures to investigate the possibility of the harbour at Bhatkal are still proceeding The sea-board near Bhatkal is only about 10 miles from the State frontier We have arranged for the extension of the railway line from Shimoga to the top of the ghats for opening up forest The distance to Bhatkal from the terminus of the new railway will be less than 50 miles The length of the additional railway needed to join the sea board is much shorter & the descent is much easier than in the case of any other objective The investigations carried out regarding the suitability of Bhatkal are very promising and Government would not commit themselves to the project, unless it was found to be quite satisfactory both financially and from the engineering point of view ' All this is very assuring

A few queries

We are sorry to note that our Municipality has so to say thrown away our suggestions made in our issue of 15th Nov 1916, regarding octroi income, provision of Nakas & so on Probably the body thinks that the scheme is entirely utopian Are we to understand like that ?

We are equally sorry to see that the Pandurang Pai Memorial Committee seems to have shown no activity We shall be glad to publish in our fortnightly the figures of contributions made to the memorial, should the Secretary be pleased to supply the same from time to time At present we are in the dark about the movements of the committee in the matter Have we to understand that the energetic Secretary & his active co workers are sleeping over the matter ? We hope not That figure of the departed good man is still before our mind's eye Let us hope that our Secretary will take up the work right earnestly out of regard to the memory of the deceased We shall revert to these matters again

We have great pleasure in congratulating Mr Shrinivasrao Nadig on his success in the last B Ag examination Now that he is entering on practical life with an intimate knowledge of agriculture, and we trust that the promising young man will, by precept and example, create a taste for modern scientific agriculture among the neighbouring rayats

---

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

ಪಶ್ಚಿಮ ರಣಭೂಮಿ — ಬ್ರಿಟಿಶರು ಸ್ಕಾರ್ಪೇಡ ಹತ್ತರ ೨೦ ಸಾವಿರ ಜರ್ಮನ ಸೈನಿಕರನ್ನೂ, ತೋಫುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಆದರೂ ಜರ್ಮನರು ಹಿಂದೆ ಸರಿದ ಕಾಂಬ್ರೆ ೩ ಲಕ್ಷ ಸೈನ್ಯದೊಳಗಿಂದ ೩-೪ ಲಕ್ಷ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಬ್ರಿಟಿಶರು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಫ್ರೆಂಚ್ ಜನರ ಎಪಬಲ್ಖುಗಗಳ ಪೈಕಿ ಎಡ ಭಾಗವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಈ ಕದನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಶರಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈಗಂತೂ ಜರ್ಮನರ ಸೈನ್ಯಬಲವು ೩-೪ ಲಕ್ಷ ಉಳಿದಂತಾಯಿತ ಫ್ರೆಂಚರು ಎದುರು ಬರುತ್ತಿರುವ ಹಿಂಡೆನಬರ್ಗರವರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಹಲವು ಮೈಲು ಮುಂದರಿದು ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜಯ ಹೊಂದಿ ವ್ಹೆಂಕ್ಲೂರೊ ತಪ್ಪಲು ವರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ

ಪೂರ್ವ ರಣಭೂಮಿ — ರಶ್ಯದ ಸೋಶಿಯಾಲಿಸ್ಟಂಬ ಲೋಕ ಸತ್ತೆಯು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಟ ಹಿಡಿದಾಗ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳವು ಸ್ವತಂತ್ರ ತಹವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಆಗ್ರಹ ಹಿಡಿದಿದೆ ರಶ್ಯನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾದಾಟದಲ್ಲಿ ಅತ್ರಿತ್ರಲಾಗಿ ಜಯ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದಾವೆ ಗ್ರೀಸದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗೊಂದಲವಾದದರಿಂದ ಅರಸರು ರಾಜ್ಯಪದತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರಂತೆ

ಮೆಸೊಪೊಟಾಮಿಯಾದಲ್ಲಿ ತುರ್ಕರ ಒಂದು ಸೈನ್ಯವು ಹಿಂಜರಿದು ಟೈಗ್ರೀಸ ನದಿಯ ಹತ್ತರ ಕಾದಾಡುತ್ತಿದೆ ಸಾಮಾರಾದಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸೈನ್ಯವು ಟ್ರಿಕೀಟ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಅದೆ

ಅಮೇರಿಕದವರು ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೂಡಿದ್ದರಿಂದ ಹಣವು, ಮದ್ದುಗುಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುವದಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ಸ್ತ್ರಿಯಿಂದ ಸೈನ್ಯ ಭರತಿ ಮಾಡಿ ಫ್ರಾನ್ಸದ ರಣಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಳಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ

ಜರ್ಮನರು ಅತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ಮಿತ್ರ ಸಂಘದವರ ೩೫-೪೦ ಹಡಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಜೀನಸುಗಳ ಕೊರತೆಯು ಬಹಳೇ ಇರುತ್ತದೆ ರಶ್ಯಾಸಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬ ಕಟ್ಟಳೆ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಃ ಬಾದಶಹರವರು ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡಿ ಉದಾಹರಣೆ ಹಾಕಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಜರ್ಮನರು ಪಾಸಿಫಿಕ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಿನಾಶ ಬೋಟಿಯ ಹಾಕುವ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಶರ ನೌಕಾ ಸೇನಾಪತಿಗಳು ವಿನಾಶಿಬೋಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಡಚ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ದಂಡೆಗುಂಟ ಸಂಚರಿಸುವ ಜರ್ಮನ ವಿನಾಶಿ ಬೋಟಿಗಳನ್ನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ — ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗ ಮಾಮಲೇದಾರ ರಾ, ಗರ್ಡೆಯವರು ಭಟ್ಕಳ ವರೆಗೆ ತಿರುಗಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಬಂದಿರುವರು

ಡೆ। ಎ। ಇ। ಫರ್ನಾಂಡಿಸರವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಸ್ಟಮ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಪಾಸು ಮಾಡಿ ಕಾರವಾರಕಡಿಗೆ ಹೋದರು

ಶೇತಕಿ ಪ್ರಯೋಗದ ಹೊಲದ ಕೆಲಸವು ಬರದಿಂದ ನಡೆದದೆ.

ಅಂಕೋಲಾ — ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮಿ ಗರ್ಡೆಯವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ೭ ಜನರನ್ನು ಸೈನ್ಯದೊಳಗೆ ಮತ್ತು ಸೈನ್ಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂತ ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಮಟಕಡೆಗೆ ತೆರಳಿದರು ದಾಖಲಾದವರಲ್ಲಿ ೫ ಶಿದ್ದಿಯರು ೧ ಕ್ರಿಸ್ಟನ್ ೧ ಹಿಂದು ಜಾತಿಯವರಿದ್ದಾರೆಂತ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ

'ಯುದ್ಧವೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮವೂ' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಯುತ ವಿಶ್ವನಾಥರಾವ ಸಿ ಪ್ರಭು ಬಿ ಏ ರವರ ಆಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೆಳಗೆ ಕಾರವಾರದ ಮಿ. ಮಥಾಇ ಎಂಬ ಮಿಶನರಿ ಗೃಹಸ್ಥರು ಇಲ್ಲಿಯ ಎಡವರ್ಡ ಲಾಯಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮಾರೋಪವು ಸಹ ಮನನೀಯವಾಗಿತ್ತು

ಬೆಲೇಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಖಾರವೀ ಜಾತಿಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ೧೫ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾರೆ ಸರ್ಪವು ಕಚ್ಚಿತು ಪ್ರತಿಸರ್ತಿ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ವಿಷ ತೆಗಿಯಲಾಯಿತು ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಸುದೈವದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಬದುಕಿದ್ದಾನೆ ಏನೂ ವಿಷಬಾಧಕವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಭಟ್ಕಳ — ಪೇಟೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದಿವಾನರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೋದರು ಯುವರಾಜರು ಬರುವವರಿದ್ದಾರಂತೆ.

ಹಳಿಯಾಳ.— ಊರಲ್ಲಿ ಹವಾಮಾನವು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇಲಿಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು ೧-೨ ಪ್ಲೇಗು ಮರಣಗಳು ಆದವು. ಸ್ಥಲಾಂತರ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಫೋರೆಸ್ಟ ಖಾತೆಯವರಿಂದಾಗಲೀ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆ ವರೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹವೆಯು ನೆಟ್ಟಗದೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ಶೇಂದಿ ದುಕಾನದಾರನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಅಳತೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರ ಮೇಲಿಂದ ೨ ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಹೊಸ ಮಾಮಲೇದಾರರು ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗನುಸರಿಸಿ ಯುದ್ಧಸಾಲವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರು ಸಹ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಖುಷಿಯಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ ತಾ ೧೬ ನೇ ಮೇ ೧೯೧೭

ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಿಕ್ಷಣವೂ, ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳೂ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ ಒಂದು ಮಿಶ್ರಣವು. ಬಲು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿಷವೇಂತ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಸ್ತು ಯಾವ ಜೀನಸುಗಳಿಂದ ಯಾರು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಇದು ಸವಿಯೋ, ಕಹಿಯೋ? ಸವಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಇದರೊಳಗೆ ಬರೆ ಸೇರು ಎಷ್ಟು ವಿದೇಶೀ ಸಕ್ಕರೆ ಎಷ್ಟು, ಇಷ್ಟು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಕರ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೂ ಅವಸರವೇನೂ ಇಲ್ಲ, ವನೋಧೈರ್ಯವು ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಇರುವದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಇತಿಹಾಸ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗತಿಯು [illegible] ಗಿದ್ದರ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಥೆಯು ಮತ್ತೂ ಮನೋರಂಜಕವದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ನಮಗೆಷ್ಟು ಲಾಭವಾಗಿರುವದೋ ಅಷ್ಟೇ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಸಹ ಆಗಿರುವದು. ವೇದ ಪುರಾಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಂದಿನಿಂದ ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳು ಬಹಳಾಗುತ್ತ ಬಂದವು, ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಆವಶ್ಯಕ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳೆಷ್ಟು? ಹೀಗೆ ಹಳೇ ಕಾಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೂ ಮೆಕಾಲೆ ಸಾಹೇಬರ ಸಾಹಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಹೊಂದಿದ ಇಂಗ್ರಜೀ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ನಾವು ಯಾವ ಬಂದರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರುವೆವು? ಎಂಬೀ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದರೆ, "ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಇತಿಹಾಸ" ವೆಂಬ ಮಹಾಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಾವು ಬರೆಯಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ವ್ಯಾಪಕ ವಿಷಯವನ್ನು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವಾದಾಗ ಪ್ರಸಂಗತಃ ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಹತ್ವದ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಿಚ್ಛಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ. ಈಗಿನ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯ ತೊತ್ತಿನಂತೆಯೇ ನಡಿಸುತ್ತಾರೆಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ದಾಸ್ಯತ್ವದ ಪರಿಣಾಮವು ಇಷ್ಟಾಗಿದೆಲ್ಲ— ನಮ್ಮ ಯುವಕರೆಲ್ಲರು ಕೇವಲ ವಿದೇಶಿ 'ಭಾಷಾರ್ಥಿ' ಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿರುವರು "ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ" ಯರೆಂಬ ಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನೇ ಕಳಕೊಂಡಿರುವರು. [illegible] ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ [illegible] ತೊತ್ತಿಗಗಳೆಂದೇ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ [illegible] ಹೇಳಬೇಕಾಗುವದು. ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅದರ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ವೆಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ತಿಳಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದ ಉತ್ತಮಕಾಲವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ವ್ಯವಹಾರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಯಾವ ಹುದ್ದೆಗಳ [illegible] ದಿನೇದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದದೆ. ಇದರ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ನಮ್ಮ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಾಷೆ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯೊಂದಲೇ ಹೀಗೆ [illegible] ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಬಿಡುವಕರಿಗೆ ಕೆಂದುಬರ [illegible] ಇತಿಹಾಸ, ಭೂಗೋಲ [illegible] ಇತರೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನ ಸಹ ಇಂಗ್ಲೀಷ [illegible] ಮೂಲಕಲೇ ಕಲಿಸುವ [illegible] ಹುಡುಗರ [illegible] ಶಕ್ತಿ [illegible] ತರ್ಕಶಕ್ತಿಯು [illegible] ಅನರೂ [illegible] ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು [illegible] ಗಿರುವದು, ದೇಶ [illegible] ವಸ್ತ್ರಯು [illegible] ಪ್ರತಿಭಾ ಸಹ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ [illegible] "[illegible]" ಎಂತ ದೇಶದ ಪ್ರಸಂಗತ್ತ [illegible] ಬಿ ಎ ಎಸ್ ಎ., [illegible] ಸಹ [illegible] ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ [illegible] ಎಂತ [illegible] ಇಂಥ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ [illegible] ಜಪಾಂಗದವರ ಗತಿ [illegible] ಅಗಳು ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಾಂತರ ಕಲಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಆಗುವ ಹಾನಿಯು, ಈ ಕೃತ್ರಿಮ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನ ಕೆಲಕಾಲ ನಡಿಸಿ ನೋಡಿದಕೊಡಲೇ ಜಪಾನಿ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದು ಜಪಾನ ದೇಶದಕ್ಷಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಯ ಹೊರ್ತು ಇತರೇ ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೇಶ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಕಲಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಕಟ್ಟಳೆಯಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಜಪಾನದ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸಾರವು ಎಷ್ಟಾಯಿತು, ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ದೇಶದ ಸುಧಾರಣೆಯು ಸಹ ಎಷ್ಟು ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂತಿಲ್ಲ.

ಈಗ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರ - ನಮ್ಮ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಗಳೊಳಗಿನ ಈ ಮಹತ್ವದ ದೋಷವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಪಂಡಿತರೂ ಚರ್ಚಿಸಹತ್ತಿರುವರು. ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರರ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಮದಾರ ಚೆಮ್ಸಫರ್ಡ ಧೊರೆಗಳು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಇಂಗ್ರಜಿ ಶಿಕ್ಷಣದೊಳಗಣ ಇವೇ ದೋಷಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಮಾಜೀ ವಿದ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಶಾರ್ಪ ಸಾಹೇಬರು ಸಹ ಇಂಥ ಕುಂದುಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಗಳೊಳಗಿನ ಇತರೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ದೇಶ ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕಲಿಸಬಹುದೆಂತ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಅಂಧ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಮರ್ಮವು ತಿಳಿಯದೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಳೇ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೇ ಹಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ಹುಕುಮಿನ ಪರಿಣಾಮವು ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣದಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಫ್ಯಾನಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉಮೇದವಾರರಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇಶಭಾಷೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಶೇಕಡಾ ೩-೪ ಸಹ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ಈವತ್ತಿನವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಕರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಫಲವಾದದರಿಂದ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ, ಪಂಡಿತರೂ ಒಂದಾಗಿ "ಶಿಕ್ಷಾವಿಚಾರ ಮಂಡಳ" ವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಸುಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿರುವರು. ಈ ಮಂಡಲದೊಳಗಿನ ಪ್ರಮುಖ ಸಭಾಸದರಾದ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಹರಿಭಾವು ಲಿಮಯೆರವರು ಮುಂಬಯಿ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಯ ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದು ಸಿನೇಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬೇಗನೇ ಚರ್ಚಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಉಮೇದವಾರರಿಗೆ ಇತರೇ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದೆಂತ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನು ಅವರು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವರು. ಶಿಕ್ಷಾವಿಚಾರಮಂಡಳದ ಚಾಲಕರು ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಇಂಗ್ರಜಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಸುಧಾರಕರ ಈ ವಿಷಯದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವರು. ಈ ಮತಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪ್ರೊ. ಲಿಮಯೆರವರು ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕೆಂತ ಕೇಳಲುದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವರು. ಇವರ ಮತವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ ಪ್ರಾಂತದವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿಂದಲೂ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿರುವರು. ಆದರ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದವರ ಬೆಂಬಲವು ಇವರಿಗೆ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರು ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಂಭಕರ್ಣನಂತೆ ನಿದ್ರಾವಶವಾಗಿರುವರು. ಅವರು ಇನ್ನಾದರೂ ಎಚ್ಚತ್ತು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೈಕೊಂಡು ಅನ್ಯ ಪ್ರಾಂತದವರಂತೆ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಕರೆನಾಡಿನ ಹಿತವನ್ನು

ಸಾಧಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸಣ್ಣ ನದಿಯನ್ನಾದರೂ ಈಗ ನಾವು ದಾಟಿಸಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಮಹಾಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಲಿಕ್ಕೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಧೈರ್ಯವಾಗುವದು. ಈ ಮಹಾಸಾಗರದ ಮಾತು ಇರಲಿ,-ಕೆಲವರಿಗೆ ಇದರಿಂದ, ಕಣ್ಣುಕತ್ತಲೆಯ ಬಾಧೆಯಾಗುವದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನದಿಯನ್ನಾದರೂ ದಾಟುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ನಾವು ತೋರಿಸುವಾ ಮುಂದಿನ ಮಾತು ಮುಂದೆ.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಯುದ್ಧನಿಧಿಯ ಕಾರ್ಯವು ದಿನೇದಿನೇ ಮುಂದರಿಸುತ್ತದೆಂಬುದು ಆನಂದಕರ ವರ್ತಮಾನವು. ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ವಾಗ್ದಾನದ ೧೯ ೧೬,೭೪,೩೦೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯು ೭,೪೦,೪೫,೩೭೫ ರಕಮನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದು. ಈ ಮೇಲಾಟದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯ ಬಾರದೆಂತ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯು ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿದು ರೂ. ೭,೩೫,೬೪೦ ಇಷ್ಟು ರಕಮಿನ ಆಶ್ವಾಸನಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಕೂಡಿಸಿರುವದು. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ತಾಲೂಕು ತನ್ನತನ್ನ ಪಾಲನ್ನು ರಾಜಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಆತುರವಾಗಿರುವಂತೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವದು ಈ ಭೂಷಣಾಸ್ಪದ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿರ್ಶಿ ತಾಲೂಕಿಗೆ ಅಗ್ರಪೂಜೆಯ ಸನ್ಮಾನವು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಯಥಾಯೋಗ್ಯವು ಈ ಪಕ್ಷವಲ್ಲಿಯೇ ಶಿರ್ಶಿಯು ಗಕ್ಕನೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಈ ಶರ್ಯತಿನಲ್ಲಿ ಕುಮಟೆಯು ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಕೊಂಡಿತು. ಹೊನ್ನಾವರದ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದುಮುಂದೆ ಯಾಕೆ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ, ಎಂಬದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಚವಕಶಿ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪತ್ತಾ ಯನಾದುತ್ತಾರೆಂತ ಹೇಳುವ ಹೊನ್ನಾವರದ ೩ ವೃಥಾಬೊಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿ "ತೋಳ ಬಂತಲೇ ತೋಳ ಬಂತು" ಕೂಗಾಟವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂತು ಈ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಈಗ ವಿಶ್ವಸನೀಯ ಆಧಾರದಿಂದ ನಾವು ಹೇಳುವೆವು. ಯುದ್ಧನಿಧಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸುಕತೆಯ ಭರದಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮರ್ಯಾದಾತಿಕ್ರಮ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ದಯಾಳು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಆಫೀಸರರಿಗೆ ವಾಗದಂಡನೆ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ಸೌಮ್ಯ ಉಪಾಯಗಳಿಂದಲೇ ಮುಂದರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತತ್ಪರರಿದ್ದಾರೆಂತ ಹೊನ್ನಾವರದ ಜನರು ಈಗಾದರೂ ನಂಬಿ ಬಹುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾನುಭೂತಿಯು ದೃಷ್ಟಿಯು ಅವರ ಮೇಲೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವದೆ, ಎಂತ ನಾವು ಈಗ ಖಾತ್ರಿಯಿಂದ ಹೇಳುವೆವು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೇನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಹಿತ ಸಾಧಿಸುವದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ಜನರಾಗಲಿ, ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದು ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪೆಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಜನರೆಲ್ಲರು ಒಂದಿಷ್ಟು ಒಂದು ನೆವ ಹೇಳುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿರ್ಶಿಯ ಬಾಂಧವರ ಔದಾರ್ಯದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ಈ ವಿಷಯದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವರಾಗಿ ನಾವು ಕೋರುತ್ತೇವೆ

೨ ಯುದ್ಧಸಮಾಪ್ತಿಗೆ ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಷತ್ತು ಆನಂದದಿಂದ ಪಾರಂಗಂಡಿತು ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಜೋರ್ಜ ಬಾದಶಹರಿಗೆ ಮಾನ ಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದಯಾಳು ಅರಸರನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದರು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದ ಐಕ್ಯದ, ಮತ್ತು ವಿಜಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ಐಕ್ಯಮತದಿಂದ ಎಲ್ಲರ ರಾವುಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಅತಿಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನಮಂಡಳದ ಯಜಮಾನರ ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಮಾರಂಭವು ಅರಸರ ಆಶೀರ್ವಾದದೊಡನೆ ಕೊನೆಗಂಡಿತು ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವಿಷಯಕ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಷಯಕ ಠರಾವುಗಳ ಹೊರ್ತು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್ಘಟನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಚರ್ಚೆಯು ಸಹ ನಡೆಯಿತು. ಈ ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವಕ್ಕನುರೂಪವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಪುನರ್ಘಟನೆಯ ಚರ್ಚೆಯಿಂದಲೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಪರಿಷತ್ತು ಮುಂದೆ ಕೂಡುವದಿದ್ದರೂ ಅದರ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವರು ವಸಾಹತುಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಅಂತರ್ಗತ ಕಾರಭಾರದೊಳಗೆ ಸಹ ಈಗಿರುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯದೇವತೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಹ "ಮಹತ್ವದ ಭಾಗ" ವೆಂತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಮನ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂತ ನಿಸ್ಸಂಶಯ ತಾತ್ವಿಕ ನಿರ್ಣಯವಾದಂತಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಈ 'ಮಹತ್ವದ ಭಾಗದ' ಬಹುಮಾನದಿಂದ 'ವಸಾಹತುಗಳ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ' ಬಹುಮಾನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಯೋಜನ ಅಂತರವದೆಂಬದು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೆಂಬರರೇ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಋಣಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಈ 'ಮಹತ್ವದ" ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ತನಗೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವಾಗಲಿಲ್ಲೆಂತ ತಿಳಿದರೆ ಈ ತಪ್ಪು ಪರಿಷತ್ತಿನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವದು ನ್ಯಾಯವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೇನು!

೩. ಸರಕಾರದ ಕೀರ್ತಿಯು ಎಷ್ಟು ಸೋಜ್ವಲವಿದ್ದರೂ, ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯು ಎಷ್ಟು ನಿಪಕ್ಷಪಾತಿಯಿದ್ದರೂ, ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತೆಯ ತತ್ವಗಳು ಎಷ್ಟು ಉದಾತ್ತವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಸರಕಾರದ ಹೆಸರು ಕಾಪಾಡುವದು ಅದವಾ ಕೆಡಿಸುವದು ಆ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲು ನೇಮಿಸಿದ ಅಮಲದಾರರ ಕೃತ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದೆಂಬದು ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಕಂಡುಬಂದೀತು ಸರ್ ವ್ಹೆಲೆಂಟ್ಯಾನ ಚಿರೋಲರೆಂಬ ಬಿನ್‌ಅಧಿಕಾರಿ ಗೃಹಸ್ಥರು ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಟಿಳಕರಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳು ಆರೋಪ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಚಿರೋಲ ಸಾಹೇಬರ ಮೇಲೆ ಲೋ। ಟಿಳಕರವರು ಲಂಡನ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿರುವರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕಮಿಶನವು ಇಂಗ್ಲಂಡದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಬರುವದಿದ್ದರಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಆತ್ಮಸಮರ್ಥನಾರ್ಥವಾಗಿ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ್ಗೆ ಚಿರೋಲ ಸಾಹೇಬರ ಈ ತೀರ ಖಾಸಗಿ ತನಖಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಕೆಲವು ಗುಪ್ತ ಪೋಲೀಸರು ಸರಕಾರೀ ಕೆಲಸವೆಂಬಂತೆ ಊರೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜನರನ್ನು ಎಳತಂದು ಚಿರೋಲ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಾಕ್ಷಿಗಾರರನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯಲು ಮತ್ತು ಇತರ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಲು ತೊಡಗಿರುವರೆಂಬರ್ಥದ ಲೋ। ಟಿಳಕರ ಒಂದು ದೂರು ವಿಚಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಸಾಮುದಾರ ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರಕಡೆಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ತೀರ ಖಾಸಗಿ ತನಖಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈಹಾಕುವ ಪಕ್ಷಮನಾಯಿ ಇದ್ದರೂ, ಬೇರೆಯವರ ಬೇಕಾಯಿದೇಶೀರ ವರ್ತನವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಗುಪ್ತಪೋಲೀಸರು ತಾವ್ಯಾಕೆ ಕಾಯಿದೆ ಮುರಿದಾರೆಂಬದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಕದಾಚಿತ್ ಚಿರೋಲ ಸಾಹೇಬರು ಗವರ್ನರ ಮೊದಲಾದ ಬಡೆ ಬಡೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ದಿವಸಗಳಿಂದ ನೆಂಟನಂತೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಗುಪ್ತ ಪೋಲೀಸರು ಚಿರೋಲರ ಸೇವೆಮಾಡಿ ಗವರ್ನರ ಮೊದಲಾದವರ ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದರೋ ಏನೋ? ಆದರೆ ನಾ। ಗವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ನ್ಯಾಯ ಪಕ್ಷಪಾತಿಗಳು. ತಾವು ಏನೂ ಆ ಸುದ್ದಿಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೂ, ಈ ಸಂಗತಿಯ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತೀರ್ಪುಕೊಡುವ ಕಷ್ಟಕರ ಪ್ರಸಂಗವು ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರ ಮೇಲೆ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಹೇಗಂದರೆ, ನ್ಯಾಯದೇವತೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ದಂಡಿಸುವದೋ, ಇಲ್ಲವೆ, ಗುಪ್ತಪೋಲೀಸರಂಥ ನಂಬಿಗಸ್ತ ಸೇವಕರ ಹಿಂದಿನ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿ ಅವರ ತಿಳಿಗೇಡಿತನಕ್ಕೆ ನಗೆಯಿಂದಲೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವದೋ ಎಂಬ ನಾಜೂಕು ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಅವರ ಮುಂದಿರುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ತೀರ್ಪು ಹ್ಯಾಗಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಜನರು ಉತ್ಸುಕರಾದದ್ದು ಸಹಜವು.

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ರಾತ್ರಿ ೮ ಘಂಟೆಗೆ ಆರು ಜನ ದರೋಡೆಖೋರರು ಒಂದು ಆಭರಣಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನೆವದಿಂದ, ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಕ್ರಯದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ನಾಕಷ್ಟು ಬಂದಕೂಡಲೇ, ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಂದು ಮತ್ತಿಬ್ಬರನ್ನು ಘಾಯ ಪಡಿಸಿ ೫-೧೦ ಸಾವಿರ ಮೌಲ್ಯದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದರು, ಪೋಲೀಸಿನವರು ತನಖಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಕೈ। ಅಣ್ಣಾಸಾಹೇಬ ಪಟವರ್ಧನರು ಹೇಳಿದ ಮೇರೆಗೆ ಡಾ। ಹರಿಗೋವಿಂದದೇವ ಸಾಠೆ ನಾರಾಯಣ ಪೇಠ, ಪುಣೆಯವರು ಆಯುರ್ವೇದ ವನಸ್ಪತಿಗಳಿಂದ, ಕೂಸುಗಳಿಗೂ, ಅಶಕ್ತರಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವದೆ 'ಅಣ್ಣಾಂಚೆ ಅನ್ನ'ವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುವರು. ಇತ್ತಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಮೆಲಿನ್ಸಫೂಡ, ಬೆಂಝರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗಿಂತ ಈ ದೇಶೀ 'ಅನ್ನ' ವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮೆಸೊಪೊಟೆಮಿಯಾದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸರಾಯರ ಮಗನು ಮೃತಪಟ್ಟನೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿಯ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಭೆಯು ನಾ। ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ತಾ. ೧೩-೧೪-೧೫ನೇ ದಿವಸ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಾಗಿತು.

6 ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೧೬ ಮಾಹೆ ಮೇ, ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪಿಸುವರೋ ?

ಅಯ್ಯಾ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಬಗ್ಗೋಣದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ರಸ್ತೆಯ ಆಚೆಗೆ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡಿನ ರಸ್ತೆ ಇದೆ ಅದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಆಗಿದ್ದದರಿಂದ ಹಾದು ಹೋಗುವಾಗ ಗಾಡಿಯವರೂ, ಎತ್ತುಗಳೂ 'ದೇವರೇ, ಯಾಕೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟೆ' ಎಂತ ದೂರುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರಿನಿಂದ ಕೊರಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಕೊರಕಲ್ಲು ಬಹು ಆಳವಾದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯು ಪೂರಾ ಮುರಿದು ಬೀಳದಂತೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಏರೆ ಹೋಗುವಾಗ ಗಾಡಿಯವರು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಖಟಾಟೋಪವನ್ನು ೩ ಫರ್ಲಾಂಗಿನ ಒಳಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಆ ಮಾರ್ಗದ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯು ವಾಚಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬುವದು ಈ ಮಾರ್ಗವು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಮಾರ್ಗವು ತೀರಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬೋ, ಯಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸುಖದಿಂದ ಬಂದ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಖವಿದ್ದಲ್ಲಿ ದುಃಖವದೆಂಬ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ತತ್ವವನ್ನು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೋ ಏನೋ ನಮ್ಮ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಮಾರ್ಗವು ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಆ ರಸ್ತೆ ವ ಅಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಗಾಡಿ ಇವೆರಡೂ ಒಂದು ಸರ್ಕಸ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಂಥಾ ಕಠಿಣ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ತಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು

ಈಗ ನಮ್ಮ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡಿನ ಮೆಂಬರರು ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಈಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಟ್ಟಾರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಕೂಡದು ಗಾಡಿಕಾರರ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಿಸಿ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಶಕ್ತಿಯ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಸಕೂಡದು ರಸ್ತೆ ದುರುಸ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆಂತ ಲೋಕಲ್ಫಂಡು ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಇಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ರಸ್ತೆಯು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಾಕಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಇವೆಯೋ ಏನೋ? ವಾಚಕರು ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಬಹುದು ಇದರ ಹೊರತು ಈ ರಸ್ತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ನಮ್ಮ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡ ಮೆಂಬರರ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಆದದ್ದಾಯಿತು, ಮಾತಾಡಿ ಫಲವಿಲ್ಲ ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಲೋಕಲ್‌ಬೋರ್ಡಿನ ಲೋಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಈ ರಸ್ತೆ ದುರುಸ್ತಿಗಾಗಿ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿ ಬಡವರ ಗೋಳಾಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವರಾಗಿ ನೆರೆ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ
ಬಗ್ಗೋಣ ನಿವಾಸಿ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೆ —

ಪ್ರಿಯಮಹಾಸಾಹೇಬರೇ,

ಕಾನಡಾವೃತ್ತದ ಕಳೆದ ಎಪ್ರಿಲ ೧ನೇ ತಾರೀಕಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಅಂಕೋಲೆಯ ಬಾತಮೀ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ದಯಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವಿರಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ

ಹಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಗೇರ ಜನರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೂಲಿ ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮಾಮಲೇದಾರಸಾಹೇಬರು ಊರಜನರನ್ನು ಕರಿಸಿ ಆಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದರಷ್ಟೇ ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸದರಿ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೃತ ವ ನಿಂದಾಯುಕ್ತ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಬಾತಮೀದಾರನಿಗೆ ಏನು ಪ್ರೇರಣೆ ಆಯಿತೆಂಬದು ತಿಳಿಯದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಮೆ। ಹು। ಡಿ। ಕಲೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರಿಗೂ, ಮಾಮಲೇದಾರಸಾಹೇಬರವರಿಗೂ ವ ಬೇರೇ ಹಲವು ಜನರಿಗೂ ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆದ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದು ಸದರಿ ಬಾತಮೀಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧ ಬರೆದ ಹಕೀಕತು ಎಷ್ಟು ಅಯಥಾರ್ಥ ವ ಅಸಹ್ಯಕರವೆಂಬುವದು ಅವರಿಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಆಗಿರುತ್ತದಷ್ಟೇ

ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತಾಬೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಗೇರ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಹೇಳುತ್ತೇವಾಗಿಯೂ ತಂವು ಹೇಳುವದಲ್ಲದ ಅಮಲದಾರಜನರು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವಾದೀತೆಂತಲೂ, ಆಳುಗಳ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಅಡ್ಡಿ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಹೇಳಿದ ಮೇರೆಗೆ ನಾನು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಯಾರಿಂದಾಗದ ಕೆಲಸ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನಾಗಿಯೂ, ನನ್ನ ಆಳುಗಳಲ್ಲದ ಬೇರೆ ಆಳುಗಳನ್ನು ಸಹ ತಂದು ಕೊಡುವೆನಾಗಿಯೂ, ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಒಬ್ಬ ಶಿಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಳುಗಳನ್ನು ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ತರುವೆನಾಗಿಯೂ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನೆಂಬುವದಾಗಲೀ, ಹು। ಡಿ। ಕಲೇಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಯಾವದೇ ನಡತೆಯಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೆಂಬುವದಾಗಲಿ ಖರೇ ಅಲ್ಲ. ಬೇರೇ ಆಗೇರ ಜನರನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಲಿ, ನನ್ನ ಆಳುಗಳನ್ನು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿರುದ್ಧ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಆಗೇರ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ವಶೀಲಿ ಸಹ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ ಯಾ ಉಂಟೆಂದು ನಾನು ತೋರಿಸಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಮಲೇದಾರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ನನ್ನಿಂದಲೇ ಮುಖ್ಯ ಉತ್ತೇಜನವಾಗಿರುತ್ತದೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಸಹಾ ತಿಳಿಗೇಡಿತನದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ನಾನು ಆಡಿದ್ದೆಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆಗೇರ ಜನರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿಕೊಂಡಿರುವರೆಂತ ನಿಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರನ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯು ಆಗದಿ ಅವಿಚಾರಿ ಜನರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಆದೆ ಸರಕಾರದವರು ಕೂಲಿ ಜನರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವರೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಇದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ತಿಂಗಳು ಮುಂಚೆ ಆಗೇರ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಅವರು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಆಡಗಿಕೊಳ್ಳಹತ್ತಿದ್ದರು

ಸರಕಾರದವರು ನೆರೆಯಿಸಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಮೇರೆಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹೀಗಿದ್ದು ಬಾಕಿ ಜನರಂತೆ ನನ್ನಿಂದಾದಷ್ಟು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನಾಗಿ ಸದರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದು ಅವ್ಯಾಪಾರೇಷು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಆಯಿತೆಂತ ಯಾವ ವಿಚಾರಿ ಮನುಷ್ಯನೂ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಸದರಿ ಬಾತಮೀದಾರನು ವಿನಾಕಾರಣ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಲಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಕಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ, ಸದರಿ ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶದ ಕುರಿತು ಆಗೇರ ಜನರ ಕೈವಾರಿ ಎಂದು ಎಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರನ ಅಂಬೋಣವು ಏನಿರುತ್ತದೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ, ಆ ಉದ್ದೇಶವು ಅವನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂಥ ವೃಥಾ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗೇರ ಜನರ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಾಯ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಅವನು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು

ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಯಥಾನುಶಕ್ತಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದು ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುವದು ನಿಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರನು ಸೂಚಿಸುವದರಿಂದ ಅವನು ಅವ್ಯಾಪಾರೇಷು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ

ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಜನರ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ಮಾತು, ಮತ್ತು ಈಬಗ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಊರ ಜನರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದು ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಇಂಥ ಸಹಾಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂತ ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಅಂಬೋಣ ಯಾ ಹೇಳಿಕೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಊರ ಜನರು ವ ಅಮಲದಾರರು ಕೂಡಿ ಈ ಕೆಲಸ ನೆರವೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಹೊರತು ಒಬ್ಬನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಹೇಳಿಕೆಯ ಕುರಿತು ನಿಷ್ಕಾರಣ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೇತು ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗೇರ ಜನರ ಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯವುಳ್ಳಂತೆ ತೋರುವ ನಿಮ್ಮ ಬಾತಮೀದಾರನಂಥ ಜನರು ಬೇರೆ ಜನರ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕುರಿತು ವೃಥಾ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವದರಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದೆ, ಅವರಿಗೂ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟು, ತಾವು ಸಹ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಉಪಯೋಗದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವರಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ

ನಾಗಪ್ಪ

* * *

ಮೇಲಿನ ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರ ಖುಲಾಸೆಯನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂತ ಆನಂದದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ ಜನರ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಸಾರ್ವಜನಿಕವರ್ತನದ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದ ಬಾತಮೀ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಶ್ರೀ। ಶೆಟ್ಟರಂತೆ ಔದಾರ್ಯವಂತ ಪುಢಾರಿಗಳು ಆತ್ಮನಿವೇದನೆಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವದು ಸತ್ಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಉಪಕಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ ಇರಲಿ ನಾಗಪ್ಪರಾಯರು ಅಂತ್ಯದ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸದಂತೆ ಅಂಕೋಲೆಯ ರಾಜನಿಷ್ಠ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಗತಗೋಷ್ಟಿಯ 'ಟೀಕೆ' ಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಗಳೆಯದೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ "ಪುನಃ ಪುನಃ" ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವರಾಗಿ ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ ಯಾಕೆಂದರೆ

> " विघ्नैः पुनः पुनरपि प्रतिहन्यमाना
> प्रारभ्यमुत्तमजना न परित्यजन्ति "

ಸಂಪಾದಕ.

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta

THE
KANARA NEWS.
ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 1-0-0
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 1-6-0
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆ 0-0-9

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातन ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪ್ಕಾಯಿಕ (೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0-0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

. Registered No. B. 1270

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೩೦ ಮಾಹೆ ಮೇ, ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೧೭.

ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ ಪಿಲ್ಸ

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂತ್ರಗುಡ್ಡು, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಅಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 ವಿ ಪಿ ಬೇರೆ ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0 ವಿ. ಪಿ ಸಹಿತ

ವಿಳಾಸ— ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

मागणी करा
हीच वेळ आहे.

आज सर्वत्र ठिकाणी शाईपुड्या सबधाने दुर्मीळता आणि विशेष महागाई असता आम्ही काळीभोरशाईच्या पुड्या शेकडा १। रुपया भावानें आणि उत्तम निळिकाळीशाईच्या पुड्या शेकडा १ रुपया भावाने देत आहोत ट. खर्च शिवाय पडेल. तरी गरजुग्राहकानी ही वेळ लक्षात आणून आपला फायदा करून घ्यावा

पत्ता— **वीरकर आणि विद्यार्थी मंडळी शाईचा कारखाना, पोष्ट—सिन्नर,** जिल्हा **नाशीक**

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय साने. बुधवार नं २३४, पुणे ज्योतिषाची कामें सूक्ष्म तऱ्हेने केली जातात. विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारे

☞ **ಸರಿಯೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ**
ನಮ್ಮ ಅಧಿಕ ಅಕ್ಷೇನ ಮಾಸಫಲ್ಲ ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನೇ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಪ್ರತಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ೨॥ ಆಣೆ. ಸೇ ೧೦ ರೂ.
ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇ. ಶೇಣವಿ, ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪ್ರೆಸ, ಕುಮಟಾ

ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳೇ !] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ. [ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ!!

ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸೇವೆಗೆ ತತ್ಪರವಾದ ಇದೊಂದೇ ವೃತ್ತಪತ್ರವು ಜನರ ಪ್ರೀತಿಗೂ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ, ರೂ ೧-೦-೦ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ, ೧-೬-೬
ದೇಶಾಭಿಮಾನ ಹಿಡಿಯಿರಿ, ಚಂದಾದಾರರಾಗಿರಿ **ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮಟಾ.**

ಈಗ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❋ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❋

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸೀಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ನಾಶಿಯಾಗುವವು ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ತ್ವರೆಯಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ವ್ಯಂಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೪ ದಿವಸ ಸಾಕಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೪॥ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೪೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು. ೪೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್‍ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ. ಜೀ. ಜವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಿಂದ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು ಇದಲ್ಲದೆ,

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ಸಂಗಮನೇರ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ನೇವಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾನದಿಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು. ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೨೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ ಪಿ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು.

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು ಡಬ್ಬಿಗಳು ಸಿಗುವ ಪತ್ತೆ —

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ).

Notice.

It has been decided to raise a Labour Corps for service in France from the Bombay Presidency The Corps will be commanded by Lieut Colonel J R Hill, late 12th Pioneers It will be employed purely on labour work The terms of employment can be obtained from the offices of the Collector, Assistant and Deputy Collectors, Mamlatdars and Mahalkaris or from a District Assistant Recruiting officer Contractors Muccadams and others having command of labour are invited to assist in the raising of the Corps by bringing in men Those bringing in labour will be suitably rewarded

Collector of Kanara

ನೋಟೀಸು.

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಜೂರದಾರರ ಸೇನಾತುಕಡಿಯನ್ನು ರವಾನಿಸುವದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುತ್ತದೆ ಸದರಿ ತುಕಡಿಯ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಪಾಯೊನಿಯರದ ಸೇನಾಧಿಪತಿ ಇದ್ದ ಲೆಫ್ಟನಂಟ ಕರ್ನಲ ಜೆ ಆರ್ ಹಿಲ್ಲ ಇವರು ನಡಿಸುವರು ಸದರಿ ತುಕಡಿಯು ಜನರಿಗೆ ಫಕ್ತ ಮಜೂರದಾರರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಚ್ಚುವರು ನವಕರಿಯ ಪಗಾರ ವಗೈರೆ ಶರ್ತುಗಳನ್ನು ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೇಕ್ಟರ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಲೇಕ್ಟರ ಸಾ॥ ರವರ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಯಾ ಮಾಮಲೇದಾರ, ಮಹಾಲ್ಕರಿಯವರ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಯಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗ ಆಫೀಸರರಿಂದ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ, ಮುಕಾದಮ, ಮಜೂರದಾರರ ತಂಡಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಇತರೇ ಜನರು, ಮಜೂರದಾರರನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟು ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂತಾ ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ ಮಜೂರದಾರರನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬಕ್ಷೀಸು ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತು

Collector of Kanara

A Manual of Hindu Ethics,

BY

G. A Chandavarkar with an introduction by Prof Rama Deva B.A M R.A S It is an excellent book in 12 chapters treating of the sublime teachings of the Hindu Scriptures

Price annas ten only

For copies, apply to

G A Chandavarkar,
118 Residency Bazaars.
Hyderabad, (Deccan)

NOTICE.

The Gibb High School will re open on 5th June next at 7 a m when all classes will begin work Boys seeking admission into the school must present themselves before the undersigned with their last Leaving Certificates on that day

10th May 19[illegible] } **N S Kamat,** Superintendent Gibb High School Kumta

THE KANARA NEWS
[illegible]th May 1917

"A[illegible] a[illegible] the living Present!
Heart within and God o'er head"

The Indian War Loan work in Kanara

In sp[illegible] of s[illegible] me niggardliness of a [illegible] ble character in some quarters, [illegible] Kanara has ungrudgingly made [illegible] the call for War Loan It has really surpassed our expectations in this respect in consideration of its backwardness in every direction Even the Government officers were diffident when they originally fixed five lacs as its share of the War Loan But the public were so prompt in responding to the appeal [illegible] the Government that the original limit was shortly reached and the present figure is close on eight lacs & is still growing The enthusiastic response made by the public is as much the outcome of their patriotic spirit as of the zeal and indefatigableness of the Government Officers and the public leaders We must not however lose sight of the potent fact that the people have been actuated more by higher motives of patriotism & duty than mere prudential considerations It is on that account they deserve our warm approbation We are glad that the district has acquitted itself very creditably of the heavy responsibility on its head & has luckily escaped being permanently damned as unpatriotic and looked upon as deserving to be the neglected part of the Indian Empire It has doubtless raised itself in the estimation of the Government and has entitled itself to the right of receiving better attention to its needs in future But Kanara's duty is not yet done It must still aspire, if it can, to reach one million with all its might

The people will be more than pleased to learn the splendid news that something like Rs 50,000 has been actually invseted during the last week in the Sirsi sub-division only. Here we make a strong appeal to those who have made promises already to fulfill them at once, of their own accord, in order to leave the war loan committees free to confine their energy to the work of recording more promises By the bye, we feel it our duty to suggest that the workers in the War Loan Committes should use their discretion as to who should be approached and who should be totally exempted. Let care be taken to see that none shall feel the necessity of borrowing money in order to go in for the War Loan. We shall not be sorry if an additional burden is brought to bear on the shoulders of the rich by totally exempting men of very limited resources Government does not expect compulsion to be used in raising the loan as is quite clear from the following communique issued by the Government of Bengal.- "In view of the several complaints that subordinate officers of Government have been exercising undue influence and pressure upon the public to subscribe to the war loan, the Governor in Council desires to state for general information that he issued instructions before the loan opened against any appearance of compulsion or extravagant and sensational appeals These instructions have been recently repeated " We hope there is no necessity of a similar communique being issued by the Bombay government also Kanara is remarkably cool headed & can ill afford to lose that reputation even in these days of universal agitation

Visitors' Books in Vernacular Schools

It is a happy sign of the times that the educated people of India are almost unanimous in their readiness to adopt the vernaculars as the media of instruction not only in secondary Schools but even in Colleges. The public opinion is ever growing stronger and stronger in favour of this cherished reform and we cannot but be too certain of the fact that in no distant future we shall be fortunate to see the desired change But it seems our educational authorities are still ignorant of this change in the ideas of the people so much so that they will pursue their own unintelligent methods of work The reason why we are compelled to make this remark is that the other day when we had an occasion to open the Visitors' Book of a vernacular school of this place we were surprised to find that the remarks left by the D E Inspector on the work of the School in the recent annual examination were written in English The remarks were obviously meant for the guidance of the Kanarese knowing Head-master & his assistants and as such ought to have been worded in the Vernacular only Otherwise how are they to understand and carry out the instructions of the officer? It is really a humiliating sight that the masters should move in search of English knowing persons to get themselves acquainted with the Inspector's remarks, good or condemnatory, and have them copied down for submission to the local authorities This is one of the many instances to show how the Educational Department lacks initiative even in simple matters No wonder then if the poor vernacular teachers follow in the wake of their superiors! Let us hope that the department will make the necessary reform at least in this matter and relieve the masters of the necessity of moving from person to person with the Visitors' Book in hand which, we presume to say, they have to do with great reluctance and sense of humiliation

---

RANDOM THOUGHTS

The war situation

It is gratifying to note that the new methods resorted to by the British Admiralty have been very successful to get the sub marine danger under control Between 1st & 5th of May no less than twelve German sub marines have been accounted for, which we learn from a well authenticated report from Paris The news that there is a steady increase in the arrivals and sailings of ships and a decrease in those sunk by sub marines exposes the futility of the German boast to starve the United Kingdom by sub-marine blockade The western & Italian fronts are very active, the Allies being the masters of the situation in spite of persistent counter attacks by the enemy The British have destroyed the whole of the Hindenburg line The Americans will join hands with the Allies in actual warfare by landing a division in France in a short time Besides a flotilla of American Destroyers is already rendering very valuable services to the British naval forces in European waters. All this assures us of our firm conviction that victory will crown the allied arms before long.

Irish Question

One more attempt at the settlement of the vexed Irish question is made by Mr Lloyd George The Premier stated in the House of Commons the other day that his government proposed to summon a Convention of Irishmen of all sections and political parties to draft a constitution for the government of Ireland within the Empire If a substantial agreement is reached between all the parties, the Imperial government will undertake to give legislative effect to it So long Ireland played the role of a critic but now that she has been confronted with the problem of framing the constitution she cannot but give due weight to the obstacles and difficulties & also the remedy to avoid them. It is the honest desire of Mr Lloyd George that Ireland should no longer remain 'the uncured sore' of the Empire sapping its vigour but an active helper towards the speedy & successful termination of the war. He is to be commended as much for the novelty & originality of his proposal as for his astute statesmanship At any rate, Mr. George need not entertain any fears of becoming unpopular with this or that party if the Convention fails to reach any agreement We sincerely wish entire success to the deliberations of the Convention, thus enabling Ireland to win Home Rule on which she has set her heart for centuries

Russia

The Russian affairs were so long in a muddle The Council of Workmen's and Soldiers' Delegates had assumed the administrative powers without caring for the Provisional Government and there were evident symptoms of universal anarchy But we hear with pleasure that Government is reorganised and has commanded the confidence of the nation Government has declared that free Russia will fight the Germans in co operation with the allies and will never consent to leave under the yoke of German militarism the territories lost owing to the negligence of the old regime. Free Russia has spoken out her mind & will certainly stand by her word We need not be discouraged about Russia. Day after day we shall hear very encouraging news from that great Democracy Let her strain her every nerve to follow the words of the present Premier of the British Empire viz "National discipline is a condition of national freedom"

6 ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧ— —

ಅಭಿನಂದನವಾಗಿ ಆನಂದಾತಿರೇಕದಿಂದ ಇಡೆ ... ತ್ತೇ ದುಮುದುಮಿಸಿತು

ನಿಜ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರೇಮವೆಂದರೆ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೊಂದನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎರಡನೇಯವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಎಚ್ಚರವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದ ... ತಂತ್ರ್ಯದ ತವರಮನೆಯೆಂಬ ಕೀರ್ತಿಯು ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇರಲು ಇಂಗ್ಲಂಡವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ದಾನಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕೀರ್ತಿ ... ವದೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ ನಮಗೆ ಅವಸರ ... ಡಬೇಡಿರೆಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುವದು ... ಕೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ... ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ... ಧಾರ್ಮಿಕ ... ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈಮನಸ್ಯ ... ತಾಗಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ತುಸು ಕೂತ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಆದರೆ ... ವು ನಿಲ್ಲುವದಾದರೂ ಎಷ್ಟು ವರುಷ? ಶಿಕ್ಷಣ ... ವತ್ತು, ಯಾವ ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೂ ದಿವರೂ ನಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯರಹಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ... ದವು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲಗೆ ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣ ... ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ... ಸ್ಥಳಗಳೊಳಗೆ ... ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ ಕಾಲಗಣತಿಯ ... ಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಉದಾತ್ತವಾದ ವಿಚಾರಗಳೂ ಉದಾರ ಆಶ್ವಾಸನಗಳೂ ಶಿಕ್ಷಣ ... ವು ಆದರೆ, ಕೃತಿಯ ಮಾತು ಬಂದರೆ ... ವದು, ಶಬ್ದಪ್ರಹಾರಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸುವದು ... ಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಾದ ಅನುಕೂಲತೆ ... ನ್ನ ಬೀಸಾಡಿ ಬಿಡುವದು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವು ... ಭಾರವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಒದಗಿಸಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೇವೆಂಬ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ತಿಳಿಯದು ಇರಲಿ

ಇಷ್ಟಾದಬಳಿಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಿಂದೀಜನರಿಗೆ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ವ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಂಡನೆಯನ್ನು ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿಯೂ ಸಉಪಪತ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ವಿವೇಚಿಸಿದರು

ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಜಗತ್ತಿನ ಚಕ್ರವು ವೇಗದಿಂದ ಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವದು ಅಶಕ್ಯವು ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ... ಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದ ಕೇಳುವರಾರು? ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಲ್ಲೊಯ್ಡ ಜೊರ್ಜ ಸಾಹೇಬರು ಅನ್ನುವದೇನಂದರೆ, "ಯುದ್ಧವು ಸಮಾಪ್ತಿಯಾದಬಳಿಕ ಪೂರ್ವಪರಂಪರೆಯೇ ಮುಂದೆ ನಡೆಯಲಾರದು ಯುದ್ಧದಾವಾನಲದ ಪ್ರಖರ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಯು ... ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವದರಿಂದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್ಘಟನೆಯಾಗುವ ಕಾಲದಲಿ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತ ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮಾತಗಳನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಣಿಯಬೇಡಿರಿ ಅನೇಕ ಪೀಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾಗಿದ್ದ ಅನುಭವಜ್ಞಾನವು ನಮಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳಿಂದ ದೊರೆತಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣುಮರೆಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಮುಂದಾಗಬೇಡಿರಿ"

ಆ ಬಳಿಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಯಾತ್ಮಜಕಾತಿನ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿವೇಚನಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

ಪಶ್ಚಿಮರಣಭೂಮಿ ಶತ್ರುಗಳ ಒಪ್ಪಂದದ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮಿತ್ರರು ಮದ್ದುಗುಂಡುಗಳಿಂದಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಬ್ರಿಟಿಶರು ರೋ ಬುಲೇಕೋರ್ಟ ಗಾವ್ರೆಲ ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ವದ ಠಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು ಇದರೊಳಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಹಾನಿಯು ಹೇಳಲಾಗಲ್ಲ! ೫೦ ಸಾವಿರ ಶತ್ರುಸೈನಿಕರು ಸೆರೆಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಫ್ರೆಂಚರು ಚೆಮ್ಸ್‌ದ ಪೂರ್ವಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯ ೩ ಸಾಲು ಖಂದಕಗಳನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ವ್ಹಂಜ್ಲೆರೆ ಕೆಲಿಫೋರ್ನಿಯದ ಮೇಲೆ ಹಲೆಮಾಡಿ ಕೊನೇಲೆಟಟದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿದ್ದಾರೆ

ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಟಾಲಿಯು ಈಗ ಎದ್ದು ಬಹಳೇ ಪರಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ... ಕಾಸೋ ... ಮತ್ತು ... ಗಳನ್ನು ಹಸ್ತಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆಸ್ಟ್ರಿಯನ್ನರ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಬಂದು ... ಉರಪನು ... ರಿಂದ ಆಸ್ಟ್ರಿಯದ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ... ದ ಕೌಂಟ ... ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳವು ರಾಜನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿತು ಇದರಿಂದ ಆಸ್ಟ್ರಿಯದಲ್ಲಿಯ ಜರ್ಮನ ಪಕ್ಷಸ್ತವು ನಷ್ಟವಾಯಿತ ಟ್ರೀಸ್ಟವು ಇಟಾಲಿಯನರ ವಶವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ ಇಟಾಲಿಯನರ ವ ಮಿತ್ರರ ಪಶ್ಚಿಮ ರಣರಂಗದ ಮೇಲಿನ ಹಲ್ಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶತ್ರುಸೈನ್ಯವು ಸಾಲೋನಿಕಾದ ಬದಿಗೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತದೆ

... ಯುವಾಯುನರವಲ್ಲಿ ... ನದೀವೆ ... ಕುರ್ದ ಮತ್ತು ... ರಿಗೆ ಕಠಿನವಾಗಿ ... ದರು ಸೋತರು

ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ... ರವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಸೇನಾತುಕಡಿಯನ್ನು ಫ್ರಾನ್ಸದ ರಣಭೂಮಿಗೆ ... ಮೇಲೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ ಒಬ್ಬಾರೆ ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಿತಸಂಘಕ್ಕೆ ಅಪಜಯವು ಹೆಸರಿಗೆ ಇಲ್ಲ

ತಹದ ಚರ್ಚೆಯು ಶತ್ರುಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯಿತು ರಶಿಯವು ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಬಲಹೀನವಾಗಿದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಜರ್ಮನರೂ ಆಸ್ಟ್ರಿಯನರೂ ಅದನ್ನು ಸವಿಸವಿ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮಿತ್ರಸಂಘದಿಂದ ಒಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸವಲತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರ ತಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹುಪರಿಯಿಂದ ಯತ್ನಿಸಿದಾಗ್ಯೂ ರಶಿಯವು ಸವಿನುಡಿಗಳಿಗೆ ಬಲಿ ಬೀಳದೆ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಮಿತ್ರಸಂಘದವರಂತೆಯೇ ಕಾದಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿದುದೆ ಮಿತ್ರರಿದ್ದರೆ ಇಂಥಾ ದೃಢ ಸ್ನೇಹಿಗಳಾಗಬೇಕು ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೮೦ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಬಲಿ ಬಿದ್ದವರಿಂದ ಇಂಥಾ ನಿರುಪಯೋಗಿ ಸವಲತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಉದಾತ್ತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡುವದು ಜಾಣತನದ್ದಲ್ಲವೆನ್ನುವರು ಧೂರ್ತರಂತ ಏಕಸತ್ತಾಧೀಶ ಕೈಸರರೂ ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೂ ... ಒಪ್ಪಂದದ ಸುದ್ದಿ ಬೇಡ

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ — ಕಳೆದ ೨-೩ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ

— ಹೊನ್ನಾವರ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ ಶಾಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾದ ರೆವ್ಹ| ಲುಟ್ಜ ರವರು ಸ್ವಿಟ್ಝರ್ಲಂಡವೆಂಬ ತಟಸ್ಥ ರಾಷ್ಟ್ರದವರಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದ ಹುಕುಮ ಆದದರಿಂದ ಅವರು ಹೋಗಲು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ

— ಇಲ್ಲಿ ಆಕ್ಬೈರ ಬೋಟಿಯು ರವಿವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎರಡು ದಿವಸ ತಡೆದಾಗ್ಯೂ ತುಫಾನಿನ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನೂ, ಸಾಮಾನನ್ನೂ ಇಳಿಸದೆ ಯಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬರೇ ೧೮೦ ದಾಗಿನೆಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಹೋಯಿತು ಜನರು ಪಡಾವಿನಿಂದ ಹೋಗುವಾಗ ಎರಡು ಮೂರು ತೆರಗಳು ಬಿದ್ದದರಿಂದ ಹಿಂದೇ ಬಂದರು

— ಕಲೇಕ್ಟರ ಮತ್ತು ಆಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೇಕ್ಟರರ ಸ್ವಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೋಮವಾರದಿವಸ ಕಾರವಾರ ಬದಿಗೆ ತೆರಳಿದವು ಪೋಲಿಸ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಈ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿರುವರು

ಹೊನ್ನಾವರ— ಇಲ್ಲಿಯ ಶಿಕಾರರ ಒಂದು ಮಚ್ವೆಯು ತಡಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿ ೮-೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾನಿಯಾಯಿತು ಇದಲ್ಲದೆ, ನಾಲ್ಕು ಜನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ರಾಗಿ ತುಂಬಿದ ಮಚ್ವೆಯು ಮುಣುಗಿ ೨-೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾನಿಯಾಯಿತು.

— ಇಲ್ಲಿಯ ಫಾದರ ಡಿಸೋಜಾರವರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬದಲಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆಡಂಬರದಿಂದ ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು

— ಡೆ| ಎ| ಇ| ಫರ್ನಾಂಡಿಸರವರು ಹೊನ್ನಾವರ ಅತ್ತಕತೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

— ಮಜರದಾರ ತಂಡಿನ ಕೂಲಿಕಾರರ ಭರತಿ ಮಾಡುವರೆ ಏಜಂಟರು ಮೇಹರಗಂಜ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಕೂಲಿಕಾರರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಧನುಷ್ಯಬಾಣಗಳನ್ನು ಸುರಿವಿ ಏಜಂಟರನ್ನು ಸಾಕುಬೇಕು ಮಾಡಿದರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಬಾಲಸೋರದ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೋಲಿಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ್ಯೂ ಈ ಬಂಡಾಳಿಯನ್ನು ಮುರಿಯುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಬಂಡಖೋರರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾದು ಹೋಗುವ ರೇಲ್ವೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಉತಾರು ಜನರಿಗೆ ಬಾಣಗಳಿಂದ ಜರ್ಜರಿಸಿ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೂಟ ಮಾಡಿದರು

— ಬೇರಡ ಜಾತಿಯ ೯೦ ದರೋಡೆಖೋರರ ಒಂದು ಟೋಳಿಯು ಪೋಲೀಸ ಖಾತೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾತಾರೆಯ ಮಾವ ಲೇದಾರರ ಮುಂದೆ ಬಂದದೆ ಖಟಲೆಯಲ್ಲಿ ೮೦೦ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರಿದ್ದು ೩-೪ ತಿಂಗಳು ನಡೆಯುವದಿರುವದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಮಲೇದಾರನು ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವನು ವಕೀಲರಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತು!

ಕಲಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ತಾ ೨೬ನೇ ಮೇ ವರೆಗಿನ ಯುದ್ಧಸಾಲದ ರಕಮುಗಳು ...

	ಮಾಗ್ದಾಸಗಳು	ವಸೂಲಾದದ್ದು
ಶಿರ್ಸಿ	೧ ೭೧,೫೭೯ ೪	೫೧,೨೨೭-೮
ಕುಮಟಾ	೧ ೨೧,೫೬೬-೪	೬೦ ೦೨೪ ೧೨
ಸಿದ್ದಾಪುರ	೯೬ ೨೧೭-೩	೬೯ ೪೬೪-೮
ಕಾರವಾರ	೯೪,೫೧೬-೬	೨೮ ೨೭೮ ೧೨
ಹೊನ್ನಾವರ	೮೯ ೨೬೨ ೪	೧೨,೦೬೨-೦
ಅಂಕೋಲಾ	೫೫ ೦೬೫ ೦	೧,೫೨೨ ೧೨
ಭಟಕಳ	೭೮ ೪೩೦ ೧೨	೬ ೭೧೬-೪
ಯಲ್ಲಾಪುರ	೨೨ ೦೨೦-೦	೧೧,೨೭೦-೦
ಸೂಪಾ	೨೦,೮೦೫ ೧೨	೨೦ ೨೬೨-೮
ಮುಂಡಗೋಡ	೧೯,೭೦೦-೦	೪,೫೫೦-೦
ಜುಮ್ಲಾ	೮ ೨೪ ೬೪? ೧೨	೨ ೫೪ ೭೫೨ ೬

Printed & Publis[illegible] by Kr[illegible] Keshav She[illegible] at h s Star of Kanara Press Kumta

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

Registered No. B. 1270

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು

ರೂಪಾಯಿ 1 0 0.

ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹಿತ

ರೂಪಾಯಿ 1–6–6

ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0–0–9.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.–

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಮರಾಠಿ ಪ್ರಕಟನ (೧೪ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0

ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0 2 0

ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ನ ಭ್ರूयात्सत्यमप्रियं । प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೪ ಮಾಹೆ ಜೂನ, ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೧೮.

[illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುಚ್ಛ ಮೂತ್ರಕೋಶ ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜ ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಸೇವಸ ಕೆಮ್ಮು ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಅಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೆ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0–6 0 ವಿ ಪಿ ಬೇರೆ

ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4–0–0 ವಿ ಪಿ ಸಹಿತ

ವಿಳಾಸ– ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

मागणी करा

हीच वेळ आहे.

आज सर्वत्र ठिकाणीं शाईपुड्या सवधाने दुर्मीळता आणि विशेष महागाई असता आम्ही काळीभोरशाईच्या पुड्या शेकडा १। रुपया भावानें आणि उत्तम निळिकाळीशाईच्या पुड्या शेंकडा १ रुपया भावाने देत आहोंत ट खर्च शिवाय पडेल. तरी गरजुग्राहकानी ही वेळ लक्षात आणुन आपला फायदा करून घ्यावा

पत्ता– वीरकर आणि विद्यार्थी मंडळी शाईचा कारखाना, पोष्ट–सिन्नर, जिल्हा नाशीक

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय साने बुधवार न २३४, पुणे ज्योतिषाचीं कामें सूक्ष्म तऱ्हेने केलीं जातात विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारे

☞ ಸರಿಯೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ

ನಮ್ಮ ಅಧಿಕ ಅತ್ಯಂತ ಮಾಸವುಳ್ಳ ಪಂಚಾಂಗಗಳನ್ನೇ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಪ್ರತಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ೨। ಆಣೆ ಶೇ ೧೦ ರೂ

ಕೃಷ್ಣರಾವ ಕೇ ಶೇಣವಿ, ಸ್ವಾರ ಪ್ರೆಸ ಕುಮಟಾ

ಬೇಕು! ಬೇಕು!!] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ. [ವಾತ್ಮೀದಾರರು !!!

ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ನಿಜವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೂರೈಸುವ ವಾತ್ಮೀದಾರರು ಬೇಕು. ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮಟಾ.

ಈಗ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❋ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❋

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತದೆ ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ನಾಶಿಯಾಗುವವು ಹೊರಗಿನ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೆ ಶಮನವಾಗುವವು ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ಸ್ಥೈರ್ಯವಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ಸಂತಾನರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೫ ದಿವಸ ಸಾಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೪॥ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೩೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಯಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತು ೩೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ತೀ ಚೆ ಚವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು ಇದಲ್ಲದೆ

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ಸಂಪ ಚೇ ವಟ್ಟದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ನೇಮಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಖೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು ಆದರಿಂದ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೨೭ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ ಪಿ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು ಡಬ್ಬಿಗಳು ಸಿಗುವ ಪತ್ತೆ —

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,

ಪ್ರೋಪ್ರೈ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ).

Manual of Hindu Ethics,

BY

G A Chandavarkar with an introduction by Prof Rama Deva BAMRAS It is an excellent book in 12 chapters treating of the sublime teachings of the Hindu Scriptures

Price annas ten only

For copies, apply to

G A Chandavarkar,
118 Residency Baraars
Hyderabad, (Decan)

THE KANARA NEWS

13th June 1917

' Act—act in the living present
Heart within and God o'erhead

The Language Problem of Kanara

BY

(G A Chandavarkar Hyderabad Dn)

There can be no denying the fact that language and literature are the life blood of a nation The best thoughts of the best minds are embodied in the literature of a country. Unity in language forms the essential factor of the very existence of a nation A community without a literature of its own will one day find itself placed between the devil and the deep sea Either it must be completely wiped out or it must be submerged in another community which has a language and a literature of its own Now in all seriousness we beg to place before our readers the language problem of Kanara When we think of the problem in all its aspects we confess we grow pessimistic about the future of a particular community of Kanara The community which is styled as the Goud Saraswat community of Kanara including the various sub sects boasts of *Konkani* as its mother tongue Now what does the *Konkani* language connote & denote? We do not profess to go into the historical origin of this language nor do we intend to establish its superiority as an Aryan dialect It might be that its origin can be traced to the *Prakrit* language but that has nothing to do with our purpose to day Its close resemblance to and similarity with the Sanskrit language are we opine, questions of mere academic interest Today we must face the facts squarely in the face We must wipe the dust of prejudice from our eyes and view the situation The majority of these people speak this *Konkani* language. This language has no independent alphabets It is not a written language & consequently has no literature of its own Those boys whose mother tongue is *Konkani* are at a decided disadvantage in their school career This language affords them no help whatsoever in their early education The utility of vernaculars as the *Media* of instruction is practically accepted by many educationists But what fate awaits these youngsters? When they attend a school they must learn a foreign language either Kanarese or Marathi by the term foreign here we mean a language different from their mother tongue We have given some thought to this question and arrived at the conclusion that the boys with *Konkani* as their mother tongue are seriously handicapped At any rate they are at a greater disadvantage than the boys with Marathi or Kanarese as their mother tongue Now the question arises is not Kanara labouring under a disadvantage from the linguistic point of view? Will *Konkani* ever develop itself into a literary language? What would be the future of a community without a written language of its own? At least for purposes of every day dealings would not the community submerge into another community which has a written language of its own? How will futurity be benefitted? How can the best thoughts of its members be embodied for the benefit of the future generations? Is not this linguistic disability a serious one for the progress of the community? We hope that some serious consideration will be bestowed upon this linguistic probleen and men of light and leading in Kanara will propose some solution of this momentous question There may be some people who may argue that adoption of Kanarese will serve the purpose of the *Konkani* speaking people well, as it has been doing in the past Of course necessity it is that has forced the people to adopt that language But we hazard an opinion that the *Konkani* speaking people will find it easier to adopt Marathi as their language in preference to the Dravidian Kanarese language and that slowly but surely *Marathi* should take the place of *Konkani* Every household may try the experiment and begin teaching Marathi almost as a compulsory language and eventually make that as our mother-tongue Probably we may be stigmatised as committing a heinous crime in trying to kill the sweet konkani language. We may not do it Nature will work by its own methods The language is bound to go to the wall The doctrine of the Survival of the fittest' will surely exercis its influence and sound the death knell whether we will it or not We feel very keenly on this subject and hope that other persons interested in the topic will offer their own criticisms We have merely placed the problem before our readers and shall be glad to be benefitted by the suggestions and criticisms of the educationists of the District We hope to revert to this subject again In the meantime we invite opinions on the subject

Kanara's Share in the Honours List

In the whole array of Khan Bahadurs Rao Bahadurs, Rao Sahebs not to speak of higher honours such as a C I E a K C I E etc, not a single honour has fallen to the share of poor Kanara What a hard lot to those who have perspired to earn a place in the List! Is there such a

dearth of men in the whole official or non-official circle of Kanara, that it has not been possible for Government to pick up at least one whose services should receive due recognition from the state? Should we say this shows the low water mark of Kanara's public life? Looking at least to the splendid work done in connection with the Imperial War Relief Fund and recently the War Loan by officials as well as non officials of Kanara, we expected not a few honours on the memorable occasion of His Majesty's Birth day But we must admit that with those who wanted to rise Rao Bahadurs and Rao Sahebs from their beds on the morning of June 4th, we too are disappointed Though we do not claim to possess clear knowledge as to the nature of the test that a recipient of an honour should satisfy, it is our firm coviction that the work in the above mentioned spheres deserves to be recognised with no small honours We honestly believe that those who have worked heart and soul in these spheres have not only served Government but the public as well It is through their untiring efforts that the Government have obtained an unexpectedly large sum of money & that the public have been taught to feel, in a practical way, the fire of enthusiasm and patriotism which has been glowing in the heart of the whole British Empire at this great crisis That such workers should, to all appearances escape the notice of those who are responsible for the selection may be wrongly construed as an indication of the deplorable want of knowledge of human psychology on their part Every one knows that a title in itself has very little intrinsic value but considered from another aspect it possesses such mysterious charms as to spur some men on to action, who would otherwise have preferred to remain inactive We sincerely sympathise with such, if there be any, & earnestly hope that their distinguished services are reserved for due recognition in the next Honours List.

RANDOM THOUGHTS

The Baggon Road

We fail to understand why some authorities desire to know the name of the correspondent whose letter describing the bad condition of the Baggon Road we published in our previous issue So long as the facts are not misrepresented, it is immaterial whether A or B wrote it Let it be known at the outset that we never undertake the responsibility of publishing any correspondence unless and until we make sufficient enquiries into the facts mentioned therein In this particular case we have personally satisfied ourselves about the actual condition of the road which is, on making due allowance for the humour as faithfully described as could be It is now rumoured that the road in question has long been abandoned by the Local Board If this report be true, are we to understand that the Baggon and Kalbag public have no claims on the local cess for repairing this only road of the villages As long as they are not so informed is it not reasonable that the road ought to be kept in proper repairs by the Board? We are told that the bridge at the other extremity of the road was erected some time back by the same Board. How is it then that this road which leads to it can be easily abandoned? The whole affair about this road is a mystery It is the right of the public concerned to know the solution of the mystery without further delay through proper authorities This is in our opinion a vital matter of public interest

Firewood Contracts

We learn to our surprise that most of the firewood coupes of the Southern Division, if not, of the whole District, have failed to invite bidders. Should we say that all the contractors who were so long making fat profits in the official reports of Rangers and in the tabular statements of Income-tax Registers have dwindled into happy paupery or happier insolvency Has the river of their borrowed capital run off? Something is out of joint somewhere We are unable to find it out We are more concerned & apprehensive about local Depots that supply us firewood for every day use, than the export marts We shall be hard put to it if they fail us. The D F Officer of our Division will, we hope, kindly bestir himself look up to the prospects and early register contracts at least for Depots without waiting for handsome bid & even with an offer of advance sums in exceptional cases of urgency.

GIBB HIGH SCHOOL, KUMTA.

LIST OF SUCCESFUL STUDENTS

Matric Result for 1917

(in order of merit)

1 S K Kallapur 336
2 D N Koppiker 326
3 N S Nayak 266
4 M R Balwalli 263
5 S P Pandit 254
6 N V Kasbekar 252
7 D M Redkar 250
8 G G Shastri 213

School Final Result.

1 L M Navaratna
2 R V Govekar
3 A V Pai
4 M D Shanbhag

Presidency result 34 9 p c
School result 42 1 p c (Matric)
Do 50 p c (Final)

NOTICE.

If a sufficient number of candidates be forthcoming, we intend to start from this month an independant 'special class" with a view to coach up boys in Arithmetic, Book-keeping, General English, English Composition, Correspondence & other useful subjects to enable them to be fit for semi-Government & private service & otherwise be useful in any walk of life Candidates must have completed A V Standard VI or at least V For syllabus & other details, apply to the undersigned

GIBB HIGH SCHOOL, Kumta, 5th June 1917 — N S Kamat, *Superintendent*

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೧೩ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೯೧೭.

ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿಗೆ

ಸ್ವಾಗತಂ ಸುಸ್ವಾಗತಂ

ಸಂಸಾರಿಕ ಜನರಿಗೆ ಬರೇ ಒಂದು ವಿವಾಹದಂಥ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ವಾಙ್ನಿಶ್ಚಯವಾದನಂತರ ದಿವಸಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುವದು ಅಸಹ್ಯಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಲೇಜು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂತ ಸರಕಾರದ ವಾಙ್ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಕಳೆದು ಹೋದವು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಈ ವಿದ್ಯಾಕನ್ಯೆಯ ವಿವಾಹವು ಆಗೇ ಆಗುವದು ಎಂತ ಜನರು ನಂಬಿದ್ದರೂ ಯಾವದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ಕಾಲಹರಣವಾದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಏನಾದರೂ ಅಶುಭ ಸಂಭವಿಸುವದೋ ಏನೋ ಎಂತ ಜನರಿಗೆ ಸಂಶಯದ ಭೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನೇನೂ ಚರ್ಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈಶೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಜನರ ಸಂಕೇತದಂತೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರವು ಕೊಟ್ಟ ವಚನದಂತೆ ಬರುವ ಜೂನ ೨೦ ನೇ ತಾರೀಕಿನ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಈ ವಿವಾಹದ ಶುಭಮಂಗಲ ಸಾವಧಾನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಬಯಸುವೆವು

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಹೊಂದಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮೈ ಮುದುಗಿಸಿ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೊದಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಂತೂ ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದರಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒದುಪರಿಯಿಂದ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಗವು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗವು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವು ಶಿಕ್ಷಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನಗಳ ಕೊರತೆಯು. ಜನರ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಹಳೇ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳು ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಜನರ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಕಣ್ಣರಿಕೆಗೆ ಸಹ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವು ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂಬುವದು ಮತ್ತೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜದ ಜನ್ಮವು ೧೦—೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಆಗಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಸ್ತಾರವು ಸಹ ಈಗಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಅಷ್ಟೊಂದಿಗೆ ಬಹಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ನಾಮದಾರ ಮಿ॥ ಬೆಳವಿ ಮತ್ತು ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ರೊದ್ದ ಇವರು [illegible]ಚ್ಚರಾಗಿ ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡದ್ದೇ ಸುದೈವವೆಂತ ಹೇಳಬೇಕು ಇವರಿಬ್ಬರ ಸಾಹಸ ಮತ್ತು ನಾಮದಾರ ಹಿಲ್ ಸಾಹೇಬರಂಥ ವಿದ್ಯಾ[illegible]ಕ್ತವಾತಿಗಳ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಜನರ ಔದಾರ್ಯದೃಷ್ಟಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಈ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವು ಬೇಗನೇ ಬಂತೆಂಬುವದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವು. ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ರೊದ್ದರವರು ಮಾಡಿದ ಪರಿಶ್ರಮ, ಸಾಹಸ ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವರ ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಜನರು ಮರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವು ಅವರಿಗೆ ಸದೈವ ಋಣಿಯಾಗಿರುವದು. ನಮ್ಮ ಲಿಂಗಾಯತ ಬಂಧುಗಳ ಚಾಲಕರಾದ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ಅರ್ತಾಳರವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದ್ವೈತವನ್ನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪೂರ್ವಕ ಮರೆತು ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ನೆರವಾದದ್ದು ಅವರ ದೇಶಪ್ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಎಂತ ನಾವು ಯಾಕೆ ತಿಳಿಯಬಾರದು?

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಫಾಯಿದೆಯಾಗುವದೆಂತ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಾಯಿದೆ ಧಾರವಾಡದೊಳಗಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ ಆಗುವದೆಂತ ಯಾಕೆ ಹೇಳಬಾರದು? ಧಾರವಾಡದೊಳಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕಸುಧಾರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಸತಿಗೃಹದಲ್ಲಿ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದುದನ್ನು ಅವನ್ನು ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಯಾರು. ‘ಆಚಾರ್ಯರ ಮಗನಾಗಿ ಪುರಾಣಿಕರ ಅಳಿಯನಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟನಾದರೆ ಎಮ್ಮೆ ......’ ಎಂಬಂತೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾದಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರು— ಅಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರವು, — ಈ ಮಂದಿರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವಸತಿಗೃಹದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಔದಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ತೀರ ವಿಪರೀತವಾದಂಥ, ಧಾರ್ಮಿಕವೆಂತ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ, ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳ ಗೊಂದಲವೆಷ್ಟು? ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಸ್ಕಾರವು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಎಂತಲೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುವದು. “ಇಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಡ ಅಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಬೇಡ” ಎಂಬ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಸನಗಳು ಎಷ್ಟು ಅಪಮಾನಕರ ಮತ್ತು ನಿಂದ್ಯ ವಿದ್ದವೆಂತ ಆ ವಸತಿಗೃಹದೊಳಗಿನ ಸಹವಾಸದ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗಾಗಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರಿಗಾಗಲಿ ದೂಷಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜವೇ ಅಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದದೆ. ಈ ಅಪ್ರಕೃತ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಾವು ಚರ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೇನಂದರೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಇಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳು ದೂರಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜದಂಥ ಉಚ್ಚ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಮಾಜದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಪರಿಯಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹಳೇ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದು. ಜನರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಪುರಾಣಮತದ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಸುಕರಾದರಾಯಿತು. ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯೇ ನಿಜವಾಗಿ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಆದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ಧಾರವಾಡದೊಳಗಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಹ ಫಾಯಿದೆಯಾಗುವದೆಂತ ನಾವು ಹೇಳುವೆವು. ಈಶಕೃಪೆಯಿಂದ ಈ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಚಿರಕಾಲ ಬಾಳಲಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ನಿರಂತರ ವಿದ್ಯಾಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಅನುಕೂಲತೆಯಾಗಲೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಈ ಸ್ವಾಗತ ಲೇಖವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಪರಿಷತ್ತು.

ಕಳೆದ ತಾ। ೧೭ನೇಗೆ ನಾಶಿಕದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಪರಿಷತ್ತು ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಬೆರಿಸ್ಟರ ಬಾಪ್ಟಿಸ್ಟಾ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಿಂದ ಜರಗಿತು. ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಿಂದ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವೇನಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯು ಮೊದಲು ಖಾಸಗಿ ಎಂದು ಜಾಹೀರುಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತತ್ಪರರಾದ ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಟ ಹಿಡಿದಿದ್ದರಿಂದ, ಈ ಹಟಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು ಸಭೆಯ ಖಾಸಗೀ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತೆಗದು ಹಾಕಿ, ಪೋಲೀಸರನ್ನೂ, ಜನರನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಪರಿಷದೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಪೋಲೀಸರು ಎಂಥ ವಿಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆಂಬುವದು ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇರಲಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಯಾನೆ ಹೋಮರೂಲವು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಕಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಉಪಕಾರಿ ಎಂತಲೂ, ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕೊಡದಿದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಅಮೇರಿಕೆಯನ್ನೂ, ರೋಮನರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಕಳಕೊಂಡರೆಂತಲೂ, ಖರೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕೊಡುವದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಇತಿಹಾಸವು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೃತ್ಯಗಳ, ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊಡುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಮಹಾಯುದ್ಧದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಯೋಗ್ಯ ಬೋಧ ಪಡೆದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಕೊಡದಿರಲಾರರೆಂತಲೂ, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಿದ್ದದರಿಂದ ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಸಿ ಯಾನೆ ಅಧಿಕಾರೀ ವರ್ಗದವರ ಏಕ ತಂತ್ರೀ ಕಾರಭಾರವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ರಿಪೋರ್ಟು ಓದಲಾಯಿತು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಭಾಸದರು ೧೪ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೀರಿದ್ದರೆ ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ೩೦೭೪, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ೫೫, ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ೧೦ ಇರುವಾಗ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ೪ ಮಂದಿ ಯಾಗಿರುವರು. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಂಥ ನಿದ್ರಾವಸ್ಥ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿಂದ ಸಭಾಸದರು ಸಿಕ್ಕಿದರು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಸಂಗತಿಯು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಲೋಕ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂತ ಯಾಕೆ ಹೇಳಬಾರದು? ನಾಲ್ಕು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರ ಪೈಕಿ ರಾ॥ ಎಸ್. ಕೆ ಕೊಪ್ಪೀಕರವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು. ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಂಜೂರಾದ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಖೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ನಾ॥ ಬೆಳವಿಯವರು, ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಮತ ಜಾಗ್ರತಮಾಡುವರೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಂಡಳವನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಠರಾವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ “ನುತಿ ಮೇರೆಗೆ

ಲೋಕ॥ ಶರ್ಮ್ಮಯೋಗೀ ಟಿಳಕರವರು, "ಬರೇ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಯುಕ್ತ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ, ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹೆದರಬಾರದೆಂತಲೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಠರಾವನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವದೆ ಈ ಸಂಘವಾಗಿದ್ದದರಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭಾಂತರ್ಗತ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂತಲೂ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂತಲೂ ಹೇಳಿ" ಸ್ವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನು, ಎಲ್ಲ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆಂದು ಮೆರೆಯುವ ಮಹನೀಯರು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಸ್ವರಾಜ್ಯವಿಷಯದ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಬಿಡಿಗೊತ್ತಿ ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಸಭಾಸದರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡುವರಾಗಿ ನಂಬಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖವನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆವು. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ವಿಷಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾದವರು, ಚಿಟಣೀಸ, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘ, ಪುಣೆ, ಇವರಿಗೆ ಬರೆಕೊಳ್ಳುವದು.

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಯುದ್ಧ ಕಾಲದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಮರ್ಯಾದೆಯು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತವಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ನಿಶ್ಚಿತ ಉತ್ತರವನ್ನು ತಿಳುಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮುದ್ರಣಲೇಖ (Press note) ವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯ ಸರಕಾರದ್ದು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳು ಸರ್ವಮಾನ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೂ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆದರಿಸಿ ಬೇಗನೇ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರಬಗ್ಗೆ ನಾ॥ ವಿಲ್ಲಿಂಗಡನ ಧೊರೆಗಳಿಗೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ನಾವು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕ್ರೊನಿಕಲ್ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಆರೋಪಗಳೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ನಿರಾಧಾರವಾಗಿಯಾದರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕು, ಎಂತ ಸರಕಾರಿ ಧ್ವನಿತಾರ್ಥವು ಜಾಹೀರಾಗಿದೆ ಆದರೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದಲ್ಲ— ರಾಮಪುರ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಷ್ಯಕ್ಷಾಹಿ ಡಿ. ಮನೇಜರರು ನಾತ್ವಿಕ ವತ್ತಾಯದ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯದ ಭರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ವ್ಯಥಾಗೊಂದಲವು ಎಂದೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ ಸರಕಾರದ ಸಂಗಡ ಕ್ರೊನಿಕಲ್ ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರಿಗೂ ಲೋಕಪಕ್ಷದ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಕಾದಾಟವನ್ನು ನಡಿಸಿದಬಗ್ಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೨. ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೋಗತವನ್ನು ರಾಜ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದು—ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಒಂದುಪರಿಯಿಂದ ಅವರ ಹತ್ತರ ಸಂಭಾಷಿಸುವದು, ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ರೀತಿಯಂತೆ "ಅರ್ಜಿ" ಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ. ನಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವ ಇದೊಂದು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನವು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಯಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯುವದೊಂದೇ ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವು. ಈ ಅರ್ಜಿಯ ಸಾಧನವನ್ನು ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಏನೂ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಅರ್ಜಿದಾರರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ತಮ್ಮ ದುರ್ಭಾಗ್ಯವನ್ನೇ ದೂಷಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವು. ಇಂಥ ಅವಿಚಾರದೊಳಗೆ "ಹೆಸರಿಲ್ಲದ" ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ದೊಡ್ಡ ಅವಿಚಾರವು. ಈ ವಿಷಯವು ನಮಗೆ ಸೂಚಿಸಲು ಕಾರಣವೇನಂದರೆ ಸಿದ್ದಾಪುರದೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಜನರು ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಂಬಂಧದ ತಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಅರ್ಜಿಗಳಿಂದ ದೂರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಇಂಥ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದರೂ ಅರಣ್ಯರುದನದಂತೆ ಬಹಳ ದಿವಸ ಏನೂ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬದೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅವರ ಸುದೈವದಿಂದಲೇ ಫೋರೆಸ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಕಸ್ಮಿಕ ಕಾರಣದಿಂದ ಜನರ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಆದಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಿದ್ದು ಅಭಿನಂದನಾಸ್ಪದವು ಆದರೆ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಾವು ಸೂಚಿಸುವದೇನಂದರೆ, ಅವರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೂರುಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವದಸ್ತೂರ ಸಹಿನಿಶಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯುಂಟಾದರೆ ಅಂಥ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಹಿನಿಶಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ತೀರ್ಪು ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಕರ್ತವ್ಯಬದ್ಧರಾಗಿಯೇ ಇರುವೆವು. ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನು ಇಡುವದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರ ಮುಂದೆ ಇಡುವದು? ಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸದಿರುವದು ವೃತ್ತಪತ್ರದ ಧರ್ಮದಂತೆ ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವದೆ. ಖಾಸಗಿ ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅರ್ಜಿದಾರರೆಲ್ಲರು ತಿಳಿದಿರಲಿ.

೩. ಕಳೆದ ಜೂನ ೧ ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಕುಮಟಾ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಡೀಪೋವನ್ನು ಹೊಸ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರು ನಡಿಸಹತ್ತಿರುವರು. ಈ ವರ್ಷದ ಡೀಪೊ ದುಕಾನು ಹೊಸದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ವರ್ತಕರು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಹಳೇ ಪರಿಚಯದವರೇ. ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ದುಕಾನವೆಂತಲೋ ಏನೋ ಗಿರಾಕಿ ಜನರು ಒಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮುಂಚೆಯೇ ನಡುಗುತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಃಪ್ರವೇಶವಾದವರಿಗೆ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಿಡುಬಿರುಸು ಮಾತುಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಗುತ್ತವೆಂತ ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ (೧) ಕಟ್ಟಿಗೆ ತೂಕ ಮಾಡುವ ಮಜೂರಿ ಗಿರಾಕಿಯೇ ಸಹಿಸಬೇಕು. (೨) ವರ್ತಕರು ಕೊಟ್ಟಷ್ಟೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. (೩) ಮಣಕ್ಕೆ ೪ ಆಣೆವರೆಗೆ ಯಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದರದಿಂದ ಮಾರಲಿಕ್ಕಾಗುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬರೇ ೩ ಆಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಬಗ್ಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಆಭಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಎಂಬ ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳ ಯಥಾವಿಧಿ ಮನ್ನಣೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ದುಕಾನದಿಂದ ಹೊರ ಬೀಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಜನರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೇಳಾಡುತ್ತಾರೆ. ಡೀಪೊ ನಡಿಸುವ ಸರಕಾರಿ ನೇಮುಗಳು ನಮಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಇಂಥ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರವು ಎಂದೂ ವಿಧಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂತ ನಮಗೆ ಖಾತ್ರಿಯದೆ ಆದಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ತಕರು ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ಯಾರೆಂತ ನಾವು ಏನೂ ನಂಬುವದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಕಶಿಕ್ಕಂತೆ ೩ ಆಣೆಯ ದರವನ್ನು ೪ ಆಣೆಗೆ ಏರಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸರಕಾರವು ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಯಾವ ವರ್ತಕನಿಗೂ ಕೊಟ್ಟದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನಂಬುವ ಜನರು ಮಾತ್ರ ತಿಳಗೇಡಿಗಳು. ಜನರ ದೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವಿದ್ದರೆ "ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಹತ್ತರ ಬೆಲ್ಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೆಲ್ಲದಂಥ ಮಾತು ಇಲ್ಲವೇನ.?" ಎಂಬ ಗಾದೆ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಗೆ ತಂದು ಸವಿಮಾತುಗಳಿಂದಾದರೂ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಪಡಿಸುವ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ವರ್ತಕರು ತೋರಿಸುವರಾಗಿ ನಾವು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಉತಾರು ಜನರ ಗೋಳಾಟ.

ಅಯ್ಯಾ ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಕುಮಟಾ ತಾರಿಯ ಮಕ್ತೆದಾರನು ಉತಾರ ಜನರಿಗೆ ವ ಗಾಡಿಕಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪರಿಯಿಂದ ತಾಪದ್ರವ ಕೊಡುತ್ತಾನೆಂದು ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬಂದೀತು.

೧. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ದೋಣಿಯ ಮೇಲೆ ೨ ದೋಣಿಕಾರರಂತೆ ೩ ದೋಣಿಗಳಮೇಲೆ ೬ ದೋಣಿಕಾರರನ್ನು ಇಡಬೇಕೆಂದು ಪಟ್ಟ ಶರ್ತವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಬರೇ ೨ ಜನರನ್ನು— ಅವರು ಸಹ ಚಲೋ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದವರು— ನೇಮಿಸಿ ಅಮದು ರಫ್ತುಗಳಿಗೆ ಸುಸ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು ಸರಕಾರಿ ಅಮಲದಾರರು ಬರುವ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ಪೂರ್ತಿ ನವಕರ ನಾಮೆ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲಶಿ ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸುವನು.

೨. ಸ್ವಾತ್ರಿವೇಳ್ಯಾ ಎರಡೂ ಬಾಜುವಿನಲ್ಲಿ ಕಂಬ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಲಾಟಣ ಹಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ಪಟ್ಟೇ ಶರ್ತವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಉತಾರು ಜನರು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲೇ ನೀರಲ್ಲಿಳಿದು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೩. ಇಳತವಿದ್ದಾಗ ಹೊಳೆ ದಾಟ್ಯು ಬಂದ ಅಜ್ಞ ಜನರಿಗೆ ವ ಗಾಡಿಕಾರರಿಗೆ ಗೈರಸಮಜೂತಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಹಾಸಲು ವಸೂಲುಮಾಡುವನು

ಇಂಥ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಉತಾರು ಜನರು ಕೇಳಿದರೆ, ಈ ವರ್ಷ ಗುತ್ತೆಯ ಮೊಬ್ಲಗು ಹೆಚ್ಚಿರುವದರಿಂದ ಪಟ್ಟೆ ಶರ್ತುಗಳಂತೆಯೇ ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆಯುವದು ಎಂತ ಸಡಪೋತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವನು.

ಈ ರೀತಿ ಪಟ್ಟೆಯುಳ್ಳಿರುವ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಬಿರ್ಜ ಗುಳಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಇಂಥ ಪ್ರಕಾರವು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ನಡೆದಿದ್ದರೂ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನೋಡಿ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿ ಕುಮಟೆಯ ವ ಕಲಬಾಗದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ಲೋಕಲ್ ಫಂಡ ಸಬ್ ಓವರ್ಸೀಯರರು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಿರುವರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಗತಿ ಏನಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲಾ. ಈಗಾದರೂ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವರಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ,

ತಮ್ಮ ವಿಧೇಯ,

ತಾ. ೨೮-೫-೧೯೧೭. ಜನರ ಹಿತವಾದಿ.

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

—ಮೈಸೂರಿನ ರಾಯರ ಜನ್ಮದಿವಸದ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ನೆರೆದ ದರಬಾರದಲ್ಲಿ ನರ್ತಕಿಯರನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲವಂತೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಈ ಶುಭಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರವೇಶವಾಗಬಾರದೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿರುವರು. ಇದು " ಪೂಜ್ಯವೋ, ತ್ಯಾಜ್ಯವೋ ! "

ಅಮೇರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಚ್ಚ ಪದವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಡಾ| ಲಿಂಗೇಶ ಮಹಾಭಾಗವತ ಕುರ್ತಕೋಟಿ, ಪಿಎಚ್. ಡಿ. ಇವರು ಕರವೀರ ಮಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಾದರು.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ತಿಂಗಳದ ೧ ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ 'ಮಹಮ್ಮಡನ್ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ' ಸ್ಥಾಪನವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಕಲಿಸುವರು. ಈ ನೂತನ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಚಿರಾಯುವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ವನಗಾವಲುಗಳಿಂದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕ್ರಯ ಕೊಡದೆ ಕೊಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರವು ಅಪ್ಪಣೆಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಜರ್ಮನರು ತಮ್ಮ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಅವುಗಳ ರಸದಿಂದ ಸಾಬೂನು, ಗ್ಲಿಸರ್ಯಾನ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವರಂತೆ!

ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಯುದ್ಧ ಸಾಲದ ವಾಗ್ದಾನಗಳು ೩೦ ಕೋಟಿಯ ಸಮೀಪ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ!

ಇಹ ವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ರೋಹಿಣೆ ನಕ್ಷತ್ರದ ಮಳೆಯು ೫-೬ ದಿವಸ ಸುರಿಯಿತು. ಮೃಗಶಿರೆಯು ಸಹ ಚಲೋ ಅನುಗ್ರಹಮಾಡುವದೆಂತ ಚಿನ್ಹಗಳು ತೋರುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟರೊಂದಿಗೆ ಮಳೆಯು ೧೯-೨೯ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಜನರು ವಾರ್ಷಿಕ ನಿಯಮದಂತೆ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತ ಹತ್ತಿರುವರು.

ಕೈಲಾಸವಾಸಿ ಗಣಪತ್‌ವೆಂಕಟ ಸುಬ್ಬಾ ಭಾಗವತ ಇವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ತಾಲೂಕ ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಮಿ|| ಮಂಜುನಾಥ ದೇವರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗೆ ಮಿ|| ಎಮ್. ಬಾಬಣ್ಣಾಕಾಮತರನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುವರು.

ಅಗ್ನಿರ ಬೋಟಿಯ ಮೇಲಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮಹಾಲು ಹೋಗದೆ ಇದ್ದು ಅದು ಈಗ ಗಾಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾವೇರಿಯ ಮೇಲಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಇಳಿಯತಕ್ಕ ಮಹಾಲು ಸಹ ಇಳಿಯದೆ ಕಾರವಾರ ಬಂದರದಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಗಾಡಿಗಳಮೇಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಬೇಕಾಯಿತು. ಕಾರವಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಮಹಾಲಿನ ಗಾಡಿಗಳ ಪೈಕಿಂ ಒಂದು ಗಾಡಿಯು ಉರುವಳೆ ತಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲು ಸಹಿತ ಮುಳುಗಿತು. ಆ ಮಹಾಲು ಪೂರ್ಣ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತು.

ಕುಮಟೆಯ ತಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಸ್ವತಃ ದೋಣಿ ತೆಗೆದು ಹೋಗುವಾಗ ಮುಳುಕಿದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರು ಅವನನ್ನು ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯ ಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಸಂಬಂಧ ಚೌಕಶಿ ನಡದದಂತೆ.

ಹೆಗಡೆಯಲ್ಲಿ ದನಗಳ ರೋಗವು ಬಹಳೇ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಪಶುವೈದ್ಯರನ್ನು ಬೇಗನೇ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕಾರವಾರ.—ಕೋ| ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಭೆಯಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೧೦೫೭ ರೂಪಾಯಿ ಮುನಾಫೆಯಾಯಿತೆಂದು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಡಿವ್ಹಿಡೆಂಡ ಶೇ| ೬|. ರಂತೆ ಕೊಡುವದೆಂತ ನಿಶ್ಚೈಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾರವಾರ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ಮೆಟ್ರಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಉಮೇದವಾರರು:—

Students & Exstudents.

Bijur G. R., Divekar V. R., Wagle P. V., Wagle V. V., Wagle S. A.. Palekar M. B., Narvekar R. M., Kaikini S. S., Koppikar S. K., Yardi M. R., Nadkarni S. G., Kasarkod B. R., Shanbhag D. V., Kamat P. S.

ಸ್ಕೂಲ ಫ್ಯಾನಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರು:—

(Bombay:—) Dhopale P. V., Gokarn S. M., Kayasare G. V., Mankikar D. M., Marballi B. R., Nadakarni N. S., Nadkarni D. S., Nagarkatti R. S., Nayak L. S., Shanbhag D. V.,

(Dharwar:—) Stalekar M. B., Naik. D. R., Naik A. P., Shenvi N. G.

ಹಳಿಯಾಳ.— (೮-೬-೧೭) ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಮೋಡಗಳು ಕವಿಯ ಹತ್ತಿವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಹವೆಯು ಶೀತಲವಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಮಳೆಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ಚಿಂತಾಕುಲರಾದ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಶಾಂತಿಯು ದೊರಕಿತು. ಬಿತ್ತುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ಊರಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಬೀಳುತ್ತಲಿದ್ದಾವೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ೩-೪ ಕೊಲೆರಾ ಮರಣಗಳಾದವು; ತಾಲೂಕಿನ ಹವಾಮಾನವು ನೆಟ್ಟಗಿದೆ. ಮಳೆಯ ಪೂರ್ವಚಿನ್ಹಗಳು ಕಾಣಹತ್ತಿವೆ;

ಡೇ ಕ. ಮಿ|| ಜೋರಕರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ವಾರಲೋನ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಕಾರರ ಭರ್ತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಭೆಗೂಡಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವದು ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀಮತ್ ಕವಳೆ ಮಠದ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಭೆಗೂಡಿ ಸ್ವಜ್ಞಾತಿಯ ವೈದಿಕರ ಕಡೆಯಿಂದಲೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಯಂವಾಗಿ ನಡಿಸುವದೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅವರ ವೇತನ ವೆಚ್ಚದ ಕುರಿತು ಚಿರಂತನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದೆ ಕಮಿಟಿಯು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ತೆರಳಿತು.

ಜಂಗಲ್ ಕೂಪುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಸವಾಲು ಬಾರದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಂಪಾರ್ಟಮೆಂಟಗಳು ಪುನಃ ಸವಾಲಿಗೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಗಾಡಿಗಳು ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಬಹುದು.

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಟಾಲಿಯು ಸಾನಜಿಓವ್ಹಾನೀಯನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಮರ್ಡಾವನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಟ್ರೀಸ್ಟದ ಹತ್ತರ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸೇನಾಧಿಪತಿಯು ಮತ್ತ ಹೊಸ ಸಮರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ರಶಿಯಾದಲ್ಲಿಯ ಸೈನಿಕರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ತಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಕೆಲ ತಿಂಗಳು ಹೋದಾವು. ಕೆಲ ಜಿಲ್ಹೆಗಳಂತೂ ಸದ್ಯದ ರಶಿಯನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳುವದೇ ಇಲ್ಲ. ಕೂಲಿಕಾರರಲ್ಲಿ ಅಸಮಾಧಾನ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿಯ ಯುದ್ಧಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಾನರ ಮೇಲೆ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ತುಪಾಕಿ, ಮದ್ದುಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸದೆ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಘಾತಮಿ ಕೊಟ್ಟರೆಂಬ ಆರೋಪ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವದು.

ಇಂಥ ಘಾತಮಿದಾರರನ್ನು ಕೈಸರನು ತನ್ನ ಕುಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮೇಲೆ ರಶಿಯನರಿಗೆ ಸೋಲಾದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗದಂತೆ ಹೊಸ ಸರಕಾರವು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡಿಯದೆ. ರಣಶೂರ ಬ್ರುಸಿಲಾಫರು ಸೇನಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು?

ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಮಂತ್ರಿ ಮಿ. ಬಾಲ್ಫೋರವರು ಹೋದಂದಿನಿಂದ ಉಭಯರಾಷ್ಟ್ರಸ್ನೇಹವು ದೃಢವಾಗಿದೆ. "ಸ್ವರಾಜ್ಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಏಕಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಗಾಗಿ ನಾವು ಜಗಳಾಡುತ್ತೇವೆ"ಂತೆ ಅವರು ಒಟಾವಾದಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು.

ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ಅರಸು ಯಾರೂ, ಯಾರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಕರಾರಿನಮೇಲೆ ತಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ.

ಅತ್ಯಾಚಾರ.— ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೨೩ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗಗಳನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿದರು. ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೋಟಗಳಂತೂ ಜಲಸಮಾಧಿ ಕೊಂಡುತ್ತಲಿವೆ. ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಬೋಟಿಗೆ ೭ ಬೋಟಗಳು ಸಮುದ್ರ ತಳಕ್ಕೆ ಹೋದವು. ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಆಸ್ಪತ್ರಿ ಹಡಗುಗಳ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನೆವದಮೇಲಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವೈಮಾನಿಕಹಲ್ಲೆ.— ೧೬ ವಿಮಾನುಗಳು ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಆಗ್ನೇಯ ಭಾಗದಮೇಲಿನ ಶಹರದ ಮಾರ್ಗಗಳಮೇಲೆ ಬಾಂಬುಗಳನ್ನು ಒಗೆದು ೭೬ ಜನರನ್ನು ಕೊಂದರು; ಮತ್ತು ೧೭೪ರನ್ನು ಗಾಯಪಡಿಸಿದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಹಳೇ ಮಾಲು ನಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೩ ವಿಮಾನುಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ವೈಮಾನಿಕರು ನೆಲ ತೋರಿಸಿದರು.

ಅ| ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ತಾ ೨ ನೇ ಜೂನ ವರೆಗಿನ ಯುದ್ಧಸಾಲದ ರಕಮುಗಳು.

ತಾಲೂಕು	ವಾಗ್ದಾನಗಳು	ವಸೂಲಾದದ್ದು
ಶಿರ್ಶಿ	೧,೭೯,೩೪೬—೪	೮೯,೫೦೮—೦
ಕುಮಟಾ	೧,೪೧,೮೬೧—೧೨	೬೨,೮೭೬—೦
ಸಿದ್ದಾಪೂರ	೧,೦೫,೯೭೨—೦	೫೮,೦೨೪—೦
ಹೊನ್ನಾವರ	೧,೦೦,೮೫೬—೧೨	೨೭,೩೨೯—೪
ಭಟ್ಕಳ	೪೦,೦೬೨—೮	೧೩,೦೧೮—೪
ಅ|ಕ| ಆಫೀಸರರು	೨,೭೧೩—೪	೨,೩೫೭—೪
ಜುಮ್ಲಾ	೫,೭೦,೮೧೨—೮	೨,೫೩,೧೧೩—೧೨

ಟಿ. ಜಿ. ಮಕಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ, ಸ್ನಾಯುಗಳ ನೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಸೆಡತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕೊಲೆರಾ, ಬೀಗು, ಬಾಣಂತೀರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡತ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯುವದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ ಕಿ. ೧|| ರೂ. ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಒಂದೇ ಸರ್ತಿ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ. ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ದದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮಬಾಮ:— ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇನಾಯಿ ರೋಗಗಳ ತುಳಗಳು, ಉರಿ, ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು.

ಬಾ. ಕಿ. ೧೨ ಆಣೆ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಪತ್ತೆ:—

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುಲಾರ್ ಮುಂಬಯಿ,

Printed & Publi ed by Ky shnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kuinta.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1-0-0.
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-6-6.
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-9.

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्न ब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ, ಪ್ಯಾಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0. ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1270

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೭ ಮಾಹೆ ಜೂನ, ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೧೯.

ಗೃಕ್ಷಪ್ ಪ್ರಿಪ್

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂತ್ರಗುಚ್ಛ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. ವಿ. ಪಿ. ಬೇರೆ.
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0. ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ.
ವಿಳಾಸ.- ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು.

ಟಿ. ಜಿ. ಮಹಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಗಡಿ, ಸರಗಳ ಕ್ಷತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕೊಲೆರಾ, ಬೀಗು, ಬಾಣಂತೀರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ. ಬಾಟ್ಲಿ ಕಿ. ೧|| ರೂ. ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಒಂದೇಸರತೀ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ. ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೇವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ಪದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮಬಾಮು:— ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸುಬು ರೋಗಗಳ ಕುಳಗಳು, ಉರಿ, ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು.

ಟಾ. ಕಿ. ೧೨ ಆಣೆ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಪತ್ತೆ:—

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ,

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय साने. बुधवार नं. २३४, पुणें. ज्योतिषाचीं कामें सूक्ष्म तऱ्हेनें केलीं जातात. विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारें.

ಬೇಕು! ಬೇಕು!!] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ. [ಬಾತ್ಮೀದಾರರು !!!

ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ನಿಜವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೂರೈಸುವ ಬಾತ್ಮೀದಾರರು ಬೇಕು. ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮಟಾ.

ಈಗ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❀ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❀

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ನಾಶಿಯಾಗುವವು. ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು. ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಶ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ಕ್ಷಯವಾಗಿ ಪೂರವಾಗಿ ರೋಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೪ ದಿವಸ ನಾಕಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು. ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೪|| ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೩೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು. ೩೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ.

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಶಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ. ಬೀ. ಜವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ಪಶೆಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ,

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ನೆಂಮಜೇಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ನೇಮಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು. ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೩೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧೀಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ. ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು.

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು. ಡಬ್ಬಿಗಳು ಸಿಗುವ ಪತ್ತೆ :—

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರ್ಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರ್ಸ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ).

Notice.

The old wooden bungalow of the District Superintendent of Police at Karwar, will be sold by public auction on the 10th July 1917 at 8 A M The sale will be held in the premises of the said bungalow The intending bidders are requested t attend the sale at the time and place mentioned above The conditions of sale will be available for perusal in the undersigned's office and in the offices of the P W D Sub Divisional Officers Karwar Kumta Yellapur Sirsi and Haliyal on all days from 11 A M to 5 P M except on Sundays and holidays

N. N. Ayyangar.

Executive Engineer, Kanara

ಜಾಹೀರನಾಮೆಯು.

ಹೊನ್ನಾವರ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕ್ಲಿ ಪದ ಕ್ಕೆ ೧೫-೦-೦ ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರಿನ ಆಕ್ಟ್ರಾಯ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರದ ಜಾಗಾ ಖಾಲಿ ಉಂಟು ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಿ ಲೋ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಬಿಲ್ಲಾಪ ತರುಣ ಉಮೇದವಾರ ನ್ನು ನೇಮಿಸತಕ್ಕದ್ದದೆ ಕಾರಣ ಸದರಿ ಜಾಗಾ ಅ ಪೇಕ್ಷೆಮಾಡುವ ಉಮೇದವಾರರು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಅಕ್ಷರದ ನಮೂನೆ ವ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳ ಸ ಗ್ತ ಇಟ್ಟು ಈ ಜಾಹಿರನಾಮೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ೩ ದ ತಿಂಗಳ ಒಳಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಲೇಖಿ ಅರ್ಜಿ ತರಾದ ತಕ್ಕದ್ದು ಅದವಾ ಸಮಕ್ಷ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು

ತಾರೀಕು ೨೦-೬-೧೯೧೭

R. R. Divekar.
Vice President
Municipality Honawar

War Loan Progress Report for the week ending 16-6-1917

KARWAR SUB DIVISION.

Taluka	Promised	Investment
Karwar	1,14,174-4	68,992-0
Haliyal	1,01,029-0	35,216 4
Supa	24,239-4	23,963-0
Yellapur	31 835-0	20,820-0
Ankola	59 992-8	8 866 0
Mundgod	27,080-0	7 324-12
Total	3 58,350-6	1 65,179-0

SIRSI SUB DIVISION.

Taluka	Promised	Investment
Sirsi	1 83 855-0	1,13,971-4
Kumta	1,47,787-4	82,642-12
Siddapur	1,07,902-0	79,247-0
Honavar	1,05,972 0	35,210 12
Bhatkal	42,371-4	18,545 12
Asst Collector & staff	2713-4	2,357-4
Total	5,90 600-12	3,31,974-12

NAMES OF GENTLEMEN WHO HAVE PROMISED Rs 5000/ AND ABOVE

1 Rao Saheb Gopal Anant Giri, Haliyal 25,000
2 Mr Channappa Adivappa Kittur, Haliyal 10,000
3 „ Mangeshrao S Mirjankar, Kumta 8 100
4 Dattatraya Yeshwant Deshpande Haliyal 8,000
5 Bhavanishankar Sadashiv Wagh Karwar 8,000
Rao Saheb P N Pandit 7,400
Mr Dhanappa Padmappa Alur, Sirsi 6 000.
8 Wamanrao Deshpande, Haliyal 6 000
9 N B Muzumdar Karwar 5,400
10 Vithal Das Shanbhag, Honawar 5 075
11 Shri Madhuleshwar Dev Banwasi, Sirsi 5,000
12 Mr Sadashiv Venkatraman Hante Kumta 5 000
13 Handas Dayal Shet Kumta 5 000
14 N N Ayyangar Karwar 5 000
1 Khan Saheb Dadabhoy Karwar 5000
16 Mr Krishnarao Deshpande Haliyal 5 000

THE KANARA NEWS

27th June 1917

" Act—act in the living present Heart within, and God o'er head

The Karnatak College.

After all the Karnatak College is an established fact For long it was a standing grievance that the Karnatak was practically neglected in point of facilities of higher education Attempts were made to get the grievance redressed and the question was hammered in the council and outside that by the leaders of the Karnatak with all vehemence Thanks to the leaders—specially to Rao Bahadurs Rodda and Rudra Gowda & the Hon Mr Belvi for the zealous & single minded efforts to the public for their ready response to the spirit-stirring appeal for funds, and last but not least to the Government for crowning those efforts with success by starting the College Fortunate is the college in having for its Principal a gentleman of the highest calibre, wide sympathies, and most genial disposition like Prof. Rawlinson. The College was opened the other day and is thus launched under the best auspices and has a great future before it We trust our Karnatak students will take the best possible advantage of the College & show to the world of what intelligent stuff they are made This day two decades hence, we shall note with pleasure that the educational status of our Karnatak is remarkably raised and our province is by no means lagging behind in the race of higher education God bless the institution !

Local Dispensary.

The Kumta Municipality must be congratulated on the unique acquisition they have made in Dr Vithalrao Khambatkone, the new Sub Assistant Surgeon in charge of the local dispensary. In less than four months Dr Khambatkone has won remarkable popularity by his courteous behaviour towards poor sufferers It is well known that his services are available at any moment unlike those of his predecessors One has only to visit the Dispensary to judge of his popularity by looking at the crowds of patients pre eminently poor We wonder where those unfortunate sufferers were so many years The Dispensary, it is well known had for many years been regularly deserted by the people who even went to the length of openly expressing that it had better been closed and and a large amount of money annualy expended on it saved They were so disposed evidently on account of inefficient and incompetent hands that were so long put in charge of it. To speak the truth

they looked upon the dispensary with indifference ever since the abolition of the post of Asstt Surgeon through the shortsighted policy of the then Municipal councillors It must however, be said to the credit of Dr Khambatkone that he has won back the confidence of the public and has retrieved the honour of the Dispensary by his remarkable success By the bye, we hear with regret that the petty stock of medicines which was in previous years considered more than sufficient is nearly run out owing to the constant rush of patients. We make a strong appeal to the Municipality that instead of being frightened by the incident they should make up their minds at once to sanction a decent grant for fresh stock & give the fullest benefit of a successful doctor hitherto denied to the public

Kanara s prominent contributions

In another place, will be seen the names of the galaxy of important contributors to the War Loan from Kanara. That forms the cream of Kanara s wealthier section, as judged from the amount of contributions Thanks to our Collector & other authorities concerned for having dragged some of these men from their obscurity and made them unstring their purses for a very noble and patriotic cause Does this not prove that full many a gem of purest ray serene the dark unfathomed caves " of Kanara bear It the good fortune of Kanara that some of these 'uncut diamonds" whose lustre & patriotism were lying dormant so long could be induced to come out in open day-light and exhibit their power of lending to end the war Certainly we are proud of these men Now that the spark of patriotism and enlightenment is kindled in them & they are aroused to a sense of public duty we think we may always count upon their substantial help & solid co operation in any movement of public utility set afoot in Kanara Our district need despair no more in the matter of the sinews of war in any propaganda of public usefulness Long live those pillars of Kanara's edifice to help the uplift of our benighted district.

RANDOM THOUGHTS

Our B A Result

First Class

Mr N V Nayak

Mr G V. Gollerkeri

Second Class

Mr Siddik Ismael Hassan Bapu

Mr Kuberkodi S N

Pass

Mr Kasbekar W R

Mr Shirali M S

Mr Gulwadi S S

Mr Koppikar N R

Mr Karnakar G. S

We are justly proud of our new bachelors of Art, two of whom come in the First class and two in the Second Kanara has given another proof testifying to the intelligence of its students Given opportunities they can very well vie with others if not excel them That out of 16 First Class B A s of this year, two—Messrs N V Nayak & Gollerkeri should be from Kanara alone is no small credit It is gratifying to see that one of these second class B A s is a backward Mahomedan (Navayat) from Bhatkal We offer our hearty congratulations to all these young men & wish them a brighter career Messrs Nayak & Karnakar matriculated from the local Gibb H School

Lieut Dabholkar honoured

It is a pleasure to note that Lieut A Y Dabholkar— the Mesopotamian hero- was honoured by the Bombay Goud Saraswat Samaj for his being awarded a Military Cross for gallantry He was one of the few Deccani Gowd Saraswat Brahmans that had obtained commission in the I M S He served His Majesty with devotion and zeal characteristic of his community whose traditional history is so very glowing in the matter of steadfast loyalty & gallant work as well as in pre-eminent learning and statesmanlike acumen In honouring him our Government has honoured itself & the community to which he belongs.

Mr Savoor, the Wrangler

Mr S R Savoor s success as a Wrangler of the Cambridge University will be hailed with unmixed joy by our country & specially by that intelligent Gowd Saraswat community to which he has the honour to belong Mr. Savoor comes form a very notable Saraswat family of Mangalore being related to Rao Bahadur S. Mangeshrao, retired Professor of the Madras Presidency College and deserves to be highly congratulated on his brilliant success It is redounding to the credit of South Canara that it could produce a wrangler of no mean distinction & prove to the world that the community is as prolific of First Class mathematicians as of eminent Judges, noted Lawyers, famous Doctors and well read Scholars We welcome him heartily

A grateful correction

A friend informs that Subhedar Buddan Khan who has earned a Khan Bahadurship for his military achievements is a native of Sadashivagad The Government Gazette made no mention of his native district hence our misunderstanding We gladly hasten to make this correction We congratulate the Khan Bahadur on the distinction he has won and thank the Government for selecting a military man in preference to a host of other aspirants

The Sea shore Road.

The road from Kasarkod to Bhatkal along the sea shore is as bad as bad could be It is practically washed away by the rains in many places & many of the culverts are in such a delapidated condition that some have already given way and some more want to follow suit— to the great inconvenience and discomfort of the travelling public and the cart traffic We have personally

visited the line and can specify and even quote numbers if necessary of culverts totally or partially broken The double gutters between miles 61 & 64 are not cleansed & repaired Will the authorities concerned enquire into the matter & set matter right for the good of the public? We hope they will

The Bench Magistracy

A vacancy in the local honorary Bench has made idle prophets astir and the powers of nomination are nearly arrogated to itself by dame rumour These prophets and their dame should know that British justice is the bulwark of British Rule and is surely not a matter to be trifled with in the manner they would foolishly expect us to believe It is natural that the Government should feel the awful weight of its responsibilities in the matter and wait so long in making the wisest choice The credentials of candidates recommended for the honor will have to be scrupulously scrutinised, their aptitude and ability to understand and administer criminal law and, above all, their moral uprightness and strength will have to be carefully looked into. This must and will determine the choice In short, it is the moral man and not the material one that should adorn the seat The higher the powers of the Bench, the harder is the task The existing constitution of the Bench requires strengthening and the new nomination must more than make up for its strength We fervently hope that the Government will see that we shall have a right man in the right place

To,

The Editor of

'THE KANARA NEWS," KUMTA.

Sir,

An appointment of a clerk on a monthly salary of Rs 8 is lately made in the Edward School, Ankola I strongly protest that the appointment is objectionable in every way

In the first place the said post is quite superfluous For, to quote only one instance among many, in the Gibb High School Kumta which is a considerably bigger institution than the Edward School and where naturally the clerical work too must be enormously heavier, no special clerk is engaged, the clerical work being done by some member of the teaching staff. Secondly the financial condition of the Edward School is very poor which is evident from the low salary which the staff draws Is it not then extremely inadvisable to thrust this unnecessary expenditure of about Rs 100 on the already starving institution? Lastly the crowning blunder about the whole affair is that the appointment is made by the Vice President of the School Committee, perhaps in anticipation of the sanction but virtually without the consent of the Committee This is indeed the last way to be adopted in such vital matters I therefore earnestly hope that now at least the other members of the School Committee will open their eyes and mend the matter at once.

ANKOLA } A well wisher
1-6-17 } of the School

A public prayer was held in all the Temples at Honavar on the 14th June 1917 at 5 p m

'May Ye Gods whom I gladly ... paid
Now render help with all your Heavenly aid
Her Arms what Gods Ye gave
Her noble cause for Nations danger save
War God help Her and the moon on high
And all the Heavenly bodies be ever nigh
Ye shall guard Her when Your praise we sing
And help Her cause and Her Allies in everything
Make all Her wars now happy may success
With golden fruit Her hope and labour bless'

[by S R K]

ಮುದ್ರಾಸ ಸರಕಾರದ ಹುಕುಮು.

ಬಿಝೆಂಟಬಾಯಿಯುರ ಬಂದಿವಾಸ

ಅರುಂಡೇಲ ಮತ್ತು ವಾಡಿಯಾ ಸಹಿತ

ಡಿಫೆನ್ಸ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಾನೂನಿನ್ವಯ, ಮ ದ್ರಾಸ ಸರಕಾರವು ಮಿಸೆಸ್ ಬಿಝೆ ೧೬ ಮೆ॥ ಅರುಂ ಡೇಲ ಮತ್ತು ಬಿ ಪಿ ವಾಡಿಯಾ ಈ ಮೂವರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದೇನಂದರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವರ್ತನದಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಂತತೆಗೆ ಅಪಾಂ ... ತುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಬಲ ಕಾರಣ ಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಹ ಅದರಂತೆಯೇ ವರ್ತಿಸುವದು ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಹುಕುಮಿನ ಮೂ ಲಕ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದಲ್ಲಾ,— ಈ ಹುಕು ಮು ಮುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ನೀವು ಯಾವದೇ ರೀತಿಯಿಂ ದ ಲೇಖನ, ಭಾಷಣ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮುಂತಾದ ವ್ಯವ ಸಾಯಗಳನ್ನು ನಡಿಸಕೂಡದು. ೧೪ ದಿವಸದ ಅವಧಿ ಯೊಳಗೆ ಮದರಾಸು ಮತ್ತು ಚಿಂಗಲಪಟ ತಾಲೂಕು ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರಕಾರವು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ೭ ಜಿಲ್ಲೆ ಗಳಪೈಕಿ ಯಾವದೇ ೧ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯಮಾಡ ಬೇಕು ಸರಕಾರಿ ಸೆನ್ಸರರು ಮಾನ್ಯಮಾಡದಂಥ ಯಾವದೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡಿಸಕೂಡದು

ಈ ವಿಷಯದ ಲೋಕಮತ.

ಮಿಸೆಸ ಬಿಝೆಂಟರು ಥಿಯೊಸಫಿಕ ಸೊಸಾಯಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಲೋಕ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದವರಾದ್ದರಿಂದ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಚಲವಲಉಂಟಾಗಿದೆ ಸ ರಕಾರದ ಈ ಕೃತ್ಯದಿಂದ ಹೋಮರೂಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಬೆರಿಸ್ಟರರೂ, ಕೌನ್ಸಿಲದ ಮೆಂಬರರೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಮುಖಂಡ ರೂ ತಡಮಾಡದೆ ಹೋಮರೂಲಿನ ಸಭಾಸದರಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಹುಕುಮನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಹತ್ತಿದವರು ಸ್ವರಾ ಜ್ಯದ ಚಳವಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಚಾಲನೆಯೇ ಸಿಗುವದೆಂತ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯ ತಮ್ಮ ನಿಷೇಧಕ ಮತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುವಾಗ ವರಿಷ್ಠ ಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಮೆಂಬರರೂ, ಸರ್ವಂಟಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಗೋಖಲೆಯವರ ಪಟ್ಟ ಶಿಷ್ಯ ರೂ ಆದ ನಾವದಾರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೇ ಳುವದೇನಂದರೆ—

" ಮಿಸೆಸ ಬಿಝೆಂಟರೂ ಅವರ ಇಬ್ಬರು ಸಹಕಾರಿ ಮಿತ್ರರೂ ನಡಿಸಿದ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಯು ಶಾಂ ತತೆಯ ಮತ್ತು ಸನದಶೀರ ದಾರಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆದಿ ತ್ತು ಅವರ ಉಪ್ಯಾಹತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ, ಮ ದ್ರಾಸ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಥಿರವಾದ ಶಾಂತತೆಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಮುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು? ... ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾ ರಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಏನೇನೂ ಉ ಹಿಸುವದು ಶಕ್ಯವಲ್ಲ ಸರಕಾರದ ಅಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥ ಆಕ್ಷೇಪಕರ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂ ಬ ಕೇವು ಒಂದಲ್ಲಿ ಅಂದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಪುರಾ ವೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಂದ ಆ ರೋಪಿಯರಿಗೆ ಆತ್ಮಸಮರ್ಥನೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತೀರ್ಪುಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಆತಂಕವೇನಿತ್ತು? ಶಕ್ತಿ ವಂತ ಸರಕಾರವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕಂತ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿ ಯುವ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದಾದರು ಕಾಯಿದೆಯ ರಾಜಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ... ಸರ ಕಾರದ ಈ ನಿರ್ಬಂಧದ ಹುಕುಮನ್ನು ತೀವ್ರ ... ದ ನಾನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತೇನೆ ... ಬಿಝೆಂಟರಂಥ ದಕ್ಷ ಚಾಲಕರಿಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದೂ ದೇಶ ... ಬಿಟ್ಟ ಧೈರ್ಯ ಶಾಲಿ ದುರಂದರನ್ನು ಕಳಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಆದ ಹಾನಿಯು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ ಲೋಕ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ... ಹೋದಷ್ಟು ... ರೂ ರಾಜಕೀಯ ... ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ದೊಳಗಿನ ಸಮಾನತೆಯ ಪದವನ್ನು ಪಾಹತುಗಳಂತೆ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಪಡಕೊಳ್ಳುವ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸಲೇ ಬೇಕು" (V S Shastri.

ಈ ವಿಷಯದ ತಮ್ಮ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಾಗ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮನಜಿರೆಂಬ ಹೋಮರೂಲ ಸಭಾಸದರು, ನಾಮದಾರ ಮಿ॥ ಎಮ್. ಎ. ಜಿನ್ನಾರವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು, ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸುವರೆ ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಮಾಡಿ, ನಾಮದಾರ ಜಿನ್ನಾರವರಿಗೆ ಲೀಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿರುವರು ಮಿ॥ ಜಹಾಂಗೀರ ಪೆಟಿಟರವರು ಸಹ ಕ್ರೊನಿಕಲ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ತೀವ್ರಶಬ್ದಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ನಿಷೇಧವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವರು ನಾಮದಾರ ಮದನಮೋಹನ ಮಾಲವೀಯರು ಅಲಾಹಾಬಾದಿನಿಂದ ಕ್ಷಣ ಸಹ ತಡೆಯದೆ ಸಿಮಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವತಃ ವ್ಹಾಯಿಸರಾಯ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಲೋಕಮತದ ಕ್ಷುಬ್ಧತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವರು ಮುಂಬಯಿ-ಪುಣೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ. ಪಂಢರಿನಾಥ ತೇಲಂಗ, ಶ್ರೀ. ಕೇಳಕರರವರು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಝೆಂಟಳ ಹತ್ತರ ಸಮಕ್ಷ ಮಾತನಾಡಿ, ನ್ಯೂಇಂಡಿಯಾ ಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕತ್ವವನ್ನು ಶ್ರೀಯುತ ತೇಲಂಗರವರಿಗೆ ಕೊಡುವದು ನಿಶ್ಚೈಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರಂತೆ ೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಜಾಮೀನಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ೨ ದಿವಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗದಿದ್ದ "ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ" ಪತ್ರವು ಪುನಃ ಚಾಲುಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೨೭ ಮಾಹೆ ಜೂನ ೧೯೧೭.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು.

ಈಗಿನ ಕಾಲವೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಉನ್ನತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಪಡೆಯುವದೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಾಗ್ವಾದಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿ ವಿಚಾರದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗೋಣವು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಸಮಾವೇಶವಾಗುವವೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಅಂಗಭೂತವಾದ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಏಳಿಗೆಯ ವಿಷಯವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಂಗತಿಯು ಬಂಗಾಲೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಗುಜರಾಥೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಮರಾಠೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು ಇದರಂತೆ ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೮ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಭೆಯು ಶ್ರೀಮತ್ ಯುವರಾಜ ಕಂಠೀರವನರಸರಾಜ ಬಾಹದ್ದೂರರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಕೈಕೆಳಗೆ ನೆರೆದಿತ್ತು ಇದೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯವಾಗಿರುವದು.

ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಮೈಸೂರ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಯ ರಾ। ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ. ಸಿ ಆಯ್. ಈ ರಾ। ಮೈಸೂರ ಸರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಪತಿ ಎಮ್ ಶಾಮರಾವ ಎಮ್. ಎ. ರಾ। ಕರ್ಪೂರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ, ರಾ। ವಿ. ರಾಮರಾವ, ಧಾರವಾಡದ ರಾ। ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಮ್. ಎ. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರೂ ಸಭಾಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು. ಅಪರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಿತ್ತು ಅವರು ಅಂದದ್ದೇನಂದರೆ– " ಈಗಿನ ಭೌತಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಜಾಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ದೇಶಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವದೇ ಸುಲಭೋಪಾಯವು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಒಂದೇ ಜನಾಂಗದವರೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ದೇಶಭಾಷೆಯೇ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿಯೂ ಚಿನ್ಹೆಯಾಗಿಯೂ ಇರುವದು" ಮುಂತಾದ ಅವರ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳು ಎಲ್ಲ ದೇಶಸುಧಾರಕರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗದಿರವು ಮತ್ತು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ " ಸುಲಭವಾದ ಹೊಸ ಕನ್ನಡದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಕವಾಗುವಂತೆ ಹಳೆ ಗನ್ನಡದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪುನಃ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೆ ಮಾಡಿ ಏಕ ರೀತಿ ಯಾಗುವ ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬಹುದು ನವೀನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಈಗ ತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಹುದು? ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವವರಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆಯುವವರಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಬೆಳಿಸಬಹುದು, ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು? ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚಾಲಕರು ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು" ಎಂತ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೂಚಿಸಿರುವರು ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಇದೇ ವರುಷ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯಲು ದ್ರವ್ಯದ ಸಹಾಯವು ಬೇಕಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಕರೂ ಬೇಕು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಗಲಿಲ್ಲೆಂದು ಅಧೈರ್ಯ ಪಡದೆ ಬಂಗಾಲೀ, ಮರಾಠೀ ಭಾಷೆಗಳ ಸೇವಕರಂತೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದುಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು ಸಿದ್ಧಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಪರಿಪ್ಲುತ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಯುವರಾಜರು ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನರಾದರು. ಅನಂತರ ಮ। ರಾ। ಎಚ್ ನಂಜುಂಡಯ್ಯನವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಎರಡು ದಿವಸ ಮಹತ್ವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕೆಲಸವು ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಮುಂದಿನಸಾರೆ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದು ನಿಶ್ಚಯವಾದದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗದೆ ಇರದು. ಎಲ್ಲ ದೇಶದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತರಂತೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಕರಿಂದ ಸಹ ಕನ್ನಡ ಮಾತಿಯ ಸೇವೆಯು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸಾಗಲಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಪ್ರಸಾರವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಲಿ ಎಂತ ನಾವು ಅನನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ೧೯೦೪ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇರುವ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಭೇದಿಸುವರೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೊಂದು ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣದವರಿಗೊಂದು ಹೀಗೆ ೨ ಸರ್ಕ್ಯುಲರಗಳನ್ನು ಜಾಹೀರಪಡಿಸಿತ್ತು ಈಗ ಪುನಃ ಅವುಗಳ ಪುನರಾವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತವೆಂತ ಕಂಡುಬಂದದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯ ಸಹಿತ ಅವನ್ನೇ ಪುನಃ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಥಮಾವೃತ್ತಿಯು ಹಳೇದಾದಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವ ತಿದ್ದುಪಾಟೆಗಳೆಲ್ಲ ದ್ವಿತೀಯಾವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವಂತೆ ಈ ಸರ್ಕ್ಯುಲರಗಳ ಹೊಸ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿದೆ ಕೆಲವರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಸ-ಹಳೆ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭೇದವು, ೯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಔಪಮ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಮುಂಚಿನ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಗೆ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಮೆತ್ತನ್ನ ಶಿವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಮರೂಲಿನ ಮೊನೆಯ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೋಡುಗಳು ಬರಹತ್ತಿವೆ. ಕರುವಿದದ್ದು ಆಕಳಾಗಹತ್ತಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಡುಗಳು ಬಾರದಿರುವದು ತೀರ ಅಪರೂಪವು ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿಚಾರಗಳ ಮೇವು ತಿಂದ ಗೋವು ಇಂಥ ಕೋಡಿಲ್ಲದೆಂದೂ ಇರದು; ಅದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಧರ್ಮವೇ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಂಥ ಚಳವಳಿಯ ಗೋವುಗಳಿಂದ ದೂರ ಇಡಬೇಕೆಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ, ಬ್ರಿಟಿಶ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯಿಂದ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಜನಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಈ ಗೋವಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಾಲನ್ನು ಯಾರೂ ಕುಡಿಯಬಾರದೆಂತ ಯಾರಿಂದಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಲಿ ಪಾಲಕರಿಗಾಗಲಿ ಹೇಳಲಾಗದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ನಡಿಯುವ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಲಕರು ಈ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಧರ್ಮದಂತೆ ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೨. " ಸತ್ಯಮೇವಜಯತೆ" ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಸಾರೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಅನುಭವವು ದೊರಕಿದಾಗ ನಮಗಾಗುವ ಆನಂದವು ಪರಮಾನಂದಕ್ಕೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರು ಬಿಹಾರದೊಳಗಿನ ಚಂಪರಣಪರಗಣಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೀಲಿ ತೋಟದೊಳಗೆ ದುಡಿಯುವ ಕೂಲಿಕಾರರ ದುರ್ಧರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅವಲೋಕಿಸಿ ಅದರ ಸತ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂತ ತೋಟಿಗಳ ವಿಲಾಯತೀ ಒಡೆಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಬೆಂಬಲದ ಕೆಲವು ಆಂಗ್ಲೋಇಂಡಿಯನರು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಅದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಮ। ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ದೂರ ಹತ್ತಿದ್ದರು. " ಗಾಂಧಿಯವರೇ ದಂಗಲಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರನ್ನು ದಂಗೆ ಎಬ್ಬಿಸುವರೆ ಕಲಿಸ್ಯಾರು" ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಇರವಿನ್ನ ಸಾಹೇಬನು ಕಲ್ಲೋಲಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಗಾಡುತ್ತಿದ್ದನು ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹದ್ದುಪಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಈ ಬಹಾದ್ದೂರನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಬಿಹಾರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ

ಯವರ ಸೂಚನೆಯೇ ಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಈ ವಿಷಯು ಪೂರಾ ಚವಕಸಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಶನು ನೇಮಿಸಿರುವದು ಕಮೀಶನದ ಪಂಚರಲ್ಲಿ ಮ। ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೂ ಸ್ಥಲದೊರೆದದೆ ಕಮಿಶನದ ಘಟನೆಯು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ, ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸತ್ಯವಿಜಯವು ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ದೀನೋದ್ಧಾರಕ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸುದೈವವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವಷ್ಟೇ ಕೃತಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಿಹಾರ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಲತೆಯನ್ನು ಸಹ ನಾವು ಹೊಗಳುತ್ತೇವೆ ಇನ್ನು ಮುಂದ ನೀಲಿ ಕೋಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡಿಯುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುವ ಹುಳುಕು ಆಟಗಳೆಲ್ಲ ಹೊರಬೀಳುವವು

೩ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಡೀಪೋಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜನರು ತಲೆಹೊರೆಗಳಿಂದ ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಆದರೆ ತಲೆಹೊರೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಸರಕಾರಿ ಜಂಗಲವು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ ಜನರಿಗೂ ಬೇಕಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳಿ ಜಂಗಲಗಳ ಹಿತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಅನುಕೂಲತೆಗೆಂತ ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಡೀಪೋಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ ಇಂಥ ಡೀಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ದರ್ಜೇನೂ ಇರಲಿ ಜನರ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೊರತೆ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನೂ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿರುವದು ಸರಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಕರ್ತವ್ಯವು ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಭಟ್ಕಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುವದು ಅಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೋ ಸರಕಾರವೇ ನಡಿಸುತ್ತದೆ ಪೇಟೆ ದುಕಾನು ಶಹರದಿಂದ ೪–೫ ಮೈಲು ದವಷ್ಟು ಅತ್ತಿತ್ತ ಜಂಗಲವು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಏಕೆಗಳು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಮಾರಂಭದೊಳಗಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಮನೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಊಟದ ಮಾತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಕಾದಶಿ ಹೀಗೆ ಯಾಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು ಊರೊಳಗೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗಡಿ ಅದೆ ಅದರೊಳಗಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ೧೦–೪ ಮನೆಗಳಿಗೆ ೧–೨ ದಿವಸ ಸಾಕಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶವಗಳನ್ನು ಸುಡುವಾಗ "ಸಾಯುವದಕ್ಕಿಂತ ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಇರುವದೇ ಲೇಸು" ಎಂಬ ಗಾದೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಜನರು ವಿನೋದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು? ಈ ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸದಿರುವದೇ ಜನರ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪೆಂತ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಸರಕಾರವು ಇಂಥ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ದೂರಪಡಿಸಬೇಕೆಂತ ನಾವು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ.

೪ ನಮ್ಮ ಕುಮಟೆ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧನಿಂದಿಗೆ ಹೆಂಗಸರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಕಮೀಟಿಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಕೇಳಿ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ ಸಹಧರ್ಮಚಾರಿಣಿಗಳಿಗೆ ಆರ್ಯಧರ್ಮದಂತೆ ನಾವು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಈ ಶುಭಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರರಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದದ್ದು ನಮ್ಮ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಪರಾಧವು ಈಗಾದರೂ ಅವರ ಕ್ಷಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ನಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೇ ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಸೀತಾಬಾಯಿ ಪೈ ಇವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗಿನ ಈ ಕಮಿಟಿಗೆ ಪುಣ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮದ್ದತ್ತು ಇತ್ತು ಕೈಕೊಂಡ ಸತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವರಾಗಿ ನಾವು ನೆಚ್ಚುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ಪುಣ್ಯಪತಿಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ಮೃತಿವಾಕ್ಯದಿಂದ ನಾವು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ "ಯತ್ರ ನಾರ್ಯಸ್ತು ಪೂಜ್ಯಂತೆ ರಮಂತೆ ತತ್ರ ದೇವತಾಃ" ಇಂಥ ದೇವತೆಗಳ ಸಂತರ್ಪಣೆಯಿಂದ ವೈರಿಗಳ ನಾಶವು ಆಗುವದು ನಿಃಸಂದೇಹವು ಆದದರಿಂದ ಪುಣ್ಯಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆಲ್ಲ ದ್ರವ್ಯಾನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವದು ಪತಿಗಳ ಧರ್ಮವೆಂತ ಹೇಳುವ ಬೇರೆ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

ಕಳೆದ ವಾರದಲ್ಲಿ ಲಂಡನದಮೇಲೆ ೧೫ ವಿಮಾನಗಳ ಅಭಿಯೋಗವಾಗಿ ಅಗ್ನಿವೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು ಜನರೇನೂ ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಂಜುವದಿಲ್ಲ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಬಡ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಿತು ಪಶ್ಚಿಮರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ವ ಸೇನೆ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅದ್ಭುತ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು ಶತ್ರುಗಳು ಠಿಕಾಣದ ಮೇಲೆ ನೂರಾರು ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದು ಅನರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳ ಕಾಳಗಗಳು ನಡಿಗೆಹತ್ತಿವೆ ರಶಿಯಾದೊಳಗಿನ ಅಂತಸ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ ಸ್ವಿಝರ್ಲಂಡದ ಮಧ್ಯಾಂತರ ಒಪ್ಪಂದದ ಕಾರಸ್ಥಾನವು ಇನ್ನೂ ನಡೆದದೆ ರಶಿಯನರು ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಂದದ ಮಾತನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಧಿಃಕರಿಸುತ್ತಿರುವರು ಗ್ರೀಸದ ಕೋನಸಂಟೈನ ಅರಸನು ಗ್ರೀಸ ಬಿಟ್ಟು ಜರ್ಮನಿಗೆ ತೆರಳಿದನು ಅವನ ದ್ವಿತೀಯ ಚಿರಂಜೀವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಗಟ್ಟಿರುವರು ಈಗೇನೂ ಗ್ರೀಸದೊಳಗಿನ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತದ ಭೀತಿ ಇಲ್ಲ

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕಾರವಾರ— ಆರ್ದ್ರಾನಕ್ಷತ್ರದ ಮಳೆ ಬೆಪರಿಸ ಹತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ತಿರುಗಿ ಮಳೆ ಸುರಿಯ ಹತ್ತಿದೆ ಇದುವರೆಗೆ ೪–೭೦ ಇಂಚು ಮಳೆ ಬಿತ್ತು ನೆಟ್ಟಿಯ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ

ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಾರಲೋನ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದೆ ಕಳೆದ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಸುಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಭೆಗೂಡಿತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಉತ್ಸಾಹ ಕಂಡು ಬಂತು ಸಾಲ ಕೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸವು ನಡೆದದೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲತೆಯಾದರೆ ಇದೇ ವರ್ಷ ಗ್ರೇಟ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ವಿಚಾರ ನಡೆದದ ಸ್ತುತ್ಯ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ

ಅಂಕೋಲಾ — ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಮಳೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ರೋಗರಾಯಿಗಳು ವಿಶೇಷ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ

ಕೆನರೀ ಕಂಪನಿಯವರ ಮಾವಿನ ಗಿಡ ತೆಗಿಯುವ ಕಾರಖಾನೆ ಕೆಲಸವು ಒಳ್ಳೇಭರದಿಂದ ನಡಿಯುತ್ತದೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸ ಸಬ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಿ। ಇದ್ರೂಸ ಇವರಿಗೆ ಪೋಲೀಸ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರಿ ಜಾಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎಕ್ಟಿಂಗ ನೇಮಣೂಕಿ ಆದದರಿಂದ ಸದರಿ ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಹಾಜರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುವರು

ಇಲ್ಲಿಯ ಎಡ್‌ವರ್ಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರಿನ ಮೇಲೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಕಾರಕೂನನನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುವದು ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಗಿಬ್ಬ ಹೈಸ್ಕೂಲದಂಥ ದೊಡ್ಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಸಹ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಾರಕೂನರು ಇಲ್ಲದೇ ಕೆಲಸಗಳು ನಡಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ಫಂಡದಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಬಡಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಕೂನರು ಇಷ್ಟೆ ಶಿವಾಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೇನು? ಸದರಿ ಶಾಲೆಯ ಫಂಡಿನೊಳಗಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವದು ಗೊತ್ತಿರುತ್ತಾ ಸ್ಕೂಲ ಕಮಿಟಿಯ ವೈಸ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ಸಾಹೇಬರು ಸಮ್ಮತಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವು

ಶಿರ್ಸಿ— ವಾರಲೋನ ವಸೂಲಿ ಕೆಲಸ ಉಲ್ಲೋರಿತಿಯಿಂದ ನಡೆದದೆ ೧–೨ ದಿವಸದಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಾರಲೋನ ಕೆಲಸ ಸಹ ನಡೆದಿದ್ದು ಕೆಲಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಸಾವಕಾರ ವ ವಕೀಲ ಜನರು ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ

ಹಳಿಯಾಳ— ಮಳೆ ಚಲೋ ಬಿತ್ತು. ಹೊಲ ಬಿತ್ತುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದದೆ ಬಿತ್ತೋಣವು ಈ ವರುಷ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿ ಆಯಿತು, ರೋಗಮಾನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಜನರು ಪುನಃ ಊರೊಳಗೆ ಬರಹತ್ತಿರುವರು ಇನಾಕ್ಯುಲೇಶನ ಮತ್ತು ಇನ್ಸೆಕ್ಷನ್ ಬೀಜದಿಂದ ಪ್ಲೇಗದ ಭೀತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು- ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರ ಆಟ ಗಾಯನ ಸಮಾರಂಭಗಳು ವಾರಲೋನಿಗೆ ಹಣಕೊಡಿಸುವದೆ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಜರಗಿದವು. ಪಶುವೈದ್ಯರು ಒಂದು ಜಾನುವಾರಗಳ ತಪಾಸಣೆ ನಡೆಯಿತು ಬೇನೆಯ ದನಗಳಿಗೆ ಉಪಚಾರನಡೆದದೆ. ಜಂಗಲ ಕಂಪಾರ್ಟಮೆಂಟಗಳ ಲಿಲಾಂವು ಆಗಿ, ಸವಾಲು ೫೯,೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹೊಸ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರರು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಬರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡಿ ಮುರಿದು ಅಪಘಾತವಾದದರಿಂದ ಮರಣಹೊಂದಿದರೆಂತ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಜಕಾತು ದರ ಏರಿಸುವದರ ದ್ವಾರೆ ಆಕ್ಟ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಕರವು ಎರಬಾರದಂತೆ ಜನರು ತಿಳಿಸಬಹುದು ಕೈದಿನೊಳಗಿಂದ ಓಡಿಹೋದ ಜೋತಿಯಾ ಮತ್ತು ಇರ್ಯಾ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಹಿಡಿದು ತಂದು ಶಿಕ್ಷೆವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು.

ರಾ। ಬ। ಯಶವಂತರಾಯ ಜಠಾರ ಇವರ ನಿಧನ.

ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಗುರುಶಿರೋಮಣಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ರಾವಬಹಾದ್ದೂರ ಜಠಾರರವರು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಧೀನರಾದರೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ ಸಂಪತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರತಿಕೂಲಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿ ಪದವಿಧರರಾದಕೂಡಲೆ ಧಾರವಾಡ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ವಿದ್ವತ್ತೆಯ ಬಲದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮುಖ್ಯಾಧ್ಯಾಪಕರ ಉಚ್ಚ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕೆಲಕಾಲ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರೀ ಸ್ಥಾನವು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕಿತ್ತು ಇವರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಸಾಧುತ್ವ, ವಿನಯಶೀಲತೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು ಅಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ ಅವರಷ್ಟು ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದವರು ತೀರ ಅಪರೂಪ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರಸ್ವತೀಗಳ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಯೋಗವು ಅವರಲ್ಲಾಗಿತ್ತು ಅವರ ನಾಲ್ವರು ತನುಜರು ತಂದೆಯಂತೆ ಶಾರದಾಭಕ್ತರೇ ಒಬ್ಬರ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರೊಫೆಸರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಯಶವಂತರು ನಾಮಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲ ಅವರ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಗೆ ಮೋಕ್ಷ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ

Printed & Publishec by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta.

THE
KANARA NEWS.
ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 1–0–0.
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 1–6–6
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0–0–9.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्न ब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಅಗಲ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0-0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2 0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೧ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ, ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೨೦.

[illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂತ್ರಗುಡ್ಡು, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಅಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0–6–0. ವಿ. ಪಿ ಬೇರೆ
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4–0–0 ವಿ. ಪಿ ಸಹಿತ
ವಿಳಾಸ – ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಟಿ ಜಿ ಮಹಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ
ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಸೆಡತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕಾಲರಾ, ಬೇಗು, ಬಾಣಂತೀರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ ಬಾಟ್ಲಿಕೆ ೧॥ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಒಂದೇಸರ್ತಿ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೇವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ದದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮಬಾಮ— ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸುಬು ರೋಗಗಳ ತುಳಗಳು, ಉರಿ, ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು

ಬಾ. ಕಿ ೧೨ ಆಣೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಪತ್ತೆ —

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ.

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय साने. बुधवार न २३४, पुणें. ज्योतिषाची कामें सूक्ष्म तऱ्हेनें केली जातात. विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारें

ಬೇಕು ! ಬೇಕು !!] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ. [ಬಾತ್ಮೀದಾರರು !!!

ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ನಿಜವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೂರೈಸುವ ಬಾತ್ಮೀದಾರರು ಬೇಕು. ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮಟಾ.

ಈಗ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❋ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❋

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತದೆ ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ನಾಶಿಯಾಗುವವು ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು. ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ತ್ವರ್ಯವಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ವೆಂಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೪ ದಿವಸ ಸಾಕಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೪॥ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೩೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು ೩೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮಿಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ. ಜೀ. ಜವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ,

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ಸೆಂದುರ್ಜೆ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ನೇವಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು. ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ ಪಿ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು ಡಬ್ಬಿಗಳು ಸಿಗುವ ಪತ್ತೆ —

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಪ್ರೊಪ್ರೈಟರ್ಸ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ).

THE KANARA NEWS
11th July 1917

" Act—act in the living Present
Heart within, and God o'er head"

The Grand Old Man of India.

The news of the death of India's G O M at Bombay on June 30 last will be received with profound sorrow all over India The d... fame Dr Dadabhai has won by reason of his unselfish services rendered to the mother land for over half a century has hardly any parallel looking to the very trying circumstances under which he had to work His life is a life of service, selfless and hence ennobling Dr Naoroji began his public career at a time when most of the present day public workers of India were yet to be born Though born in a poor Parsi family he got the best possible education thanks to the kindness of his mother and the very low rates of fees in those days Mr. Dadabhai used to say that he would hardly have got any education, had the fee rates been so high as in present times After finishing his brilliant academical career in 1845, he was employed at 20 as an assistant teacher in the Elphinstone Institute where he subsequently rose to be the Professor of Mathematics In fact, Mr Dadabhai was the first Indian Professor During all the time he was in the Government service, he directed his youthful energies to associating himself with the public life of Bombay He helped to found many public institutions which still live to bear testimony to Mr Dadabhai's constructive ability which manifested itself markedly so early

In 1... Mr Dadabhai bade good bye to his Professorship and left for England to run a banking firm of the Camas opened in London. It was here that his activities took a new channel He decided to ... his energies in securing political rights to his country men for the realization of which patriotic end he struggled with ceaseless efforts and wonderful skill till 1906 He left no stone unturned to bring home to the British public the paramount necessity of improving the administration of India as the best means of rendering permanent and enduring the link which binds India to England" He wanted that England should recognise India as a real partner in the Empire and not treat her as a conquered land With a view to acquaint our rulers with the real grievances of India he lectured throughout England and wrote to the leading journals and even entered the British Parliament to appeal to the British conscience in the matter of Indian questions among which the growing poverty of masses was conspicuous.

When he found that the results of his strenuous efforts for the advancement of India did not come up to his expectations he had to declare from the Congress platform in 1906 that Self Government within the Empire was the goal of India & he hoped to see a beginning made at once towards that end. The first instalment towards that, we sincerely believe is the Morley Minto Reforms of 1909— whereby, according to Sir S P Sinha's opinion we have secured only influence & not power in the Government of India- and will be surely followed by a much more substantial allotment immediately after the close of the War In short Mr Dadabhai has not lived in vain His mortal remains have been consigned to the Towers of Silence but his spirit will continue to animate India for ever Let us all take a leaf out of Dadabhai's noble book and learn to work for the mother land, with a spirit of self-renunciation and unswerving loyalty, "to the total exclusion of all thought of a personal career"

Problems of Kanara III*

The peculiar features in the character of the people I have touched on in my last But there is one other subject which has an important bearing on it and which comes halfway between the people and the conditions under which they live, I mean the subject of education Education, as is well said, is the germ of all movements, the key to all progress. And though there is much to be wished for regarding the spread of education in our district, still I can emphatically say from what little I have studied of the question, that Kanara is not much behind the most progressive districts of our Presidency in educational progress But the education that we get, from the very condition of our mind, our absence of ideals in life and high aspirations, instead of engendering in us that spirit of responsible citizenship which ought to be its proper end only serves us as a means to maintain ourselves and our family Speaking of the occupations of one community alone in Kanara- the Saraswat Community- I include all sects- which fills more than 70% of the educated in Kanara the last census report says that the Saraswat is mostly a Government servant and this is also true of the educated portion of every community in Kanara

This drain on the public life of our district is intensified by the fact that our most intelligent youths, standing as they do high in their University examinations are easily attracted by the decent salary that they get at the outset in the Government service on account of the high qualifications that they hold and curtail to a large extent their scope of usefulness Want of high ideals love of ease and comfort

* This instructive series of articles comes from our kind friend Mr S C Warty M A The first two articles appeared in our issues Nos 9 & 10

a diffidence in their own industry & capacity, these tempt them to accept the proffered opportunity and to bid goodbye to all high personal endeavours "I get a decent 100 and I can rise to 800• without any hitch, as a matter of course, why then give up what comes in hand and hunt after uncertainties and accept possible failures?" This is the way of their logic

But does Government service really act as a deterrent? I believe not It may to a certain extent in public life But why should it, in individual progress? The real stumbling-block as I have said is their love of ease and their want of ideals They take no intelligent interest in life Why should not these, the best of our lot, cultivate a taste for scholarship or arts and hope to shine therein? Should there be a single Mangeshrao Telang in the whole district, who can lay claim to a proficiency in such? Or why should they not enrich their own vernacular literature? Those whose mother tongue is Kanarese have got the greater responsibility in this respect To others, I would say, Marathi is not a foreign tongue. Study it and you will attain mastery over it Cannot Mr D B. Nadkarni of Karwar be said to have done so? He can compare with any Marathi speaker in Maharastra Mr Hari Babu Kamat is another Mr Kamat of Kumta can compose beautiful poetry in Marathi & can speak and write too Above all these, our friend Mr Dubhashe whose excellent book on Marathi on "Hindu Holidays" most of us have read has earned a name amongst Marathi writers, & has set to us an example, and it will be ours to follow in his foot-steps Kanara is deplorably low in literary output and demands our earnest efforts in that direction, for after all, let our young men remember, literature is the life blood of a people and is the first expression of a corporate existence Will these remarks appeal to the hearts of our young men or will they fall flat on their ears?

RANDOM THOUGHTS

The War Loan

It is really admirable that the total War Loan figures including Post office section & cash certificates as known till 5th instant come to Rs 43,41,?8946. The Women's War Loan Total itself comes to 65 lacs All this is splendid work as publicly remarked by the Financial Minister of our Viceroy No efforts have been spared to make it a complete success, as seen from the figure estimated or expected & the figure actually subscribed India has played her part very well by aiding the parental Government to the best of her power with men and money. Her innate sense of loyalty to the throne was weighed in the balance and fortunately found not wanting

The Educational Conference

The Bombay Educational Conference presided over by Sir Narayan Chandavarkar was undoubtedly a great success. It was a movement set on foot by the Educationists of Bombay to voice the non-official view on several important educational questions of the day The discussion held & the resolutions arrived at amply testify to the keen interest taken in educational matters by our Bombay leaders and we may all rest assured that something of a tangible nature will be forthcoming in near future in the matter of advancing education and giving a new turn to educational problems of the day So far so good

Need of Feeding Conferences.

Now that the interest in matters educational has been created, it needs to be kept up, besides the wave of the new spirit in these matters must roll over all the parts of the Presidency The Bombay Committee must be something like the Central Body taking up educational questions and holding its sittings once a year Then there should be started District, Provincial or Divisional conferences throughout the length & breadth of the Presidency to discuss local educational matters & represent their local needs & disabilities and submit resolutions and suggestions to the Central Body for its consideration & for taking such steps as that Body may deem neccessary• This way of opening feeding branches and tackling them on to the main Body will surely go to sustain the newly created interest and well serve the object of the Conference. This suggestion we venture to make for the consideration of mofussil educationists

Our District & its Education

By the bye, will it not be advisable for our Kanarites interested in the education of our District, wherever they may be to consider in all seriousness the question of starting and conducting a District educational conference representing all Kanarites irrespective of caste, creed, or colour with the sole object of discussing purely educational matters of local interest and formulating their own views on the several momentous questions of the day concerning education? Its sittings may be held either at Karwar, Kumta, or some other place of the District This will go to oil the wheels of local educational working bodies and bring together the minds of educated Kanarites of all shades of opinion to discuss up-to-date educational questions and co-operate with one another in trying to raise the educational status of our District Our District is already labouring under the serious disadvantage of being isolated & not in touch with varied educational activities so much in evidence in other places This is really unfortunate. Let us see if something can be done to dispel this lethargy or apathy—yet to be eradicaded to a large extent and with one mind tread the most harmless and, for the matter of that, most useful path of org—

ing a body evidently on the lines of the Bombay Conference to place before our people educational ideals & to consider what steps can be taken to look to wider diffusion of education in our District itself. We trust our Kanarites having the interest of Kanara's education at heart will seriously think on the matter.

The Hon Mr Patel again

We can not but admire the persevering spirit of the Hon Mr Patel in bringing the question of "compulsory Primary education" to the fore front again. He has now drafted a bill providing extension of primary education in Municipal Districts & is shortly going to introduce the same in the next session of the Bombay Legislative Council. The full text published in the papers is worth a perusal. Should it be passed, a good length of the Himalaya in the way of primary education will have been crossed and an olturged principle adopted. It remains to be seen how this mild bill will be received in the council. Let us hope that it will be safely piloted through the council so that the Municipalities at any rate will have the credit of having taken the healthly initiative in the matter. God bless the bill.

ಹಿಂದೀ ರಾಜಧೋರಣ.

ಟ್ಯಾಮ್ಸ ಕರ್ತರ ಅಂಬೋಣ

ಬೀಝುಂಟಳ ಅಟಕುಬಂದಿಯ ವಿಷಯಕ ಮದ್ರಾಸ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣವನ್ನು ಖುಷ್ಕೀಕರಿಸುವಾಗ ಟ್ಯಾಮ್ಸ್‌ಪತ್ರವು ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವದು ಅವುಗಳ ಆಶಯವೇನಂದರೆ – ಬೀಝುಂಟಳಿಗೆ ಬಂದೋಬಸ ಮಾಡಿದ ಧೋರಣವು ಅಲ್ಲೇ ತಡೆದರೆ ಕೆಲಸ ಸಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇದೇ ಧೋರಣದ ಇದೊಂದು ಅಂಗವೆಂತ ತಿಳಿದು ಇದರ ಸಂಗಡಲೇ ಸರಕಾರವು ನಿಜವಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಪರ ಮತ್ತು ಪಥ್ಯಕರ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈಗಿನ ಧೋರಣವು ಜಾಣತನದ್ದೂ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದದ್ದೂ ನ್ಯಾಯ್ಯವೂ ಎಂತ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒರೇ ನಕಾರಾರ್ಥಿ ಹುಕುಮುಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವು ಸಾಗದು "ಶಿಕ್ಷಣವು ಬೆಳೆಯಲಿ, ನಿಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ದ್ವೈತವು ಕುಗ್ಗಲಿ, ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ದರ್ಜೆಯ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳ ಆರಂಭವವು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿ, ಹೀಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಶೀಘ್ರ ನಡೆದಹಾಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಬಿರುದುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಕ್ರಮಶಃ ಬರುವವು" ಎಂಬಂತೆ ಸರಕಾರವು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಂದರಿಸುವದೆ ಸರಕಾರವು ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಇಂಗ್ಲಂಡದೊಳಗೆ ಯುದ್ಧದ ಭರದಲ್ಲಿ ಸಹ ೬–೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ದೆಶೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ರಜೀ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ತರರ ವೇತನದ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ರೂಪಾಯಿಯ ಬಿಳೇ ಕಾಸು ಒಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನಾಗುವದು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಆಯರ್ಲಂಡದೊಳಗಿನ ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸುವದೆ ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವರು ಇಲ್ಲ್ಯಾದರೂ ಜನರ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ದೂರಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಯಾಕೆ ಹವಣಿ ಬಾರದ ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಧೋರಣವೂ ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣವೂ ಒಂದೇ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಹರಿ[ಯುತ್ತ]ಕ್ಕದ್ದು ಕೇವಲ [ಯುದ್ಧ]ದ ಕಾರಭಾರದ [...]ಧಿಕಾರಿಗಳು ತೃಪ್ತಪಟ್ಟರೆ ಈಗ ಸಾಕಾಗುವದಿಲ್ಲ ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಸರಕಾರವು ಮುಂದೆಬಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತ್ತು ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದ ಮುಖಂಡರ ಅಂಬೋಣವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಲ್ಲ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವದು ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜನೀತಿಯ ಧೋರಣವು ಎಂತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಂಥ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಮತ ಬೇಗನೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರಸಾರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಮತ್ತು ವರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಸಭೆ ಇವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಬೆಳಸಿ ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಒಮ್ಮೆ ಇಂಥ ರಾಜಧೋರಣವು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಿ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಒರಹತ್ತಿದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವವರ ಕೂಗಾಟವನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಲು ಅಂಥವರನ್ನು ದಂಡಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜನಿಷ್ಠರ ಬೆಂಬಲವು ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುವದು

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೧೧ ಮಾಹೆ ಜುಲ್ಯಾ ೧೯೧೭

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವೂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪರಿಷತ್ತೂ.

ಸರಸತ್ಯೇಂದ್ರರ ಮತವು

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿವೇಶನವು ಮುಗಿದು ೩–೪ ತಿಂಗಳುಗಳಾದವು ಈ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನು ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ತರ್ಫಿನಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಹೋದ ಬಹುಮಾನವಸ್ಥ ಸರ ಸತ್ಯಪ್ರಸಾನಸಿಂಹ ಇವರ ಬಾಯಿಯಿಂದಲೇ ಈಗ ತಿಳಿದು ಬಂದದೆ ಸೇಂಟ ನಿಹಾಲಸಿಂಗ ಹಿಸ್ಕ್ಯಾತ ದೇಶಭಕ್ತರು ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸತ್ಯಪ್ರಸಂನರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅವರಿಂದ ತಿಳದುಬಂದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಜಾಹೀರ ಮಾಡಿರುವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾರಾಂಶತಃ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ ಸಾಹೇಬರ ಮತದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಭವಿತವ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಪರಿಷದೆಯ ಠರಾವುಗಳಿಂದ ಬಹಳೇ ಚಲೋ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ವಸಾಹತುಗಳೊಳಗ ಒಂದು ತರದ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಂಬಂಧವೇ ಕೂಡಿ ಬಂದಿರುವದೆಂದು ಹೇಳಲಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಏಸಿಯಾ ಖಂಡದೊಳಗಿನ ಇತರೇ ದೇಶದ ಜನರಂತೆಯೇ ಹಿಂದೀ ಜನರಿಗೆ ಸಹ ವಸಾಹತುಗಳು ಈಗ ನಡಿಸುವರೆಂದು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು ವಸಾಹತುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಲೋಕಸತ್ತಾಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಿಗುವವೆಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಿರುವರು ಅವರ ಕೈಯೊಳಗೆ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವದಿದ್ದರೆ ಅವರೇನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಹಿಂದುಮುಂದೆ ನೋಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ ಗ್ರೇಟಬ್ರಿಟನ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಸಾಹತು ಇವುಗಳ ಸಂಗತಲೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಸಹ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಪರಿಷತ್ತಿನೊಳಗೆ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ನಡಿಸುವದು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಡಿಸಕೊಡದಿರುವದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸಂಗತ ಸಂಗತಿ ಎಂತ ನಿಹಾಲಸಿಂಗರಂತೆ ಸರ ಸಾಹೇಬರು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು ಹೊರಗಿನ ಕಾರಭಾರವಂತೆ ಅಂತಸ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೈಹಾಕಿ ನಡಿಸಬೇಕೆಂತ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು

ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಸುಧಾರಣೆಯಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಲು ಅವರು ಅಂದದ್ದು — ಬರೇ ಬರೇ ಜನರ ಸಂಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜನರ ಅಂದಾಜಿನಂತೆ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಮತಗಳಿಂದಲೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನಲ್ಲಾ – ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಒಳಗಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಬಂದು ಮಹತ್ವದ ಗಂಟು ಬಿದ್ದಹೋರತು ಇರದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಗತಿಯ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಸಹ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಕಾಣಹತ್ತಿದೆ ಕಾಯಿದ ಸಭೆಗಳ ಸತ್ತೆಯನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಭಾಗಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ತರದ ಪ್ರಗತಿಯು ಆಗುವದೆಂತ ಸರಸಾಹೇಬರ ಮತವದೆ ಮೊರ್ಲೀಮಿಂಟೋ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳ ಭಾರವು ಮಾತ್ರ ಏರಿದೆ ಅಧಿಕಾರವೇನೂ ಏರಲಿಲ್ಲ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದು ಸತ್ತೆಯು ಸತ್ತೆಯ ಪರಿಣಾಮವು ರಾಜಧೋರಣದಮೇಲೆ ಆಗದಿರ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಹೆಜ್ಜೆಯು ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು ಬರೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು

ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಸರ ಸಿಂಹರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ — ದೇಶದೊಳಗಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಗತಿಯಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯು ನಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗ ಧಂದೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸುವದು ಶಕ್ಯವದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಯತ್ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಕಚ್ಚಾಮಾಲನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪರದೇಶದಿಂದ ಬರುವ ಜಿನಸುಗಳ

ನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಸಬೇಕು ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದ ಮಾಲನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸಬಹುದು ಲಿಂಕಾಶಾಯರವು ನಮಗೆ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಬದಲಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನೇ ಪೂರೈಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಂಥ ಹಾನಿಯಾಗುವದು ? ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವಸಾಹತುಗಳಂತೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಬ್ರಿಟನವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಎಂತ ನೀವು ಹೇಳುವಿರಿ? ಎಂದು ನಿಹಾಲಸಿಂಗರು ಕೇಳಲು, ಸರಸತ್ಯೇಂದ್ರರು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದೇನಂದರೆ — “ ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಅದೇನಂದರೆ, ಈಗೇನೂ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಏನಾದರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಕೃತಿಯೇ ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕು ಇದು ವರೆಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳೇನೂ ಇರಲಿ, ಹಳೇ ತಲೆಗಳಿಯ ನಮ್ಮಂಥ ಜನರಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿ ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಬ್ರಿಟನದ ಆಶ್ವಾಸನಗಳ ಮೇಲೆ ನಾವು ಇಟ್ಟ ವಿಶ್ವಾಸವು ಸರಿಯಾಗಿದೆ, ಎಂತ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ತರುಣರಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾಗಬೇಕು ಇಂಥ ಖಾತ್ರಿಯು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಸತ್ತೆಯ ಲಾಭವಾದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು ” ತದಾಸ್ತು ಎಂತ ನಾವು ಹೇಳುವೆವು

ಪಿತಾಮಹ ದಾದಾಭಾಯಿ.

ಕಳೆದ ೩೦ ನೇ ಜೂನದ ದಿವಸ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಪಿತಾಮಹ ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ದೇಶಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮುಪ್ಪಾದ ತಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಯೋಗ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ತಾಳಿದರು. ಉತ್ತರಾಯಣದ ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷವು ಅದರೊಳಗೆ ಪುಣ್ಯಕಾದಶಿಯ ಶುಭಕಾಲವು ಈ ದಿವಸ ಹಗಲಿನ ಸಮಯ ಈ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳು ಪುಣ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವರ ಸತ್ವಸಂಚಯದ ಫಲವಲ್ಲೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳುವರು ?

ಅವರ ಪುಣ್ಯಕಥೆಯೆಂದರೆ ಒಂದು ಸ್ತೋತ್ರವು ಅದನ್ನು ಹಾಡಿದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಅದರ ಪಾರಾಯಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಾನಸಿಕ ಕಾಲುಷ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿ, ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಅಭಾವ, ಮೈಗಳ್ಳತನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಕೊರತೆ, ನಿರಾಶೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳು ತೊಳೆದು ಹೋಗುವವು ಅದರ ಪಠಣದಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ದಿವ್ಯ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಜನಿಸುವದು ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರದ ಮಾರ್ಗಗಳೆಲ್ಲ ಅದರ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಹೊಳೆಯುವವು “ಸಂಭವಾಮಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ” ಎಂಬ ಭಗವದುಕ್ತಿಯ ಕೋಟಿಯೊಳಗಿನ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಗಳು ಇವೇ ಇವರ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಒಂದು “ಲಘುಭಾರತ”ವನ್ನೇ ತಯಾರಿಸಬಹುದು ೯೨ ವರ್ಷದ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಶತಮಾನವು ಅಷ್ಟು ಅವಧಿಯು ಅವರ ಕರ್ಮಯೋಗೀ ಬಾಳಿಕೆಯು. ೭೦ ವರುಷ ಅವರು ಲೋಕ ಪಕ್ಷದ ಸಾತ್ವಿಕ ಕಾದಾಟವನ್ನು ನಡಿಸಿರುವರು ಆದುದರಿಂದ ಮಹಾಭಾರತದಂತೆ, ಅವರ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಲಘು ಭಾರತವಾದರೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧನವಾಗಿದೆ, ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವೂ ಇದೆ ಅದನ್ನು ‘ಅಥ’ ಹಿಡಿದು ‘ಇತಿ’ ವರೆಗೆ ವರ್ಣಿಸಲು ಸ್ಥಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯಹೀನತೆಯು ದಾರ್ಶನಿಕವೃತ್ತಿಯ ಬಡ ಪಾರ್ಸಿ ಕುಲದೊಳಗಿನ ಮಹಾನುಭಾವರ ಜನ್ಮ ತಂದೆಯ ನಿಧನದನಂತರ ತಾಯಿಯು ಹೊತ್ತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊರೆ, ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಅವತರಿಸಿದ ಬಾಲಬೃಹಸ್ಪತಿಗಳು, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಗಿನ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕತ್ವ, ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಸಾಧನೆ, ವಿಲಾಯತಿಯೊಳಗಿನ ವೈಶ್ಯವೃತ್ತಿಯ ಸಾಹಸ, ಬಡೋದೆಯ ದಿವಾಣಗಿರಿ, ಮುಂಬಯಿ ಶಹರದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸೇವೆ, ವಿಲಾಯತಿಯೊಳಗಿನ ಜನರಲ್ಲೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಡಿಸಿದ ಸ್ವದೇಶೋದ್ಧಾರದ ಕಠಿಣ ವ್ರತ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಮೂರಾವರ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಬಹುಮಾನ, ಕಲಕತ್ತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ “ಕೊಟ್ಟ” ಸ್ವರಾಜ್ಯ”ದ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ, ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಈ ಲಘುಭಾರತದ ಪರ್ವಗಳಾಗಿವೆ ಈ ಭಾರತದೊಳಗಿನ ಇವರ ರಾಜಕೀಯ ತತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಒಂದು ದಾದಾಭಾಯಿ ಗೀತೆಯನ್ನೇ ರಚಿಸಬಹುದು ಇವರ ಇಡೀ ಸೋಜ್ವಲ ಜೀವನಕ್ರಮದ ಬೋಧವನ್ನು “ಕ್ಷುದ್ರಂ ಹೃದಯದೌರ್ಬಲ್ಯಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವೋತ್ತಿಷ್ಠ ಪರಂತಪ” ಎಂಬ ಗೀತೆಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು ಇಂಥ ಉದಾತ್ತ ಆಯುಷ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ದೇಶಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಸಿಗುವದು ಮತ್ತು ಕೈ। ಗೋಪಾಳರಾವ ಗೋಖಲೆಯಂಥವರಿಗೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು ಎಂತ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದದೆ ಸ್ವಾರ್ಥರಹಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೇಶಸೇವೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರು ರಚಿಸಿಟ್ಟಿರುವರಲ್ಲ, ಈಗ ಕಳೆದ ೬೦ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾದರೂ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ದಾರಿಯಿಂದಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರಹಿತದ ಚಳವಳಿಯು ಸಾಗುತ್ತಲಿದೆ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ತಪಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಎಷ್ಟಾವರ್ತಿ ಶಿರೋಭಂಗವಾಗಿತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ನಿರಾಶೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಬಂದೊದಗಿದ್ದವು ಆದರೂ ಉತ್ಕಟ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿಕ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯ ಸಾಹಚರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಅಂತ್ಯಕಾಲದವರೆಗೆ ಅಖಂಡ ಪಾಲಿಸಿದರು

ಕರ್ಮಯೋಗವೆಂದರೇನು, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು ಹ್ಯಾಗೆ, ಅದರ ಮರ್ಮವೇನು? ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಎಂತ ಕೆಲ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು ಅವರಿಗೆ ಕರ್ಮಯೋಗದ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ದಾದಾಭಾಯಿಯ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನಾದರೂ ಈಗ ನೋಡಲಿ ಅವರ ಚರಿತ್ರಕ್ರಮವೇ ನಿರ್ಮಲ ಕರ್ಮಯೋಗವಾಗಿರುವದು ಇಂಥ ಉಜ್ವಲಕರವಾದ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವರೆ ದುಡಿಯುವದೊಂದೇ ಅವರ ಮಹದುಪಕಾರಗಳೊಳಗಿಂದ ಋಣಮುಕ್ತರಾಗುವ ಉಪಾಯವು ಅದರಂತೆ ದುಡಿಯುವವರು ಮಾತ್ರ ಕೃತಜ್ಞರು, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರು ಕೃತಘ್ನರು. ಇಂಥ ಕೃತಘ್ನತೆಯ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮದ ಸಂತರ್ಪಣೆಯು ಎಂತ ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿಸಿ ಪುಣ್ಯವಂತರನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಸ್ಮರಿಸಿ ಈ ಪುಣ್ಯಕಥೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯೊಳಗಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೊಡಿಸುವರೆ ನಾಮದಾರ ಪಟೇಲರು ಒಂದು ಬೀಲನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದು, ಬರುವ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ ಘನವಂತ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಈ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ವಿವಾದಿಸುವರೆ ತಮ್ಮ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವೆವು ಬೀಲಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ ಅದರ ಮೇಲಿಂದ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದಲ್ಲ, ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯವಾದರೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯೊಳಗಿನ ನಿವಾಸಿಕರಿಗೆ ಮಹತ್ವಾದ ಲಾಭಗಳಾಗುವವು ಬಡವರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಡಚಣಿಗಳು ದೂರವಾಗುವವು ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಳಗಿನ ಪ್ರಧಾನ ತತ್ವಗಳ್ಯಾವವೆಂದರೆ — (೧) ಸರಕಾರೀ ಜಾಹೀರನಾಮೆಯಿಂದ ಪಾತ್ರವಿಸುವ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೩ ಮೆಂಬರರ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯು ಲಾಗೂ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು (೨) ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಸ್ಕೂಲ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯಂತೆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವ ಪಾಲಕರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ತನಖೀ ನಡಿಸಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವರು. (೩) ಯೋಗ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲದೇ ಹುಡುಗರನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕದಿದ್ದರೆ, ಪಾಲಕರು ಗುನ್ಹೆ ಮಾಡಿದರೆಂತ ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವದು (೪) ಮ್ಯುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ಬೇಕಾದರೆ ಬಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಂತ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬಹುದು (೫) ಬಡ ಪಾಲಕರಿಗೆ ಫೀಸು ಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಹುಡುಗರನ್ನು ಮಾಫಿಯಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಈ ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸಿದರೆ ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯ ಸೌಮ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದದರಿಂದ ನಾ ವಿಲಿಂಗಡನ್ ಧೊರೆಗಳಂಥ ನೀತಿವಂತ ಮತ್ತು ಉದಾರ ಗವ್ಹರ್ನರರು ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಆಳಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಣೀಯ ಮಾಡುವರಾಗಿ ನೆರೆ ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

೨ ಡಾ। ಲಿಂಗೇಶ ಮಹಾಭಾಗವತ ಕುರ್ತಕೋಟಿಯವರೆಂಬ ಮಹಾಪಂಡಿತರು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರವೀರ ಮಠದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಜಗದ್ಗುರು ಪದವನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಜನರು ಕೇಳಿರುವರು ಈ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಇವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ಇವರಿಗೆ Ph D (ವಿದ್ವತ್ ಶಿರೋಮಣಿ) ಎಂಬ ಬಹುಮಾನದ ಕಿತಾಬನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೊಳಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಕರವೀರ

ಮಠದ ಅಧಿಪತ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದು ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಯೋಗವು ಸನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಸಮಾಜ ಹಿತದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರದ ತಮ್ಮ ಉತ್ಸುಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರು ಅದೇನಂದರೆ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವರೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರು ಇದರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೭೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ವೇತನವನ್ನು ತೆಗೆದಿಡುವದು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ದರಬಾರದಿಂದ ಸಹ ವಾರ್ಷಿಕ ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಇದೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವು ಜನರೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದ ಅನಾಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯೆಯ ಹಾನಿಯು ಬರೆದು ತೀರದು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ ಪ್ರಖರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಭಾರತೀಯ ಅಧೋಗತಿಯು ಜನರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಚಾರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಹೋದ ಸ್ವಯಂ ತೃಪ್ತರಾದ ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಗಳು ಹವಣಿಸಿದ್ದಾರೆ? “ವಿದ್ಯಯಾ ಯಾತಿ ವಿಪ್ರತ್ವಂ” ಎಂಬ ಸ್ಮೃತಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ನಾವು ಮರೆತಂತಾಗಿದೆ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಸಹಕಾರಿ ಮಿತ್ರರು ಎಣಿಸಿದಂತೆ ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಅವರ ಘನತೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾದದ್ದು ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿ ಮತ್ತು ಚಿರಕಾಲ ಬಾಳಲೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಇತರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ

೩. ಹಿಂದೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧನಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ಅವರು ಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎತ್ತರ ಹಾರಬಲ್ಲರು ಎಂಬದು ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಬಹಳಾವರ್ತಿ ತಿಳಿದ ಬಂದದೆ ಮೊನ್ನೆಯೇ ಹೊಸದೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ ರಾವಲ ಪಿಂಡಿಯೊಳಗಣ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರೊಫೆಸರರಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿಚಂದರೆಂಬ ಮಹಾನುಭಾವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದಿಂದ ೧೯೧೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಸಿಕ ಇನಾಮನ್ನು ಪಡೆದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಗೌರವದಿಂದ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಅಲೌಕಿಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಮೆರಿಸಿ ಬಹಳೇ ಬಹುಮಾನದ ಕಿತಾಬುಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು ‘ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಳಿದಾಸ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ನಾನೂರು ಪುಟಗಳ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಬರೆದು ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಯಾವ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲದ ಪಾರೀಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ D Litt ಎಂಬ ಬಹಳೇ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುದನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು ಈ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಈಗ ಮಾತೃದೇಶಕ್ಕೆ ಬರ ಮರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂತ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದದೆ ಹಿಂದಮಾತೆಯ ಈ ಸುಪುತ್ರರಿಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವೂ ಆರೋಗ್ಯವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು

೪ ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿದ ಕ್ರಮದಂತೆ ತೆರಿಗೆಗಳು ಜುಲೈ ೧ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಯ ಕ್ರಮವು ಅವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪ್ರಿಯತೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವದೆ [illegible] ವು ಆನಂದದಿಂದ ಹೇಳುವೆವು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮನಸ್ತಾಪದ ಸಂಗತಿಯು [illegible] ತೆರಿಗೆಯ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ [illegible] ಕನ್ಯೂನತೆಗಳು [illegible] ಬಂದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು [illegible] ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವು [illegible] ತೆರಿಗೆಯ ಹೊಸ [illegible] ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ [illegible] ವರಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ಆಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ [illegible] ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು [illegible] ತೆರಿಗೆಯನ್ನು [illegible] ಕೂಡಲೆ [illegible] ಅನ್ಯಾಯವಾದ [illegible] ಇಂಥ [illegible] ಅನುಭವಿಸಿ [illegible] ಹೋದಕಾಲಕ್ಕೆ [illegible] ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಚಾಲಕರ [illegible] ಇತರೇ ಜಿನಸ [illegible] ವಸೂಲಾಗ [illegible] ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ [illegible] ಕ್ರಮವನ್ನು [illegible] ಕಾಯಿದೆಯು [illegible] ಇದ್ದಿದೆ [illegible] ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ [illegible] ನಾವು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ

ಗೋವೆಯ ವರ್ತಮಾನ.

(ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ)

ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ತರಳಿದರು ಇವರಷ್ಟು ದಯಾಳು ಧೊರೆಗಳು ನಮಗೆ [illegible] ಇವರ ವಿಯೋಗದಿಂದ ಜನರು ಹಳಹಳಿಸುವರು

ವಣಜಿ ಕಾಲೇಜಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹಳೇ ವರಿ ಈಗ ೩೦೦ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರುವದು ಇದರೊಳಗೆ ಹಿಂದು ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು [illegible] ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಉಚಿತವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ದೊಡ್ಡ ವೆಚ್ಚವು ಸರಕಾರವೇ ಸಹಿಸುತ್ತದೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಗೋವೆಯ ಸರಕಾರದ ಈ ಔದಾರ್ಯವು ಅನುಕರಣೀಯವು ಗೋವೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕಲಿತ ಅಲ್ಲಿಯ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಹೆಸರು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವರು ಈಗಿನ ೬ ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಿ ಎ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಗೋವಾನೀಜನು ತಪ್ಪದೆ ಪಾಸಾಗಿದ್ದಾನೆ ಇದು ನಮಗೆಷ್ಟು ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವು

ಪೋರ್ತುಗಾಲವು ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸನದ ಲಿಸಬನದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರೂ ಜನರು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ನಿರುತ್ಸುಕರಿದ್ದಾರೆ ದುಡಿಯದೆ [illegible] ಳಿಸಿದ ಹಣದಂತ ಇದರ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗುವದೇನು

ರೋಮ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪೋರ್ತುಗಾಲದ ತರ್ಫೆಯಿಂದ ಹೋದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೀ ಗೃಹಸ್ಥರಿರುವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತಪತ್ರದೊಳಗಿನ ಅವರ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೋವೆ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನವೂ ಆನಂದವೂ ಉಂಟಾಗಿದೆ

ಗೋವಾ ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸನಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಂಪುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಡಚಣಿಯಾಗಿದೆ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಊರಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂಟಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವದು

ಯುದ್ಧ ವರ್ತಮಾನ.

ಇತ್ತಲಾಗಿನ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ಆನಂದಕರ ವೃತ್ತವೇನಂದರೆ ರಶ್ಯವು ಪುನಃ ಎಚ್ಚತ್ತು ಗೆಲಿಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸ ಹತ್ತಿರುವದು ಹಿಂದಿನ ಬಗೀನ ಆಟವನ್ನು ಬಿಸಲಾಸನು ತಗ್ಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವನು ಗ್ರೀಸದಲ್ಲಿ ವ್ಹೆನಿಝುಲೋಸನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳವು ಅಧಿಕಾರರೂಢವಾದದ್ದು ಶುಭಚಿನ್ಹೆಯು ಫ್ರಾನ್ಸದೊಳಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚರ ಪ್ರಗತಿಯು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿದೆ ಇಂಗ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ಆರಳೆಯ ಕೊರತೆಯು ಉಂಟಾದ ಮೂಲಕ ಹಿಂದಿನ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಧಾರಣೆಯು ಈಗ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುನಃ ತಲೆದೋರಿದೆ ಆಹಾರದ ಜಿನಸುಗಳ ಕೊರತೆಯು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಣಹತ್ತಿದೆ

ಸರಕಾರೀ ಗ್ಯಾಝೆಟ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಒಫ್ ಪೋಲಿಸರಾದ ರಾಜಾರಾಮ ರಘುನಾಥ ಶಿರಗಾಂವಕರರು ವರ್ಗವಾಗಿ ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಮೊರಾಂಜಿ ರತನಶಾ ಖಾರಖರೆಂಬುವರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೇಷೊ ಕೋಯಿಮತ್ತೂರರವರು ೫ನೇ ಗ್ರೇಡ ಡೇಪ್ಯುಟಿ ಕಲ್ಲೆಕ್ಟರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ — ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮಳೆಯು ೩೪—೩೫ ಇಂಚು ಆಗಿದೆ. ಕಳೆದ ೮—೧೦ ದಿವಸ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಗಿದೆ ಈಗ ಪುನಃ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯ ಚಿನ್ಹೆಗಳಾಗಿವೆ

ರಾವ ಸಾಹೇಬ ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಾಪ್ಪಯ್ಯನವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ವ್ಹಾಯಿಸ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟ ಜಾಗದಮೇಲೆ ಹಾಜರಾದರು.

ಕುಮಟಾ ಹೊನ್ನಾವರ ರೇಂಜಿನ ಅಬಕಾರಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಿ ಎಮ್ ಕೆ ಗಾಯಕವಾಡರವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಚಾರ್ಜ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು

ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಾ ೩ನೆ ದಿವಸ ಒಂದು ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಸಣ್ಣ ಬಾಲೆಯು ಜನರು ತಿರುಗಾಡುವ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದದ್ದು ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಪಂಚನಾಮೆಯಾಗಿ ತಪಾಸ ನಡೆದು ಫರ್ಸ್ಟಕ್ಲಾಸ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಆರೋಪದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಶೂದ್ರ ಜಾತಿಯ ವಿಧವೆ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವರು ಆರೋಪದ ತನಿಖೆಯು ನಡೆದದೆ

ಶಿರಸಿ — ಇತ್ತಲಾಗೆ ೬—೮ ದಿವಸದಿಂದ ಮಳೆಯು ಬಿಲ್ಕುಲ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ [illegible] ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಹದುಪದ್ರವ [illegible] ಇದ್ದಾನೆ [illegible] ತಿಳಿಯದೆ ಜನರು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ವಾರದ [illegible] ಲಾಟರಿ [illegible] ಬಾಗಿ ರೂಪಾಯಿ ೪೦೦೦ ಇಲ್ಲಿಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ ವರ ಪಾಲಾಗಿ ಒಬ್ಬ [illegible] ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೩೦೦೦ ಮತ್ತು ೧೦೦೦ ರ ಇನಾಮ [illegible] ಇವರಿಬ್ಬರೇ ಭಾಗ್ಯವಂತರ

Printed & Publ[illegible] by K[illegible] [illegible]nario Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press Kumta

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಸತ್ಯಂ ब्रूयात्प्रिय ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रिय ।
प्रिय च नानृत ब्रूयादेष धर्म: सनातन: ॥

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1-0-0
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ •
ರೂಪಾಯಿ 1-6-6
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-9

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಾಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 100
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ ೦-2 0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೫ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ, ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೨೧.

→ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ ದ್ರಾಪ್ಸ ←

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗೊಳ್ಳು, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ ತಲೆನೋವು ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 ವಿ. ಪಿ ಬೇರೆ
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0 ವಿ ಪಿ ಸಹಿತ
ವಿಳಾಸ – ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು.

☞ ಟಿ ಜಿ ಮೆಕಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ನೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಸೆಳತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕಾಲರಾ, ಬೇಗು, ಬಾಣಂತೀರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ ಹೊಟ್ಟೆಕಶತ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ದಾಮುಖೀ ಉಪಾಯವದೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಕಿ ೧॥ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಒಂದೇಸತೀ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೇವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ

ದದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮುಬಾಮ — ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸುಬು ರೋಗಗಳ ಹುಳಗಳು, ಉರಿ ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು

ಬಾ ಕಿ ೧೨ ಆಣೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ ಪತ್ತೆ —

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय माने. बुधवार नं २३४, पुणे ज्योतिषाची कामें सूक्ष्म तऱ्हेने केली जातात विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारे

ಬೇಕು ! ಬೇಕು !!] • ಕಾನಡಾವೃತ್ತ. [ಬಾತ್ಮೀದಾರರು !!!

ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ನಿಜವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೂರೈಸುವ ಬಾತ್ಮೀದಾರರು ಬೇಕು. ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮಟಾ.

ಈಗ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❋ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❋

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕೃತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸೀಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿದಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ವಾಸಿಯಾಗುವವು ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ತ್ವರ್ಯವಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ವ್ಯಂಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೪ ದಿವಸ ನಾಕಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೪॥ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೨೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು ೨೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗುತ್ತಿದೆ

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಶಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್‍ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ ಜೀ ಚವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು ಇದಲ್ಲದೆ,

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ಸಂಮಜೇ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ನೇವಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೩೭ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧೀಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ ಪಿ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು ಡಬ್ಬಿಗಳು ಶಿಗುವ ಪತ್ತೆ —

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಫೋರ್ಟ್ಸ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂ:

ಮರದ ಅಧಿಪತ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದದ್ದು ಇದೊಂದು ಅಪೂರ್ವ ಯೋಗವು ಸನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು ಸಮಾಜ ಹಿತದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರದ ತಮ್ಮ ಉತ್ಸುಕತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವರು ಅದೇನಂದರೆ ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವರೆ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರು ಇದರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೭೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ವೇತನವನ್ನು ತೆಗದಿಡುವದು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ದರಬಾರದಿಂದ ಸಹ ವಾರ್ಷಿಕ ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ ಇದೆಲ್ಲ ಹೊಸ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದ ಫಲವು ಜನರೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋದ ಅನಾಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯೆಯ ಹಾನಿಯು ಬರೆದು ತೀರದು ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ ಪ್ರಖರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಭಾರತೀಯ ಅಧೋಗತಿಯು ಜನರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಚಾರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಹೋದ ಸ್ವಯಂ ತೃಪ್ತರಾದ ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗಗಳು ಹವಣಿಸಿದ್ದಾರೆ? "ವಿದ್ಯಯಾ ಯಾತಿ ವಿಪ್ರತ್ವಂ" ಎಂಬ ಸ್ಮೃತಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ನಾವು ಮರೆತಂತಾಗಿದೆ ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಸಹಕಾರಿ ಮಿತ್ರರು ಎಣಿಸಿದಂತೆ ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಅವರ ಘನತೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾದದ್ದು ಜಗದ್ಗುರುಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾಲಯವು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿ ಮತ್ತು ಚಿರಕಾಲ ಬಾಳಲೆಂತ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಇತರೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಲೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇವೆ

೩. ಹಿಂದೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧನೆಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ಅವರು ಪಾಂಡಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಎತ್ತರ ಹಾರಬಲ್ಲರು ಎಂಬದು ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಬಹಳಾವರ್ತಿ ತಿಳಿದುಬಂದದೆ ಮೊನ್ನೆಯೇ ಹೊಸದೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ. ರಾವಲ ಪಿಂಡಿಯೊಳಗಣ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರೊಫೆಸರರಾದ ಶ್ರೀ. ಹರಿಚಂದರೆಂಬ ಮಹಾನುಭಾವರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದಿಂದ ೧೯೧೩ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಸಿಕ ಇನಾಮನ್ನು ಪಡೆದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಗೌರವದಿಂದ ಉತ್ತೀರ್ಣರಾದರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಅಲೌಕಿಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಮೆರಿಸಿ ಬಹಳೇ ಬಹುಮಾನದ ಕಿತಾಬುಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು 'ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಳಿದಾಸ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲ ನಾನೂರು ಪುಟಗಳ ನಿಬಂಧವನ್ನು ಬರೆದು ಪೌರ್ವಾತ್ಯ ಯಾವ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲಾದ ಪಾರೀಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ D Litt ಎಂಬ ಬಹಳೇ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುದನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ಈ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಈಗ ಮಾತೃದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವ[illegible] ತೆರಳಿಬಿಟ್ಟರೆಂತ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದದೆ. ಹಿಂದಮಾತೆಯು ಈ ಸುಪುತ್ರರಿಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವೂ, ಆರೋಗ್ಯವೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು

೪ ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯು ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿದ ಕ್ರಮದಂತೆ ತೆರಿಗಗಳು ಜುಲ್ಯಾ ೧ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಯ ಕ್ರಮವು ಅವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಪ್ರೀತಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವದೆಂದು ನಾವು ಆನಂದದಿಂದ ಹೇಳುವೆವು ಇದೆಲ್ಲ ಅಭಿನಂದನಾಸ್ಪದ ಸಂಗತಿಯು ಆದರೆ ತೆರಿಗೆಯ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ತೆರಿಗೆಯ ಹೊಸ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ " ಕಾಯಿಸ್ತೆ ವಾಳೆಯ ಪತಿ " ಎಂಬ ಸದರಿನಲ್ಲಿ ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಆಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ [illegible] ಮ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾಕ್ಕೈದು ವಾಳೆ ಎರಗಳನ್ನು ಕಂಕುಳೊಳಗ ಹಾಕಿ ತಲೆ ಮೇಲಿಂದ ಸಹ ತಪ್ಪ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವದು ಇಂಥ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡು ಬಂದತ್ತೆ ದೂರಪಡಿಸಿ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವದೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಚಾಲಕರು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಇರುವದು ಇತರೇ ಬಿನಸಗಳಿಗೆ ತೂಕದ ಆಕಾರ ತೆರಿಗೆಯು ವಸೂಲಾಗುವಾಗ ಈ [illegible]ಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹ ಅಂಶತಃ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವ ನಿಯಮವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಕಾಯಿದೆಯ ಬಾಧೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದು ಇಂತ ನಾವು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ

ಗೋವೆಯ ವರ್ತಮಾನ.

(ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ)

ಇಲ್ಲಿಯ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಗವ್ಹರ್ನರ ಧೊರೆಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯ ಮೂಲಕ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು ಇವರಷ್ಟು ದಯಾಳು ಧೊರೆಗಳು ನಮಗೆ ಎಂದೂ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇವರ ವಿಯೋಗದಿಂದ ಜನರು ಹಳಹಳಿಸುವರು

ಪಣಜಿ ಕಾಲೇಜದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹಳೇ ಏರಿ ಈಗ ೩೦೦ಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿರುವದು ಇದರೊಳಗ ಹಿಂದು ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟುದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಉಚಿತವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ದೊಡ್ಡ ವೆಚ್ಚವು ಸರಕಾರವೇ ಸಹಿಸುತ್ತದೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಗೋವೆಯ ಸರಕಾರದ ಈ ಔದಾರ್ಯವು ಅನುಕರಣೀಯವು ಗೋವೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕಲಿತು ಅಲ್ಲಿಯ ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಹೆಸರು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವರು ಈಗಿನ ೪ ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಿ ಎ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಗೋವಾನೀಜನು ತಪ್ಪದೆ ಪಾಸಾಗಿದ್ದಾನೆ ಇದು ನಮಗೆಷ್ಟು ಭೂಷಣಾಸ್ಪದವು

ಪೋರ್ತುಗಾಲವು ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಕೊಡಮಾಡಿದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸನದು ಲಿಸಬನದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರೂ ಜನರು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ನಿರುತ್ಸಾಹಕರಿದ್ದಾರೆ ದುಡಿಯದೆ ಗಳಿಸಿದ ಹಣದಂತೆ ಇದರ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗುವದೇನು.

ರೋಮ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪೋರ್ತುಗಾಲದ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಹೋದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಳಗೆ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೀ ಗೃಹಸ್ಥರಿರುವರು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಮುಖ ವೃತ್ತಪತ್ರದೊಳಗಿನ ಅವರ ಹೊಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಗೋವೆ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನವೂ ಆನಂದವೂ ಉಂಟಾಗಿದೆ

ಗೋವಾ ಪೋಸ್ಟು ಆಫೀಸನಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ಯಾಂಪುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ರೇಜಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಊರಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂಟಿ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವದು.

ಯುದ್ಧ ವರ್ತಮಾನ.

ಇತ್ತಲಾಗಿನ ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ಆನಂದಕರ ವೃತ್ತವೇನಂದರೆ ರಶ್ಯವು ಪುನಃ ಎಚ್ಚತ್ತು ಗೆಲಿಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸ ಹತ್ತಿರುವದು. ಹಿಂದಿನ ಬಗೆಯ ಆಟವನ್ನು ಬಿಸಲಾಘನು ತಗ್ಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವನು ಗ್ರೀಸದಲ್ಲಿ ವ್ಹೆನಿಜುಲೋಸನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳವು ಅಧಿಕಾರರೂಢವಾದದ್ದು ಶುಭಚಿನ್ಹೆಯು. ಫ್ರಾನ್ಸದೊಳಗಿನ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚರ ಪ್ರಗತಿಯು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿದೆ ಇಂಗ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ಆರಳೆಯ ಕೊರತೆಯು ಉಂಟಾದ ಮೂಲಕ ಹಿಂದಿನ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಧಾರಣೆಯು ಈಗ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುನಃ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಆಹಾರದ ಜಿನಸುಗಳ ಕೊರತೆಯು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ,

ಸರಕಾರೀ ಗ್ಯಾಝೆಟ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಆಫ್ ಪೋಲಿಸರಾದ ರಾಜಾರಾಮ ರಘುನಾಥ ಶಿರಗಾಂವಕರರು ವರ್ಗವಾಗಿ ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಮೊರಮಾಂಜಿ ರತನಶಾ ಪಾರಖರೆಂಬುವರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೇಷೊ ಕೋಯಿಮತ್ತೂರರವರು ೫ನೇ ಗ್ರೇಡ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ — ಇಷ್ಟರಿಂದಿಗೆ ಮಳೆಯು ೩೪–೩೫ ಇಂಚು ಆಗಿತು. ಕಳೆದ ೮–೧೦ ದಿವಸ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪುನಃ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯ ಜಿಟ್ಟಿಗಳಾಗಿವೆ.

ರಾವ ಸಾಹೇಬ ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಾಪ್ಪಯ್ಯನವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ವ್ಹಾಯಿಸ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಹಾಜರಾದರು.

ಕುಮಟಾ ಹೊನ್ನಾವರ ರೇಂಜಿನ ಅಬಕಾರಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಎಮ್ ಕೆ ಗಾಯಕವಾಡರವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಚಾರ್ಜ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು

ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ತಾ ೩ನೇ ದಿವಸ ಒಂದು ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಸಣ್ಣ ಬಾಲೆಯು ಜನರು ತಿರುಗಾಡುವ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದದ್ದು ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ತಿಳಿದು ಪಂಚನಾಮೆಯಾಗಿ ತಪಾಸ ನಡದು ಕೆಲಹಳ್ಳ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಆರೋಪದಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಶೂದ್ರ ಜಾತಿಯ ವಿಧವೆ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವರು. ಆರೋಪದ ತನಿಖೆಯು ನಡೆದದೆ

ಶಿರಸಿ — ಇತ್ತಲಾಗ ೩–೪ ದಿವಸದಿಂದ ಮಳೆಯು ಬಿಲ್ಕುಲ ಇಲ್ಲ. ಹರಿಂದ [illegible] ಬೀಜ ಯಾವ ಮಹಾ[illegible] ಎಂದು [illegible] ಜನರು ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ವಾರಜೋಸ ಲಾಟರಿ ಟಿಕೇಟು [illegible] ನಂಬರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೪೦೦೦ ಇಲ್ಲಿಯ ಹೋನವರ ಪಿಪಲಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಲಿಂಗಾಯತ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಯ್ಯನವರಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೩೬೪೫ ಮತ್ತು ೧೮೨೫ ರ ಇನಾಮು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಇವರಿಬ್ಬರೇ ಭಾಗ್ಯವಂತರು.

Printed & Publi[illegible] by K[illegible]marao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1-0-0.
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಕೂಡಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-6-6
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-9.

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्न ब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:–
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಾದ (೧೫ ಎಮ್ ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1 0 0.
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2 0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೫ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ, ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೨೧.

→ ಇಕ್ಸಿಪ್ಸ ಡ್ರಾಪ್ಸ ←

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಗಳಿಗೆ ತ್ವರಿತಗುಣ ಕೊಡುವ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗೋಷ್ಟ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನೆಗಡಿ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಅಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

ಕ್ರಯ, ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 ವಿ. ಪಿ ಬೇರೆ.
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0. ವಿ. ಪಿ ಸಹಿತ.
ವಿಳಾಸ– ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

☞ ಟಿ ಜಿ ಮಕಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ನೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಸೆಳತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕಾಲರಾ, ಬೇಗು, ಬಾಣಂತೀರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಕಡತ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ ಬಾಟ್ಲ ಕಿ. ೧॥ ರೂ. ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಒಂದೇಸತಿಗೆ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ. ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ವದ್ರುಪ್ಪ ಜಾಲೀಮಬಾಮ:— ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸುಬು ರೋಗಗಳ ಹುಳಗಳು, ಉರಿ, ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾ ದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು.

ಬಾ. ಕಿ. ೧೨ ಆಣೆ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ ಪತ್ತೆ —
ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ.

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय माने. बुधवार नं. २३४, पुणें. ज्योतिषाची कामें सूक्ष्म तऱ्हेनें केलीं जातात. विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारें.

ಬೇಕು ! ಬೇಕು !!] • ಕಾನಡಾವೃತ್ತ, [ಬಾತ್ಮೀದಾರರು !!!

ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ನಿಜವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೂರೈಸುವ ಬಾತ್ಮೀದಾರರು ಬೇಕು. ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮಟಾ.

ಈಗ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❋ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❋

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ವಾಸಿಯಾಗುವವು. ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ತ್ವರ್ಯವಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ವ್ಯಂಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೪ ದಿವಸ ನಾಕಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು. ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೪॥ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೩೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು. ೩೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ.

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್‍ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ. ಜೀ. ದವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ,

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ಸೆಂಡುರ್ಜೆ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ನೇವಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು. ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ. ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು.

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು. ಡಬ್ಬಿಗಳು ಸಿಗುವ ಪತ್ತೆ —

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ).

King's Message

to British Armies in Field

The King has issued a special order on the conclusion of his fourth visit to the British armies in the field —

"I leave with feelings of admiration and gratitude for your past achievements and confidence in your future efforts. I witnessed on all sides scenes of your triumphs The battle fields of Somme, Ancre Arras Vimy and Messines were shown to me & what great results are attainable by the courage and devotion of all arms and services under efficient commanders and staffs Nor do I forget the valuable work done by the various departments behind the fighting line, including those directing and manning highly developed railway systems and other communications Your comrades, men and women at home, the industrial army claim your remembrance for their untiring service in helping you to meet the enemy on terms not merely equal but daily improving

It was a great pleasure to the Queen to accompany me and become personally acquainted with the excellent arrangements for the sick and the wounded, whose welfare is ever close to her heart

The Empire's armies and workers in the homelands during the past three years have risen superior to every difficulty and trial and the splended successes already gained in co operation with our gallant Allies have advanced us well towards the completion of the task we undertook There are doubtless fierce struggles to come and heavy strains on our endurance to be borne, but whether the road before us be long or short, the spirit and pluck which have brought you so far will never fail and under God's guidance final and complete victory of our just cause is assured '

THE KANARA NEWS

25th July 1917

' Act— act in the living Present Heart within and God o'er head

Wise words

OF A GREAT LEADER

Sir Narayan Chandavarkar in his valuable contributions to the Times of India, the other day wrote among other things the following -

If in England responsible authorities of the Crown associate with political agitations for controlling & guiding them and taking the people into their confidence so as to minimise the chances of the agitations going beyond the proper bounds how much more is it necessary that in India where the administration is not, as in other countries continuous with the everyday social life of the people and causes for misunderstanding are apt to arise more frequently the officials should give up their policy of aloofness and reserve and take steps to win their way into the hearts of the people and the political leaders? It is not suggested that towards that end the official powers here should go about stumping the country and "platforming as ministers of the Crown do in Great Britain and Indian political leaders do and are expected to do in India What is expected is that the officials in India should take steps to be in close touch with the leaders of these agitations and try by every means to understand their point of view If a constitutional agitation becomes unconstitutional in India the responsibility may fairly be held to lie partly at least with the authorities even more than with the agitators and that for this reason"

The above pregnant words are worthy to be noted by all officials who have to deal with public speakers and newspaper writers in India The latter by their very profession are required to do the work of honest criticism We do not say they are heaven born and for the matter of that infallible creatures It is possible they may form erroneous views or use strong language or express them wrongly Their views may need modification or correction They may misunderstand things, get insufficient information and use expressions not liked by others All this may be due to their want of experience, hastiness in the choice of language or their over-zeal in certain matters And in such cases, the officials concerned would be doing immense good by pointing out to them their mistakes if any and bringing them to their senses In the interest of that smooth relationship and that spirit of co operation and reconciliation which must exist between the officials and the publicists the latter must be encouraged and not damped. They must be approached in the most educative and sympathetic spirit The same relation must exist between them as we see between the teacher and the taught It is no use on the part of a teacher to fret and fume, speak disparagingly and condemn everything, but like a true well wisher he must show his pupils their mistakes and guide them aright He is a bad teacher who rules with a rod & damps the spirit of his pupils often without making them understand their own foibles

The same must be the course to be followed by officials in their conduct with publicists If the latter have erred, the former must step in and show them in plain terms where they have erred No method of repression or distrust or no policy of passive discouragement can mend matters It may succeed in muzzling the mouth for a time but after all this method defeats its own end. The story is told of a good housewife who, when her daughters novices in the culinary art, brought before her unsavoury dishes newly prepared by them, remarked that the dishes were all good but that, with a little more salt in one and a little less in another, they would taste better

That is how young & inexperienced writers & speakers must be told and brought round "Here a less strong word and there a change of expression" That should be the form of advice to be given to an erring publicist

In fact, he must be improved and better guided and not condemned & slighted He may be scolded & even reprimanded but not damned and ostracised This is doubly true when dealing with backward places where public speakers & newspaper writers are very few and the necessity of public organs and institutions to voice the public opinion is keenly felt Such attempts do not at all deserve to be nipped in the bud The people must have a voice—a free voice to make themselves heard It is wrong on principle to damn public writers By this method one may suffer but many more will take his place & show by their example that they disapprove of the method Besides, the sensible public will take from such incidents a lesson that what is bad for one is bad for all & that, therefore, they must disapprove of the method on principle, regardless of the consideration as to who the sufferers are On the whole, in the long run, not "might" but "sensible view" or "states manship" must prove "right"

"*Nobleness enkindleth nobleness*"

This is how we interpret & apply the wise words of our great leader

RANDOM THOUGHTS

A useful Body

The Saraswat Vidyarthi Sahayak Mandali of Bombay has been doing the most useful work of helping poor but deserving students from among all the sections & sub-sections of the Saraswat community from a long time But for that help, we would hardly have been able to see many a graduate who is an ornament to the community By their silent and unassuming work the Mandali have shown to the world in a practical manner that, given the opportunities 'many a flower' is destined to bloom & give the benefit of its fragrance to others rather than waste its sweetness on the desert air.' We know a number of Kanara Saraswat students who owe their education to the Mandali's support. But we must not lose sight of the painful fact that the Mandali have on their rolls a miserably small number of subscribers from Kanara Hence we feel it our duty to make a strong appeal to the Kanara Saraswats of all sub-sects to support the Body with liberal subscriptions and donations and thus enable them to pursue the philanthropic work on a wider scale

India's great Viceroy

The censure cast at Lord Hardinge, India's great and popular Viceroy, by the Mesopotamia Report has given rise to a wave of indignation all throughout India It is certainly an irony of fate that Lord Hardinge who, to quote his own words, 'bled India white' with the full consent of the Indian people should be held partly responsible for the failure at Kut in Mesopotamia for no fault of his His historical statement in the House of Lords explaining his real position is unique, in that it gives one more vivid proof of his complete trust in the loyalty of the Indian people He rightly looked to India for sympathies which she too has ungrudgingly and readily offered It should not surprise any one that the Prime Minister has been flooded with cablegrams expressive of India's complete confidence in her great Viceroy.

Mr Montagu

We welcome Mr Montagu, the new Secretary of state for India He is a man of broad and liberal views and has the rare advantage of knowing India and her aspirations personally India loves sympathy the full measure of which she will undoubtedly get from Mr Montagu

THE LATE

Dr. Dadabhai Naoroji.

Condolence Meetings in KANARA

The leading inhabitants of Sadashivgad, assembled in a meeting under the presidency of Mr Bhawanishankar Sadashivrao Wagh, a local landlord & placed on record their profound sorrow on the death of Dr. Dadabhai Naoroji, the Grand Old Man of India, who, by his untiring, selfless, and devoted work for the uplift of India extending over 60 years, was a constant source of inspiration to those who worked for India's welfare

They further resolved that India had lost the noblest and the best of her sons by the death of the Great Rishi whose like would not be seen for a long time to come And they offered their heartfelt condolences to the members of his family at the great loss they suffered

At a special meeting of the members of the Mitra Samaj and the citizens of Karwar held in the Empress Alexandra Hall under the Presidency of Rao Bahadur R. R Gangolli, on Sunday the 15th of July 1917, the following resolutions were unanimously passed

1 That this meeting records its sense of deep grief at the irreparable loss caused to India by the death of Dadabhoy Nauroji- the G O M of India- who selflessly devoted his whole life to the service of Mother India and set a noble example to us all and expresses its deep sympathy with the family of the deceased in their heavy affliction

2. That the meeting empowers the President to forward the resolution to the relations of the deceased

[In giving publicity to the above, w regret to note that other parts o Kanara including Kumta have no as yet come forward to join in th universal expression of sorrow at th death of the revered Grand Old Ma of India — Editor]

ಹೊಲೆಯರ ಹೊಸ ದಂಡು.

ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲ

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಹೊಲೆಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ದಂಡಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆ ಸರಕಾರವು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸುವರೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದರು ಸಭೆಗೆ ನಾಮದಾರ ಮಿ॥ ಕ್ಯಾಡೆಲ, ಮಿ॥ ಮೌಂಟಫರ್ಡ, ಮಿ॥ ಕೆಂಬೆಲ, ಸರ್ ನಾರಾಯಣರಾವ ಚಂದಾವರಕರ, ನಾಮದಾರ ರಾ॥ ಬ॥ ನಾಯಕ, ರಾಜಶ್ರೀ ಶಿಂಧೆ, ರಾಜಶ್ರೀ ಲಿಂಗಯ್ಯಾ ನಾಯ್ಡು ಪ್ರಭೃತಿ ಪ್ರಮುಖ ಜನರು ಸಭೆ ಕೂಡಿದ್ದರು. ನಾಮದಾರ ಕ್ಯಾಡೆಲ ಸಾಹೇಬರು ಸಭಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ಕೂಡಲೆ ಹೊಲೆಯರ ದಂಡಿನ ಪೂರ್ವೇತಿಹಾಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿದರು ೧೮೯೨ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ದಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನ್ಯಜಾತಿಗಳಂತೆ, ಬಾಧಕರಹಿತ ದಂಡಾಳುಗಳಾಗಿ ಅನೇಕ ರಣಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಜಾತಿವಿಷಯಕ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳಿದ್ದರೂ ಹೊಲೆಯರಲ್ಲಿ ೧೧೩ ಜನರಿಗೆ ಸೈನ್ಯದೊಳಗಿನ ಕಮಿಶನ ಹುದ್ದೆಗಳು ಸಹ ದೊರಕಿದ್ದವು ಇಷ್ಟಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅವರನ್ನು ದಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗದೆಂದು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದಿಂದ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಂತರ ಹೊಲೆಯರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆಂತ ಎಂಟಾವರ್ತಿ ಅರ್ಜಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಯತ್ನಿಸಿದರು ಇತ್ತಲಾಗಿನ ೩-೪ ಗವರ್ನರ ದೊರೆಗಳು ಸಹ ಇವರ ವಿನಂತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಅವುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ ಆದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ನಮ್ಮ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಕಮಿಶನರರು ಹೊಲೆಯರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಸದ್ಯದ ಮಹಾಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ದಂಡಾಳುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವದರಿಂದ ಹೊಲೆಯರು ತಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಈ ಸುಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೊಲೆಯರ ಸ್ವತಂತ್ರ ದಂಡಾಳುಗಳ ಒಂದು ತುಕಡಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಈ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಪೂರ್ಣ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಂಟೆಂದು ನಾಮದಾರ ಕ್ಯಾಡೆಲ ಸಾಹೇಬರು ಆಶ್ವಾಸಿಸಿದರು. ನಂತರ ನಮ್ಮ ಕಮಿಶನರ ದೊರೆಗಳು ಹೊಲೆಯರನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ:- "ಸರಕಾರದವರು ನಿಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಈಗ ಪುನಃ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು, ಯಾಕೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಕೋರೇಗಾಂವ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಪೇಶ್ವೆಯವರ ೩೦೦೦೦ ಪಠಾಣರುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಟ್ಟಿದ್ದು ನೀವು ಮರೆತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ನೆನೆದು ಮರಾಠಾ, ಅರಬ್ಬಿ, ಸೀಕ, ದಂಡಾಳುಗಳ ಸಂಗಡ ನಿಮ್ಮ ಭುಜಬಲವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ವೈರಿಯಾದ ಜರ್ಮನರನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ ಬಿಡಿರಿ.

[illegible]

ದಾಖಲ ಆಗಿದ್ದು ಮತ್ತೂ ೩೦೦ ಜನರು ಬೇಗನೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂಬ ನನಗೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ" ಆ ಮೇಲೆ ಕಮಿಶನರ ದೊರೆಗಳ ಆಭಾರವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಠರಾವುಗಳನ್ನು ಹೊಲೆಯರ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಸೂಚಿಸಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ನಂತರ, ಸರ್ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರವರು ಉತ್ಸಾಹಜನಕ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಅಂದದ್ದೇನಂದರೆ— ಹೊಲೆಯ ಬಾಂಧವರೇ, ನೀವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದು ದೇಶಸೇವೆಯ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಗಿದೆ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನ ಸಹ ಹೊಲೆಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಚಲೋದಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂತ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬಳೇ ಭಾರತಮಾತೆಯ ಪುತ್ರರಾದದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದರನು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಜನರು ಒಂದು ಪುರಾತನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಉಚ್ಚವರ್ಣದ ಜನರು ಊರಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಬಂದಾಗ ಹೆದರಿ ಹೊಲೆಯರ ಕೇರಿಗೆ ಓಡಿಹೋಗಿ "ಹೊಲೆಯರೇ ಓಡಿರಿ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹುಲಿ ಬಂದದೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿರಿ" ಎಂತ ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಸರಕಾರವು ಈಗ ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ" ಹೊಲೆಯರೇ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿರಿ " ಸರಕಾರದ ಈ ಕರೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರಂತೆ ನೀವು ಮನ್ನಿಸುವಿರಾಗಿ ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ, ಆರು ಲಕ್ಷ ಹೊಲೆಯರು ಬೇಕಾದರೆ ದಂಡಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ಅದ್ಭುತ ಶೌರ್ಯದಿಂದ ವಿಜಯಧ್ವನಿಯನ್ನು ಏಳಿಸುವರಾಗಿ ನಾನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ

ಸಭೆಯು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ, ಉತ್ಸಾಹಭರದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಜನ ಹೊಲೆಯರು ದಂಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲೇ ದಾಖಲಾದರು

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ, ತಾ ೨೫ ಮಾಹೆ ಜುಲೈ, ೧೯೧೭

ಸರಸ್ವತೀ ಮಹೋತ್ಸವ.

ಶನಿವಾರ ತಾ ೨೧ ಜುಲೈ, ಮತ್ತು ಸೋಮವಾರ ತಾ ೨೩ ಜುಲೈ ಈ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಶಹರದೊಳಗಿನ ಮತ್ತೂ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಸರಸ್ವತೀ ಭಕ್ತರು ಏಕತ್ರ ಕೂಡಿ ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಶಸ್ತ ದಿವಾಣಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತೀ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರೆಯಿಸಿದರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ದೇವೀ ಸರಸ್ವತಿಯ ಉಪಾಸನೆಯು ಹ್ಯಾಗಾದೀತೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ ನಾರಾಯಣರಾವ ಚಂದಾವರಕರರವರು ಸಭಾಪತಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸುಶೋಭಿತಗೊಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಭಾಷಣವು ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಬೋಧಪ್ರದ ಮತ್ತೂ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಮತ್ತಾ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಂಬಂಧದಿಂತು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ. ಅವರ ಭಾಷಣವು ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದದ್ದೂ, ತಾತ್ವಿಕ ಮತ್ತೂ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದದ್ದೂ ಇತ್ತು ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೂ ಮುಂದೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ದಿಗ್ದರ್ಶನವೂ ಅಂಶತಃ ವಿವೇಚನವೂ ಮತ್ತು ಪರಿಷತ್ತು ಯಾವ ಧೋರಣದಮೇಲೆ ಮತ್ತು ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದೀತೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಹಿತೇಚ್ಛುಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು?

ಇನ್ನು ನಾವು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವಾ. ಪರಿಷತ್ತು ಠರಾವಿನ ಯಾವ ಕಚ್ಚಾ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿತ್ತೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತು ಠರಾವುಗಳಿದ್ದವು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕ ಮಾತೇನೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷಾವಿಷಯದ ಠರಾವಿನ ಹೆಸರು ಕೂಡಾ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ವಿಷಯನಿಯಾಮಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಜೋರಿನ ವಾಗ್ವಾದಗಳಾಗಿ ಸದರೀ ಠರಾವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಪುನಃ ಸೋಮವಾರದ ಜಾಹೀರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈಷಾಟ್ಯನಕ ವಾಗ್ವಾದಗಳಾದನಂತರ ಸದರೀ ಠರಾವು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮೊದಲು ವಿರುದ್ಧಪಕ್ಷದವರೂ ತುದಿಗೆ ಸರಾಸರಾಯಿತೆಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಆಯಾಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಪ್ರವೇಶವಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ತೋರುವ ಪರಿಷತ್ತು ಉತ್ಸಾಹ ಜನಕವಾದದ್ದೂ ಆಶಾಉತ್ಪನ್ನಮಾಡುವಂಥಾದ್ದೂ ಆದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾವ ಶಾರದಾಸೇವಕನಿಗೆ ತಾನೆ ಆನಂದವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಶಿಕ್ಷಾ ವಿಚಾರ ಮಂಡಲದ ವತಿಯಿಂದ ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಪುಣೆ ನಗರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದದೆ ಸದರೀ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮೊದಲಿನ ಸಭೆಯು ಪುಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ದಿಕ್ಕು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆದದ್ದಾಯಿತು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವಾದರೂ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಿತೇಚ್ಛು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು, ಮಹತ್ವವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತೋಷಹೊಂದದೆ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕಾರ್ಯವು ಪ್ರಗೋಚರವಾಗುವಂತೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ದಿಕ್ಕು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಸ್ವದೇಶ, ಸ್ವಭಾಷಾ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಃಕರಣಪೂರ್ವಕ ಪ್ರೇಮಾದರವು ತೋರಿತು, ಅವರು ಸದರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಡೆಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವಂತೆ ಪರಿಶ್ರಮಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

ಈಗ, ಪರಿಷತ್ತು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳುವಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಪ್ರವೇಶವಾಗಬೇಕೆಂತ ಹೇಳುವದಿತ್ತು. ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿರುವದು ಇಂಗ್ರಜಿ, ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯು ಐಚ್ಛಿಕವಿದ್ದರೂ ಶಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಶವರ್ತಿ ಇದ್ದ ಕಾರಣದಿಂದ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಅವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವದಿಲ್ಲ ಮೆಟ್ರಿಕ ಬಿ. ಎ. ಆಗತಕ್ಕವರಿಗೆ ಯಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾ

ತ್ರ ಭಾಷೆಗೆ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲವು. ಒಮ್ಮೆಗಲೇ ಎಮ್. ಎ ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಳದೊರೆಯುವದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಂದರೆ, ಒಮ್ಮೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಇಯತ್ತೆಯ ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಹೊಂದಿದನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಕಾಯಂ ರಜೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರು ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬನು ಎಮ್ ಎ ಯಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡುವಂಥ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ತೊಲಗುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ರಾ। ಪಾಧ್ಯೆಯವರು ಬಿ ಎ ಯಲ್ಲಿ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವಿರಬೇಕೆಂಬ ಠರಾವನ್ನು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ತಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ರಾ। ಜಿರೆಯವರು ಪ್ರೀವಿಯಸ್ ಮತ್ತು ಇಂಟರಮಿಜಿಯೇಟ್‌ದಲ್ಲಿ ದೇಶಭಾಷೆಯು ಅವಶ್ಯವಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ಸದರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬಾರದೆಂದು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗೆ— ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬಾರದೆಂಬ ಭಾಗವನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಸದರಿ ಠರಾವಿಗೆ ರಾ। ಪಾಧ್ಯೆಯವರ ಅನುಮೋದನವು ದೊರೆಯಿತು. ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗಿ ಮಿ। ಬರ್ಡಾರಂಥ ಜನರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಒಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಾಕಬಾರದಾಗಿ ಒದರಾಡಿದರು ಆದರೆ ಸುದೈವದಿಂದ ಬಹುಮತಗಳಿಂದ ಸದರಿ ಠರಾವು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಇದರಮೇಲಿಂದ ಸಭಾಸದರ ಕಲವು ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆಯುವದೆಂಬದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂತು

ಈ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ರಾ। ಪಾಧ್ಯೆಯವರ ಹಲ್ಲೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾದನಂತರ ಪುಣೆಯ ಮರಾಠೀ ಇತಿಹಾಸ ಭಕ್ತ ಪ್ರೊ. ಲಿಮಯೆಯವರ ಮತ್ತೊಂದು ಹಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊ. ನಾಯಕರವರಂಥ ವೀರರ ಸಹಾಯವು ದೊರಕಿತು. ಪ್ರೊ ಲಿಮಯೆಯವರು ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ ಕೇವಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ರಜಿಯ ಹೊರತು ಉಳಿದ ಯಾವತ್ತು ವಿಷಯಗಳ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸ್ವಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಿರಾಶಂಕವಿರಬೇಕೆಂದು ಸರಸ ಮತ್ತು ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ಸದರೀ ಠರಾವನ್ನು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಪ್ರತಿಕೂಲಗಳ ಭಾಷಣಗಳಾದ ನಂತರ ಪ್ರೋ. ಲಿಮಯೆಯವರು ಉಚ್ಚಸ್ವರದೊಡನೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವಿರೋಧವುಳ್ಳ ಟೀಕೆಗಳ ಖಂಡನಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಬಹುಮತಗಳ ಗಲಿಬಲಿಯೊಡನೆ ಸದರಿ ಠರಾವು ಮಂಜೂರಾಯಿತು.

ಈ ಎರಡು ಠರಾವುಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗದೆ ಪ್ರೊ ಕರ್ವೆಯವರು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡುವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪತಾಕೆಯನ್ನು ಹೆಗಲಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಬಂದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಹಿಂದಿಂದೇ ರಾ। ಪೋತದಾರರಂಥ ಸರಸ್ವತೀ ಭಕ್ತರು ಮಾತೃದೇವತೆಯ ಪೂಜೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊ ಕರ್ವೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾದರು! ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೇಶೀಭಾಷೆಯ ಪ್ರವೇಶವು ಆಗಬೇಕಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮತವು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿಕಲ್ಪವಾಗಿ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬದೇ ...ನ್ನು ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲವೇ? ಒಳ್ಳೇದು. ಈ ದೇಶಭಾಷೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನಮಾಡುವ ಹಾಳು ರಗಳೆ ಯಾತಕ್ಕೆ? ಇದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಿದ್ದು ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಅಯೋಗ್ಯವದೆ. ನಮಗೆ ಇದರ ವಿಚಾರಮಾಡುವ ಪುರಸತ್ತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರವು ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಶೂನ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅಂದೀತು? ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಗೆ ಇದರಿಂದ ಅಡ್ಡಿಯಾದೀತು, ಸದರೀ ಠರಾವನ್ನೇ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ಅನೇಕ ಚರ್ಚೆಗಳು ಈ ಠರಾವಿನಮೇಲೆ ಶುರುವಾದವು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಷತ್ತು ಸ್ವತಃ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಡಾ. ಭಾಂಡಾರಕರ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಪ್ರೊ ನಾಯಿಕ ಜಿಸ್ಟೀಸ, ಪ್ರಿ ಪರಾಂಜಪೆ, ಪ್ರೊ. ಲಿಮಯೆ, ಪಿ॥ ಭಾ. ಬಾ, ಮಿ॥ ಬರ್ಡಾ ಇವರೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಸಭಾಸದರೂ ಇರಬೇಕು. ಅವರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಸರ್ ನಾರಾಯಣರಾವ ಇವರು ಹೀಗೆ ದುರುಸ್ತಿಯಾಗುವದಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊ ಕರ್ವೆಯವರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿ ಸದರಿ ಠರಾವು ಬಹುಮತದಿಂದ ಮಂಜೂರುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸರಸ್ವತೀ ಮಹೋತ್ಸವದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಮೊದಲು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ವಾಚಕರ ಮುಂದೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದದೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಯುರೋಪದ ಯುದ್ಧದಿಂದ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದಮೇಲೆ ಬಹಳೇ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ಜನರು ದಿನೇದಿನೇ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂಬ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮುಳುಗುತ್ತನಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದರೊಳಗೆ ಸ್ವಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯು ಪಸರಿಸಿದೆಂಬ ವಿಚಾರವು ಮುಂದೆ ಬಂತೆಂದರೆ ಎದೆಯೊಡೆಯುತ್ತದೆ ಈ ಯಾವತ್ತು ಸಂಕಟಮಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೊಳಗಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ದಿನಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವದಿದ್ದರೆ, ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದ ಮಾತೆಗೆ ಯೋಗ್ಯಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಕೊಡುವದಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕಾ ಒಂದೇ ಉಪಾಯವದೆ ನಮಗೆ ಇಂಥಾದ್ದು ಕೊಡಿರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಕೊಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲ ಈ ಕೆಲಸದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ತಪಶ್ಚರ್ಯದ ಹೊರತು ಏನೂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಸ್ವತೀ ದೇವಿಯ ತಪಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಕೋಟ್ಯಾವಧಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಸ್ವತೀ ಉಪಾಸನೆಯ ದೀಕ್ಷಾ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಸರಕಾರವು ಸಕ್ತಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗಕೊಡಲಿ! ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾಪೀಠಗಳನ್ನೂ ತೆರೆಯುವಾಗ ತೆರೆಯಲಿ! ಈಗ ನಾವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಧ್ಯಮ, ಉಚ್ಚ ತರಗತಿಗಳ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟುವದು ಬೇಡವೇನು? ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸಮಾಜವು ತಮ್ಮ ಬಂಧು ಭಗಿನಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಾಮೃತವನ್ನು ಕುಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಸ್ವತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆರ್ಯಮಾತೆಯ ದುರ್ದೈವವಿನ್ನೂ ತೀರಲಿಲ್ಲವೆಂದೆನ್ನಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ ರಾಮತೀರ್ಥರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ವಿಪನ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿರುವದು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಲಾಭವಾಗುವಂತೆಯೂ ಅವರ ದೇಶ ಸೇವೆಯ ಕೆಲಸವು ಹೆಚ್ಚು ಸುಖಕರವಾಗುವಂತೆಯೂ ಹಿಂದ ಮಾತೆಗೆ ವಂದನಮಾಡಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸರಸ್ವತೀದೇವಿಯ ಉಪಾಸನೆಗೆ ಆರಂಭಮಾಡಲು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಬಾರದೇನು?

ಶಿರ್ಶಿ—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ರೇಲ್ವೆ ಲ್ಯಾನು.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಹೆಯಿಂದ ಒಂದು ಹೊಗೆಬಂಡಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸದರ್ನಮರಾಠಾ ರೇಲ್ವೆಗೆ ಕೂಡಿಸುವರೆ ೨ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗಿಂತ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ಕೈಗೂಡುವ ಶಕ್ಯತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತೆಂದು ಸಹ ಜನರು ನಂಬಿದ್ದರು ಲೋರ್ಡಸಿಡನಹೆಮ್ ಮತ್ತು ಲೋರ್ಡವಿಲ್ಲಿಂಗಡನಂಥ ದಯಾಳು ಗವರ್ನರರ ಸಹಾನುಭೂತಿಯು ಈ ರೇಲವೆಯ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಕುಂಬಾ ಆಗಿತ್ತೆಂತ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ರೇಲವೆ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಲ್ಲೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲು ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಈಗ ಪುನಃ ಶಿರ್ಶಿಯಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ವರೆಗೆ ೬೨ ಮೈಲು ರೇಲವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ನಡದದೆಂತ ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ ಕಳೆದ ಸರಕಾರಿ ಗ್ಯಾಝೇಟಿನಲ್ಲಿ ಸದರಿ ರೇಲವೆಯ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡಿಸುವರೆ ಸರಕಾರಿ ಹುಕುಂ ಆಗಿಯದೆ ಈ ರೇಲವೆಯು ಶಿರ್ಶಿ, ಮುಂಡುಗೋಡ, ಕಲಘಟಗಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಸಾಗುವದು ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದನಂತರ ಸರಕಾರಿ ಮಂಜೂರಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೂಡಲೆ ಬೇಗನೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯು ದೃಢವಾದರೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಗೆ ಒಂದು ಬದಿಯಿಂದಾದರೂ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಇತರೇ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವು ಕೂಡಿಬಂದಂತಾಗುವದು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ಬೆಳೆಯುವದಲ್ಲದೆ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯವರಿಗೆ ಸಹ ಈ ರೇಲವೆಯಿಂದ ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಾಗುವವು ಜಂಗಲಗಳಿಂದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ದಾರಿಗಳು ಮಾಡಿ ಚಕ್ಕಡಿಗಳಿಂದ ರೇಲವೆ ಸ್ಟೇಶನಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವು ಸಹ ಏರುವದು. ಕಾವರಗೇರಿ ಡಿಪೋದಿಂದ ತಮ್ಮ ಸ್ವತಂತ್ರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರೇಲವೆ ಶಾಖೆಯನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕೆಂತ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯವರು ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಂಜೂರಿಯನ್ನು ಸಹ ಪಡದಿದ್ದರಂತೆ. ಇಂಥ ಲ್ಯಾಟ ರೇಲವೆಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಇಂಥ ಸಾಧನಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತವೆಂಬುದು ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಜನರಿಗೇ ಗೊತ್ತು ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯೆಂದರೆ ಒಂದು ದ್ವೀಪಕಲ್ಪವಾದಂತಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದರೆ ತಮಗೆ ಕಾಳಾಪಾಣಿ

ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಅಂದಾಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಂತಾಗಿದೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೇನಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪರ ಜಿಲ್ಹೆಗೆ ಒರಹೋಗುವ ಸಾಧನಗಳ ಅಭಾವವು ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ ಶಿರ್ಶಿ–ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯು ರೇಲವೆಯು ಕಲ್ಪನೆಯು ಪೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ ಇಂಥ ಕೊರತೆಗಳು ಕೆಲವು ಅಂಶದಿಂದ ಪ ತೊ ದೂರವಾಗುವವು

ಸರಕಾರಿ ಗ್ಯಾಝಿಟ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಮತ್ತು ಶಿರ್ಶಿಯ ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಗ್ರಹಸ್ಥರಿಗೆ ಬೆಂಚು ಕೋರ್ಟಿನ ಮೆಂಬರರ[illegible] ನೇಮಿಸಿರುವರು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ಕೋರ್ಟಿಗ II ನೇ ಕ್ಲಾಸ ಮತ್ತು ಶಿರ್ಶಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ III ನೇ ಕ್ಲಾಸ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟದೆ

—೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ —

ರಾ ಸಾ ಗಣಪತರಾವ ರಾಮರಾವ ಮಾಸೂರ
ಮಿ ಪೀ ಸೀ ಫರ್ನಾಂಡಿಸು
ಸಮ್ಯದ ಮೊಹಮ್ಮದ್ದೀನ ಸಮ್ಯದಹುಸನ [illegible]
" ವೆಂಕಟೇಶ ಮಂಜುನಾಥ ಕುಲಕರಣಿ
" ಶುಂಭು ಹೆಗಡೆ ಕುಪ್ಪಹೆಗಡೆ

—೩ನೆಯ ವರ್ಗದವರು —

ಮಿ ಅನಂತ ಪುಟ್ಟಯ್ಯಾ ನಾಡಿಗ
,, ಪೀ ಎಪ್ ಎಕ್ಸ ಪರ್ನಾಂಡಿಸು
, ಶೇಷಗಿರಿ ನಾರಾಯಣ ಕೇಶವಯ್ಯನ
,, ವೆಂಕಟರಾವ ವೆಂಕಟದಾಸಪ್ಪಾ ನಿಲೆ[illegible]
, ಅನಂತ ಗೋಪಾಳ ಜಾಂಭೇಕರ
ಶೇಕ ಹಮಿದ ಶೇಕ ಅಬದುಲ್ಲಾ

ಸರಕಾರೀ ಅಮಲದಾರರು ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಖಾಸಗೀ ಜನರ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮರಳಿ ತಕ್ಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ

ಸದರಿ ಗ್ರಹಸ್ಥರಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಅಧಿಕಾರವು ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುರಿತು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದನ ಮಾಡುವೆವು ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಜವಾಬದಾರಿಗನುಸರಿಸಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಗೆ ಭೂಷಣವಾಗಿ ನಡಿಯುವರಾಗಿ ನಾವು ಹಂಬಾ ನಂಬುತ್ತೇವೆ

ನಮ್ಮ ಶಿರ್ಶಿ ಡಿವ್ಹಿಜನದ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ॥ ಜೆ ಟಿ ಲೋರೆನ್ಸರವರಿಗೆ ಸಮರಿ ಮತ್ತು ೨ ೩ ನೇ ವರ್ಗದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲೆ ಅಪೀಲು ವಿಚಾರದ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ

ಕುಮಟಾ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪ್ಪೊ.

ನಾವು ನಮ್ಮ ೧೫ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ ಕನ್ನತ ೩ನೇ ಸ್ಥಳ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಮಜಕೂರಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಡಿಪ್ಪೋ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರರು ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ನಡಿಸಿದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ನಮಗ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದ ನ್ನ ಡಿಪ್ಪೋದಲ್ಲಿ ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರಾಟವು ಕರಾರ ಶರ್ತಪ್ರಕಾರ ಕಾಯ ಮಶೀರ ನಡಿಸಿದ್ದು, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ದರ, ತೂಕದ ಮಜೂರಿ ವಗ್ಯೆರೆ ಕುರಿತು ಜನರ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳ ನಾವು ಮೊದಲ್ಯ ಊಹಿಸಿದಂತೆ ಶೀರ ತಪ್ಪಾಗಿಬ್ಬಾವ ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರರು ಅನುಭವಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರಿದ್ದು, ಡಿಪ್ಪೋ ಸಿಥಯಿಕ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರ್ದಿಗೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಬಹು ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತ [illegible] ತಪ್ಪು ತಿಳ [illegible] ನ ಸದ [illegible] ವ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ

ಇಹವೃತ್ತ.

[illegible] ಮಗಿಯುತ್ತ ಬಂತು ಈ [illegible] ನದಲ್ಲಿ [illegible] ಕ್ಕಲಿಗರು [illegible] ಸುತ್ತಿರುವರು

[illegible] ಜನರಮೇಲೆ [illegible] ಹೊತಡೆಂಬ ಫಿಯಾರ್ [illegible] ಎಂಬವನಿಗೆ [illegible]

[illegible] ಯಲ್ಲಿ ಹೊಗಿ [illegible] ನದಲ್ಲಿ [illegible] ಅವರ [illegible] ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಫೆಯ್ಯಾಗ [illegible] ತ ಕಸಿದು [illegible] ಶಿಕ್ಷೆ ಈ ರೀತಿ [illegible]

[illegible] ಫೋಜೆಸ್ಟ್ [illegible] ನಲ್ಲಿ [illegible]

ಹಳಿಯಾಳದ [illegible] ಆಪೀಲು ಮಂಜೂರು ಆಗಿ [illegible] ಕ್ಕೆ [illegible] ರವರು ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವರು.

[illegible]ಯಾಳ — ಪ್ಲೇಗಿನ [illegible] ಮರಣಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ [illegible] ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಿಯುವದಿಲ್ಲ

ಇಲ್ಲಿಯ ಗೌರಿ ಮಿರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ೧೧ ಮ ಸಲ್ಮಾನರಮೇಲೆ ಸರಕಾರಿ ಫಿರ್ಯಾದಿಯು [illegible] ಆರೋಪಿಗೆ [illegible] ಸಕ್ತವ ಜೂರಿ ಶಿಕ್ಷೆ, ೪೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ೭ ಜನರಿಗೆ [illegible] ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ [illegible] ಅಪೀಲು ಆಗುವದುಂಟು

ಇಲ್ಲಿ [illegible] ೨೦೦ [illegible] ಬಿಟ್ಟರಿಗೂ ಏನೂ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ

ಕನ್ನತ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇನಾಮು ಕೊಡುವ ಸಮಾರಂಭವು ಮೆ॥ ಡಾತ್ಸನ, ಡಿವ್ಹಿಜನಲ ಫೊರೆಸ್ಟ ಆಫಿಸರರ ಕೈಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು

ವರ್ತಮಾನಸಾರ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾದ ಮಿ॥ ಚೆಂಬರ್ಲೆನ ಧೊರೆಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಬದಲಿಗೆ ಮಿ॥ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಧೊರೆಗಳು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು ಇವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆನಂದವಾಗಿಯದೆ.

ಜರ್ಮನಿಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನರಾದ ಡಾಕ್ಟರ ಫಾನ್ ಬೆಥಮನ್ ಹಾಲ್ವೆಗ್ಗರವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಭಾರವನ್ನೊಗೆದು ರಾಜಿನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಕೇಸರರವರು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನರ ಮಾಡಿದ ಮಹತ್ತರವಾದ ರಾಜಸೇವೆಯನ್ನು ಬಹು ಪರಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡಿರುವರು ಬೆಥಮನ್ ಹಾಲ್ವೆಗ್ಗರವರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ ಮಾಯಿಕಲ್ಲಿಸರೆಂಬವರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು

ಪರದೇಶದಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೩೮ ಪೌಂಡಿಗೆ ಮಿಕ್ಕಿದ ಮೌಲ್ಯದ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾ ಚಿನ್ನವನ್ನು ತಂದರೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ನಿಶ್ಚೈಸಿದ ದರದಂತೆ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ರಾಜ್ಯರಕ್ಷಣ ಕಾನೂನುದಂತೆ ಸರಕಾರವು ಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳು ಕರಗಿಸಿದವನ ಮೇಲೆ ಫಿರ್ಯಾದು ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಂದೀತೆಂತ ಹುಕುಂ ಆಗಿಯದೆ

ಈವರ್ಷ್ಕ ತಾ ೨೫ರಲ್ಲು ಮುಂಬಯಿ ಕ್ಯಾದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಸಭೆಯು ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದದೆ

ತಾ ೫ರಿಂದ ೧೧ನೇ ನವಂಬರದವರೆಗೆ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಪರಿಷತ್ತು ಜರಗುವದುಂಟು

ಲೋ ಬಾಳಗಂಗಾಧರ ಟಿಳಕ ವಿರುದ್ಧ ಚಿರೋಲ ಸಾಹೇಬರ ಖಟ್ಲೆಯಲ್ಲ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಿಶನದ ಮುಂದೆ ಆಗುವ ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕುರಿತು ಮುಂಬಯಿ ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟಿನ ಡೆ. ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ ಮಿ॥ ದೊರಾಬಜಿ ಖಂಡಾಳವಾಲಾ ಇವರನ್ನು ಕಮಿಶನರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದು ಇದೇ ಕೆಳು ೧೧ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ಕೆಲಸವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ

ಮದ್ರಾಸ ಸರಕಾರದವರು ಈಗ ಮಿಶೋಂಟ್ಬಾ ಯಿಯವರಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಮುದ್ರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಟ್ಟಿಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಇದೆಲ್ಲ [illegible] ಬಂದಿದೆ [illegible] ಇದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬ [illegible]

ದೇಶಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದದ್ದೊಂದು ಪ್ರದರ್ಶನವು ಮುಂಬಯಿ [illegible] ಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಿರುತ್ತದೆ

[illegible] ಹತ್ತಿಯ [illegible] ಹೊಸ ಪಾತ್ರವೆ ಹತ್ತಿ [illegible] ಕೆಲಸ [illegible] ಲಕ್ಷ ಕೂಲಿಯವಾಳ [illegible]

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रिय ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रिय ।
प्रिय च नानृत ब्रूयादेष धर्म सनातन ॥

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

Registered No. B. 1720

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕ ಮುಚೆಯಲ್ಲಿ ಅ್ಾವ
ರೂಪಾಯ್ 1-0-0
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶಿರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-6-6
ಒ ಮ ಸಂಚಿಕೆ 0 0-3

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ
ಟ್ಯಾಪಿನ (೧೫ ಏಮ್‌ಉದ್ದ) ೮
ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2 0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು
ದೊಡ್ಡದಿದ ವರೂ ಆ ಮಾನ
ದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪ
ಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತ ಗಳ ಬ
ಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ
ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೮ ಮಾಹೆ ಅಗೋಷ್ಟ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೨೨.

ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ ಪೊಪ

ಈ ಔಷದವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುಚ್ಛ ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ ಕಲಿಜೆ ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕಪಫ, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ ತಲೆನೋವು ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಅಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 ವಿ. ಪಿ ಬೇರೆ
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0 ವಿ ಪಿ ಸಹಿತ
ವಿಳಾಸ- ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು.

☞ ಟಿ ಜಿ ಮಕಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಸೆಳತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕಾಲೆರಾ, ಬೀಗು, ಬಾಣಂತೀರೋಗ ಪ್ಲೇಗ ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ ಬಾಟ್ಲಿ ಕಿ ೧॥ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಿಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಒಂದೇಸಲಕ್ಕೆ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೇವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ

ವದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮುಬಾಮು — ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸುಬು ರೋಗಗಳ ತುರಿಗಳು, ಉರಿ, ಚಿಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು

ಬಾ ಕಿ ೧೨ ಆಣೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ ಪತ್ತೆ —

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ,

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय साने. बुधवार न २३४, पुणे ज्योतिषाची कामें सूक्ष्म तऱ्हेने केली जातात. विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारें

ಬೇಕು ! ಬೇಕು !!] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ. [ಬಾತ್ಮೀದಾರರು !!!

ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಜವಾಬ ಮಾಹಿತಿ ಅಗಿ ವಾರ್ತೆ ಪೂರೈಸುವ ಬಾತ್ಮೀದಾರರು ಬೇಕು. ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮಟಾ.

ಈಗ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❋ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❋

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತದೆ ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ವಾಸಿಯಾಗುವವು ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು ರಕ್ತ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಂಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೪ ದಿವಸ ನಾಕಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೬॥ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೪೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು ೪೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮಿಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ.

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಶಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ ಡೀ ಜವರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು ಇದಲ್ಲದೆ,

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ಸೋಮದೇವ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ನೇಮಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೨೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ ಪಿ ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು ಡಬ್ಬಿಗಳು ಶಿಗುವ ಪತ್ತೆ —

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ)

INTENDED OUTLINES OF THE Proposed Kanara Dt Association

WHEREAS it has been deemed desirable that for the purpose of fostering the progress of the District of Kanara in all departments of public life, there should exist an organisation of the Citizens of Kanara representative of all classes and interests, it is hereby resolved that there shall come into existence on and from this day the 4th August 1917 an Association under the name of ' The Kanara District Association with the following objects in view –

(1) to bring all the citizens of Kanara on a common platform with a view to advance the common interests of the District

(2) to foster a spirit of mutual trust and brotherly feeling among the various communities of Kanara

(3) to encourage education sanitation, agriculture, co operation trade and industries, and to collect statistical information relating to these subjects

(4) to awaken general interest in Municipalities, Local Boards Temple Committees and such other corporate bodies.

(5) to act as mediators between the Government and the people in maintaining cordiality and good will

(6) to make representations to the authorities in writing or by deputations for seeking redress of legitimate grievances or for the initiation of necessary reforms

(7) to educate and focus public opinion on local questions by holding debates and discussions and publishing pamphlets relating thereto

(8) to arrange or hold District Conferences whenever expedient, to discuss matters of importance to the District

(9) to organise and affiliate to itself branch associations or committees such as Taluka Associations, Village Committees and the like

(10) to maintain a library of books, Government reports & other publications relating to Kanara and

(11) generally to do all such things and take all such measures as are necessary for the material & moral advancement of the people of Kanara

(Extract)

Tribute to Dadabhai Naoroji
H E GOVERNOR'S SPEECH

The hand of death has been heavy indeed during the last few years on the tried and trusted leaders of our public life Messrs Gokhale, Pherozeshah Mehta and now Dadabhai Naoroji have all been taken from us We can ill spare these anxious and strenuous times But they have left us the example of their public service and I trust that we shall always find in this country in future years great leaders as much respected and trusted by the people with equal sense of fairness of courage and fearlessness in all their public and political thought and action who will carry on the work of these great men and will lead this country ... sure and certain progress to the goal of self government within the Empire which it should be the ideal of every loyal patriot to attain

---

THE KANARA NEWS
8th August 191

Not ... the ... Heart within and God o'er head

PROPOSED
Kanara Dt. Association.

It will be admitted on all hands that among the several constructive public organs or institutions one is a well organised Association of the representative public to discuss matters of common interest voice true public grievances, resort to concerted action and try all possible legitimate means for the uplift of the people

Now Kanara has had as yet no such public institution or organ worth the name & it appears from the prospectus printed elsewhere that an earnest attempt is being made in Bombay by our enlightened Kanarites there to bring into life such an organ under the name of " The Kanara District Association " with its head quarters at Bombay and feeding branches in all parts of Kanara

It is a matter of common knowledge that Kanara is sadly lacking in life – we mean, public life and has no idea of common thought and concerted action Our Kanarites are so many individual units living their own selfish lives & having little or no idea of public life It their minds must be broadened & their outlook on matters of public interest enlarged, if they must learn to sink differences among them and think with one mind for their common welfare, if their angularities must be frictioned by frequent intercourse & if Kanara wants to get its status raised among enlightened Districts and in a word if Kanara wants to be up to date & enjoy the partnership of an enlightened and elevated Society it must learn to live a healthy public life

Such being the case no better idea could have been conceived at this moment when Kanara, isolated as it is & not at all in touch with many an attempt towards progressiveness in all matters is groping in the dark & does not know how to help itself The starting of the Association on most unobjectionable lines at this hour is most welcome

We learn that the Association will have for its first President Sir Narayan Chandavarkar than whom no more competent sober and influential man could be found The Association by itself must be an outcome of youthful thought, energy & enthusiasm & it is very natural to expect that it will be largely manned by young men of culture & enlightenment & by those who have intense love for our District But such an Association needs to be piloted by men of ripe wisdom deep experience sobriety of judgment

and supreme patience Hence we want men of Sir Narayan Chandavarkar's stamp to guide us and "pilot our ship" lest she may drift away in the hands of impatient but ardent youngsters & be wrecked We want our retired Rao Bahadurs, Rao Sahebs, Khan Sahebs, and all non-officials of practical experience and worldly wisdom to join the Association & its branches to serve as a healthy ballast – and not a drag – on the Association and give our youngsters the benefit of their wide experience and deep wisdom

Of course, we are confident that our pleaders and private gentlemen of cultured views will lead the way as their confreres elsewhere have been doing It is for them to set an example & make the people follow in their wake and learn the rudiments of concerted action for their common weal We hope our pleaders will not lag behind & wrongly show a rickety frame of mind they do not possess It is theirs to bless or blast "the public life"

Our Kanarites, wherever they may be, are known to be the most loyal set of people, who cannot be expected even to dream of sedition disaffection or any such crude ideas and when older men of tried experience and loyalty will be at the helm of the Association, there is little room for any false fears We trust, therefore that our Government & even government officials will do their best to encourage such an institution that it may have a healthy public force & prove a tower of strength both to government & the people We wish god speed to the institution

RANDOM THOUGHTS

The Fourth of August

The day being the third Anniversary of the Great War Declaration Day, the local Gibb High School was closed In the evening, the masters and boys of the School met in Shri Vyankatraman temple-hall to offer prayers to God for the success of the British Arms Already in the temple a religious discourse on Brahmanism was being delivered by the famous Bal Haridas Durgaram Bova to an audience of over 500 men and women of the town At the end of the discourse, Mr Prabhu, the Head-master of the school, requested the Bal Haridas to pray for our victory, when the latter in an eloquent speech touched upon the famous Sanskrit aphorism, "यतो धर्मस्ततो जय." or 'Victory is on the side of Right". The Speaker spoke about the advantages of the British rule, laying special stress on its policy of religious toleration and love of justice & concluded by offering prayers to God for the success of the British Arms and the eradication of the irreligious enemies of mankind The whole audience joined with great enthusiasm The Harikirtan was enlivened by reason of this inspiring peroration

The Revised Budget

We thank the Government of Bombay for making the following three special allotments to Kanara in the Revised Budget

Rs 10 000 for further equipement of the Agricultural Farm at Kumta

Rs 20,000 for the road from Bhatkal to the Mysore frontier

Rs 25,000 improvement to Dandeli Tavargatti Road

The Agricultural Farm at Kumta has a great future before it The agricultural industry is the only industry in which India is destined to bear the palm provided that she will give up her old stereotyped methods & be in touch with the up to date scientific knowledge on the subject It is hoped that the Farm at Kumta will be run on practical lines & do its best to win the confidence of the agriculturists of Kanara by promoting their interest in the new methods We shall revert to this subject on some other day

Tribute to Dr DADABHAI Naoroji

Kumta Citizens' Meeting

Under the auspices of the V. J Library and King Edward Club a public meeting of the citizens of Kumta was held in the Club Hall on Monday, July 30th, to offer a tribute of respect to the Memory of the late Dr Dadabhai and express feelings of sorrow evoked by his death, when Rao Saheb Ganpatrao Masurkar presided

Among those present on the occasion were the following – Messrs D J Potnis, Mamlatdar and President of the Club, Shripadrao Kallyanpurkar B A LL.B, J S Pandit, G G Shastri, Alli Adam Saheb Dr Khambatkone, N S Kamat V P Prabhu, B A, K K Shenvi A V Bhatkalkar, Dr Masurkar, V T Hegde, M B Kamat, B A LL B Govt pleader M. M Shanbhag M A B M Shanbhag B A, J V Gavaskar, B A Mirjankar, landlord, S S Talmakki Merchant & Basrur, B AG,

In his presidential remarks Rao Saheb Masurkar referred to Dadabhai's great virtues and laid stress on his unswerving faith in the sterling British character and British justice The President then called upon Mr N S. Kamat to move the following resolutions

I That the public of Kumta offer their tribute of profound respect to the memory of the late Dr Dadabhai Naoroji who distinguished himself as the most loyal and patriotic citizen shone the brightest by the lustre of his spotless character, great talents and attainment & the purest love of his country enjoyed in an unbounded measure the confidence & esteem of the Government and British statesmen & the grateful regard of the Indian peoples & has bequeathed to his countrymen the priceless example of noble deeds & a most benevolent & virtuous life

II That the Kumta public bemoans the loss of this great man with the

कानडावृत्त बुधवार, तारीख २१ माहे फेब्रुवारी सन १९१७ इसवी।

rest of the Indian nation and offers hearty condolences to his relations

III That a copy of the aforesaid resolutions be forwarded to Sir Dinshaw Wachha for favour of communication to the late Dr Dadabhai's relations

In moving the resolutions Mr Kamat exhorted the young men present to remember the three important traits of Dadabhai's character, viz (i) his implicit obedience to his mother (ii) his personal purity & steadfast fidelity to his wife (iii) and his sincere patriotism coupled with unswerving loyalty to the British Throne He referred to the first two traits with instances from Dadabhai's life When Mr Prabhu seconded the resolutions they were put to vote by the chairman and passed all standing After a vote of thanks to the chair the meeting dispersed

ಅಧಿಕಮಾಸ ನಿರ್ಣಯ.

ವಾಚಕ ಮಹಾಶಯರೇ, ಈ ವರ್ಷದ ಅಧಿಕ ಮಾಸದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹು ಗೊಂದಲವೆದ್ದದ್ದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವಚನ ಸಹಿತ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತಮ್ಮ ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಾಸಿಷ್ಠ, ರೋಮಕ ಪೌಲಿಶ ಎಂಬ ಐದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಗಣಿತಗಳಿದ್ದು ಕೆಲವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ, ಕೆಲವು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ಕೆಲವು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೋಮಕ ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಗ್ರಹಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅದರೊಳಗೆ (ಸೌರಃ ಸ್ಪಷ್ಟತರಃ) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ವಾಕ್ಯದಿಂದ ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅತ್ಯಂತ ಸಮವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ ಆ ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋ॥ (ಅತೀತ್ಯೋನ್ ವಿಲೋಲನಾದಿಂದೋ। ದೃಕ್ಸಿದ್ಧಂ ಗಣಿತಾಗತಾತ್॥ ಯದಾ ಭವೇತ್ ತದಾ ಪ್ರಾಚ್ಯಾಮ್। ಸ್ವಸ್ಥಾನಮ್ ಮಧ್ಯಕೋ ಭವೇತ್ ॥೧॥ ಅಪ್ರಾಪ್ಯಚ ಭವೇತ್ ಪಶ್ಚಾ। ದೇವಂ ವಾಪಿನಿವಿಲನಾತ್॥ ತಯೋರಂತರನಾಡೀಭಿ। ರ್ನಸ್ಯಾದ್ಭೂಪರಿಧಿಂಸ್ಫುಟಂ ॥೨॥ ಷಷ್ಟ್ಯಾವಿಭಜ್ಯಲಬ್ಧೈಸ್ತು। ಯೋಜನೈಃ ಪ್ರಾಗಥಾಪರ॥ ಸ್ವದೇಶ ಪರಿಧಿಜ್ಞೇಯಾಃ। ಕುರ್ಯಾದ್ದೇಶಾಂತರಂಹಿ ತೈಃ॥೩॥ ತತ್ರದ್ಗತಿವಶಾನ್ನಿತ್ಯಂ। ಯಥಾ ದೃಕ್ತುಲ್ಯತಾಂಗ್ರಹಾಃ॥ ಪ್ರಯಾಂತಿತತ್ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ। ಸ್ಫುಟೀಕರಣಮಾದರಾತ್॥೪॥ ತತ್ಸಂಸ್ಕೃತಾದ್ಗ್ರಹಾತ್ಕ್ರಾಂತಿಚ್ಛಾಯಾಚರದಲಾದಿಕಂ॥ ಸ್ಫುಟಂದೃಕ್ತುಲ್ಯತಾಂಗಚ್ಛೇ। ದಯನೇವಿಷುವದ್ವಯೆ॥೫॥) ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳರತ್ತವೆ ೧ ೨ ೩ ನೇ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾರ ಸಮಿಲನ ಉನ್ಮೀಲನ ಕಾಲಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಯಿಂದ ಸ್ವದೇಶದ ಪೂರ್ವಾಪರ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತರ ಯೋಜನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಗಣಿತ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ೪ ನೇ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾರ ದಿನಂಪ್ರತಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುವಂತೆ ಸೂರ್ಯಾದಿ ಗ್ರಹಗಳ [illegible]ವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದಲೂ ೫ ನೇ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾರ ಚರದಲ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ [illegible] ದುದರಿಂದಲೂ ಈ ಸೂರ್ಯ[illegible]ತವು ದೃಗ್ಗಣಿತವೆಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ [illegible] ಸಿದ್ಧವಾದದ್ದಿರುತ್ತದೆ

ಸೂರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ಲೋ॥ [illegible] ಕದಾದೇವೇದಂ। ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವರಂ ಪಾಪ [illegible]॥ [illegible] ನಾಂ ಪರಿವರ್ತೇನ। ಕಾಲಭೇದೋ [illegible]॥) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಯುಗವು [illegible]ದಿಂದ ಕೇವಲವಾಗಿ ಕಾಲಭೇದವು [illegible]ತಲೂ ಆ ಕಾಲಭೇದದಿಂದ ಗ್ರಹಗಳ [illegible] ವ್ಯತ್ಯಾಸ [illegible]ತ್ತದಂತಲೂ ಯುಗಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಗ್ರಹಗತಿಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ [illegible] ಕಾಲದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ [illegible] ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕಾರ ಯಾನೆ ಹೊಸ ಗ್ರಂಥ [illegible] ಬೇಕೆಂತಲೂ ಸೂರ್ಯ [illegible] ಪ್ರಕಾಶಕ ಟೀಕಾ ಪುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ [illegible]ವು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ. ದೃಗ್ಗಣಿತವೆಂದರೆ ಗಣಿತದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರಹಣಾದಿ ಕಾಲ[illegible] ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ [illegible] ಆ [illegible] ಗಣಿತವನ್ನು ಪದು ನಿರ್ಮಿಸಾದವಾದಕಾರಣ ಈ ಹಿಂದಿನ ಗ್ರಂಥದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂಬ ದೃಗ್ಗಣಿತದಿಂದ ಒಂದಿರುವ ಗ್ರಹಣೋದಲಾದವಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡ ಕಾಲದಾರಭ್ಯ ಪ್ರಾಚೀನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆಯಾಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾರಂಪರ್ಯದಿಂದ ದೃಗ್ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ

ಶ್ಲೋ॥ (ಆತಾರ್ಯಂ ಭಟಪ್ರಣೀತ ಕರಣಂ॥ = ಇತ್ಯಾದಿ॥ ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರ್ಯ ವಸಿಷ್ಠ ಕಶ್ಯಪ ಮುಖ್ಯೈಃ ಇತ್ಯಾದಿ॥) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಪ್ರಕಾರ ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತಾದಿ ಪಂಚಸಿದ್ಧಾಂತ ಗಣಿತಗಳೂ ವ ಆರ್ಯಭಟ. ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯ ಗಣೇಶ ದೈವಜ್ಞ ಮೊದಲಾದ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಆಯಾಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಸರಿ ಬರುವಂತೆ ಆರ್ಯಭಟ್ಟೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿರೋಮಣಿ, ಗ್ರಹಲಾಘವ, ಬಾಲಾವಬೋಧ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಆ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಆಯಾಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೃಗ್ಗಣಿತಗಳೇ ಸರಿ ಅಲ್ಲವಾದರೆ ಒಂದು ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಮನಾಗಿರದೆ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಸ್ಪರ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಿಂದಿರುವ ಕಾರಣವೇನು? ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃಗಳ ಬುದ್ಧಿ ಗುಣ ವಿವೇಕ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳೆಲ್ಲವೂ ಪರಸ್ಪರ ಭೇದಗಳಾಗಿರ ಬಹುದೆನ್ನ ವಿರೋ? ಎಲ್ಲರೂ ಮಹನೀಯರು ಕುಶಾಗ್ರಮತಿಗಳೇ ಸರಿ ಯಾರನ್ನು ದೂರಬೇಕು? ಯಾರನ್ನು ದೂಷಿಸುವದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಿ ಎವದಿಲ್ಲ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದ ಎರಡು ಧೃವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ತಿಂತುಮಾರಚಕ್ರವೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಷ ಚಕ್ರವು ಕೆಲವುಕಾಲ ಭೂಗೋಲದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೂ ಕೆಲವುಕಾಲ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೂ ಸಂಚರಿಸುವದರಿಂದ ಅಥವಾ ಪರಸ್ಪರ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಗ್ರಹಗೋಲಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು [illegible] ಕೊಳ್ಳುವದೇ ಮೊದಲಾದದರಿಂದ ಹ್ಯಾಗೂ ಆಗ[illegible] ಒಂದು ಕಾಲದ ಗಣಿತವು ಕೆಲವು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮ ಬಾರದ ಹೋಗುವದೇ ಒಂದು ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥವು ಸರಿಯಿಲ್ಲದಿರುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ಎಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದರೂ ಕಲ್ಪಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಕಲ್ಪಾಂತ್ಯಕಾಲದವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಣಾದಿ ಸಮಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಒಂದೇ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾರನು ಆದ್ದರಿಂದಲ್ಲವೇ? ಗ್ರಹಲಾಘವ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಾದ ಗಣೇಶ ದೈವಜ್ಞರು ಮೊದಲಿನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸರಿಬಾರದ್ದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಹಲಾಘವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತಾವು ರಚಿಸಿದೆವೆಂತಲೂ ತಮ್ಮಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತವಾಗುವದಂತಲೂ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ ಕಂಡ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಶಾಗ್ರಮತಿಗಳಾದ ಗಣಿತಜ್ಞರು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಹೇಳಿರುವರು ಗಣೇಶ ದೈವಜ್ಞರೆಂದರೇನು ಆರ್ಯಭಟ ಭಾಸ್ಕರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಇದೇ ಸರಿ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತೋಕ್ತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಹೀಗೆಯೇ ಸರಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗೆ ಒಂದಾದರೂ ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಗಣಿತಜ್ಞರು ತಿಳಿದೇ ಇರುವರು ಆದರೆ ಪಂಚಾಂಗ ಕರ್ತೃಗಳೇ ಬುದ್ಧಿಹೀನರೆಂದಾಗಲಿ ಪಂಚಾಂಗ ಗಣಿತವು ತಪ್ಪಾಗಿರುವದೆಂದಾಗಲಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ ಮೊದಲಿನ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅನೇಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಂತೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು

ಶ್ಲೋ॥ (ಛಂದಃ ಪಾದೌ ಶಬ್ದಶಾಸ್ತ್ರಂಚ ವಕ್ತ್ರಂ। ಕಲ್ಪಃ ಪಾಣೀ ಜ್ಯೋತಿಷಂಚಕ್ಷುಷೀಚ॥ ಶಿಕ್ಷಾಘ್ರಾಣಂ ಶ್ರೋತ್ರಮುಕ್ತನ್ನಿರುಕ್ತಂ। ವೇದಸ್ಯಾಂಗಾನ್ಯೇವ ಮಾಹುರ್ಮುನೀಂದ್ರಾಃ॥೭॥ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂಜ್ಯೋತಿಷಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ। ಚಂದ್ರಾರ್ಕೌ ಯತ್ರಸಾಕ್ಷಿಣೌ॥) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಾರ ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರವು ವೇದ ಪುರುಷನ ನೇತ್ರಾಂಗವಾದುದರಿಂದಲೂ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವದೇ ಮೊದಲಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶಾಸ್ತ್ರವಾದುದರಿಂದಲೂ ಹವ್ಯ ಕವ್ಯಾದಿ ಸರ್ವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ದೃಗ್ಗಣಿತ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದಿರುವ ತಿಥ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಬೇಡ ಆದರೂ ಬಾಲಬೋಧಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ ಶ್ಲೋ॥ (ಯಸ್ಮಿನ್ ಪಕ್ಷೇ ಯತ್ರ ಕಾಲೇ ಯೇನ ದೃಗ್ಗಣಿತೈಕ್ಯಕಂ॥ ದೃಶ್ಯತೇ ತೇನ ಪಕ್ಷೇಣ। ಕುರ್ಯಾತ್ತಿಥ್ಯಾದಿ ನಿರ್ಣಯಂ॥೮॥ ಕಿಂತೇನಾಪಿ ಸುವರ್ಣೇನ। ಕರ್ಣಘಾತಂ ಕರೋತಿಯತ್॥ ತಥಾ ಕಿಂತೇನ ಶಾಸ್ತ್ರೇಣ। ಯನ್ನಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಸ್ಫುಟಮ್॥೯॥ ಯಾಂತಿ ಸಂಸಾಧಿತಾಃ ಖೇಟಾಃ। ಯೇನ ದೃಗ್ಗಣಿತೈಕ್ಯತಾಂ॥ ತೇನ ಪಕ್ಷೇಣ ತೇ ಕಾರ್ಯಾಃ ಸ್ಫುಟಾಸ್ತತ್ಸಮಯೋದ್ಭವಾಃ॥೧೦॥ ದೃಕ್ಸಾಮ್ಯೈಕ್ಯವಿಹೀನಾಃ। ಖೇಟಾ ಸ್ಥೂಲಾ ಸ ಕರ್ಮಣಾಮ

ರ್ಹಾಃ॥ ಅತ ಇಹ ತದರ್ಹತಾಯೈ। ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬೀಜವಿಸ್ತರಂ ವಕ್ಷ್ಯೇ ॥೧೧॥ ಧ್ಯಾನಗ್ರಹೋಪದೇಶಾದ್ವೀಜಂ। ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಸುಧೈವಜ್ಞೈಃ॥ ತತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಗ್ರಹೇಭ್ಯಃ ಕರ್ತವ್ಯೌ ನಿರ್ಣಯಾದೇಶೌ ॥೧೨॥ ಸೌರೋಽರ್ಕೋಽಪಿ ವಿಧೋರ್ಜ್ಞ ಮಂಕಕಲಿಕೋ। ಸೋಽಬ್ಜೋ ಗುರುಸ್ತ್ವಾರ್ಯಜೋ। ಸ್ವಗ್ರಾಸೂಚಕಜಂ ಜ್ಞಕೇಂದ್ರಕಮಥಾರ್ಯೋಽಸೇಷ ಭಾಗಕೃನಿಃ॥ ಶೌಕ್ರಂ ಕೇಂದ್ರಮಜಾರ್ಯ ಮಧ್ಯಗಮಿತೇ। ಮೇಯಾಂತಿ ದೃಕ್‌ತುಲ್ಯತಾಂ ಸಿದ್ಧ್ಯಕಿಸ್ತ್ವೈರಿಹ ಪರ್ವ ಧರ್ಮನಯಾಸತ್ಕಾರ್ಯಾದಿಕಂ ತತ್ಪಾದಿಶೇತ್ ॥೧೩॥) ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಸಿಷ್ಠ, ಸೂರ್ಯ ಶಾಕಲ್ಯ ಗಣೇಶದೈವಜ್ಞ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾನುಭಾವರ ವಚನವಾದದರಿಂದ ಹವ್ಯ ಕವ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ದೃಗ್ಗಣಿತದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ತಿಥಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದ ಆಕಾರಣ ಕೆಲವರು ಗ್ರಹಣಾದಿ ದೃಷ್ಟಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ದೃಗ್ಗಣಿತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಕೆಲವರು ಹವ್ಯ ಕವ್ಯಾದಿ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು ಸರ್ವ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ದೃಗ್ಗಣಿತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಾರದಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವದಾದರೆ ಎಲ್ಲಾಗಣಿತವು ದೃಗ್ಗಣಿತವೇ ಆದ್ದರಿಂದ ಹವ್ಯ ಕವ್ಯಾದಿ ಸರ್ವ ಕರ್ಮವನ್ನು ವಿಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಿದ್ದೀತು ಆಕಾರಣ ಗ್ರಹಣ ಮೊದಲಾದ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಕಾಲಗಳು ಮೇಘ ವ ವೃಷ್ಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತಿಬಂಧದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ದೃಗ್ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಿದ್ಧಕಾಲವನ್ನು ಅಲಂಬಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ದೃಷ್ಟಾಂತದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲವುಳ್ಳ ಅದೃಷ್ಟ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಸರಿಬರುವ ದೃಗ್ಗಣಿತ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದಿರುವ ತಿಥ್ಯಾದಿಕಾಲಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದದರಿಂದ ಸೂರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವ ಗ್ರಹಲಾಘವಮೊದಲಾದ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಬರುವಂತೆ ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕಾರ ಯಾನೆ ಹೊಸ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಸರಿಬಾರದೇ ಇರುವ ಸದರ ಗಣಿತದ ಮೊದಲಿನ ಪದ್ಧತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದಿರುವ ತಿಥ್ಯಾದಿ ಸರ್ವ ಕಾಲಗಳೂ ವ ಅದರಂತೆ ಬಂದಿರುವ ಅಧಿಕ ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸವೂ ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತ್ಯುಕ್ತ ಸರ್ವ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲ ಆದದರಿಂದ ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಮೊದಲಾದ ಗಣಿತ ಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ ದೃಗ್ಗಣಿತದಿಂದ ನಾನು ಪಂಚಾಂಗ ಗಣಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಶಕ ೧೮೩೯ ಪಿಂಗಲಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ವೀನ ಮಾಸವೇ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಪ್ರಜ್ಞಾ ಮಾಂದ್ಯಾನ್ ಮುದ್ರಣಸ್ಯ ಪ್ರಮಾದಾ। ಚ್ಛಾಪಭ್ರಂಶೋ ವಿದ್ಯತೇ ಚೇನ್ ಮಹಾಂತಃ ॥ ನೀರಕ್ಷೀರನ್ಯಾಯತಃ ಸಂಕ್ಷಮಧ್ವಂ। ದುಷ್ಟಿರ್ನೀಯೈಶಾ ಕಾಲ ಮೂರ್ತೇರ್ಗತಿರ್ಹಿ ॥೧॥

ಶ್ರಾವಣ ಕೃಷ್ಣ ೩ ರವಿವಾರ

ರಾಮಾ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಪಂಡಿತ,
ಬಗ್ಲೋಣ.

ಬರುವ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ
ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವಂತ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂ॥ ದ ಪಂಚಾಂಗವು ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ ಕಾಗದ ತುಟ್ಟಿಯಾದರೂ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಸೋಯಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು, ಇದೇ ಬರುವ ಸಪಟ ಬರ ೩೦ ರೊಳಗೆ ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕಳ ಹಿಸಿದವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ೮ ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟದೆ ಆಮೇಲೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೦ ಬೀಳುವವು

ಅವಶ್ಯವಿದ್ದವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ನೋಂದಿಸಿ ಹಣ ಕಳುಹಿಸ ಬಹುದು.

ಕೃಷ್ಣಾ ಕೇಶವ ಶೇಣವಿ,
ಮಾಲಕ ಸ್ಟಾರ ಓಪ್ ಕನರಾ, ಪ್ರೆಸ ಕುಮುಟಾ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೮, ಮಾಹೆ ಅಗೋಷ್ಟ ೧೯೧೭

ಅಪೂರ್ವ ಯೋಗವು.

ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹೋದ ಪಕ್ಷವು ಪಂಚಕ ಯೋಗದೊಡನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಪೂರ್ವಕರವಾದ ಯೋಗವು ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಪಂಚಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಬಂದಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಕ್ಯಾದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧಿವೇಶನವು, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಷತ್ತು, ಮಹಮ್ಮದಿ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಭೆ, ಮತ್ತು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ನಿವಾಸಿಕರ ಸದ್ಯದ ರಾಜ್ಯಧೋರಣದ ವಿಷಯಕ ಕೂಡಿದ ಮಹಾ ಸಭೆ, ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಂಡಳದೊಳಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ಗ್ರಹಗತಿಯು ಕೂಡಿ ಬಂದಿತ್ತು ಇವುಗಳೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಒಂದು ಸಭೆಯ ದಿಗ್ದರ್ಶನ ಸಹ ಮಾಡುವದು ಈ ಪುಟ್ಟ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಶೀರ ಅಶ್ಯಕವು ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ

ಕ್ಯಾದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧಿವೇಶನವು ಮಹರ್ಷಿ ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿಯವರ ನಿಧನವನ್ನು ಕುರಿತ ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶಕ ಠರಾವಿನಿಲ್ಲಿ ಆರಂಭಹೊಂದಿ ಪಯಾಳು ವಿಲ್ಲಿಂಗಡನರಂಥ ಧೊರೆಗಳ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾನಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಉದ್ಗಾರದೊಡನೆ ಸೂತ ಉವಾಚವಾಯಿತ ದಾದಾಭಾಯಿಯವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗವ್ಹರ್ನರ ಧೊರೆಗಳು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳು ಅವರ ಗುಣಗ್ರಾಹಕತೆಯು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಗಳಾಗಿರುವವು ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜ ಪತ್ರಕಿನ ವಾಡಿಕೆಯ ಚರ್ಚೆಯು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ನಾವು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ವಿವರಿಸಿದ ನಾಮದಾರ ಪಟೇಲರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಿಲು ಪ್ರಥಮ ವಾಚನಕ್ಕಂತ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಹೊರಗಿರುವ ಲೋಕ ಮತದಂತೆಯೇ ಒಳಗೂ ಬಹಳೇ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅನುಕೂಲ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದದ್ದು ಆನಂದಕರವು ವಿಶೇಷತಃ ಸರಕಾರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ಸರ ಮಹಾದೇವ ಚೌಬಳ ಮತ್ತು ನಾಮದಾರ ಗವ್ಹರ್ನರ ಧೊರೆಗಳು ಈ ಬಿಲಿನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಮನ್ನಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಲು ಎಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಒಟ್ಟಾರೆ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ಜನರು ತಾಳಿದ ಸಕ್ತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಅಲ್ಪಾಂಶದಿಂದಾದರೂ ಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಸುಪ್ರಸಂಗವು ಬೇಗನೇ ಬರುವದೆಂತ ನೋಡಿ ನಾವು ಈಗಲೇ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುವೆವು. ನಾಮದಾರ ಪಟೇಲರು ಇವರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಗವ್ಹರ್ನರ ಧೊರೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿ, ದೊರೆಗಳು ಪಟೇಲರ ಶಿರದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲಿ ನಾವಂತೂ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೊಗಳದಿರಲಾರೆವು ಈ ರೀತಿ ಶುಭೋದಯಹೊಂದಿದ ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯು ಬೇಗನೇ ಸರಕಾರದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿ, ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಅದರ ಲಾಭಗಳು ಸಿಗಲೆಂತ ನಾವು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು ಈ ಬಿಲಿನ ಹೊರತು ಇತರೇ ಮಹತ್ವದ ಠರಾವುಗಳ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವ। ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದ್ದದರಿಂದ ಮೆಂಬರರ ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೌನ್ಸಿಲವನ್ನು ಬರಖಾಸ್ತುಮಾಡಿದರು.

ಕೌನ್ಸಿಲದ ಕೆಲಸವು ಈ ರೀತಿ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವ। ಸಭೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಅದರ ಉತ್ಪಾದಕರು ಎಣಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅದು ವಿಜಯಪ್ರದವಾಯಿತೆಂತ ಹೇಳಬಹುದು ಈ ಪರಿಷದೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಹುಮಾನವಟ್ಟ ನಾಮದಾರ ಪಟೇಲರೇ ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ವಾಙ್ಮಯಂತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕಲಿತು ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಅದರ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನು ಧಿಟ್ಟತನದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸುವ ನಾಮದಾರರಂಥ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳಿಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇವರು ಇಷ್ಟು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಚರ್ಚಿಸಿರುವರಲ್ಲ ಅದರ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ವಾಚಕರು ಮೂಲ ಭಾಷಣವನ್ನೇ ವಿಮರ್ಶಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಅವರ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಹ ಅವರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸುವದು ಸಹಸಾ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಮೆಂಬರರೆಲ್ಲರು ಜನರಿಂದಲೇ ಆರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ನಾಂಪತ್ತಿಕ ಬಲವನ್ನು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಂದಾಯದೊಳಗಿಂದ ಬೆಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಡಿ। ಲೋಕಲಬೋರ್ಡ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ, ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರಕಾರದ ಸೂತ್ರಗಳಿಂದ ನಡೆಯುವ ಖಾತಗಳೆಂದು ಜನರೊಳಗೆ ಇರುವ ಭಾವನೆಗಳು ದೂರವಾಗಬೇಕು ಇವುಗಳಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅನೇಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿರುವರು. ನಾರಾಂತರರೂಪದಿಂದಾದರೂ ಅವರ ಭಾಷಣವನ್ನೇ ನಾವು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು ಆದದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವದಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಒಂದೊಂದು ಠರಾವು ಪಾಸಾಗಿ ಇಡೀ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ಥಾ। ಸ್ವ। ದ ೩೦೦ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಆಡಂಬರದಿಂದ ಕೊನೆಗಂಡಿತು. ಮುಂದಿನ ಪರಿಷತ್ತು ಅಮದಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡುವದದೆ.

ಈ ಪರಿಷತ್ತು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ ಮತ್ತು ಮಹಮ್ಮದಿ ಸಂಘದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಾಧಾರಣ ಸಭೆಯು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತು. ಇದೇ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ೩೦ ಮುಖಂಡರು ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ| ಸುರೇಂದ್ರನಾಥ ಬಾನರ್ಜೀರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸದ್ಯದ ರಾಜಕೀಯ ವಾತಾವರಣವು ನಾಜೂಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರು ಯಾವ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು, ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಸಭಿಕರೊಳಗೆ ಚಿಂತೆಯೂ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಕಂಡುಬಂತು ದಾದಾಭಾಯಿ ನವರೋಜಿಯವರ ನಿಧನದಿಂದಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾನಿಯ ಕುರಿತು ದುಃಖ ಪ್ರದರ್ಶದ ಠರಾವು ಪಾಸಾದಕೂಡಲೆ ಪ್ರಚಲಿತ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚೆಯು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು ಸದ್ಯದ ರಾಜಧೋರಣ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿ ಹಿಂದೀ ರಾಜಕಾರಭಾರದ ಸುಧಾರಣೆ ರಾಜ್ಯರಕ್ಷಣ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿಷಯಗಳಮೇಲೆ ಸವಿಸ್ತಾರ ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನೊಳಗಿನ ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗವ್ಹರ್ನರಜನರಲ ಧೊರೆಗಳಿಗೂ ಕಳಿಸುವ ಮಾತಬೇಕೆಂತ ಬಹುಮತದಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮದ್ರಾಸು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಧೋರಣವು ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಡದಿದ್ದರೆ ನಿಃಶಸ್ತ್ರ ಪ್ರತಿಕಾರದ ತತ್ವವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಮಿಟಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರುವ ಅಕಟೊಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಹಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೂಡಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಠರಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

ಬೆಝಂಟಬಾಯಿಯು ಮತ್ತು ಅವಳ ಸಹಕಾರಿ ಮಿತ್ರರ ಬಂದಿವಾಸದ ಹುಕುಮನ್ನು ಈ ಮಹಾಸಭೆಯು ನಿಷೇಧಿಸಿರುವದು. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಹಿತವಾದಿ ಸಾಹೇಬರ ಚಳವಳಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜನರೊಳಗಿರುವ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆ ದರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಜನರ ನಿಜವಾದ ಲೋಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಈ ತರದ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಲೋಕಮತದ ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷಗಳಾದ ಕೆಲವು ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಗಳು ಸಹ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಹತ್ತಿರುವವು

ಟಾಯಿಮ್ಸಿಯದ ಪತ್ರವು ಸಹ ತನ್ನ ಹಿತ್ತಲ ಹಟವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲೋಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಮ್ಮೇಲನವು ಬೇಗನೇ ಕೂಡಿಸಿ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಿರಂಗದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕೆಂತ ಸೂಚಿಸಿರುವದು. ಟ್ರೈಮ್ಸ ಕರ್ತನ ಸಹ [illegible] ರಾಜಕೀಯ ಧೋರಣವು ಮಾಣ್ಟಪ್ರಿಂದ [illegible] ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತದೆ ಬಿಟ್ಟಿ[illegible] ಮುಂದಾಳುಗಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ರಾಜನೀತಿಕುಶಲತೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಸವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವು ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದಮೇಲೆ [illegible] ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಜನರೆಲ್ಲರೂ [illegible] ಸಭೆಯು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ [illegible] ನಾಗರಿಕರು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಮತ್ತು

ಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ೧೦,೦೦೦ ಜನರ ಸಮೂಹದ ಎದುರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಲೋಕಮತವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು ಮದ್ರಪ್ರಾಂತದ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು [illegible] ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಸದ್ಯದ [illegible] ಒಂದಿಯ ಧೋರಣವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ [illegible] ಧಿಸಿದರು.

ಇರಲಿ. ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರ ಚಾಳಕವನ್ನು [illegible] ಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಯಾರಾದರು ಹೇಳಿದರೆ [illegible] ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಜಾಡೆಯಿ [illegible] ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಧಿಪತಿಗಳಾದ ಗವ್ಹರ್ನರ [illegible] ಗಳು ನಮ್ಮ ಗುರುಗ್ರಹದ [illegible] ಚಂದ್ರಸ್ಥಾನಾಧಿಪತಿಯ [illegible] ಧಿಕಾರಿಯು, ಮೆ| ಜಸ್ [illegible] ಮಿತ್ರಸ್ಥಿ[illegible] ದೂ ದುಗ್ರಹ [illegible]

ಬಾಲ ಹರಿದಾಸ.

[illegible]

ಇಹ ವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಮಳೆಯು ೪೦-೫೫ ಇಂಚು ಆಯಿತು. ಇತ್ತೀಚೆ ಮಳೆಯ ಭರದಿಂದ ಬೀಳದಿದ್ದರೂ ಒಂದೇಸಮ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ನೆಟ್ಟಗಿದೆ

ಸ್ಥಾ| ಕೋ| ಸೊಸೈಟಿಯ ಜನರಲ ಸಭೆಯು ಪ್ರೊ| ರಾ| ರಾ| ರಾಮಚಂದ್ರಪೈರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತು ಮಾಜೀ ಆಫೀಸಿನ ಮೆಂಬರರ ಸಂಖ್ಯೆ [illegible] [illegible] ಸೇರುಗಳ ಹಣ [illegible] ರೂ ೧೯,೧೬೧-೧೫-೧ [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ೨೪,೮೮೮ ರೂಪಾಯಿ ಹೊರಗ ಸಾಲ [illegible] ೩೦,೮೪೪-೩-೯ ರೂಪಾಯಿ [illegible] ಆದವು ಸಾಲಗಳಮೇಲೆ ೩,೧೬೭ [illegible] ರೂಪಾಯಿ [illegible] ೧,೬೫೩-೬-೧೧ [illegible] ೫೫೩-೦-೯ ರೂಪಾಯಿ [illegible] ಸಾಲಗಾರರಿಂದ ಬರತಕ್ಕದ್ದು [illegible] ಶೇಕಡಾ [illegible] ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ

[illegible] ದೋಷಿಗ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ವರ್ಷದ ಆಫೀಸಿಗೆ [illegible] ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ರಿಝರ್ವ ಫಂಡಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಾಯಿತು

ಹೊನ್ನಾವರ — ಬಾಸೆಲ ಮಿಶನ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ [illegible] ಪಂಡಿತ ಉಮೇಶಚಂದ್ರದತ್ತನ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ಚಂದಾವರ ಪದ್ಮನಾಭರಾವ ಬಿ ಎ ಎಲ್ಎಲ ಬಿ. ಯವರ ಶೋಚನೀಯ ನಿಧನದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು [illegible] ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇವೆ. ಇವರು ಬಿ ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಎಲ್ಎಲ. ಬಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇನಾಮು ಸಹ ದೊರಕಿಸಿದ್ದರು ಇವರ ತಮ್ಮನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು [illegible] ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಹೊನ್ನಾವರದ [illegible] ಕೆಲರು ಸಾಗಿದ್ದ ದುರ್ದೈವವೇ ಸರಿ ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿ ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುವೆವು

[illegible] ಕ್ಕಪಲ್ಲಿ ೪ ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು [illegible] ಹೊರಗೆ ಹೊಳೆಯಮೇಲೆ [illegible] ಹಳ್ಳಗಳೊಳಗಿ[illegible] ಆ ಹೊಳೆಯಮೇಲೆ ಬಂ[illegible] ಆ ಹುಡುಗಿ [illegible] ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿದ್ದವರಿಂದ [illegible] ಎದ್ದು ನೋಡಿದರೆ [illegible] ಮೇಲೆ ಆ [illegible] ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕಾರಿಹೋಯಿತು

[illegible]— ಪಳಿಯಾಳದ ಮತೀದಿಯ ಸಂಬಂಧದ [illegible] ನಿಕಾಲೆಯಾಗಿ ೧೪ ಆರೋಪಿಗಳಿಗೆ [illegible] ೧॥ ತಿಂಗಳಗೆ ಮತ್ತು ದಂಡ ೧೫೦ ಕ್ಕೆ [illegible] ೨-೮-೯-೧೦-೧೧ ನೇ [illegible] ವರೆಗೆ ಅನುಭವಿಸಿದಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆ ಕಾಯಂಮಾಡಿ ದಂಡ ಮಾಫಿಮಾಡಲಾಯಿತು

ಯುದ್ಧ ವರ್ತಮಾನ.

[illegible] ರಣಭೂಮಿ— ಫ್ರಾನ್ಸದೊಳಗಿನ ಯುದ್ಧವು [illegible] ದರಿಂದ ಸಾಗಿದೆ ಹೊಸ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರು ಪುನಃ ಸೋತು ಹೋಗಿ ೫೦೦೦ ಶತ್ರುಗಳು ಸೆರೆಬಿದ್ದಿರುವರು ಮಾರ್ಶಲ್ ಜೋಫ ಮತ್ತು ಜನರಲ್ ಪೆಟೇನ ಸೇನಾನಾಯಕರು ಪರಸ್ಪರ ಸ್ವಸ್ತಿಕರ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು ಕೈಸರನ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಗೆ ರಣದೇವತೆಯೇ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಕೊಟ್ಟು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ

ರಶಿಯಾ— ರಶಿಯಾದ ರಾಜ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಅರಾಜಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಲಿಯುತ್ತದೋ ಏನೋ ಎಂತ ಭೀತಿಯಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಪುನಃ ಶಾಂತತೆಯಾಗಹತ್ತಿದೆ ಕೆರನ್ಸಕೀ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಶಿಯಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನೆಯನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಸದ್ಯದ ಹಿಂಜರಿಕೆಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಸರ ಸಿಕ್ಕ ರಶಿಯನರಿಗೆ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬಾಲ್ಕನ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ವ್ಯವಹಾರವು ಘೋರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಗ್ರೀಸದ ಸ್ನೇಹಭಾವವು ಭದ್ರವಾದ ಮೂಲಕ ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬಾಲ್ಕನದಿಂದ ಹಿಂದೆ ತಂದಿರುವರು ಸರ್ವಿಯಾ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಜಿಯಮ್ ರವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ತಹನಾಮ ಮಾಗಿ ಸರ್ವಿಯರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಮಿತ್ರರು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವರೆಂತ ವರ್ತಮಾನವು ನಿರಾಧಾರವಾಗಿದೆಂದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಸ್ಸೋನಾಯಿತು ಮಿತ್ರಪಕ್ಷದವರ [illegible] ಸೇರಿದ ಪರಿಷತ್ತು ಬೇಗನೇ ಕೂಡುವದದ

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –

ಕುಮುಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು

ರೂಪಾಯಿ 1–0–0.

ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಕೂಡಿ •

ರೂಪಾಯಿ 1–6–6

ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0–0–9

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ.–

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ ಟ್ಯಾಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1-0 0. ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2 0

ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು, ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನ ದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪ ಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬ ಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೨ ಮಾಹೆ ಅಗೋಸ್ಟ ಸನ್ ೧೯೧೨ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೨೨.

ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ ಪ್ರೂಫ್

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂತ್ರಗುಚ್ಛ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷದ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0–6–0. ವಿ. ಪಿ. ಬೇರೆ ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4–0–0. ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ.

ವಿಳಾಸ– ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

☞ ಟಿ ಜಿ ಮಹಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇವರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ. ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಶಿಥಿಲತೆ, ಕೆಮ್ಮು ಜ್ವರ, ಕೊಲೆರಾ, ಬೀಗು, ಬಾಣಂತೀರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ. ಬಾಟ್ಲಿ ಕಿ ೧॥ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಒಂದೇಸತೀ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ. ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೇವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ದದ್ರುಕ್ಷೆ ಜಾಲೀಮಬಾಮ:— ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸುಬು ರೋಗಗಳ ಹುಳಗಳು, ಉರಿ, ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು.

ಬಾ. ಕಿ ೧೨ ಆಣೆ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ೭ ಡಾರಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಪತ್ತೆ —

• ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ,

ज्योतिषी.

जनार्दन दत्तात्रय साने बुधवार नं २३४, पुणें. ज्योतिशाचीं कामें सूक्ष्म तऱ्हेनें केलीं जातात. विशेष माहिती समक्ष अगर पत्रद्वारें.

ಬೇಕು! ಬೇಕು!!] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ. [ಬಾತ್ಮೀದಾರರು!!!

ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಹುರುಪಿನ ಸಾಹಿತಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೂರೈಸುವ ಬಾತ್ಮೀದಾರರು ಬೇಕು. ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಆಫೀಸ, ಕುಮುಟಾ.

ಈಗ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವ್ಯಾಹತ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಗುಣಾತಿಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಂಖ್ಯ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮಿನ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ಶಿಫಾರಸಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದ

❋ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವ ❋

ಇದನ್ನು ಸೇವನ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿ ಪಚನ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಶುಕ್ರನಾಶವೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆದ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ದುರ್ಬಲತೆಯೂ ಜ್ಞಾನತಂತುಗಳ ಕ್ಷೀಣತೆಯೂ ಸ್ವಪ್ನೇಂದ್ರಿಯದ ಶಿಥಿಲತೆಯೂ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ದೇಹವು ಕಾಂತಿಮಯವಾಗಿ ರಕ್ತ ವೃದ್ಧಿಯೂ ವೀರ್ಯಸಂಚಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತ ದೋಷದಿಂದ ಆಗುವ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ತಪ್ಪದೆ ನಾಶವಾಗುವವು. ಹೆಂಗಸರ ಗುಪ್ತ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಪಾಕಸೇವನೆಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಶಮನವಾಗುವವು ರ_ ಶ್ವೇತಸ್ರಾವಗಳೆಲ್ಲ ತತ್ಕಾಲ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗರ್ಭಕೋಶದ ವಿಕಾರಗಳೂ ಅಶಕ್ತತೆಯೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ದೂರವಾಗಿ ವ್ಯಂಗರಹಿತ ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಎಡೆಯಾಗುವದು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ೧೪ ದಿವಸ ಸಾಕಾಗುವ ಮದ್ದಿನಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣವು ಕಂಡುಬರುವದು ಹಳೇ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ೪॥ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ೩೫ ದಿವಸ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ರೋಗವು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವದು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು. ೩೫ ದಿವಸದ ೨ ಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮಿಗಲೇ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಯಾವ ಋತುಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪದೆ ಗುಣವಾಗುವದರಿಂದ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವು ಈಗ ಅವ್ಯಾಹತ ವಿಕ್ರಯವಾಗಹತ್ತಿದೆ

ಇದರ ಅಪ್ರತಿಮ ಗುಣದ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳೇ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರಗಳು ಶಿಕ್ಕಿರುವವು.

ವರ್ಹಾಡ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕಾರಂಜಾ ಶಹರದ ನಿವಾಸಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಶ್ರೀಮಂತ ಶೇಟ ಡೀ ಟೀ. ಜಂರೆ ಇವರು ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಖಾತ್ರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳ ದೆಶೆಯಿಂದ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು ಇದಲ್ಲದೆ,

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸು ಪತ್ರವು.

ಸಂಗಮನೇರ ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ನಾಗೋಬಾ ನೇವಾಜಿ ಭಾಗವತಕಾರ ಇವರು ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ— ಈ ಹೊತ್ತಿನವರಿಗೆ ನಾವು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಯ ವಜ್ರಾಂಗ ಭೈರವವನ್ನು ತರಿಸಿ ಬಹಳ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಲು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪೂರ್ಣ ಗುಣಹೊಂದಿ ಈಗ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಸಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ತೊಡಗಿರುವರು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ವಜ್ರಾಂಗಭೈರವವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸಾನಂದ ಹೊಗಳಹತ್ತಿರುವರು ಆದರೂ ಈಗ ತಿರುಗಿ ೩೬ ರೂಪಾಯಿಯ ಔಷಧೀಯನ್ನು ಈ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಹಿ. ಪಿ. ದ್ವಾರ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಪಕರಿಸಿರಿ. ಅದರ ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮನಿಯಾರ್ಡರಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿರುವೆನು.

ಇಂಥ ಬಹಳೇ ಗ್ರಾಹಕ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಶಿಕ್ಕಿದ ಶಿಫಾರಸ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ನಾಭಾರ, ಸಾನಂದ, ಕಳುಹಿಸಿದ ನಗದಿ ಇನಾಮುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವೆವು. ಡಬ್ಬಿಗಳು ಶಿಗುವ ಪತ್ತೆ —

ಮೆಸರ್ಸ ಎಲ್. ಕೆ. ಆರ್., ಶ್ರೀ ಅರಿಹಂತ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ, ನಿಪಾಣಿ (ಬೆಳಗಾಂವ).

NOTICE.

It is evident that by reason of prominent space being given to English matter in our fortnightly the pressure on our Vernacular columns has been markedly great In view of this and the fact that there is a growing demand among readers for Vernacular matter, it is intended to discontinue English matter in the same as far as possible, unless it be in the form of select extracts, contributions or correspondence from approved writers over their own signature We trust this change will suit the taste of our reading public --Editor

The late Mr Padmanabhrao Chandavarkar B.A ,LL B

The thunder roars, & lightnings flash
In sky, but cheer us scarce,
Whilepeaceble souls -they roar & flash
Secret 'To cheer' is Theirs

Heart-rending, indeed, is the news of Mr Padmanabhrao's death In him Kanara has lost a brilliant scholar, a conscientious pleader and a sincere well wisher of India His contemplative nature dominated the fluency of his speech Doubtless the fluency of a platform speaker he lacked, yet his mind was a precious platform to him, where many brilliant thoughts concerning the welfare of Kanara danced with all their sobriety His one long-cherished desire was to see India's industrial prosperity. Though his body is mingled with dust, his immortal spirit will hover over the hearts of enthusiastic young men, whispering in their ears the golden watch words "Beware India will fall, if industry does not prosper This was the invaluable and incessant advice which he offered to his disciples and friends alike He vigorously maintained that many-sided development of industries alone will work Indias salvation This is his message, and he who fails to receive it, nay, to engrave it on his heart is no true son of a motherland and no sincere mourner of Padmanabhrao's death

S V Kamat

THE KANARA NEWS

22nd August 1917

Act— act in the living Present
Heart within and God o'erhead "

The Language Problem of Kanara II

BY

(G V Chandavarkar, Hyderabad Dn)

In my last note on this vital question I endeavoured to place before my readers one aspect of the linguistic problem arising out of the present position of *Konkani* In penning those lines I was under the impression that men of light and leading in & outside Kanara would take that problem and that their mature experience and ripe judgment would substantially aid me in arriving at some conclusion [illegible] however, I have not been fortunate enough in provoking any thought among the readers of this journal At last the pages of the *Kanara News* record this story of rather disappointment indifference All the same my sturdy optimism still forces me to believe that some time hence at least educationists interested in the welfare of Kanara will lay me under a deep debt of obligation by offering their wise and well meant criticisms on the ideas presented in these lines I am not writing all this for the mere love of controversy surely the pages of this paper are not meant to be soiled by vain controversy and inglorious polemics but I may assure my present readers that the more I think of the question, the more pessimistic do I become

None of my readers need be told that at this stage of our advancement language is one of the essential elements that go to form a nationality—a term which is day by day gaining in significance In the enlightened West the question of nationality has all along been agitating the minds of statesmen The history of many of the modern European States is bearing eloquent testimony to this remarkable phenomenon While common interest and common religion have made their own contributions a common language has been affording a strong link to bind all the forces and to neutralise the evil influences of diverse disruptive elements. A common language is indeed a great unifying force This mighty wave is slowly but steadily touching the shores of India The study of English and a strong centralised Government typified in the benign British rule have among other things directly helped the growth of a healthy nationality Underlying the whole stir now noticeable in the country there is one significant fact viz , the English Language has afforded an easy means of spreading these ideas In what language are the long and erudite presidential addresses and other speeches delivered from the platforms of the Indian Congresses and Conferences? In what language are the leading journals and newspapers of India mainly conducted? How are the scholarly writings of Rabindranath Tagore & the remarkable discoveries of Jagadish Chandra Bose reverberating through the sylvan solitudes of the Sahyadri Range? How are the thrilling messages of Rajah Ram Mohan Vivekananda, Blavatsky and Besant conveyed throughout the length & breadth of this country? How are the pregnant ideas of Mill Macaulay and Morley percolating through the soil watered by the *Sharavati* and the *Aghanashini*? Can there be two answers to these questions? Is not the English language mainly responsible for the spread and the growth of progressive ideas? Let us wipe the dust of prejudice from our eyes and look facts squarely in the face. As an indirect result of the spread of English education the Vernaculars of the country are no doubt justly pressing their claims for a place of honour Professor

Karve's University Scheme, the Panjab Gurukula System of education, nay, even the recent speeches in the Bombay Educational Conference clearly indicate in what direction the wind is blowing.

(to be continued)

भासंगिक विचार.

दी गौडसारस्वत स्कॉलरशिप लीग या नांवाची संस्था मुंबईत स्थापन होऊन आज पुरीं ४ वर्षे होऊन गेलीं. सदर संस्थेचा उद्देश स्वज्ञातींतील गरीब पण होतकरू विद्यार्थ्यांस शक्त्यनुसार हर तऱ्हेने मदत करणें हा असून सदर संस्थेचा १९१६ सालचा जो रिपोर्ट थोड्या दिवसांखालीं प्रसिद्ध झाला आहे त्यावरून उद्दिष्ट हेतू बऱ्याच अंशानें तडीस गेल्याचें दिसून येतें. सदरह लीगला कारवार, अंकोला, कुमठा व होनावर या ठिकाणीं शाखा जोडल्या असून त्यांचें कामही सुरळीत आणि समाधानकारक रीतीने चाललें आहे. विद्यार्थ्यांना मदत, छापणावळ, व टपालखर्च वगैरे किरकोळ खर्च वजा जातां आज संस्थेजवळ रु. ११९१—०—९ शिल्लक आहे. मासिक वर्गणीदाराची संख्या १४२ असून आमच्या समाजाचा विस्तार व त्याशीं सभासदाचें (वर्गणीदारांचे) प्रमाण पाहतां तें अत्यंत निराशाजनक आहे असें खेदानें ह्मणावें लागते. अध्यक्षानीं आपल्या भाषणांत ह्मटल्याप्रमाणें हल्लीं तर कुमठा, होनावर, शिर्शी व इतर कित्येक ठिकाणीं सदर संस्थेचे सभासद हाताच्या बोटावर मोजण्या इतकेच आहेत. ही गोष्ट खरोखर लाजीरवाणी होय. कुमठ्यांत जितका आमच्या समाजाचा भरणा आहे तितका अन्यत्र कोठेंही नसून तेथें अवघे १९–१६ च सभासद मिळावे हें खरोखर समाजाचें मोठें दुर्दैव होय. व त्यातील कित्येक संपन्न अशा गृहस्थानीं इतक्या आकुंचित हातानें वर्गणीचा आकडा घातला आहे कीं, लक्ष्मीचा प्रसाद त्याच्याहून कमी असलेल्या लोकानीं आपण कोणता आकडा घालावा हें न सुचता तटस्थवृत्ती स्विकारल्यास त्यात आश्चर्य नाहीं.

× × ×

[.]ळेचे महत्व समजत असूनही व विद्याप्रसाराच्या बाबतीत आमचा समाज किती मागसलेला आहे याची पूर्ण जाणीव असून देखील कित्येक गृहस्थांनीं अद्याप आपला आश्रय संस्थेस मिळवून देऊं नयें हे समाजाच्या दुर्दैवाचें एक द्योतक होय. कुमठा, भटकळ वगैरे ठिकाणीं आमचे कित्येक बांधव निरर्थक अशा चैनींत बरेच पैसे उधळीत असुन "लीग" सारख्या उपयुक्त संस्थेस साहाय्य करण्याचा सुविचार त्यांना कधीं शिवत देखील नाहीं हे त्यास कितपत भूषणावह वाटतें याचा त्यानींच विचार करावा. आतां अकोला, होनावर, शिर्शी वगैरे ठिकाणीं आमच्या समाजांतील अत्यंत श्रीमत असा व्यापारीवर्ग असून त्याना आपल्या व्यवसायापुढे असल्या संस्था वगैरे ह्या नसत्या उठाठेवी असे दिसतें. हा पुष्कळ अशीं त्यानीं स्वीकारलेल्या एककल्ली व्यापारी धोरणाचा परिणाम ह्मटलें असतां वावगें होणार नाहीं. असो, यापुढें तरी सदरहू मंडळी आपली जबाबदारी ओळखुन समाजाचे ऋण फेडतील व विद्यार्थीवर्गाकडून व [.]र्यानें त्यांच्या गरीब आईबापाकडून धन्यवाद मिळवितील अशी आशा आहे

× × ×

सदरहू संस्थेचे काम फार समाधानकारक रीतीनें चाललें असल्याचें आह्मीं वर निर्दिष्ट केलेंच आहे त्याचें सर्व श्रेय कार्यकारी मंडळीस व त्याचप्रमाणे हस्तें परहस्तें मदत केलेल्या गृहस्थास देणे योग्य होईल. संस्थेचा जो रिपोर्ट प्रसिद्ध झाला आहे तो इतर कित्येक संस्थाच्या रिपोर्टाप्रमाणे आहे तरी त्यांत प्रामुख्यानें एक उणीव भासुन येते ती हीच कीं सदर संस्थेकडून ज्या विद्यार्थ्यांना मदत पोचली आहे त्याची नावें प्रसिद्ध केलीं नाहींत. कोणत्याही संस्थेचा रिपोर्ट हा कायम राखण्याच्या रिकॉर्ड ("A" Record,) प्रमाणे असुन कित्येक वर्षें लोटल्यावरही एखादे वेळीं त्याचा उपयोग होण्यासारखा असतो, करिता त्यात शक्य ती सर्व माहिती देणे जरूर आहे हे लक्षात घेऊन चालक या पुढें ही उणीव भरून काढतील अशी आशा आहे.

संस्थेची उत्तरोत्तर अधिकाधिक भरभराट होवो अशी प्रार्थना आहे. **तथास्तु.**

M V H

सदाशिवगडचें पत्र.

हवामान— पाऊस आज पावेतों चांगला आहे. पिकें जेमतेम आहेत.

ग्रामण्यप्रकरण— अस्पृश्यवर्गाशीं अन्नव्यवहार केला असा एका प्रमुख सुधारकावर आरोप ठेवून त्याच्याशीं अन्नसंपर्क येथील काही भट्टमंडळीनें केला सबब त्याची चवकशी व्हावी अशा मजकुराचा एक विनंतिअर्ज काहीं मानळीकर उपद्व्यापी लोकांनीं श्री पूर्णानंद सरस्वती स्वामी यांस केला होता. त्याप्रमाणें काहीं गृहस्थ व भट्ट मंडळी यांस तात्पुरतें बहिष्कृत करण्यांत आलें आणि लागलीच सदर चौकशी करण्याबद्दल श्रीगुरुमहाराजांकडून पंच नेमण्यांत आले पचाचा रिपोर्ट आज उद्या बाहेर पडेल. पंचमंडळींत श्रीयुत मंगेशराव तेलंगासारखे उदारमतवादी व स्पष्टवक्ते गृहस्थ असल्यामुळें आरोपींस न्याय मिळेलच सध्यांचा काल लक्षांत घेता अशा तऱ्हेचीं ग्रामण्यें जितकीं कमी होतील तितकी समाजास हितकरच आहेत.

शेतकीसंस्था— केवळ शेतकरी लोकांची उन्नती व्हावी ह्मणुन इकडे ही संस्था काढली असुन तिची साधारण सभा सप्टेंबर १तारखेस होणार आहे. शेतकीवर्गातील प्रमुख लोकांनीं सभेस हजर असावें अशी सेक्रेटरीची विनंति आहे. आमचे खेडवळ बंधु विशेषत माजाळकर बधु आपापसातील कलह विसरून या स्तुत्य कामीं लक्ष्य देतील काय ?

तारीक, १७-८ १७

आपला,

भानुतनय.

ಬರುವ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ

ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂ॥ ದ ಪಂಚಾಂಗವು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ [illegible]

[illegible]

ಕೃಷ್ಣಾ ಕೇಶವ ಶೇಣವಿ,

ಮಾಲಕ ಸ್ಟಾರ ಓಫ್ ಕೆನರಾ, ಪ್ರೆಸ ಕುಮಟಾ

ನೋಟೀಸು.

ಇಂಗ್ಲೀಷ ಮುಜಕೂರಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಪತ್ರದ ವ ಪತ್ರದ ಸ್ಥಲವು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಹೋಗುವ ಕಾರಣ ದೇಶಿ ಭಾಷೆಯ ಲೇಖಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಲ ಸಿಗದೆ ವಾಚಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ . . . ಕಂಡ ಬಂದದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಭಾಗವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ ಆದರೂ ಸಹಜಿತಿ ಬಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಲೇಖಗಳೂ ಅವತರಣಗಳೂ [illegible] ಸಂತೆಯೇ ಇಂಗ್ರಜಿ ಕಾಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ನಮ್ಮ ವಾಚಕ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗುವದೆಂತ ನಾವು ಕೋರುತ್ತೇವೆ

ಸಂಪಾದಕ.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಖ ೨೩ ಮಾಹೆ ಅಗೋಸ್ಟ ೧೯೧೬

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯ ನಾಗರಿಕರ ಸಂಘ.

ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳಕ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ ನಮ್ಮ ಕೊರತೆಗಳು ಯಾವವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಯಾವಸಾಧನಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಎಂಬ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮುಂಧೆ ನಾವು ಹಗಲಿರುಳು ಎದೆಪದೆ ಕಣ್ಣಿದ್ದು ನೋಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವರಿಗೆ ಕಿವಿಗಳಿದ್ದು ಕೇಳಬಲ್ಲವರಿಗೆ ನಾವೇನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸಿಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘಗಳ ಚಳವಳ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಮೀಟಿಗಳ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಚರ್ಚೆಯು, ಈರೀತಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೇತನೆಯು ವೇಗದಿಂದ ಪಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಕೆಲ ಮುಖಂಡರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ "ಕಾನಡಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಎಸೋಸಿಯೇಶನ್" ಎಂಬ ನಾಗರಿಕರ ಸಂಘವನ್ನು ಜಿಲ್ಹೆಯ ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸುವರೆ ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ವಾಚಕರು ಕೇಳಿರಬಹುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ಎಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಹಾ ಸಂಘದ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ಎಲ್ಲಿ? ಇಂದ್ರನ ಐರಾವತವೆಲ್ಲಿ ಕಾಂಭಟ್ಟರ ಹೆಸರುಗತ್ತೆಯು ಎಲ್ಲಿ? ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನ್ಯಪ್ರಾಂತದ ಜನರು ನಮಗೆ ನಗ್ಯಾಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಆದರೆ ಕುದುರೆಯ ಮರಿಯಿಂದ ಸಹ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನಾದರೂ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪೋಷಿಸುವರೆ ಯತ್ನಿಸುವದು ಜಾಣತನದ್ದಲ್ಲೆಂತ ಯಾರು ಹೇಳುವರು? ಐರಾವತದಂಥ ಆನೆಯನ್ನು ತಂದು ಸಾಕುವಷ್ಟು ನಾಗರಿಕತನದ ಶ್ರೀಮಂತಿಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಭಕ್ತಿಯ ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಕೃಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಂಘಕ್ಕೆ

[illegible] ಕಲ್ಪನೆಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿ [illegible] ಮನಸ್ಸಿನ [illegible] ಸಂಘವಾಗಲಿ [illegible] ತಿಳಿಯುವ ದಿವಸಗಳು ಈಗಿನ್ನೂ ಅವರಿ [illegible] ವಸ್ತುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯ [illegible] ಆಗಿನ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ಸ್ಥಾಪನೆ [illegible] ಮಾಡುವ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ದೇಶದ [illegible]

ಈ ಭಾಗದ [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ [illegible] ಹಿತ [illegible] ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯ [illegible]

ಈ ಕೆಲಸ [illegible] ದು ಇನ್ನು ಜನರೊಳಗೆ [illegible] ಕಿಲ್ಲ [illegible] ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ [illegible] ನಾವು [illegible] ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು [illegible] ದೇಶಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸು [illegible] ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ [illegible] ಸ್ಥಾಪಿಸುವದ [illegible] ಸಂಘಸ್ಥಾಪನೆಯ ವಿಚಾರವು ಉಚಿತವಾಯಿತೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ್ಯಾವವೆಂದರೆ— (೧) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ ಸಂಬಂಧ ಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಂಘ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಸಂಘವು ನಮಗೆ ಬೇಕೋ ಬೇಡ (೨) ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸುವದೋ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಹೊರಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವದೋ? ೧ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇನ್ನೂ ಉಂಟೆಂದು ನಾವೇನು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಕಾರಾರ್ಥಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವವರು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯ ನಿವಾಸಿಕರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರು ಇದ್ದಾರೆಂತ ನಾವಂತೂ ಹೇಳಲಾರೆವು ತಾವು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಪ್ತಬಾಂಧವರು, ಇಷ್ಟರ ಹಿತವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರೆ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದೆವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಟಿಕ್ಕಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾರಾರೂ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಸಾತ್ವಿಕ ದೇಶಪ್ರೀತಿಯ ಗಾಳಿಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೀಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಮೂಲೆಯ ಈ ಜಿಲ್ಹೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂತ ಹೇಳುವಷ್ಟು ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳು ನಾವಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಸಂಘವು ನಮಗೆ ಬೇಡೆಂದು ಹೇಳುವ ಕ್ಷುದ್ರ ಸ್ವಾರ್ಥಪತಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಹರಕರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೀರ ಅಪರೂಪ

[illegible] ನಾವು [illegible] ಪ್ರಶ್ನೆ [illegible] ನಮ್ಮ ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ [illegible] ಕಾಣುತ್ತದೆ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಒಂದು [illegible] ಸಂಘವು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡಿಗೆ ಒಂದು [illegible] ಸ್ವಲ್ಪ [illegible] ಸಂಗತಿಯೇ ಸರಿ [illegible] ಸಂಘವನ್ನು ನಡಿಸುವದು [illegible] ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ [illegible] ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು [illegible] ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲೆಂತ ನಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ [illegible] ಅದರ ರಾಣೆಯನ್ನು ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು [illegible] ನಡಿಸುವಷ್ಟು ನೀತಿ ಧೈರ್ಯವು ನಮ್ಮ [illegible] ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ [illegible] ತಾನೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವದು [illegible] ಸಾಹೇಬರ ಗೌಳಿಗ, ಯಾ [illegible] ಅನುಗ್ರಹ [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಯ ವಕ್ರ [illegible] ಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂಕವಮಾಡಿ [illegible] ಜನಿಕ ಹಿತೆಯ ತನವನ್ನು ಕಾಯಿದು [illegible] ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವ ಮುಂದಾ [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ವೇಷಧಾರಿ ಮುಖಂಡರಿಗ ನೀ [illegible] ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಸಹ [illegible] ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಶಕ್ಯವದೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೆಲಸ ಅವರಾದ [illegible] ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ [illegible] ನೀತಿಧೈರ್ಯ [illegible] ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಅ [illegible] ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಿಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ನೀತಿಧೈರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲೆಂದು [illegible] ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೊದಗಿದೆ ಇರಲಿ [illegible] ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ನೀತಿಧೈರ್ಯದ ಕೊರತೆ [illegible] ಅದಕ್ಕೆ [illegible] ದಿವಸಗಳೇನು ಈಗ ಇಲ್ಲ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು ಉತ್ತಮ ಪಕ್ಷವು ಅದಕ್ಕಾದರೂ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿ ಬಾಂಧವರ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದಹೊರತು ಸಾಲದು ಜಿಲ್ಹಾ ಸಂಘದ ಸಲ್ಲಾಗಾರ ಮಂಡಳವೆಂತ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲೇಬೇಕು. ಕಾರಣ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ದೇಶ ಸೇವೆಯ ಲವಲವಿಕೆಯು ಇದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶಕ ಚಾಲಕರು ಬೇಕೇಬೇಕು ಈ ಕಲ್ಪನೆಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ದುಡಿದು ಬೇಗನೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡುವರಾಗಿ ನಾವು ಬಯಸುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ ಎಸೋಶಿಯೆಶನ್ ಯಾನೆ ಜಿಲ್ಹಾ ಶೇತಕಿ ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸಜೀವತೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ನಾವು ಎದೆತಟ್ಟಿ ಈಗ ಹೇಳುವೆವಲ್ಲ— 'ಇಕೋ ನೋಡಿರಿ ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶಾಭಿಮಾನದ ಮಿಣಿಯ ವು" ಶಿಕ್ಕಶಿಕ್ಕಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಯ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲೆಂಬುವದು ನಿಜವು

ಸ್ವಹಿತ, ಬಡಬಗ್ಗರ ಹಿತ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಸರಕಾರದ ಹಿತ ಇಂಥ ಶ್ರೇಯತ್ರಯವನ್ನು ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಲ್ಲೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳುವರು? ಈಗಿನ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಂತೂ ಇದೇ ಬಾಣಕನವು ನಮ್ಮ ಬೇನಾಯತನದ ಏಳಿಗೆಯಾದರೆ ನಮಗೆ ಸರ್ವಸ್ವದ ಲಾಭವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಗೆ ಬೇನಾಯತನದ ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವವದೆ ಸಂಘದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಈ ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಮಹತ್ತಾದ ಲಾಭಗಳಾಗುವವೆಂತ ನಾವು ಕೋರುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ "ಆರಂಭಶೂರಾಃ ಖಲು ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯಾಃ" ಎಂಬದೊಂದು ಬಿರುದು ನಮಗುಂಟು ಅದನ್ನಷ್ಟು ತೊಳೆಯುವ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ತಾಲುಕಾ ಸಂಘಗಳಂತೆ ಈ ಜಿಲ್ಹಾ ಸಂಘವು ಸಹ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಮಾತ್ರ ವಿಖ್ಯಾತವಾಗುವದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೊಗಳುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಕುಮಟೆಯ ಕೇಶಕೀ ಸಂಘವು ಈಗ ಎಲ್ಲಿ ಅದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮಿಂದೇನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟು ಅಜ್ಞಾತವಾಸದೊಳ್ ಅದು ಮಣಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಆರಂಭಶೂರತೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು? ಇದರಿಂದ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಲಾಭಗಳಾದವೆಂಬದು ಅದರ ಚಾಲಕರೇ ಬಲ್ಲರು ಕಾರವಾರದ ಸಂಘವು ಇಂಥ ಗತಿಗೆ ಈಡಾಗದೆ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾಗಿಸಲೆಂದು ನಾವು ಬಯಸುವೆವು

೨ ಇಲ್ಲಿಯ ಡಾಕುತೆಗೆಯುವ ವೈದ್ಯರಾದ ಶಿವರಾಮ ಬಾಳಾಜಿ ಡಾಫುಳಕರ ವೆಕ್ಸನೇಟರರು ವಿಷಮಜ್ವರದಿಂದ ಅಕಾಲಿಕ ತೀರಿಕೊಂಡರು ಪರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆಪ್ತಬಾಂಧವರ್ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಾಗ ದೈವಾಧೀನವಾಗುವದೆಂಬುದು ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣ ತರದ ಪ್ರಸಂಗವೆಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು ಇವರು ಕುಡಾಳದೇಶಸ್ಥಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾಗಿದ್ದು ಇವರ ಜ್ಯಾತಿಯ ಜನರು ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ಇವರ ಶವವನ್ನು ಸುಡುವದು ಹ್ಯಾಗೆ ಎಂಬದೊಂದು ಕಷ್ಟಕರ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದೊದಗಿತ್ತು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಔದಾರ್ಯವಂತ ಜನರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅನಾಥ ಶವದಹನದ ಪುಣ್ಯಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು ಈ ಸಾಹಸದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವಂತರಿಗೆ ನಾವು ಹೊಗಳುವೆವು ಐಕ್ಯಸಭೆಯ ಸಹಭೋಜನದ ಲಡ್ಡುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವ ಧುರೀಣರಿಗಿಂತ ಇವರೇ ನಿಜವಾದ ಐಕ್ಯಭಕ್ತರು ೧೫ ೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಥಾದೊಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಡನ ಶವವನ್ನು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಸುಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೂ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇದ್ದ ಅಂತರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲೆಂದು ಯಾರು ಹೇಳುವರು?

೩ ದಿ ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಸ್ಕೊಲರಶಿಪ ಲೀಗ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಳೆದ ಸಾಲಿನ ರಿಪೋರ್ಟು ಸಾಭಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬೆಳಿಸುವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಬಹಳೇ ಸ್ತುತ್ಯವದೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವು ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಊರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದ ಬಗ್ಗೆ ಚಾಲಕರಿಗೆ ನಾವು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು ಇಂಥ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತವೆಂಬುವದು ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಶುಭಸೂಚಕವಿದುವಷ್ಟೇ ಜನರ ಔದಾರ್ಯದ ಚಿನ್ಹೆಯಾಗಿದೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಚಾಲಕರಿಗೆ ನಾವು ಈಗ ಸೂಚಿಸುವದೇನಂದರೆ (೧) ಶ್ರೀಮಂತರ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಕಮುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅವುಗಳ ಕಾಯಂ ರೇವುಗಳ ಬಡ್ಡಿಯ ರೂಪದಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಏರಿಸುವದು (೨) ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದ ಹಣದ ಸದ್ವ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇತರೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುವದು ಬರೇ ನಾಮಧಾರಿ ಸಲ್ಲಾಗಾರರ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಾಸಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ತಪಾಸಿಸುವದು (೩) ಶಿಕ್ಷಣವು ಮುಗಿದು ಧಂದೆಗಾರರಾದ ಕೂಡಲೇ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಯ ಹಣವನ್ನು ಕಂತಿನಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ವಸೂಲಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವದು (೪) ವರಿಷ್ಠ ಶಿಕ್ಷಣದ ದೆಶೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚ ಶಿಷ್ಯವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಡುವದೋ ಹೈಸ್ಕೂಲ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಡುವದೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವದು ಈ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಯಥಾವಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಚರ್ಚಿಸುವದೆಂತ ನಾವು ಕೋರುತ್ತೇವೆ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟವೊದಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯವು ಅದನ್ನು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮಾಡುವರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿತಚಿಂತಕರಿಗೂ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ನಾವು ಪುನಃ ಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸುವೆವು

ಪೋಪ ಧರ್ಮಗುರುಗಳ ಒಪ್ಪಂದದ ಸೂಚನೆಗಳು.

ಕ್ರಿಸ್ತರ ಕೆಥೊಲಿಕ ಪಂಥದ ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಯುರೋಪದೊಳಗಿನ ಮಹಾಯುದ್ಧವನ್ನು ಮುಗಿಸುವರೆ ಯುಧ್ಯಮಾನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಕಮ್ಮದೊಂದು ಕಹನಾಮೆಯು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು ಮಸೂದೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಜಾರ್ಜ ಬಾದಶಹರವರಿಗೆ ಸಹ ಅರ್ಪಿಸಿರುವರು ಪೋಪರು ಸೂಚಿಸಿದ ಒಪ್ಪಂದದ ಮುಖ್ಯ ಶರ್ತಗಳ್ಯಾವವೆಂದರೆ—

೧ ಸರ್ವರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಒಂದು ಎರಿಷ್ಠ ನ್ಯಾಯ ಕೋರ್ಟನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಗಾಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೂರುಗಳನ್ನೂ ತಕ್ರಾರುಗಳನ್ನೂ ಈ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು

೨ ಯುದ್ಧ ನಡೆಸುವ ಒಂದು ಜನಾಂಗದವರು ಮತ್ತೊಂದು ಜನಾಂಗದವರ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಅಪಹರಿಸದೆ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಹತ್ತರ ಲುಕಸಾನಿನ ದಂಡವನ್ನು ಬೇಡದೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಆದರೆ ಬೆಲ್ಜಿಯಮ, ಸರ್ವಿಯಾ, ಫ್ರಾನ್ಸದ ಕೆಲಭಾಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹಳೇ ಹಾನಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಇವುಗಳಷ್ಟು ಲುಕಸಾನಿ ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕು ಇಟಲಿ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾದ ತಕ್ರಾರುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಮ್ಮತಿಯಂತೆ ಆಯಾಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜರ್ಮನ ವಸಾಹತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜರ್ಮನರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು

೩ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರು ಒಮ್ಮಿಗಲೇ ತಮ್ಮ ಸೇನಾಬಲವನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ ನೇಮಗಳಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತತೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಿರುವಷ್ಟು ಸೇನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು

೪ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಬಲಿಷ್ಠವೆಂತ ಒಂದಾವರ್ತಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಜಲಮಾರ್ಗ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಮುಕ್ತದ್ವಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂದರೆ ಭವಿಷ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಯುದ್ಧಕಾರಣಗಳೇ ನಿಃಶ್ಶೇಷವಾಗುವವು ತ್ರಯಸ್ಥರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಈ ಕಹನಾಮೆಯು ಮಸೂದೆಯು ಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯುದ್ಧ ನಡೆಸುವ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ಸೇರುವದೆಂಬುದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಪೋಪ ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದವರು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ವಿಚಾರಮಾಡುವರೆಂತ ಹಾರೈಸುವರು

ಯುದ್ಧ ವಾರ್ತೆಯು.

ಪಶ್ಚಿಮ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ರಣದೇವತೆಯು ಮತ್ತೂ ಭೀಷಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿರುವದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಸೇನಾಬಲದ ಮುಂದೆ ಜರ್ಮನರ ಕಾಟವೇನೂ ಸಾಗುವದಿಲ್ಲ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚರು ಒಂದೇ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ೪-೫ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೈವಶಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಶತ್ರುಗಳು ಪ್ರತಿಹಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಬ್ರಿಟಿಷರ ತೋಫುಗಳ ಬೆಂಕಿಯ ಮಳೆಯಿಂದ ಜರ್ಮನ ಸೇನೆಯ ಸಾಲುಗಳೇ ಸುಟ್ಟುಹೋದವು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಜರ್ಮನರು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡ ಲಿಂಸೇ ದಿನ್ನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಳವು ಸ್ವಾಧೀನವಾಯಿತು ಬಹಳೇ ಶತ್ರುಗಳು ಸೆರೆಬಿದ್ದರು ಯುಸರ ಕಾಲುವೆ ಲೂಸ ಪ್ರಾಂತದ ಬದಿಗೆ ಮಿತ್ರಪಕ್ಷದವರ ಪ್ರಗತಿಯು ಭರದಿಂದಸಾಗಿದೆ ಶತ್ರುಗಳು ಇದರಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿರುವರು ಈ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಭೀಷಣ ಕದನವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದೆಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಈ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ

ರಶಿಯಾ—ರುಮಾನಿಯಾ ರುಮಾನಿಯನರು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಮತ್ತೂ ಹಿಂಜರಿದರು, ಫೋಕ್ಸಾನಿ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ರುಮಾನಿಯನರು ರಶಿಯನರು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದರು ಮೆಕೆನ್ಸನ ಸೇನಾಪತಿಯು ರುಮೆನಿಯಾದ ಇಡಿ ಸೇನೆಯನ್ನು ಮುತ್ತಿ ಸೇನಾ ಶಕಟವನ್ನೇ ಮುರಿದು ಬಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ರಶಿಯನರ ಹೊಸ ಸೇನೆಯ ಪ್ರತಾಪವು ಇವರಿಗೆ ಬೇಗನೇ ಕಂಡುಬರುವದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ರೆಂಚ ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗ, ಶಿರ್ಶಿ.

ಅಯ್ಯಾ, ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರೇ,

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಗತಿಯು 'ಕೆನರಾವೃತ್ತ" ದಲ್ಲಿ ದಯಮಾಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವಿರಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ

ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಆಜಮಾನ ೫೦-೬೦ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದ ಮೆಂಬರರ ಸಭೆ ರಾ| ವಕೀಲ ಮಾಡಗಿರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಕೆಳಗೆ ಜರಗಿ "ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ರೆಂಚ ಹೋಮರೂಲ ಲೀಗ ಶಿರ್ಶಿ" ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರಾದ ಮ| ರಾ| ವಾಸುದೇವರಾವ ಕೊಪ್ಪಾಳಿ ಇವರನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾಕಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆಯಾಯ ಯೋಗ್ಯ ಜನರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ ೮-೧೦ ಹೊಸ ಮೆಂಬರರು ಆದರು *S S Hudlamane*

Secretary H R League, Sirsi

ಧಾರೇಶ್ವರದ ತಿಮಿಂಗಿಲು ಮೀನು.

(ಖಾಸಾ ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ.)

ಧಾರೇಶ್ವರದ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯಮೇಲೆ ಅದ್ಭುತ ಆಕಾರದ ಒಂದು ರಾಕ್ಷಸೀ ಮೀನು ಸತ್ತು ಬಿಟ್ಟಿರುವದು ಇಷ್ಟು ಭಯಂಕರ ಸ್ವರೂಪದ ಜಲಚರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಎಂದೂ ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ ಆಕಸ್ಮಾತ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಬಿದ್ದು ದಂಡೆಗೆ ಬಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದ ಇದೊಂದು ತಿಮಿಂಗಲ ಮೀನಾಗಿರುವದು. ಇದು ೭೮ ಫೂಟು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದು ಇದರ ವ್ಯಾಸವು ೪೦ ಫೂಟಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಇದರ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ನಿಂತವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಯ ಜನರೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ ಇದು ಕೊಳೆತು ಹೋಗಿ ಇದರ ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳೂ, ಕರಳೆಗಳೂ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲಾಡುತ್ತವೆ ದೂರಿನಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇವು ದೊಡ್ಡ ಭಂಡೆಗಳ್ಲಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ ಕಾಲು ಮೈಲು ಅಂತರದಮೇಲೆ ಇದರ ದುರ್ವಾಸನೆ ಹಬ್ಬಿದೆ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಹುಗಿದು ಬಿಡುವದು ಉತ್ತಮವು ಹುಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ೮-೧೦ ದಿವಸಗಳಾದರೂ ತಾಗುವವು ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಾರಖಾನೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು ಅನ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಾದರೆ ಇದರ ಸ್ನಿಗ್ಧ ಭಾಗದೊಳಗಿಂದ ನೂರಾರು ಮಣ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಈ ಅದ್ಭುತ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಕುಮಟೆಯಿಂದಲೂ ಹೊನ್ನಾವರದಿಂದಲೂ ನಾವಿರಾರು ಜನರು ಬಂದು ಹೋದರು ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ದುರ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಈ ಮೀನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮೀನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಜನರು ಹೋಗುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ

ಇಹ ವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ — ಮಳೆಯು ೧೨೮ ೭೬ ಇಂಚು ಆಗಿತು ಬೆಳೆಯು ಸ್ಥಿತಿಯು ನೆಟ್ಟಗಿದೆ ಮಘಾ ನಕ್ಷತ್ರದ ಮಳೆಯು ಚಲೋ ಬೀಳಹತ್ತಿದೆ ಅಕ್ಕಿಯು ಬಾರಣೆಯು ಮಾತ್ರ ಇಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಊರೊಳಗೆ ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು ಆಮಾಂಶ, ಅತಿಸಾರ ಮುಂತಾದ ಬೇನೆಗಳಿಂದ ರೋಗಮಾನವು ಸ್ವಲ್ಪ ಏರಿದೆ

ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಔಷದಗಳು ತೀರುತ್ತ ಬಂದದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಶೇಟ ಸಾವಕಾರ ಜನರು ವಂತಿಗೆ ಮಾಡಿ ಅವಶ್ಯಕ ಔಷದಗಳನ್ನು ತರಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಬಹಳೇ ಸ್ತುತ್ಯ ಕೆಲಸವು

ಡಿ। ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಮಿ। ಫರ್ನಾಂಡಿಸ ಸಾಹೇಬರ ಹಣ ವಂತಿಗೆ ಮಾಡಿ ವಾರಲೋನಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದರ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಟ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಸ್ತುತ್ಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದರು ವಾರಲೋನು ಕೂಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಡ ಹುಡುಗರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕಣ್ಣರಿಕೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಸುದೈವವು

ಕಾರವಾರ — ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆದ ಸ್ಟೂಡಂಟ್ಸ ಬ್ರದರ ಹುಡ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಅದರ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ ಮತ್ತು ನಂಡು ಕಾರವಾರ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗ ಅರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು ಕಾರಣವೇನೂ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಮುಂಬಯಿಯ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಖಗ್ರಾಸ ಗ್ರಹಣದ ಬಾಧೆಯಾಗಗೊಟ್ಟದ್ದು ನಮಗೇನೂ ಭೂಷಣಾವಹವಲ್ಲ

ಪೆಸೊಫೋಟಾಮಿ ಯಾದಿಂದ ಒಂದ ಲೇ। ಕ್ಯಾಕಿಣಿ I. M. S ಯವರ ಸನ್ಮಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಿತ್ರ ಸಭಾದಲ್ಲಿ ಉಪಹಾರ ಸಮಾರಂಭವು ಜರಗಿತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾ। ನಾ। ವಾಘ ಮುನಸೀಫರು ಉಚ್ಚವರ್ಣದ ಜನರಿಗೆ ಭಾರತ ಸಂರಕ್ಷಕ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಲಿಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು

ರಾಮಾ ಬಿಂನ ದೇಸು ಎಂಬವನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೊಡದು ಕೊಂದನೆಂಬ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ಯಲ್ಲಾಪುರ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಖಟ್ಲೆ ನಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಸೆಶನ್ಸಿಗೆ ಕಮಿಟ ಮಾಡಿರುವರು

ಹಳಿಯಾಳ — ಹವೆಯು ಶೀತವದ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆಯು ಕೆಡಹತ್ತಿದೆ ಹೋದವರ್ಷ ಮಳೆ ೩೩ ಇಂಚು ಇದ್ದು ಈ ವರ್ಷ ೨೧ ಇಂಚು ಈವರೆಗೆ ಆಗಿದೆ ದಾರಣೆಯು ತೇಜಿ ಆಗಿದೆ ಜನರು ಚಿಂತಾಕುಲರಾಗಿರುವರು ಪ್ಲೇಗವು ಒಹಳೇ ಜಡ ಮಹಾಮಾರಿಯ ಸಹ ಚಾಲು ಅದೆ

ಸ್ಥಾನಿಕ ಪರಿಷದಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಯಾರೂ ಹೋಗದಿರುವದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ ಪ್ಲೇಗದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಗಳು ಬಂದ ಆಗಿ ಮುಲ್ಕಿ ಕ್ಲಾಸು ಮಾತ್ರ ನಡೆದದೆ ರಾಮಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಜೊಬ್ಬಾಪುರದ ಸದಾನಂದಮಹಾರಾಜರು ಪಾಸಬೋಧದಮೇಲೆ ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಭಜನೆಯನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದು ಪಿಶಾಚ ಬಾದೆ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಳನ್ನು ರಾಮದಾಸಿ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ದೂರ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ

ಪ್ಲೇಗ ಈವರೆಗೆ ೧೨೫ ಜನರಿಗೆ ಸೋಂಕಿ ೬೦ ಜನರು ಸತ್ತರು ಕೊಲೆರಾ ೧೨೦ ಜನರಿಗೆ ಆಗಿ ೬೯ ಜನರು ತೀರಿದರು

ಭಟ್ಕಳ — ಶಿರಾಲಿ ಚಿತ್ರಾಪುರ ಮಠದ ಸಮೀಪದ ಕುಂಬಾರ ಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ತಾ ೧೨ ರಲ್ಲು ಬೆಳಗಿನ ೧೧ ಘಂಟೆಗೆ ಒಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕಳೆತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಒಂದು ಹುಲಿಯು ಇಬ್ಬರ ಮೈಮೇಲೆ ಹಾರಿ ವ ತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಜಖಮ ಮಾಡಿದದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವರು ಎರಡನೆ ದಿವಸ ಅದು ಒಂದು ಆಕಳನ್ನು ಮುರಿದು ಕೊಂದಿತು ಹೀಗೆ ಬಹಳೇ ಘಾಂವಟಿಗಳು ನಡಿಯುತ್ತಿರುವವು ಇದು ರಹಿತರಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡದ ಪರಿಣಾಮವು ಇಂಥ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವದು ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಯು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವ್ರತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆ ಮದ್ರಾಸ, ಕರಾಚಿ, ಸಿಂಧ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ, ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಮಿಟಿಯ ಸಭೆಗೂಡಿ ಬಹಳೇ ವಾಗ್ವಾದ ನಡೆದು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಇತರೇ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಈ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನು ಬೇಗನೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ

ಕಳೆದ ೧೬ ನೇ ತಾರೀಕಿನ ದಿವಸ ಹೋಮರೂಲ ಸಂಘಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೀರ್ಭುಂಟ ಬಾಯಿಯವರ ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಿವಸವೆಂತ ಸಭೆಗೂಡಿಸಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿಷೇಧವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವವು

ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಮದಾರ ಭೂಪೇಂದ್ರನಾಥ ಬಸರವರ ಸನ್ಮಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ೨ ಸಮಾರಂಭಗಳಾದವು ಅಧಿಕಾರ ಪದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭಾಷೆಯಿಂದ ನಾಮದಾರ ಬಸುರವರು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ — "ನಿಮ್ಮ ನ್ಯಾಯ್ಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವು ಉತ್ಸುಕವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆರ್ಭಟದಿಂದ ಸರಕಾರದ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಬೇಡಿರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಾಷೆಯು ಇದೊಂದು ಮಾದರಿಯು.

ಮದ್ರಾಸದ ನ್ಯೂ ಇಂಡಿಯಾ' ಪತ್ರದ ಜಾಮೀನ ರಕಮು ರೂಪಾಯಿ ೨೦೦೦ನ್ನು ಸರಕಾರವು ಜಪ್ತ ಮಾಡಿದೆ ಈ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಇದು ಪ್ರೆಸ್ ಆಕ್ಟಿನ ಎರಡನೇ ಪ್ರಯೋಗವು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಂದೆ ನಡಿಸುವ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವರು

ಮುಂಬಯಿ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ ಮದ್ರಾಸ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿಗಳಿಂದ ಆನಿಬೆಸೆಂಟ ಬಾಯಿಯವರು ಬರುವ ಕಲಕತ್ತಾ ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರವರು ಮತ್ತೊಂದು ಮತವು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವಳಿಗೆ ಬಹುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿದಂತಾಗುವದು.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ] [ಔಷಧಗಳು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿಕ ಹುರುಕಿನ ಔಷಧ

ಕೆಂಪುಹುರುಕು ಹಸಿಕಜ್ಜಿ ಗಜಕರ್ಣ ಇಸಬು ಈ ಭಯಂಕರ ತ್ವಚೆರೋಗಗಳು ಬಲುಬೇಗ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರವು ಮೃದು ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿಕವಾಗುವದ

೧ ಬೀಟಿಗ ೧ ಆಣೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೫ ರೂ

ಬೆಲೆ] ಕಣ್ಣುಬೇನೆಗೆ ಔಷಧ. [೧ ಮತ್ತು

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗೋಣ ಪಿಚ್ಚುಬರೋಣ ಬಾವು ಇಂಥ ಈ ಕಣ್ಣುರೋಗಗಳು ಮೂರೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವವು ಔಷದವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಯಾವತರದ ಬಾಧೆಯಾಗದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ಕಾಣುವದು ೧ ಬೀಟಿಗೆ ಮೂರುಕಾಸು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೦೮

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಆರ್ಯವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಜಸ್ಮ ಗುಗ್ಗುಳ ಗುಟಿಕಾ ವಟಿಕಾ ಇವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗ ದೊರಕುವವು ೫೦ ಕಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಕ್ಯಾಗಿ ಅರ್ಧ ಆಣೆ ಟಿಕೇಟು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶವೆಂಬ ಬುಕ್ಕ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವೆವು

ಸೂಚನಾ— ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಡರು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಹೊರತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.
ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾಂವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press, Kumta

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -

ಊರ ಚೇರುಲ್ಲಿ ಅಗಾವು

ರೂಪಾಯಿ 0

ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಕೂಡಿ

ರೂಪಾಯಿ 1-6-6

ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-7

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್ ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0

ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2 0

ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. R. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೫ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೨೪.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು ವರ ತಿರುಗುವದು ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತಬರುವದು, ಹಲ್ಲಿನ ನೋವು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು ಅಪಸ್ಮಾರ ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದು ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೂದಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ತೈಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದವರೆಲ್ಲರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ಬೆಲೆ ೩ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ	0 12 0	ಟ ಖ 0 4 0
„ „ 3ಕ್ಕೆ	2-0 0	„ 0-8-0
೬ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆಗೆ	1-6-0	„ 0 6 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರಕೋಶದವುರಿ, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗವುರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುದು ಮೂತ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದವು ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲೆ 1ರ ಕ್ರಯ	1-8-0	ಟ ಖ 0-6-0
ಬಾಟ್ಲೆ 3ರ ಕ್ರಯ	4-0-0	„ 1-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಲಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿ ಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ

ಬಾಟ್ಲೆ 1ರ ಕ್ರಯ	2-0-0	ಟ ಖ 0-4-0

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮಲಾಮನ್ನು ನೋವಿದ್ದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು ಚಳಕು, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೦-೧-೦ ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ೦-೧೧-೦

ದೊಡ್ಡ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ೧೨ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪

೧ ಡಜನ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೭-೪-೦ ಟ ಖ ಬೇರೆ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ

ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,

(ನಂಬರ 7) ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

Manollasini Co.

(No 7) Kankanady South Canara.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ] [ಔಷಧಗಳು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿಕ್ ಹುರುಕಿನ ಔಷಧ

ಒಣಹುರುಕು ಹಸಿಕಜ್ಜಿ ಗಜಕರ್ಣ ಇಸಬು ಈ ಮುಂತಾದ ತ್ವಚೆರೋಗಗಳು ಬಲುಬೇಗ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರವು ಮೃದು ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿಕವಾಗುವದು

೧ ಪೇಟಿಗೆ ೧ ಆಣೆ ೧೦ಕ್ಕೆ ೫ ರೂ

ಬೆಲೆ! ಕಣ್ಣುಬೇನೆಗೆ ಔಷಧ [೧ ಡುಡ್ಡು.

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗಾಗೋಣ, ಪಿಚ್ಚುಬರೋಣ, ಬಾವು ಇಂಥ ಈ ಕಣ್ಣು ರೋಗಗಳು ಮೂರೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವವು ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಕೂಡಲೆ ಯಾವತರದ ಬಾಧೆಯಾಗದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ಕೊಡುವದು ೧ ಪೇಟಿಗೆ ಮೂರುಆಣೆ ೧೦ಕ್ಕೆ ೧ರೂ

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಆರ್ಯವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಭಸ್ಮ ಗುಗ್ಗುಳ ಗುಟಿಕಾ ವಟಿಕಾ ಇವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರಕುವವು ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಧ ಆಣೆ ಟಿಕೇಟು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಔಷಧಿ ಗುಣಾದರ್ಶವೆಂಬ ಬುಕ್ಕು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವೆವು

ಸೂಚನಾ— ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಡರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮೀಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ

ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾಂವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ

[illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ತ್ವರಿತದ ಬಿಡಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುಡ್ಡು, ಮೂತ್ರಕೋಶ ಪಿತ್ತಕೋಶ ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಸೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. ವಿ ಪಿ ಬೇರೆ ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0 ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ.

ವಿಳಾಸ— ದಿ ಇಕ್ಲೆಕ್ಟಿಕ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ ಮಂಗಳೂರು.

☞ ಟಿ ಜಿ ಮಕಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಳವು, ನರಗಳ ಸೆಡತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕೊಲೆರಾ ಬೇನೆ, ಬಾಣಂತೀರೋಗ ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ಕ್ಕೆ ೧॥ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಒಂದೇಸರ್ತಿ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೇವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ದದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮಬಾಮು — ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸಬು ರೋಗಗಳ ಹುಳಗಳು, ಉರಿ, ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು ಬಾ ೬ ೧೨ ಆಣೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ ಪತ್ತೆ —

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫೀಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮು. ಒಯಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

ಜನಾರ್ದನ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಸಾನೆ,

ಬುಧವಾರ, ನಂ. ೩೩೪, ಪುಣೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು

ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಖುದ್ದ ಅಥವಾ ಪತ್ರಮುಖಾಂತರ.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹುಳದ ಪ್ರೋಮು.

... ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಬಿತ್ತಿತ್ತು ಈಗ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದ ರೂ ನಾವು ಮಹತ್ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಜನರ ಸೋಯಿ ಗೋಸ್ಕರ ರಾತ್ತ್ಲದ ಮುಖಾಂತರ ದೊರಕಿಸಿದ್ದೇವೆ

ದರ ರಾತ್ತ್ಲದ ಬೆಲೆ 8-0-0

½ ರಾತ್ತ್ಲದ ಬೆಲೆ 4-8-0

¼ ರಾತ್ತ್ಲದ ಬೆಲೆ 2-8-0

ಶಿವ್ಯಾ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ಬೇರೆ ಬಿದ್ದೀತು

ಕಾಮತ ಬ್ರದರ್ಸ ಹೊನ್ನಾವರ,

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ

Free Education.

(EXTRACT)

The Hon Sir Dinshaw Wacha in his fine speech at the meeting in memory of the late Mr Dadabhai Naoroji at the Town Hall last week observed that Mr Dadabhai had dwelt on the question of free education at some length in his address in 1893 to the students of the Gokuldas Tejpal Sanskrit College This is harking back a long way but the point is so interesting that it seems worth ... to quote the actual words which Mr Dadabhai Naoroji used The following is the salient part of his address I say that everything of a nation's investment must be in national education which will be returned a thousand and a million fold in the peace and harmony and the general advancement and progress of the people If any country needs free education at all it is India It should be supplied by the State from the revenue of the country and the best purpose for which the revenue could be applied was for the education of the people for it is on education that our future and further progress depends" This was said a quarter of a century ago and yet the question is in its academic stage *pace* the Resolution of the Hon ble Mr Sarma adopted at the session of the Imperial Legislative Council in March last

---

THE KANARA NEWS

5th September 191

Act—act in the living ... Heart within and God o'erhead

The Language Problem of Kanara II

BY

(G V Chandavarkar Hyderabad ...)

continued from the last issue

Now let us come to our th m H ... do all these activities affect the language problem of our Kanara District? Advocates of the Kanarese language might at ... tult fv ... by saying here is an excellent ... ary lan uage t ... honour this District in the linguistic ... a ... nation of th ... reveal th ... tion Kanarese ... graphically the language of the District & in the absence of any other rival claimant it has naturally assumed the position of the official language of the district The ... that Kanarese is the ... We are ... dethrone Kanarese ... hand we are in full sympathy with those who are earnestly endeavouring to enrich the language ... here more concerned with the state of the *Konkani* dialect and the future of the different communities in Kanara who ... it is to ... as their mother tongue Strange as it may seem to many the fact is there and none can deny it Many an educated Goud Saraswat a large number of traders and even the *Navayates*—(the Mohamedans)-speak I believe *Konkani*— I am open to correction I write from my experience as a lad Having left Kanara some 20 years back I am not in a position to say whether the former Konkani speaking people have adopted any other language now In any case I start with the presumption that *Konkani* is still the language of the majority in Kanara For the sake of brevity let me forthwith raise the following issues—

(to be continued)

Kanara District Association

Dear Sir

Like Mr Delane of immortal fame of the London Times you appear to be cooking things for them of your own accord with remarkable intrepidity For in your Kanarese leader of the last issue you speak of things like one ill informed The fact is that we have not yet found it convenient to call a meeting to consider the proposal of a Kanara People's Association Only Sir Narayen Chandavarkar had questioned the propriety of having such an association in Bombay in ... of in Kanara in his interviews with me and Mr Murdeshwar He has not said his final word on the matter He is going to consult Dr ... as to which climate ... suit the Association best Under the peculiar circumstances in Kanara propriety should give way to expediency nay the logical necessity of having the association in Bombay and I am hopeful that Sir Narayen after a thoughtful consideration will have nothing to say against it

The slackness of our people is proverbial and a Kanarese ... even ... I ... Bombay ... Kanarese man if he is not essentially unpatriotic I have ... matter for some time past and what do you think is my experience? One says My communal work above all I can have nothing to do with your proposals Another says Oh these are the days of Home Rule we have no patience with your insufficient programmes And a third one says What can the people of Kanara achieve? therefore never ... Still hopeful signs are not wanting and wisdom is justified of her children and ... the assistance that we have we hope to soon launch the association into existence and with it also the practical work that is expected of it

Poona, 31st Aug 1917

I remain, yours faithfully

S. G. Warty

We thankfully publish Mr Warty's letter as the only first hand communication we have yet received on the subject Indirect information led us to misunderstand the informal" discussion, for the proceedings of the meeting that was to be held on the 4th of August We are, however, glad to learn that the meeting is to come off soon and hope that the loyal and patriotic movement will earn hearty support from all Kanarites

Editor K N.

KANARA STUDENTS ASSOCIATION, POONA

Mr N V Nayak B A, Poona writes –

In view of the fact that Students from Kanara coming for study in the educational institutions of Poona are daily growing in number as resolved in a meeting of the Kanara Students held on the 30th ultimo an Association has been started under the Presidency of Sir Narayen Chandavarkar to promote the welfare of students of Kanara staying in Poona and to develop a feeling of co-operation mutual good will and mutual help. The association is called "Kanara Students Association Poona" and under the rules passed in the meeting all past & present Kanara Students of the Poona educational institutions are eligible for the membership of the association The fees for membership have been fixed to the nominal amount of As 12 per term Those that contribute Rs 5 or more are recognised as Sympathisers and those that contribute Rs 25 or more as Patrons of the said association We hope the past students from Kanara will help us in the matter of making the new institution a complete success and the public will heartily respond to the call for help in such a noble cause Poor students from Kanara will get all possible help from the institution

---

एकीचा मोपळा.

आमच्या कारवारच्या एका बातमीदारा कडून इकडे एका कुडाळदेशस्थ गौडसारस्त ब्राह्मणाच्या प्रेत दहनाच्या वेळीं जो प्रकार झाला त्या सारखाच किंवा त्याहूनहि निराशा जनक एक प्रकार तिकडे झाला, त्याची इत्थं भूत हकीगत आलेली आहे ते पत्र जरा क्षण क्षणीत असल्यामुळे सबंब प्रसिद्ध करणें इष्ट दिसत नाहीं. परंतु ते काय लिहितात ते सारांश रूपानें आमच्या वाचक वर्गास कळविणें जरूर आहे कारण त्यापासून बराच बोध घेता येईल ती हकीगत अशी – कारवार येथील एक रहिवाशी रामकृष्णराव (डॉ राव याचे बंधु) यास काहीं दिवसामागे देवाज्ञा झाली हे मृत गृहस्थ जातीनें सारस्वत (ब्राह्मण) असून त्या ज्ञातीच्या गुरुमठाकडून बहिष्कृत झालेल्या मंडळींपैकीं एक असल्यामुळे त्या ज्ञातीचे कोणीही त्याच्या प्रेत दहनाला गेले नाहींत इतकेच केवळ नव्हे तर त्याचे ज्ञाती- च्या इतर बहिष्कृत मंडळींपैकीं अथवा एकी परिषदेच्या कारवार येथील पुरस्कर्त्यांमधूनहि कोणीच या अडचणीच्या प्रसंगीं गेले नाहींत "अखेरीस तेथील एका प्रतिष्ठित वयोवृद्ध सद् गृहस्थानीं—संयुक्त परिषदेच्या मागील एका बैठकीच्या व तेथील स्थानिक संस्थेच्या अध्य- क्षानीं आपल्या वजनाचा व अधिकाराचा उप योग करून आपल्या अधिकारातील काहीं उपकारी लोकाना धरून आणून सदर प्रेत दहनाचें कार्य कसेंबसें उरकून घेतलें आमचे बातमीदार लिहितात, या रीतीनें त्या लोका ची खुषी नसताना त्याना एका परज्ञातीय बहिष्कृत गृहस्थाच्या प्रेत दहनाला पाठवि ण्यात एकीच्या स्तुत्य तत्त्वाचा, सर्कीने का होईना, प्रसार करण्याचा उच्च हेतु कारणीभूत झाला असेल तर तोहि अनुकरणीयच होय पण एकींत सामील झालेल्याना आपली कर्तव्य पराङ्मुखता शास्त्रविण्यास सोन्या सारखी संधि प्राप्त झाली असता त्यानीं ती दवडीली व त्या या धुरीणानीं त्याच्यावर आपलें काहींच वर्चस्व सचूंनये हे कोडें मात्र उकलता येत नाहीं ए कंदरीत एकीची परिसमाप्ती सव्वगोलकारात- म्हणजे वर्तुळाकारात– याचाच अर्थ लाडूत होते असे का म्हणनये ? "

यानंतर सुधारक म्हणविणाऱ्याची दिशा- भूल होऊंनये म्हणून त्याच्यासाठीं क. आगर- कराच्या लेखातील एक अवतरण आमचा बातमीदाराने पाठविले आहे ते असें —

"स्वैर वर्तन अथवा उच्छृंखलपणा म्हणजे सामाजिक सुधारणा नव्हे स्वभूमीत, स्वलो कात, स्वधर्मात, आणि स्वाचारात राहून अवि चारी व अज्ञान देशबांधवाच्या निंदेस किंवा छळास न भिता, त्याच्याशीं कधीं भांडून, कधीं युक्तिवाद करून, कधीं लाडीगोडी लावून, अथवा सामर्थ्य असल्यास कधीं त्याना दरावून, त्याची सुधारणा करणें यातच खरी देशप्रीति, खरी बंधुता, खरा देशाभिमान, खरें शहाणपण व खरा पुरुषार्थ आहे, याच्या उलट जे वर्तन करतात ते सुधारणा करीत नाहींत तर फक्त शृंखलांतर करतात !" आपला

'चित्रगुप्त"

ಬರುವ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ

ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂ॥ ದ ಪಂಚಾಂಗವು ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ ಕಾಗದ ತುಟ್ಟಿಯಾದರೂ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಸೋಯಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಇದೇ ಬರುವ ಸಪ್ಟಂಬರ ೩೦ ರೊಳಗೆ ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕಳುಹಿಸಿದವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ೮ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಆಮೇಲೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೦ ಬೇಳೆ ವಷ್ಟ

ಅವಶ್ಯವಿದ್ದವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ನೋಂದಿಸಿ ಹಣ ಕಳುಹಿಸ ಬಹುದು

ಮಾಂಕೆಸ್ಟ್ರತ ಬಿಪಾ ಶೆಣೈ ಪ್ರೆಸ ಕುಮುಟಾ

ವಿಚಾರ ತರಂಗಗಳು.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಿಗೆ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯುವ ವ್ಯಸನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದೆಂಬ ಅನುಭವವು ಇಂಗ್ಲಂಡ ಫ್ರಾನ್ಸ ವ ರಶಿಯಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡಗುಡುಕತನ ದಾರೂ-ಬಾಜೀವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಸರ ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಪೂರೈಸುವದಿಲ್ಲ ಇದು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲ್ತ್ತಿ ಜವಾಬದಾರಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆಂಬುವರ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವದೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಅವರ ಪರಿಶೀಲನಾರ್ಹವಾದದು ಅವರು ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಕ ಖರ್ಚ ಸರಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಮಾಡಿದರು! ಅದು ನಮ್ಮ ರೈತಜನರ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನದಿಂದಲೇ ಅಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿ ... ವರ್ಗದವರಮೇಲೆ ನಿರ್ಭ... ರೈತಜನರ ಉಪಕಾರವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ... ದೂ ಆಗಿರುವದರಿಂದ ಸಂಗತಿ ಸ್ವಯಸಿದ್ಧವದೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಋಣದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವದೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಬಂಧುಗಳು ಶಿಕ್ಷಣತಸ್ಸ ಕೂಪ್ಟ ಅವರಿಗೆ ಸು

कानडावृत्त बुधवार, तारीख २१ माहे [illegible], सन १९१७ इसवी.

ದಾರಿಸುವ ಯತ್ನವನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಉಪಾಯಬುದ್ಧಿ ಯನ್ನು ಅರಿತು ಪ್ರಶ್ನಕ್ಷಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವ ರೋ, ಅದೇ ಸುದಿನವು. ಈ ಋಣವನ್ನು ಅವರು ತೀರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಲ ಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸುವದೇ ಅವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾದೀತು!

ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಲಯಾಂದ ಮಸೀದಿಯ ಸಂ ಬಂಧದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ನಡು ವಿನ ತಂಟೆಯವಿಷಯ ನೋಡಿ ವ ಸದರೀ ವ್ಯಾಜ್ಯ ವು ಹ್ಯಾಕೋರ್ಟಿನ ತನಕ ಹೋದದ್ದು ಕೇಳಿ, ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಏಕಮತದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೋನ್ನತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನೋ ಎಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಥಃ ಒಂದೇ ಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಬಂಧು ಗಳಲ್ಲಿಯು ಶಿಕ್ಷಣಾಭಾವವು ಎಂದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಟ್ಟು ಒಡುವರೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ, ಯಾಕಂದರೆ ಮಿ। ಸಯ್ಯದ ಹುಸೇನ (ಬೊಂಬೈ ಕ್ರೊನಿಕಲ್ ಪತ್ರದ ದುಯ್ಯ ಮ ಸಂಪಾದಕ) ರವರು ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಸದ್ಯದ ಕಾ ಲವು ಹೀಗೆ ಒದಗಿರುವದೇನಂದರೆ, ನಾವು "ಹಿಂದು ಗಳು" ನಾವು "ಮುಸಲ್ಮಾನರು" ಎಂಬ ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿಟ್ಟು ಒಂದೇ ಮತದಿಂದ ತಾವು "ಹಿಂದಿ" (ಒಂದೇ ಹಿಂದಮಾತೆಯ ಮಕ್ಕ ಳು) ಎಂಬ ಉದಾರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಒದಗಿದ ಸುಸಂಧಿಗಳನ್ನು ಕಳೆಯದೇ ದೇಶಹಿತವ ನ್ನೂ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸ್ವಹಿತವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮುಸ ಲ್ಮಾನ ಬಾಂಧವರು ಈ ತಂಟೆಯನ್ನು ಸಾಮೋಪಚಾ ರದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ [illegible]

"ತಾಸೂ ಪಾದಲಾರ ಪರರು ಮಾಡಿದ್ದೂ ನೋ ಡಬಾರೆ" ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ಕೆಲವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಪದ್ಧತಶೀರ ವ ಸನದಶೀರ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿ ರುವ ಹಿಂದೀ ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಕ ಚಳವಳಿಗೆ (movement) ಯಾವದೇತರದಿಂದ ಅನುಕೂಲ ತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸದೇ ಹೋದಾಗ್ಯೂ ಅದರ ವಿರು ದ್ಧ ಒಂದು ಸಭೆ ನೆರೆಯಿಸಿ ರಾಜನಿಷ್ಠೆಯ ಠರಾವ ಪಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮತದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸದರೀ ಯವರು ಒಳ್ಳೇ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೆಂಬುವರ ಪೈಕಿ ಯಾ ನ ಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಮುಖಂಡರ ಪೈಕಿ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿ ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ. ರಾಜನಿಷ್ಠೆಗೂ ವ ಹೋಮರೂಲ ಬೇಡುವದಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ವಿರೋಧವು ಎಳ್ಳಷ್ಟಾದರೂ ಇರ ದೆ ಈ "ಅವ್ಯಾಪಾರೇಷು ವ್ಯಾಪಾರಃ" ಮಾಡುವ ವ ರ ಕುತೂಹಲ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಎಂತ ತೋರು ತ್ತದೆ. ಹೋಮರೂಲ ಬೇಡುವಿಕೆಯು ರಾಜದ್ರೋ ಹವೆಂದು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದವರ್ಯಾರು? ಹೀಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವರೆ ಖುದ್ದ ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೇ ಟರಿ ಸಾಹೇಬರು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಮ ತ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವರೆ ಇಂಗ್ಲಂಡದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬ ರುವರು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಪಟಾಟೋಪವಾದರೂ ಯಾಕೆ ಮಾಡ್ಯಾರು? ಇಲ್ಲ ಬಂಧ ಗಳೇ, ಇಲ್ಲ, ಇಂ ಥ ತಪ್ಪು ಸಮಜೂತಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಕೊಡಬೇಡಿರಿ ನಾವು ಮೇಲೆ ಬರೆದಂತೆ ಈ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿರೋಧವನ್ನು ತೋರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂ ತ್ರ್ಯದ ಪೂರ್ಣ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಆಂಗ್ಲ ಜನ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಶೂನ್ಯತೆಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನ ಕ್ಕಾರು ಕಾರಣ ಹೋಗುವ ರಥಕ್ಕೆ ಗತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವರೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದಾಗದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಅದ ಕ್ಕೆ ಕೀಲುಹಾಕಿ ಅದರ ಗತಿಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸದಿರುವಾ'

M. V. H.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೫ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ೧೯೧೭

ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದವೂ, ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ.

ಒಹಳೇ ಕಾರಣಗಳಿಂದ [illegible] ಸಾಲ ಗ ಪ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ರಾಜಕೀಯ [illegible] ವು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿರುಸಾಗಿ [illegible] ಈಗಿನ ಮಹತ್ವದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆ [illegible] ಸ್ವ ರಾಜ್ಯವಾದವು [illegible] ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ ಈ ವಿಷಯವ [illegible] ಜಕೀಯ [illegible] ಸ್ಥವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಈವರೆಗೆ [illegible] ಮೂಕತನವನ್ನು [illegible] ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತವನ್ನು ವಾಚಕ [illegible] ವೆ ಇರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಈಗ ನಮಗೆ [illegible] ಒಂಬಿದೆ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ [illegible] ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಮತಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಿಸುವದನ್ನು ನಾವು ಕೈಕೊಳ್ಳ ವದಿಲ್ಲ. ಅವರೊಳಗಿನ ಮುಖ್ಯವೆಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಸಂಘ [illegible] ಸಂ ಯುಕ್ತಯೋಜನೆಯು ಮತ್ತು ಈ ವಿಷಯದ ಅಧಿ ಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಮುದ್ದೆಯ ಸಂಗತಿಗ ಳಾಗಿರುವದರಿಂದ ಸ್ಥೂಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲೋಕಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಪಕ್ಷ ಇವುಗಳ ಅಂಬೋಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ತಿಳುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೋಕಪಕ್ಷ ದ ಹೇಳಿಕೆಯೇನಂದರೆ ನಾವು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರ ರಾಗಿರುವೆವು. ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಮಹಾಹತಿಯೊಳಗಿ ನಂಥ ಸ್ವಯಂ ಶಾಸಿತ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಯು ದ್ಧಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾವು ದೊರಕಿಸಬೇಕು. ಸರ ಸತ್ಯೇಂದ್ರ ಪ್ರಸನ್ನ ಸಿಂಹರು ಹೇಳುವಂತೆ ಬರೇ ವಚ ನಗಳು ನಮಗೆ ಈಗ ಬೇಡ. ಕೃತಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಗೆ ಬೀಳಬೇಕು ಅದಕಾರಣ ಈ ವಿಷಯದ ಯೋಜ ನೆಯನ್ನು ಸರಕಾರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬೇಗನೇ ಜಾಹೀ ರ ಪಡಿಸಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ ಸರಕಾರ ವು ಹೇಳುತ್ತದಲ್ಲ— ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯಧ್ಯೇಯವು ನ ಮಗೂ ಮಾನ್ಯವದೆ. ಪರಂತು ನೀವು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಪಾತ್ರರಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ನೀವು ತೋರಿಸುತ್ತ ಹೋದಹಾಗೆ ಹಸ್ತಹಸ್ತೆಯಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬರುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದ ರಾಜಕೀಯ ಧೋರಣವೇ ಹೀಗದ ಲ್ಲಿ— ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಘಟಕಾವಯವಗಳಿ ಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಸಿಗಲೇ ಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದೇ ಧೋರ ಣದ [illegible] ಸಹ ನಾವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂ ದಿಟ್ಟಿರುವೆವು ಆದದರಿಂದ ಶಂಕೆ-ಕುಶಂಕೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ನಿಮಗೆ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುವದು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಮಾ ತ್ರ ಬೆಳಿಸಿರಿ ಈ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಂಬೋಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ " ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಎಷ್ಟು ಹಸ್ತೆಯಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುವದೇ " ಮತಭೇದದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಜನರು ಬೇಡು ವ ಬೇಡುವಿಕೆಯು ಸರಕಾರದ ಆಶ್ವಾಸನೆಯ ವಚನ [illegible] ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸಂಗತವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾರಾಂಶ [illegible] "ಇಂದಿಗೇನೇ ಕೊಡಿರಿ" ಎಂಬಂತೆ ಹೇ [illegible] "ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟೇಕೊ ಟ್ಟೇವು" ಎಂಬಂತೆ ಸರಕಾರವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ, ಜನ ರ ಬೇಡುವಿಕೆಯು ನ್ಯಾಯ್ಯಕ್ಕಾದೇಶಿರವದೆ ಕಾಲಾಂ ತರದಿ [illegible] ಅದು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುವದು, ಎಂಬುವ ದೇ ಸರಕಾರದ ಧ್ವನಿತಾರ್ಥವು. ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸ [illegible] ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಬೇಕ್ಕಾದೆಶಿದತನವಾ ಗಲಿ ರಾಜದ್ರೋಹವಾಗಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ [illegible] ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಸ್ವಯತ್ನಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯಪ [illegible] ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುವರೆ ದುಡಿಯುವವರು ನಿಜವಾದ ದೇಶಭಕ್ತರೆಂದು ಕೆಲ ದಯಾಳು ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು ಸಹ [illegible] ಉದ್ಗರಿಸಿರುವರು

ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳ ವಾದವನ್ನು [illegible] ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಇಬ್ಬರೂ ಅಂಶತಃ ತಪ್ಪಿರುವರು, ಅಂಶತಃ ತಪ್ಪಿಲ್ಲವೆಂತ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಒಂದು ದಂತ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುವೆವು ವಿಶಾಲ ವಾದದ್ದೊಂದು ರಹದಾರಿಯಮೇಲೆ ಒಂದು ದೇವತೆ ಯ ಸುರಸವಾದ ಪ್ರತಿಮೆಯಿತ್ತು. ಅದರ ಕೈಯೊಳ ಗೆ ಢಾಲು ಇದ್ದು ಅದರ ಒಂದು ಬದಿ ಚಿನ್ನದು, ಮ ತ್ತೊಂದು ಬದಿ ಬೆಳ್ಳಿಯದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರತಿ ಮೆಯ ಎರಡು ಕಡೆಯಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಶೂರ ಸರದಾ ದರು ಬಂದು ಅದರ ಢಾಲನ್ನು ನೋಡಹತ್ತಿದರು. ಒ ಬ್ಬನು ಅಂದದ್ದು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾದ ಚಿನ್ನದ ಆಯು ಧವಿದು! ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಕೊಟ್ಟದ್ದು "ಇದು ಚಿನ್ನವೇನು, ಮೂರ್ಖನೇ ಬೆಳ್ಳಿಯದು." ಇಷ್ಟೇ ಕಾ ರಣದ ಮೇಲಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರ ಕಾದಾ ಟವಾಗಿ ರಕ್ತಪ್ರವಾಹವು ಹರಿಯಿತು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಧನ್ವಂತರಿಯು ಅದರ ಗಾಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅವರ ಜಗಳದ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಕೊಂಡು ಸ ತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದನು ಇಬ್ಬ ರೂ ಅಂಶತಃ ತಪ್ಪಿದ್ದರು; ಅಂಶತಃ ತಪ್ಪಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಲೋಕಪಕ್ಷದ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಪಕ್ಷದ ಗತಿಯು ಇ ದರಂತೇ ಆಗಿದೆ. ಜಿನ್ನದ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳು ವಂತೆ ನಾವು ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿ, ಕೊರ್ಪೋರೇಶನ, ಮುಂ ತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀ ತಿಯಿಂದ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವೆವು. ಅಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಪಾತ್ರತೆಯಂಬ ದೋಷವೆಲ್ಲಿದೆ? ನಮ್ಮ ಧುರೀಣ ರು ದಿವಾಣಗಿರಿಯನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ; ನ್ಯಾಯಾಧೀ ಶರಾಗುತ್ತಾರೆ; ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮೆಂಬರರಾಗಿ ಗ ವ್ಹರ್ನರರಿಗೆ ಸಲ್ಲೆಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಲಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಮೆಂಬರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೇನು ಉಳಿದದೆ? ಆದರೆ ಇದು ಬರೇ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಷಯಕ ವಿ ಚಾರವಲ್ಲ ಸ್ಥಾನವಿಷಯಕವೂ ಅಲ್ಲ. ಮುಂಬಯಿ,

ಮದ್ರಾಸ, ಅತ್ತಕಡೆಯ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಹರದೊಳಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿ ಪಳ್ಳಿಗಳೊಳಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮಹದಂತರವದೆ. ಸರ. ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರ ಇಲ್ಲವೇ ಸರ ಗೋಪಾಳರಾವ ಚೌಬಳ ಇವರಂಥವರು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳೂ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡುಗಳೂ ಕೇವಲ ಕಪಿಯಾಟಿಗಳೂ ಇಷ್ಟು ಮಂದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಎಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ? ಅವರೊಳಗೆ ಜ್ಯಾತಿಮತ್ಸರ, ಪರಮತಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಟೀಕಾಕಾರರ ದ್ವೇಷ, ಸ್ವಾರ್ಥದೃಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ದೋಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಲು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಇವರು ಅಪಾತ್ರರಿದ್ದಾರೆಂತ ಯಾರಾದರು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಾಗರಿಕತನದ ಉಜ್ವಲ ಗುಣಗಳ ಕೊರತೆಯು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಶಹರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗಿನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂತೆಂದರೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಪಾತ್ರರಾಗುವಿರಿ ಇಂಥ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀವು ಹೊಂದಿರಿ, ಅಂದರೆ ಸಹಜವಾಗಿ ನೀವು ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವಿರಿ. ಇದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಕ್ಷವು. ಈ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಕ್ಷಗಳ ವಾಗ್ಯುದ್ಧವು ಎಂದು ಮುಗಿಯುವದು ಎಂದು ಜನರು ಈಗೇನೂ ಚಿಂತಾಕುಲರಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಭಾರತಮಂತ್ರಿ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಧೊರೆಗಳು ಬೇಗನೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಧನ್ವಂತರಿಗಳಾಗಿ ಇವರ ತೀರ್ಪುಮಾಡಿ ಜನರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವರೆಂದು ನಮ್ಮ ದೃಢಭಾವನೆಯಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಇದು ಚಿನ್ನದ ಪಕ್ಷದ್ದೇ ಎಂದು ನಮ್ಮಿಂದೇನು ಹೇಳಲಾಗದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪಾತ್ರತೆಯದೆ ಎಂತ ಪ್ರತಿಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ಕೇಳಿ ನೋಡಿದರೆ, ಬೆಳ್ಳಿಯೋ ಚಿನ್ನವೋ ಎಂತ ಅವರಿಗೇ ತಿಳಿದುಬರುವದು. ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ನಿಜವಾದ ಪಾತ್ರತೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಉದಾತ್ತವಿಚಾರ, ಒಕ್ಕಟ್ಟು, ನೀತಿಮತ್ತೆ, ಜ್ಯಾತಿದ್ವೇಷದ ಅಭಾವ, ಅಂಗೀಕೃತಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿ, ಪರಮತಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಜಬಾಬದಾರಿಯ ತಿಳವು, ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಿಷ್ಠೆ, ಉತ್ಕಟದೇಶ ಭಕ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಉಜ್ವಲ ಗುಣಗಳ ಬೆಳಕಿಯಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಲೋಕಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಶೇತಕಿಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ದೇವಾಲಯಗಳೂ ಪುಸ್ತಕಾಲಯಗಳೂ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳೂ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತವೆ? ಅದರ ಅಂತರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಿರಿ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ. ಎಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ನಿರ್ದೋಷವದೆಯಂತ ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಕಾನಡದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವೆವು. ಆದದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರಿಗೂ ಇತರೇ ಭಾಂಧವರಿಗೂ ನಾವು ವಿಜ್ಞಾಪಿಸುವದೇನಂದರೆ ನಿಮ್ಮ [illegible]ತನವನ್ನೂ ಸ್ವಾರ್ಥಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಹೇ[illegible]ನ್ನು ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ದೂರಸಾರಿರಿ. ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರಿ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಯಾರು ಹೋಮರೂಲರರಾಗಿದ್ದಾರೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವದೆ. ನಮಗಂತೂ ಕಾಣುತ್ತದಿಲ್ಲ — ಇಂಥ ಕೆಲ ಜನರಿಗೆ ಹೋಮರೂಲವೆಂದರೇನು? ಇದರ ಅರಿವು ಅದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಂಶಯ ಉಂಟು. ಅಂಥ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿರುವದಕ್ಕಿಂತ ಅವರು ಇಲ್ಲದ್ದು ಒಳ್ಳೇದು. ಅವರ ಚಾಲಕರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಲ್ಲಾದ ತಪ್ಪುಗಳು ಈ ಕುರುಡರ ಕೈಯಿಂದಾದರೆ ಮುಂದಾಳುಗಳ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಹೊರೆಬೀಳುವದು ಒಂದು ರೂಪಾಯನ್ನು ದೇಣಿಗಿ ಕೊಡಲೇ ನಾನು ಹೋಮರೂಲರನಾದೆನು ಎಂತ ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದರೆ ಅದು ಬರೇ ಮರುಳುತನವು. ಅಂಧಾನುಯಾಯಿಗಳೇ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯ ಶತ್ರುಗಳೆಂತ ನಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತವದೆ. ಯಾರಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಗುಣಗಳ ವಿಕಾಸವು ಆಗಿದೆಯೋ ಅವರೇ ಹೋಮರೂಲಿಗೆ ಪಾತ್ರರು. ಹೋಮರೂಲರರು, ಎಂತ ನಾವು ಹೇಳುವೆವು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯ ಬಹಳೇ ಹೋಮರೂಲರರು ಕೆಲ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪಿ ಜನರ ಚೋದನೆಯಿಂದ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕೆಂದು ನಮಗೆ ಸಂಶಯವದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಹೋಮರೂಲರರಾಗುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ ಇವರೆಲ್ಲವರು ತಮಗೆ ಹುಲಿಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ[illegible] ಎರಡು ಮೂರು ತರದ ಜನರು ತತ್ಪರರಿದ್ದಾರೆಂತ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಕೆಲವು ಪುಕ್ಕರಂತೂ ಪರರ ಹೆಗಲಿನಮೇಲೆ ತುಬಾಕಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಗುಂಡು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಈ ಬಹಾದ್ದೂರರು ಹೊಡೆದ ಗುಂಡು ಸಫಲವಾದರೆ "ನಾವು ನಾವು" ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬರುವರು ಗುರಿ ತಪ್ಪಿದರೆ ಹೆಗಲಿನ ಮಾಲಿಕರಿಗೆ ದೇಹಾಂತ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಕೈ ಚಪ್ಪಳಿಹೊಡೆಯುವರು. ಇಂಥವರು ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಮೇಲೆ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳಮೇಲೆ, ಜ್ಯಾತಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ತಾಂವು ನೇತ್ರ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು ಇಂಥ ಘಾತಕಿ ಜನರ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳದೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾತಿಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಸಂಕಟಗಳು ವೃಥಾ ಬಂದು ಬೀಳದ ಹಾಗೆ ಜನರು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನಡಿಯಬೇಕು, ಎಂದು ನಮ್ಮ ಆಗ್ರಹದ ವಿನಂತಿಯದೆ

ಈಗ ನೀವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತವನ್ನು ಸಾರಾಂಶತಃ ನಮಗೆ ಹೇಳಿಬಿಡಿರಿ, ಎಂತ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ನಾವು ಪ್ರಾಂಜಲ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಹೇಳುವೆವಲ್ಲ— ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಲಿ ಅವುಗಳ ಚಳವಳಿಯು ಕ್ಯಾದೆಗೆ ಸಮ್ಮತವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಸಾತ್ವಿಕ ಉಪಾಯಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಮರ್ಥಿಸುವೆವು. ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವದು ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾಙ್ಮುಖತೆಯು. ಆದರೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಾಗಿದಲ್ಲ— ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಿಂದ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸನದು ಸಿಕ್ಕಿ, ಸ್ವಾಯತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಯ[illegible]ಂದದ[illegible] ಅ[illegible]ಲಸ್ವರ ಪ್ರಾಂತದಂತೆ, ಪಾತ್ರರಾಗುವ ತನಕಾದರ? ಸ್ವರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗೇ ಇಡಬೇಕಾದೀತು, [illegible] ಅಪ್ರಿಯವಾದರೂ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ನಾವು ದೇವರ ಹತ್ತರ ಬೇಡುವದೇನಂದರೆ— ಸತ್ಪಾತ್ರತೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಬರಲಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತನದ ಕುಂದುಗಳು ಬೇಗನೇ ದೂರವಾಗಲಿ. [illegible]ದು ಅಶಕ್ಯವೆಂತ ಯಾರಾದರೂ ನಿರಾಶಾವಾದಿಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಾವು ಸಹ ಕೂಡಲೇ "ವಿಚಾರಿ" ಅಂಗ್ಲೈಯನವರ ೫೪ ವರ್ಷಗಳ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ತಾಳುವೆವು.

Editor's Special Note.

It is painful to see that the times have grown so delicate and peculiar that every criticism and every statement of fact– however honest & well-phrased, are sadly misunderstood and that, as a consequence, boycotting-social & otherwise, is the order of the day. Well, we hope better counsels will prevail and everything will be assessed at its worth when considered in calmer moments Now, as to our policy regarding the burning question of the day i.e., Self-Government within the Empire and other kindred questions, we have been, so to say, silent except when we were required to make passing remarks as a matter of news. [illegible] however, we have, in our Kanarese columns, spoken our mind on the subject more by way of explaining ourselves and representing the true situation of our District, so far as that question is concerned. We know the exposition and the line of argument will not be liked by pronounced Home Rulers, but we must make bold to speak "the truth, the whole truth, and nothing but the truth," keeping at the same time the principle intact. We hope our position will now at least be rightly understood & there will be no more " cold-water pouring" on our work We hope also that those naughty twin sisters– Mis(s)understanding & Mis(s)representation will cease their pranks.

ತಾಜಾಬಾತ್ಮಿ— ಆಗೋಸ್ತ ೩೦ನೇ ತಾರೀಕಿನ ದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ದಿಲ್ಲಿ ಶಹರದಮೇಲೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಾಯುನೌಕೆಯು ಹಾರ್‍ಯಾಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಶಹರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲಹುಟ್ಟಿತು. "ಹವೇಕಿ ಜಹಾಜ" ಎಂತ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬೆಯಾಯಿತು. ಇದು ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷದವರದೇ ಆಗಿರಬೇಕು

ಅಯ್ಯಾ, ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ, ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಜಕೂರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸ್ಥಲ ಕೊಡುವಿರಾ?

ಹೊನಮಾಂವ ಇದು ಕುಮಟಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ನ ವ ಹಿಂದುಜನರ ಸಮೂಹ ದೊಡ್ಡದಿದ್ದು ಅವರಿಂದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಮನೆತೆರಿಗೆ ವಗ್ಯೆರೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ನ ಜನರ ಚೆರ್ಚ್ ವ, ಮುನಿಸಿಪಲ ನಾಕೆಯು, ಪ್ರಾಯ್ಮರಿ ಶಾಲೆ ಸಹ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಕರ ಹಿತದ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರ ನಜರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರೆ ತಂದಾಗ್ಯೂ ಅದರ ವಿಚಾರವು ಇನ್ನೂ ಆಗದೆ ಆ ಸಂಬಂಧದ ಏನೊಂದು ಸುಧಾರಣೆ ಸಹ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದದ್ದು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಇದ್ದು ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯರು ಕುಮಟೆ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದಲೂ ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ರಹದಾರಿಯೂ ವಿಶೇಷವಿರುತ್ತದೆಂಬ ಸಂಗ್ತಿಯು ವಿದಿತವಾದದ್ದೇಸರಿ ಈತರದ ರಹದಾರಿಯಿದ್ದು ಜನರಿಗೆ ಕುಮಟೆ ತುಳಸೀಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊನಮಾಂವಿಗೆ ಹೋಗುವರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಾಜರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲಾದದ್ದು ವ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಸಹಿಸುವ ತ್ರಾಸು ನೋಡುವಾಗ್ಯೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಆ ಸಂಬಂಧದ ಈ ಕೊರತೆಗಳು ಯಾಕೆ ದೂರಪಡಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬುವದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ರಾಜರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೊಂಯಿಗೆ ಕಾದು ಕುಮಟೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರು ಅನುಭವಿಸುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೇ ಅಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಕರ ಪೈಕಿ ರಾ॥ ಕಲ್ಲಬಾಗ ವಾಮನ ರಾಮ ಶ್ಯಾನಭಾಗರು ಆ ತಿರುಗಾಡುವ ಹಾದಿಯ್ಮೇಲೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಸಂಕಮ ... ಜನರಿಗೆ ಸೋಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುವದು ನೋಡಿ ಅವರ ಧರ್ಮದ ಕೆಲಸಗಳಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಹೊ... ಸಿವಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯೇ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಗಳ ಬಿತ್ತಿ ಜನರಿಗೆ ತಿರುಗಾಡುವರೆ ಒಂದು ಒಡ್ಡಿನ ... ಸ ಹಾಳೆಮಾತ್ರ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಳೆಯ ಅಗಲ ಕಡಿಮೆ ಇರುವದರಿಂದ ಉಭಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬರುವ ಜನರಪೈಕಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಗದ್ದೆಯೊಳಗೆ ಇಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದ ಮಳೆಗಾಲದ ಆ ಕೆಟ್ಟ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಜೀವಜಂತುಗಳು ವಾಸಿಸುವದರಿಂದ ತಿರುಗಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಅಪಾಯ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ಅಂಥಾ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ದೀಪದ ಖಂಭವಿತ್ತು ಅದು ಸಹಾ ಈಗ ಕೆಲಕಾಲದಿಂದ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ಒಳ್ಳೇರೀತಿಯಿಂದ ಆಗಬೇಕೆಂತ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾತರದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಕ್ಟುಗಳು ಏರಿಸಿದ್ದು ... ವ ಅವಶ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ... ನೋಡಿ ಆ ಜನರ ದುರ್ದೈವವೇ ಎಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಸಂಗತಿ ... ದ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ರಸ್ತೆಗೆ ತಗಲುವ ಜಾಗವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡು ರಾಜರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಆಗುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ದೂರಪಡಿಸುವರಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ *L. A. Pai*

... ನು

ಸಾಭಾರ ಸ್ವೀಕಾರ.

ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ "ಹಿತೇಚ್ಛು" ಎಂಬುವರಿಂದ ಕಾರವಾರ ಸ್ಟುಡಂಟ್ಸ ಬ್ರದರ್‌ಹುಡ ಸಂಬಂಧ ಬಂದ ಪತ್ರವು ವಹಾರ ವ ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚದನೋಸ್ಕರ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು

ದುರುಸ್ತಿ.

ಕಳೆದ ಜುಲ್ಯಾ ತಾ ೨೫ ನೆ ಸಂಚಿಕೆಯ ... ತ್ತಿರ್ಯ ಬೆಂಚು ಕೋರ್ಟಿಗೆ IIIನೇ ಕ್ಲಾಸ ಎಂತ ಬರದದ್ದು IIನೇ ಕ್ಲಾಸ ಎಂತ ತಿಳಿಯ ತಕ್ಕದ್ದು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ — ಮಳೆಯ ... ಇಂಬು ಆಗಿದೆ ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ...

ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಲೋಕಲಬೋರ್ಡಿ ... ಸಾ॥ ಮಾಸೂರಕರರವರನ್ನು ... ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಚಾರ್ಜ ... ಕೊಂಡಿರುವರ ... ನಿಮಿಸಿ ಸರಕಾರದ ಆಭಾರವನ್ನು ...

ವಿ ... ಗೋಖಲೆ ... ಇಲ್ಲಿ ... ಕೀರ್ತಕೆ ... ತಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಡಿ। ಪ್ರೊ। ... ಸ್ನಾನವರದ ... ಹೋಗಿರುವರು ...

ಮ। ಮ। ... ಬಿ ... ಕರಾಸವಾಟ ತಿರುಗಿ ... ಕೀಲಿ ... ರೂಪಾಯಿ ... ಕ್ರೊಡೀಕ್ ... ಕುಮಟೆಗೆ ... ವಾರ ... ರಾಗಿ ... ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಕಟೆ ... ಚಾರವು ಬಾಕಿ ಆಗುವದು

ಕಾರವಾರ — ಈ ವರ್ಷದ ವರ್ನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ ... ಫಾಯನಲ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ... ಸೋಮವಾರ ತಾ ೩ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರ ... ಶುರುವಾಗಿಯದೆ ... ಇದುವರದು

ಸದ್ಯ ಇಲ್ಲ ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೀಯುತ ... ಪಿ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡ್ಯರೆಕ್ಟರ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ಇವರು ಸೋಮವಾರ ತಾ ೩ನೇ ದಿವಸ ಆಲ್ಕೋ... ಡಿತ್ರಿ ಸಭಾಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಶೇತ್ ... ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾ ಸಾ ಜೋಶಿಕರರು ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದರು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಹಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಈ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿಗಡ್ಡೆ ನೆಲಗಡ್ಲೆ, ಒಂದುತರದ ವಿಲಾಯತಿ ಹುಲ್ಲು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳಸ ಬಹುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು ಉಪನ್ಯಾಸ ತೀರಿದಮೇಲೆ " ಐಂದ್ರ ಜಾಲಿಕ ಕಂದೀಲ " (Magic Lantern) ನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನೇತ್ರಾನಂದವನ್ನೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಉಂಟು ಮಾಡಿದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಸಹ ಮಾತಾಡಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದರು.

ಸಿರಸಿ ಕೋರ್ಟ — ಯಲ್ಲಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಬೆಂದಿಗ ... ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕಾಲಕರ ಮೂಲಕ ದುರ್ಗ್ಯಾ ಎಂಬುವನು ಇತ್ತಿ... ಆಗಿದೆ ಖೂನಿಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಾರ್ಗ್ಯಾ ಎಂ

ಬವನಿಗೆ ಫಾಸೀ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿ ... ಬಿಟ್ಟರು. ಆವನ ಸಾಕ್ಷಿದಾರ ಬೊಮ್ಮ್ಯಾನಂದನ ಇವನು ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ಮಾಫಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕಬೂಲಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸೆಶನದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಥಾ ... ನಿ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ತನಿಕಿ ನಡೆದು ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬರುವ ೧೪ ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಇಟ್ಟಿ ನಡಿ... ವದು

ನೀರ ತರಲಿಲ್ಲೆಂದು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ತನ್ನ ೧೦ ವರ್ಷದ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗುದ್ದು ಹೊಡದು ಕೊಂದನೆಂಬ ಆರೋಪದ ಮೇಲೆ ರಾಮಾದಾಸ ಎಂಬವನಮೇಲೆ ನಡೆದ ಖಟ್ಲೆ ವಿಚಾರವು ೧೦ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಆದೆ

ಅಪುನಾತಿಸಿ ಹರಕಂತ್ರರ ಜಂಗ್ಲಿ ಗಾರ್ಡನಿಗೆ ಹೊಡದ ಸಂಬಂಧದ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದ ಆರೋಪಿ ಶೀವ್ರ ಈತನು ಮಾಡಿದ ಅಪೀಲು ತಾ ೬ನೇಗೆ ವಿಚಾರಕ್ಕಂಟು

ಇಷ್ಟರವರಿಗೆ ಇದೇ ಜಿಲ್ಹೆಯ ವಾರ ಲೋನು ... ವಸೂಲ ಆಗಿದೆ ಬಾಕಿ ವಸೂಲಿಯು ಕೆಲವ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿದೆಂಬುದು ಆನಂದಕರವು

ಇಲ್ಲಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನಾಂತರವಾದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳ ಮರಿರುವ ಶ್ರೀ ಶಿರಗಾಂವಕರರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ನಿಕ್ರಸಮಾಜದವರು ರವಿವಾರ ತಾ ೩ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರ ದಿವಸ ' ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ " ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು ... ಹೋಗುವರೆಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ... ಖಿನ್ನತೆಯೇ ಅವರ ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಯ ದ್ಯೋತಕವು

... ಕಲೆಕ್ಟರ ... ಲೋಕಲ ಸಾಹೇಬರು ಬಂದು ತಿಂಗಳ ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದರಿಂದ ಪಾಕ ಸಾಹೇಬರು ಕಡೆಗೆ ... ಇರುವರು

ಹಳಿಯಾಳ — ಮಳೆಯು ೨೪-೬೦ ಇಂಚಾಯಿತು ಹೋದವರ್ಷ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಗೆ ೩೬-೦೬ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಕೊಲೆರಾ ಬರದ ಪಟ್ಟ ಪಿಸ್ಲೆ ಪ್ಲೇಗವು ಮಾತ್ರ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತದೆ ಜನಸ್ತಗಳ ಧಾರಣೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗಿದರೂ ಮಂಗಾಯಿ ಮಾತ್ರ ... ದಾರಿ ಹಿಡಿಯಾನಂದ ಮಹಾರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸ್ವಾರಿಯು ಇಲ್ಲಿದ ಡಿಗ್ರಜಕರ ತಾತ್ಯಾ ಮುತಾಲಿಕರ ದೇರಂಜೇವರು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಸಾಗಿದರು ಮಕ್ರೆಪ್ಲಾನ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆಯಾಗಿ ಗಾಂಜಾದುಕಾನ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟದರಿಂದ ಅಮಲಿ ಜನರ ಗೋಳಾಟವಾಗಿದೆ ಶಹಾಪುರಕರ ಸರಾಫ ವಿಠೋಬಾ ದಂಶ ಇವರಿಗೆ ವಿಷಮ ಜ್ವರದಿಂದ ದೇವಾಜ್ಞೆಯಾದದ್ದು ಕೇಳಿ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ ಆವರ ವೃದ್ಧ ತಂದೆ ಶಂಕರರಾವ ಗುಂಜೀಕರ ಇವರಿಗೆ ಆ ಸದ್ಯ ಪುತ್ರ ಶೋಕವಾಗಿದೆ ಈರೆಡ್ಡಿಗೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ ವಿಲ್ಲಿಯಾಯ ಮಾಸ್ತರ ಈತನು ಲಷ್ಕರಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿ ಪದಃ ವಿಧರಿಂ ಇಲ್ಲಿಂದ ನೌಕರಿ ಹಿಡಿದದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕೈದು ಮಾಡಿ ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಒಯ್ದಿರುವರು ಕಸರ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಮಾರ್ಗದ ಗಟಾರುಗಳಲ್ಲಿ ಅಜುಬಾಜು ರಹಿವಾಸಿಗಳ ಕೊಳಕು ನೀರು ಬಿದ್ದದರಿಂದ ಬಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಂಧಿಯಾಗಿದೆ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಕೊಡಬಹುದು ದನಗಳ ರೋಗ ಹಾಲು ಇದು ... ನಾ ಉಪಾಯಯೋಜನೆಯಾಗಿಲ್ಲ ದವಾಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಔಷಧ ಸಂಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಡಾ। ಛಾವೆಯವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಬಡ ಜನರ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯೇ ಸರಿ

फोंडकेयांचे खजूर, गजकर्ण, नायटे यावर उत्तम मलम डबी ०। ६ बरणी आ ४ व ६, वेनवली (बाम) डबी आ १, बरणी आ ६, इतर मालाचा कॅटलाग मागवा व्यापाऱ्यास भरपूर कमिशन मिळेल
पत्ता- फोंडके ब्रदर्स मुंबई, नं० २.

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi at his Star of Kanara Press Kumta

THE
KANARA NEWS
ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ -
ಕುಂದಾಪುರಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1-0-0
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸಹ
ರೂಪಾಯಿ 1-6-6
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-7

ಸತ್ಯಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ಪ್ರಿಯಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ನಬ್ರೂಯಾತ್ಸತ್ಯಮಪ್ರಿಯಂ ।
ಪ್ರಿಯಂ ಚ ನಾನೃತಂ ಬ್ರೂಯಾದೇಷ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯ ಪಿಸನ (೧೫ ಎಮ್ ಅಗಲದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0.
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಪಿಕ್ಕಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1770

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೧.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೯ ನೇ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೨೫.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು ತಲೆ ತಿರುಗುವದ, ಉದ್ರೇಕ ತಾಪದಿಂದ ತಲೆಸುತ್ತಿ, ಕಣ್ಣು ಉರಿ ತಿಮಿರ ವ ಕಿ ವು ಸೋರುವ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುವದ, ಹಲ್ಲುನೋವು ಕಿವಿ ಸೋರುವದ, ಕಣ್ಣು ಸೋತು ಅಪಸ್ಮಾರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದ, ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೂದಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ತೈಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದವರೆಲ್ಲರು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ

ಐದು ಔನ್ಸಿನ ಸೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0 12 0 ಟ ಖ 0 4 0
„ „ 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0 0-8-0
೬ ಔನ್ಸಿನ ಸೀಸೆಗೆ 1-6-0 „ 0 6 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರಕೋಶದ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ಉರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು, ಮೂತ್ರ ದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬಿಳುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದವು ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ
ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 1-8-0 ಟ ಖ 0-6-0
ಬಾಟ್ಲಿ 3 ರ ಕ್ರಯ 4-0-0 „ 1-0-0

ನಾರೀಸಖ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಲಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು ! ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿ ಸೀರೆ) ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ
ಬಾಟ್ಲಿ 1 ರ ಕ್ರಯ 2-0-0 ಟ ಖ 0-4-0

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮಲಾಮನ್ನು ನೋಪಿದ್ದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು ಜಕಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಚಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೦-೧-೬, ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦
ದೊಡ್ಡ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ೧೨ಕ್ಕೆ ರೂ ೪
೧ ಡಜನ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೭-೪-೦ ಟ ಖ ಅಲಾಯಿದ
ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,
(ನಂಬರ 7) ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ
Manollasini Co.,
(No. 7) Kankanady, South Canara.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ] [ಔಷಧಗಳು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿಕ ಹುರುಕಿನ ಔಷಧ

ತಿಣಹ ದುಕು ಹಸಿಕಜ್ಜಿ ಗಜಕರ್ಣ ಇಸಬು ಈ ಬಗೆಯ ಚರ್ಮ ರೋಗಗಳು ಬಲುಬೇಗ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರವು ಮೃದು ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿಕವಾಗುವದು.
೧ ಚೀಟಿಗೆ ೧ ಆಣೆ ೧೦ಂಕ್ಕೆ ೪ ರೂ

ಜಿಗ್ಗಿ ಕಣ್ಣುಬೇನೆಗೆ ಔಷಧ [೧ ದುಡ್ಡು

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗಾಗೋಣ, ಓಚ್ಚುಬಿರೋಣ, ಬಾವು ಇಂಥ ಈ ಕಣ್ಣು ರೋಗಗಳು ಮೂರೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವವು ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಯಾವತರದ ಬಾಧೆಯಾಗದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ತೋರುವದು ೧ ಚೀಟಿಗೆ ಮೂರುಕಾಸು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧ ರೂ

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಆರ್ಯವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಭಸ್ಮ ಗುಗ್ಗುಳ ಗುಟಿಕಾ ವಟಿಕಾ ಇವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರಕುವವು ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಧ ಆಣೆ ಟಿಕೇಟು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೌಷಧಿ ಗುಣಾದರ್ಶವೆಂಬ ಬುಕ್ಕು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವೆವು

ಸೂಚನಾ— ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಡರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಹೊರ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮೀಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ
ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾಂವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ

[illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಏಕೈಕಂಥ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುಡ್ಡು, ಮೂತ್ರಕೋಶ ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜೆ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆದೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷದಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0. ವಿ ಪಿ ಬೇರೆ.
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0 ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ.
ವಿಳಾಸ ವಿ ಅ [illegible] ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂ[illegible]

☞ ಟಿ ಜಿ ಮುಕಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಳೆತ, ನರಗಳ ಸೆಳೆತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕೋಲರಾ, ಬೇಗು, ಬಾಣಂತಿರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ ಕ್ಕೆ ೧೪ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಒಂದೇಸರ್ತಿ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರಿಗೆ ೩ ರೂ ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ದದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮಬಾಮ — ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸುಬು ರೋಗಗಳ ತುರಿಕೆ, ಉರಿ, ಬಿಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು.
ಬಾ ೬ ೧೨ ಆಣೆ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ ಪತ್ತೆ —
ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

ಜನಾರ್ದನ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಸಾನೆ,

ಬುಧವಾರ, ನಂ. ೫೩೪, ಪುಣೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು
ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಖುದ ಅಥವಾ ಪತ್ರಮುಖಾಂತರ.

ಅಯ/ ... ಗಿನ ಮುಕ್ಕೊಂ... ಹೊನ್ನಾವರ ... ಯು ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮೂಹ ದೊ... ಯವರು ಮನೆ ... ಕ್ರಿಕ್ಷನ್ನ ಜನರ ... ಪ್ರಾಯ್ಕಾರಿ ಕ ... ಹಿಕದ ಕೆಲಸ ... ವದ ನಜರಿಗೆ ... ಚಾರವು ... ಸುಧಾರಣೆ ಸ ... ರ್ಯ ಕಾರ ... ಗಳು ... ಲ್ಲಿ ... ಯಲ್ಲಿ ಜನರ ... ಸಂಗ್ರಿಯು ... ದಾರಿಯಾ ... ದ ಹೆ ... ರಾಜರ ... ಕ್ರಾಸ ... ಸಂಪ್ಯಂ ... ಲ್ಲವೆಂ ... ಕೊಂಡ ... ಸಣ್ಣ ... [illegible]

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ

ಉತ್ತಮವಾದ ಉಳ್ಳೀಗಡ್ಡೆಯ ಬೆಳೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಇನಾಮುಗಳು.

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಸತತ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದ ಮೇಲಿಂದ ಉಳ್ಳೀಗಡ್ಡೆ ಪೈರು ಇಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದದ್ದೆಂತಲೂ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಲಾಭಕರವಾದ ಪೈರಿನೊಳಗೆ ಇದೊಂದು ಗಣನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲೆಂತಲೂ ಕಂಡು ಬಂದದೆ. ಈ ಪೈರು ಬೇಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳಸ ಬಹುದು. ಕುಮಟಾ, ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನರು ಶೇತಕಿ ಖಾತೆಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಈ ಪೈರು ಬೆಳಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರುವರು. ಅದ್ದರಿಂದ ಉಳ್ಳೀಗಡ್ಡೆಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನದ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಈ ಪೈರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ಸಿಗಬೇಕೆಂತಲೂ, ಶೇತಕೀ ಖಾತೆಯವರು ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಶರ್ತಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಒಂದು ೧೫ ರೂಪಾಯಿ, ಒಂದು ೧೦ ರೂಪಾಯಿಯ ೨ ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಈ ಇನಾಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಬಹುದು.

೨. ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ... ಕ್ರಿಕಲ್ಚರ ... ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್, ಕುಮಟಾ ಫಾರ್ಮ ಇವರಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

೩. ಅರ್ಜಿದಾರರು ಒಂದೇಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೪ ಗುಂಟೆಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳೀಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

೪ ಅರ್ಜಿದಾರರು ತಾವು ಬೆಳಸಿದ ಪೈರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬೀಜ ಸಿಕ್ಕಿದವೇಲ್ಲ್ಯಾ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದವೇಲ್ಲ್ಯಾ ಗೊಬ್ಬರದ ಪ್ರಮಾಣ, ಉತ್ಪನ್ನ ವಗೈರೆ ಮಾಹಿತಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುವವು.

೫. ಅರ್ಜಿದಾರರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯು ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಿ. ಎಕ್ಸ್ಟ್ರಾ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ಕೊಂಕಣಭಾಗ ಇವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದು ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಕುಮಟಾ ಫಾರ್ಮ, ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ... ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ, ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರು ಇರುವರು.

೬ ... ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್ನೇ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ... ಈ ಕೆಳಗೆ ಎರಡು ಇನಾಮುಗಳು ಇಟ್ಟಿರುವದು ಅರ್ಜಿದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಅವರು ಬೆಳೆಸಿದ ಪೈರುಗಳನ್ನು ಪಾಹ್ಯ ... ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕಮಿಟಿಯವರ ... ಇನಾಮುಗಳಲ್ಲಿ ... ಮಾಡಬಹುದು.

೭ ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ... ದಾರರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಸ್ಥಳಸಂಬಂಧ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಾಗುವದು.

(೧) ಬೆಳೆಯ ಅಣೆವಾರಿಯು (ಉತ್ಪನ್ನ)

(೨) ಉಳ್ಳೀಗಡ್ಡೆಯ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಆಕಾರವಗೈರೆ

(೩) ಹೊಲದ ಮಶಾಗತು, ಸಸಿ ಹಚ್ಚಿದ ಅಂತರ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ವಗೈರೆ

(೪) ಪೈರು ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಗಲಿದ ... ಪ್ರಮಾಣ.

೮ ಇನಾಮು ಯಾರಿಗೆ ... ಪರೀಕ್ಷಕ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲಿಂದ ... ನಿರ್ಣಯಿಸುವರು. ಕಮಿಟಿಯವರ ನಿರ್ಣಯ ... ಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಉಳ್ಳೀಗಡ್ಡೆ ಬೀಜದ ... ಪೈರು ಬೆಳೆಯುವ ಮಾಹಿತಿಗಳ್ಳ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ... ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ... .

Sd. ವ್ಹಿ. ಜಿ. ಗೋಖಲೆ,

... ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ... ಕಾನಡಾ

Notice.

Our re[illegible] ... [illegible] ... Vaman ... [illegible]

THE KANARA NEWS

[illegible] 1917

[illegible]

The Language Problem of Kanara III

BY

(... Konkani ... Hebbalkar ...)

continued from the last ...

(1) Is there any necessity for adopting suitable literary language in place of *Konkan*

(2) If so what language is best suited to the traditions and tastes of the Konkani speaking people?

(3) Which language has better claims to serve the purposes mentioned in (2) above Marathi or Kanarese?

(4) & What steps can be adopted to put these conclusions to practice?

Here follow ... [illegible]

(1) Any community that lays claims to lead a life of progress as opposed to one of stagnation must have a language which is literary. In that language there ought to be useful text books on various subjects and the thoughts of leaders of the community should be embodied in that language only, for the benefit of the future generations. These are axiomatic truths. None can deny that *Konkani* fails to satisfy all these conditions. The language has no alphabet, has no scientific grammar and no good literature worth the name. In fact, it has all the disabilities. A few attempts have been made to produce one or two books — some with Roman characters and one or two with Marathi characters — but it is idle to expect that a day might come when this language might attain an eminence already gained by Hindi, Bengali, or Marathi. Such feeble attempts — praise-worthy that are in one respect — are of mere academic interest or these books might serve as "tit bits" meant to tickle vanity or provoke humour in moments of depression. With due deference to these authors we beg to predict that such literary productions can not be of great practical value. A person who would venture at this stage to suggest that *Konkani* should find a place in the university curriculum might perhaps be stigmatised as a lunatic. As such, the finding on the first issue is that the adoption of a suitable literary language is indispensable.

(2) This language then must either be Kanarese or Marathi. But in my humble opinion Marathi is much more suited to the purpose.

(a) In the first place Konkani seems to me to be more allied to Marathi than Kanarese. It is more or less a dialect of Marathi.

(b) The study of the Marathi alphabets will help any one in the study of ... of ... or Sanskrit.

(c) Marathi is a Aryan language while Kanarese is a Dravidian language.

(d) It would be easier for a

Konkani-speaking man to pick up Marathi than to pick up Kanarese.

(e) The Marathi language is progressive. It has good literature and is, therefore, best suited to the traditions and literary tastes of the people.

(f) Marathi authors, poets, saints, and their writings are popular with the women-folk even. *Konkani* speaking females readily take up to Marathi and appreciate Marathi more than Kanarese.

Now in order to adopt Marathi there cannot be tremendous difficulties. Our girls, the would-be mothers, study Marathi in schools and it would be easier to introduce Marathi into house-holds and a Marathi-knowing mother can very conveniently make her children speak Marathi. Gradually then Marathi can become the mother-tongue of the Konkani-speaking people. Then there arises the question of having Marathi schools in the District, but when the demand is there, the supply is bound to come. At any rate the children at present who speak Konkani are greatly handicapped in their Primary school career. To them every language tends to become foreign and the change proposed is for the benefit of our children, the future wealth of our country. Any attempt sincerely made to better their lot is worthy of support and with the sole object of removing the impediments from the path of our children I have penned these lines I shall certainly welcome any criticism of the views and be the first person to be benefitted by the views of others interested in the question.

"Shallowness of the G. S. Amalgamation Scoffers."

The article purporting to be an abstract of the letter of the Karwar correspondent of the "Kanara News" published in the last preceding issue of the same, under pseudonym 'Chitragupta,' betrays absolute, unpardonable ignorance of the principles on which the Goud Saraswat Amalgamation is based. The public would have been much benefitted, had the Editor taken the trouble of publishing the said correspondent's 'strong, pungent letter' intact as it would have enabled them to form an adequate conception of the views held by that worthy correspondent regarding the said Amalgamation.

The criticism embodied in the said article is more applicable to the case at Kumta than to that at Karwar. The article seeks in vain to make the people of Karwar, vicariously liable for the faults committed by the people of Kumta The courage and fellow-feeling evinced by the Amalgamators at Kumta deserve plaudits from all lovers of humanity. Many, though not all of those who actually took part in the funeral at Kumta, I have the satisfaction to see, were persons who had taken part in the amalgamation With reference to the case at Karwar, it is obvious that the criticism is wholly out of place. The deceased at Karwar had been cast out of his caste not because he was a promoter of the amalgamation but for reasons into a discussion of which I do not think it advisable to enter here Had he been expelled from his caste, owing to his participation in the amalgamation, it could have been the moral duty on the part of other amalgamators to effect his funeral, a duty the breach of which would have entailed serious moral guilt on their heads. But I think the case is wholly different. It is not a principle of the amalgamators that the "sect of out-castes" should be amalgamated with other sects. Each & every person shall not be admitted to their union, merely because he can trace his existence to Goud Saraswat blood. The amalgamators are not ready, for instance, to take in their union a Goud Saraswat who has embraced Christianity but who, being dissatisfied with that religion, renounces it and accepts "Hinduism" again. It is not one of their principles to oust all their "Gurus" from their "Mutts."

The article exhibits a confusion of the notions, conveyed by the terms, cosmopolitanism and G S. amalgamation. I assure the said correspondent that both the words do not convey the same meaning. The blame, consequent on the confusion of the said terms, which the article under consideration attempts to cast on the heads of the amalgamators for not affording facilities for the funeral of a man with whom they have no concern alights with equal celerity on the heads of those superstitious "lovers of darkness," custodians of prejudices, sectarian as well as local who, with their eyes purposely shut, ignore to see the direction in which the world is, at present, moving. Apart from doing any service to the cause of amalgamation which is the first step towards bringin[illegible] greater unity which a[illegible] will [illegible] us- Indians, a distinct nationality, such articles as the one in question render positive dis-service to that cause by dissuading persons, intending to take part in the amalgamation, from carrying their intentions into execution, by grossly misrepresenting the subject with which they deal

As regards the passage of Agarkar, quoted in that letter I have only this much to say that the statements contained therein are flat truisms, to which, I do not think, the name of Agarkar or any other great & venerable name will give any additional gravity.

HONAWAR. S. V. W.

पोंच.

'खेडवळ'— 'भानुतनयाची पोपटपंची' हा लेख पोंचला. फारच लांबलचक. कबुली असल्यास पुढील अंकीं सारांश प्रसिद्ध करूं.

संपादक —कानडावृत्त.

"अकलेचा भोपळा."

रा रा कानडावृत्तकर्ते यांस—

आपल्या गेल्या अंकांत प्रसिद्ध झालेले "एकीचा भोपळा" या मथळ्याखालील पत्र वाचून मनास खेद व आश्चर्य वाटले. याचें कारण असें कीं तो मजकूर पूर्ण खोटा असून फक्त रावबहादूर मगोळी याच्यावर शिंतोडा उडव ण्यासाठीं लिहिला आहे. असो. खरा मजकूर असा आहे. रा रामकृष्णराव हे रात्रीं वारले व प्रेतदहनविधी सकाळी ९ च्या आतच उर कला. सकाळीं ७॥ वाजता सदर गृहस्थ वारल्याचे वर्तमान मला रा. मंगेशराव कुळकर्णी उर्फ नुनामास्तर यानीं कळविलें. लगेच मी नुनामास्तरास मयताचे आप्त रा पुतुराव याच्या घरीं पाठविले व प्रेत उचलण्यास पुरेसी मडळी आहे किंवा कसे याची चवकशी करण्यास सांगितले व मी पण मागोमाग मयताच्या घराकडे गेलों. मी जाईपर्यंत तिकडे सहाजण मयताच घरीं जमले होते. मी जाऊन चवकशी केली व नुनामास्तराना तिकडे ठेऊन माझी गरज लागल्यास किंवा जास्त माणसाची गरज [illegible] असे रा पुतुरा [illegible] व नुनामास्तराना सांगितले व मी डिस्ट्रिक्ट कोर्टांत गेलो. प्रेत उचलण्याच्या सुमारास रावबहादूर मगोळी आले. अर्थात् माणसाची ही गरज लागली नाहीं व रावबहादुराना आपल्या अधिकाराचा उपयोग करण्याचे कारणच उरले नाहीं. असे असून निवळ खोटा मजकूर छापलेला वाचून कोणास बरें वाईट वाटणार नाही? मी स्वत रावबहादुराकडे व गलेल्या मडळीकडे विचारले. रावबहादूर सांगतात आपण कोणासही प्रेतदहनास जाण्यास सांगितले नाहीं व कोणी आपणाकडे विचारण्यासही आला नाहीं. प्रेतदहनास गेले ल्याना विचारल्यास तेही पण रावबहादूरानीं जाण्यास सांगतले असे म्हणत नाहींत. तर असा खोटा मजकूर छापवण्यात बातमीदाराचा काय हेतु असेल बरें? 'चित्रगुप्त' यांनीपण [illegible] बातमीदाराची सही असती तर जो भोपळा आला तो एकीचा नसून त्या लिहिणाऱ्याच्या अकलेचा आला हे सर्वांस समजल असत. कारण वहिष्कृताच्या घरीं हे पहिलेंच मरण नव्हे. गेल्या वर्षीं रा पुतुरावाच्या घरीं त्याची सासू दवाखान्यात आली त्या वेळीं देखील एकाची बहुतेक हीच मडळी प्रेतदहनास गेली होती आणि ही गोष्ट आपल्या 'चित्रगुप्तास' माहीत असलीच पाहिजे. असे असूनही जर आपला बातमीदार आपल्या पत्रातील मजकूर खरा आहे असे प्रतिपादन करित असेल तर त्याणें आपल नाव कळवाव व आपल नाव कळवण्यास त्यास भीता व शरम वाटत असल्यास वृत्तपत्रकारास योग्य अशी वर्तणूक आपणाकडून झाली पाहिजे व सदर पत्रातील मजकूर खोटा असल्यामुळें आपण तो माघारा घेतला पाहिजे.

एकीवाल्याकडून जे वर्तन होत आहे ते त्या पत्रातील कै. आगरकराच्या अवतरणाप्रमाणेच आहे असे असून आपला [illegible] बातमीदार गुप्त राहून असा उपदेश करतो हे मोठेंच आश्चर्य आहे.

अशा विचित्रगुप्ताच्या मजकुरावर आपण या [illegible] वाटेल तो मजकूर छापू नये.

कारवार { [illegible]

× × ×

सदरहू पत्राबद्दल आम्ही मि [illegible] नाडकर्णी यांचे अत्यंत आभारी आहोत. 'चित्रगुप्त' याचे यावर काय म्हणणे आहे तें समजल्यावर आम्ही याविषयीं योग्य ते लिहू. मुख्य प्रश्न प्रेतवाहक एकीवाले होते कीं अन्य कोणी होते याचा उलगडा झाला असता तर हे प्रकरण येथच मिटल असत. चित्रगुप्तानं ज्या 'प्रतिष्ठित वयोवृद्ध गृहस्थास' अनुलक्षून लिहिले आहे ते रा ब मगोळी आहेत असे मि नाडकर्णी यांच्या पत्रावरून समजते. रा ब मगोळी यांच्या विषयीं आम्हास अत्यंत आदर व पूज्यभाव वाटत असून ते चित्रगुप्तानं लिहिल्याप्रमाणे आपल्या अधिकाराचा असा उपयोग करतील हे शक्यच दिसत नाही. तरी अप्रत्यक्षपणे सुद्धा रावबहादुराचे मन दुखावण्यास आम्हीं कारणीभूत झाला असल्यास त्याबद्दल आम्ही दिलगिरी प्रदर्शित करतों.

संपादक—का वृत्त

ನೋಟೀಸು.

[illegible]

ಹಿಂದೀ ರಾಜಧೋರಣ.

ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿವಚನ.

ಸಪ [illegible] ಎರ ತಾ ೫ ನೇಗೆ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಸಿಮುಲಾ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ತೆರೆಯುವಾಗ ನಾಮದಾರ ಚೆಮ್ಸ[illegible] ಧೊರೆಗಳು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. (೧) ಹಿಂದೀ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ [illegible] ಶೌರ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಬಗ್ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ [illegible] (೨) ಹಿಂದೀಜನರ [illegible] ದೂರುಗಳ ನಿವಾರ[illegible] ಉಪಾಯಗಳು (೩) ಹಿಂದು[illegible] ಬ್ರಿಟಿಷ [illegible] ಧ್ಯೇಯವು [illegible] ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗಗಳು. ಇನ್ನಿ[illegible] ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಶಃ ಚರ್ಚಿಸಿ ಇವರೊಳಗಿನ [illegible] ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುವ (೩)ನೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ [illegible] ಪ್ರಾಪ್ತಿಮಾಡಿಕೊ[illegible] ಈ [illegible] ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು [illegible] ಬ್ರಿಟಿಷ [illegible] ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ[illegible] ಪೂರ್ಣ [illegible] ಘಟಕವಾಗಿ [illegible] ಧ್ಯೇಯವು ಇದನ್ನೇ ಭಾರತ[illegible] ನಾನು ಇಲ್ಲಿ [illegible] ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ [illegible] ಪ್ರಶ್ನೆ[illegible] ನಾವು [illegible] ಭಾರತ[illegible] ವೈಷಮ್ಯ[illegible] ಮೊದಲನೇ [illegible] ಈ [illegible] ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ [illegible] ಇಲ್ಲಿವು [illegible] ಈ [illegible] ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ [illegible] ನಾಗರಿಕರಿಗೆ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು [illegible] ಮಹತ್ವದ [illegible] ಈ ಸುಧಾರಣಾ[illegible] ಹೆಚ್ಚು [illegible] ಬೇಕೆ[illegible] ಉತ್ತರ [illegible] ಹುಟ್ಟಬೇಕ[illegible] ಇವರ [illegible] ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ [illegible]

ಎಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿ ಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾಹೀತಿಯಿಂದ ಗಿರುವದು ಇಲ್ಲಿಯು ಎಲ್ಲ ಸ ಸ್ಥಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಂಬೋಣವನ್ನು ಅವರ ವ ಂದಿದ ಸಂಧಿ ಕೊಡಬೇ ಡಿ ಎಲ್ಲರ ಶಂತ ಯೋಜಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಲ್ಲೇನಿದು ಎ ಎರಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನಲ್ಲ ರಿ ಎವು ಂ ರು ಎತ್ತರ ಕೂಕ ಕ ಯವಾ ಫಿ ಸ ಫಲವಾಯ ಕಃ ಎಂತ ಅಳಿದು ಕೇವಲ ನಸ್ಥಿ ಯಿ ಕೊರತೆಗಳನ್ನ ತೋರಿಕೆಗೆ ತರುವಂಥ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಭಾರತ ತ್ರಿಗಳ ಮುಂದಿಡಲಿಕ್ಕೆ ತಂ ಕಾರಿಸಿದುವಾ ಎಂದು ಮೊರೆಗಳ ಸಹನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡಿದವರೇ ಬಾಷಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪು ದಿನದ ಥೈ ಇದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾ ಒಬ್ಬ ಒರೇ ಆತಿ ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಮಾಡೇ ತೋರಿಸುವದು ಕಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರುತ್ತದೆ ಅತವೇ ಮಾತು ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ತತ್ವದಂತೆ ತಾ ಕಾರ್ತಿಕ ಸಿದ್ಧೇನೆಂತಲ ಸಹ ಅವರು ಹೇಳಿರುವರು

ಪತ್ರಗಳ ಸಾರಾಂಶ.

ಶ್ರೀ "ಹೋಮರೂಲರರು" ನಮ್ಮ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದದ ವಿಧಾನಗಳ ಯೋಗ್ಯ ಸಂಭಾವನ" ಮಾಡ ವಾಗ ನಮ್ಮ ವ ಎಕ ವೃತ್ತಿಗಿಂತ ವಾಚಾಂ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವಾಂಡಿಕ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿದೆಂದು ಹೇಳ ವರು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವದಿಲ್ಲ ಬೇರೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಈ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರ ಯೋಗ್ಯವೇ ಇದೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಹೋಮರೂಲರರಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವದು ಕೆಲವರು ಅಶಿಕ್ಷಿತರಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಇದೆ ಇಲ್ಲೆಂದು ವೃಥಾ ಸಂಶಯಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಜಾತಿದ್ವೇಷ, ವೈರ ವ ತ್ಸರ ಮುಂತಾದ ಭಾವನೆಗಳು ಈ ಸಂಘದಲ್ಲೇನು ಇಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಲ್ಲಿ ಸಹ ದೋಷಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ಆದಗರಿಂದ ಎಲ್ಲ ದೋಷಗಳನ್ನು ನಾಶ ಪಡಿಸುವದೇ ಹೋಮರೂಲವು ಈ ಧ್ಯೇಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಔದ್ಯೋಗಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶೈಕ್ಷ ಮುತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಪ್ರಗತಿ ಯಾಗುವದು ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕ್ಯಾದೇಶಿರ ವ ಸನದಶೀರ ರೀತಿಯಿಂದ ಪಡೆಯಕೊಳ್ಳುವರೆ ಸಂಘಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿರುವವು ಇದು ಪ್ರತಿಒಬ್ಬ ಹಿಂದವಾಸಿಯ ಪುತ್ರನ ಕರ್ತವ್ಯವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಮೆಂಬರರಾಗಿದ್ದು ಕಾನಡಾವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಸಹನವಾಗಲಿಲ್ಲ? ಸಂಘಗಳ ಕೆಲಸವೇನು ಉಪದ್ಯಾಪವೆ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾಗ್ರೃತರಾದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಇದೆಲ್ಲ ವೃಥಾ ದೂಷಣವೇ ನಮ್ಮ ಲೇಖದೊಳಗಿನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಷೇಧಿಸಿ ಅವ್ಯಾಪಾರೇಷು ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿದರೆಂತ "ವಿಚಾರಿಯು" ಅನುಸರಣಮಾಡಿ ಸನಾಧಿಸ್ಥರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ ಮೊಂಟೆಗ್ಯು ಸಾಹೇಬರು ನವಂಬರದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಸಂಪಾದಕರು ಆಮಂತ್ರಣಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮತಗಳನ್ನ ಅವರಿಗೆ ಸಾದರ ಮಾಡುವದು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ವೈರ ನವ ಜಾತಿಯನ್ನ ಮಾಡಬಾರದು ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ H Ruler ರು

ಮರುಳನ ಮದುವೆ.

(ಲೇಖಕ ಹಾಮಾದಿ ಪ್ರ)

ತಮ್ಮ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯ ಅಗ್ರಲೇಖದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಒಪ್ಪ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತವನ್ನೂ ಓದಿ ಬಹಳೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳ್ಳಿ ಪ್ಪ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯೇವದೆಂಬದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ವಿಷಯ ಕೈತಪ್ಪಿರೂ ಬೆಳ್ಳಿಂ ಪಕ್ಷದವರೆಂಬದು ನಿಜ ಈಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ವ ಇತರೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳ ವ ತಮ್ಮ ವ ತಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಲು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಗುವದು ಅಶಕ್ಯವಲ್ಲಾದರೂ ಬಹಳೇ ಕಠಿಣವು ಜಾತಿದ್ವೇಷ ಸ್ವಾರ್ಥಬದ್ಧಿ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತನ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಅರಸರು ಆಳುವ ನಿಜಾಮನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಾಗಲೀ ಹಿಂದೂ ಅರಸರೂ ಆಳುವ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಾಗಲೀ ಜಾತಿದ್ವೇಷವುಕಂಡು ಬರದೆ ಬ್ರಿಟಿಷಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ತಂಟೆಗಳಾಗುವ ಕಾರಣವು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂತ ದ ಭ. ಬೆಝೆಂಟ ಅಮ್ಮನವರು ಹೇಳಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೆಯಾಕೆ? ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿ ಬಡಿದಾಡುವದನ್ನು ಯಾರು ನೋಡಿಲ್ಲ? ಡ. ಬ. ಬಿಝೆಂಟ ಅಮ್ಮನವರು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹೊರತ ಈ ಕುಂದುಗಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಾರವು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಂಬೋಣದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನ ದೂರ ಪಡಿಸಿದ ಹೊರತ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಿಗಕೂಡದು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮದುವೆಯಾದ ಹೊರ್ತು ಮರುಳು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ ಮರುಳನಿಗೆ ಹುಡಗಿ ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರ? ಅಂದಮೇಲೆ ವರಳನ ಮದುವೆಯೂ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೂ ಒಂದೇ ಮಾಲಿಕೆಯೊಳಗಿನವು

ಈಗ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂದರೇನು? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದು ಬಹಳೇ ತಪ್ಪಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬೇಡವೆಂತ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರೆ ಪ್ರಾಂತದಂತೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆ ಏನು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮಹತ್ವದ ಭಾಗವಲ್ಲ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವೋ ಹ್ಯಾಗೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂಸ್ಥರ ಪ್ರಾಂತದ ಉಪಮೆಯು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ತಗಲುತ್ತದೆ? ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕೊಟ್ಟರೂ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹಿಂದೀ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟನಿಂದಲ್ಲದೆ, ಬ್ರಿಟಿಶ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಬ್ಯೂರೊಕ್ರಸಿಯಿಂದಲೇ ಆಳಲ್ಪಡಬೇಕಾಗಿ ಅಲಸ್ಟರ ಪ್ರಾಂತದವರಂತೆ ತಮ್ಮ ಅಂಬೋಣವುಂಟೋ? ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಿಂದ ಹೊರಗಿಡುವದೆಂದರೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರ ವದು ಇಷ್ಟೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಲ್ಲವೊ? ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ನೆವವೇನು?

ನಮಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಿಂದೀ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವ ೧೦ ೧೨ ಜನರು ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗಿಗಳೂ, ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಗಳೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೂ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೀರೊ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪರತೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ ವ್ಹಾಯ್ಸ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಶೇತಕಿಸಂಘ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚಿಟಣೀಸರಾಗುವವರೂ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗುವವರೂ ಶಾಲಾ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರೂ ಇವರೆಲ್ಲರೂ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಬುದ್ಧಿ ಪ್ರೇರಿತರೂ, ಅನ್ಯರ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ತ ಬಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವವರೂ ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೂ ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಹೀನರೂ, ನೌಕರಿ ಸ್ನತಿಗೆ ಕೈಹಾಕುವವರೂ, ಪ್ರೈಸ್ಟರೂ ಸಾಹೇಬರ ಗೆಳೆತನಕ್ಕಾಗಿ ಹಟಪಟಿಸುವವರೂ ಎಂತ ತಮ್ಮ ಅಂಬೋಣವೇನ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಮತವು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದ್ದಷ್ಟೇ ವಿಟ್ಟತನದ್ದೇಸರಿ ನಹಿತ್ರಿಯಂ ಪ್ರಕಾಶ ನಿಚ್ಛಂತಿ ವೃಥಾ ಹಿತೈಷಿಣಃ" ಎಂಬಂತೆ ತಾವೇನು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ ಸಿಕ್ಕಾಗ ಆ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿಗೆ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫನಿಂದ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ೧೦ ೧೨ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೋ? ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಲೋಕೋತ್ತರ ಗೃಹಸ್ಥರು ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ರಾ॥ ಕೊಲ್ಲಾಳಿಯವರಂಥವರಾದರೂ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುವರು ಹಿಂದೀ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲೋ॥ ಟಿಳಕ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ದೆ. ಭ. ವ ದನ ಮೋಹನರಂಥವರು ೪ ೫ ಜನರು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಊರಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗಿರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಂಡದಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆ (ಕೌಂಟಿ) ಯೊಳಗೆ ಮಿ. ಎಸ್ಕ್ವಿತ್ ಲೋಯಿ ... ಬಾಲ್ಫೊರರಂಥವರು ಇದ್ದಾರೆಂತ ... ಎದೆತಟ್ಟಿ ... ರು? ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಸಾವಿರ ಗಟ್ಲೆ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ ಹೀಗಿದ್ದಮೇಲೆ ಯಾವ ಊಗಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದ ಈ ಶರ್ತ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾತಕ್ಕೆ? ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವಿರಾ?

ಸೂಚನೆ — ಆಶಾವಾದಿಯ ಪತ್ರ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿರುವೆವ ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಅಗ್ರಲೇಖವನ್ನೂ ಹಿಂದಿನ ಅಗ್ರಲೇಖವನ್ನೂ ಪುನಃ ಒಮ್ಮೆ ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ನವ ಗೆ ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಓದಿ ಓದಿ ಮರುಳಾದಾ ಎಂಬಂತೆ ನಾವು ಪೂರ್ವಪಕ್ಷ ಉತ್ತರ ಪಕ್ಷಗಳ ಮತಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುವರೆ ಮಾಡಿದ ವಿಧಾನಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮತಗಳೆಂದು ಆರೋಪಿಸಿದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ನಾವು ಜವಾಬದಾರರಲ್ಲ

ಸಂಪಾದಕ

ಬರುವ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ

ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಕಾಳಯುಕ್ತಿ ಸಂ॥ ದ ಪಂಚಾಂಗವು ತಯಾರಾಗುತ್ತಲಿದೆ ಕಾಗದ ತುಟ್ಟಿಯಾದರೂ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಸೋಯಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಇದೇ ಬರುವ ಸಪ್ಟೆಂಬರ ೩೦ ರೊಳಗೆ ಮುಂಗಡ ಹಣ ಕಳುಹಿಸಿದವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ... ಆಮೇಲೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೦ ಬೀಳುವವು

ಅವ್ಯಾವಿದ್ದವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ನೋಂದಿಸಿ ಹಣ ಕಳುಹಿಸ ಬಹುದು

ಮಾಲಕ ಸ್ಟಾರ ಓಫ್ ಕನರಾ, ಪ್ರೆಸ ಕುಮಟಾ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೧೯ ಮಾಹೆ ಸಪ್ಟಂಬರ ೧೯೧೭

ತಾಳ್ಮೆ! ತಾಳ್ಮೆ!! ತಾಳ್ಮೆ!!!

ಮಳೆಗಾಲದೊಳಗೆ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಫಾನುಗಳು ಬಹಳಾಗುತ್ತವೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇತ್ತಲಾಗೆ ಮಳೆಯು ಸಹ ಬಹಳೇ ಸುರಿಯಿತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮೇಜಿನಮೇಲಿರುವ ಚಹಾ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ತುಫಾನನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಬೆರಗಾಗಿರುವೆವು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ನಮ್ಮ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದದ ಚರ್ಚೆಯೇ ಎಂತ ಚಹಾ ಕುಡಿದಕೂಡಲೇ ನಮಗೆ ತೋಚಿತು. ಇರಲಿ. ನಮ್ಮ ಮತದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುಗಳ ಸದಿಚ್ಛೆಯಂತೆ ಇಷ್ಟ ದೇವತೆಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ತುಫಾನಿನ ಶಾಂತಿಯಾಗುವದೆಂತ ನೆರೆನಂಬಿ ಮತ್ತೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವೆವು.

ರಾಜ್ಯಶಾಸನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಮ್‌ರೂಲ್‌ವೆಂಬುದು ಅತ್ಯುಚ್ಚ, ಅತ್ಯುದಾತ್ತ, ತತ್ವವೆಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವರು. ರಾಜಪ್ರಜಾ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಧಿಗಳಮೇಲೆ ಇದೊಂದು ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವೆಂತ ತಜ್ಞರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ಹಳೇ ವ್ಯಾಧಿಗಳಮೇಲೆ ಒಂದೇ ರಾಮಬಾಣ ಮಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೋಗದಮೇಲೆ ಅನುಪಾನವು ಸಹ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನುಪಾನಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿರಬಹುದು. ಈ ಅನುಪಾನವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಿದಾನವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ರಾಜಕೀಯ ರೋಗಗಳ ನಿದಾನವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಶೋಧಿಸದೆ ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತಳೆತಳೆದು ಕುಡಿಯುತ್ತ ಹೋದರೆ ‘ ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ತರೋರ್ಮೂಲಂ ಯೇನಕೇನಾಪಿಮಿಶ್ರಿತಂ ಯಸ್ಮೈ ಕಸ್ಮೈ ಪ್ರದಾತವ್ಯಂ ಯದ್ವಾ ತದ್ವಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ ’’ ಎಂಬಂತೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗುವದೆಂದು ನಮಗೆ ಭೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಜಕೀಯ ರೋಗಗಳ ನಿದಾನವನ್ನು ನಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ರಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ತಪ್ಪಾಯಿತು? ಆದದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಲೇಖಕ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಿಷ್ಟೇ—ನಮ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನಿದಾನವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ನಮ್ಮ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ನಿದಾನದ ಚರ್ಚೆಯಮೇಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವಿದೆ. ಹೊರತು ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವನ್ನು ನಾವು ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ ... ಪ್ರಕೃತಿಮಾನವನ್ನು ನೋಡಿ ... ಉಪಾಯ ... ಸೂಚಿಸಿದ್ದರೆ ರೋಗದ ಸಂಗಡ ರೋಗಿಯು ಸಹ ಸತ್ತು ಹೋದಿ ... ನಿಮ್ಮ ... ನಾವು ... ಆದರಿಸುತ್ತೇವೆ ... ನಾವು

ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇವಲ್ಲ ತತ್ವಪೃಷ್ಟಿ ... ತೂ ಇರಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಮತ್ತು ... ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಹ ಹೋಮ್‌ರೂಲರ, ... ತ್ತೇನು ಬೇಕು ಹೇಳಿರಿ ವೃಥಾ ವಿಕಾರವಶರಾಗಿ ... ರೇ ನಮ್ಮ ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ತ ... ರೆಂದು ಕೋಪಿಸಬೇಡಿರಿ ಎಲ್ಲ ಹೋಮ್‌ರೂಲರರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೆವಲ್ಲ—ತಾಳ್ಮೆ! ತಾಳ್ಮೆ! ತಾಳ್ಮೆ!!! ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ... ಆತ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿರಿ ‘ ... ’ ಗಳ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ... ರುಳರ ಅವರೆ ನಮ್ಮ ... ತ್ರದಿಂದಲ್ಲಿ ‘ ನೀವು ... ಯಾದಾದರು ಹೇಳಿದರೆ ... ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಮರುಳುತನದಲ್ಲಿ ... ರಿಂದಲೇ ಮರುಳರ ... ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿರುವೆವು ಅದನ್ನಷ್ಟು ... ಮಾತ್ರದಿ ದೇಶ ... ಲ್ಲಿ ತತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಚರಿಸಿ ... ಗಿಕ ... ಕಲಿ ... ಶ ಹೆ ... ಉತ್ಪತ್ತಿ ... ದಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ... ಹಿಂದ ಪ್ರತ್ಯ ... ಲಕ್ಷವಾದದ್ದು ಸಹ ... ಷ್ಟ ಅ ... ಪರಿಣಾಮ ...

ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಗೆ ... ನಾವು ಮಾಡಿದ ನಿದಾನಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ... ಧ ... ತಪ್ಪು ... ರ್ಯವಾಗಿದೆ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆ ... ವು ಹೆಚ್ಚು ... ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲಾ ... ಸಹ ... ಒಂಗಲವು ಬಹಳ ... ಜ್ಞಂತೆ ಅಜ್ಞಾನದ ... ಗು ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ ... ದಾಟವೂ ಕೋಲಾಹಲವೂ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಹುದಂತ ಜಾಗ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಷಾರೆಯನ್ನು ... ತು. ... ಕೆಲ ... ಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದೆವು ಇವರ ಮೊಕದಮೇಲೆ ಸಿಂಹ ರೂಪದ ... ಲವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನರಿಯು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇವು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನದ ... ಲದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕೆಂತ ನಮಗೆ ಸಂಶಯ ... ನರಿಗಳ ... ಹೋಮ್‌ರೂಲರರು ... ರ ... ಹೋ ... ಬೇಕು ... ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಲಿ ಅಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಲಿ ಕ್ಯಾನೆಯಂತೆ ... ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಹೋಮ್‌ರೂಲರರ ಆದಾದರದ ... ನಾವು ... ಅವರ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನದ ... ನಮಗೂ ಅವರ ... ಆದರೆ ... ನರಿಗಳನ್ನು ... ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ... ನಾವು ... ಮ್ಮ ತಿಳಿಸುವೆವು.

ಇರಲಿ ... ಕಾನಡಾ ... ಹೊಲ ... ‘‘ ... ’’ ... ನಮ್ಮ ... ಯಾವದೇ ...

... ಅದನ್ನು ಕೊಡದೇ ಅದರ ಹೊರಗೆ ಅದನ್ನಿ ... ಕ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವದು ಪಾರ್ಲಿ ... ಇಷ್ಟೇ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು ಅಲಸ್ಟರವು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಬೇಡೆಂತ ಹೇಳುತ್ತದೆ ಕಾನಡಾಜಿಲ್ಲೆಯು ಬೇಕೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದರ ಅಪಾತ್ರತೆಯು ಮುಂದೆ ... ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರ್ಫೇನಿಂದ ‘ ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಬೇಡೆಂತ ವರ್ತಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ... ಎಂತ ತೀರ ಸಭ್ಯದ ಅಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ... ನಾವು ಮುಂದೆತಂದಿದ್ದೆವು ಅಲಸ್ಟರದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ‘‘ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಅಭಾವದ ಶಕ್ಯತೆ ... ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಸಾಧರ್ಮ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಪಾತ್ರತೆ ... ಸೂಕ್ಷ್ಮ ... ರೋಗ ನಿದಾನವು ಇದರೊಳಗೆ ಮತ್ತೇನು ವಿಶೇಷವದೆ? ಇದಕ್ಕೆ ... ಅನುಪಾನವನ್ನು ವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವು. ‘‘ ... ಸ್ವರಾಜ್ಯ ... ’ ನಾವು ಪ್ರಾಂಜಲಿತೆಯಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತೆವಲ್ಲ— ಅದರ ... ನಾವು ಸಹ ಆಶಾವಾದಿಗಳು ... ‘ ... ’ ನಮ್ಮೆಂದೂ ಸ್ಪರ್ಧೆ ... ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ನಾವೇನು ... ನಮ್ಮ ಒಡ ಸೇವೆಯು ... ಇರಲಿ ಯಾ ... ಬೆಳೆಯ ... ನಮ್ಮ ...

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಶೇತಕಿ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆಯು. ಕುರಿತು ತಾ ೧ ನೇ ದಿವಸ ಮಿ॥ ಬೋರಕರ ... ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆಕೂಡಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ... ನವಾಯಿತು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಮಂಗೇಶರಾವ ತೇಲಂಗ ಇವರು ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸದಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಲಸ್ಯಕ್ಕೆ ಚಳಿಯೋ ಮಾತ್ರೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ ಖಾತೆಯ ಡಿ। ಡಾ। ... ಸಂಘದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಂದದ್ದೇ ನಂದರೆ— ಸಂಘ ... ಬೇಗನೇ ... ತಾಳುತ್ತವೆ ಬೇಗನೇ ನಾಮಶೇಷ ವಾಗುತ್ತವೆ ಆದದರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಟ್ಟು ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಂಘಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದದ್ದೂ ಆಗದಿದ್ದದ್ದೂ ಒಂದೇ ಇವರ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಶೇತಕಿ ಸಂಘಗಳು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮಿ॥ ಬೋರಕರರು ಶೇತಕಿಯ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗುವದು ಎಂದು ಸಪ್ರಮಾಣ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು. ... ಬಾಪ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಬ್ಬನಿಗೆ ೧ ಎಕರೆ ನಾಗ ಭೂಮಿ ಇಂದರೆ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ, ಎಕರೆ ... ಬಿದ್ದಂತೆ ಅಂದಮೇಲೆ ಶೇತಕಿಯು ನಮ್ಮ ಜೀವಿತ ಸರ್ವಸ್ವವೇ ... ತಿರಸ್ಕರಿಸದೆ ಸ್ವೀಕಾರ ... ವೃತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಬಂದೀತ ಈ ಸಂಘದ ಸಕ್ರೆಟರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ... ನಾಡಕರ್ಣಿ, ಶ್ರೀ ಶೆಟ್ಟಿ ... ಶ್ರೀ ... ಇವರ ... ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕ ಕಮಿಟಿಯು ... ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು

ರಾ। ಬಾ। ಎಷ್ಟೊನುಡ ಸಾಹೇಬರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವರು. "ವಿಜಯಿ" ಯೆಂತೆ ಬಾವಟೆಯಾಡದ್ದರ 'ವಸ್ತ್ರ ಗುಣ'ದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಗಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಅಧಿಕಾರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅದರ ಪೂರ್ಣ ಅನುಭವವು ತಿಳಿದ ದಾವದೇ ನಮಗೆ ನಂಬಿಕೆಯು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ 'ಶುಭಂ ಭವತು' ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಕರಾಗಿರುವರು ಎಂತ ನಾವು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆವು.

ಶೇತಕಿ ಖಾತೆಯವರೆ ನಮ್ಮ ದೊಂದು ಉಪಕಾರ ಸರಕಾರವು ನಮ್ಮ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಅಭ್ಯುದಯವು ಯಾವಾಗಲು ಬಯಸಿ ಅವರ ಓಸಲೇ ಶ್ರೀ... ಈ ಖಾತೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ... ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವವು. ... ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಾರ್ಥಕವಾದವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿವೆ. ಶೇತಕಿ ಸಂಬಂಧ ನವ ಕಾರ್ಯವು ಇವರಿಗೆ ದೊರೆತದ್ದು ಹೇಗೆ? ... ಶೇತಕಿಯ ... ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅವರ ... ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೇ ರೂಢಿಸಿದ ಈ ಬೆಳೆಯು ಸಾಧ್ಯತರವೆಂಬದು ಈಗ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ... ಉತ್ತೇಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಿ। ಡಾ। ಗೋಖಲೆಯವರು, ಉತ್ತಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇನಾಮಿನ ನೋಟೀಸು ... ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಅವರ ಸದುದ್ದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿದು ಈ ಇನಾಮನ್ನು ಹೊಂದುವರೆಂದು ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ಲಭಿಸಲಿ ಎಂತ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾರೈಸುವೆವು. ಇದು ಶೇತಕಿ ಖಾತೆಯ ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನ ಉತ್ತೇಜನೆಯಂತೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುವರು.

೩ ಕಾರವಾರದೊಳಗಿನ ಸ್ಟೂಡಂಟ್ಸ ಬ್ರದರ ಹುಡ್ ಯೆಂಬ ಛಾತ್ರಬಾಂಧವ ಸಮಾಜವು ಉದಯಹೊಂದಿತೆಂದು ಸವಿದ ಕಣ್ಣೀರು ಅರಿಹೋಗುವದರೊಳಗೆ ಧಾರವಾಡದೊಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಲ್ಲೇಜದ ... ಕೈಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ಟೂಡಂಟ್ಸ ಬ್ರದರ ಹುಡ್ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಆನಂದಾಶ್ರುಗಳನ್ನು ಸುರಿಸುವ ಸುಯೋಗವು ಒಂದಿದೆ ವದೆಂದು ನೋಡಿ ನಾವು ಹರ್ಷಭರಿತರಾಗಿರುವೆವು. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಸಬ್ ಮೇರಿನ ನಾವೆಯು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲೇ ಮತ್ತೊಂದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವಂತೆ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿ ಹೊಂದಿದ ನಾವೆಯು ಘಟ್ಟದಮೇಲೆ ಏರಿಹೋದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ಹೊಸ ನಾವೆಯು ಮಿ॥ ಪ್ರಿ॥ ರಾಲಿನ್ಸನ್ ಸಾಹೇಬರಂಥ ಕಪ್ತಾನರ ಕೈಗಳಿಗೆ ಬಂದಿರುವದರಿಂದ ಅಪ್ಪಳಿಸುವ ಭೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಮಿತ್ರಪಕ್ಷದವರ ಯುದ್ಧನಾವೆಗಳಂತೆ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗದ ಶೀಲವನ್ನೂ ಸಹಕಾರಿತೆಯನ್ನೂ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾಕ ತತ್ವದ ಬಂಧುಭಾವವನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿ, ಬೆಳೆಸುವದಲ್ಲದೆ ಜರ್ಮನರ ನಾವೆಗಳಂತೆ ವಿನಾಶಕವಂತೂ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂತ ನಾವು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳುವೆವು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೋರಿಸಿದ ಐಕ್ಯಭಾವ, ಸಹಕಾರಿತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರೊ। ಗಜೇಂದ್ರಗಡಕರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯ ಕಾಲವು ಆಶಾಪೂರ್ಣವಲ್ಲವೆಂತ ಯಾರು ಧೈರ್ಯವಹಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಗುರುವರ್ಯ ರಾ। ಬ। ವಿನಾಯಕರಾವ ಜೋಶಿಯವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯರ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿ.

೪ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವಾಗ ಭೇದಭೇದಗಳ ಏಕೀಕರಣದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸುದೈವವು ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಮಹತ್ವದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಇದೇ ದೃಷ್ಟಾಂತವು ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ಯಥಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವದು ... ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರಂಥ ಉಪಕಾರಿ ಮಿತ್ರರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಶಕ್ಯವದೆ. ಯಥಾ ವೃತ್ತವನ್ನು ತಿಳಿಸುವದು ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ವೇದಾಂತಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆ "ಅಸತಃ ಸದಜಾಯತ" ಎಂತ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮಗಿಂಗ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮಗಿಂಗ ಕಾಣುತ್ತದಲ್ಲಿ— ಏಕಿಯ ತತ್ವವು ಒಣೀ ಸಾಮಾಜಿಕವೆಂತ ತಿಳಿದು ಕಡಪರಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತತ್ವವೆಂತ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಮುಕ್ತ್ಯಾಹೆಚ್ಚು ಫಲದಾಯಕವು. ಇದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಏಕಿಯನ್ನು ನಾವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವೆವು. ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಅದನ್ನು ವಿಡಂಬವಾಗಗೊಡಬಾರದು. ನಾವು ದೂಷಿಸುವ ದುರಭಿಮಾನಿಗಳು ಸೊಗಸುಗಾರರಾದ ವೇಷಧಾರಿಗಳು. ನಿಜವಾದ ದುರೀಣರಿಗೆ ನಾವು ಸದೈವ ವಂದಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವೆವು. ಸಧ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯು ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ. ಅದನ್ನಿಷ್ಟು ಮರೆಯುವ ಪ್ರಗತಿಯ ದಾರಿಯನ್ನು ನಾವು ಹಿಡಿದರೆ ಸಮಗ್ರಾಗುವ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಯಾರಿಂದ ತಡಿಸಲಿಕ್ಕಾದೀತು?

ಬಿಸ್ಸೆಂಟಅಮ್ಮನವರ ವಿಮೋಚನ. ಮಿ। ಅರುಂಡೆಲ, ದೇ। ಭ। ವಾಡಿಯಾ ಸಹಿತ.

(ಖಾಸಾ ಬಾತ್ಮೀದಾರರಿಂದ ತಂತೀದ್ವಾರಾ.)

"ಮಿಸಸ ಬೆಸೆಂಟ, ಮತ್ತು ಹಿಂದಪತ್ತ ಅರುಂಡೆಲ ಮತ್ತು ವಾಡಿಯಾ ಈ ಮೂವರನ್ನು ಕಳೆದ ಶನಿವಾರ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕ ಕೋಯಿಮುತ್ತೂರ ಅಟಕಿನೊಳಗಿಂದ ಬಿಮೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೂಡಲೇ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಮದ್ರಾಸ ಪಟ್ಟಣದ ತಮ್ಮ ಅಡಿಯಾರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು."

ಸಿಮಲಾ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ನಾಮದಾರ ಛೇಮ್ಸಫರ್ಡ ಸಾಹೇಬರು ಸರಕಾರದ ತರ್ಫೆಯಿಂದ ಅಭಿವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂದಿನಿಂದ ಇಂದು, ನಾಳೆ, ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವದೆಂತ ಜನರೆಲ್ಲರು ಆತುರರಾಗಿದ್ದರು. ಇದೀಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ... ಅಟಕಿನಿಂದ ಉಂಟಾದ ... ಶಾಂತವಾಗುವದೆಂತ ಎಣಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಈ ಕುರಿತು ಸರಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸದಿರಲಾರೆವು.

ಕಾರವಾರ ಸ್ಟುಡಂಟ್ಸ ಬ್ರದರಹುಡ್

ಅಯ್ಯಾ ವೃತ್ತಕಾರರೇ,

ಕಾರವಾರದ ಸ್ಟು। ಬ್ರ। ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಲಯವಾಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿ ನಮಗೆ ಬಹಳೇ ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ರಾ। ವಾಮನ ಮಂಗೇಶರಾವ ಭಾಮೆಯವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗದ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ೧೯೧೪ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೯೧೭ರ ವರೆಗೆ ... ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದು ದಿನೇ ದಿನೇ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಪರಿಶ್ರಮವೂ ಸ್ವಾರ್ಥರಹಿತ ಸೇವೆಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲರು. ಅವರಿಗಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಹಿತಚಿಂತಕರಿಗಾಗಲಿ ಈಗ ವ್ಯಸನವಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರಾದರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ... ಇದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಚಲೋರೀತಿಯಿಂದ ನಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ... ಐಕ್ಯಮತ ದೇಶಾಭಿಮಾನ, ಸದ್ಗುಣ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಇವು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ಪಾಲಕರೂ ಬಾಲಕರೂ ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾರವಾರದ ಹಣೆಬರಹ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಾಧಿಸಿತು? ಇದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿಸುವರೇನು? ಕಾರವಾರ ಹ್ಯ... ... ಲಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟದ್ದು ನೋಡಿ ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗುವದೆಂಬದು ಯಾರಾದರು ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದಾರೇನು? ಬಿಚ್ಚಾರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ದುರ್ದೈವವೇ ಸಂಭವಿಸಿದೆ. ಕಾರವಾರ ಜನರಲ್ ಲೈಬ್ರೆರಿಯ ವರ್ಗಣಿಯು ಭಾರಿ ಇದ್ದದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವರ್ಗಕ್ಕೇನೂ ಅದರ ಫಾಯಿದೆ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ... ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಆಶ್ರಯವೆಲ್ಲಿ? ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಪೋಷಣೆಯು ಎಲ್ಲಿಂದಾಗುವದು? ನಮ್ಮ ಪಾಲಕರು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮಂದಿರವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಾನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂಬಯಿ ತಾ 1-9-17 ಹಿತೇಚ್ಛು.

ದ. ಕಾ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೊನ್ಫರೆನ್ಸ.

ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೊನ್ಫರೆನ್ಸ ಬರುವ ಅಕ್ಟೋಬರ ತಿಂಗಳ ತಾ ೩೧ರಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತ ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟ ಜಡ್ಜರಾಗಿದ್ದ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಗಣೇಶ ಚಂದಾವರಕರರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗುವದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ದೇಶಭಾಷಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಈ ವಿಷಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಬರೆದವರಿಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡೋಣಾಗುವದೆಂದು ಕೊನ್ಫರೆನ್ಸನವರ ಪ್ರಕಟಣೆ ಯಾಗಿದೆ.

—ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮಾನಿ

डिव्हन- बुधवार, तारीख २१ माहे फेब्रुवारी सन १९१७ इसवी.

ಪತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ.

ಶ್ರೀಯುತ ಕಲ್ಯಾಣಪೂರಕರ ವಗೈರೆ ಮಿತ್ರರ ಕಡೆ ಹಿಯಿಂದ ಬಂದ ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಪತ್ರ, ವಿಲಂಬದಿಂದ ಬಂದದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವು.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಮುಂಬಯಿ— ಈ ನಮ್ಮ ಹಳೇ ಪ್ರಿಯ ಮಿತ್ರರು ಪುನಃ ನಮಗೆ ದರ್ಶನ ಲಾಭಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಹಳೇ ಆಭಾರಿಯಾಗಿರುವೆವು. ಅವರ ವಿಚಾರ ತರಂಗಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಂದೂ ಲುಪ್ತವಾಗಗೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಲಾಭಾವದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾದ್ದಕ್ಕೆ ನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷಾ ಸೇವಕ, ಮುಂಬಯಿ. ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಇಂಚು ಆಗಿದೆ. ಬೆಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ನೆಟ್ಟಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಅಧಿಕ ಮಾಸದ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಭಜನ ಸಮಾರಂಭವು ದೀಪೋತ್ಸವದಿಂದ ಸೊಗಸಾಗಿ ಶೋಭಿಸಿ ಜನರ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ಮಂಗಲೋತ್ಸಹದ ಮಂಗಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆ ವಗೈರೆ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಅವರು ತೋರಿಸಿದ ಭಕ್ತಿಯ ಸಾಫಲ್ಯತೆಗಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ [illegible] ಜ್ಞಾನೋದಯವನ್ನುಂಟು [illegible] ಮಾಡಲೆಂದು ಮನಸಃ ಪೂರ್ವಕ ಕೋರುವೆವು.

ಶ್ರೀ ಸಂಸ್ಥಾನ ಕವಳೆ ಮಠದ ಶ್ರೀಮತ್ ಪೂರ್ಣಾನಂದ ಸರಸ್ವತೀ ಗುರುಗಳು ಈಗ ಚಾತುರ್ಮಾಸದ ನಿಮಿತ್ಯ ಮತ್ತು ತಮ್ಮದೊಂದು ಮಠವನ್ನು ಗೋಕರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ವಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾದ ಸಂಗತಿಯು. ನಾಳೇ ಶ್ರೀ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿಯ ವ್ರತದಗೋಸ್ಕರ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಆಗುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಜಾಗರ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಾಳೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವು, ಮತ್ತು ಶು|| ೧೦ ಮಿ ಬುಧವಾರ ಪಾರಂಭ್ಯ ಪುರಾಣ, ಭಾಗವತ ಸಂಕೀರ್ತನಾದಿ ಉತ್ಸಾಹಗಳು ಚಾಲುವಾಗಿ ಹುಣಿಮೆ ರವಿವಾರದಿವ್ಸ ಉತ್ಸಾಹ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಯಾಗುವದೆಂತ ತಿಳಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯವರ್ಯರೆಲ್ಲರು ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀದೇವರ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿರುವರು.

ಡಿ|| ಪೋಲೀಸ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಹೊನ್ನಾವರ ಭಟ್ಕಳ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕೀಟಿನ ಮೇಲೆ ಹೋದವರು ಕಳೆದ ರವಿವಾರ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಮುಕ್ಕಾಂ [illegible] ಅವರು ಕಾರವಾರ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು.

ಕಾರವಾರ— ಅಘನಾಶಿನಿಯ ಹತಕಂತ್ರರು. ಫಾರೆಸ್ಟ ಗಾರ್ಡನಿಗೆ ಹೊಡೆದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಶೀಘ್ರಮುಂಬರ[illegible] ಕುಮಟಾ Iನೇ ಕ್ಲಾಸ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ವಿಧಿಸಿದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಸೆಶನ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯಂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿಯ ನಾಮಧಾರಿ ಜಾತಿಯ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಕೋಂ ಶಿವಪ್ಪಾ ಎಂಬವಳು ಶಿಸುಹತ್ಯಮಾಡಿದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಈಕೆಗೆ ಸೆಶನ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕಮಿಟ ಮಾಡಿದರು. ಸೆಶನ್ ವಿಚಾರ ತಾ 1 10-17ನೆಗೆ ಇದೆ

ಕಾರವಾರ ತಾಲುಕ ಚಂಡಿಯೆಯಂಬಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾರೀಕ 9-9-17ನೇ ದಿವಸ ಪಾರಲೋನಿನಹಿಗ್ಯೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಟಕದ ಪ್ರಯೋಗವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೂಳೆಯು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಭೂಮಿಕೆಯು ಮಾಡಿದ್ದಳು.

ನೀರು ತರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗುದ್ದು ಹೊಡೆದು ಕೊಂದ [illegible] ಕುಂದಗಿಯ ರಾಮಾ ದಾಸು ಎಂಬವನ ಖಟ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾ 14-9-17 ನೇ ದಿವಸ ತೀರ್ಪು ಆಗಿ ಆರೋಪಿಗೆ ಯ ಪಿ ಕೋಡ ಕಲಂ ೩೦೪ರಂತೆ ೧ ವರ್ಷದ ಸಕ್ತ ಮಜೂರಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು.

ಡೆ|| ಪೋಲಿಸ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಮಿ|| ಶಿರಗಾಂವಕರ ಇವರು ಹೊರಟುಹೋಗಿ ಅವರ ಚಾರ್ಜನ್ನು ಮಿ|| ಪಾರಪ ಇವರು ಕೊಂಡರು.

ಕೊಲೆರಾದಿಂದ ಕೋಡಿಬಾಗದಲ್ಲಿ ೨ ಕೇಸು, ಬೈತಕೋಲದಲ್ಲಿ ೨ ಕೇಸುಗಳಾದನ್ನ ತಾಲುಕ ಕಚೇರಿ ಹಿಂಬದಿಗೆ ಶಹರದಲ್ಲೇ ಒಬ್ಬ ಪಾರ್ವಿಯ ೪ ಜನರ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬವು ಕೊಲೆರಾ ವಶವಾಯಿತು. ಶಹರ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯ ಕೆಲಸ ಜಾರಿಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ

ಹಳಿಯಾಳ— ಮಳೆ ೨೮-೩೬ ಇಂಚು [illegible] ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೩೪ ೨೦ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ನೀರ್ಭಕ್ಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದರಿಂದ ಬೆಳೆಯು ಸಾಧಾರಣ ಒರಬಹುದು ಪ್ಲೇಗ ಬೇನೆ ೨೨೧ ಜನರಿಗೆ ಸೋಂಕಿ [illegible] ಜನರು ಸತ್ತರು ಪ್ಲೇಗಿನನಿಮಿತ್ಯ ಹೊರಗೆ ಹೋದವರು ಮಳೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಊರಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಜೋಪಡಿಗಳು ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದವರು ಹೊರಗೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇನಾಕ್ಯುಲೇಶನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರ ಪೈಕಿ ೨-೧೦ ಜನರಿಗೆ ಪ್ಲೇಗು ಸೋಂಕಿದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ೧-೨ ಪ್ಲೇಗು ಕೇಸು ಇದ್ದಾವೆ. ಪಾರಲೋಕ ೩೪,೧೦೩ ೪ ವಸೂಲಾಗಿ ಬಾಕಿ ಕೆಲಸ ನಡದದೆ.

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಆಸ್ಪತ್ರಿಯೊಳಗೆ ಔಷಧ ಸಂಗ್ರಹ ವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಜನರ ತಕ್ರಾರಿ ಳುವಳಿಕೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಔಷಧಗಳು ಇದ್ದಾವೆಂತ ಈಗ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಯುದ್ಧ ವಾರ್ತೆಯು.

ರಶಿಯಾ – ರೀಗಾಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂದಿನಿಂದ ಜರ್ಮನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಜಯದ ಪ್ರದರ್ಶನ ವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಂತಾಯಿತು. ಈ ವಿಜಯದ ಲಾಭಗಳೇನೂ ಇರಲಿ. ಪೆಟ್ರೊಗ್ರೇಡ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಮುಂದರಿಸುವದು ಈಗೇನೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂತ ಈಗ ಕಂಡು ಬರಹತ್ತಿದೆ. ಇತ್ತಲಾಗೆ ರಶಿಯಾದೊಳಗೆ ಅಂತಃಸ್ಥಿತಿಯು ತೀರ ಆಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿದೆ. ಕೆರೆನ್ಸಕಿ ಮಂತ್ರಿಗೂ ಕೊರ್ನಿಲೋಫ ಸೇನಾಪತಿಗೂ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧ ನಡೆದಂತಾಗ್ಗಿದೆ. ಸೇನಾಪತ್ಯಿಯನ್ನು ತೆಗೆದರೂ ಅವನು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಸಂಗವು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಸೇನಾಪತಿಗೆ ಕರೆಹಿಡಿದು ದಂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತುಫಾನು ಶಮಿಸಿ ಯಾವ ಶಕ್ತಿ ಬೆಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಇತರೇ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರಪಕ್ಷದವರ ವಿಜಯವು ಯಥಾ ಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ ಜರ್ಮನರ ಒಳ್ಳೇದದ ಯುಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಮರುಳಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಜರ್ಮನರ ವಾಯು ನೌಕೆಗಳು ಪುನಃ ಪುನಃ ಇಂಗ್ಲಂಡದ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವು. ವಿಮಾನದೊಳಗಿಂದ ಬೀಸಾಡುವ ಅಗ್ನಿಗೋಲಕಗಳು ಭಯಂಕರವಾಗಿದ್ದು [illegible] ಬಂಬಗಳನ್ನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಅಗಿಯುತ್ತವೆ. ಜರ್ಮನಿಯು [illegible] ಯಿರುಳಿರವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಜಲನೌಕ ನಾವೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಹಡಗಗಳನ್ನು ಒಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತೀಕ್ಷ್ಣತರ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೇನೂ [illegible] ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ವೃಥಾ ಹಣವು ಮಾತ್ರ ವೆಚ್ಚವಾಗುವದು.

ಹುಳದ ಪೌಡರು.

ಇದು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವಂತಾದದ್ದು ರಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದ ಮೊದಲು ಇದರ ಮಕ್ತೆಯನ್ನು ಜರ್ಮನ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘದವರು ಪಡಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧ ಶುರುವಾದಂದಿನಿಂದ ರಸಿಯಾ ದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯು ಇದರ ವಿಕ್ರಿಯ ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡಕೊಂಡಿರುವದು. ನಾವು ಬಹಳೇ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸದರಿ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರವಟೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ, ತಾಜಾ ಹೊಸ ಮಾಲನ್ನೇ ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಪೂರೈಸುವೆವು ಒಂದಾವರ್ತಿ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿಯಾದೀತು ಪೌಂಡು ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ರೂ. [illegible] ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ವಗೈರೆ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಮಿಶನ ದೊರೆಯುವದು. ಈ ಕುರಿತು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ತಿಳುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಈ ನಮ್ಮ ಹುಳವಿನ ಪೌಡರು ಮಂಗಳೂರು ಮರ್ಕೆಂಟೈಲ ಮಿಶನ ಶೋಪಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಸಿಗುವದು.

ಪತ್ತೆ:— ಬಿ. ಎ. ಪೈ. ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ, ಹೊನ್ನಾವರ

फोंडकेयाचें खरूज, गजकर्ण, नायटे, या[illegible]
उत्तम मलम डबी ४१.४[illegible] बरणी आ ४ [illegible]
वेनवळी (बाम) डबी आ. १, बरणी आ. [illegible]
इतर मालाचा कॅटलाग मागवा व्यापाऱ्या[illegible]
भरपूर कमिशन मिळेल.

पत्ता- फोंडके ब्रदर्स मुंबई, नं.

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹುಳದ ಪೌಡರು.

ಇದು ಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೇ ಕಾರಣ ನಾವು ಮಹತ್ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಜನರ ಸೋಯಿ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ದೊರಕಿಸಿದ್ದೆ

ಪೂರ ರಾತ್ತಲದ ಬೆಲೆ 8-0-0
½ ರಾತ್ತಲದ ಬೆಲೆ 4-8-0
¼ ರಾತ್ತಲದ ಬೆಲೆ 2-4-0

ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು.

ಶ್ರೀಮಂತ [illegible] ದರ್ಸ, ಹೊನ್ನಾವರ
ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ

Printed & Published by K[illegible] [illegible]hoorao Keshav Shenvi, at [illegible] "Star of Kar[illegible]" [illegible] Kumta

THE
KANARA NEWS.
ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೨.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೦ ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ಸನ್ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೧

ವರ್ಷದ ವರ್ಗಣಿ.—
ಕ... ಹಳ್ಳಿ ...
... 1-0-0
... ಹೊರ
... 1 ...
... ರಜಿಸ್ಟರ 0-...

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:—
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಕಾಶ
ಟೈಪಿನ (೧೫ ಏಮ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0, ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದರ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಅ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

... ತಲೆನೋವು, ... ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ... ಕಣ್ಣುರಿ, ... ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ... ರಕ್ತ ... ಹುಚ್ಚು ... ಪ್ರಕೃತಿ ... ರವಿರುವದು, ... ಕೂದಲು ... ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ... ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ; ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ... ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ... ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ... ಹೊಳಪನ್ನೂ ... ಕಣ್ಣಿಗೆ ... ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ತೈಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನವರೆಲ್ಲರು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಲೆ ೩ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-12-0 ಟ. ಖ. 0-4-0
„ „ 3 ಕ್ಕೆ 2-0-0 „ 0-8-0
೬ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆಗೆ 1-6-0 „ 0-6-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರಕೋಶದ ವೃರಿ, ಮೂತ್ರ ಹೋಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ವುರಿ, ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುದು, ಮೂತ್ರ ದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದವು ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 1-8-0 ಟ. ಖ. 0-6-0
ಬಾಟ್ಲಿ 3ರ ಕ್ರಯ 4-0-0 „ 1-0-0

ನಾರೀ ಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಲಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು! ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃತ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿಸೀರೆ) ಇದೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 2-0-0 ಟ. ಖ. 0-4-0

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮಲಾಮನ್ನು ನೋಯಿದ್ದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು ಜಕಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ. ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೦-೧-೦, ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦ ದೊಡ್ಡ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ. ೧೨ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪. ೧ ಡಜನ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೩-೪-೦ ಟ. ಖ. ಅಲಾಯಿದ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ವಿಳಾಸ:—

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,

(ನಂಬರ 7) ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ.

Manollasini Co.,
(No. 7) Kankanady, South Canara.

ಜಾಸ್ತೀಕ] [ಔಷಧಿಗಳು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿಕ ಹುರುಕಿನ ಔಷಧ.

ಒಣಹುರುಕು ಹಸಿಕಜ್ಜಿ ಗಜಕರ್ಣ ಇಸಬು ಈ ಭಯಂಕರ ತ್ವಚರೋಗಗಳು ಬಲುಬೇಗ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರವು ಮೃದು ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿಕವಾಗುವದು.

೧ ಚೀಟಿಗೆ ೧ ಆಣೆ. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೫ ರೂ.

ಬೆಲೆ] ಕಣ್ಣು ಬೇನೆಗೆ ಔಷಧ. [೧ ದುಡ್ಡು.

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗಾಗೋಣ, ಪಿಚ್ಚುಬರೋಣ, ಬಾವು ಇಂಥ ಈ ಕಣ್ಣು ರೋಗಗಳು ಮೂರೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವವು. ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಯಾವತರದ ಬಾಧೆಯಾಗದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ಕೊಡುವದು. ೧ ಚೀಟಿಗೆ ಮೂರುಕಾಸು. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧ರೂ.

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಆರ್ಯವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಭಸ್ಮ ಗುಗ್ಗುಳ ಗುಟಿಕಾ ವಟಿಕಾ ಇವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರಕುವವು. ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಧ ಆಣೆ ಟಿಕೇಟು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೌಷಧಿ ಗುಣಾದರ್ಶವೆಂಬ ಬುಕು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವೆವು.

ಸೂಚನಾ— ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಡರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು. ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಹೊರ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮೀಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ
ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾಂವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ.

[illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ... ಪುರುಷರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ... ಮುಂತಾಗಿ ... ನೇತ್ರ ರೋಗ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕರುಳು ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ... ಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ... ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು, ... ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ... ಸೂತಕದ ... ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ... ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

... ಕ್ರಯ ... 0-6-0, ... 4-0-0 ...
ವಿಳಾಸ:— ... ಏಜನ್ಸಿ ...

... ಟ. ಜಿ. ಮಹಾಜನೆ ... ಇವ...

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ಕಾಲರಾ, ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ನೆಗತ, ನರಗಳ ಸೆಳತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕಾಲರಾ, ಬೇಧಿ, ವಾಂತಿಭೇದಿ, ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ... ಬಾಟ್ಲಿ ೩. ೧||ರೂ. ... ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಒಂದೇಸರಿಕೆ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ... ದ ವರೆಗೆ ೩ ರೂ. ಕಮೀಶನ್ ... ಬೇರೆ.

ವದ್ರುಳ್ಳೆ ಜಾಲೀಮಲಾಮು:— ಇದರಿಂದ ... ಳಗೆ ... ಹೊಸ, ಹಳೆ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸಬು ರೋಗಗಳ ಹುಳಗಳು, ಉರಿ, ತುರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು.

ಬಾ. ಕಿ. ೧೨ ಆಣೆ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಪತ್ತೆ:—

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ, ಮುಂಬಯಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

ಜನಾರ್ದನ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಸಾನೆ,

ಬುಧವಾರ, ಸಂ. ೩೬೪, ಪುಣೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು. ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಖುದ್ದ ಅಥವಾ ಪತ್ರಮುಖಾಂತರ.

[It is always to be understood that the editor does not necessarily share, or sympathise with, the views expressed by contributors to "the Kanara News".]

Shallowness revealed.

I am greatly astonished to see the letter of 'S. V. W.' published in your last number. I wonder why you have wasted so much valuable space of your paper in publishing a letter which is full of ignorance of facts, if not anything else. I am not concerned here with the allega- [illegible] ... the ... may ... ideals ... on. He may be ... fly satisfied of the ... acy of his own principles. ... may be dreaming of Plato's Republic for aught we know; but we are concerned with the actual line adopted by the Amalgamation movement.

'S. V. W.' bases all his arguments and remarks on one ground viz: that "it is not a principle of the amalgamators that the 'sect of out-castes' should be amalgamated with other sects." I cannot understand how to answer him when he is positively asserting against facts. It would have been a very grand thing, & pleasent too, if the amalgamators had acted up to the principles laid down by 'S. V. W.' for them. But, evidently they do not choose to do so. There is no provision in the constitution of the amalgamation conference, to keep away the 'sect of out-castes.' This obviously shows that there is no restriction againest them, & as a matter of fact they did take in the "out-castes". This was one of the main objections against the amalgamators But the dreamer of Plato's Republiccan afford to be safely ignorant of these facts. Need I adduce further evidence? Mr. D. B. Nadkarni in his letter in that very number says that it was not the first death among the out-castes', for which funeral the amalgamators had to go. Thereby he identifies the amalgamators with the cause of "out-castes." He refers to Mr. Putturao Kaikini who is also an 'out-caste' as S. V. W. would call them. Was not Mr. Kaikini admitted in the fold of amalgamators? Where was S. V. W then to save the Gurus from being ousted from their mutts? I can only sympathise with 'S. V. W,' for his ignorance. I shall mildly say to him - "Scoff at Chitragupta if you will; but pray, dont be foolish."

KARWAR. } A Friend.

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಬುಧವಾರ ತಾ॥ ೧೦ ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ೧೯೧೭

ಶ್ರೀಗಣೇಶಾಯನಮಃ.

ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷಾರಂಭ.

ಇಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷ [illegible]

ನದ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತಃ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡಿಸುವದು ಸಹಸಾ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂತ ಹೇಳಲಾಗದು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪತ್ರವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡಿಸಿದೆವೆಂದು ನಮಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಡ ಶಿಶುವು. 'ಮೆಲನ್ಸ್ ಫುಡ' ಹಾಕಿ ಸಾಕುವಷ್ಟು ಗತಿಯಿಲ್ಲಾದರೂ, ರಾಗೀಗಂಜಿಯಿಂದಲೂ ತಂಗಳನ್ನದಿಂದಲೂ ಹ್ಯಾಗೂ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪೋಷಿಸಿದೆವು. ಈ ಅಲ್ಪ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡಿದ ಭಗವಂತನದೇ ಕಾರುಣ್ಯಲೀಲೆ ಇದು. ನಾವೆಲ್ಲವರು ಅವನ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಸೂತ್ರಗಳು. ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕನು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಶ್ರೀಗಣೇಶನೇ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಎರಡನೇ ವರ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ವಾಚಕಬಂಧುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ನಮಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನೂ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿ "ಉತ್ತಿಷ್ಠತ" ಎಂತ ನಿರಂತರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಆ ಜಗತ್ಪಾಲಕ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಪಾದಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟಾವರ್ತಿ ಎರಗಿ ವಂದನೆ ಮಾಡಿದರೂ ನಾವು ಋಣಮುಕ್ತರಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಒಂದು ವರ್ಷ ನಡಿಸಿದ ಸೇವೆಯು ಜನರ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದಿದೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಗುಣದೋಷವೇನಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥರಹಿತ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ನಮ್ಮ [illegible] ಬಂಧುಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವದು. [illegible]

[illegible] ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ [illegible] ಪ್ರಯೋಗಿದೆ. [illegible] ನಾವು ಹೇಳುವದು. [illegible] ನನ್ನಿಮ್ಮ, ದಯೆಯಿಂದಲೇ, ನಾವು [illegible] ವು. ಅವರ [illegible] ಬೆಳಸುವದೂ, [illegible] ಪ್ರಕಟಿಸುವದೂ, ಅನೇಕ [illegible] ಮಾಡುವದೂ, [illegible] [illegible] ಸಂಪಾದಕೀಯ [illegible] ನಿಮ್ಮ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯ [illegible] ಪತ್ರಿಕೆ [illegible]

[illegible]

೧. [illegible]

೨. [illegible] ನ್ಯಾಯ [illegible]

[illegible] ಸನ್ ೧೯೧೮ ನೇ ಇಸವಿಯ [illegible] ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ [illegible] ಸರಕಾರದ [illegible] ಸಮಕಾಲೀನ [illegible] ಕಾರಣ [illegible] ಉಪಾಯವು. ಇಂಥ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಭರತಿಯು [illegible] ಕಾರ್ಯ [illegible] ಮುಸಲ್ಮಾನರ [illegible] ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು [illegible] ಮುಸಲ್ಮಾನರ [illegible] ಸಮಾಜ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible]

೩. [illegible] 15 [illegible]

[illegible]

ದಿಂದ ನಡೆದಕೆಂಬುದು ಪೂರ್ಣ [illegible]

೪. ಮಿ॥ [illegible] ಸದ್ಯದ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಬಾಗಕ್ಕೆ [illegible] ಕೊಟ್ಟದ್ದರಿಂದ [illegible] ಮಂಗಳೂರಿನ [illegible] ಸರಕಾರವು [illegible] ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ನೋಡಿ ಉಭಯಕರನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು. ಅವರ [illegible] ಈ ಅಧಿಕಾರ ಬಹುಮಾನವು [illegible] ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈಗ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ನೋಡಿ ಯಾರಿಗೂ ಅಸಂತೋಷವಾಗದಿರದು. ಇವರು [illegible] ೧೦,೧೦೦ ರ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ತೋರಿಸಿದವರು. ಇವರೇ ನಮ್ಮ [illegible] ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ [illegible] ಮೊದಲಿನವರು. [illegible] ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ [illegible] ಇವರೇ ಅಗ್ರೇಸರರು. [illegible] ಪಾತ್ರವಲ್ಲವೆ? [illegible] "A friend in need is a friend indeed" ಎಂಬಂತೆ [illegible] ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ [illegible] ಎಂಬದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ತೋರಿಸಿದವರು. [illegible] ರಾಜಭಕ್ತಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವವು. [illegible] ಸರಕಾರವು [illegible] ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವದೆಂದು [illegible] ಈ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಯೋಗ್ಯತೆಯೇ ಎಂಬದು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಈ ಅಧಿಕಾರದ [illegible] ನಿಜವಾದ ನಾಗರಿಕತ್ವ [illegible] ಅನುಸರಿಸಿ ತಮ್ಮ [illegible] ಯೋಗ್ಯತೆಗೂ [illegible] ಅವರ [illegible] ಕರ್ತವ್ಯ [illegible] ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

[illegible] ಕಚೇರಿಯ [illegible] ವೆಂಕಟ [illegible] ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ಅವರ [illegible] ಅಧಿಕಾರದಿಂದ [illegible] ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಆನಂದಪಡುತ್ತೇವೆ. [illegible] ಅಧಿಕಾರವು [illegible] ತುಂಬಾ ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

विचा -[illegible]

([illegible])

[illegible] निरनिराळ्या [illegible] व [illegible] वातावरण [illegible] आहे असे ह्मणतात [illegible] दिसत नाही [illegible] अशा प्रसंगास [illegible] अशा [illegible] आहे [illegible] अमानुष पद्धतीचे [illegible] सात्विक वृत्तीचे [illegible] भावी अभ्युदयाबद्दल [illegible] आहेत अनेक [illegible] शुद्धबुद्धिमंत, असामान्य कारण या [illegible] पर्यवसान जर रक्तपातात व्हावयाचे तर अशा प्रकारची आसुरी सुधारणा आवश्यक तरी आहे काय असा प्रश्न हा रवींद्रनाथासारख्या सात्विक कवीना लागू लागला आहे तथापि या महासंग्रामाचा अन्य तत्त्वें व निराळ्या दृष्टीने विचार करणाऱ्या जगातील श्रेष्ठ मुत्सद्यास अत्यंत उज्ज्वल व देदीप्यमान असे भावी मानवी सौख्याचे चित्र दिसू लागले आहे ह्मणजे जेथे रक्तपात होत आहे तेथें कालेंकरून नंदनवन उत्पन्न होईल व असुराचा नायनाट होऊन सर्वत्र देवाचे साम्राज्य प्रस्थापित होईल असें लॉईड जार्ज प्रभृति भाकीत करीत आहेत. आणि हें देवाचे साम्राज्य उदारचरित व सत्कार्यरत लोकनायकास स्वीकृत कार्यांत यशाची जोड प्राप्त झाली ह्मणजेच समजावयाचें अर्थात् व्यक्तिश अ-नियंत्रित सत्तेचा नीमोड होऊन लोकमतास जबाबदार अशी सत्ता प्रस्थापित होणे हेच ह्या महायुद्धाचें किंवा या महायज्ञात आहुति घालणाऱ्या श्रेष्ठ राष्ट्राचें ध्येय होय अशा राष्ट्राच्या मालिकेतील मेरुमणि आमचें इंग्लंड आणि त्या इंग्लंडच्या सार्वभौम सत्तेखाली आज शेदीडशे वर्षें राजकीय शिक्षण घेणारे आह्मीं हिंदवासीय लोक तेव्हा आमच्यात देखील नवीन विचार प्रस्थापित होऊन आह्मीही इतर राष्ट्रांप्रमाणेच आमचा भविष्यकाल सुखावह करण्यास झटलो तर त्यात वावगें काय आहे? अशावेळीं अनेक कारणामुळे वातावरण क्षुब्ध व्हावयाचे ते झालच आहे

[illegible] आहे [illegible] त्यात [illegible] अपेक्षा [illegible] आहेत [illegible] मात्र [illegible] अशा [illegible] होणे नाही [illegible] कानडा जिल्ह्याने [illegible] आहे [illegible] वाचा पण [illegible] आहेत [illegible] महायुद्ध [illegible] सर्व मागि तलें त यशस्वी करण्याकरितां उत्तर कानडाजिल्ह्यामार्गे ६००,००० रु [illegible] जिल्ह्याच्या मानानें [illegible] प्रमाण [illegible] पडले व [illegible] मापत्तिक [illegible] विचार [illegible] सुप्या सरस्वा [illegible] या दृष्टाने [illegible] पटा ज्यात मनुष्य व गुरें [illegible] सध्या दिवसे दिवस [illegible] जात आहे व जथील [illegible] लोक गरीब मुळ [illegible] अरण्यातील फळावर निर्वाह करून राहत असल्याचे मा गतात, ज्यांच्यात विद्येचा बहुतेक अभाव अशा अकिंचन लोकांना देखील युद्धोत्साहाने स्फुरण चढून चक्क हजारों रुपयांची मदत देऊन टाकिली ज्यांच्या प्रयत्नामुळे हें कर्ज कल्पनेबाहेर यशस्वी झालें, त्यानीं कर्ज देणारास सार्वभौम सरकारचे युद्धासंबंधीं स्तुत्य उद्देश समजावून दिले असलेच पाहिजेत पृथ्वीवरील जर्मन रावणाचें राज्य जाऊन प्रजा हितवादी सुजनाचे राज्य प्रस्थापित व्हावें एत दर्थ हा सर्व खटाटोप आहे हे कर्ज देणाराच्या ध्यानी आलेच असेल सर्व खंडात रामराज्य प्रस्थापित होणार असून हा महायोग घडवून आणणारे प्रगमनशील व सात्विक वृत्तीचे आंग्लजन आह्मा हिंदवासियासही योग्य स्वातंत्र्याचा आस्वाद घेण्यास लावणार आहेत अशा वेळीं कानडाप्रांतस्थ कुंभकर्णी झोपेंतच राहणार का कर्जास मदत केल्याप्रमाणे राज्य व्यवस्थेच्या महत्कार्यास हातभार लावणार?

× × ×

इलाख्याच्या चळवळीचें उगमस्थान जसे इलाख्याचे मुख्य ठिकाण त्याचप्रमाणे जिल्ह्या-च्या चळवळीचे मूलस्थान त्या जिल्ह्याची राजधानी उत्तरकानड्याचे मुख्य शहर कारवार अर्थात् तेथील चळवळी किंवा लोक नायकाचे प्रयत्न हेच इतर गावातील प्रमुखाना मार्गदर्शक असावयाचे इतर सार्वजनिक का-र्यक्षेत्रात कारवारने बरेच प्रतिगामी धोरण स्वीकारले असल्याबद्दल आमची (येथ राहणाऱ्या कानडा जिल्ह्यातील मंडळीची) समजूत होत चालली आहे तथील एकंदर कार्यांची सूत्रे काहीं सर्वथैव नोकरी पेशा या थोर मंडळीच्या हातीं असल्यामुळें स्वदेश वर्द्दग हुइ मारखी निरुपद्रवी व उपयु क्त संस्था चालविण्यास लायक इसम मिळत नसेल पाहिजेत किंवा ती चालविण्याची आ-वश्यकता तिकडे भासत नसावी असे दिसत कारवारची सार्वजनिक संस्था ह्मटली ह्मणजे मित्रसमाज या समाजाची जी काहीं चळवळ 'विचारी" द्वारा समजते ती पानसुपारी व फला हार समारंभाची व हे समारंभ देखील नोकर पेशाच्या मंडळी करिता राखून ठेवलेले अशा परिस्थितींत कॅनरा एसोशिएशन सारखी संस्था अस्तित्वात यावी कशी आणि कदाचित् आलीच तरी तिनें कोणतें सार्वजनिक हिताचे प्रश्न हातीं घ्यावे? प्रत्येक बाबींत थोडाबहुत सरकारचा व सरकारी धोरणाचा प्रश्न उप स्थित व्हावयाचा "मायबाप सरकारास आपल्या मुलांमुलींचे (प्रजाजनाचे) कल्याण कसे करावें हे समजत आहेच राजनिष्ठ जनानी आपल्या अधिकारी वर्गांवर विश्वास ठेवून राहिल्यास यथाकाली योग्य ते मिळेलच मग भलतेच उपद्व्याप कशाला' ! असले विचार कारवार च्या वातावरणात दुमदुमत आहेत तोपर्यंत उत्तर कानडा जिल्ह्यातील इतर शहरांत देखील कोणत्याही प्रकारच्या सार्वजनिक कार्यास प्रारंभ होईल असें दिसत नाहीं

ವಿಶೇಷ ವಿನಂತಿ.

ನಮ್ಮ ಪತ್ರದ ಆಕಾರವು ಎಷ್ಟು ಸಣ್ಣದದೆಂಬದು ವಾಚಕರಿಗೆ ವಿದಿತವದೆ ೮ ಮಾಸದಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳು ಬಾರದೆ ೨ ೩ ಕೋಲಮುಗಳಷ್ಟು ಪತ್ರಗಳು ಬರುವದರಿಂದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಲ ಕೊಡಲು ಶಿರ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮಮೇಲೆ ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಸಾಧಾರಣ ಒಂದು ಕೋಲಮಿನಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ [illegible] ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ —ಸಂಪಾದಕ

The Funeral ... and ... Note ... this

We regret to have to tell you that [you] have over shot the mark in your [remarks] about the cremation incident [contai]ned in the Canarese [edito]rial [of] your issue of the 24th ultimo. [The] assumption on which you have [based] the comparison that you make [is] unfounded & the criticism when [it i]s considered in the light of facts [and] realities loses all force and [meani]ng. Almost all the persons who [effe]cted the removal and cremation [of] the deceased's remains are the [sup]porters or sympathisers of the [Sa]nyukta Pan had cause and in[clu]de even those who did join in the [int]erdinners. Where is the occasion [in] this connection to question or [con]trovert the sincerity of the advo[cat]es of union? Your praise of [Sa]mitekars for being progressive & [gr]atuitous as the [ge]ntleman who [in]terested himself the most in ex[pe]diting the funeral & all the members [of] the funeral party were outsiders [te]mporarily residing in Kumta. We [th]ink that your expression "the leaders [dev]ouring *laddoos* at the interdinners" [is] too vulgar to appear in a respect[a]ble journal. The other local unionists [w]ho were not present at the funeral [h]appened to be absent because they [w]ere neither sent for nor even info[rme]d of the death on the day of its oc[c]urrence or the following morning. Would you mind rectifying your [m]isleading remarks in your next issue?

KUMTA 17th Sept. 1917

S V Kalyanpurkar Shridhar Bhasker Kulkarni N S Devimani V V Bhatkalkar

ಈ ಸಂಬಂಧ ಪೂರ್ಣ ಅಂತಸ್ಥ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಪತ್ರದ ಮಾಲಿಕರ ಇನ್ನೂ ತಿಳಕೊಳ್ಳಲಿ ಕ್ಕವೆಂತಲೇ ನಮಗೆ ಈಗಲೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಂದೆ ಈ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಲಾಧಾರವಾದ ಸ್ಫುಟಸೂಚನೆಯ ಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತ ನಡಾ ಪೂರ್ಣ ಪಕ್ಷೀಗಳು ತಿಳಕೊಂಡವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಅಭಿ ನಂದನೆಯ ಮರ್ಮವು ಸಾಧಾರವಾದದ್ದೆಂಬುದು ತಿ ಳಿಯಬೇಕು ಹೊರತು ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಸದ್ರಿ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟವರು ಏಕು ಕೀಕ ಏಕೀಯವರು ಎಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸರಿ ಯುಲ್ಲೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಖಾತ್ರಿಯುಂಟು. ಸದರಿ ಕೆಲಸ ಅವರು ಮಾಡುವಿಸ್ಥವಕ್ಷ ... ಸ ಬಂದಸಿಲ್ಲದ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಸದರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅ... ಹ...ರಿ ಮಾಡಿದ್ದರು ಇದು ಸಹ ನಮಗೆ ಪೂರ್ಣ ಖಾತ್ರಿಯಿದ ಲಡ್ಡುಗಳ ಸಂಬಂಧವು ಫಕ್ತ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಸಿ ಶವಸಾಧ ಮಾಡುವ ವಸ್ತು ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ... ಬಾ ಕಿ ಒಪಕರ ಪೂರ್ತ ಇರುವದಿಲ್ಲದೆ ಈ ಪತ್ರ ಬರದ ನಿ... ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವರಂಥ ಸದ್ ಗೃಹಸ್ಥ... ಅಲ್ಲ ಈ ಗೃಹಸ್ಥರು ನಮಗೆ ಆ ಸು ... ತಾವು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರರಿದ್ದವ್ರು ... ಹ ವ ಕಬೂಲಿ ದರ್ಶಿಸಿದ್ದರ ಕುರಿತು ಅವರೆಲ್ಲರ ನ್ನು ಅ...ನ ವಿಸುವೆವು ಸಂಪಾದಕ

ಪತ್ರಗಳ ಸ್ವೀಕಾರ.

ಹೊನ್ನಾವರ— ಶಿವಪ್ಪೂರ ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಂಜಿ ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧ ಯಥಾ ತಿಳಿದ್ದ ಪಟೇಲನ ಸಿರುವರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಅವಶ್ಯ ಕೋ ರುವದಿಲ್ಲ

A Member of the Stu Brotherhood —ತಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಾಂಪಕಳ ಹಿಸಿದರೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವೆವು

हेडवक— माजाली तरी पत्र फार लांब आहे नाइलाज आहे

SUGGESTION— Busy Being late, in next issue

चित्रगुप्त— कारवार पुस्तक लायब्ररीच्या संबंधानें सविस्तर कळून पाठविल्यास पुढल्या अंकांत देऊं

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ—ಇತ್ತಲಾಗಿ ಬಹಳೇ ಮಳೆಯು ಸು ರಿಯುವದರಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಬಾಧಕವಾಗುವದು ನಿಸ್ಸಂದೇ ಹವು ಈಗ ಮಳೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದಿಲ್ಲ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯು ಕಟಾವಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವದು ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿಯದೆ

ಅನಾದಿಯಿಂದ ಈ ಕುಮಟಾ ಶಹರವು ಜುಗಾರ ದೇವತೆಯ ತವರುಮನೆಯಾಗಿದ್ದು ಅವಳ ಭಕ್ತರ ಸುಳ ಸುಳಾಟವು ಬಹಳೇ ದುಃಸಹವಾಗಿತ್ತೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇ ಹವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ತಾ 25ರಲ್ಲು ಇಲ್ಲಿಯ I ನೇ ವರ್ಗದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಪಾರಾಂಟಿನಮೇಲಿಂದ ಫೋಲಿಸ ಸಬ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಬಹು ಚುಕ ಲತೆಯಿಂದಲೂ ಧಕಕೆಯಿಂದಲೂ, ನಿರ್ಭೀಡತೆಯಿಂ ದಲೂ ನೀತಿಧೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೋ ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ವಾಸ್ತವ್ಯ ಮಾಡಿದ ಒಬ್ಬ ಗುಜರ ರಣಛೋಡದಾಸ ರಾಮದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿದು 1 ಲದ್ದಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಶೇಟ 2 ರಣಛೋಡದಾಸ 3 ಕೇಶವ ವಾಮನ ಬಾಳಗಿ 4 ಪಾಂಡುರಂಗ ಶೇಷ ಗಿರಿ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ೨ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ನರಸಿಂಹ ಭಕ್ತ ವಗ್ಗೆ ರೆ 17 ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದ ಜಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದಾಗಿಯೂ ಅನಂತ ಬಾಬ ಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಎಂಬವರಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರು ವದಾಗಿಯೂ ವಂಡದಲ್ಲ ರೂಪಾಯಿ ೩೦೦ರ ಮೇಲೆ ಹಣವೂ ಖಾಸ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ ತಿಕ್ಕಿತಿಂತಲೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಈ ಕುರಿತ ನಾಲ್ಕು ಕಬ್ಬಗಳನ್ನು ನಾ ವು ಬರಿಯುವವರಿದ್ದು ತ ರ್ಕ ಜಟ್ಟಿ ವಿಚಾರ ನಡದ್ದ ರಿಂದ ಅದು ನಿಕಾಲಿಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ತಡೆದೊಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಯದೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ಪೆಂಚ ಕೋರ್ಟಿನ ಮಾಜಿ ಚೇರಮನ ರು ಕಾಲಾಧೀನವಾದಂದಿನಿಂದ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದ ಜಾಗ ಗಳು ಈಗ ತುಂಬಿದ್ದು ಆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಾ। ಸಾ। ಮಾ ಸೂರಕರವರನ್ನು ಚೇರಮನರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದು ಕೇ ಳಿ ಆನಂದ ಪಡುತ್ತೇವೆ ಈ ನೇಮಣೂಕು ಎಲ್ಲ ಜನ ರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾದೀತಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ

ಕಳೆದ ತಾ ೭ ರಲ್ಲು ಸಣ್ಣ ಬಾಲಕರಿಗೆ ನೀತಿ ಮ ತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಧಾರ ವಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶ್ರೀಸರಸ್ವತೀಮಂದಿರದ ಒಂ ದು ಶಾಖೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕುರಿತು ಮ। ರಾ। ಸಾಂತಪ್ಪಾ ಪಾಂಡುರಂಗ ಪೈಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕೂಡಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರ ಬೇಕೆಂತ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಯಿತು ಉದ್ದೇಶವು ಶ್ಲಾಘ ನೀಯವು

ಶಿರಸಿಹಳ್ಳ ಮಾಡಿದ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಕೋಂ ಶಿವ ಪ್ಪಾ ಇವಳ ಮೇಲೆ ಸೆಶನ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕಮಿಟ ಆದ ಖಟ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವು ತಾ ೧-೧೦ ೧೭ ನೇ ದಿವಸವಾ ಗಿ ಅದೇ ದಿವಸ ಆರೋಪಿಳಿಗೆ ಜನ್ಮಟಾಪು ಶಿಕ್ಷೆಯ ನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು

ಫಾರೆಸ್ಟ ಗಾರ್ಡನಿಗೆ ಹೊಡದ ಸಂಬಂಧ ಶೀವು ವಗ್ಗೆರೆಮೇಲೆ ನಡದ ಫಿರ್ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಮೇಲೆ ಅಘನಾ ಶಿನಿ ನಾವಕಾರ ವಿಠ್ಠಲ ನಾಗಪ್ಪ ಪಂಡಿತ ಇವರ ಮೇಲೆ ಸೆಶನ ಕೋರ್ಟನಿಂದ ಸಂಕಶನ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ದೆ ಖಟ್ಲೆಯು ಕಾರವಾರದ I ನೇ ವರ್ಗ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇ ಟರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದು

ಫೋರ್ಜರಿ ದಸ್ತೇವಜು ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾ ಯವಾಗಿ ದಿ। ಬ। ಸಾ। ರವರು ಶಿವರಾಮ ಇಗ್ಗಭಟ್ಟ ಸಾಂತಗೇರಿ, ರಾಮಚಂದ್ರ ತಿಂಮಣಭಟ್ಟ ಕೊಂಕೇರಿ, ತಿಂಮಣ ಭೈರಭಟ್ಟ ಅಪ್ಪಿನಪಟ್ಟಣ, ರಾಮರಾವ ನಾರಾಯಣ ಧಾರೇಶ್ವರ, ನಾರಾಯಣ ಶಿವಭಟ್ಟ ಕೊಂಕೇರಿ, ಕೇಶವ ಸುಬ್ಬ ಹೆಗಡೆ ಅಂತ್ರವಳ್ಳಿ ಇವರ ಮೇಲೆ ಸಂಕಶನ ಕೊಟ್ಟದ್ದಾರೆ ಖಟ್ಲೆಯು I ನೇ ವ ರ್ಗ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವದು

ಕಾರವಾರ.— ಮಳೆಯು ಬಹಳ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಹೋದ ವರ್ಷವ ಅತಿ ವೃಷ್ಟಿಯು ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಯಾಗುವೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು ಬೆಳೆಯು ಚಲೋಬಂದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಕೈಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಗುವದು ಎನೂ ತಿಳಿಯುದ ದಿಲ್ಲ

ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಲೋಲಿಯೆ (ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತದ ಹದ್ದು) ಎಂಬಲ್ಲಿ ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಬ್ರಾ ಹ್ಮಣ ಜಾತಿಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಆಚಾರ್ಯರೆಂಬ ಒ ಬ್ಬ ವಿದ್ವಾನ ವೈದಿಕರಲ್ಲಿ ಹಣವದೆಶೆಯಿಂದ ಕಳ್ಳ ರು ಪರೋಪಕಾರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿಯ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಕೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದರು ಪರೋಡೈಪೋರರ ಪ ತ್ತೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ

[illegible] ರವರು ಇಲ್ಲಿ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಸಬ್ [illegible] ವ್ಯಂತೆ ತಾ 1 10-17 ನೇ ದಿವಸದಿ [illegible] ಕೋರ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು [illegible] ಮಾಡಿದ ವರ

ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಿಯು [illegible] ದೊತ್ತದಿಮ್ಮ ಅವರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ [illegible] ತಿಸಲು ತೀರ ಅಸಾಧ್ಯವಾದವರಿಂದ [illegible] ಅವಸ್ಥೆ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ [illegible] ನ್ನ ಮಾಡುವ [illegible] ಸರಕಾರದಿ [illegible] ಚೇರ್ಮನ್‌ರಿಯು [illegible] ಮುನಿಸಿಪಲ್‌ಕ್ಷೇತ್ರವು [illegible] ತಿಯುದೆಂತ [illegible] ಜಾಹೀರ [illegible] ತಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಈ ಸಂಬಂಧ ಯಾರಿ [illegible] ರುವಾಗುವದಿದ್ದರೆ [illegible] ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರಕಡೆಗೆ ಕಾರಣಗಳ ಸಹಿತ [illegible] ಮಾಡಬಹುದೆಂತ ಸರಕಾರ [illegible] ತ್ತದೆ

ಹಳಿಯಾಳ.—[illegible] ಈ ವರ್ಷ [illegible] ಬಿತ್ತು [illegible] ಒನರು ಸೊಂಕೆ [illegible] ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಆಗುತ್ತಿವ್ವಾವೆ [illegible] ಮ॥ ಗರುಡಾಚಾರ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು [illegible] ತಪಾಸ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ [illegible] ರು ಅವುಗಳ ನಷ್ಟವು [illegible] ದ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರೂ ಸಹ [illegible] ಲೋನು ರೂ [illegible] ಪಾನಂಪಸ್ಥಾಪಿಸುವರು [illegible] ಹೋದರು [illegible] ಅವರ [illegible] ಸ್ಟೇಶನ ಪರಿಯಂತರ [illegible] ಯಲ್ಲಿ [illegible] ಒನರು [illegible]

ಗಾಂಜಾ [illegible] ಪುನಃ ಲಿಲಾವ [illegible] ಕಾನು ಚಾಲು ಆಯಿತು [illegible] ಯುವ ಕ್ರಿಯಾಕಿಯು ತಾ 10 ನೇ [illegible]

ವರ್ತಮಾನಸಾರ

ಮುಂಬಯಿಯು ಪೋಲೀಸಮನರು ಆಹಾರ ಜೀನ ಸುಗಳ ಮಹರ್ಘತೆಯು ಮೂಲಕ ಬಡತೆಯು ಹ ಟಿ ಹಿಡಿದು. ಈಚ್ಚೆಕಡೆಗೆ ಮೊನ್ನೆ [illegible] ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು [illegible] ಜನರು ಕೊಟುಮಾಡಿ ಕೆ ಲಸಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು, ಡ್ಯಾಕೆಕ್ಟರ ಜನರಲರು ಬಂ ದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸಿದರೂ, ಪತ್ರಗಳೂ, [illegible] ಕುರುಗಳೂ, ಹುಂಡಿಗಳೂ ಯೋಗ್ಯ ಒದಗಾಣೆ ಯಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದು. ಮುಂಬಯಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ ರು ಬೊಬ್ಬೆಹೊಡೆಯುತ್ತಿರ ವರು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ [illegible] ರ್ನನರ ಸಾಹೇಬರು ಇದರ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂ ಗಳಿಗೆ [illegible] ರೂ. ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ತಗಲುವನ್ನು ಗ್ರೇಡವಾರ ಬಡತಿಯನ್ನೂ ಆಹಾರ ಅಶ್ವಾಸನಗಳ ನ್ನೂ ಜಾಹಿರ ಪಡಿಸಿರುವರು. ಹೀಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯು [illegible] ರಕಾರೀ ಖಾತೆಗಳನ್ನು [illegible] ಸರಕಾರೀ [illegible] ನ್ನೂ ಈ ವಿಷಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಕಠಿಣ [illegible] ಮಾಡಲು ಅವ್ಯ [illegible] ವಹಿಸಿರ ವರೆ.

ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೊಂಟಿಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬ ರು [illegible] ರ ಜನರಲ ಸಾಹೇಬರ ಸಮೇತ ಹಿಂದ್ವಾಂ [illegible] ಲೋಕಮತವನ್ನರಿಯ [illegible] ತಾ [illegible] ಬಂಬರದಿಂದ ತಾ [illegible] ಜನವರಿ [illegible]

[illegible] ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು [illegible] ಮುಕ್ಷ ಭಕ್ತಿ ಯಾಗಲಿ [illegible] ಸುವವರು ತಮ್ಮ ಅಂಚೋಣದ ಮುಖ್ಯ [illegible] ಗಳ ಓಪ್ಪಣಿಯನ್ನೂ ಎಡ್ರೆಸು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿ [illegible] ಎಡ್ರೆಸುಗಳ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನೂ ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮು ಖಾಂತರ (ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಮುಖಾಂತರ) [illegible] ತಾ [illegible] ನೇ ನವಂಬರದ ಒಳಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು. ಹಿಂದ ಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರವು ಜಾಹೀರ ಮಾಡಿರ ತ್ತದೆ

[illegible] ಪ್ರಸಿದ್ಧ [illegible] ಕುಮಾರರವರು ತಮ್ಮ [illegible] ಚರಿತಾರ್ಥದ [illegible] ಬಳಿದ ಸುಮಾರು [illegible] ಲಕ್ಷ [illegible] ಯಲ್ಲಿ [illegible] ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ [illegible] ಕೊಟ್ಟಿರ ವರು

ಕಲಕತ್ತ [illegible] ಹೊಸ [illegible] ತಮ್ಮ [illegible] ಲಕ್ಷದ ಅಸ್ತಿಯನ್ನೂ [illegible] ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು

[illegible] ಲ್ಲಿ [illegible] ಖಾಸಗಿ [illegible] ಹಕ್ಕಿ [illegible] ಪಡಿತಾಲ [illegible] ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವರು.

[illegible] ದಿವಸ ಯುದ್ಧದ [illegible] ರ ವನು ಈ ಸಂ [illegible] ಕರಾಚೀ [illegible] ಜ ಸಾಮು ಕೊಡು [illegible] ದಿವಸ ಜಮಿಸ್ಪ [illegible]

[illegible] ಇವರ [illegible] ಪುರದ [illegible] ವರನಾಗಿ [illegible] ಲಕ್ಷ [illegible] ವರ್ತ್ಯಾಸಿ ಅದ [illegible] ರೂ [illegible] ಕೊಟ್ಟ ಸ [illegible] ಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡವರು ಅವುಗಳನ್ನ [illegible] ಪೋಸ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ನುಸ್ಸಿ ಮಾಡದೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ನಸ್ಸಿ ಮಾಡುವ ಪೋಸ್ಟಮಾ ಸ್ತರನಿಗೆ ಶಾಸನವಾದೀತು ಎಂದು ಪೋಸ್ಟಮಾಸ್ತರ ಜನರಲರು ಬಡಾಯಿಸಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆ.

ಯುಪ್ರಸದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮುಂದೋಡು ತ್ತಿ ರುವಾಗ ಜರ್ಮನರು ನಿಶಕರ ಪ್ರತಿಹಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದು ಪ್ರತಿಸರ್ತಿ ಅವಜಯ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವರು [illegible] ದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರು ಜೇಕಬಸ್ಟ್ಯಾಡ ಶಹರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೂ, ರೀಗಾ ಶಹರದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಮುಂದರಿಯಲಿ ಲ್ಲ ರುಶ್ಯನರಲ್ಲಿ ಇತ್ತಲಾಗಿ ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹವೂ [illegible] ಪೂ ಬರುತ್ತಲಿದೆ ಆದ [illegible] ದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನರ [illegible] ಯ ಮೇಲಿಂದ ಡಂಗೆ, ಸಂಪ ಆಕ್ಯಾಬಿರಗ [illegible] ರುವಳು ನೂರಾರು ಜರ್ಮನರ [illegible] ಪ್ರದ ಬ್ರಿ ಲಂಡನದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ವಿಮಾನ [illegible] ಆದರೆ ವಿಶೇಷ ಹಾನಿಯೇನ ಹೊಳತಕ್ಕಂಥದಿಲ್ಲ

[illegible] ಕ್ರಿಸ್ತರ ಜನ್ನದುರುಗಳು [illegible] ದರವಾ ದುವರೆ, [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಗದ [illegible] ನಡಿಸಿರುವರ ಜರ್ಮನಿಯು [illegible] ಮೊತ್ತಿಗೊಂಡು ಮಾತು [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಸಂಧಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲರಾಗಿರ ವರು

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹುಳದ ನೋನ

ಇದು ಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜನು [illegible] ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಈಗ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗ [illegible] ಕಾರಣ ನಾವು ಮಹತ್ತಯಾಸದಿಂದ ಜನರ [illegible] ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖಾಂತರ ದೊರ [illegible]

ದರ ರಾತ್ತಲ ದ ಬೆಲೆ 8 0-0

$\frac{1}{2}$ ರಾತ್ತಲ ದ ಬೆಲೆ 4-8-0

$\frac{1}{4}$ ರಾತ್ತಲ ದ ಬೆಲೆ 2-8-0

ಶಿವಾಯ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲ ಬೇರೆ ಬದ್ದೀತು..

ಕಾಮತ ಬ್ರದರ್ಸ ಹೊನ್ನಾವ

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ.

फोंडकेयांचें लरूज, गजकर्ण, गायटे

उत्तम मलम डबी ८१.८२. बरणी आ

बेनवडी (बाम) डबी आ. १, बरणी

इतर मालाचा कयाटलाग मागवा व्याप

भरपूर कमिशन मिळेल

पत्ता- फोंडके ब्रदर्स मुंबई, न

ಯುಳದ ನೋನು.

ಇದು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವಂತಾ [illegible] ರಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ ಯ [illegible] ಮೊದಲು ಇದರ ಮುತ್ತಿಯನ್ನು ಬರ್ಮಾನ [illegible] ಸಂಘದವರು ವಹಕೊಂಡಿದ್ದರು ಯುದ್ಧ [illegible] ದಿನದಿಂದ ರಸಿಯಾದೊಳಗಿನ ಒಂದು [illegible] ಇವರ ವಿಕ್ರಿಯ ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು [illegible] ತಿರುವದು ನಾವು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ [illegible] ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ [illegible] ಪ್ರಚರವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದರಿಂದ ನವ್ಯ [illegible] ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಸುವಾದ [illegible] ಹೊಸ ಮಾಲನ್ನೇ ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ [illegible] ಸುದೈವ ಒಂದಾವರ್ತಿ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ [illegible] ಯಾದೀತು. ರಾತ್ತಲ ಗಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ರೂ [illegible] ಆಚೆವೆಚ್ಚ ವ್ಯಾರೆ ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು [illegible] ರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಮಿಶನ ದೊರೆಯುವದು [illegible] ರಿತು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ತಿಳಕೊಳ್ಳ [illegible] ಈ ನಮ್ಮ ಹುಳದ ನೋನು [illegible] ಪ [illegible] ಪಿದರ [illegible] ಸಹಾ [illegible] ಗ ವದು

ಪತ್ತೆ:—ಬಿ. ಎ. ಪೈ. ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ ಹೊನ್ನಾವ

ಒರುವ್ಯಕಾರ್ಯಯುಕ್ತಿ

ಸಂವತ್ಸರದ ಪಂಚಾಂಗ.

[illegible] ಪಂಚಾಂಗವು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ [illegible] ಕೆಳಿದ ವರ್ಷದ ದರವೇ ಇಟ್ಟಿರ [illegible] ಅಂಕ್ಕೆ [illegible] ಅಡಿಕೆ ಸ [illegible] ಬೀಳ ದಪ್ಪ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ಬೀಳ ವದು. ಅದನ್ನು ವಿಕ್ರಯ [illegible] ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

[illegible]

Printed & Published by Krishnarao K[illegible] at the Sri [illegible] of K[illegible] Press Kumta

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –
ಕೈಮುಚೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1–0–0
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1–8–0
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0–0–9.

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಕಾ ಶ್ಯಾಪಿನ (೧೫ ಎಮ್ಸ್‌ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1-0-0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಿರುವದೋ ಆ ಮಾನ ದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪ ಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬ ಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1720

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्न ब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ರ್ಷ ೨.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೪ ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೨.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆಸೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಒಸರುವದು, ಹಲ್ಲು ನೋವು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು ಅವಸ್ಥಾರ ಸಿದ್ಧೆಗಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅತಿಶವಾಗಿಯೂ ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ತೈಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದವರೆಲ್ಲರು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ

ಬೆಲೆ ೩ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0 12 0   ಟ ಖ 0 4 0
„ „ 3ಕ್ಕೆ 2 0 0   „ 0-8 0
೬ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆಗೆ 1–6–0   „ 0-6-0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಕೋಶದವುರಿ, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ವುರಿ,ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುದು, ಮೂತ್ರ ದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದವು ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 1–8–0   ಟ. ಖ 0–6–0
ಬಾಟ್ಲಿ 3ರ ಕ್ರಯ 4–0–0   „ 1–0–0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಲಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು ! ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ರೋಗ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿ ಸೀರೆ) ಇದೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 2–0–0   ಟ. ಖ 0–4–0

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮಲಾಮನ್ನು ನೋವಿದ್ದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು ಚಳಿ, ಗಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ. ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲ ೦–೧–೦, ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ೦–೧೦–೦
ದೊಡ್ಡ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ೧೨ಕ್ಕೆ ರೂ. ೪
೧ ಡಜನ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೭–೪–೦ ಟ ಖ ಅಲಾಯಿದ

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಕಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ. ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,

(ನಂಬರ 7) ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

Manollasini Co.,
(No. 7) Kankanady, South Canara.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ]   [ಔಷಧಗಳು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿಕ ಹುರುಕಿನ ಔಷಧ

ಒಣಹುರುಕು ಹಸಿಕಜ್ಜಿ ಗಜಕರ್ಣ ಇನಬು ಈ ಭಯಂಕರ ತ್ವಚರೋಗಗಳು ಬಲುಬೇಗ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರವು ಮೃದು ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿಕವಾಗುವದು
೧ ಜೀಟಿಗೆ ೧ ಆಣೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೫ ರೂ ಬೆಲೆ!

ಕಣ್ಣು ಬೇನೆಗೆ ಔಷಧ. [೧ ಬುಡ್ಡು.

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗಾಗೋಣ, ಪಿಚ್ಚುಬರೋಣ, ಬಾವು ಇಂಥ ಈ ಕಣ್ಣು ರೋಗಗಳು ಮೂರೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವವು ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಯಾವತರದ ಬಾಧೆಯಾಗದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ಕೊಡುವದು. ೧ ಬೀಟಿಗೆ ಮೂರುಕಾಸು. ೧೦೦ಕ್ಕೆ೧ರೂ

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಆರ್ಯವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಭಸ್ಮ ಗುಗ್ಗುಳ ಗುಟಿಕಾ ವಟಿಕಾ ಇವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರಕುವವು ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಧ ಆಣೆ ಟಿಕೇಟು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದೌಷಧಿ ಗುಣಾದರ್ಶವೆಂಬ ಬುಕ್ಕು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವೆವು

ಸೂಚನಾ— ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಡರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಹೊರ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮೀಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ
ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ

[illegible]

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸೂರಿಕೆಗಳಿಗ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುತ್ತು, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ, ಕಲಿಜ, ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು, ಕಿವಿನೋವು ಸೂತಕದ ಆಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು.

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0–6–0. ವಿ. ಪಿ ಬೇರೆ.
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4–0–0. ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ.
ವಿಳಾಸ – ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಟಿ ಜಿ ಮಕಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ, ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ನೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಸೆಳತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ, ಕಾಲರಾ, ಬೇಗು ಬಾಲಂತಿರೋಗ, ಪ್ಲೇಗ, ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷವಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ ಬಾಟ್ಲಿ ೧ ಗೆ ೧॥ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಒಂದೇಸರ್ತಿ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ. ಕಮಿಶನ ಹೊರತು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ದದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮಬಾಮ — ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸುಬು ರೋಗಗಳ ಹುಳಗಳು, ಉರಿ, ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು.

ಬಾ ೧ ಗೆ ೧೨ ಆಣೆ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ ಪತ್ತೆ —
ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

ಜನಾರ್ದನ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಸಾನೆ,

ಬುಧವಾರ, ನಂ. ೩೩೪, ಪುಣೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು.
ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಖುದ್ದ ಅಥವಾ ಪತ್ರಮುಖಾಂತರ.

NOTICE.

This is the 2nd issue of the new year. We are thankful to those who have so long given their patronage to this humble enterprise of a News paper in Kanara. It is the first attempt of the kind in this benighted District. It is but natural to count upon the willing help and patronage of our Kanarites wherever they may be, and others who are interested in the welfare of Kanara. We hope all such gentlemen as have not yet enrolled themselves as our subscribers will be good-enough to do so early and those that are already on the list will continue their patronage further.

Manager.

ನೋಟೀಸು.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷವು ಗಿದು ಇದು ಎರಡನೇ ವರ್ಷದ ಎರಡನೇ ಸಂಚಿಕೆಯು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನದೇ ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಈ ಅಲ್ಪ ಸಾಹಸ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸೂಜ್ಞ ಚಂದಾದಾರರು ಉದಾರ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೈಮುಟ್ಟಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಆ ಮಹನೀಯರ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸದೈವ ಸ್ಮರಿಸುವೆವು ಕಾನಡಾದ ನಿವಾಸಿಕರೂ ಹಿತಚಿಂತಕರೂ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿ ಹಸ್ತ ಪರಹಸ್ತ ನಮ್ಮ ಈ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವರೆಂದು ನಾವು ತುಂಬಾ ನಂಬಿರುವೆವು ಹಿಂದಿಲ್ಲ [illegible] ದ ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಚಂದಾದಾರರಾಗದಂಥ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಬೇಗನೇ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡುವರಾಗಿಯೂ ಈಗ ನಮ್ಮ ಪಟದ ಮೇಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಚಂದಾದಾರರು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಹಾಗೇ ಮುಂದುವರಿಸುವರಾಗಿಯೂ ಕೋರುತ್ತೇವೆ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಚಂದಾದಾರನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಚಂದಾದಾರನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ದೇಶ ಹಿತದ ಇಂಥ ಒಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗೆ ಜೀವನವೇ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವದು

ಮೇನೇಜರ

To,

THE EDITOR OF "KANARA NEWS"

KUMTA

Sir,

Will you be kind enough to insert the following few lines in your esteemed paper?

'It is now more than a couple of weeks since I have heard that the Students' Brother-hood of Kanara ceased to exist owing, perhaps, to the [illegible] the place [illegible] I may know [illegible] I do not want nor do I wish [illegible] the causes & the necessity that brought about this sad termination but only to point out why a similar institution cannot be started at a place like Kumta being in the same District, just to hold on the prestige of Kanara students and the people not to speak of Dharwar that was alluded to in your last issue, as a matter of consolation. Of course not that I mean by this we should not like to have such an institution at Dharwar but that it is not for us to get sufficient consolation [illegible] seeing one sprung up in other District.

It may, however, be added, I think with [illegible] that Kumta where still such institution has become [illegible] and successfully established will not, [illegible] in this matter. Surely there is need and every facility [illegible] success if it is taken up in right earnest by young enthusiastic students under the guidance of experienced School Authorities. Such a task will, no doubt not only help to revive the prestige of Kanara but will also be a pride to the students of Kumta when her more advanced sister Karwar is showing laxity in such matters.'

Bombay, 6-10-1917 } 'Suggestion'

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಉತ್ತರಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವರ್ತಮಾನಗಳು [illegible]

ಸೈನ್ಯ ಭರತಿ.

[illegible] ಸೈನ್ಯಭರತಿಯ [illegible] ಸರಕಾರಕ್ಕೆ [illegible] ವಿಶೇಷ [illegible] ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿದ [illegible] ಹತ್ತಿ [illegible] ನಡೆದ [illegible] ಯುಕ್ತ ಪಕ್ಷದವ [illegible] ಲಕ್ಷಾವಧಿ ವೀರರನ್ನು ಸಹ [illegible] ಣದಲ್ಲಿ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಯುದ್ಧವು ಯಾವ ಉದಾತ್ತಹೇತುವಿನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಲ್ಲಿಟ್ಟಿತ್ತೋ ಆ ಹೇತುವು ಪೂರ್ಣ ಕೊನೆಗಾಣದಿದ್ದರೂ ಕೆಲಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ರಣಾಂಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಪಕ್ಷದವರನ್ನು ನಮ್ಮ ವೀರರು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಯುದ್ಧವು ಈಗ ಚಲೋ ರಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಶತ್ರುಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರಿವರ ಮುಖಾಂತರ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳು ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತಾವೆಂಬದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪುರಾವೆಯು ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಕ್ಷದವರ ಹೇತುವು ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಜಯ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬದೇ ಇರುವದರಿಂದ ಈ ಸೈನ್ಯ ಭರತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಈ ಕೆಲಸವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಿಂದ ನಡಿಯಬೇಕಾಗಿರುವದು. ಇತರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯ ಭರತಿಯು ಬಹಳೇ ಮುಂದರಿದು ಹೋಗಿರುವದು ಪ್ರತಿಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಈಕುರಿತು ಎರಡು ನಮೂನೆಯ ಜನರನ್ನು ಆರಿಸುವರು ಒಂದುನಮೂನೆ-ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಮತ್ತೊಂದು ನಮೂನೆ-ಮೇಲಿನ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಜಿನಸುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಇತರೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಂತೆ ಯೋಗ್ಯಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೆ ಮೇಲಿನ ಎರಡೂ ನಮೂನೆಯ ಮನುಷ್ಯಬಲವನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಪೂರೈಸಲು ಸಮರ್ಥವಿಲ್ಲೆಂಬದು ಅಸಂಭವನೀಯವು ಹಿಮ್ಮೆಗೇಕೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗವದಂದರೆ ಜನರು ಅವರಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕೇಳದ, ಎದೆಗುಂದುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಥಕ್ಕನೇ ವೈಕೆಗಳು ಬೆದರುವದು ಸಹಜವಾದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು ಯಾಕಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಯಂತ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಕಾಯಿಗಳಿಂದಲೂ, ಕೋಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೂಪದಿಂದ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಾದಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಇದ್ದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದು ಅದರ ಪ್ರಕೃತ ಸ್ವರೂಪವು ಈಗ [illegible] ಆಗುತ್ತ ಬಂದರೂ ಅವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕ್ಷಾತ್ರತೇಜದ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿರುವವು ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಆಗಿಂದಾಗ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಂಥವರಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸೈನ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇದರ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಹು ತಾಂತ್ರಿಕ [illegible] ಈಗ ಸರಕಾರವು ಉದಾರತನದಿಂದ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವದರಿಂದ ನಮ್ಮ [illegible] ಈ [illegible] ಹೋಗಲಾಡಿಸದೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ [illegible] ನಾಗರಿಕತ್ವವನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು [illegible] ಕರ್ತವ್ಯವು ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ನಾಗರಿಕರೂ, ಆಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರೂ ಕೂಡಿ ಪ್ರತಿ ಶಹರದಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಾವಾಡದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಪಾದಲೋಹಿನ ಸಂಬಂಧ ಸಿಕ್ಕುವ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು [illegible] ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳಿಸಬೇಕು [illegible] ನಮ್ಮ [illegible] ಯಾಕಂದರೆ

ಪಾರತಿಯನು ಮದು ಶುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿಕ್ಕ ಜನರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಒಕಂಪಿಸ್ನು ತೋರಿಸದಿದ್ದರೂ ಮ್ಯಾಗೆ ತ್ಯಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಿಷ್ಠೆಯು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗಿ ಈಗ ಹಾಗೆ ಸಾಗಿ ಅವರು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿ ಐನೂರರಿಂದ ಸಾವಿರ, ಸಾವಿರದಿಂದ ಎರಡು ಸಾವಿರ, ಎರಡು ಸಾವಿರದಿಂದ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಹೀಗೆ ರವಮು ಗಳನ್ನು ಪರಿಸಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಸುಭ ವವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಿದ್ದಷ್ಟೇ ತಾಜಾವಿದೆ. ಅಂಥ ಮೇಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಿಷ್ಠೆಯು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತ್ವದ ದ್ಯೋತಕವಾದ ಒಂದು ಅಂಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಇದರ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಗವಾದ ಮನುಷ್ಯಬಲವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾರರೆಂತ ತಿಳಿಯುವದು ಒಂದ ಕ್ಕೊಂದು ವಿರೋಧವು. ಆದದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ನಾಗರಿಕರೂ ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿ ದ್ರವ್ಯಬಲವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆಯೇ ಮನುಷ್ಯಬಲವನ್ನು ಸಹ ಕೂಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುವರೆಂದು ಆಶಿಸುವೆವು

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೋಮರೂಲ ಯಾನೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವೇ ಸುರಾಜ್ಯವು ಎಂತ ವಾದಿಸುವ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮದೊಂದು ಸೂಚನೆಯುಂಟು— ಅವರೂ ಸಹ ತಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಸ್ತುತ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಾಂತರ್ಗತ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಜವಾಬದಾರಿಗನುಸರಿಸಿ, ಇತರ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾನದಿಂದ ತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯಬಲದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೇನೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಪಡಿಯುವ ಪಾತ್ರತೆಯು ನಮಗೆ ಬಂತೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಜವಾಬದಾರಿ, ಜವಾಬದಾರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವಿರುವದೆಂಬ ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ತತ್ವವು ಇರುತ್ತದಷ್ಟೇ. ಅದು ಒಂದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಡಲಾರದು. ಆದದರಿಂದ ನಾವು ಬೇಡುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮನವಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಾಯ್ಯ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರತೆಯನ್ನು ಧೃಢ ಪಡಿಸುವದೇ ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರತೆಯ ಅಂಶತಃ ಆಧಾರಸ್ತಂಭವೂ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಯೂ ಎಂಬದು ಯಾರೂ ಮರೆಯಲಾಗದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ “ ಖಾನೆ ಕೀನೇಕು ಮೈ, ಲಡನೇಕು ಮೇರಾ ಬಡಾ ಭಾಯಿ ” ಎಂಬ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಿ ಗಾದೆಗೆ ಅವರು ಗುರಿಯಾಗುವರು.

ಆದದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಂದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ನಮ್ಮ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ದುಡಿದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ೩ ಉದ್ದೇಶಗಳು ನೆರವೇರುವವು.

೧ ಸರಕಾರವು ನಮಗೆ ದಂಡಿನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲೆಂಬ ದೂಷಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆವು ಈಗ ಅವರಾಗಿ ದಂಡಿಗೆ ಸೇರಿರಿ ಎಂತ ಹೇಳಿದಾಗ ಇಂಥ ಅಮೋಲ್ಯ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸದಿರುವದೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು

೨ ಬರೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಜನರಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳು ಪಸರಿಸಿದ ಪರತಂತ್ರತನದ ಬಲೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿಯು ನಮಗೂ ಸಿಗುವದು.

೩ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ— ನಮ್ಮ ಪಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವದೇ ಧಂದೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ತಿರುಗಾಡುವ ಸೋಮಾರಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಹಾಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಮೇಲಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಗೈರ ಶಿಸ್ತಿಯು ಮತ್ತು ಅನೀತಿಯ ವೃತ್ತಿಯೇ ಅವರ ಜೀವನವಾಗಿರುವದು ಸ್ವಭಾವಿಕವು. ಇಂಥವರನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿ ಅವರವರ ಸ್ಥಿತಿಯಮೇಲಿಂದ ೨ ರ ಪೈಕೀ ಯಾವದೇ ಕಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಅವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಚರಿತಾರ್ಥವು ನೀತಿಯಿಂದ ಸಾಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಂಯೋಗವಾಗಿ ರಾಜಧೋರಣದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನೂ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನೂ ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟರೆ ಉಭಯತರೊಳಗಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹಭಾವವು ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ರಾಜಪ್ರಜೆಗಳ ನಡವಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸುಗಮವಾಗುತ್ತದಂಬದು ಸರ್ವಮಾನ್ಯ ತತ್ವವು. ಈ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಸಂಪನ್ನರು ಗವರ್ನರ ದೊರೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ದರಬಾರವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ರೂಢಿಯಾಗಿರುವದು. ಅದರಂತೆಯೇ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ಸಹ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ದರಬಾರವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ವಹಿವಾಟು ನಡಿಯುತ್ತಿರದೇಕು ಇದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ದರಬಾರವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಧೋರಣದ ಕೆಲಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿ ಆ ಪೈಕಿಂ ಧಾರವಾಡದ ದರಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಜೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಹ ದಯಪಾಲಿಸಿರುವದು ಆನಂದಕರವು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪರಸ್ಪರ ಸ್ನೇಹಭಾವವು ವೃದ್ಧಿಗೊಂದಲು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ದುಃಖಗಳನ್ನೂ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆಂಬದು ಸೂಜ್ಞರು ಗ್ರಹಿಸದಿರರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದರಬಾರು ಒಂದೇ ಸರ್ತಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಈಗ ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ಆ ವಹಿವಾಟು ಪುನಃ ಚಾಲುಮಾಡಿ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಹೇಳಿ ಅವರ ದುಃಖಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಿವಾರಣೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಭಾವವು ಬೆಳೆದು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯೂ ಗುಣಗ್ರಹಣತೆಯೂ ಕ್ರಮೇಣ ಉಭಯತರ ಕಣ್ಣಾರಿಕೆಗೆ ಬಾರದಿರದು. ಆದದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಪರು ಜಿಲ್ಲೆಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಅವರವರ ಡಿವಿಜನದಲ್ಲಿಯ ಪಾಳಿಪಾಳಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ, ಇಂಥ ದರಬಾರನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಗ್ರಹದ ಸವಿನಯ ಸೂಚನೆಯುಂಟು. ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಲಕ್ಷಕೊಡುವರಾಗಿ ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

೨ ಇಲ್ಲಿಯ ಮುನಿಸಿಪಲ ನಂಬರ ೧ನೇ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ತೀರ ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚದ ಕುರಿತು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಯಂತರ ಪ್ರಕರ್ಣ ನಡದು ಅಖೈರಿಗೆ ೨ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರದವರು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ದೆಶೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಂಟು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಸ್ಥಳದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಮಾರತನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪೂರ್ಣಕೆಯಾಗಿ ಈಗ ಸರಾಸರಿ ೧೨ ತಿಂಗಳು ಆಗುತ್ತ ಬಂತು. ಆದರೂ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಆ ಇಮಾರತಿಯಲ್ಲಿ ವೈದದ್ದು ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಹೀಗ್ಯಾಕೆ ಸಂಭವಿಸಿದೆಂಬದು ತೀರ ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ಸ್ಥಲಸಂಕೋಚದಗೋಸ್ಕರ ಹುಡುಗರನ್ನು ೮-೯ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಶಾಲೆಯ ಕಕ್ಷಲೆಯು, ತನಸು ಇರುವ ಸ್ಥಾಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿಸಿ ಕಲಿಸುವ ಮಾಸ್ತರರು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಡುತೇಕ ತಮ್ಮ ವೇಳ್ಯವನ್ನು ಖರ್ಚ ಮಾಡಿ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ಮೆಂಬರರ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿದ್ದು, ಶಾಲಾಧಿಪತ್ಯದ ಕಮಿಟಿಯು ಎಲ್ಲಿದೆ? ಅವರಿಗೆ ಇಮಾರತು ತಯಾರ ಆದ ಸಂಗತಿಯು ಇನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೋ ಯಾ ೨-೩ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ಈಗ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ ಮ್ಹಾಳಸಾ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದರ ಮಹಾ ರೂ. ೩ ರಂತೆ ಭಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟರೂ ಆ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ನಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ದೇಖರೇಖಿ ಇಡುವದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂಬದು ಇನ್ನೂ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೋ? ಈ ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳು ಪೂರ್ಣ ಸರಕಾರಿ ಗ್ರಾಂಟಿನ ಹಣದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಪುಗಸಾಟೆ ಇಮಾರತಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹುಡುಗರ ದೇಹಾರೋಗ್ಯತೆಯ ಕಡೆಗೂ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣದಕಡೆಗೂ ಲಕ್ಷ ಪೂರೈಸಿ ಬೇಗನೇ ಮಾಡುವರೆಂದು ಕೋರುವೆವು.

೩ ತಾ. ೨೨ ನೇ ರವಿವಾರ ತಾಲೂಕ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಹರದ ನಾಗರಿಕರೂ ಪಟೀಲ ಶ್ಯಾನಭೋಗರೂ ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಸಭೆಗೂಡಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮತ್ತು ಶಹರದ ಕೂಡಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೪ ಜನರದೊಂದು ತಾಲೂಕಾ ಕಮಿಟಿಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸರಕಾರದ ತರ್ಫಿನಿಂದ ಪ್ರತಿ ರಿಕ್ರೂಟ ಅಂದರೆ ಉಮೇದವಾರನಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೂ. ೩ ಕೊಡುವ ಶರ್ತದಮೇಲೆ ಮಿ॥ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಮಂಗೇಶಯ್ಯಾ ಧಾರೇಶ್ವರ ಇವರಿಗೆ ರಿಕ್ರೂಟರರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿರುವರು. ಆದರೆ ಇವರು ಸದರಿ ರೂಪ್ಯಾ ಆ ಉಮೇದವಾರನಿಗೇ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿರುವರು. ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಕೆಲ ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರು ಪ್ರತಿ ರಿಕ್ರೂಟನ ಬಗ್ಗೆ ಇನಾಮು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದು ಕೆಲವರು ತಾಲೂಕವಾರ, ಕೆಲವರು ಜಾತಿವಾರ, ಕೆಲವರು ಗ್ರಾಮವಾರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗನುಸರಿಸಿ ರೂ. ೧ರಿಂದ ೫ ರ ವರೆಗೆ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರು. ಇದು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಿಷ್ಠೆಗೆ ಭೂಷಣವೇ ಸರಿ. ಈ ಕಮಿಟಿಯು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟಾ ಧಾರೇಶ್ವರ ಎಂಬವನು (Non-combatant) ರಿಕ್ರೂಟನಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಬೂಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವದು ಶುಭ ಚಿನ್ಹವು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಕೂಡಿಸಲು ಶ್ರೀಪರಮೇಶ್ವರನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ಕರ್ಷ ಮಾಡಲೆಂದು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೋರುವೆವು.

प्रगतीपर कारवार

[illegible]

आरम्भाच विचार तरंग जगावार [illegible] उलाढाल तर मनमा[illegible] [illegible] शेवटीं ते कारवारकरावर येऊन आदळ[illegible] येथाल लोक[illegible] [illegible] परात [illegible] त्याणीं सावजनिक कार्यक्षेत्रांत बरा [illegible] धोरण [illegible] आहे अशी समजूत [illegible] तील आमच्या [illegible] हात [illegible] आहे आणि अशा [illegible] मुळे या जिल्ह्यातील इतर शहरात [illegible] कोणत्याही प्रकारचा सार्वजनीक कार्यारंभ झालेला [illegible] नाहीं त्याही आरम्भाच विचार तरंग [illegible] हाहितांच्या मनात आमच्या टुमदार शहरा बद्दल निराशा व निरुत्साह उत्पन्न केल्या विना राहत नाहींत आमचे [illegible] त्यास [illegible] अहेर निमूटपणे घेऊन बसतील का काय कळत नाहीं

वर वर पाहता कारवार सुधारत असलेलें दिसते या शहराची लोकसंख्या वाढत आहे नवी टुमदार घरे बांधली जातात या शहरा चा देखावा (बाह्यस्वरूप) फारच देखणा व शोभींवत झाला आहे किंत त्यावरील कचेऱ्या मित्रसमाज इमला दादाभाई बि[illegible] वगैरे इमारती वाटेतून पाहणाऱ्याना 'दिलखूष' करून सोडल्याविना राहणार नाहात या शहरातील राजमार्ग (उदीम व्यापाराच्या अभावामुळे का होईना) केवळ बिनधुळीचे चौपाटीवराल सपाटीप्रमाणे सुखवस्तूच्या रपे-टीचे झाले आहेत साहेबबहादूराच्या पाद स्पर्शानें पावन होणारे काहीं रस्ते इतके 'दिल पसंत' आहेत की कोणीही त्यावर चटई न सोडता स्वस्थ झोपी जावे या रस्त्या वर चुकून एकादा घोडा किंवा खडा पडून राहिल्यास बिचाऱ्याची लत्ताप्रहारें उचलबा गडी झालीच ह्मणावयाची. या शहरात नवीन तयार केलेली सुरू झाडाचीं उपवनें दुरून देखणा तर आहेतच पण त्यात जाऊन पाहि ल्यास शाकुतल नाटकातील मृगयारण्याची आठवण झाल्याविना राहणार नाहीं जरा हे शहर मूलत सृष्टीसौंदर्याचे माहेर असले तरी त्यात भव्य इमारतींची, सुदर राजमार्गाची आणि निवात उपवनाची भर घातल्यावर कारवारकराचे धोरण प्रातगामी का बरे होईल?

पण [illegible] बात श्रीकृष्णाला [illegible]

[illegible] या [illegible] रहिवासा [illegible] अर्थात [illegible] विचार [illegible] त्या [illegible] या शहरा समाजमंडळाला [illegible]

या [illegible] सोमा हाती [illegible] भरून [illegible] मित्रसमाज [illegible] जन्म घेतला [illegible] इस्माल निरुत्साही [illegible] त्याच्या [illegible] उत्कर्षासाठी ह्मणून माध्या [illegible] व शिकस्तीने वर्गणी गोळा करून [illegible] सरकारच्या कृपेने मि ळालेल्या या शहरातील अनुपम [illegible] या [illegible] इमारत बांधिली तिच्या समारंभ [illegible] टनास [illegible], मागच्या [illegible] आणि खुद्द इमारतीच्या दिवाणखान्यात [illegible] प्रकाशात [illegible] खेळ [illegible] वगैरे करमणुकीचा [illegible] करून [illegible] समाज [illegible] व्याख्यान [illegible] ह्मणून [illegible] स्त्रिया [illegible] बसण्यास वगैरे सुभा दिला या प्रकारे समाज कार्य चालू होऊन एक तप झाले पण या सर्व करमणुकीत कायमच [illegible] काहीं [illegible] वकील व मास्तर [illegible] मिळून [illegible] [illegible] चालू [illegible] [illegible] या [illegible] आणि वर्गणीचा दर [illegible] [illegible] समाज [illegible] पायावर मात्र वाढलेला आहे सर्वांसाठी करमणुकीची साधने असून त्याचा उपभोग शहरवासी पूर्णपणे घेत नाहींत, मिळून मिसळून वागण्यासही घेत नाहींत त्यास लोकनायकानीं काय करावे? [illegible] कोल्हा आणि बगळा याची गोष्ट साग [illegible] पण त्याचा विचार श्रीकृष्णाकडेच

एथील एकंदर सूत्रें नोकरी पेशा या म-डळींच्या हाती असल्या ह्मणून काय झाले त्यामुळें समाज सुधारणेस काय बिघाड येतो समजत नाहीं ते सूत्रधार ह्मणून उगवल्या मावळल्याचा गौरव होत असतो फलाहार समार-भानीं त्याना तरी मिळून मिसळून सुखासमाधा-नानें चार घटका घालविता येतात सार्वजनीक कार्तने व व्याख्याने कधी कधी होत असतात रोज संध्याकाळीं एकीकडे जमून चार शीळो-प्याच्या गोष्टी करून स्वसुखानंद घालविण्यास सोईस्कर होतें समाज परिस्थितीकडे थोडी [illegible] नजर फेकल्यास ती प्रतिगामी आहेसी वाटत नाहीं कारवारच्या बॅंकवेवर पुरुषाप्रमाणे स्त्रियाही हवा खाण्यास व रपेट मारण्यास जाऊं लागल्या आहेत चहापान व विलायती बिस्कुटाची न्याहारी चुलीपर्यंत पोंचली आहे स्त्रियांच्या पोषाखातही पुष्कळ प्रमाणानें फरकही पडू लागला आहे मुलींना इंग्रजी शिक्षण हुव्या ऐवजीं 'कंपलसरी' होऊं पाहत आहे इत्यादि सुधारणा प्रगती दर्शक नसतील तर श्रीकृष्णाने त्याचा समाचार घ्यावा

खुलासा.

रा रा कानडावृत्तकर्ते यास—

रा डी वी नाडकर्णी याच्या पत्राला प्र त्युत्तरादाखल मी माझे ह्मणणे फारच संक्षिप्त रीतानें खालीं लिहिलें आहे

माझ्या पत्राचा हेतु ' रावबहादूर गंगोळी याच्यावर शितोंडा उडविण्याचा " होता असे मि नाडकर्णी दर्शवितात हे खरोखर अन्यथा र्थ हे य एकीपरिपदानुयाया पैकी बहुजन स-माजाची आपल्या कर्तव्याविषयीं अनास्था दाखविण्याचा माझा मुख्य उद्देश होता हे कोणाच्याही सहज लक्षात येईल आपण स पादकीय खुलाश्यात सुचविल्याप्रमाणे प्रेतवा हकात एकीवाल्याशिवाय अन्यकोणी आपखु षी नसताना बोलावून आणलेले होते की नाहीं हा मुख्य प्रश्न आहे मयताच्या घरीं सहाजण जमलेले होते अशावेळीं रा नाडकर्णी सुदैवाने तिथे पोचले, तेव्हा त्या लोकात एकीवाल्याशि-वाय अन्य कोणी होते की नाहीं या विषयी ते काही सागत नाहींत त्याचा प्रयत्न Sug[illegible]estio [illegible] किंवा Suppressio ve[illegible] अशा कोणत्या तरी तऱ्हेने लोकांच्या डोळ्यात धूळ फेंकण्याचा दिसतो आणि अ-शा रीतीनें रा नाडकर्णी यानी योजलेली भाषा वकीली थाटाची असली तरी मुद्यास धरून नाहीं असे मला वाटते

विशेष चौकशीच्या अंती प्रेतवाहकात दोन इसम तरी त्याची खुषी नसताना मुद्दाम बोलावून आणविलेले होते असे कळून येतो त्याना बोलावणे पाठविलेले गृहस्थ रा ब गंगोळी नसतील पण तसा त्याचा (खुशी नसून गेलेल्या प्रेतवाहकाचा) समज झाला होता इत केच नव्हे तर त्यानी ते पुष्कळ गृहस्थाकडे बोलूनही दाखविले होतें त्यामुळेच रा ब

गगोळी विषयीं गैरसमज उत्पन्न होण्यास कारण झालें. चूक उद्भन येण्यास कारण कितीही योग्य असले तथापि चूक ता चूकच त्याकारिता विनाकारण गैरसमजूत होण्यास मी कारण झाल्याबद्दल रा. ब. गगोळी यांची मी मनःपूर्वक क्षमा मागतो पण त्या नाखुष इसमाना अधिकाराचा उपयोग करूनच दुसऱ्या एका गृहस्थानी बोलावून नेले होते तेव्हा रा. बाहादूरांनी कर्णी यांच्या " तेही पण रावबहादूरानीं जाण्यास सांगितले असें ह्मणत नाहींत " ह्या वकीली डावपेचाच्या मोघम वाक्यातील मर्म न समजण्या इतके काही दुधखुळे लोक ह्या विसाव्या शतकांत राहिले नाहीत रावबहादूरानी नाहीं तर नाहीं, इतर कोणी तरी सांगितले होते काय ? ' असा प्रश्न मार्मिक वाचक तेव्हांच विचारतील प्रेतवहनास पुरेशी माणसे मंडळी एकीवाल्यांतूनच मिळू नये इतका काहीं एकीवाल्यांचा भरणा इथे कमी नाही तेव्हा प्रेतवहनासाठी एकदोन खांद्याचीच का होईना पण उणीव भासली आणि परज्ञातीय नाखुष इसमाची योजना करावी लागली अशा वस्तुस्थिती मुळें उघड उघड दिसणारा " एकीचा भोंपळा " " अकलेच्या भोपळ्या " आड लपविण्याचा प्रयत्न यशस्वी होणे शक्य नाही

(ಈ ವಿಷಯದ ಸಂಬಂಧ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ಥಲ ಕೊಡಲಾರೆವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಫ ಇರಬೇಕು)

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ.

ಅಯ್ಯಾ ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಕರ್ತರೇ,

ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಸಿಗಬೇಕಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ ನಿಂನ ತಾ ೧೭ ೧೦–೧೭ನೇ ದಿವಸ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲುಕ ಕರ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದ ಬಗ್ಗೆ ರಿಕ್ರುಟಿಂಗ ಕಮೀಟಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವದೆಶೆಯಿಂದ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ಭರಾಯಿಸಿದಾಗ್ಗೆ ಆ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ರಾ। ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ದೇವರ ಭಟ್ಟರು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಹಸ್ಥರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ ಎನುವಂತೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ರಾ। ಮಾದಪ್ಪ ಗಣ್ಣ ಹೆಗಡೇರು ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗ ಕೂಡಿರುವ ದೆಶೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು ಈ ಕಮೀಟಿಯಲ್ಲ ರಾ। ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ದೇವರ ಭಟ್ಟರು ಈ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಕೊಂಬೆಟೆಂಟರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೪ ಮತ್ತು ನೋನ್‌ಕೊಂಬೆಟೆಂಟರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೨ ರಂತೆ ಇನಾಮಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪದರಿನಿಂದ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಗಿ ವಾಗದಾನ ಮಾಡಿದರು ಇದರಂತೆ ರಾ। ನಾರಾಯಣ ಗಣ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಕರ್ಕಿ ಇವರು ಸಹ ತಾವು ತಮ್ಮ ಪದರಿನಿಂದ ಅಷ್ಟ ಅಷ್ಟೇ ರಕಮುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಗಿ ಆಗಲೇ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಟ್ಟರು ಸದರಿ ಕಮೀಟಿಯಲ್ಲಿ ರಾ। ನಾರಾಯಣ ಗಣ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಕರ್ಕಿ ಇವರು ಚಮೀಟಿಂ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರಾಗಿಯೂ ರಾ। ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ದೇವ ಭಟ್ಟರು ವ್ಹಾಯಿಸ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರಾಗಿಯೂ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು

ಪದ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಶೀಕ್ಷ್ವರ ಹೆಬ್ಬಾರ ಕರ್ಕಿ

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ—ಮಳೆಯು ಇಷ್ಟರಂದಿಗೆ ೧೬೭.೧೩ ಇಂಚು ಆಗಿ ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಗದ್ದೆ ಕಟಾವಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ವದು

ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಬರುವ ಆಗಬೋಟುಗಳು ಕಳೆದ ಸಪ್ಟಂಬರ ೨೪ ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಪತ್ರ ಒಂದರವಾಡಿ ಮಾಲೂ ಜನರನ್ನು ಇಳಿಸದರೂ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಏನೂ ಮಾಲು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಕಳೆದ ಬೋಟು ಯ ಹಾದಿ ನೋಡಿನೋಡಿ ೫ ೬ ದಿವಸಗಳಿಂಗ ಕಾದು ಕುಳಿದ ಅಜಮಾಸ ೧೦೦ ಜನರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ಮಾಡಿ ಬೋಟಿಯು ಒಂದರ ಮಾಡದೆ ಹೋಯಿತು ವ ಟ್ಟೆ ಈ ಏಸುವ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತಯಾರಿಸಿಟ್ಟ ಮಾಲು ಸಹ ಹೋಗದೆ ಅವರು ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು ಈಗ ಬೋಟಿ ೧೫ ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಹೊರಡುವದು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಯಾಣದ ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳ ಆಯಾತನಿರ್ಗತಗಳ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಯಾವಾಗಾದರೂ ಉಂಟಾಗುವದೋ ?

ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ನವರಾತ್ರಿಯ ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ತಯ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ತಂಡೋಪತಂಡಗಳ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವವು ಹರಿಕೀರ್ತನೆಯಿಂದ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನಾಮೃತಪಾನವೂ ರಂಗಪೂಜೆಯ ಲಕಲಕಾಟದಿಂದಲೂ ಹಂಡಿ ಝುಮರು ಸಿಟ್ಸನ ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ದೀಪೋತ್ಸವದಿಂದಲೂ ಆಗುವ ನಯನ ಸುಖವೂ ಅವರ್ಣನೀಯವಾದಷ್ಟೇ ಉತ್ಕರ್ಷ ಉಳ್ಳದ್ದು

ಜುಗಾರ ಖಟ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆರೋಪಿರು ಗುನ್ಹೆ ಕಬೂಲ ಮಾಡಿದರ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಾ ನರಸಿಂಹ ಭಕ್ತ ರೂ ೩೦ ಕಾಂಟು ರಾಮ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ೧೫ ಶಂಕರ ವಿಷ್ಣುಶ್ಯಾನಭಾಗ ೨೦ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ೩೦ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ ೨೦ ಈ ಪ್ರಕಾರ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಬಾಕಿಯವರ ತರ್ಫೆನಿಂದ ವಕೀಲರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಖಟ್ಲೆ ವಿಚಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ

ಇಲ್ಲಿಯ ತಂತಿ ಆಫೀಸು II ನೇ ಕ್ಲಾಸ ಇದ್ದದ್ದು ಕಳೆದ ದಶಂಬರದಿಂದ III ನೇ ಕ್ಲಾಸ ಮಾಡಿದ್ದು ವ್ಯಾಪಾರಿಯರಿಗೆ ಬಹಳೇ ಅಡಚಣೆಯಾಗುವದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಆ ಖಾತೆಯ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆಂತ ತಿಳಿಯುವದರಿಂದ ಅವರು ಈ ವಿಷಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವರೆಂತ ಆಶಿಸುವೆವು

ವಾರಲೋನಿನ ಸಂಬಂಧ ಕುಮಟೆಗ ಶಿಕ್ಷಿಪ ನಂಬರ I ನೇ ಬಿತುವಾನವನ್ನು ಹೊನ್ನಾವರವು ಏನ ಮೇಳ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿಪಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರ ೩ ಮಿ।। ಮಿಡ್ತಾನಕರರು ಬಿಡದೆ ವಿದ್ಯುತ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಆವೇಶದಿಂದ ಕ್ಯಾನ್ವಾಸರೂ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಅಂಕಡೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರೂ ೧೨೪೭೮ಕ್ಕೆ ಬೆಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕುಮಟೆಗೇನೇ ಕ್ಯಾಮ ಕೊಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

ಶಿರಸಿ—ಇಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣ ನಿವಾರಣಾ ಸಭೆಯಂತ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಅದು ಈಗ ಪುನಃ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವಾಗಿ ಇದೇ ಕಳೆದ ತಾ ೭ ರಲ್ಲಿ ಅಜಮಾಸ ೧೨೦೦ ಜನರು ಸಭೆಗೂಡಿ ಕೆಲವು ಠರಾವುಗಳು ಪಾಸಾದವೆಂತ ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ ಇದರ ವಿಶೇಷ ಹಕೀಕತು ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಕಳುಹಿಸುವದಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ

ಹೋಮರೂಲದರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಈಗ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿತೆಂತ ಈಗಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಆನಂದವು

ಅಂಕೋಲಾ—ಮಳೆಯು ಪುನಃ ಪುನಃ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು ಬೆಳೆಯ ಕಟಾವಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲಿ ಅತಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ರೋಗ ರಾಯಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ

ಎಲ್ಲಿ ಮತದ ಎಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಯ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಹೊಸದೊಂದು ವಾಚನಾಲಯವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿದೆ ಊರೊಳಗಿನ ಕೆಲ ಸಾವಕಾರ ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರು ಬಹಳೇ ಮಂದಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಇದನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಲಿ!

ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗದ ದಸೆಯಿಂದಲೋ ಏನೋ ಸಾಕ್ಷ್ಯದು ಮಂದಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವರು

ಇಲ್ಲಿಯ ತರುಣ ಮಾಮಲೇದಾರ ಮಿ ಫರ್ನಾಂಡಿಸರು ಬರುವ ೨೮ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ವಧುವಿನ ಸಹಿತ ಮದುವೆಯಾಗುವರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ವಿವಾಹವು ಮಂಗಲದಿಂದ ವಧೂವರರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕ್ರಿಸ್ತ ದೇವರು ಬೆಳಿಸಲಿ ಅವರ ಅಧಿಕಾರದ ಕೈಕೆಳಗೆ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕಲ್ಯಾಣ ಹೊಂದಲಿ!

ಸರ್ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆಸ್ಪತ್ರಿಯ ತಪಾಸ ಮಾಡಿ ಬಹಳೇ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು

ಹಳಿಯಾಳ—ಹವೆಯು ಸಾಧಾರಣ ಉಂಟು ಪ್ಲೇಗ ಬೇನೆ ಮಂದ ಥಂಡಿಜ್ವರದ ಬೇನೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಉಂಟು ಜಾನಾವರಗಳ ರೋಗವು ಮಂದ ಮಳೆಯು ಸಾಧಾರಣ ಬಿದ್ದು ಬೆಳೆಯು ಸಾಧಾರಣ ಆಗಿವೆ ಈಗ ಮಳೆ ಬೀತ ಮಹಮ್ಮದಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹಬ್ಬದ ಸಲುವಾಗಿ ಕುಸ್ತಿ ಆಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು ಗಾಂಜಾ ಮಕ್ತೆದಾರನ ಖಟ್ಲೆ ನಡಕೊಂಡ ಇದ್ದು ದುಕಾನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸವಾಲು ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನು ನಾಲಾಯಕ ಆಗಿ ಪುನಃ ಸವಾಲು ಆಗಿ ಮಂಜೂರ ಆದ ನಂತರ ದುಕಾನು ಚಾಲು ಆದೀತು ವಾರಲೋನು ವಸೂಲಿಯು ಆಗುತ್ತ ಬಂತು ಪ್ರೊ ಕೆಶ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಜರೂರ ಇದ್ದವರು ಮುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ತಾಲೂಕ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಮಿಟಿ ನೆರೆದು ವಾರಲೋನು ಪ್ರೋ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳು ಮುರಿಸುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವನ್ಯ ಭರತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಆ ಕುರಿತು ಯೋಗ್ಯ ಸವಲತು ಕೂಡುವ ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಮಹರ್ಘತೆ ಭರದಲ್ಲಿ ಉಂಟು ಬಡ ನೌಕರರಿಗೆ ಮಹಂಗಾಯಿ ಭತ್ತೆ ಕೊಡುವದು ಯೋಗ್ಯ

ಕಾರವಾರ—ಕಾರವಾರ ರಾಜಧಾನಿಯು ಶಿರ್ಸಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ. ಚಾರವಿತ್ತಷ್ಟ್ರ ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನವು ತುರ್ತ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಶಿರ್ಸಿಯ ರೋಗಕಾರಕ ಹವೆಯು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಡು

ವಂಶ ಇದ್ದ ಹೊರತು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಪ್ರಶ್ನವು ತತಕ್ಷಣ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕೆಂತಲೂ ಸರಕಾರಿ ದರಾವು ತಿಳಿಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರದ ಆಯುಷ್ಯ ಇಂನೂ ತೀರಲಿಲ್ಲ

ಈ ವರ್ಷ ವ್ಹರ್ನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಕೂಲ ಫಾಯ್ನಲದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರು.

೧ ಅನಂತ ವಾಮನ ಶಾನಭಾಗ ೨ ಗಣಪತಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಾ ಕರ್ಕಿಕರ ೩ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸುಬ್ರಾಯ ಶೆಟ್ಟಿ ೪ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದಾಮೋದರ ಭಟಕಳ್ಕರ ೫ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ನಾರಾಯಣ ಹೆಗಡೆ ೬ ಢೊಂಡು ರಾಮಚಂದ್ರ ಬಾಪಟ ೭ ರಾಮಾ ಪರಾಮ ಹೆಗಡೆ ೮ ಮಂಜುನಾಥ ಕಾಳಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ೯ ರಾಮಾ ಗಣಪತಿ ಹೆಗಡೆ ೧೦ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಸುಬ್ಬಾ ಬಾಳಗಿ ೧೧ ರಾಮಚಂದ್ರ ಈರ್ಸಯ್ಯ ನಾಯಕ ೧೨ ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ೧೩ ನಾಗಪ್ಪಾ ಶೇಷಗಿರಿ ಶೆಟ್ಟಿ ೧೪ ಗಣಪತಿ ಧರ್ಮ ನಾಯ್ಕ ೧೫ ಪರಮಯ್ಯಾ ಪರಮೇಶ್ವರ ಹೆಗಡೆ ೧೬ ಸುಬ್ರಾಯ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ೧೭ ವಿನಾಯಕ ವಿಷ್ಣು ವಾಗಳೆ ೧೮ ಶಿವರಾಮ ವಿಷ್ಣು ಹೆಗಡೆ ೧೯ ಗಣಪತಿ ಬೀರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ೨೦ ನಾರಾಯಣ ವೆಂಕಪ್ಪ ನಾಯಕ ೨೧ ನಾರಾಯಣ ತಾಯಿ ಮುಕಾಂಬೆ ಮುರ್ಡೇಶ್ವರ ೨೨ ವಿಠ್ಠಲ ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ ೨೩ ದತ್ತಾತ್ರೆಯ ದಾಸಪ್ಪಾ ಶೇಲಂಗ ೨೪ ಹನುಮಂತ ಬಾಬು ಕೇಣಿ ೨೫ ನರಸಿಂಹ ತಾಯಿ ನಾಗಮ್ಮ ಟಾಂದಿ ೨೬ ವೆಂಕಟೇಶ ಜನಾರ್ಧನಭಟ್ಟ ಅಪಲೇಕರ ೨೭ ಕೃಷ್ಣ ಸಿದ್ದು ಧೋಂಡ ೨೮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ಹೆಗಡೆ ೨೯ ವಿನಾಯಕ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಹಬ್ಬು ೩೦ ಶಂಕರ ತುಲಸಿ ಅಂಕೋಲಾ ೩೧ ಗಣಪತಿ ದಾಸ ಪೈ ೩೨ ವಿಟೋಬಾ ಗಣಪಯ್ಯ ನಾಯಕ ೩೩ ನಾರಾಯಣ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಹೆಗಡೆ ೩೪ ಮಹಾಬಳೇಶ್ವರ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ೩೫ ಸುಬ್ರಾಯ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ ೩೬ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ರಘುನಾಥ ಅಡಕಣಿ ೩೭ ಶಂಕರ ತಾಯಿ ಗೌರಿ ಮುರ್ಡೇಶ್ವರ ೩೮ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸುಬ್ರಾಯ ಜಾಂಬೋಕರ ೩೯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಿಠೋಬಾ ನಾಯ್ಕ ೪೦ ಮಂಜುನಾಥ ಶಂಭು ಭಟ್ಟಾ ೪೧ ವೆಂಕಟೇಶ ಕೃಷ್ಣ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ೪೨ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ಟ ಗಾಯತ್ರಿ ೪೩ ಶ್ರೀಧರ ಗೋವಿಂದ ಮಹಾಲೆ ೪೪ ಶಂಕರ ಶಿವರಾಮ ಭಟ್ಟ ೪೫ ಸೋಮಾ ರಾವ ಕೊಮಾರಪಂತ ೪೬ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸುಬ್ರಾಯ ಶೆಟ್ಟಿ ೪೭ ದತ್ತಾ ಮಂಜಾ ನಾಯ್ಕ ೪೮ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸುಬ್ರಾಯ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ೪೯ ಶಿವರಾಮ ಸುಬ್ರಾಯ ಬನವಾಸಿ ೫೦ ಶೇಖ ಬುಡಣ ವ॥ ಅಬ್ದುಲ ಕರೀಮ ೫೧ ಈಶ್ವರ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಹೆಗಡೆ

ವರ್ತಮಾನಸಾರ.

ಬಿಸೆಂಟ ಅಮ್ಮನವರ ಸುಮಾರು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಬಂದಿವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಬಂದಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಕೂಡಲೇ ಮದ್ರಾಸ, ಕಲಕತ್ತಾ, ಪ್ರಯಾಗ ಕಾಶಿ ಮೊದಲಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ಅನುಯಾಯಿ ಭಕ್ತವೃಂದಕ್ಕೆ ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟು [illegible] ವಾರ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿ [illegible] ಗಾಡಿಯಿಂದ ಇಳಿದ ಕೂಡಲೆ [illegible] ಟಿಳಕ [illegible] ವರು ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿ ಮೋಟಾರ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅನೇಕ ಮೋಟಾರುಗಳು ಹಲವು ಪ್ರಜೆ [illegible] ಲೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಹು ಸಡಗರ [illegible] ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಕೇಟ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ [illegible] ವಿ ಮು ತಲ್ಪಿದ ಮೆರವಣಿಗೆ [illegible] ವಿಲ್ಲಿ ಮುಂದಾದ ತೆರಣಗಳಿ [illegible] ಮಾನ ಗಳಿ [illegible] ಉತ್ಕೃಷ್ಟ [illegible]

ಹಿಂದೀ ಜನರ [illegible] ರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಭಾರತ ಮ [illegible] ಇಲ್ಲಿಯ [illegible] ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ [illegible] ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು [illegible] ಸುಧಾರಣೆಗಳ [illegible] ಅದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕಾರಿಸುವದು ಅಪಾಯಕರ [illegible] ಗವಮೇ ಇದ್ದರೆ ತಮ್ಮ [illegible] ಯವನ್ನು [illegible] ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳಾಗುವದಿದ್ದರೆ [illegible] ಹಕ್ಕುಗಳು ಇರತೇ ಬೇಕೆ [illegible] ವರು

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ [illegible] ಪಕ್ಷದವರೇಗಿನ ೬-೯ ಮತ್ತು [illegible] ಯ ದರ್ಶನಿ [illegible] ಈಗಿನ ಸಗದಿ [illegible] ಕ್ರಮವಾಗಿ [illegible] ೬೨-೪ [illegible] ಳು ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರವಾಸ [illegible] ಕಲಕತ್ತಾ [illegible] ಟೆಸ್ಸಿ ಯ್ಯಾ ಕುಗ [illegible]

ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿ [illegible] ರಾಜ್ಯ ಸುಧಾರಣಾ [illegible] ಈಗ ಎಲ್ಲಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅವುಗಳ [illegible] ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಕೆಲಸ [illegible]

[illegible] ಕ್ಯಾಗೆ [illegible] ಸಭಾನದರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ [illegible] ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ [illegible] ಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ನೀಡುವಂತೆ ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿ [illegible] ಮೊಂಟೆಗ್ಯು ಧೊರೆಗಳಿಗೆ [illegible] ರವಾಯಿಸಿರುವರು.

ಸಂಧಾನವಾರ್ತೆ.

ಪೋಪ ಇವರ ಸಂಧಾನದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಭರದಿಂದ ನಡದವೆ ಇವರ ಬೆಲ್ಜಮ್‌ದ [illegible] ಗೆ ಕರೆ ಕಳಿಸಿರುವರು. ಕ್ಯಾಸರರೂ [illegible] ರೂ ತುರ್ಕಸ್ಥಾನದ ಸುಲ್ತಾನರೂ ಬಲ್ಗೇರಿಯಾದ ರಾಜದಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದರು [illegible] ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳೇ ನಡದಿರಬೇಕು. [illegible] ದ ಪೋರ್ತುಗಾಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ಪೇನದ ಅರಸರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಭೆಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿರುವರು. ರಶಿಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆ ಕೂಡಿ ರಾಜಿ ಮಾಡುವದರ ವಿಷಯದಿಂದ ಕೆಲವು ಠರಾವುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿರುವರು. ಯಾರೂ ಯಾರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ಬಾರದು. [illegible] ಕೊಡಬೇಕು [illegible] ಬೇಡಬಾರದೆಂಬ ಶರ್ತಗಳ ಮೇಲೆ ಜರ್ಮನಿಯೂ, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ ರಾಜಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಿರ [illegible] ಪ್ರಾನ್ಸವು ಸನ್ ೧೮೭೧ ರಲ್ಲಿ ಕಳಕೊಂಡ ಅಲ್ಸಸ ಲೋರೇನ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ [illegible] ರಾಜಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲೆಂದು ಹೇಳುವದು

೧೦ ರೂ. ಇನಾಮು.

ಕಳೆದ ಸೋಮವಾರ ತಾ ೨೨-೧೦-೧೭ ದಿವಸ [illegible] ಮನೆಜಗಲಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಸಿಂಗರ ಕಂಪ[illegible]ಯ ಎರಡು ಹೊಡ ಬ್ರೇಕುಗಳೂ ಹೊಸ ಡನ್‌ಲಪ್ [illegible] ಟ್ಯೂಬ ಟಾಯರುಗಳಿದ್ದ ಬ್ಯಾಸಿಕಲು (ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಅಜಮಾಸ ರೂ ೧೨೫) ಚಹೋರಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಸದರ್ದು ಬ್ಯಾಸಿಕಲಿನ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ರಕಮು ಇನಾಮವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವದು.

ತಾ [illegible] ೧೭ } ಡಿ. ಕೆ. ಸಲ್ಗರ.-
[illegible] } ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿ ಕಾರಕೂನ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹುಳದ ಪ್ರೋಮ.

ಇದು ಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಈಗ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದ [illegible] ನಾವು ಮಹತ್ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಜನರ ಸೋಯಿ[illegible] ಪೇಟೆ ಧಾಸ್ತದ ಪ್ರಮಾಣಾಂತರ ದೊರಕಿಸಿದ್ದೇವೆ

ಪರ ಪೌಂಡದ ಬೆಲೆ 8 0-0
½ ಪೌಂಡದ ಬೆಲೆ 4-8 0
¼ ಪೌಂಡದ ಬೆಲೆ 2-8-0

ಟಪಾಲ ಹಾಸಲ ಬೇರೆ ಬಿದ್ದೀತು

ಕಾಮತ ಬ್ರದರ್ಸ ಹೊನ್ನಾವರ,
ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ

फोडकेयाचे खरूज, गजकर्ण, नायटे यावर उत्तम मलम डबी ८१ ८२ बरणी आ ४ व ६, बेनरली (बाम) डबी आ १, बरणी आ ६. इतर मालाचा कॅटलाग मागवा व्यापाऱ्यास भरपूर कमिशन मिळेल

पत्ता- फोंडके ब्रदर्स मुंबई, नं० ४

ಹುಳದ ಪ್ರೋಮ.

[illegible] ಪ್ಲಿಕೇಶನ್ [illegible] ಇವರ ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು [illegible] ಷ್ಟ [illegible] ವಂದಿಸಿ [illegible] ಹಕ್ಕನ್ನು [illegible] ತಿರುವನು [illegible] ಕ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿ [illegible] ಸುದರ್ಶನ [illegible] ಹುಳವದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ [illegible] ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ [illegible] ಪೌಂಡಿಗೆ ರೂ ೬-೦-೦ [illegible] ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಮಿಶನ [illegible] ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ [illegible] ಹುಳದ ಪ್ರೋಮ [illegible]

ಪತ್ತೆ:—ಬಿ. ಎ. ಪ್ರೈ. ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ, ಹೊನ್ನಾವರ.

Printed & Published by Ku[illegible] K[illegible] Shenvi at his St[illegible] K[illegible] Kumta

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ –
ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1-0-0
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಶೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-8-0
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-0-9

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಸತ್ಯಂ ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ –
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲ ಪೈಕಾ ಟೈಪ (೧೫ ಎಮ್‌ಬರ್ಡ್) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1-0-0
ಅನಂತರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹೆಡ್ಡಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಟೈಪದ್ದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೨.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೭ ಮಾಹೆ ನವೆಂಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೩.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುವದು, ಹಲ್ಲ ನೋವು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು ಅವಸ್ಥಾರ ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಗುಣಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಉದುರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೊಳಪನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೂದಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ತೈಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದವರೆಲ್ಲರು ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ

ಬೆಲೆ ೩ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0 12 0 ಟ ಖ 0 4 0
„ „ 3ಕ್ಕೆ 2 0-0 „ 0 8-0
೬ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆಗೆ 1-6-0 „ 0 6 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರಕೋಶದವುರಿ ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗೆ ವುರಿ,ಮೂತ್ರ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುದು, ಮೂತ್ರ ದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ಮುಂತಾದವ ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 1-8-0 ಟ ಖ 0-6-0
ಬಾಟ್ಲಿ 3ರ ಕ್ರಯ 4-0-0 , 1-0-0

ನಾರೀ ಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ ಮುಟ್ಟಾಗುವದು, ರಜೋಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಲಿ ಅತಿರೇಖವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು ! ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ, ಬಿಳಿಪ್ರದರ (ಬಿಳಿ ಸೀರೆ) ಇದೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ ರೋಗಗಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 2-0-0 ಟ. ಖ 0-4-0

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮಲಾಮನ್ನು ನೋಯಿದ್ದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ನೋವು, ತಲೆನೋವು ಜಕಂ, ಘಾಯ, ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ಬೆಲೆ ಸುಲಭ, ಗುಣ ಅಧಿಕ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೦-೧-೦, ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦

ದೊಡ್ಡ ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ೧೨ಕ್ಕೆ ರೂ ೪
೧ ಡಜನ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ೬-೪-೦ ಟ ಖ ಅಲಾಯಿದ

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ

ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,
(ನಂಬರ 7) ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ
Manollasini Co.,
(No 7) Kankanady, South Canara.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ] [ಔಷಧಗಳು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿಕ ಹುರುಕಿನ ಔಷಧ

ಒಣಹುರುಕು ಹಸಿಕಜ್ಜಿ ಗಜಕರ್ಣ ಇಸಬು ಈ ಭಯಂಕರ ತ್ವಚೆರೋಗಗಳು ಬಲುಬೇಗ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರವು ಮೃದು ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿಕವಾಗುವದು

೧ ಚೀಟಿಗೆ ೧ ಆಣೆ ೧೦ಂಕ್ಕೆ ೫ ರೂ

ಬೆಲೆ] ಕಣ್ಣುಬೇನೆಗೆ ಔಷಧ [೧ ದುಡ್ಡು

ಕಣ್ಣು ಕೆಂಪಗಾಗೋಣ, ಪಿಚ್ಚುಬರೋಣ, ಬಾವು ಇಂಥ ಈ ಕಣ್ಣು ರೋಗಗಳು ಮೂರೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವವು ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಯಾವತರದ ಬಾಧೆಯಾಗದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ಕೊಡುವದು ೧ ಚೀಟಿಗೆ ಮೂರುಕಾಸು. ೧೦೦ಕ್ಕೆ೧ರೂ

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಆರ್ಯವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಭಸ್ಮ ಗುಗ್ಗುಳ ಗುಟಿಕಾ ವಟಿಕಾ ಇವುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರಕುವವು ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಧ ಆಣೆ ಟಿಕೇಟು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಯೌಷಧಿ ಗುಣಾದರ್ಶವೆಂಬ ಬೂಕು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವೆವು

ಸೂಚನಾ— ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಡರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು ಕಿತ್ತೂರಿನ ಹೊರತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮೀಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ
ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾಂವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ

ಗ್ರಹಣಿ ನಾಶಕ

ಈ ಔಷಧವು ನರಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೈಕಂಡ ಔಷಧಿಯಾಗಿದೆ ಮೂತ್ರಗುಚ್ಛ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ಅನ್ನಕೋಶ ಕಲಿಜ ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಇದರ ಸಮಾನ ಔಷಧ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ನೇವಸ, ಕೆಮ್ಮು, ಅಗ್ನಿಮಾಂದ್ಯ, ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕ್ರಿಮಿಬಾಧೆ, ತಲೆನೋವು. ಕಿವಿನೋವು, ಸೂತಕದ ಅಕ್ರಮಗಳು ಈ ಔಷಧಿಯಿಂದ ಬೇಗನೇ ಉಪಶಮನವಾಗುವವು

ಕ್ರಯ ಶೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0-6-0 ವಿ. ಪಿ ಬೇರೆ
ಡಜನ್ ಶೀಸೆಗಳಿಗೆ ರೂ 4-0-0 ವಿ. ಪಿ. ಸಹಿತ
ವಿಳಾಸ– ದಿ ಇಕ್ಲಿಪ್ಸ್ ಏಜನ್ಸಿ, ಕಂಕನಾಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು,

☞ ಓ ಜಿ ಮ ಕಾಸರೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ನೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಶಿಥಿಲ, ಕೆಮ್ಮು ಜ್ವರ, ಕೊಲೆರಾ ಬೇಗು, ಬಾಣಂತೀರೋಗ ಪ್ಲೇಗ ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ ಬಾಟ್ಲಿ ೧॥ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಒಂದೇಸರ್ತಿ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೇವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ

ದದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮಬಾಮ — ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸಬು ರೋಗಗಳ ಹುಳಗಳು ಉರಿ, ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು

ಬಾ ಕಿ ೧೨ ಆಣೆ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಪತ್ತೆ —

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುರ್ಲಾ ಮುಂಬಯಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

ಜನಾರ್ದನ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಸಾನೆ,

ಬುಧವಾರ, ನಂ. ೨೩೪, ಪುಣೆ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು
ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಖುದ್ದ ಅಥವಾ ಪತ್ರಮುಖಾಂತರ.

ವರ್ಗಣಿದಾರರಿಗೆ ವಿನಂತಿ.

ಈ ಮೊದಲು ಕಾಗದದ ಧಾರಣೆಯು ತಿಳಿಯದೆ, ವರ್ಗಣಿ ರೂಪಾಯಿ ೧-೦-೦ ಮತ್ತು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ೧-೮-೦. ಎಂತ ಜಾಹೀರು ಮಾಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಕಾಗದದ ದರವು ವಿಪರೀತ ಏರಿದ್ದರಿಂದ ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ರೂ ೧-೪-೦ ಮತ್ತು ೧ ೧೨ ೦ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು ಆಶ್ರಯ ಕೊಡುವರಾಗಿ ಕೋರುತ್ತೇವೆ

ಇದು ನಮ್ಮ ೩ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯು. ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿ ಪಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುವೆವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇವೆ

ಮೇನೇಜರ

NOTICE.

This is to inform the public and the authorities that none of the staff of the Gibb High School has any the least interest in the Kanara News, and that no member of the staff is responsible for anything appearing in the columns of that fortnightly, unless over his signature

Sirsi. 1-11-17

P. N. Pandit.
President
Kanara Education Society

ಪತ್ರಾಧಿಪರೇ,

ಈ ಛಾಪಾ ಪತ್ರದ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ತಾವು ಮಾಡುವಂತಿದ್ದರೆ ಮಾಡಬಹುದು

P N. Pandit
Hon, Organiser C. C Societies

ಬೊಂಬೈ ಸೆಂಟ್ರಲ ಕೊ-ಆಪರೇಟಿವ್ಹ ಬೆಂಕ, ಲಿಮಿಟೆಡ,

ಸರದಾರ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ,
ಅಪೋಲೊ ಸ್ಟ್ರೀಟ, ಫೋರ್ಟ, ಮುಂಬಯಿ

ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದ ಚೇಅರಮನ್ ಮತ್ತು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇವರಿಗೆ—

ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲದ ಎಷ್ಟೋ ಸಣ್ಣ ಭಾಗಗಳಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದು ಮತ್ತು ದೂರ ದೂರ ಇರುವ ಈ ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ನಾಗ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದೆಂಬುದೊಂದು ಕಾರಣವಿರುತ್ತದೆಂದು ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೇಶಹಿತಚಿಂತಕನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಇಂಥ ವಿಭಾಗಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಅನೇಕಪ್ರ ಬಾಧ ಹಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ವಾಹ ವಾಗುವದಿಲ್ಲೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬಂದದ್ದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರಾದ ನಾಮದಾರ ಚುನಿಲಾಲ ಮಹತಾ ಇವರು, ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರತಕ್ಕವರು. ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಹೆ ಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಗಗಳಾಗಿರುವದರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಬಾಧವಾಗುವದನ್ನು ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯುದೆ ಅವರೀಗ ಅವರು ನಾಮದಾರ ಗವರ್ನರಸಾಹೇಬರ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಸಮಕ್ಷ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇತತಕ್ಕವರಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತಾವು ಯೋಜಿಸಿದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ವಿಚಾರವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನಿರುವದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವದೆ ಮ ಅವರಿಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ ಈ ಪತ್ರದ ಸಂಗಡ ಕಳಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನವನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿರ ವದೆಂಬುವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸುವಿರೆ ನು ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಗೆಯದೆ ತಮ್ಮ

ವೈಕುಂಠ ಎಲ್. ಮೆಹತಾ,

ಮ್ಯಾನೇಜರ

ಪ್ರಶ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ.

1 — ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಅಗದೀ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗಗಳಾಗುವದರ ಇಷ್ಟ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿದೆಯಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಶೇತಕರೀ ಜನರ ಉಪಜೀವನ ಸಾಗುವದು ಅತಿದುಸ್ತರವಾಗಿದೆ ವಿಭಾಗ ಆದಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ಭೂಯಿಪೇರವಾದದ್ದೆಂಬ ಮಾತು ಸತ್ಯವೋ ಹ್ಯಾಗೆ ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶೇತಕರೀ ಜನರ ಇತರ ಅಡಚಣಿಗಳು ಯಾವ ಯಾವವು

2 — ಇಂಥದೊಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ಹದ್ದಿನ (ಉತ್ತಮ ಅನುಭವಿಕ ಜನರ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಜರಾಯತ ಜಮೀನುಗಳು ೮ ಬಿಗೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಾಗಾಯತ ಜಮೀನುಗಳು ೩ ಬಿಗೆಗಿಂತಲೂ ಸಣ್ಣ) ವಿಭಾಗ ಆಗಬಾರದು, ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡ ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಶೇತಕರಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಸಂತೋಷ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು ಅದೆಯೋ ಹ್ಯಾಗೆ ?

3 ಈ ಪ್ರಕಾರ ಠರಾವು ಆದನಂತರ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಘರಾಣೆಯು ವಿಭಕ್ತ ಆಗ ಮಾಡಿದರೆ, ವಾಟಣಿಗೆ ಬಂದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಸ್ಸೆದಾರರ ಪೈಕಿ ಎಲ್ಲರಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ರಕಮಿಗೆ ಕೇಳುವವನಿಗೆ ಉಳಿದ ಹಿಸ್ಸೆದಾರರು ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಿಸೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಹಿಸ್ಸೆದ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಿಸ್ಸೆದಾರರ ಪೈಕಿ ಯಾರಿಗೂ ಜಮೀನು ಬೇಕಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಜೂಬಾಜು ಹೊಲದವರು ಯೋಗ್ಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಗೆ ಆ ಜಮೀನು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಶೇತಕರಿ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಬೀಳುವದೋ ಹ್ಯಾಗೆ ?

4 ಕಾಯಿದೆವಿರುದ್ಧ ಖಾಸಗಿ ರೀತಿಯಿಂದ ಜಮೀನಿಯ ವಿಭಾಗ ಆದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಬಾತಮಿಯು ಪಾಟೀಲ ಕುಲಕರ್ಣಿಯರಿಗೆ ಹತ್ತುವದೋ ಹ್ಯಾಗೆ ? ಹತ್ತಿದ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಬಂಧ ಯಾವತರದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುವ ಕುರಿತು ನಿಮ್ಮ ಸೂಚನೆ ಏನಿರುವದು

5 — ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಕಾರೀ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸದದಂಬ (ಕಲಮು ೩) ಬೇಕಿದ್ದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇಂಥ ಜಮೀನು ಖರೀದಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಇಸಮಿಗೆ ಆ ಬಾಬತು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸವರಿ ಜಮೀನ ಸುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಾಲಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಕಬೂಲ ಆಗುವದೋ ಹ್ಯಾಗೆ ?

6 ಸ್ಟಾಂಪ ಫೀ ವ ರಜಿಸ್ಟ್ರೆರ ಫೀ ಮಾಫಮಾಡಿ, ಪತ್ತೆ ಖರೀದಿ ವ ಅಂಥವೇ ಇತರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಶೇತಕರಿ ಜನರು ಅಜೂಬಾಜುವಿನ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ತಯಾರ ಆಗಬಹುದೋ ಹ್ಯಾಗೆ ? ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಭಾಸದರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದೋ ಹ್ಯಾಗೆ ?

7 — ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇತಕರಿಜನರು ಮತ್ತ್ಯಾವದಾದರೂ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಲ್ಲರೋ ಹ್ಯಾಗೆ ?

Stray thoughts.

(By a Rambler— Karwar)

We are gratified to note that the question of removing the head-quarters of the Kanara district from Karwar to another place, has been dropped out of consideration for the present. People are by nature selfish in their view, and we, as citizens of Karwar, can never be expected to lend our support to a scheme which is calculated to deprive Karwar of all its importance, and turn it into a small fishing village However blind we may consequently be to the advantages of Sirsi, or however able we may be to refute many of the arguments urged in support of the above scheme, we cannot but accord our hearty support to the idea that the head quarters of a district must properly be at some centre of the railway system Benighted condition of Karwar and its activities, its isolation from the other districts of the southern division, countless troubles frequently caused to its inhabitants by want of proper communication and the sad inconveniences unavoidably involved in the utterly unreliable steamer communication — have reminded us times without number that Karwar is sadly in need of a railway line. But our hopes have been frustrated by the decision of the railway board that the prospects of a line to Karwar can not justify the expenditure We have been again told now that a railway to any coast town in this district would be nothing more than a philanthropic toy, and a railway running along the coast-line is equally impossible Alas! the sad fate of Karwar! Are we to be permanently deprived of the facilities of a railway? We would again urge the proposal to the atten

tion of the proper authorities We would again raise the question "Marmgoa or Karwar?" It cannot be easily seen why Marmgoa should monopolize all the trade of the up-ghats when such a fine and convenient harbour like Karwar is near by in the British dominions. A railway line to Karwar is highly desirable for the administrative facilities that would accrue from it for the personal convenience of the people and the facilities of trade etc But if a railway to Karwar is ever impossible we would still urge — Karwar is undoubtedly inaccessible, but we do not consider its inaccessibility to be so great as to justify the removal of the head quarters from here to elsewhere "

(To be continued.)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೭ ಮಾಹೆ ನವೆಂಬರ ೧೯೧೭

ಬೇಸಾಯದ ಹೊಟ್ಟೆ ಒಡಕ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೇಸಾಯತನದ ನಿಕೃಷ್ಟತೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅನೇಕ ಬೇನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಒಡಕವು ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇತ್ತಲಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿರುವರು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರಯ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಹಕ್ಕು ಭೋಗಿಸುವ ಬಗೆಯಿಂದ ಪಾಲು ಪಾಲು ಮಾಡಿ ಅದರ ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಒಡೆದು ಬಿಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ ಇದೇ ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಒಡಕವು. ಇದರ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಹೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾಗಿದೆಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರು ಉದ್ದ ಒಂದು ಮಾರು ಅಗಲ ಜಮೀನುಗಳ ಹೊಲವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಭಾಗಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಸಾವಿರಗಟ್ಲೆ ಸಿಗುವರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚಿಸುವ ವೇಳೆಯಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶ್ರೀ॥ ವೈಕುಂಠರಾಯ ಮೆಹತಾರವರ ಜಾಹೀರ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವೆವು. ಅದನ್ನು ಶೇತಕಿಯ ಹಿತಸಂಬಂಧವಿರುವ ಪ್ರತಿಒಬ್ಬ ಜಮೀನದಾರನೂ ಒಕ್ಕಲಿಗನೂ, ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕ ವಿಮರ್ಶಿಸಬಹುದೆಂತ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸಿ ನಮ್ಮ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಜನರ ಮುಂದಿಡುವೆವು

ಜಮೀನುಗಳ ವಿಭಾಗಣೆಯಿಂದ ಬೇಸಾಯತನಕ್ಕಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಹಾನಿಗಳೂ ಶೇತಕಿಯ ಸುಧಾರಕರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಬಹಳೇ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅದರ ಕಾರಣ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಸಹಿತ ಮುಟ್ಟಮೊದಲು ಜನರ ತೋರಿಕೆಗೆ ತಂದದ್ದು ನಮ್ಮ ಲೋಕಪ್ರಿಯರಾದ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ ನಾ। ಕಿಟಿಂಜ ಸಾಹೇಬರು ಯುರೋಪದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬೇಸಾಯತನವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಲೋಕಿಸಿ ವಿಲಾಯತಿದೊಳಗಿರುವ ಈಸ್ಟ ಇಂಡಿಯಾ ಎಸೋಸಿಯೆಶನದಕ್ಕೈಕೆಳಗೆ ನಾ। ಕಿಟಿಂಜ ಸಾಹೆಬರು ಒಂದು ವಿಚಾರಪರಿಪ್ಲುತ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಶಃ ಚರ್ಚಿಸಿದರು ಇದಕ್ಕೆ ಈಗ ಐದು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತಬಂತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ನಾ। ದಿ। ಬಿ। [illegible]ರವರು ಇದೇ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಠರಾವವನ್ನು ತಂದು ಕೊಂಕಣದೊಳಗಿನ ಶೇತಕಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಒಡಕವನ್ನು ಸಪ್ರಮಾಣ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಉಪ್ಪಿನಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಭೂಮಿಗಳ ವಿಭಾಗಣೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜಮೀನದಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಪರಿಮಿತ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆಂದು ಇದೇ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಾ। ಗೋಖಲೆಯವರು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿದ್ದರು ಆದರೆ ಹಿಂದೂಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ವಿಭಕ್ತ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಯು ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ತನಕ ಸರಕಾರದ ಅನೇಕ ಕಾಯಿದೆ ಠರಾವುಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿ ಕೈಹಾಕಿ ಏನೂ ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆದು, ಈಗ ಪುನಃ ನಾ। ಚುನಿಲಾಲ ಮೇಹತಾರವರು ಜನರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಂತೆ ಬೇಸಾಯತನದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಪರ್ಮಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಮಗೆ ಆನಂದವಾಗಿದೆ ಜಮೀನದಾರರ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಬೆಂಬಲದ ಹೊರ್ತು ಅವರಿಗೆ ಮುಂದರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಹೇಳುವದು ಬೇಡ ಜನರೆಲ್ಲರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಪ್ರಮಾಣ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ವಿಲಂಬಮಾಡಕೂಡದು. ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆಂತ ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು ನಮ್ಮ ಶೇತಕಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷತಃ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಹಾ ಶೇತಕಿ ಸಂಘಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸೂಚನೆಯದೆ ಅಲ್ಲ— ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಒಂದು ಶೇತಕಿ ಕೊನಫರನ್ಸನನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಈ ವಿಷಯ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬೇಗನೇ ಜಾಹೀರ ಪಡಿಸಬೇಕು ವಿಷಯವು ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಿದೆ

ಈ ವಿಷಯವು ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಿದ್ದರೂ ಸರಕಾರದಿಂದಾಗಲಿ ಜನರಿಂದಾಗಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಏನೂ ಉಪಾಯ ಯೋಜನೆಯಾಗಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯು. ಇತರೇ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಬಹುಮಾನವು ಬಡೋದೆಯ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹ ಸುಧಾರಣೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಗುವದೆಂತ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಡೋದೆಯ ಸರಕಾರವು ಒಂದು ಕಮಿಶನವನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಈ ವಿಷಯದ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚಿಸುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿತ್ತು ಸದರೀ ಕಮೀಶನವು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ ಜರ್ಮನಿ, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಸ್ವಿತ್ಸರ್ಲಂಡ, ಹಾಲಂಡ, ಜಪಾನ, ಈ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯ ಶೇತಕಿಗೆ ಇದೇ ರೋಗವು ಹೊಂಕಿದಾಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅವರು ನಡಿಸಿದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿಮಾನದಂತೆ ಬಡೋದೆಯ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಫಲದಾಯಕವಾಗುವಂಥ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಮೀಶನವು ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಬೇಸಾಯವು ಏನೂ ಪ್ರತಿಫಲಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗದೆ ನಿಷ್ಫಲವಾಗಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ಜಮೀನುಗಳ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗಗಳಾಗದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದೇ ಈಗಿನ ಸಾಧ್ಯತರ ಕೆಲಸ ತಿಳಿದು ಅಂಥ ಉಪಾಯಗಳನ್ನೇ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವರು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಶ್ರೀ॥ ವೈಕುಂಠರಾಯ ಮೇಹತಾರವರು ಮಾಡಿದ ಸವಾಲುಗಳು ಬಡೋದಾ ಕಮೀಶನವು ಮಾಡಿದ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಸುಸಂಗತವಾಗಿ ಕೂಡಿಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಹತ್ವದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಯಥಾವಕಾಶ ಚರ್ಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಕಾದಿಟ್ಟು ಶೇತಕಿ ಹಿತಸಂಬಂಧವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ಈ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ಸೂಚಿಸಿ ನಾವು ಇಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲೇ ತಡೆಯುವೆವು

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾನಡಾ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಸೋಸಿಯೇಶನದ ಮೆನೇಜಿಂಗ ಕಮೀಟಿಯು ಕಳೆದ ತಾ ೨೭ ರಲ್ಲು ಕೂಡಿ ಕಾಂಗ್ರೇಸ ಮತ್ತು ಮೊಸ್ಲೆಮ್ಲೀಗಿನಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬೇಡುವಿಕೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕಬೂಲಿದರ್ಶಕ ಠರಾವುಮಾಡಿ ತಾ ೪ನೇ ರವಿವಾರ ದಿವಸ ಕೂಡುವ ಜನರಲ ಕಮಿಟಿಯ ಮಂಜೂರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟದ್ದೆಂಬುದು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಾನಂದವಾಯಿತು ಆದರೆ ಇದೇ ಜಿಲ್ಹೆಗೆ ಮುಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕಾದಿಟ್ಟ, ಈ ಪವಿತ್ರವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿನ ಠರಾವು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ದೂಷಿಸುವ ಮನೋಧೈರ್ಯವೂ ನೀತಿಧೈರ್ಯವೂ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಜನಿಸಿದ ಈ ಅರ್ಭಕ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ದೊರಕಿತೆಂತ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ಅದು ತೀರ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂತಲೇ ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು ಆದರೆ ಸರಕಾರವೇ ಈಕುರಿತು ಜಾಹೀರನಾಮೆ ತೆಗೆದು ಲಂಡನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಾಮ ಬರುವ ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಯಾಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದಾದರೂ ಪ್ರಚಲಿತ ಸುಧಾರಣೆ ಪರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅಪ್ಪಣೆಯೇ ಆಧಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಆದರೂ ಜನರಲ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ [illegible] ಅನುಭವಿಕ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ಮತ್ತು ವಿಚಾರಸಂಪನ್ನ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು ಅದರ ಮಂಜೂರಿಯ [illegible] ಮಾಡಿ ಇಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇದೊಂದು ಉದಾಹರಣವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಜಿಲ್ಹೆಯ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವರಾಗಿ ನೆರೆನಂಬಿರುವೆವು.

(ಮುಂದೆ ೫ ನೇ ಪಾನಿನ ಮೇಲೆ)

विचार-तरंग.

(श्रीकृष्ण— मुंबई)

Dont wash your dirty linen in public (आमच्या भाषेत सांगावयाचे ह्मणजे) तुह्मी घाणेरडी गोधडी चव्हाट्यावर आणून झाडू नको अशी एक ह्मण आहे परंतु लोकाना अप्रिय व निरुपयोगी गोष्टी चव्हाट्यावर आणून वेळेचा व शक्तीचा दुरुपयोग करण्याची फार वाईट खोड लागली आहे. हल्ली वर्तमान पत्र अस्तित्वात आल्यापासुन संपादका या भाग भलत्याच गोष्टी प्रसिद्ध करण्यासंबधाने दुराग्रह असतो कदाचित अशा रीतीने पत्रव्यवहार करणाराची मनीषा तृप्त केल्यान सार्वजनिक हितात भर पडण्याचा संभव आहे या भावनेने पत्रकर्ते चारदोन रकाने या कामा खर्च करतात. परंतु अशाने केवळ मतभेद जोराकतो व गेरसमजास ऊत यतो याचे ताजें उदाहरण ह्मटले ह्मणजे कानडावृत्तातील एक-दोन व्यक्तींच्या निधनासंबधाचा पत्रव्यवहार संयुक्त गौडसारस्वत ब्राह्मण परिषदेचे ध्येय व तिच्या कार्याच्या मीमांसा करण्यास एक दोन व्यक्तींच्या प्रेतयात्रा कारण व्हाव्या यापरते दुर्दैव तें काय आहे ! हे सामाजिक प्रश्न स्थानिक महत्वाचे व स्थानिक गैरसमजाचे. याना सार्वजनिक स्वरूप देऊन वादविवाद सहभोजनातील लाडवापर्यंत पोहोंचवायाचा यावरून आमचे कानडादेशस्थ बंधु साम्प्रतच्या कालाच्या निदान शंभर वर्षें तरी मागें आहेत असें ह्मणावें भाग पडतें

× × × ×

मुंबईंत सर फेरोजशाह मेथा व परमपूज्य दादाभाई नौरोजी यांच्या प्रेतयात्रा झाल्या. त्यावेळीं सुमारें दहा हजार लोक हजर होते त्यांचे शव (Tower of Silence) शांति स्थानाप्रत नेताना तें खांद्यावर घेण्यास आम च्यातील कोणत्याही वर्गाचे व मताचे लोक तयार झाले असते. व तसे करण्यांत त्याना धन्यताही वाटली असती. परंतु पारसी धर्मानुशासनाप्रमाणें हे शक्य नव्हतें. जेव्हा न्या. तेलंग कैलासवासी झाले तेव्हा हजारो लोकानीं स्मशान यात्रेंत सामील होऊन त्या पूज्य पुरुषा बद्दल आदर व्यक्त केला डॉ. कुन्हा या खिस्ती गृहस्थानें भाषण करून चितेवर चंदनाचें खोड ठेविलें व मी जरी ख्रिस्ती आहे तरी त्यांचा सारस्वत होय या बद्दल मला अभिमान वाटतो असे बोलून दाखविले ना. गोखल्यास स्मशान भूमींत पोहोचविण्यास ब्राह्मण, क्षत्रीय, वैश्य, शूद्र, सर्वच गेले लाव कशाला, कारवार हायस्कूलचे परमप्रिय मुख्याध्यापक कॉम्टा हे ख्रिस्तवासी झाले तेव्हा त्यास मूठमाती देणारे लोक सर्व धर्मांचे व दर्जाचे होते अर्थात जे सार्वजनिक कार्यांत पडून किंवा अन्य तऱ्हेने बहुजन समाजाचे हित घडवून आणतात त्यास किंवा त्यांच्या चहात्यास जातिनिबंध आड येत नाहीत. परंतु जोपर्यंत आपण क्षुद्र भावनात चिकटून राहून संकुचित पंथात फिरता तोपर्यंत मात्र अनेक रूढि व आचार विचार आमच्या पुढे दत्त ह्मणून उभे राहतात या साठीं प्रत्येक व्यक्ति, मग ती कोणत्याही जातीची असो, परिषदस सहभोजनातील लाडवाच्या लालसेनें जाणारी असो वा नसो जर आपल्या नागरिकत्वाच्या जबाबदारीच्या उत्तम रीतीनें समजून घेईल तर मध्यान्तरगचे अप्रिय प्रश्न उपस्थित होणार नाहीत किंवा संपादकास रकान्याचा दुरुपयोग करण्याचा प्रसंगही येणार नाहीं.

× × ×

कानडा देशस्थ बंधूनों ! सध्याच्या कालाचें महत्व जाणा. एक मेकाच्या उखाळ्यापाखाळ्या काढून वैमनस्य उत्पन्न करण्याचें नातकी कार्य सोडून द्या. आमचा मागचा काल अशा उपद्व्यापात गेला तो पुरे आहे एकमेकाशीं सहकार्य करा दिलजमाई करून एक मताने व निश्चयानें सार्वजनिक हिताच्या प्रश्नाची चर्चा करा मग लहान सान गोष्टींचा तुह्मालाच कंटाळा येऊन तुह्मी उच्च ध्येयाच्या सिद्ध्यर्थ अवश्य तो स्वार्थत्याग करण्यासही तयार व्हाल. हिंदुस्थानचे मंत्री मि. मोंटेग्यु यांची स्वारी लवकरच या देशात आपल्यास भेटण्यासाठीं येणार आहे. अशा वेळी त्याजपुढे आमच्या जातिपरिषदांतील घोंटाळेच मांडणार का त्यांच्या पुढें आपल्या हिताचे प्रश्न ठेवणार ? अनेक ठिकाणीं या संबधानें चर्चा चालली आहे व अगदीं मागासलेले लोक देखील आपली इभ्रत वाढविण्यासाठीं शक्य तो यत्न करीत आहेत. अशा वेळीं तुह्मी काहीच करणार नाही काय ?

× × ×

बाकी, ही आशा करणें व्यर्थ आहे. परमपूज्य दादाभाईचे निधन होताच जागोजागी दुःख प्रदर्शनार्थ सभा भरल्या. त्या सभातून या महर्षीने केलेल्या कार्याचे गोडवे गाताना त्यानी राजकीय वातावरणात उत्पन्न केलेल्या तेजासंबधाने उल्लेख करण्यात आला. औपचारिक पद्धतीने तरी दादाभाईच्या निधना बद्दल दुःख व्यक्त करणे योग्य आहे असें आमच्या कारवारातील मित्रसमाजाग्रणींस वाटले. परंतु सभेत भाषण करणारांवर मोठी जबाबदारी येऊन पडली कारण असे ऐकण्यात येते कीं निमंत्रणपत्रिका (सर्क्युलर) निघाली तिजवर राजकीय प्रश्नाचा उल्लेख मुळींच करू नये अशी सूचनावजा आज्ञा झाली होती. असे इकडे ऐकिवांत आहे दादाभाईंचे गुणानुवाद गाणारानीं ते उत्तम पति, प्रेमळ वडील व कळकळीचे स्त्रीशिक्षण भक्ते होते असे सांगून समारंभ साजरा केला' काय ही कारवारची, जिल्ह्याच्या राजधानीची दैना ' प्रत्यक्ष इलाखाधिपतींनींही ज्याच्या राजकीय कामगिरीचा स्पष्ट शब्दांत टॉउन हॅाल मीटिंग मध्ये उल्लेख केला तिचा नुसता उच्चार करण्यासही आमचे कारवारचे नागरीक कचरू लागले ! अशा स्थितींत मि. मोंटेग्यु साहेबापुढे व्यवस्थित रीतीनें आपली बाजू मांडण्यास किंवा मांडणारास अर्जावर सह्या वगैरे मिळवून प्रोत्साहन देण्यास बॉरलोनला सढळ हातानें मदत केलेला कानडा जिल्हा तितक्याच उत्साहाने पुढें आला नाहीं तर त्यांत आश्चर्य कसले ?

× × ×

हैदराबाद येथे राहणारे आमचे बंधू श्रीयुत चंदावरकर यानी काही विचारपरिप्लुत लेख देऊन कानडा जिल्याची भाषा मराठीच होणे अवश्यक आहे असे दर्शविलें व या आपल्या मतासंबधानें विचार करून साधक-बाधक प्रमाणे मांडण्यास वाचक वृंदास विनंति केली परंतु इतर व्यवसायात गुंतलेल्या आमच्या बंधूंचे या विषयाकडे लक्ष जावे कसें ? खरें पाहिलें असता ज्यावेळीं उत्तर कानडा जिल्हा मुंबई इलाख्यांत सामील करण्यात आला त्याच वेळीं सरकारानें या जिल्ह्यांत मराठीस अग्रस्थान द्यावयास पाहिजे होतें. कारवार, अंकोला, सुपे, हल्याळ, यल्लापूर हे भाग बहुतेक

गठाच भाषा वापरीत व वापरतात इतर भागात मजास्त असल्याने मराठीच कानडी न चाले. ज्यापि भटकळा पर्यंत कस्टम खात्याचें काम राठीत चालते तेव्हा इतर कामें देखील मराठीत चालविण्यास जडपडले नसते. कानडा जल्ह्यांत मराठी ही मुख्य भाषा झाल्यास कती कल्याण होईल याचा विचार स्थल कोचास्तव पुढील खेपेस करूं.

(ಸ್ಫುಟಸೂಚನೆಗಳ ಮುಂದರಿದದ್ದು)

೨ ಪ್ರಿಯ ' ವಿಚಾರ " ಬಂದುಗಳಿರಾ, ನೀವು ಎದ್ದಿರಾ, ಎದ್ದೇಳಿರಿ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಸುಖದಿಂದ ನಿದ್ರೆಗೈದು ಈಗ ಅರುಣೋದಯವಾಗುತ್ತ ಬಂತು ಎದ್ದೇಳಿರಿ ಇತ್ತೋ, ನೋಡಿರಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೆಳಕುಕೊಡುವ ಸೂರ್ಯನು ಎದ್ದು ಬರುತ್ತಾನೆ ನಮ್ಮ ಕುರಿತ ನೀವು ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಯು ಅನುಮಾನವನ್ನು ಅವನೇ ನಿರಾಕರಿಸುವನು ಎಷ್ಟೋ ರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರದಿಂದ ಕಾರವಾರದ ಆಯುಷ್ಯವು ಅಂದರೆ ಅದರ ಈಗಿನ ವೈಭವವು ನಷ್ಟವಾಗದಿರದೆಂತ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥವು ಅದ ಆ ಸರಕಾರ ರಾಣೆಯು ವ ಲೇ ಅವರಿಂ ಪಿಸಿರುವವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ಥಲಾಂತರವಾದರೆ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಗತಿಯು ಎಂಬದೇ ನಮ್ಮ ಮತವು. ಸ್ಥಳಾಂತರದಿಂದ ಈಗಿನ ವೈಭವಕ್ಕೆ ಹಾನಿಬರಲಾರದಂತ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೆ ಅದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದೀತು ಸ್ಥಳಾಂತರವಾಗಬೇಕೆಂತ ನಮ್ಮ ಮತವಿಲ್ಲ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೆಂತಲೇ ಆಶಿಸುವೆವು ಆದರೆ ಅವರೆಗೆ ತಾಂವು ನಿದ್ರಸ್ಥರಾಗಬೇಡಿರಿ ಹೀಗೇ ಕಾರವಾರದ ಅಭಿಮಾನಪುರಸ್ಸರ ನಿಮ್ಮ "ವಿಚಾರ" ದಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಮೋಡಗಳನ್ನು ದೂರಸಾರಿ ಎಲ್ಲ ಕಾರವಾರವು ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾಗಗೂಡಿರಿ ಇದೇ ಸೂರ್ಯನು ಗಟ್ಟದಮೇಲ ಬೆಳಗಾಂವಿ, ಧಾರವಾಡದಂಥ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಗಿಡ ಮರಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದದರಿಂದಲೋ ಏನೋ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾಶಮಯ ಮಾಡಿರುವನು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ತೆಂಗಿಮರಗಳ ಛಾಯೆಯಿಂದ ಕತ್ತಲೆಯೇ ಕತ್ತಲೆ ಕತ್ತಲೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವೇ ಸಹಜವು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ದೂರಪಡಿಸಿರಿ ಅಂದರೆ ಕಾರವಾರದ ವೈಭವವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಏರುವದು ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೇ ವೈಭವವು ಏರುವದು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಸಂಪನ್ನತೆಯ ಬಲದಿಂದಲೂ ಇತರವ್ಯವಸಾಯದಿಂದಲೂ ಇದಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಶೋಷಿಸಿ ಧನಸಂಪನ್ನರೂ ಸುಖಸಾಧನಗಳ ಭೋಕ್ತರೂ ಆದ ಅನುಭವಿಕ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮುಂದಾಳುಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೋದ್ಧಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಾಂಗ್ಮುಖರಾಗಿ ನಿದ್ರೆಗೈಯ್ಯುವರು ಅವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಅಂಜನವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಅವರ ಸ್ವಾರ್ಥದೊಂದಿಗೆ ದೇಶಸೇವೆಯ ವ್ರತವನ್ನಾದರೂ ಆಚರಿಸಲು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವಿರಾ? ಇದು ನಮ್ಮಕಿಂತಲೂ ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವದರಿಂದ ನಿಮ್ಮದೇ ಕರ್ತವ್ಯವು ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ನೀವು ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡಿರಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿರಿ ಅದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕಾರವಾರದ ವೈಭವವು ಏರುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲೆಮಲೀಗಿನ ಸಂಯೋಗವಾದಂತೆ ನಾವು ನೀವು ಒಂದಾಗಿ ಕೈಗೆ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆದರೆ ಇಡಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವೈಭವವೂ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ ಅಸಂಭವನೀಯವಲ್ಲ ಇದು ಖಂಡಿತ

೩ ಈ ಮೊದಲು ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಕೆಳ ತನ್ನಕ ರೇಲ್ವೆಯನ್ನು ತರುವ ವಿಚಾರದಿಂದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವುಳ್ಳ ಸರ್ವೆ ವಗೈರೆ ಕೆಲಸ ಹಲವು ತಿಂಗಳಗಳ ಪರಿಯಂತ ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ಆ ಕುರಿತು ದಿವಾನ್ ಸರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಅಂದದ್ದೇನಂದರೆ—ಭಟ್ಕಳ ಬಂದರವು ಬ್ರಿಟಿಶರ ಕಬ್ಜಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ರೇಲ್ವೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಅವರ ವಿಚಾರವು ಜರದಿಂದ ನಡೆಸದೆ ಎಂತ ತಿಳಿಸಿದರು ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಸಫಲವಾಗಿ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಿಂದಾದರೂ ರೇಲ್ವೆಯಾದರೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಜನರಿಗೂ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲತೆಯಾಗುವದೆಂತ ನಾವು ಕೋರುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟೆ—ಮಳೆಯು ಇಲ್ಲ ಛಳಿಯು ಬೀಳಹತ್ತಿದೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫಿನ ಕಲಸ ಜರದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ

ನಮ್ಮ ಶಿರ್ಶಿ ಡಿವಿಜನದ ಅ। ಕ। ಸಾಹೇಬರ ಮುಕ್ಕಾಮು ಮಾದನಗೇರಿ ಬಿಜಾರದಿಂದ ಕತ್ತಗಾಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವದು ಇನಕಮ್ ಟೆಕ್ಸ ಅಪೀಲುಗಳ ವಿಚಾರವೂ ಈತಾಲೂಕಿನ ರಿಕಾರ್ಡ ಆಫರ್ರ್ಯಾಟ್ಸಿನ ರೀ ರ್ರ್ಯಾಟಿಂಗ (re writing)ದ ಕೆಲಸಿನ ತಪಾಸವೂ ನಡಿಯುವದು.

ವಾರಲೋನ ಹಣಕಟ್ಟಿ ಕೆಶಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡವರು ಮುದ್ದತ್ತಿಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ತಿರಿಗಿ ಹಣ ಪಡಿಯುವದು ಸುಸಂಗತವಲ್ಲ ಈ ಕುರಿತು ನೋಟಿಸುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಛಾವೆಗೆ ಬಂದಿರುವವು ಜನರು ಲಕ್ಷಪೂರ್ವಕಸಬೇಕು

ಬಾಲಹರಿದಾಸ ದುರ್ಗಾರಾವು ಬುವಾರವರು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಅಗೋಸ್ತ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಕೀರ್ತನೆ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಇಲ್ಲಿ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೆಲವು ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಕಾಸರಕೋಡ, ಚಿತ್ರಾಪುರದಿಂದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ತೆರಳಿದರು. ಹೊನ್ನಾವರದ ಜನರು ಅವರ ಕೀರ್ತನೆಯ ಶೈಲಿಗೆ ಮರುಳರಾಗಿ ೨ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಉಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು ಅವರ ಪಾತ್ರತೆಯೇ ಅಭಿನಂದನೀಯವು.

ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ಶಾಲಾ ಇನಾಂತ್ರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸುಗಳನ್ನು ಇದೇ ಬರುವ ದೆಶಂಬರ ೧ನೇ ತಾರೀಕಿನಿಂದ ತರುವರೆ ಒದರಲ ಮಿಯೊಟ್ಟಿಯ ಠರಾವು ಆದ್ದು ಆನಂದಕರವು.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ "ಗೌಡಸಾರಸ್ವತ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಭೆ" ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಮತ್ತು ವೈದಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ನೈತಿಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯವೂ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದವು ಸ್ತುತ್ಯ ಕೇವಲ ಇಂಥ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅವಶ್ಯ

ಅಂಕೋಲಾ— ಆಕಾಶ ಸ್ವಚ್ಛ ಪೈರು ಕಟಾವು ಸಾಗಿ ಜನರು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರುವರು ಧಾನ್ಯಗಳ ಧಾರಣೆಗಳು ಇಳಿದಿವ.

ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಹನುಮಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಗೈರ ಆ। ಮ। ೫ ಮಿಯ ಉತ್ಸವ ಊಟ ಸಮಾರಂಭ ಚನ್ನಾಗಿ ಜರಗಿದವು. ಅವುಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮಹಾಜನರ ಖಾಸಗಿ ತಂಟೆಗಳಿಂದ ವಿನಾಕಾರಣ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಪರಸ್ಥಳದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಹಳೇ ತೊಂದರೆಗಳಾದವು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಕ್ತ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಮಕ್ತೆಸರರು ಕೂಡಿ ಸುಧಾರಿಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯ.

ತಾ.ತಾ. ಮಿ॥ ಬೋರಕರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ "ಯುವಜನ ವಾಚನಾಲಯ"ದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ನೆರೆದು ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಮಿ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವವಗ್ಯೆರರ ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ಭಾಷಣವಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಹನವಾದ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ಭಾಷಣಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಆಭಾರ ಮನ್ನಿಸಿ, ಸಭೆ ವಿಸರ್ಜನವಾಯಿತು ಜನಸಮೂಹವು ಬಹಳ ನೆರೆದಿತ್ತು

ಡಿ॥ ಡೆ। ಕ। ರ ಮುಂದೆ ವಸ್ತ್ರದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಖಟ್ಲೆಯ ವಿಚಾರವು ನಡೆದದೆ

ಮಾಮಲೇದಾರರ ಲಕ್ಷದ ಪ್ರಿತ್ಯರ್ಥ ಊರ ಜನರು ಎಡ್ವರ್ಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಧುವರರಿಗೆ ಚಹಾಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸತ್ಕರಿಸಿದರು

ಅಕಟೆಂಬರ ತಾ ೨೩ರಲ್ಲು ಕೂಡಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿ ಪಿ. ಪ್ರಭು ಬಿ ಎ. ರವರು ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗದ ಸಂಬಂಧ ಉತ್ತೇಜನಪರ ಭಾಷಣಮಾಡಿದರು. ಪ್ರೊ. ಇ ವಿ॥ ಸಿಲ್ವಾರವರು ಹಾಜರ ಇದ್ದರು.

ತಾ ೩೧ನೇ ದಿವಸ ಕೆಪ್ಟನ ಕೊಲಿನ್ಸ ಸಾ॥ ರು ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪದೇಶಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಜನರು ಪಾನಸುಪಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಡಿಪೊ ತಕ್ರಾರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಮುದ್ದಾಂ ಬಂದು ಮಿ॥ ಬೋರಕರರೂ ಸಹ ಕೂಡಿ ಚೌಕಶಿಮಾಡಿ, ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಡಿಪೊ ಸಿಸ್ಟಿಮಕ್ಕಿಂತ ಪರ್ಮಿಟ ಸಿಸ್ಟಿಮವೇ ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವೆಂತ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಆದರೂ ರೇಂಜರ ಮಿ॥ ತಗ್ಗರ್ಸಿಯವರು ಸಾಹೇಬರ ಸಂಗಡ ಮೋಟಾರದ ಮೇಲೆ ಹೋದದ್ದು ಯಾಕೆಂಬದು ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬೇಕ

ಶಿರ್ಶಿ. ಶಿರ್ಶಿ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪೂರೈಸಿದ ವಾರಲೋನು ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲನ್ನು ಶಿರ್ಶಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಊರ ಜನರ ವಿಚಾರವು ನಡೆಯುತ್ತದಂತ ವರ್ತಮಾನ ಉಂಟು, ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವು

ಪ್ಲೇಗವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಲಿದೆ

ಕಾರವಾರ— ಮುಂಬಯಿಂದ ಮಂಗಲೂರಿಗೆ ಕಲ್ಲು ಇದ್ದಲಿ ತುಂಬಿಹೋಗುವ ಒಂದು ಮಚವೆಯ ತುಫಾನದಿಂದ ದೇವಗಡದ ಹತ್ತರ ಮುಳುಗಿ ಕಲಾಸಿಯವರು ಬದುಕಿದರು.

ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ನಾ। ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾಹೇಬರ ಮುಕ್ಕಾಮು ತಾ ೧೪ ರಿಂದ ೧೭ ನೇ ವರೆಗೆ ಸುಪೆಯಲ್ಲಿ ೧೮ ತಾ ೧೯ ನೆಗೆ ಯಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಆಗುವದು

ಕಲಕತ್ತೆಯ ಪ್ರ್ರಿಡೆನ್ಶಲ ಇಂಶುರನ್ಸ ಕಂಪನಿಯ ಏಜಂಟರು ಹಣವಿನ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ

ಅಪರಾಧದ ಸಂಬಂಧ ಮ। ಟಿ। ಕೆ। ಸಾಹೇಬರು ಪ್ರಬೋಧ ಚಂದ್ರಬೋಸರವರಿಗೆ ೬ ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಮತ್ತು ಎಸ ಎಸ ಸೇನರವರಿಗೆ ೧ ದಿವಸದ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರು.

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಘದ ಮಿ॥ ಕಮಿಟಿಯು ತಾ ೨೬ನೇ ದಿವಸ ನೆರೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ವರ್ಷಾಸನ ಲೀಗದವರು ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟ ತಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಿರುವದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ತಾರೀಕು ೪-೧೧ ೧೭ನೇ ದಿವಸ ಕೂಡಿದ ಜನರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸದರಿ ಠರಾವು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ರಾ। ಬ। ಎನ್ನಮಿಡಿ ಇವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಜರೂರಾಯಿತೆಂಬ ಕೆಲಸದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಜನರ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗಂತೂ ಇದರ ಕನಸು ಮೊದಲೇ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಧೈರ್ಯ ಬಿಡದೆ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷರಾದವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸ ಬೇಕು.

ಹಳಿಯಾಳ—ಹವೆಯು ಆರೋಗ್ಯಕರವು. ಮಳೆಯು ಈ ವರ್ಷ ೪೦-೫೫ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೪೮ ೬೨ ಚಳಿಯು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಥಂಡಿಜ್ವರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ. ಪ್ಲೇಗ ಬೇನೆ ಇಲ್ಲ. ಜಾನುವಾರಗಳ ರೋಗ ಇಲ್ಲ. ಹಿದುಮುಸಲ್ಮಾನರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸವಗಳು ಸಹ ಶಾಂತತೆಯಿಂದಲೂ ವಿವೇಕದಿಂದಲೂ ಜರುಗಿದವು. ಮಿ॥ ಡಿ॥ ಕೆ॥ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಬಂದು ಹೋಯಿತು. ಡೆ। ಅ। ಕಾರರು ಯಲ್ಲಾಪುರಿಗೆ ಹೋದವರು ಒನರು ಊರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರು. ಗಟಾರ ಸಫಾಯಿ ರಸ್ತೇ ಮೇಲಿನ ಹುಲ್ಲು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ಊರಲ್ಲಿ ನಳದಿಂದ ನೀರಿನ ಪುರವಟೆ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಪಟ್ಟಿ ಆಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದ ಕಮಿಟಿಯು ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಕ್ಲಾಸು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ತಮ ವಾದೀತು. ಹ ಬ ವ ... ವಿಂದ ಬುವಾರವರ ಕೀರ್ತನೆ ಚಾಲ ... ಕೀರ್ತನೆಯ ಆರತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವರು. ಭಾ। ಮ। ಸೊಂಟಿಗಸ್ತ್ರೀರವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಜಿಗೆ ಸಹಿಗಳ ಆಗುತ್ತಲಿವೆ.

ಯುದ್ಧ ವಾರ್ತೆ.

ಇಟೆಲಿಯನ್ನರು ಕಳೆದ ಎರಡು ಎರಡುವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಶತ್ರುವಿನ ಪರಾಭವವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ತಮ್ಮ ಬಿರುದನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ರಶ್ಯ ಜರ್ಮನರು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸಂಧಾನದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ಒಳಗಿಂದಲೇ ಅತಿ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಚಂಡ ತಯಾರಿ ನಡಿಸಿ ಕಳೆದ ವಾರದಲ್ಲಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಜರ್ಮನರು ಇಟೆಲಿಯನರ ಮೇಲೆ ಥಕ್ಕನೆ ಮಿಂಚು ಬಿದ್ದಂತೆ ಬಿದ್ದು ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ತವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇಟಲಿಯ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ವೈನಿಸಿಯನ್ ಸಪಾಟು ಭೂಮಿಯ ಸೀಮೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ವೆನಿಸ್ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯ ಠಾಣ್ಯವು ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳ ಹಸ್ತಗತವಾದರೆ ಸಮುದ್ರದ ಪರ್ಯಂತ ಆಡ್ರಿ ಯಾಟಿಕವು ಶತ್ರುವಶವಾಗುವ ಭಯವುಂಟೆಂದು ಅತಿ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಶರು ಇಟೆಲಿಯನರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನೂ ಯುದ್ಧ ಗುಂಡುಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈ-

ಸಿ ಶತ್ರುಗಳ ಪೂರ್ಣ ಪರಾಭವ ನಡಿಸುವರೆ ವಿಚಾರವು ನಡೆದಿರುವದು. ... ಮ ರಶಿಯಾ ಗಣಾದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷದ ಕೆಲಸ ... ಜಯದ ಸಳವರ್ತಮಾನ ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತಿರುವದು. ಆದರೆ ರಶಿಯದ ಕಳೆದ ಪಕ್ಷದ ಚಿಂತನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನೂ ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ದುರುಕ್ತಿ.

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ ... ದ ಪ್ರಕಟಿ... ದ 'खुलासा' ... ಪಿ ಪತ್ರವು ಬಿದ್ದ ... ರ ತ್ತದೆ ಕ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಪತ್ರಸ್ವೀಕಾರ.

Caste & Kanara F... — Golain They ... ll b ... published in due course.

Satanic & contemptible ... someness — H... wai S... is Vide last issue

ಹವ್ಯಕ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.

ಬಾಂಧವರೇ ದ್ರಾವಿಡ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರ ಸಮಾವೇಶವೂ ಆಗುವದಷ್ಟೇ? ಹವ್ಯಕರು ... ಉಳಿದ ದ್ರಾವಿಡರು ಜಾಗ್ರತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮನಿರತರಾಗಿರುವರೆಂಬದನ್ನು ... ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ... ಇಟಾಚಿಯೊಳಗೂ, ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗೂ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾದೊಳಗೂ ಇರುವರು. ... ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿಮೆ. ಮದ್ರಾಸ ... ಯವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನವರು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾದ ಹವ್ಯಕ ಬಂಧುಗಳಷ್ಟೇ ಜಾಗ್ರತರಾಗದೆ ಇದ್ದಾರೆಂಬದು ಖೇದದ ವಾರ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸುಕತೆಯು ಹುಟ್ಟಿ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅರಿಗಿಸುತ್ತಲಿರುವರೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳೇ ಆನಂದವಾಗುತ್ತಿರುವದು. ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕ ಕರ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಹನೀಯರು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಲಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚೇದ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಮಿ। ಓ ಡಿ ಕರ್ಕಿಯವರು ಅತಿ ಶಯೋತ್ಸುಕತೆಯಿಂದಲೂ ಮಹನೀಯರ ಉತ್ತೇಜನದಿಂದಲೂ ಥಂಡಸ್ನೇರ್ಪಡಿಸ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾದ್ಯಂತವಾಗ ಕ್ರಾ ನಡೆದಿರುವದು. ಸಮಾಜ ಹಿತರ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲಿವೆ. ... ಕರ್ಕಿಯು ಗ್ರಾಮದ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಉದ್ದೇಶವೂ ಥಂಡುಕಟ್ಟಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆಯೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾದರಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತಿ ಊರಲ್ಲಿರುವ ಹವ್ಯಕರು ಅನುಸರಿಸುವದು ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಆವಶ್ಯಕವೂ ಇದೆ. ಮಿ। ಓ ಡಿ ಕರ್ಕಿಯವರು, ಹಾಗೂ ಮಹನೀಯರು ಕರ್ಕಿಯಲ್ಲಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಉಳಿದೆಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ... ವದಿಂದ ... ಉದ್ದೇಶಾದಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿಸ ಪವರಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಸ್ವಾರ್ಥಚೆಷ್ಟೆ ಇರ ಪದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಬಾಂಧವರೇ ಇನ್ನಿಂದ ಎಚ್ಚರ. ಗತದಿನಗಳು ಗತವಾದವು. ಹೊಸದಿನಗಳು ಬರುತ್ತಲಿವೆ. ಗತಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗ ಇರುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಅನ್ಯರ ಮುಖದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯಬೇಡಿರಿ. ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ತನು ಮನ ಧನಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಿ. ಸ ... ಜ ಏತದ್ದೇಶ್ಯವಾಗಿರುವ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ದೇಶಾದಿಗಳನ್ನರಿಯಿರಿ. ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜ ಹಿತಕಾರಕ ಮಹಾಶಯರೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲನೇಕರು ಜಾಗ್ರತರಾಗಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಲು ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೈ ಮುಕ್ತುವರು ಬೈಯ್ಯುವರು. ಆದರೆ ನಿರಾಶರಾಗಬೇಡಿರಿ. ಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರಿಸಿರಿ. ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡದಿರದು. ದೇವರೇ! ಈ ಮಹಾಶಯರನ್ನು ... ಹವ್ಯಕ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡು. ಲೇಖಕ— ಓರ್ವ ಸುಧಾರಣಾಭಿಮಾನಿ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹುಳದ ಪೋಮು.

ಇದ ... ದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ... ವು ಮಹತ್ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಜನರ ಸೋಯಿಗೆ ... ಮುಖಾಂತರ ದೊರಕಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಪರ ... ದ ಬೆಲೆ 8 0-0
— ... ದ ಬೆಲೆ 4-8-0
... ದ ಬೆಲೆ 2-8-0
... ಹಾಲ ಹಾಸಲ ಬೇರೆ ಬಿದ್ದೀತು

ಕಾಮತ ಬ್ರದರ್ಸ ಹೊನ್ನಾವರ,
ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನಡಾ

फोंडकेंगाचे सरूज, गजकर्ण, नायटे यावर उत्तम मलम डबी ८१ ८२ बरणी आ ४ व ६, वनवेली (बाम) डबी आ १ बरणी आ ६. इतर मालाचा क्याटलाग मागवा व्यापाऱ्यास भरपूर कमिशन मिळेल

पत्ता- **फोंडके ब्रदर्स मुंबई, नं० ४**

ಹುಳದ ಪೋಮು.

ಇ... ವ ... ನಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗ ಪಂತಾದಲ್ಲಾ ದಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧದ ಮೊದಲು ಇದರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ... ಸಂಘದವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧ ಶುರುವಾದಂದಿನಿಂದ ರಸಿಯಾದ ... ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕು ... ತಿಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ... ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸದರಿ ಕಂಪನಿಯವ ... ರವ ... ಪರವಾನಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವರು ... ಅತ್ಯುತ್ತಮ ... ತಾಜಾ ಹೊಸ ... ಹೊಸ ಪೋಮು ... ಯಾದಿಂತು ... ರಾತ್ಲ ... ಬೆಲೆ ರೂ ೬ 0-೮ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಪಗೈರೆ ಬೇರೆ ... ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ... ಕಮಿಶನ ದೊರೆಯುವದು ... ರಿಗೆ ಪತ್ರ ... ಹಾರದಿ ದ ತಿಳುಕೊಳ್ಳಬಹುದ

ಈ ನಮ್ಮ ಹುಳದ ಪೋಮು ... ಮರ್ಕಂಟೈಲ ಬೀಡನ ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಈಗ ಸಿಗುವದು

ಪತ್ತೆ:—ಬಿ. ಎ. ಪೈ. ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ, ಹೊನ್ನಾವರ.

ಈ ... ಪತ್ರಿಕೆಯ ಶಿರವರ್ಣನ್ನು ನೋಡಿರಿ

Print ... ed by Krishnarao K... at ... Star of Kanara Press Kumta

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ದರ -

ರಾಜ ಎಯುಲ್ಲ ಒ ಗಾಪ್ತ
ರೂಪಾಯಿ 1-4-0

ಪ್ಟಿ ಓ ಅಂಚೆಪೆಟ್ಟ ಶೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-12-0

ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0

सत्य ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ಯಾಕಾ
ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್‌ಉದ್ದ) ೮
ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1-0-0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0
ಹಚ್ಚಿಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು
ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನ
ದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪ
ಡುವವು

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬ
ಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ
ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

...ಮಾಹೆ ನವೆಂಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೪.

...ರವಣಿ, ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ತಾ ೬ ಮಾಹೆ ನವೆಂಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭

ಗೌಡ ಸಾರಸ್ವತ ಸ್ಕೋಲರಶಿಪ್ ಲೀಗ, ಮುಂಬಯಿ.

ಸ್ಥಾಪನಾ— ಸನ್ ೧೯೧೨ ನೇ ಇಸ್ವಿ

ಉದ್ದೇಶ— ಬಡ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದು

ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿ— ಸಂಘದಲ್ಲಿ ...೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಶಿಲ್ಕು ಇದ್ದು ಈಗ ೧೮೫ ಸಭಾಸದರ ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೧೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ವರ್ಗಣೀ ರೂಪದಿಂದ ಬರ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವದು. ಸಭಾಸದರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ

ಸುದ್ದತು— ಈ ಸಂಘವು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಯಸ್ಕೂಲ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ೧೭ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದು

ವರ್ಗಣಿ— ಈ ಸಂಘದ ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಹೇತುವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಉದಾರರಾದ ಹಿತಚಿಂತಕರು ೧೯೧೫ ನೇ ಮತ್ತು ೧೯೧೬ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೮೨ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ೩೬೬ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಂಘದ ಕಲಸವನ್ನು ಸುಕರವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು

ವಿನಂತಿ— ಈ ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ ಅನಾಥ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೀನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಶ್ರಮಪಡುವ ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮದ್ದತು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿದೆ

ತಮ್ಮ ಕೃಪಾಭಿಲಾಷೀ,

ಗೋಪಾಳ ಸುಬ್ರಾವ ಡೊಂಗಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ.
ನಾರಾಯಣ ಅಣ್ಣ ನಾಯಕ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ.
ಶೇಷಗಿರಿ ಮಂಜನಾಥ ಕಾಮತ, ಟ್ರೆಜರರ
ಮತ್ತೂ ದುರ್ಗಪ್ಪಾ ಗಾಯತೊಂಡೆ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ

(Stoi of Kanara Press Kumta)

...not but note ...eplorable in ...this matter ...Karwar The ...s of the Dis... any other ...ously affect ...f the people ...d have been ...ed that they ...ard their own ...estion of life ...s the issue at ...rwar was to ... the people ... apathy did ... submit any ...sentation to ... their own ...f the official ...ort this iso... effeteness" was ... to us in this ...ion had been ...ne citizens of ...hen had ample ...eir own folly ...ce As Shri ...n his letter in ...isely observed ...rwar are either ...icials and are

...e ... to that place ... any improvement in its sanitation, we are sure the health of the place will grow worse and it will have to be sadly remarked that facilities of the communication are bought at the expense of health

✣ ✣ ✣

strangely seized by the fetish of displeasure of Government" It is a very crude idea that any respectful representation of our own views regarding an official proposal would be unwelcome to the officials We hold quite a different view and feel sure that any such memorials would have been very sympathetically considered Every one had heard of this contemplated transfer and every one disapproved of the idea as is natural but none came forward to make an organized effort for the submission of our view When a question affects the interests of the general public it could not have been objected if some non-official gentleman had taken the lead and guided the people, where the leaders in the vanguard had failed in their duty Oh! benighted Karwar, when wouldst thou see the light of the world around thee?

✣

KARWAR'S SUPPORT TO CONGRESS LEAGUE SCHEME

At a special general meeting of the Kanara Agricultural Association held at Karwar on the 4th inst, under the presidency of Mr M V Kaikeni praying for the success of the British and Allied Arms, and the speedy and successful termination of the war, cordially thanking the British Cabinet the Rt. Hon E S Montagu Secretary of State for India and H. E Lord Chelmsford for the generous announcement of policy made on the 20th August, strongly supporting the demands made in the Congress-League Reform Scheme of reforms were unanimously passed

—CHRONICLE

ಅಪರಾಧದ ಸಂಬಂಧ ಹು। ಡಿ। ಕೆ। ಸಾಹೇಬರು ಪ್ರಬೋಧ ಚಂದ್ರಬೋಸರವರಿಗೆ ೮ ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಮತ್ತು ಎಸ ಎಸ ಸೇನರವರಿಗೆ ೧ ದಿವಸದ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರು

ಕಾನಡಾ ಶೇತಕೀ ಸಂಘದ ಮಿ॥ ಕಮಿಟಿಯು ತಾ ೨೭ನೇ ದಿವಸ ನೆರೆದು ಆದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ನ ಮೊಸ್ಲಮ ಲೀಗದವರು ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟ ತಮ್ಮ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಿರುವದಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು ತಾರೀಕು ೪-೧೧-೧೭ನೇ ದಿವಸ ಕೂಡಿದ ಜನರಲ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸದರಿ ಠರಾವು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ರಾ। ಬ। ಎಸ್ಗಮಿಡಿ ಇವರೀಗೆ ಬೇರೆ ಜರೂರಾಯಿತಿಯ ಕೆಲಸದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಜನರಲ ಸಭೆಗೆ ಹಾಜರ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರಿಗಂತೂ ಇದರ ಕನಸು ಮೊದಲೇ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಧೈರ್ಯ ಬಿಡದೆ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷರಾದವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು.

ಹಳಿಯಾಳ—ಹವೆಯು ಆರೋಗ್ಯಕರವು ಮಳೆಯು ಈ ವರ್ಷ ೪೦-೫೨ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೪೮-೬೨ ಚಳಿಯು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಥಂಡಿಜ್ವರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಪ್ಲೇಗ ಬೇನೆ ಇಲ್ಲ. ಜನಾವರಗಳ ರೋಗ ಇಲ್ಲ ಹಿಂದುಮುಸಲ್ಮಾನ ಜನರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಸವಗಳು ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದಲೂ ವಿವೇಕದಿಂದಲೂ ಜರಗಿದವು. ಮೆ॥ ಡಿ॥ ಕೆ॥ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಬಂದು ಹೋಯಿತು. ಡೆ। ಅ। ಕ।ರರು ಯಲ್ಲಾಪೂರಿಗೆ ಹೋದರು ಜನರು ಊರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರು. ಗಟಾರ ಸಫಾಯಿ, ರಸ್ತೇ ಮೇಲಿನ ಹುಲ್ಲು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ಊರಲ್ಲಿ ನಳದಿಂದ ನೀರಿನ ಪುರವಟೆ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಪಟ್ಟಿ ಆಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾದ ಕಮಿಟಿಯು ಇಂಗ್ರೇಜಿ ಕ್ಲಾಸು ತೆರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವರೆ ಉತ್ತಮ ವಾದೀತು. ಹ. ಭ. ಪ. ಗೋವಿಂದ ಬುವಾರವರ ಕೀರ್ತನೆ ಚಾಲು. ಆಂಟು ಕೀರ್ತನೆಯ ಆರತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವರು ಭಾ। ಮು। ಮೊಂಟಿಗ್ಯೂರವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಜಿಗೆ ಸಹಿಗಳು ಆಗುತ್ತಲಿವೆ.

ಯುದ್ಧ ವಾರ್ತೆ.

ಇಟಲಿಯನ್ನರು ಕಳೆದ ಎರಡು ಎರಡುವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಶತ್ರುವಿನ ಪರಾಭವವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ತಮ್ಮ ಬಿರುದನ್ನು ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದರು ದಸ್ಯ ಜರ್ಮನರು ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಸಂಧಾನದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ಒಳಗಿಂದಲೇ ಅತಿ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಚಂಡ ತಯಾರಿ ನಡಿಸಿ ಕಳೆದ ವಾರದಲ್ಲಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಜರ್ಮನರು ಇಟಾಲಿಯನರ ಮೇಲೆ ಥಕ್ಕನೆ ಮಿಂಚು ಬಿದ್ದಂತೆ ಬಿದ್ದು ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ತವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಳಗನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ವ್ಹೆನಿಸಿಯನ್ ಸಮಾಟು ಭೂಮಿಯ ಸೀಮೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂತಿರುವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಯುಡಿನ್ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯವು ಮಧ್ಯೇವದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳ ಹಸ್ತಗತವಾದರೆ, ಸಮುದ್ರದ ಪರ್ಯಂತ ಇಡೀ ಪ್ರಾಂತವು ಶತ್ರುವಶವಾಗುವ ಭಯವುಂಟೆಂದು. ಅತಿ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಆದರೆ, ಬ್ರಿಟಿಷರು ಇಟಾಲಿಯನರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನೂ ಮದ್ದು ಗುಂಡುಗಳನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಸಿ ಶತ್ರುಗಳ ಪೂರ್ಣ ಪರಾಭವ ಮಾಡುವರೆ ವಿಚಾರವು ನಡಿಸಿರುವರು. ಪಶ್ಚಿಮ ರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷದ ಕೊಸ ಕೊಸ ವಿಜಯಗಳ ವರ್ತಮಾನ ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತಿರುವದು. ಆದರೆ ರಶಿಯದ ಕಳೆದ ಪಕ್ಷದ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನೂ ತಿದ್ದಿಲ್ಲ

ದುರುಸ್ತಿ.

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'खुलासा'' ಎಂಬ ಪತ್ರವು ಚಿತ್ರಗುಪ್ತದೆಂತ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಪತ್ರಸ್ವೀಕಾರ.

Costo, & Kanara Temples— Gokarn They will be published in due course.

Satanic & someness — H Vide last issue

ಹವ್ಯಕ ಬಾಂ

ಬಾಂಧವರೇ' ದ ಸಮಾವೇಶವೂ ಆ ಗುಳಿದ ದ್ರಾವಿಡರು ರ್ಮನಿರತರಾಗಿರುವ ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜದ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೂ, ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾದ ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂ ಯುವಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತ ರು ಮಾತ್ರ ನುತ್ತಲಿದ್ದಾ ಹವ್ಯಕ ಬಂಧುಗಳಷ್ಟೆ ದು ವೇದದ ವಾರ್ತೆ ಕರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸುಕತೆಯು ಸುತ್ತಲಿರುವರೆಂಬದನ ವಾಗುತ್ತಿರುವದು. ಗ್ರಾಮದ ಮಹನೀಯ ಗಿ ವಿಸರ್ಜಿಸುತ್ತಲಿರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಕತೆಯಿಂ ದಲೂ ಫಂಡನ್ನೇರ್ಪಡಿ ಸ್ತ್ರಾ ನಡೆದಿರುವದು. ಖ್ಯಾನಗಳು ನಡೆಯ ಕೆರೆಯ ಗ್ರಾಮದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಫಂಡು ತ್ಯುತ್ತಮ ವಾಗಿವೆ. ಲ್ಲಿರುವ ಹವ್ಯಕರು ಅನ ಶ್ಯವಶ್ಯವು ಇದೆ ಮಹನೀಯರು ಕರ್ ಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ದು ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪದಿವಸಗಳದರಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಸ್ವಾರ್ಥವೆಷ್ಟು ಇರುವದಿಲ್ಲ ಅದ್ದರಿಂದ ಬಾಂಧವರೇ! ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಗತದಿನಗಳು ಗತವಾದವು. ಹೊಸದಿನಗಳು ಬರುತ್ತಲಿವೆ ಗತಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗ ಇರುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ ಅನ್ಯರ ಮುಖದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಳೆಯಬೇಡಿರಿ. ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ತನುಮನಧನಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಿ. ಸಮಾಜ ಹಿತಚಿಂತಕರೂ ಉದ್ಯೋಗಶೀಲರೂ ಆಗಿರುವ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಉದ್ದೇಶಾದಿಗಳನ್ನರಿಯಿರಿ. ಹವ್ಯಕ ಸಮಾಜ ಹಿತಕಾರಕ ಮಹಾಶಯರೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲನೇಕರು ಜಾಗ್ರತರಾಗಿಲ್ಲ ಎಚ್ಚರಿಸಲಿಚ್ಛಿಸಲು ನಿದ್ರೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಯೆತ್ತುವರು ಬೈಯ್ಯುವರು, ಆದರೆ ನಿರಾಶರಾಗಬೇಡಿರಿ ಪೂರ್ಣ ಎಚ್ಚರಿಸಿರಿ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡುವದು ದೇವರೇ! ಈ ಮಹಾಶಯರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು ಹವ್ಯಕ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡು ಲೇಖಕ— ಓರ್ವ ಸುಧಾರಣಾಭಿಮಾನಿ

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹುಳದ ಪೋನು.

ಈ ಯುದ್ಧದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ... ಈ ನಮ್ಮ ಹುಳದ ಪೋನು ಮಂಗ್ಳೂರ ಮರ್ಕಂಟೈಲ ಮಿಶನ ರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾ ಈಗ ಸಿಗುವದು

ಪತ್ತೆ:—ಬಿ. ಎ. ಪೈ. ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ, ಹೊನ್ನಾವರ.

ಶ್ರೀ ... ಲಾಸಾತ್ತಿನ ಪುರವಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ.

पुरवणी, कानडावृत्त— ता. ७ माहे नवंबर सन् १९१७.

गौड सारस्वत स्कॉलरशिप् लीग मुंबई.

स्थापना— सन १९१२.

उद्देश— गरीब व होतकरू विद्यार्थ्यांस शिक्षणाप्रीत्यर्थ मदत कर

सांपत्तिक स्थिति— संस्थेपाशीं १५०० रु. शिल्लक असून स निरनिराळ्या ८५ सभासदांकडून दरसाल सुमारें १००० रु. वर्गणीरूपानें जमा होतात. सभासदांची संख्या वाढत आहे.

मदत— ही संस्था सध्यां हायस्कूल व कॉलेज यांतून शिक्षण घेणा १७ विद्यार्थ्यांस मदत देत आहे.

देणग्या— संस्थेचा स्तुत्य उद्देश लक्षांत आणून दीपावली दिवसांत उदार बंधुभगिनींनी १९१९ साली रु. ८२ व १९ साली रु. २६६ इतकी मदत देऊन या संस्थेचे कार्य केलें

विनंति— गरीब, अनाथ, अज्ञ विद्यार्थ्यांची या दीपावली मंगलोत्सवप्रसंगी आठवण करून त्यांच्या शिक्षणा म्हणाऱ्या या संस्थेस उदार हाताने मदत करा हीच प्रा

आपले कृपाभिलाषी,

गोपाळ सुब्राव हांगी, अध्यक्ष. नारायण अण्णा नाईक, उपा
शेषगिरी एम्. कामत, ट्रेझरर. मर्तु दुर्गप्पा गायतोंडे, सेक्रे

(Star of Kanara Press Kumta)

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi, at the Star of Kanara Press Kumta

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ:-

ಕೈಮುಚೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು
ರೂಪಾಯಿ 1-4-0.

ಪ್ಟಿ ಪೀ ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-12-0

ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ:-
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಸ್ಮಾಲಾ ಪೈಕಾ ಟೈಪಿನ (೧೫ ಎಮ್ ಉದ್ದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ. 1-0-0
ಅನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2 0
ಕಾಲಂಗದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೨.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೨೧ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೮.

Stray Thoughts.

(By a Rambler — Karuar)

(Continued from the last issue)

In the course of the discussion of this proposal, the unhealthy condition of Sirsi has been forced upon the attention of the Govt., It is a fact of long standing that Sirsi suffers from plague and small-pox as well as malaria The death rate of Sirsi has been stated to vary from 29 02 to 59 39 per *mille*. In these circumstances, it is essential to endeavour to make Sirsi more healthy by improving its sanitary condition, especially in view of the possibility of railway extension to it from Hubli or Haveri in the near future Apart from the question of removal of the head-quarters to Sirsi, it is a matter of prime importance for the sake of the town itself— a great business centre as it is— and therefore we hope it will receive the earnest attention of the Government. It is also urged that it could be made less unhealthy if the Municipality takes steps by proper drainage or other methods to reduce malaria. If the railway line be extended to that place without any improvement in its sanitation, we are sure the health of the place will grow worse and it will have to be sadly remarked that facilities of the communication are bought at the expense of health

✣ ✣ ✣

By the bye, we cannot but note with deep regret, the deplorable indifference displayed in this matter by the citizens of Karwar The transfer of head quarters of the District from Karwar to any other place was a matter seriously affecting the vital interests of the people of Karwar, and it could have been, therefore, fairly expected that they would endeavour to guard their own interests It was a question of life and death as it were, as the issue at stake was whether Karwar was "to be or not to be" But the people with their proverbial apathy, did not come forward to submit any memorial or representation to Government stating their own views. The wisdom of the official observation in the report that "isolation always means effeteness" was indeed brought home to us in this matter If the question had been decided otherwise, the citizens of Karwar would have then had ample leisure to repent for their own folly or ignoble indifference. As 'Sbri-Krishna of Bombay' in his letter in the last number, has wisely observed, the leading men of Karwar are either officials or retired officials and are strangely seized by the fetish of "displeasure of Government". It is a very crude idea that any respectful representation of our own views regarding an official proposal would be unwelcome to the officials. We hold quite a different view and feel sure that any such memorials would have been very sympathetically considered. Every one had heard of this contemplated transfer and every one disapproved of the idea as is natural; but none came forward to make an organized effort for the submission of our view When a question affects the interests of the general public, it [wo]uld not have been objected if some non-official gentleman had taken the lead and guided the people, where the leaders in the vanguard had failed in their duty. Oh! benighted Karwar, when wouldst thou see the light of the world around thee?

✣

KARWAR'S SUPPORT TO CONGRESS LEAGUE SCHEME

At a special general meeting of the Kanara Agricultural Association held at Karwar on the 4th inst, under the presidency of Mr. M. V Karkeni praying for the success of the British and Allied Arms, and the speedy and successful termination of the war, cordially thanking the British Cabinet, the Rt. Hon. E. S. Montagu, Secretary of State for India, and H. E Lord Cheluis-ford for the generous announcement of policy made on the 20th August, strongly supporting the demands made in the Congress-League Reform Scheme of reforms, were unanimously passed

—Chronicle.

ವರ್ಗಣಿದಾರರಿಗೆ ವಿನಂತಿ.

ಈವೊದಲು ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೆಲಕೆಲವು ನ್ಹಿಡಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬರುವೆವು ಅವುಗಳನ್ನು ಆದರದಿಂದಲೂ ಅಭಿಮಾನದಿಂದಲೂ, ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಸದುದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರೆಂದು ತುಂಬಾ ಕೋರುವೆವು ಮೆನೇಜರ

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೨೧ ನೂಹೆ ನವಂಬರ ೧೯೧೭

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆ-ಮುಹಮ್ಮದೀಸಂಘದ

ಸ್ವರಾಜ್ಯಯೋಜನೆಯು.

ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಧೊರೆಗಳು ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಿಂದೀ ಲೋಕಮತವು ಏನಿರುವದೆಂಬವನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳುವರೆ ವಿಲಾಯತಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವರಿದ್ದಾರೆಂತ ವಾರ್ತೆ ಇತ್ತಷ್ಟೇ. ಅಪ್ರಕಾರ ಕಳೆದ ೯ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಅವರು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ತಲ್ಪಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಲೋಕಮತವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಜಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಜನರ ಸಹಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಜಾರಿಯಿಂದ ನಡಿಸಿರುವರು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಬೇಡುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಹೇಗಿರುವದೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಾಚಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೇಳುವದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯವೆಂದರೆ ಲೋಕಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಅಂದರೆ ಜನರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯು, ಅದೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಸಭೆಯು ಬೇಡುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಾನದಿಂದ ವಿದ್ಯಮಾನ ರಾಜ್ಯಯಂತ್ರದ ಕೀಲು ತಪ್ಪಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ರಾಜ್ಯವು ಬುಡಮೇಲು ಆಗುವ ಎಳ್ಳಷ್ಟು ಭಯವಿಲ್ಲ. ಗವ್ಹರ್ನರ ಜನರಲ, ಗವ್ಹರ್ನರ, ಕಾಯಿದೆಕೌನ್ಸಿಲುಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುವವು ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳು ಅವ್ಯಾಹತವಾದ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇರುವವು ಯಾವತರದಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಇಳಿವೆ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರವಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಈಗಿನಂತೆಯೇ ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಸುಖರೂಪದಿಂದ ನಡೆಯುವವು ಮಾತ್ರ, ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು, ಕರಗಳನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸುವದು, ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂತರ್ಗತ ಕಾರಭಾರವು ಜನರ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಲೇ, ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಜವಾಬದಾರ ಆಗಿಯೇ ನಡೆಯುವದು. ಇದೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಲಕ್ಷಣವು

ಈಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವೋ ಅಪಾತ್ರವೋ [illegible] ನಾವು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು [illegible] ತರವಿ ದಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೇಡುವದೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಮಾನ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ [illegible] ನಕಾರಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿರುವವೆಂಬ ಅನುಮಾನವು ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತದೆ ಆದಕಾರಣ, ಸದ್ಯಸ್ಥಿತಿ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ [illegible] ಬೇಡುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯದಿಂದ [illegible] ಸಂಗತಿಗಳೇ [illegible] ಅದ್ದರಿಂದ ಸದ್ಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ [illegible] ಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿರುವವು ಅಂದರೆ [illegible] ಮಾನಪಿಡುವದು [illegible] ಮತದಂತೆ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರವು [illegible] ನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಈಗಿನ [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರೀ ಸದಾರ [illegible] ಸಭಾಸದರೆಷ್ಟು ಬಹುಮತವು [illegible] ವಾದವಿವಾದಕ್ಕೆ [illegible] ದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು [illegible] ವ ತಾತ್ಪರ್ಯ [illegible] ನ್ಸಿಲುಗಳಿರ ವವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಸಭಾಸದರಿದ [illegible] ತ್ತು [illegible] ಸಭಾಸದರ [illegible] ರೆಷ್ಟೇ ಬಹುಮತವು [illegible] ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ [illegible] ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಂದರೆ [illegible] ಗಳ ೧೧ [illegible] ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಸಭಾಸದರ [illegible] ಅದರೆ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಲೋಕದ ತಪ್ಪು [illegible] ದುದು ಕಬಿಲಾಷಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಸಂಗದಂತೆ [illegible] ಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿಯ ೪೮ ಜನಾಧಿಕಾರಿ ಸಭಾಸದರಲ್ಲಿ [illegible] ಯುರೋಪಿಯನರೂ, ೭ ಜನ ಸರಕಾರಿಯ ಕೃತ್ರರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವರು ಇವರಲ್ಲಿ [illegible] ಜನರಿಗೆ ವಾದವಿವಾದಗಳನ್ನು [illegible] ಸರಕಾರದ ಅಂದೋಲನಕ್ಕೆ ತಲೆತಗ್ಗುವ ಅಂತಃಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾದರೆ ಲೋಕಮತದ ಗತಿಯು ಏನಾಗುವದೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ ಕದಾಚಿತ್ ಬಹುಮತದಂತೆ ಒಂದು ಠರಾವು ಪಾಸಾದರೆ ಅದನ್ನ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವದು ಕಾಯಿದೆಕೌನ್ಸಿಲಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮಲ-ಬಜಾವಣೆ ಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಯಾವತರದಿಂದಲೂ ಅವರ ನಿರ್ಬಂಧ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉದಾರ ಭಾವದಿಂದ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವದಾದರೆ, ಆ ಸಂಗತಿಯು ಬೇರೆ ಕರಗಳ, ಸಾಲ ಸರಕಾರೀ ಜಮಾಖರ್ಚು, ಇತ್ಯಾದವುಗಳ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಇವರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಸ್ವಸ್ತ ಅಕುರಿತು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಮಹತ್ವದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾಹಿತಿಪಡಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಮಾತ್ರ ಆ ವಿಷಯದ ಚರ್ಚಿಸಕೂಡದು.

ಇದಲ್ಲ ವಿವರಣದಿಂದ ತಿಳುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನಾರಾಂಶವೇನಂದರೆ ಪ್ರಚಲಿತ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಮತ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಎಡೆಯಿದ್ದರೂ, ಲೋಕಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಕಾರಭಾರವು ಲೋಕಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವದೂ ಅಲ್ಲ, ಲೋಕಮತಕ್ಕೆ ಜವಾಬದಾರವೂ ಅಲ್ಲ ಸರಕಾರದ ಈ ಬೇಜವಾಬದಾರತನವೇ ಪ್ರಚಲಿತ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯೂನತೆಯು ಭಾ| ಮ| ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂನವರು ಜವಾಬದಾರ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯೇ ಕ್ರಮಶಃ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವರು

ನಾಂಪ್ರತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಬೇಡುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಹೇಗಿರುವದೆಂದರೆ ಅದು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಲ್ಲ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಥಮ ಹಪ್ತೆಯೆಂದು ಒಂದು ಸ್ವರಾಜ್ಯಯೋಜನಾ-ಪತ್ರಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರುವದು ಈ ಪತ್ರಕದಂತೆ ವರಿಷ್ಠ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಸಭಾಸದರೂ, ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸ, ಬಂಗಾಲ ಮೊದಲಾದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಂತದ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಿ ೧೨೫ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕವುಗಳಲ್ಲಿ ೫೦-೭೫ ಸಭಾಸದರಿರಬೇಕು ವರಿಷ್ಠ ಕಾಯಿದೆಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಾಗಲಿ ಪ್ರತಿಬಂದ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಐದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪಾಲು ಸಭಾಸದರ ಲೋಕನಿಯುಕ್ತರಿರಬೇಕು ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಗವ್ಹರ್ನರ ಇರಕೂಡದು. ವರಿಷ್ಠ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನು ಸಭಾಸದರಿಂದ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಿರಬೇಕು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯವರ ಹಿತರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಮತದಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಬೇರೆಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ ಮುಂಬಯಿ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೩೩ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿರಬೇಕು ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆಯುವದು, ಕರಗಳನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸುವದು ಇಲ್ಲವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಂತದ ಅಂತಸ್ಥ ಕಾರಭಾರದ ಅಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಗಳೂ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆಯಾತನಿರ್ಗತ ಮಾಲುಗಳ ಜಕಾತ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದು, ದೇಶದೊಳಗಿನ ಯೋಗ್ಯ, ವ ನೂತನ ಉದ್ಯೋಗಧಂದೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವ್ಯದ್ವಾರಾ ಇಲ್ಲವೆ ಅನ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದು ಇತ್ಯಾದಿ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಗಳು ವರಿಷ್ಠ ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು ಒಂದು ವೇಳೆ ಪಾಸಾದ ಠರಾವನ್ನು ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದ ಗವ್ಹರ್ನರನು ಇಲ್ಲವೆ ಗವ್ಹರ್ನರ ಜನರಲನು ನಾಮಂಜೂರ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ನಾಮಂಜೂರ ಆಗದವಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರುವದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂಧನಕಾರವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನಾಮಂಜೂರ ಆದವಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅದೇ ಠರಾವು ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪಾಸಾಯಿತೆಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರಲೇಬೇಕು ಹೀಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಅರಸನು ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ರದ್ದುಪಡಿಸಬಹುದು. ಗವ್ಹರ್ನರ ಮತ್ತು ಗವ್ಹರ್ನರ ಜನರಲ ಅಮ್ಮಲ-ಬಜಾವಣೆ-ಮಂಡಳದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಮಂದಿ ಸಭಾಸದರು ಲೋಕನಿಯುಕ್ತರಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಹಿಂದೀ ಗೃಹಸ್ಥರೇ ಇರಬೇಕು ಸ್ಟೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧ

ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕಾರಭಾರವು ಸರ್ವಥಾ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದ ಕೈಯೊಳಗಿರಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳು ಕೈಹಾಕಬಾರದು. ವಿಲಾಯತದೊಳಗಿನ ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಯ ಕೌನ್ಸಿಲು ಮುರಿದು ಹಾಕಬೇಕು, ಭಾ॥ ಮಂ॥ ಗ ಸಂಬಳವು ಬ್ರಿಟಿಷ ಖಜಾನೆಯಿಂದ ಸಿಗಬೇಕು ಹೊರತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದಲ್ಲ ಸೈನ್ಯ, ನೌಕಾಬಲ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ವರಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನಗಳು ಹಿಂದೀ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡಬೇಕು ಅಮಲಬಜಾವಣೆ ಖಾತೆಯವರಿಗೆ (ಕಲೆಕ್ಟರ, ಮಾಮಲೆದಾರ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ) ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಹಕ್ಕು ಇರಬಾರದು. ಇವೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯ-ಯೋಜನೆಯೊಳಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳು

ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಉಪಯೋಗವೂ, ಮಹತ್ವವೂ ಮುಂದಿನಂತಿರುವವು ಕೌನ್ಸಿಲದೊಳಗಿನ ಸಭಾಸದರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ವರ್ಗದವರಿಂದಲೂ ಸಹ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಬಹುದು ವರಿಷ್ಠ ಕೌನ್ಸಿಲದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಲೋಕನಿಯುಕ್ತರ ದರಿಂದ, ಬಹುಮತವು ಸದಾ ಲೋಕ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಗೆ ಇದ್ದು ಲೋಕಮತದಂತೆಯೇ ಕಾಯಿದೆಗಳಾಗುವವು ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭಾಸದರಿಂದಲೇ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರಿರುವದರಿಂದ ವಾದವಿವಾದವೂ ಕಾರಭಾರದ ದೋಷಾವಿಷ್ಕರಣವೂ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಪಷ್ಟರೀತಿಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವವು ಕರಗಳನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸುವ, ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ಪತ್ರಕವನ್ನು ಮಂಜೂರಮಾಡುವದು ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧೀನವಿರುವದರಿಂದ ಕಾರಭಾರದಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯವಾಗಿ, ಜನತೆಯ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಭಾರವಾಗದಂತೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಕರಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಕೂಡ್ರಿಸಿ ಜನತೆಯು ಕೊಡುವ ಹಣವು ಜನತೆಯ ನಿಜವಾದ ಹಿತದ ಕಡೆಗೆ ಆಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುವದು, ಆಯಾ ಸರಕಾರಗಳ ಅಮ್ಮಲಬಜಾವಣೆ ಮಂಡಳಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಭಾಸದರು ಲೋಕ ಪಕ್ಷದವರ ಇರುವದರಿಂದ, ಕಾಯದೆ ಕಾಯಿದೆಗಳ ಅಮಲಬಜಾವಣೆಯು ಲೋಕಹಿತದ ಕಡೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಗುವದು ವಿವಾದ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರಲೇಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂಧನಕಾರಕವಿರುವದರಿಂದ, ಅಮಲಬಜಾವಣೆ ಮಂಡಳವು ಕೌನ್ಸಿಲಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧೀನವಾಗದಿದ್ದರೂ ತುರ್ತಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜವಾಬದಾರವಾಗುವದು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅಂತರ್ಗತ ಕಾರಭಾರವು ಲೋಕ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಲೂ, ಲೋಕಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಜವಾಬದಾರವಾಗಿಯೂ ನಡೆಯುವದು ಇದೇ ನಾವು ಬೇಡುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಉಪಯೋಗವೂ ಮಹತ್ವವೂ

ದೇಶಬಾಂಧವರೇ, ಇಷ್ಟು ವಿವರಣದಿಂದ ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯು ಬೇಡುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಿಮ್ಮ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಈ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಆ ಕುರಿತು ಲೋಕಮತವನ್ನೂ ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದಿಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ, ಇಂಥ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಡುವದು ಇಷ್ಟವೂ, ಅವಶ್ಯವೂ, ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಹೊರತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಉದ್ಧಾರವೂ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಮತವಿದ್ದರೆ, ಸಾಂಪ್ರತ ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ದರದೆಸೆಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಜಿಗಳಮೇಲೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಹಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿರಿ ಇಂಥ ಅರ್ಜಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರೂ, ಅಶಿಕ್ಷಿತರೂ, ಅರ್ಧಶಿಕ್ಷಿತರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರೂ, ಹಿಂದುಗಳೂ, ಮುಸಲಮಾನರೂ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರೂ, ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದವರೂ ಸಹಿ ಕೊಡಬಹುದು ಒಂದುವೇಳೆ ಬರವಿಲ್ಲದವರು ತಮ್ಮ ಬೆರಳಿನ ಗುರುತುಗಳನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಿ ಕೊಡಬಹುದು ತ್ವರೆ ಮಾಡಿರಿ, ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬಂದಿರುವರು. ನಿಮ್ಮ ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಯಾವ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವು ತಾನಾಗಿ ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡಿರಿ, ಏನೊಂದೂ ಸಂಕೋಚ ಪಡಬೇಡಿರಿ. ಇಂಥ ಸುವರ್ಣಸಂಧಿ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬರಲಾರದು ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವತನಕ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಇಂಥ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಹಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಆದಕಾರಣ, ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವಿರುವದು ತ್ವರೆಮಾಡಿರಿ ! ಹೊತ್ತು ಕಾದಾಗಲೇ ರೊಟ್ಟಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿ ನೇಕ ನಾಮದಾರ ಮಿ॥ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಧೊರೆಗಳ ಆಗಮನವು ಕಳೆದ ತಾ ೯ನೇ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿ ಬಂದರಕ್ಕೆ ಆಗಿ ನಮ್ಮ ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾಹೇಬರು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿದರು ಅವರು ಅದೇ ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು ಅವರ ಸಂಗಡ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನ ಮೆಂಬರ ವಗೈರೆ ೫ ಜನರ ಪರಿವಾರವು ಇರುವದು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡಕ್ಕೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯಪರವಾದ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದಾರ ತತ್ವದ ಮತವಾದಿಗಳು ಮಿ॥ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಧೊರೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಸಂಗಡ ಬಂದ ಜತೆಯವರನ್ನೂ ನಾವು ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿ ಅವರು ಬಹಳೇ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕನಿಕರಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ನಮ್ಮ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರವಾಸವು ಅವರಿಗೆ ಸುಖಾವಹವೂ ಆರೋಗ್ಯಕರವೂ ಆಗಿ, ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೀ ಜನರ ಪಾತ್ರತೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಗೊಡಲೆಂದು ಆ ಜಗದೀಶನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆವು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ರಾಜಧಾನಿಯ ಪೋಲಿಸ ಕಮಿಶನರೇ ಮೊದಲಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಆಗಮನದ ಸುವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಬುಧ್ಧ್ಯಾಪೂರ್ವಕ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬಟ್ಟು ಆಕಹರದ ಜನತೆಗೆ ಅವರ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ತುತಿ ಉತ್ಸಾಹ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅಸ್ಪದ ಕೊಡಲಿಲ್ಲೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಖೇದಪಡುವರು. ಇದರ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಅವರು ಏನು ಗಳಿಸಿದರೋ ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಧೊರೆಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ಕ್ರಮವು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ

೨ ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾ ಎಗ್ರಿ ಎಸೋಸಿಯೆಶನದ ಮೆ॥ ಕಮಿಟಿಯು ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಠರಾವು ಮಿ॥ ಮಂಜುನಾಥ ವಿ ಕಾರ್ಕಿಣಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ತಾ ೪ನೇ ರವಿವಾರ ಜನರಲ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ (೧) ಕಾಲು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಜಯವನ್ನು ಹಾರೈಸಿ, (೨) ಲಾರ್ಡ ಚೋಮ್ಸ್‌ಫರ್ಡ, ಮಿ॥ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಮತ್ತು ನಾಮದಾರ ವ್ಯಾಸರಾಯರ ಆಭಾರವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, (೩) ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಮತ್ತು ಮೊಸ್ಲೆಮಲೀಗಿನವರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಬೇಡುವಿಕೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯ ಮಂಜೂರಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಠರಾವಿನ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮೆ॥ ಕಲೆಕ್ಟರ, ನಾಮದಾರ ಬೆಳವಿ, ಮತ್ತು ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಆದ ಠರಾವು ಇಡಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನುಕರಣಕ್ಕೂ ಪ್ರಶಂಸಗೂ ಅಭಿನಂದನೆಗೂ ಪಾತ್ರವಾದದ್ದಿರುವದು ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾತೃಭಕ್ತಿಯೂ ದೇಶಭಕ್ತಿಯೂ ಇದ್ದೇ ಇರುವದ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಾಗಿ ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಅದರಮೇಲೆ ಆವರಣವು ಬಿದ್ದದೂ ಆದ. (ಹಂಗಾಮಿಯಾಗಿದ್ದು) ಥಕ್ಕನೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ಮೊದಲಿನ ಇಮ್ಮಡಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗುವದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ರೈತರ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಒಡ್ಡೊಬ್ಬರಾಗಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜೇತನಯಿಂದ ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ಈ ಪವಿತ್ರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣವನ್ನು ತಾಲೂಕಿನ ಅವರ ಭ್ರಾತೃ ಲೋಕಾಗ್ರಣಿಗಳು ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಅನುಕರಿಸುವರೆಂತ ಹುಂಬಾ ನಂಬುವೆವು.

೩ ಕಳೆದ ತಾ ೧೦ನೇ "ಮೆಸೆಜ" ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರವು ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಂತೆ ಬೀಳದಿದ್ದ ಕಾರಣವು ಅಲ್ಲಿಯ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರೆಂಬ ಒಂದು ವಿಧಾನವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು ಇದನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸಮ್ಮತಿಸುವದಿಲ್ಲ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರ ಹೊರತು ಸ್ವತಂತ್ರರಾದ ಹೆಸರುಗೊಂಡ ವಕೀಲರೂ, ಧನಾಢ್ಯ ಜಮೀನದಾರರೂ, ಯುನಿವ್ಹರ್ಸಿಟಿಯ ಪದವೀಧರರೂ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಅನುಭವಿಕ ಪೆನ್‌ಶನರರೂ ಸಹ ಇರುವರೆಂಬದು ನಾವು ಮರೆಯಲಾರೆವು. ಇಂಥ ದೇಶ ಸೇವೆಯ ಕೆಲಸವು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಅವರೇ ಅರ್ಹರು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಅಂಥವರೇ ಕೈಕೊಂಡಿರುವರು ಪೆನ್‌ಶನರರಿಗಂತೂ ಇಂಥ ಲೋಕಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಮನಮುಟ್ಟಿ ಉಘಡವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಏನೂ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿರುದಿಲ್ಲೆಂಬದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ ನಾರಾಯಣ ಚಂದಾವರಕರರ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸಿನ ಸರ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಣಯ್ಯರರ ದೃಷ್ಟಾಂತವೇ ಸಾಕು. ಅಂದಮೇಲೆ ಸಂಶಯವು ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಿತು ? ಭಾ॥ ಮಂತ್ರಿ ಮಿ॥ ಮೊಂಟೆಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅರ್ಜಿಯ ಮೇಲೆ ರಾ॥ ಬಾ॥ ಗಂಗೊಳ್ಳಿಯವರು ಸಹಿ ಮಾಡಿರುವರೆಂಬ ಖಾತ್ರಿದಾಯಕ ಬಾತ್ಮಿಯು ಬಂದು ಕರಣಪಿಶಾಚಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಅಸಂದಿಗ್ಧಚಿತ್ತರಾಗಿರುವೆವು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರ ತಾಲೂಕಿನ ಧುರಂಧರರೂ ಜಿಲ್ಲಾ ರೈತರೂ

(ಮುಂದೆ ೫ನೇ ಪಾನಿನ ಮೇಲೆ)

विचार-तरंग

(श्रीकृष्ण — [illegible])

पक्षी चारा मिळविण्यासाठीं आकाशातून भराऱ्या मारीत कोठेंही गेले तरी त्यांच्या अंतःकरणात स्वतःच्या उंच व क्षुद्र घरट्याच्या सहवासाचा विचार सदैव जागृत असतो असें कविजन सांगतात. जरी अन्यत्र उत्तमोत्तम फळें चाखावयास मिळालीं व अथवा निर्भय सुरक्षित निवारा घेण्यास सापडला किंवा प्रत्यक्ष गंगेचें निश्चल व निर्मल तीर्थ तृषानिवारणार्थ प्राप्त झालें तरी त्या पक्ष्याला आपल्या जन्मस्थानीं मिळत असलेल्या बेचव फलाहाराची, अत्यंत कृश अशा झाडझुडुपाची किंवा ताळ्यांमध्ये सचूळ पाणी असलेल्या डबक्याची मातब्बरीच अधिक वाटते. झणूनच तो विहंगम स्वस्थानाप्रत पुनः येऊन रात्रीची वेळ आपल्या घरकुलात घालवीत असतो. हीच गोष्ट मनुष्यमात्रासही लागू आहे. अनेक प्रापंचिक जबाबदाऱ्या पार पाडण्यासाठीं व जीवनार्थ कलहात टिकाव धरून राहण्याच्या हेतूने त्याने जरी स्वस्थानाचा त्याग केला तरी त्या [illegible] प्रेम त्याच्या अंतःकरणांतून जात नाहीं इतकेंच नव्हे तर उलट ते वृद्धिंगत होतें. सजीव सृष्टीत ईश्वरानें पेरलेल्या प्रेमबीजाचा हा परिणाम आहे. अर्थात् आपल्या मातृस्थानावर, मातृदेशावर, मातृभूमीवर प्रेम करणें हें सृष्टिनियमानुसार आहे असें झणण्यास कोणताही प्रत्यवाय नाहीं.

× × ×

प्रस्तुत लेखकाप्रमाणें जे कित्येक अनिवार्य पक्षी वधाम सोडून येथें येऊन राहिले आहेत त्यास ध्यानीं, मनीं व स्वप्नीं स्वग्रामाचा विसर पडला तर त्यांत नवल काय? श्रीयुत [illegible] यांनीं कानडावृत्तद्वारा आमच्या जिल्ह्याची राजधानी जे टुमदार कारवार शहर त्याचें उत्तम चित्र रंगविलें ते पाहून फार समाधान वाटलें. त्यांच्या लेखावरून येथील कानडाविषयाची खात्री झाली की विमानाच्या शतपटीनें सुधारणांचा मन समुद्र [illegible] या नैऋत्य कोपऱ्यांत तरी पोहोंचला. परंतु असा प्रश्न सहजगत्या उद्भवतो की गांवाची किंवा एकाद्या स्थानाची योग्यता आली किंवा उन्नति झाली असें मानण्यास साधन कोणतीं?

× × ×

हल्लीं जगावर अनुकरण [illegible] साम्राज्य प्रस्थापित झालें आहे. [illegible] झणूनच प्रगति अशा [illegible] तयार [illegible] आहे. [illegible] आधुनिक [illegible] लक्ष उपलब्ध [illegible] समाजाचा [illegible] विहाराचें [illegible] नव्हे [illegible] यास देण्यासाठीं उपाहार [illegible] मागणें यांचा मोह आला [illegible] मिळविण्या हेतू [illegible] पुरुषार्थ मिळवून [illegible] वानप्रस्थ [illegible] वा संन्यासाश्रम [illegible]

× × ×

लोकांतील ज्ञानप्रसार [illegible] परभार कितपत [illegible] जबाबदारी या [illegible] न किती [illegible] कलाकौशल्य [illegible] धीमानी अन्याय व अज्ञान [illegible] नष्ट करण्याचा संदय कितपत [illegible] इत्यादि प्रश्नांचा निर्विकार मनानें विचार [illegible] बाबीसंबंधानें एकाद्या स्थानास किती [illegible] (मार्क) देतां येतील या [illegible] ची उन्नति किंवा अवनति झाली आहे हें सांगता येईल. उंच हवेल्या, रम्य उद्यानें, नरनारींचे [illegible] यांची मातब्बरी [illegible] तवढीच मानणें रास्त होईल.

× × ×

या दृष्टीनें विचार करतां [illegible] या मातृस्थानासंबंधानें मी थोडें [illegible] हितीं अनेक मार्गांनीं आमच्या कर्णपथावर येऊन आदळत [illegible] उत्साहजनक नाहीं. चोहोंकडे लोक आत्मपरीक्षण करीत आहेत. आपल्या कर्तव्याची दिशा आखून प्रगतीचा मार्ग सुगम करीत आहेत. स्वार्थत्यागपूर्वक [illegible] कार्यास हातभार लावण्यास जो तो पुढें येत आहे. अशावेळीं श्रीयुत [illegible] यांच्या झणण्याप्रमाणें खरें असल्यास आमचें कारवार [illegible] शिष्ट शिळोप्याच्या गप्पांमध्येंच सागरतीराचें शुद्ध वातावरण अपवित्र करीत आहेत.

× × ×

[illegible] लेखकास तरी असें वाटतें कीं कानडा जिल्हा [illegible] येण्यास कारवारच्या वातावरणा बाहेरील लोकांनीच [illegible] केला पाहिजे. कुमठा किंवा शिरशी यथील आशावादी तरुणांनीं या कामीं पुढाकार घेतल्यास बरेंच कार्य होईल. शहरांत व विशेषतः आजूबाजूच्या महल्ल्यांतील खेड्यांतील निरक्षर लोकांस साक्षर करणें, मोफत वाचनालयें स्थापन करणें, फुरसतीच्या वेळीं अज्ञानी व गरीब लोकांत मिळून मिसळून त्यांस मनुष्यत्वाची महति समजावून देणें वगैरे कितीतरी कामें उत्साही तरुण पुढें आले असता अल्पकालांत घडून येतील. आमच्या जिल्ह्यांतून इतर सत्कार्यांस हात असणाऱ्या मदत पाहतां या सद्धेतु सिध्यर्थ आवश्यक तितका द्रव्याश्रय त्यांस मिळाल्यावांचून राहणार नाहीं असेंही वाटतें. देवस्थानाचा दुरुपयोग करण्याची दुष्टबुद्धि समूळ काढून [illegible] अशा ज्ञानप्रसाराच्या कामीं देवस्थान [illegible] हात भार लावण्यास पुढें येतील तर मोफत प्राथमिक शिक्षणाच्या शाळा [illegible] जागोजागीं स्थापन करण्यास अडचण पडणार नाहीं.

एक चुटका

[illegible] — जनरल लायब्ररी कारवार [illegible] सकाळीं ९ वाजतां — वरील मंडळी जमलेली आहे असें दिसावा,

नकतेंच बोर्डावरील वर्तमानपत्र वाचून परतलेले रा. [illegible] (तेथें असलेल्या रा. [illegible] ना उद्देशून)

हें वर्तमान ऐकलें का? इंग्लंडमध्ये "हल्ल" या ठिकाणीं मजूरपक्षाची एक [illegible] सभा भरून हिंदुस्थानच्या स्वराज्याला पूर्ण पाठिंबा देण्याचा ठराव एकमतानें पास झाला झणे. आणी त्यास थेट तीस हजार लोकांचे पाठबळ आहे झणे.

रा. [illegible] असें काय! तर आपण कालरोजी स्वराज्य अर्जावर सही करायाला नाकारलं. या विषयीं आपल्याला काहींच वाटत नाहीं काय? हिंदुस्थानला स्वराज्य मिळालें काय नाहीं काय यांना काहींच देखील हिताहिताचा [illegible] नाहीं. अशांनीं [illegible] न त्यानें आमच्या मदतीला धावून येऊन व स्वराज्य प्राप्त होणाऱ्या फायद्यांचा पूर्ण उपभोग घेण्यास तयार असलेले आह्मी फक्त पदव्यांचा अयाचित मोबदला झणून, एक सही करण्यास देखील माघार घ्यावी या [illegible] हिंदमातेचें दुर्भाग्य ते कोणतें?

(रावसाहेबांचा [illegible] पाहण्या सारखा झाला — पण ते [illegible] न राहतां [illegible] अंधारांत अदृश्य झाले)

ता. १७ ११ १७ — एक मित्र

ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಎಕಿ ಸಹಕಾರಿತನದಿಂದಲೂ ಬೆಳಗಾಂವ ಧಾರವಾಡ ವಿಜಾಪೂರದಂಥ ನಮ್ಮ ನೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಂತೆ ಡಿ. ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಏಸೋಸಿಯೆಶನ ಮುಂತಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿಯೇ ದೇಶಕಾರ್ಯವು ಸುಗಮವಾಗಿ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ನಾವೂ ಸಹ ಹೋಗುವದು ತೀರ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆ ಜಗದೀಶನು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಈ ಕರಿತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನಾಪೂರ್ವಕ ಬೇಡುವೆವು.

ಇಹ ವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಮಳೆಯು ಈ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೧-೩ ಇಂಚು ಬಿತ್ತು. ಬೆಳೆಯು ವಿಶೇಷ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಸಾಣೀಕಟ್ಟಾ ಉಪ್ಪಿನ ಮಾಲೀಕರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘದವರಿಂದ ಕಾರವಾರ, ಕೂಟಬಾಗ, ಅಂಕೋಲಾ, ಕುಪ್ಪಿನಪಟ್ಟಣ ತಿರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಮಾರುವ ಸ್ವಂತ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರ ಹೊರತು ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವ ಜನವರಿ ತಾ ೧ ನೇಯಿಂದ ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಡಿಪೋ ಇಡುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ. ಸ್ತುತ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು. ಈಗ ಉಪ್ಪಿನ ಪೇಟೆಕ್ಕೆ ಮಾಲಕಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ೦-೧ಗಳಿಂದ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಉಪ್ಪಿನ ಪೂರವಟೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಈ ಬಂದರದಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಹಾಲು ಪ್ರತಿ ಬೋಟಿಗೆ ಸಾಗಿಹೋಗದೆ ಬಾಕಿ ಇದ್ದದ್ದು ಒಯ್ಯುವ ದೆಶೆಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದ ಬೋಟಿಯು ಇಲ್ಲಿ ವರೆಗೆ ಬಂದು ಮಹಾಲು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಭಾಗ್ಯೋದಯವು !

ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ದೇಶೀಯ ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಶರೀರ ಬಲವನ್ನು ಬೆಳಿಸುವ ಸದ್ಧೇತುವಿನಿಂದ "ಶಾರೀರ ಬಲವರ್ಧಕ ಸಂಘ" ವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಳೆದ ದೀಪಾವಳಿಗೆ ಶರ್ಯತ್ತುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ವಿಶೇಷ ನೈಪುಣ್ಯ ತೋರಿಸಿದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇನಾಮುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದರು.

ಕಳೆದ ತಾ ೧೮ರಲ್ಲು ರೆಡಕ್ರಾಸ ಮೆ ಸೊಪೊಟಾಮಿಯಾ, ಮತ್ತು ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ನಮ್ಮ ದಂಡಾಳುಗಳ ಹಿತಕಣ್ಣಿಸ್ಯರ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸುವ ಕುರಿತು ಮತ್ತು ಆಸಂಬಂಧ "Our Day" "ನಮ್ಮ ದಿವಸ" ವೆಂಬ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಾಲೂಕ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಶಹರದ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮದ ೪೦ ಜನರ ಸಭೆಯು ರಾ। ಸಾ। ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಾಪೈರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ (೧) ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ರಾ। ಸಾ। ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಾಪೈರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಬೇಕೆಂತಲೂ (೨) ಫಂಡು ಕೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಜಕ್ಕರಿಯಿಂದ ನಡಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ (೩) ಉತ್ಸವ ಕ್ರಮವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂತಲೂ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿತು. ಉತ್ಸವ ಕ್ರಮವು — ಬೆಳಿಗ್ಗೆ — ಪೋಲಿಸ ಕವಾಯತ, ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರ ಸಂಚ್ಯಾಟಗಳು ಮತ್ತು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ — ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಸಾಯಂಕಾಲ — ಕೀರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಗಾಯನ ರಾತ್ರಿ — ಒಂದು ನಾಟಕ

(ಈಸಭೆಗೆ ನಮಗೆ ಆಮಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಕಿಗತು ಆಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿ ಜಾಹೀರಪಡಿಸಬೇಕೆಂತ ಹೇಳಿದ ಮೇರೆಗೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂತಲೇ ತಿಳಿದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿರುವೆವು)

ಕಾರವಾರ—ಇಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರಿ ಹಾಯಸ್ಕೂಲಿನ ಮಾರುತೀ ಲಕ್ಷುಮಣರಾವ ಬಿಜ್ಜೂರ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಸುಂಕೇರಿಯ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಈಸಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮುಳುಗಿ ಅಪಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ವಶವಾದನು. ಈ ಆಶಾಜನಕ ಯುವಕನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅಕಾಲಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ತೀರಿದ್ದು ನೋಡಿ ಎಲ್ಲರು ಹಳಹಳಿಸಿದರು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಪಾಢಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಠದೊಳಗಿನ ಶ್ರೀಗುರು ದ್ವಾದಶಿಯ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವವು ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನೆರವೇರಿತು. ಉತ್ಸವದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಸಾಧುವರ್ಯ ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ ಗರ್ದೆ ಇವರ ಧರ್ಮಪರ ಪ್ರವಚನಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಠ್ಠಲಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವವು.

ಮಿತ್ರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಾ ೧೫ ನೇ ದಿವಸ ಸನಾತನಯಂದೂ ಧರ್ಮದಮೇಲೆ ಸುವಿಚಾರಪರಿಪ್ಲುತವಾದ ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ರಾ। ಒಝೆ ಸಾಹೇಬರು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಭಾವಿಕಜನರ ದೊಡ್ಡ ಸಮೂಹವು ನೆರದಿತ್ತು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಸುಶ್ರಾವ್ಯವೂ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಸುಗಮವೂ ಆಗಿತ್ತು.

ಹಳಿಯಾಳ—ಚಳಿಯು ಇನ್ನು ಮಳೆಯು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಬೆಳೆಯ ಕೆಲವು ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮಳೆಯಿಂದ ಬಹಳ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಿಯದೆ. ದಳಿಜ್ವರವು ಚಾಲು ಉಂಟು. ನಳದ ನೀರಿನ ಅಕರ್ಣಬಂದ ಇದ್ದು ಮನೆಗೆ ಆಕರ್ಣಿಯ ಹೇರಪಾರ ಚಾಲು ಇರುತ್ತದೆ.

ನೇಕ ನಾಮದಾರ ಗವ್ಹರ್ನರ ಸಾಹೇಬರ ಸ್ವಾರಿಯು ಫೊರೆಸ್ಟ ಕಾನಸರ್ವೇಟರ ವಗೈರೆರ ಸಂಗತ ಯಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಗಾಂಧೀಮಸ್ತೇದಾರನ ಮೇಲಿನ ಪಿತ್ತೆ ನಿಕಾಲೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಯಿ ೪೦ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ರಿಕ್ರೂಟ ಭರತಿಯ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯು ನೆರವಿತ್ತು. ಆ ಕರಿತು ಕಿರಕೋಳ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲಿಂದ ರಿಕ್ರೂಟರು ಸಿಕ್ಕುವರೆಂದು ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ನಳದ ಸಂಬಂಧ ಪಂಚಾಯತಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಅಪೀಲು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಕಾಯಮ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಹೊನ್ನಾವರ—ಕಪ್ಪೆ ವಕೀಲ ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಂಬ ಆರೋಪದಮೇಲೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿರುವರೆಂತ.

ಸಿರ್ಸಿ—ಇಲಿಗಳು ಬೀಳಯುತ್ತಿದ್ದು ಪ್ಲೇಗದಿಂದ ೫-೬ ಜನರು ದೈವಾಧೀನರಾದರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಚಳವಳಿಯ ದೆಶೆಯಿಂದ ಸರಕಾರದವರ ದೃಷ್ಟಿಯು ವಕ್ರ ಇದ್ದು ಆ ಸಂಬಂಧ ವಿಶೇಷ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಬಹಳೇ ಪಟೇಲರು ತಮ್ಮ ಪಟೇಲಕಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ರಾಜನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರರಾದರೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಭಟ್ಕಳ—ಈಗಲೂ ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಡಿಪೊ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಊರಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದವರು ೪ ಮೈಲು ಅಂತರದ ಹಿಂಗಲದಿಂದಲೇ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯಾಣಸ್ಥರ ಮತ್ತು ಬಡಬಗ್ಗರ ಅನುಕೂಲತೆಯೇ ಅನುಕೂಲತೆ.

ಪತ್ರಸ್ವೀಕಾರ

ಸಾವಿತ್ರಿ ತನಯ— ಸವಡಿನಂತೆ.

महाराष्ट्र सारस्वत मुंबई — अभिप्राय पुढील अंकी

चित्रगुप्त कारवार — पुढील अंकी

Hindu Temples - At convenience

ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ಯಾ ಮಾಡ ಅವಕ್ಯಾಶತೆ ಸಿ - ಸವಡಿಪ್ರಕಾರ

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

ಇಟಾಲಿಯ ಚಿಂತಾಜನಕ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹು ದಿವಸಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಪುನ್ಹವರಿಂದ ರಶಿಯಾದೊಳಗಿನ ಅಂತಃಸ್ಥಯುದ್ಧದ ಸುದ್ದಿಯು ಬಂದಿರುವದು. ರಶಿಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಪಿಟ್ರೋಗ್ರಾಡದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳ ಮತ್ತು 'ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ' ಎಂಬ ಲೋಕ ಪಕ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಅಂತಃಕಲಹಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಭಯಂಕರ ಕಾಳಗವು ನಡೆದಿರುವದು. ಪ್ರತಿಮ ರಶಿಯದಲ್ಲಂತೂ ಉಪವಾಸ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ರಕ್ತಪಾತ ಇವು ವಾಸವಾಗಿಕೊಂಡಿರುವವು. ರಾಜಧಾನಿಯು ತೋಫುಗಳ ಅಗ್ನಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಯಿತು. ಜಯದೇವತೆಯು ಎರಡೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಕಡೆಗ ಹಿಮ್ಮಾಡುತ್ತಿರುವದು. ಒಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯಪ್ರಧಾನನಿಗೆ ಜಯವಾಯಿತೆಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದರೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ, ಆವನಿಗೆ ಅಪಜಯವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವರೆಂದು ವಾರ್ತೆ ಬರುವದು. ಕೂಡಲೇ ರಶಿಯವು ಜರ್ಮನಿಯ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ಶರ್ತಗಳಮೇಲೆ 'ಸೋಶಿಯಲಿಸ್ಟ' ಲೋಕಪಕ್ಷವು ಒಡಂಬಡಿಕೆಗ ತಯಾರಿರುವದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷವು ಈ ಶರ್ತಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅಂತಃಕಲಹಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲಿರುವವು. ತಾ. ೧೦ಕ್ಕೆ ಪಿಟ್ರೋಗ್ರಾಡದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗಳ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ ೮ ದಿವಸಗಳ ಅನ್ನಸಾಮಗ್ರಿಯಿದ್ದು ಫಿನಲಂಡ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಏಕಾದಶಿಯು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಶತ್ರುಗಳು ರಶಿಯಾದಿಂದ ೪ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಜಂಗೀ ಪ್ರಕ್ಕಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡು ಬದಿಯಿಂದ ಇಟಾಲಿಯನರನ್ನು ಒತ್ತಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೆ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಟಾಲಿಯನರು ಮುಂಕರಿದುಬರುವ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹಿಂದಟ್ಟಿ ಆಗಣಿತ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೂ ಈ ಕಠಿಣತರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ-ಫ್ರೆಂಚರ ಸಹಾಯ ಇರುವಾಗಲೂ ಇಟಾಲಿಯ ಭವಿತವ್ಯವು ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು.

ವಿವಿಧ ವರ್ತಮಾನ.

ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ಒಂದು ಜರ್ಮನ ಯುದ್ಧ ನಾವೆಯು ಬೆಲ್ಜಮ ದಂಡೆಗುಂಟ ಇದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ ಹಡಗುಪಡೆಯಮೇಲ ಹಲ್ಲೆಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂಬಂಧ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಸಂಗತಿ ಏನಂದರೆ ಈ ಜರ್ಮನ ಹಡಗಿನ ಖಲಾಶಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯಮೇಲೆ ನಿಂತು ಇಲ್ಲವೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಬಿನತಾರಾ ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅದು ನಡೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಒರವ ಲೀಕ್ಟ್ರಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಕಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲೆಂದು ವಿಶಾದಪೂರ್ವಕ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವರು.

ಪುಣೆಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಂಘದವರೊಬ್ಬರೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಅರ್ಜಿಗಳಮೇಲೆ ೧,೨೦,೦೦೦ ಸಹಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಹಪ್ತೆಯೊಂದು ಪಾದರವಾಡುವರಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊನ್ನೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ರಾ। ಬ। ಜೋಶಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಜಾಹೀರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ತತ್ತ್ವಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಾ। ಮ। ಗೆ ಸಾದರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅರ್ಜಿ ಪಾಸಾಯಿತು.

ಮಿ। ಮೊಂಟಿಗ್ಯೂ ಸಾಹೇಬರ ಪ್ರಯಾಣ ಕ್ರಮವು.

ಅವರು ಈತಿಂಗಳ ೮ಕ್ಕೆ ದಿ ನಕ ಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿ ದು ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಪರಿಷದಯ ಮಂಡಲದ ಭೆಟ್ಟಿ ತಕ್ಕೊಂಡ ಜನಂತರ ಅವ ರು ವ ಕ್ತ್ರಾ ವ್ಯಾಸರಾಯ ಮೊದಲು ಕೂಡಿ ರಾಜ ಕೀಯ ಸುಧಾರಣಾಪದ ಮನವಿಗಳನ್ನು, ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು, ಸಂದರ್ಶನೆಗಳನ್ನು ... ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವು. ಈ ... ಲಿ ದಲ್ಲಿಯಿಂದ ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಹೋಗಿ ಡಿಶಂಬರ ೧೧ನೇ ತಾರೀಕಿನ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ... ಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ತಾ ೨೬ನೇ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ತಾ ೨೩ನೇ ದಿವಸ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಬಂದು ಜನವರಿ ೨ನೇ ವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವರು.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆಸೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆಸೋವು, ತಲೆವುರಿ, ಕಣ್ಣುವುರಿ, ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ ಶೀತ ... ವಮ, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತಬರುವದ ಹಲ್ಲಿ ನೋವು ಕಿ ವೃದುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು, ಅಪಸ್ಮಾರ ಸಿಡ್ಡಿಬೇರದಿರುವ ದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ... ರ ವ ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡ ಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ... ಹೊಳಪ ... ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೆಡಿದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸಕ ಕೂದಲ ನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ತೈಲವನ್ನು ಉಪ ಯೋಗಿಸಿದವರೆಲ್ಲರ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ

ಬೆಲೆ ೩ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0 12 0 ಟ ಖ 0 4
,, ,, 3ಕ್ಕೆ 2 0 0 ,, 0 ೬ 0
೬ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1-6-0 ,, 0 6 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ್ರ ವ ಮೂತ್ರ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವದು, ಮೂತ್ರ ಶೋಷಣವುರಿ, ಮೂತ್ರ ಹೊಯ್ಯುವಾಗ್ಗವುರಿ ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಾಗುವದು ಮೂತ್ರ ದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದ, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಮುಂ ತಾದವು ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಪಡಿಸುತ್ತದ

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 1-8-0 ಟ ಖ 0-6-0
ಬಾಟ್ಲಿ ೩ರ ಕ್ರಯ 4-0 0 ,, 1 0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿದ ... ರಜ ... ಯಲ್ಲಿ ಅಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸೋರುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ... ಗವದು ... ಹೃದ್ರೋಗ ... ಬಿಳಿ ... ಗವದು ...

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 2-0-0 ಟ ಖ 0-1-0

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಚೂರ್ಣ.

ಸಣ್ಣ ಮ ಕ್ಕಳ ... ಹೊಟ್ಟೆ ... ಅಪಚನದಿಂದ ಹೊರಳಿ ... ತರದ ನೋವು ತಲೆಸೋವು ... ದಡಿತ ... ಕ್ಕೆ ...

... ಶಕ್ತಿ ... ಹೆಚ್ಚು ... ಮುದ್ದಿಸುವ ... ದ್ದ ... ಗಳ ... ವ ... ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ... ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,

(ನ ಬರ 7 ... ದಕ್ಷಿಣ ...)

Manollasini Co.,

... Kumta South ...

ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹುಳದ ಪ್ರೋಮ.

... ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ... ಎಲ್ಲಿ ...
... ನಾವು ... ಹಸ್ತ ...
... ರಾಸ್ತದ ...

... ಕಾಮತ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಹೊನ್ನಾವರ,

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ

... ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಸೋವು ... ಸ್ಥೆಯು ... ನೆಗಡಿ ... ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ ಕೋಲೆರಾ ... ಪ್ಲೇಗ ... ತ ಮುಂತಾದ ... ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮ ... ನಾದ ... ಜನರಿಗೆ ... ಪವಾಡ ... ವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ... ಆಕಾರವು ... ವಾಸದಲ್ಲಿ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ... ಬಾಟ್ಲಿಗೆ ... ಬೆಲೆ ಒಂದೇಸಲಕ್ಕೆ ... ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ... ವರೆಗೆ ... ರೂ ... ದರ ... ಖುರಿ ... ಳ ... ಮನ ... ಹಳೇ ... ಬೆಂಕಿ ... ಮುಂತಾದವುಗಳ ... ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುತ್ತ ವೆ

ಬಾ ... ಅಂಚೆಹಚ್ಚಿ ... ಬಾಟ್ಲ ವರೆಗೆ ... ಬೇರೆ ... ಯ ... ದ ಪತ್ರವ್ಯವ ಹಾರ ಮಾಡಿರಿ ಪತ್ತೆ —

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ, ಕುಲಾ ಮುಂಬಯಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

ಜನಾರ್ದನ ದತ್ತಾತ್ರಯ ನಾನೆ,

ಬುಧವಾರ, ನಂ ೩೩೪, ಪುಣೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಿದ್ದ ಅಥವಾ ಪತ್ರಮುಖಾಂತರ ...

ಫೊಂಡಕೆ ಇವರ ಕಜ್ಜ ... ಗಜಕರ್ಣ ಇಸಬು ... ಉತ್ತಮ ... ಪಟ್ಟಿ ... ರ ... ವ ... ದಟ್ಟಿ ... ಉಗಳ ... ವಿ ... ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ... ರ ಕಮಿಶನ ಕೊಡಲಾಗುವದು ... ಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಫೊಂಡಕೆ ಬ್ರದರ್ಸ, ಮುಂಬಯಿ ...

ಹುಳದ ಪ್ರೋಮ.

... ಕಾನಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವಂತಾದಲ್ಲಾ ... ವಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ ಯುದ್ಧ ... ವಲ ಇದರ ವ ಸ್ತಿಯನ್ನು ... ವ್ಯಾಪಾ ... ವರ ... ಯುದ್ಧ ಹುರುವ ... ರಸಿಯಾ ... ಒಂದು ಕಂಪ ... ದರ ಪಿಕ್ರಿಯ ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಕೊ ... ನಾವು ಬಹಳೇ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸದರಿ ... ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ... ನಾಕಷ್ಟು ... ಗಳಿವೆ ... ದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ... ನವರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ತಾಜಾ ... ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಪೂರೈ ... ಶರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿ ... ರ ... ಗೆ ಬೆಲೆ ರೂ ೩-೦- ... ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ ... ದೊರೆಯುವದು ಈ ... ಹಳ ... ಹೋಟೇಲನಲ್ಲಿ ...

ಪತ್ತೆ—ಬಿ. ಎ. ವೈ. ಕಂಪನಿ,
ಪೋಸ್ಟ್, ಹೊನ್ನಾವರ

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ [ಔಷಧಗಳು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿಕ ಹುರುಕಿನ ಔಷಧ

... ಹುರ ... ಗಜಕರ್ಣ ... ಮುಂತಾದ ... ರೋಗಗಳು ಬೇಗ ಗುಣವಾ ... ತ್ತು ಸುವಾಸಿಕವಾಗುವದ
೧ ಡಬಿಗೆ ೧ ಆಣೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ... ರೂ

ಬೆಲೆ ... ಕಣ್ಣುಬ್ಯನೆ ... ಔಷಧ ... ಡಬ್ಬು

ಕಣ್ಣು ... 2 ... ಬಾ ... ಂದ ಈ ಕಣ್ಣು ರೋಗಗಳು ... ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂ ... ರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವವು. ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ... ರ ಯಾವುದೇ ... ವಾಗದೆ ... ಮವದು ... ಡಬಿಗೆ ... ೧೦೦ಕ್ಕೆ ... ರೂ ... ಅಕ್ಷಿ ... ಫಾಲಿಂದ ... ಶ ... ಇವುಗಳು ಅತ್ಯ ... ತ ಸುಂದರ ಚೀಲದ ಮೊರಕ ... ಅಂತೆ ಪೆಟ್ಟಿಕ್ಕಾ ... ಕ ಕೋಟ ... ಹಸಿವಲ್ಲಿ ... ಷಧಿಗ ... ಸಾದರ ... ಖಾತ ... ಕಳಿಸುವೆವು

ಸೂಚನಾ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಡ ... ರ ಮಾಡಲಾಗದು ... ಜೊತೆ ... ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ... ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಆಧರಪೂರ ಕಮಿಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ
ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್

Printed and ... by Krishna ... Keshav Shanbhag at ... of Kanara Press Kumta

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ —
ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ
ರೂಪಾಯಿ 1-4-0
ಸ್ಟಾಂಪು ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ
ರೂಪಾಯಿ 1-12-0
ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्न ब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रियं च नानृतं ब्रूयादेष धर्मः सनातनः ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ —
ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಕಾಶ್ಯವಿನ (೧೫ ಎಪ್ಪತ್ತು) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1 0 0 ಆನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2-0 ಹೆಚ್ಚಿಗೆದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.
ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದು.

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೨.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ— ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೫ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೫.

Extract froM the Revision settlement Report of the Karwar Taluka by L C Swifte Esq I C S.

In the year 1872, when the ment Settlement was introduced, rest privileges seem to have been uch more extensive than they are ow The Collector of Kanara wrote that year (vide page 73 of overnment Selection No CLVIII) The free pasturage on the lower lls is of great advantage to the ltivators and the rights to grazng and collecting leaves and dead mber of certain kinds are said to e of immemorial standing", the evenue Commissioner observing hat he would be glad if Govern ent would be pleased authoritavely to recognize this condition

Free grazing and permission to llect green leaves (which latter re considered very necessary as anure) are not now enjoyed by the ayats In paragraph 32 of his reort, Mr. MacGregor mentions the licit habit of taking green leaves or use of manure to cocoanut trees nd states that it is likely to be topped altogether before long

There can, I think be no doubt hat if the villagers formerly used reen leaves for manuring rice land nd are not allowed to do so now, in he absence of any efficient substi ute, the outturn of crop must suffer o some extent The privilege in uestion was formally withdrawn nder orders contained in Govern ent Resolution, Revenue Department, No 8205 dated 22nd November 1902, and though green leaves are surreptitiously taken from forest land, still I imagine that this is not done to anything like the former degree, and the practice is carried on at the constant risk of prosecution In his Administration Report for the year 1906 07, Rao Bahadur Yennemadi proposed that the green leaves of certain species of trees be permitted to be removed from forest land for manuring rice fields x x x It seems to me that the question of privileges in repect of taking "Soppu" or greenleaves for use as manure on rice lands has a, by no means, unimortant bearing on the pitch of assessments to be introduced under the Revision Settlement and I would suggest that, if possible, the two matters be considered in conjunction one with other and a simultaneous decision arrived at 'As to grazing, the fees now levied are of course very light, but still, if agricultural cattle, including those used for supplying manure, formerly got free grazing and now do not, the restriction imposed during the current Settlement in this respect must, so far as it goes, receive due consideration in connection with the introduction of new rates x x x

While on the subject of forest privileges, I may mention that considerable restrictions have of late been placed on the collection of fire wood in the forests. This is stated by some persons to be the explanation, among other things, of the decrease in sugarcane cultivation, as formerly jagri could be boiled cheaply in the fields, with abundant firewood close at hand, while now this cannot be done without increased expenditure There is no doubt that sugarcane cultivation has been on the decrease of late years x x x

MR SWIFT'S ANALYSIS OF FOREST PRIVILEGES.

Privileges enjoyed in 1872.

1 Customary usage was recognized
2 Junglewood for small houses
3 Drywood for fuel including firewood for preparing Jagri.
4 Leaves
5 Stakes for hedges
6 Wood for agricultural implements
7 Privileges enjoyed in Government Forest of the villages concerred when such forests not specially reserved
8 For non forest villages an adjacent tract beyond the boundary set apart for their use

Privileges in 1902 and since.

1 Customary usage not recognized
2 Omitted
3 Fallen leadwood of *unreserved trees by head loads only*.
4 *Dead* leaves
5 Omitted
6 Bamboos and *unreserved trees* not less than 9 inches and not more than 32 inches in girth at the base.
7 Privileges enjoyed by villagers in which a Protected Forest is situated or for the use of which a Protected Forest is set apart i e when such forest specially assigned
8 Omitted unless special provision is made in Forest Settlement.

NET LOSS.

1, Wood for small houses. 2 Dead

(continued on the 6th page)

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೫ ಮಾಹೆ ದಶಂಬರ ೧೯೧೭

ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಂಗಲವೂ, ಬೇಸಾಯಗಾರರೂ.

ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅವಲಂಬಿಸಿರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟೇ ಯಾ ಅದಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳ [illegible] ಜಂಗಲಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾದತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಯು. ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಗೊಬ್ಬರವು ಅಡವಿಯ ಸೊಪ್ಪಿನಿಂದಲೂ ತರಗಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡುವರು. ಬಾಗಾಯತಗಳ ಮತ್ತು ಗದ್ದೆಗಳ ಬೇಲಿಗೆ, ಅವರ ಗುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ದನಗಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಹ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಬಿದಿರು, ಗೂಟ, ಮುಳ್ಳು, ಬಳ್ಳಿ, ಕಂಭ, ಎಳೆ, ಜಲಾವು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಅಡವಿಯಿಂದಲೇ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಅಡವಿಯಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಹೀಗ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೊಲಗಳ ನಾಗವಳ್ಳಿಯೂ ಮತ್ತು ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಜಂಗಲಗಳಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯರು. ಈ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೋಡಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಜಂಗಲದಿಂದ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಏನೂ ಖರ್ಚು ಇಲ್ಲದೆ ಪುಗಸಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆನರಾಗಝೆಟಿಯರ ಭಾಗ ೧ ಪಾನು ೫೪ರಲ್ಲಿ "ಅಡವಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳು" ಎಂಬದೊಂದು ಕಲಮು ಮಾಡಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಆ ಕಲಮಿನ ಸಾರಾಂಶ:—

"ಜನರಿಗೆ ಇರುವ ಅಂಥ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪೈಕಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು — ಕುಮರಿ ನಾಗವಳ್ಳಿ, ಅಡಿಕೆ ವಗೈರೆ ತೋಟದ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಸೊಪ್ಪು ಕಡಿಯುವದು ಯಾವದಾದರೂ ಹಸಿ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮೆಣಸು ಬೆಳೆಸುವದು, ಮಾಫಿಯಾಗಿ ಹುಲ್ಲು ಮೇಯಿಸುವದು ಮಾಫಿ ಯಾ ಹಲಕಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು [illegible] ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದು. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಯ ತೋಟದ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತೋಟದ ಹತ್ತರ ಇರುವ ಬೈಲು ಎಂಬ ಬೆಟ್ಟದ ಹಕ್ಕು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿಯ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಗೊಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸನ್ ೧೮೬೭ರಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಒಂದು ಭಾಗ ತೋಟಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಭಾಗ ಬೆಟ್ಟವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾಡೋಣಾಯಿತು. ಜಂಗಲದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಫಿಯಿಂದ ಹುಲ್ಲುಮೇವಿನ ಜನರಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಅನಾದಿಯಿಂದ ಇತ್ತು. ಸರ್ವೆ ಆದನಂತರ ಕೆಲವು ಸರ್ವೆನಂಬರುಗಳೇ ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಉಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಬಿದಿರನ್ನೂ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಗೆ ಹಲಕಿ ಜಾತಿಯ ಮರ-ಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಉರುವಲದ ತಲೆಹೊರೆಯನ್ನೂ ಬೇಲಿ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಗಂಟಗಳನ್ನೂ ಹೊಲಗಳ ಅನುವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆ [illegible] ರಿನ ಕಾಲುವೆಗೆ ಒಣ ಬೈನೆ ಯಾ ಇತರ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಮಾಫಿಯಾಗಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು [illegible] ಲೋ ಇವುಗಳ ತಿಂಡು [illegible] ದ ಬಾಜಾರಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಒಂದು [illegible] ಶದಿಂದ ಚತುರ್ಥಾಂಶದ ವರೆಗಿನ ದರದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಉ[illegible]ವಲದ [illegible] ತಲೆ ಹೊರೆಗಳಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾದರೆ ಪರ[illegible] ಗಾಡಿಗೆ [illegible] ಆಣೆಯಂತೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು."

ನಮ್ಮದ ಅನುಭವದಿಂದ ಮೇಲಿನ ಯಾವ ಯಾವ ಮಾಫಿಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಕ್ಷೀಣವಾಗ[illegible]ತ್ತ ಹೋದವೆಂಬು[illegible] ವ[illegible]ತ್ತ ಕೆಲವು ಇದ್ದರೂ ಅವು ಎಷ್ಟು [illegible] ಗಿರಿ[illegible]ಯಿಂದಲೂ [illegible] ಟ್ಟಿರುವದೆಂ[illegible] ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವೇ [illegible] ಮರಿ [illegible] ಹೋಗೇ ಹೆ[illegible] ಹುಲ್ಲು [illegible] ಖದಲಾಗಿ [illegible] ಆಣೆ [illegible] ತ[illegible]ಗಿ [illegible] ವಗಟ್ಟೆ ಹ[illegible] ಕ[illegible] [illegible] ಹೆ[illegible]ರೆಗ [illegible] ಲೇಷ [illegible]ಗಿ ದೂ[illegible] ಇದ್ದಲ್ಲಿ [illegible] ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ದರ [illegible] ಆಣೆದ[illegible] ತೂಕ[illegible] ವರು. [illegible] ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ [illegible]ಗಳಲ್ಲಿ ಪರ[illegible] ಪದ್ಧತಿ ಯಿ[illegible] ಹೊರೆಗಳಿಗ[illegible] ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರ [illegible] ತೆರಿಗೆ [illegible] ವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. [illegible] ಗಲ [illegible] ಕಂ[illegible] ಪಡಿಸದೆ [illegible] ಪ್ರಸಂಗವಾದಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ 'ಬೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬೆ[illegible] [illegible] ಇಲ್ಲವೇ" ಎಂಬ [illegible]ಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೇ[illegible] ಜಂಗಲಗಳಾದರೂ ಇರ[illegible] ತ ಹೇಳದೆ [illegible] ತಪ್ಪಾಗದು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಜನರ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗ[illegible]ನು ಕಡಿಮೆ! ಜನರು ಅಷ್ಟಾದ[illegible] ಶಾಲಿಗಳೋ? ಆದರೆ ಜನ್ಮದಿಂದ ಹೆ[illegible] ಹಸಿವೆಯು ಶಾಂತವಾಗದು. ಹಸಿವೆಗೆ ಆಹಾರವೇ ಅವಶ್ಯವು. ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊಲಗಳ ನಾಗವಳ್ಳಿಯು ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಾಗವಳ್ಳಿಯೂ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಜೀವನವೆಲ್ಲವೂ ಜಿನ್ನರೂಪ ಜಂಗಲಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದೆಂಬುದು [illegible] ಸಂದೇಹವು.

ಜಂಗಲ [illegible] ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಾರೋ ಹಾಗ ಹಾಗೆ ತಲೆಯನ್ನು ಬಗಿಸಿ ಈ ವರೆಗೆ ಅವರ [illegible]ದಂತೆ ಪರ್ಮಿಟುಗಳಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಬೇಸಾಯದ ಅತ [illegible] ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಎಂದ ಬಡ ರೈತರನ್ನು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಆ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೂ ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ಅವಶ್ಯವುಳ್ಳ ಜಲಾವ ಕಟ್ಟಿಗೆ[illegible] ಕುರಿತು [illegible] ಇದ್ದ [illegible] ಮೈಲು ಅಂತರದ ವರೆಗಿನ ಪೈಕಗಿಗೆ ಆಯಾಯ ಡಿಪೋಗೆ ಬೊಟ್ಟು ತೋರಿಸಿ ಪರ್ಮಿಟಗಳನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡಿ[illegible] ತಿಳಿಯ[illegible]ದೆ. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಜನ-ಜಾನಾವರಗಳ[illegible] ಯುದ[illegible] ಸಪ್ಪೆಯ[illegible] ಹುಲಿ, ಕರಡಿ, ಹಂದಿ ಮುಂತಾದ ಕ್ರೂರ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಿನ[illegible] ಬೇಟೆಗಾರರ ಕೋವಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಕೂಲಿ [illegible] ನ್ನು ಡಿಪೋಗಳ ಕಡೆಗೆ ಪರ್ಮಿಟಗಳನ್ನು ಬಂದು ಮಾ[illegible] ಬಿಟ್ಟುವದು ಅವರ ಸತ್ವಹರಣ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ[illegible]ಯಿತೆಂತಲೋ ಯಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಈ[illegible]ಗ ನಿಜವಾದ ಸನದಶೀರ ಕರ್ತವ್ಯಶಕ್ತಿಯ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೋ, ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಹೊಸ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಅಂಗಮೆಹನತಿಯಿಂದಲೂ ಅಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೂ ಇತರ ಸುಲಭ ಉಪಾಯಗಳಿಂದಲೂ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ದ್ರಾವಿತ [illegible] ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವಾಗಿ— ಅಂದರೆ ಜಂಗಲಗಳಿಂದ [illegible]ಹರಕ್ಕೆ ತರುವದರ ಬದಲಾಗಿ ಶಹರದಿಂದ ಜಂಗಲಗಳಿಗೆ ಸಮೀಪವಿರುವ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ವಾಸ[illegible]ಗಳಿಗೂ ಕಬ್ಬಿನ-ರಸ-ವಾಕಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಒಯ್ಯುವ ದುರ್ಧರ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಂದಿರುವದು. ಕಬ್ಬಿನ [illegible] ರು ಮಾಡಿದ ಬೇಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಮೊದಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕ[illegible]ಯು ಪರ್ಮಿಟು ಪ್ರಕಾರ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತ[illegible]ಗಿ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಬ್ಬಿನ ಪೈರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ[illegible]ದ ಗುಂಟೆಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧-೦-೦ ರಂತೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿ ಆಕರಿಸಬೇಕೆಂತ ಮಾಡಿದ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದಯಾಳು ಮಾಜಿ ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದ ಮೆ॥ ಮೊಂಟೀಥ ಸಾಹೇಬರ ಪೂರ್ಣ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಯನ್ನು ನಡಿಸಿ ರೈತರ ಕರುಣಾದಿಂದ ಓರೇ ಎರಡುವರೆ ಆಣೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ [illegible] ಕಾಪಾಡಿದರು. ಈ ಸಂಗತಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಯುವದರೊಳಗೇ ಪರ್ಮಿಟುಗಳ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಬಂದಾಗಿ ರೈತರ ಗೋಳಾಟವು ದಿನೇ ದಿನೇ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಈ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಆದರೂ ಕಬ್ಬಿನ ಪೈರಿಗ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಸಿಗದೆ ಅದು ಪೂರ್ಣ ಲೋಪವಾಗಿ ಈಗ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಆಯಾತಮಾಡಿ ತರುವಂತೆ ಬೆಲ್ಲವನ್ನಾದರೂ ತರುವ ಪ್ರಸಂಗದ ಇದು ಪೂರ್ವ ಚಿನ್ಹೆ ಎಂ[illegible] ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರೆವ್ಹೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದರ[illegible] ನಮಗೆ ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೇನು? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಯ ಅಭಿಮಾನವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವದು! ಹಾಗ ಎಂದೂ ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಹೀಗೆ ಜನರ ಜಂಗಲಗಳ ಮಾಮೂಲ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಶಃ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಧೋರಣದಿಂದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ವರ್ಧಿಸುತ್ತ ಬರೇ ಜಂಗಲಗಳ ವಾಳಿಗೆಯನ್ನೇ ಸಾಧಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವದು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಜೀವನವಾದ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಹಿತವೋ ಅಹಿತವೋ ಎಂ[illegible] ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರಾಯಿತು ಜಿಲ್ಲಾ ದಿವಾನರಕಡೆಗೇನೇ ನೂರುವದು ಹಿತವು. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಖಾತೆಗಳು ಅವರ ಅಧೀನವಿದ್ದು ಅವರೇ ಅವುಗಳ ಸೂತ್ರಧಾರರೂ, ಬೇಸಾಯಗಾರರನ್ನೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಪರಿಷ್ಕ್ರ ಧಾರಣಮಾಡುವವರನ್ನೂ— ಅಂದರೆ ಆ ಮುಖ್ಯ ಕಂದಾಯವನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುವವರೂ ಆಗಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಮಾಜಿ ಕಲೆಕ್ಟರರಾಗಿ ಇಂಥ ಗೋಳಾಟವನ್ನೂ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡ ಈ ಬಡ ರೈತರ ಕೈವಾದಿಯಾಗಿದ್ದ ಮೆ॥ ಸ್ಮಿಥ ಸಾಹೇಬರ ಈ ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯ ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಧೋರಣೆ[illegible] ದಲ್ಲಿಟ್ಟು [illegible] ಧಾಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಿಸಿ

ನರಕಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸ್ವಾಂತದಿಂದ ಧೃಡವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳ ದುರ್ದೈವದಿಂದಲೇ ವರ್ಗ ವಾದಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಂತ ಯಾರೂ ಹೋಗರು?

ಈಗಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ರಯತರ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಕುರಿತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಮಿತ ಸದರಿ ಸ್ವಿಸ್ಟ ಸಾಹೇಬರ ಅನುಭವದ ಯೋಗ್ಯ ದೋರಣದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವರೆ ತಲೆ ಸಾಕು ತಿಳಿಯುವೆವು ಅವರೆ ಜನರ ಗೋಳಾಟವೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಅನಾನುಕೂಲಗಳೂ ಅವರ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರುವ ದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಮತ್ತು ಯಾರು?

ದೇಶಬಾಂಧವರೇ, ಇವೆಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮವು ನಿಮ್ಮ ಈ ವರೆಗಿನ ಮೂಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಆಗಿರುವದು ಅವನ್ನಷ್ಟು ಈಗ ಎಷ್ಟುಬಿಡಿರಿ “ಮೂಗನ ಹೆಣ್ಣ ಕನೆ ಗುಣುಗುಟ್ಟಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದ” ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆ ಸಾರಿಯಾಗಲಿ ಲೇಖ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಾಧರಪಡಿಸಿ ಸವರ್ಣನ ದಿಂದಾಗಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅನಾನುಕೂಲಗಳ ಅಡಚಣಿಗಳ, ವಿಶೇಷ ಖರ್ಚಿನ, ನಿಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ದವರನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಉಪಾಯಗಳಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸೋಣವಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ದುಃಖಗಳು ನಿಃಸಂಶಯ ಪರಿಹಾರವಾಗುವವು ಜಂಗಲ ಖಾತೆಯವರು, ಒಂದೊಂದು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ತಾಲೂಕು ಒಂದೊಂದು ತಿನ್ನ ಜನವಾಗಿ ಸಾಧನೆಯಿಂದಲೂ ಇತರೇ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಒತ್ತಿ ಧೃಡಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ನೀವಾದರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅವಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಗಿಂದಾಗ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಯಶವು ಸಿಕ್ಕದಿರದು ಯಾಕಂದರೆ ಅವರ ಈ ಪ್ರಯತ್ನವು ಅಸಂಗತವಿದ್ದಷ್ಟೇ ಅನ್ಯಾಯದ್ದೂ ಸಹ ಇರುವದು ಕಾರಣ ರೆವ್ಹೆನ್ಯೂ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವರೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಮತವು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೇತಕಿಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕೆಂತ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ನಮ್ಮ ಶೇತಕಿ ಖಾತೆಯ ಡ್ಯಾರೆಕ್ಟರ ಮೆ॥ ಕಿಟಿಂಜ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ, ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ ಅಸೋಸಿಯೇಶನಕ್ಕೂ ನಾವು ಬಿನ್ನಿಸುವದೇನಂದರೆ ಈ ಕುರಿತು ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರಮಾಡುವರೆ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಪ್ರಸಂಗವು ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇ ಸರಿ

(ಮೆ॥ ಸ್ವಿಸ್ಟ ಸಾಹೇಬರು ಕಾರವಾರ ತಾಲೂಕಿನ ಸಭ್ಯರ ತರಫ ಬರುವ ಎರಂಗದ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದೆ)

ಸ್ಫುಟ ಸೂಚನೆಗಳು.

೧. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ೧೦-೧೫ ಕಾಡು ಆನೆಗಳು ಈ ತಾಲೂಕ ಬಾಸೋಳ್ಳಿ, ಕಿರ್ತಿಗದ್ದೆ ವಗೈರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಹಳೇ ಪೈರು ನಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದು ಎಲ್ಲರ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ ಪುನಃ ೧೦-೧೫ ಕಾಡು ಆನೆಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪು ಬಂದು ಪೈರು ನಷ್ಟ ಪಡಿಸಲು ಹವಣಿಸುವದರಿಂದ ಜನರು ಭಯಾಭೀತರಾಗುವದು ಸಹಜವು. ಮುಂಚಿನ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಚಿಂತಾತುರರಾಗಿ ಪೈರನ್ನ ಪೂರ್ತ ಬೆಳಯುವ ಮುಂಚೆ ರಾತ್ರಿ ಗದ್ದೆಯಿಂದ ಆಟಾವ್ಯದಾಡಿದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಹ ಹಾಕಿದರು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹತ್ಯಾರಗಳ ಲೈಸನ್ಸವಿಲ್ಲದರಿಂದ, ಗರನಾಳ, ಸುಡಬಾಣ ಮುಂತಾದ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಆ ಪ್ರಗಳನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಅಟ್ಟುತ್ತಿರುವರಂತೆ ಈ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮವಾಗದೆ ಕೆಲವು ಪೈರು ನಷ್ಟವಾದ ಹಿಕಿಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಇಷ್ಟು ಭಯಂಕರ ಕಾಡು ಆನೆಗಳ ಗುಂಪಿನ ಸುಳಿಗೆಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪೈರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಸಮರ್ಥರೊ? ಈ ಸಂಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಪಾಡುವದು ಸರಕಾರವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ಯಾರು? ಹೋದ ಪೈರಿನ ನಷ್ಟದಿಂದ ಆ ಬಡ ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ ಸಾಲದಿರುವರು ಕೆಲವರು ಹ್ಯಾಗಾದರೂ ಈ ನರಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಜನದ ಕಿ. ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು. ಹೋದ ವರ್ಷದ ಪೈರಿನ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಅವರಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾದರೂ ಸೂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ “ ನಿಮ್ಮ ಒಡೆಯಗೆ ಹೇಳಿರಿ” ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಸೂಟಿ ಕೊಡದಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಡೆಯರು ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಸೂಟ ಬಿಡುತ್ತಾರೊ ಏನಂತ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ದುರ್ದಶೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇರುವಾಗ ಭಟ್ಕಳದಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಾಪೂರ ನದಿಯ ಆಚೆ ಈಚೆ ಕಟಾವು ಮಾಡಿ ಹಾಕಿದ ಅಜಮಾಸ ೧೦೦೦ ಮುಡಿ ಭತ್ತದ ಪೈರು ಹೋದ ವರ್ಷದ ಮಹಾಪೂರದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಪಾಲಾಗಿ ಹೋದದ್ದು ಸಹ ಜನರ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಆ ಕುರಿತು ಸಹ ಸರಕಾರದ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ವರದಿ ಬಂದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೂಟ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇಂಥ ಜನರ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸೂಟ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅದು ಯಾವಾಗ ಕೊಡುವದು? ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದ ಹತ್ತರ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಹಳೇ ರೈತರು ಈ ಸೀಮೆ ಬಿಟ್ಟು ಮೈಸೂರ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ವಗೈರೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ನಡಿಸಿ ಸುಖಿಯಾಗಿರುವರು. ಅದು ಫಕ್ತ ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದವರಿಂದ ಜಂಗಲಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಶ್ಯವುಳ್ಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವದು ಕಂಡು ಹೋದದ್ದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಆ ಸೀಮೆ ಹತ್ತರ ಇರುವ ಹೊಲಗಳು ಹಾಗೆ ಆಗದೆ ಬಂಜರಬಿದ್ದು ಬಹಳೇ ಕಂದಾಯವು ಸಹ ನಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಕಾರವು ತಮ್ಮ ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಸವಲತುಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ತಮ್ಮ ಪರಾಮರ್ಶ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲೆಂಬ ಸಮಜೂತು ರೈತರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧೃಡವಾಗುತ್ತ ಹೋಗದೊಳದಂತೆ ತಕ್ಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವರೆಂತಲೇ ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು

೨ ನಮ್ಮ ಕುಮಟೆಯ ತಾರ ಅಫೀಸು ಕಳೆದ ದಶಂಬರ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಿಂದ ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸು ಅಂದರೆ ಬೆಳಗಿನ ೭ ಘಂಟೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ೮ ಘಂಟೆವರೆಗೆ ಅಫೀಸು ಚಾಲು ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬೆಳಗಾಂವ ವರೆಗೆ ಪರಭಾರೆ ತಂತಿ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸವಾದದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಾರು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಃ ಮುಂದೆ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ವೇಳ್ಯದ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಬರಬಹುದು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸು ಅದ್ದರಿಂದ ಬೆಳಗಿನ ೭ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೧೦, ಅನಂತರ ೧ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೫ರ ವರಿಯಂತ ಮಾತ್ರ ಚಾಲು ಇರುವದು ಅಫೀಸುವೇಳ್ಯ ಬಿಟ್ಟು ತಂತಿ ಬಿಡುವದಾದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಫೀ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಗೈರಸೋಯಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ತಿಳಿಯಬಹುದು ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ೨ನೇ ಕ್ಲಾಸವಿದ್ದ ಈ ಅಫೀಸು ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾನದಿಂದಲೂ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇದು ಇತ್ತು ಎಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹೀಗೆ ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ತಗ್ಗಿಸುವ ಕಾರಣವೇನು ತಿಳಿಯದು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ನೋಡುವವರಿಗೆ ೨ ಜನರ ಬದಲು ಒಬ್ಬರಿದಾದರೂ ಪಗಾರು “ಮಹಾರವಾಡಿ” ಧೋರಣದಿಂದ ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿ ಕಂಡರೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಫಾಯದೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂತಲೇ ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟಲ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಇಲ್ಲಿ ಸಕ್ರೀಟಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಮಾಡಿದ ತಪಾಸಿನ ವೇಳ್ಯ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಅವರ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದು ೩ನೇ ಕ್ಲಾಸಿನ ಬದಲಾಗಿ ೨ನೇ ಕ್ಲಾಸವಿರುವದೇ ಯೋಗ್ಯವೆಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರುವರಂತೆ ಆದರೂ ಆ ಖಾತೆಯವರು ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ತಿಗಟಹುವಾದ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ಕುರಿತು ಪುನರಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪುನಃ ೨ನೇ ಕ್ಲಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಪರಾರ್ಥ ಸಾಧಿಸಿದಂತೆ ಆದೀತಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಹಿತಾಹಿತವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಪೂರ್ವಾಪಾರ ನಡೆದು ಬಂದ ಹಕ್ಕನ್ನು ರೀತಿಯಂತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಯದ ಇಲ್ಲಿಯ ಮೂಕ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಇದೊಂದು ಮಹದುಪಕಾರವೇ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದೆಂತ ಸೂಚಿಸುವೆವು.

೩ ಇಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರು ಹಿಡಿದ ಜುಗಾರ ಮಂಡಳದ ಖಟ್ಲೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಈ ಜುಗಾರದೇವತೆಯು ಈ ಶಹರದಲ್ಲಿ ಕಾಯಂ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ತನ್ನ ವರದಹಸ್ತವನ್ನು ಯಾವ್ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಇಟ್ಟು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಸಧನ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಆಹುತಿಯಾಗಿತಕೊಂಡಿತು, ಮತ್ತು ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆಂಬುದು ಜನರು ಶಾಂತ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅದು ತನ್ನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಿಕ್ಷಾಧಿಪತಿಯಿಂದ ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿ, ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಾಧಿಪತಿಯಿಂದ ಭಿಕ್ಷಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಮೋಹದ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸುಬದ್ಧಿಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಸತ್ವದ ಒಂದೊಂದು ಆಹುತಿಯಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವದು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಜನರು ಅದರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಮೋಹಿಸಲ್ಪಡುವರು ಆಶ್ಚರ್ಯವು ಈ ನಿಂದ್ಯ ದೇವತೆಯ ಅಸಹ್ಯಪ್ರಭಾವವು ಇತರ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೂ ಶ್ರೀವೆಂಕಟರಮಣನ ಸತತ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಅವನ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ವೈದಿಕರಲ್ಲಿ ಅವರ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜದ ಎದುರುಬರಲು ಧೈರ್ಯ ಪಡುವದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಜುಗಾರಿಗಳ ಅಪರಾಧವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುವರೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಜಾ

(ಮುಂದೆ ೫ನೇ ಪಾನಿನ ಮೇಲೆ.)

विचार-तरंग.

(श्रीकृष्ण मुंबई)

हल्लीं शुभवर्तमानाचे दिवस आहेत आमच्या सार्वभौम सरकारच्या सेनानायकास पश्चिम व पूर्व रणक्षेत्रावर विजयश्री माळ घालीत आहे. ज्या ठिकाणीं आकाशातील बापाच्या पुत्राचें (येसुचे) अवतारकृत्य घडले व शुभवर्तमान कथन करणारा हा दिव्य प्रेषित समाधिस्त झाला त्या ठिकाणापर्यंत आमचे हिंदी वीर उत्साहभराने चाल करून जात आहेत म्हणूनच कीं काय अशा शुभवर्तमानास हल्लीं ऊत आला आहे तिकडे हस्तिनापुरी राजमंत्री बसून लोकांच्या आकांक्षा समजून घेत आहेत राजप्रतिनिधि लोकनायकास तुमच्या मागणीचा योग्य विचार केला जाईल असें सहानुभूतिपूर्वक आश्वासन आशीर्वचन देत आहेत मवाळ जहाल यांच्या मधील झगडा मिटून श्रीकाली मातेच्या नगरींत राष्ट्रीय महासभेची तयारी जोराने चालू झाली आहे गोवाप्रांतीय बंधूस स्वराज्याचे अधिकार लवकर देण्यात येतील असे जाहीर झाले आहे गावोगावीं, शहरात व खेड्यापाड्यात लोक राष्ट्रीय हिंदी प्रातिनिधिक सभानीं मंजूर केलेल्या राज्यघटनेस आपली पूर्ण समति असल्याचे जाहीर करून विनंतिपत्रावर भराभर आपल्या सह्या देत आहेत. अशा अर्जांचे भाऱ्यांचेभारे राजमंत्र्यास सादर करण्याचें काम नेटाने चालू आहे

✣ ✣ ✣

अशा शुभ समयीं कानड्याची राजधानी कारवार येथून दोन शुभ संदेश आले कृषिविषयक चर्चा करणाऱ्या एका नूतन संस्थापित मंडळाने, जुन्या संस्थापुढे आघाडी मारून, एकमताने राजकीय प्रश्नाची वाटाघाट करण्याचें योजिलें. प्रथमत येथील क्रॉनिकल पत्रात ही उपरिनिर्दिष्ट बातमी प्रसिद्ध झाली तेव्हा कोणास खरेच वाटेना. कारण राजकीय प्रश्न सारे कृषिविषयक संस्थेच्या कार्यक्रमाबाहेरचे आहेत अशी येथील कानडावासीयांची समजूत होती तशात नंतरच मजकूर वर्तमान पत्रातून प्रसिद्ध करण्याची वाईट खोड काहीं बातमीदारास लागली असल्यामुळे आपल्या पत्रातून या बहुमोल ठरावासंबंधाने उल्लेख झालेला पाहीपर्यंत न किंचित मात्र खात्री होत नव्हती अशा इतका गोष्ट खरी की कानडावृत्तानेही या बा-तमीसाठीं क्रॉनिकलकडे [illegible] आठ कारवारास घडलेली हकीकत [illegible] पोहचण्यापेक्षा अडीचशे मैल लांब असलेल्या मुंबईस धावत येऊन पोहोचावी व मागून कानडावृत्तास कळावी हा द्राविडी प्राणायामाचा एक सुंदर मासला आहे मुंबापुरीच्या मंदिरात काहीं महिन्यामागे एक अग्निनौका फुटली तिची बातमी आम्हाला लंडनहून आलेल्या तारेवरून समजली असा

✣ ✣ ✣

एकंदरीत या [illegible] या [illegible] या पुढे कशी असावी या संबंधाचा विचार करणाऱ्या महाजनांत आमचा कारवारचा [illegible] वर्ग दाखल झाला ही मोठ्या आनंदाची गोष्ट या प्रसंगीं राष्ट्रीय महाराष्ट्रात पसार करणाऱ्या योजनेची बातमी माहिती कानडावृत्तात प्रसिद्ध करून लेखात देऊन ननमवा [illegible] पत्रकत्याचे अभिनंदन करणे प्राप्त होय दुसरें एक शुभ वर्तमान विचारींद्वारा येथ येऊन थडकलें ते ब्रह्मार्पणाचे ब्रह्मार्पण हे [illegible] हा शुभच मग ते हल्वायाच्या घराचे का होईना स्ट्रेंडम ब्रदरहुडचे [illegible] पडले वाचनालय सरकारी मुख्य शालाधिपतीच्या हातीं देऊन कारवारस्थ महानुभावनीं पुस्तकदानाचे पुण्य जोडले या संबंधाने किती पत्रव्यवहार! या महानुभावास ब्रह्मार्पण करण्याची आवश्यकता प्रथमत एका विद्याखात्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याने सुचविली तरी आमचे महानुभाव स्ट्रेंडम ब्रदरहुडचे दरवाजे बंदकरून ३।४ महिने झाले तरी आपल्या कर्तव्यास जागेनात तेव्हा एका विद्यार्थ्याने स्थानिक पत्राकडे धाव घेऊन त्यांची कान उघाडणी केली तरी व्यर्थ! पुन एकवार याच मजबाने टीका करण्यात आली तेव्हा एकदाचें मोलमजुरास जमवून सर्व ग्रंथभांडार हायस्कूलच्या परम पवित्र वातावरणात रवाना करण्यात आले याबद्दल प्रतिग्रह करणारानी स्ट्रेंडम ब्रदरहुडसाठीं त्या संस्थेच्या पूर्ववयात ज्या कित्येक बाळगोपालानी परिश्रम केले होते त्यांचे जाहीर रीत्या, हल्लींच्या उपचारास साजेल अशा रीतीने आभार मानावयाचे एकीकडे राहिले पुन एका विद्यार्थ्याने पत्रकाराकडे धाव घेऊन ग्रंथभांडार आपल्या हातात आल्याचे प्रसिद्ध केले

([illegible] चालू)

पोंच व अभिप्राय

महाराष्ट्र सारस्वत— या त्रैमासिकाच्या दुसऱ्या वर्षाचा प्रथमांक पाठविल्याबद्दल आम्ही प्रकाशकाचे आभारी आहोत हें त्रैमासिक मुंबईस प्रसिद्ध होत असून त्याचे संपादक रा. लाड व प्रख्यात "**आर्यांच्या सणां**"चे कर्ते रा. वामन मंगेश दुभाषी ऊर्फ ऋग्वेदी हे आहेत वर्गणी रु १ ४ ० सकृद्दर्शनीं हे त्रैमासिक जरी ज्ञानविषयक दिसले तरी त्यातील एकंदर लेख राष्ट्रीय भावनेस परिपोषक असेच आहेत हे खरोखर अभिनंदनीय आहे निव्वळ ज्ञातिविषयक व ज्ञात्युन्नतीकारक प्रयत्नास विरुद्ध आम्ही नाहीं परंतु असे प्रयत्न इतर ज्ञातीच्या हितसंबंधास बाधक होणार नाहीत अशी ते प्रयत्न करणारानीं दक्षता बाळगिली पाहिजे व ही दक्षता प्रस्तुत त्रैमासिका या नव दरूड्यानी बाळगिली आहे हे पाहून आम्हास आनंद होतो 'ब्राह्मण व ब्राह्मणेतर' हा 'ऋग्वेदी' याचा लेख, व 'हुंडा' वगैरे लेख कोणत्याहि भारदस्त मासिकास शोभण्यासारखे असे आहेत 'ज्ञातिसमाचार' या मथळ्याखाली केवळ सारस्वत ज्ञातीमध्ये काय काय महत्त्वाच्या गोष्टी घडल्या त्याचा थोडक्यात उल्लेख केलेला असतो तेव्हा हे त्रैमासिक केवळ ज्ञातीतलेच नव्हे तर इतर सर्व लोकांच्या न सार्वजनिक संस्थांच्या आदरास व आश्रयास सर्वथैव पात्र आहे त्रैमासिकाचे मासिकात रूपांतर होणे हे सर्वस्वी लोकाश्रयावर अवलंबून आहे व हा लोकाश्रय काहीं हि न घेता केवळ ज्ञातिसेवा म्हणून स्वार्थत्याग बुद्धीने काम करणाऱ्या संपादकद्वयाच्या उदाहरणाने त्रैमासिकास लाभो अशी आमची जगदीशाकडे प्रार्थना आहे रा. दुभाषी हे कसलेले लेखक कानडाच रहिवाशी आहेत याबद्दल आम्हाला अभिमान वाटतो

प० दादाभाई नौरोजी विषयी भरलेल्या सभेतील व्याख्यात्यांनी त्यांच्या खाजगी नैतिक गुणांचेच स्तोम माजवून वर्णन केले आहे असा वृथा आरोप श्रीकृष्ण [illegible] करतात तरी ते तसे नसून सभेत श्रीयुत डी बी नाडकर्णी यांनी प० बा० दादाभाई यांच्या सार्वजनिक चळवळींची सांगता करित असतांना त्यांच्या अमोलिक गुणांचे यथार्थ वर्णन केले असे विश्वसनीय रीत्या समजते

ಹಾಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುವದು ಶ್ರೀವೆಂಕಟರಮಣನ ಪ್ರಸಾದವೇ ಸರಿ. ಸಾಕ್ಷಿಗಾರರೇನು ಅಪರಾಧಿಗಳಲ್ಲ. ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ದಂಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬಗೆಬಿ ಯಾವ ಇತರೇ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡುವದು ರಾಜನಿಷ್ಠರಂತು ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಸರಿ. ಈ ಜುಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರದೆ ಮಹ್ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅವರು ಈಗ ಬಿದ್ದ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಪಡಕೊಳ್ಳುವರೆಂತ ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಹ್ಯಾಗೂ ಇರಲಿ. ಈ ತುಷ್ಟ ದೇವತೆಯ ಜಾಲದಿಂದ ಜನರನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಲು ಒಂದೇ ಸರಕಾರದಿಂದಲೂ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ಆಯಾಯ ಸಮಾಜಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಹಕಾರಿತೆಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದಲೂ ಸರಕಾರಿ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದಲೂ ಅವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೇನೇ ಈ ದೇವತೆಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಬಹುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುವೆವು. ಆಯಾಯ ಸಮಾಜಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡುವರೋ?

೪ ನಾಳೆ ಬರುವ ತಾ ೧೨ನೇಗೆ 'our day' 'ನಮ್ಮ ದಿವಸ' ಎಂಬ ಸಮಾರಂಭವು ಇಡೀ ಭರತ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಡಿಯುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಡಿಯುವದು. ಈ ಉತ್ಸವದ ಉದ್ದೇಶವು ಸ್ತುತ್ಯವಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ನಾಗರಿಕರೂ ಧನಾಢ್ಯರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದು ನಾವು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠರಿದ್ದು ಈ ಮೊದಲು 'ವಾರ ರಿಲೀಫ ಫಂಡು' 'ಬೆಲ್ಜಿಯಮ ಚಿಲ್ಡ್ರನ ಫಂಡು' ವಾರಲೋನು ಮುಂತಾದ ಫಂಡುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುವರೆಂಬದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಸ್ತುತ್ಯ ಉದ್ದೇಶದ ಕಡೆಗೆ ಸಹ ಲಕ್ಷಗೊಟ್ಟು ಅದಷ್ಟು ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಈ ಫಂಡಿಗೆ ಸಹ ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಗ್ರಹದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬರೆವು.

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಥಂಡಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಚಳಿಯ ಪ್ರಸಾರ ಜೋರಹತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ತೀಕ ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಉತ್ಸವವು ಫಟಾಕಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಪರಿಂದ ದೇವತಾಕ್ಷೋಭವುಂಟಾಗುತ್ತದೋ ಏನೋ!

ಶಿಬ್ಬಿ ಸಾರಸ್ವತ ೪-೫ ವರ್ಷದ ಸಣ್ಣ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಮರುಳ ಹುಡುಗಿಯು ಮನೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಮೇಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ತನ್ನ ಎಮ್ಮೆಯ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ ಎಮ್ಮೆಯು ಗಜನಿಯ ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿದ್ದು ನೋಡಿ ತಾನೂ ಅದರೊಳಗೆ ಹಾರಿತು. ಅದರ ತಪಾಸ ೩ ೪ ದಿವಸಗಳ ವರೆಯು ಹತ್ತದೆ ನಂತರ ಪ್ರೇತವು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಪಾಪ!

ಇಲ್ಲಿ ಗೌ| ನಾ| ಬ್ರಹ್ಮವೃಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಭೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಸಂಗತಿಯು ತಿಳಿಸಿತ್ತಷ್ಟೇ. ಈಗ ಅವರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ವೇದಪಾಠ ಶಾಲೆಯು ಕಳೆದ ತಾ. ೧೯ರ ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮದಿಂದಿರಾಕಾಂತ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಯವರ ಆಶೀರ್ವಚನದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೆಂದು ಕೇಳಿ ಆನಂದಪಡುವೆವು. ಈ ಸಂಬಂಧ ನಾಲ್ಕು ಚಿಪ್ಪಿಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವೆವು.

ಮುನ್ಸಿಪಲ ಜನರಲ ಕಮಿಟಿ ಠರಾವಿನಂತೆ ಕಳೆದ ತಾ ೧ನೇಗೆ ಹೊಸ ಇಮಾರತಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯ ಕ್ಲಾಸುಗಳು ಇನ್ನೂ ಸಮಾರಂಭವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದವು ಸಾನಂದವೂ ಸಾಶ್ಚರ್ಯವೂ!

ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪೋಲೀಸರು ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದ ಜುಗಾರ ಪುಂಡರ ಖಟ್ಲೆಯ ನಿಕಾಲಿಯಾಗಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಆರೋಪಿ ನಂಬರ ೧-೩ನೇಯವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೩೦೦ರಂತೆ, ೧೦-೧೩-೧೫ನೇ ಯವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೩೫ರಂತೆ, ನಂಬರ ೨-೬ ಮತ್ತು ೧೬ನೇ ಯವರಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೦ರಂತೆ, ೧೭ನೇ ಯವನಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ೪೦ರಂತೆ ದಂಡದ, ಮತ್ತು ೧೭ನೇ ಯವನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಾಕಿಯವರಿಗೆ ದಂಡ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ೭ ದಿವಸದ ಶಿಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ೧೭ ನೇಯವನು ದಂಡ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ೧೫ ದಿವಸದ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ನಂಬರ ೧೪ನೇ ಯವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ೫ ಘಂಟೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಪೋಲೀಸರು ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷರಾಗಿ ಜುಗಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸುವರಾಗಿ ತೋರುತ್ತೇವೆ

ರಾ ಸಾ ರಾಮಚಂದ್ರ ಅಣ್ಣಾಪ್ಪೈ ಇವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನದ ಮೇಲಿಂದ ಹೆರವಟ್ಟೆ ಊರವರು ಇದೇ ಬರುವ ತಾ ೧೬ನೇ ದಿವಸ ಸಂಗೀತ "ಕಂಸ ಕಂದನ" ನೆಂಬ ನಾಟಕದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಂದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು 'ಅವರ ಡೇ' ಫಂಡಿಗೆ ಕೊಡುವರು

ಶಿರ್ಶಿ— ಕಳೆದ ತಾ ೨೦ರಲ್ಲಿ ವಾರಲೋನು ಕಮಿಟಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮೆ| ಅಸಿ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಿ| ಕೋಲೆನ್ಸಸಾಹೇಬರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಶಹರ ಜನರದೊಂದು ಸಭೆಯು ಕೂಡಿ ವಾರಲೋನಿಗೆ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಸವಿಸ್ತರ ಹಕೀಗತ್ತು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿ ಆ ಕುರಿತು ಮದ್ದತ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಗೃಹಸ್ಥರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಸಭೆಯು ಬರಖಾಸ್ತವಾದ ಮೇಲೆ ಪಲ್ಟಣಿಗೆ ಸೇರಲು ಸಿದ್ಧರಾದ ೬ ಜನ ರಿಕ್ರೂಟರರು ಎಲ್ಲರಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೆ ಪ್ಲೇಗಿನಿಂದ ೪ ಮರಣಗಳು ಆದವು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಹಳಿಯಾಳ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜಳ್ಳಿಜ್ವರವು ಚಾಲು ಉಂಟು. ಬೇಕೆ ಕಟಾವಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುವದು. ಜಮೀನಿಯ ತಿರ್ವೆಯ ತಹಕೂಬಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ನಡೆದದೆ. ಡೆ|ಎ|ಇ| ಮಿ| ಥರ್ನಾಂಡಿಸರು ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರುವದು. ಪ್ಲೇಗಿನ ಸಂಬಂಧ ಖಾಲಿ ಬಿದ್ದ ಇದ್ದ ಪರಿಣಾಮ ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಡೆ| ಕ| ಬಿ ಇರಕರ ಸಾಹೇಬರು ತಾಲೂಕಿನ ತಪಾಸಣೆಯ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಮುಂಡಗೋಡಿಗೆ ಹೋದರು. ಆಗ ಬಹಳ ಇನಕಮ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಅಪೀಲುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂತ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕಮಿಟಿಯು ನೆರೆದು ಸಣ್ಣ ಪಗಾರಿನ ನೌಕರರ ಮುಂಗಾಯಿ ಮತ್ತು ಕದಮ ಮಾಸ್ತರರ ಬಡ್ತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಚಾರವು ತಹಕೂಬ ಇಡಲಾಯಿತು. ಫೋರೆಸ್ಟ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಲಿಲಾವ ನಡೆದದೆ. ರಿಕ್ರೂಟರ ಮಿ|| ಕೋಲೆನ್ಸ ಸಾಹೇಬರು ಬೆಳಗಾಂವಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮರಾಠಾ ನಾಯಕರು ಮೇಲಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಅರಣ್ಯಾಪುರದಲ್ಲಿ ೮-೯ ವರ್ಷದ ಹುಡುಗನು ಓಡಿ ಹೋಗುವಾಗ ಬಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವು ಆಗಿದೆ. ಆಗ ಸಾಹೇಬರು ಇಳಿದು ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಉಪಚಾರ ನಡಿಸಿರುವರು. ಗುಣವಾಗುವದು. ಸಾಹೇಬರು ಅವನ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಅಂಕೋಲಾ— ಯಂಗಮೆನ್ಸ ಲ್ಯಾಬ್ರೆರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ನಡೆದಿರುವವು. ಜನರ ಸಮೂಹವು ಚಲೋ ನೆರೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾಧವರಾವ ಶ್ಯಾನಭಾಗ ಎಮ ಎ, ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಭು ಬಿ. ಎ ಇವರಿಬ್ಬರು ಪಿ. ಸಾವಕರ್ಣೀ ಎಲ್. ಎಂ. ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಲಷ್ಕರ ಭರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದರು

ಮಾಮಲೇದಾರರು ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ್ಗೆ ದಮಣಿಯ ಎತ್ತುಗಳು ಬೆದರಿ ಅಪಘಾತವಾಗಿ ಅವರ ಅತ್ತಿಗೆಗೂ ಅವರಿಗೂ ನೋವು ಆಗಿಯದೆ. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಅಪಘಾತದಿಂದ ಅವರು ಪಾರಾದರು

ಧರ್ಮಾರ್ಥದ ಕುರಿತು ವರ್ತಕರಲ್ಲಿ ಆದ ಮತಭೇದವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಮತದಿಂದ ದೂರ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಹತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಆನಂದಕರವು

ಕಾರವಾರದ ಮಿ|| ಶೆಟ್ಟಿ ವಕೀಲರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಜ್ಞಾತಿಯ ಬಡ ಹುಡುಗರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಫಂಡು ಕೂಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು

ಕಾರವಾರ— ಕೂಲಿಗಾರರ ದೇನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ "ಜುಡಿಶಿಯಲ ಕಾನ್ಫರನ್ಸ" ಎಂಬ ಸಭೆಯು ತಾ. ೨೬-೨೭ ರಲ್ಲಿ ಡಿ| ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿತ್ತು. ಶಿರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರದ ಸಬ್‌ಜಡ್ಜರು ಬಂದಿದ್ದರು

ಮಿ|| ಕೋಲೆನ್ಸ ಸಾಹೇಬ, ರಿಕ್ರೂಟರ, ರಾ. ಬ ಎಣ್ಣೆಮಡಿ ಮತ್ತು ಮಾಮಲೇದಾರರು ಕೂಡಿ ಸದಾಶಿವಗಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರಿಕ್ರೂಟಿಂಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಉತ್ಸುಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಚಹಾ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಕಾಳೀಬಾಗ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಸಾಗವಾನಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಪರವು ಲಿಲಾವಿನಲ್ಲಿ ರೂ. ೪೫೦ಕ್ಕೆ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಪತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರ.

STUDENIS' BROTHERHOOD, KARWAR - In next issue.

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

ಪಶ್ಚಿಮ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಪ್ರಷ್ಯಾದ ಹಿಂಡನಬರ್ಗನ ಸೇನೆಯ ಸಾಲನ್ನು ಚಲೋ ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಮುರಿದು, ಕೆಂಬ್ರಾಯಿಯ ಹತ್ತರ ಎರಡು ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ೬ ಮೈಲು ಪ್ರದೇಶದ ೧೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೧೧೦೦೦ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡ ವಿಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು.

ಇಟಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳು ರಸಿಯದಿಂದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಇಟಾಲಿಯನರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಒತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡಿಸಿದರೂ ಇಟಾಲಿಯನರು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಫಲ ಮಾಡಿ ದೃಢವಾಗಿ ಎದುರಾಗಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ ಸೈನ್ಯವು ಅಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿದಾಗಿಂದ ಈಗ ಮೊದಲಿನಷ್ಟು ನಿರಾಶೆ ಪಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ

(continued from the 1st page)

wood of reserved trees and all deadwood by cart load 5. Green leaves for manure for rice fields 4 Stakes for hedges 5 More durable kinds of wood for agricultural implements as all better class of trees are Reserved. 6. In some villages, the Protected or minor Forest set apart is inconveniently situated or in sufficient in extent or of poor quality

GAIN

1 Now 66 feet round about cultivated land can be cleared of brushwood, but formerly only 50 feet Before 1872 area allowed was upto 100 feet (This privilege, however, is little utilised)

2. Now, Minor Forest produce can be taken except (1) Hirda, (2) Shige kai (3) Honey, (4) Wax, & (5) Minerals.

3 Clay and stones can be taken from places appointed in the Protected Forest.

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ತಲೆಸ್ವರಿ, ಕಣ್ಣುರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದ, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುವದು, ಹಲ್ಲುನೋವು ಕಿವಿ ಮಂದವ, ಕಣ್ಣು ನೋವು ಅಪಸ್ಮಾರ ನಿದ್ರೆ ಬಾರದಿರುವದು ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು, ಇವ್ವುಗಳನ್ನು [illegible] ಗುಣಮಾಡುತ್ತದೆ [illegible] ಕೂದಲವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ [illegible] ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ [illegible] ಹೊಳಪನ್ನು ಕೊಟ್ಟು [illegible] ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ತಡೆದು ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈ ತೈಲವನ್ನು [illegible] ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

[illegible] ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1ಕ್ಕೆ 0 12 0	ಟ ಪ 0 [illegible]
,,	3ಕ್ಕೆ - 0 0	0 8 0
೬ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1 1-0-0		0 6 0

ಚಂದನಾಸವ.

ಮೂತ್ರ ಕೃಚ್ಛ, ಮೂತ್ರ [illegible] ಹಸಿವಾಗ [illegible] ಮೂತ್ರಕೋಶದಪರಿ, ಮೂತ್ರ [illegible] ಮೂತ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣು [illegible] ದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು, [illegible] ತಾಪವು ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 1-8-0	ಟ ಪ 0-6-0
ಬಾಟ್ಲಿ 3ರ ಕ್ರಯ 4-0-0	1-0-0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ಪ್ರಮುತಸ್ಥಿ [illegible]

ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಲಿ ಅತಿರೇಕವಾಗಲಿ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗುವದು, [illegible] ಸೊಂಟನೋವು, ಹೃದ್ಕಂಪ ಬಿಳಿಸ್ರವ [illegible] ಇನ್ನೇ ಮೊದಲಾದ ಹೆಂಗಸರ [illegible] ಶ್ಚಯವಾಗಿ ಗುಣವಾಗುತ್ತವೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 2 0-0 ಟ ಪ [illegible] 1-[illegible]

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮು.

[illegible] ನೋಡಿದ್ದ [illegible] ಕಂಬಳಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು [illegible] ತರದ ನೋವು ತಲೆನೋವು [illegible] ತಕ್ಷಣ [illegible] ಡಬ್ಬಿ [illegible]

ದೊಡ್ಡ ಡಬ್ಬಿ [illegible] ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ [illegible] ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ [illegible] ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,

(ನಂಬರ 7 [illegible])

Manollasini Co.,

(No. 7) Kar[illegible] [illegible]

ಸಂಜೀವನಸಾರ್ಕರ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ [illegible] ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಳವು, ನರಗಳ [illegible] ಕೆಮ್ಮು, [illegible] ಕೂಲೆರಾ ಬೇಗು [illegible] ದಶ [illegible] ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ [illegible] ಖರಾಬ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಈ [illegible] ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] ಬೇರೆ ಒಂದೇಸಾರೆ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ [illegible] ಕಮಿಶನ್ [illegible] ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ

ದದ್ರುಘ್ನ ಜಾಲೀಮಬಾಮು — ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ [illegible] ಕೊಸ [illegible] ಮತ್ತು [illegible] ರೋಗಗಳ [illegible] ಬರಿ, [illegible] ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು

[illegible] ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ [illegible] ಬಾಟ್ಲಿ [illegible] ಇಂಗ್ಲಿಷ [illegible] ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ ಪತ್ತೆ —

ಸಂಜೀವನಸಾರ್ಕರ ಆಫೀಸ, [illegible]

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

ಜನಾರ್ದನ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಸಾನೆ,

ಬುಧವಾರ, ನಂ. ೨೩೪, ಪುಣೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾದವರು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ [illegible]

[illegible] ಜಾತಕ [illegible] ಗಳ [illegible] ಉತ್ತಮ [illegible] ರೂಪಾಯಿ (ಬಾಮು) [illegible] ಬರೆಯಿರಿ [illegible] ಇಂಗ್ಲೀಷ [illegible] ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ನೋಂದಣಿ [illegible] ಬ್ರದರ್ಸ, [illegible]

ಮುಳಿದ ಪ್ರೇಮು.

[illegible] ತಯಾರಾಗುವಂತಾದಲ್ಲಾ [illegible] ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ ಯುದ್ಧದ [illegible] ಇವರ ಮುಷ್ಟೆಯನ್ನು ಒರ್ಮನ ವ್ಯಾಪಾರಿ [illegible] ಯುದ್ಧ ಶುರುವಾ [illegible] ರಶಿಯಾದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಕಂಪನಿ [illegible] ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡಕೊಂಡಿರುವದು ನಾವು ಬಹಳೇ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸದರೀ [illegible] ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಫರವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ [illegible] ವರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ [illegible] ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಪೂರೈ [illegible] ತರಿಸಿ [illegible] ಬಾಟ್ಲು ೧ಕ್ಕೆ [illegible] ೬-೦-೦

[illegible] ಬೇರೆ ಬೇಳುವದು [illegible] ದೊರೆಯುವದು ಈ ಕು [illegible] ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ [illegible]

[illegible] ಮಂಗಳೂರ [illegible] ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಸಹಾ [illegible]

ಪತ್ತೆ—ಬಿ. ಎ. ಪೈ. ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ, ಹೊನ್ನಾವರ.

[illegible] 1 [illegible] ಔಷಧಗಳ

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿತ ಹುಡಿಕಿನ ಔಷಧ

[illegible] ಈ [illegible] ರೋಗಗಳು [illegible] ಗುಣವಾಗಿ [illegible] ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿತವಾಗುವದು.

[illegible] ರೂ

[illegible] ಕಣ್ಣಬೇನೆ ಔಷಧ. [illegible]

[illegible] ಬಾವು [illegible] ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವದು ಔಷಧವನ್ನು [illegible] ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ಕೊಡು [illegible]

[illegible] ತಯಾರಿಸಿ [illegible] ಅತ್ಯು [illegible]

ಸೂಚನಾ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಒಳಗಿನ ಆರ್ಡರ [illegible] ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು. [illegible] ಪ್ಯಾಕಿಂಗ [illegible] ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಮೀಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ

[illegible], [illegible] ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ.

Printed & Publ[illegible] K[illegible] Keshav Shen[illegible] [illegible] Kan[illegible] Press Kumta.

ಪತ್ರದ ವರ್ಗಣಿ.-

ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಾವು ರೂಪಾಯಿ 1-4-0

ಪ್ಪಿ. ಹೀ. ಟಪಾಲವೆಚ್ಚ ಸೇರಿ ರೂಪಾಯಿ 1-12-0

ಒಂದು ಸಂಚಿಕೆಗೆ 0-1-0.

THE

KANARA NEWS.

ಕಾನಡಾ ವೃತ್ತ.

सत्यं ब्रूयात्प्रियं ब्रूयान्नब्रूयात्सत्यमप्रियं ।
प्रिय च नानृत ब्रूयादेष धर्मः सनातन. ॥

ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ದರ -

ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪ್ರಾಕಾಶ್ಯಾವಿನ (೧೫ ಎಕ್ಷಾಹದ) ೮ ಸಾಲುಗಳ ವರೆಗೆ ರೂ 1-0 0

ಆನಂತ್ರ ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿಗೆ 0-2 0

ಹಚ್ಚಿಂಗಿದ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತಿರುವದೋ ಆ ಮಾನದಿಂದ ಸಾಲುಗಳು ಹಿಡಿಯಲ್ಪಡುವವು.

ಬಾಕಿ ಜಾಹಿರಾತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರದ್ವಾರ ಯಾ ಸಮಕ್ಷ ತಿಳಿಸಲ್ಪಡುವವು.

Registered No. B. 1720

ANGLO-VERNACULAR FORTNIGHTLY.

ವರ್ಷ ೨.] ಕಾನಡಾವೃತ್ತ ಬುಧವಾರ, ತಾರೀಕು ೧೯ ಮಾಹೆ ಡಿಶಂಬರ ಸನ್ ೧೯೧೭ ನೇ ಇಸವಿ. [ಸಂಚಿಕೆ ೬.

'OUR DAY'

In the Gibb High School

To

The Editor, Kanara News.

Sir,

Our Day' was observed with great enthusiasm on two days, the 11th and 12th of Dec. by the staff and boys of the Gibb High School We give below a brief account of the same

Tuesday, 11th (7 a m to 10 a m) —— In aid of 'Our Day' fund house to house collection of money by two batches of boys headed by teachers with portraits of Their Majesties, Union Jacks and 'Our Day' flags.

(4 p m to 8 p m) ——

i Speech explaining the object and importance of 'Our Day by the Head-master

ii Volley-ball match

iii. Magic Lantern Show — Slides about Red-Cross, War & other events.

Wednesday, 12th (6-30 a.m. to 10 a m) —— 1. Procession, from the Kacheri to the Manaki camping ground, of officials, townsmen school-boys, with the portrait of Their Majesties.

2 Sports — Winners

a. Running- Races	1 S V. Naik. / 2 A V Chikkarmane	
b Chetty breaking	— D D. Potnis	
c High Jump	— V. V Kamat	
d Weight throwing	— D. M Shanbhag	
e Sack race	— V R Kamat	
f Three legged race	— Burde S V. & Kem A S	
g Football Match	— Kesarkod A S (captain)	

3 Procession back to Kacheri

(4 p m) —— A Sanskrit song of benediction to Their Majesties sung at the General Meeting of the Townsmen

(6 p. m) —— National Anthem.

Total Gibb High School collections including the contribution of boys and teachers amount to Rs. 17-12-2 Below are the names of those who contributed Re 1 or more to "Our Day" fund collected by the boys of our School.

Messrs. D. J. Potnis, M. S Mirjankar, S V. Kallyanpurkar, Raosahebs Pai and Masurkar Messrs. M. D. Kulkarni, N. S Kamat, Alli Saheb, Rev. P Fernandez, and Mrs Gokarn

We have great pleasure in specially mentioning that Mr Mirjankar was kind enough to give prizes worth Rs 4 to winners in sports mentioned above and distribute sweets among school-boys. We owe our special thanks to him and to all those who helped us in our work.

Kumta, 14-12-1917 }

Potnis D. D, Gulvadi S. S, Kamat. V. V, Pikle M N, Kamat. M. S., Fernandes. A. E., Masur. R A, Telang G. V., Sorab. M A

'Our Day' Committee of the Gibb High School boys

[EXTRACT.]

New India' writes.-

The Kurnul District Conference was presided over by Mr A. Ranganatha Mudliar who was till last year a Deputy Collector in this Presidency With the valuable experience gained as an official, he pointed out in various ways how the civilian head of a district was indifferent to, or neglectful of, the interests of the raiyats and the masses, and exposed the hollowness of the theory that the masses would greatly suffer if the protecting hand of the Bureaucracy were withdrawn Mr. Ranganatha Mudliar drew the following significant picture

"Far better to tell the Government this truth, so that they may check and eradicate the growing discontent in the country in time. Let us calmly analyse the situation, and we will find there is no justification for, I was going to say, the dishonest, the optimistic statement of our enemies referred to above The ordinary raiyat, handicapped by his ignorance thinks he has not much reason to love the Sircar, because he finds himself a loser every time he comes in direct contact with its representatives. If he meets the official, it is perhaps to show cause why he should not be penalised for an encroachment here or an encroachment there, or to explain why his crop should not be attached or land sold for arrears of revenue, or to answer the charge against him in a

forest case, or to subscribe to the War Loan or to meet any other situation equally disagreeable and fraught with unpleasant consequences to the raiyat. The Government, of course, have no personal animus against him, but the raiyat in his ignorance does not pause to think of the matter in all its details but comes to the conclusion, hastily perhaps, that while the Sirkar is ever ready to take action in matters which would bring money to its coffers, it is very slow and even indifferent in matters affecting the welfare of the raiyats."

Our readers, especially our retired officials will be surprised to note the bold & ungrateful attitude taken by Mr. Mudliar in condemning the Bureaucracy to which he had the proud privilege to belong, regardless of its prestige, he was expected to maintain. As for us, We are of opinion that he has committed a sin of the direst sort."

ಕಾನಡಾವೃತ್ತ.

ಬುಧವಾರ ತಾರೀಕು ೧೯ ಮಾಹೆ ದಶಂಬರ ೧೯೧೭

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು.

ಸಣ್ಣ ಶಿಶುಗಳ ಸಂಗೋಪನಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯ ಹಾಲು ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಲಕರ ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಾಮೃತವು ಅವಶ್ಯವೆಂಬುವಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮತಗಳಿರಲಾರವು. ಜ್ಞಾನಾಮೃತವು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ವಿಚಾರಗಳೂ ಉಂಟಾಗುವವು. ಹೀಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಜನಾಂಗದ ಏಳಿಗೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿರುವದೆಂಬುದು ನಿಃಸಂದೇಹವು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವು ಈಗ [illegible] ಳ್ಳರಿಗೂ ತಿಳಿದಂತಾಗಿ, ಆಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಧನಸಂಪತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಸುಖಸಾಧನಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. [illegible] ಮುಂತಾದ [illegible] ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ [illegible] ಬಂತಗಳಲ್ಲಿಯಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾ[illegible]. [illegible] ಹಿಂದುಳಿದ ದೇಶಕ್ಕಾ[illegible] ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. [illegible] ಈಗ ಈ ಹಿಂದ[illegible] ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರ[illegible]ಗಿವೆ. ಆಸಿಯಾಖಂಡದೊಳಗಿನ ಜಪಾನವು ಪ್ರ[illegible] ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣ[illegible] ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭರತ ಖಂಡದ ಸ್ಥಿತಿಯು [illegible] ವಿಷಯದಲ್ಲಿ [illegible] ಯಾಕಂದರೆ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣದ [illegible]

ನೂರರಲ್ಲಿ ೮-೫ ಯಾ ನೂರರಲ್ಲಿ ೧೦-೧೨ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಿದ್ದರೆ ಅದು ಶಿಕ್ಷಣವೆನ್ನಲಾಗದು. ಇದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಹಿಂದೆ ಇವರ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ [illegible] ರೀತಿಯಿರುವದು [illegible] ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಯದೆ.

ಆದರಿಂದ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ್ಬ ನಿಮಿತ್ತ ಯಿಂದ ನಮ್ಮ [illegible] ಮೊದಲು ನಾಕೆಯರ ಭಾರತ [illegible] ಗಾಗಿ [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರದವರ [illegible] ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರಗಳ [illegible] [illegible] ವಿಷಯ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣ [illegible]

[illegible] ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರದ [illegible] ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ [illegible] ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ತಜ್ಞ [illegible] ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ [illegible] ಕೇಳುವ ಯಿರೋಳಿಯ [illegible] ತ್ತು [illegible] ಬಿಯನ್ ಪತ್ರಕಾರರೂ, ತಮ್ಮ [illegible] ಶಿಸಿದರೂ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರದವರ ತಮ್ಮ [illegible] ಶಿಕ್ಷಣದ [illegible] ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ [illegible] ಲೀಗ, [illegible] ಪರಿಷತ್ತು [illegible] ಸಭೆಗಳ ಪರಿಷತ್ತು [illegible] ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ ಸರಕಾರ [illegible] ಯವರ ಬೀಲನ್ನು [illegible] ಹಾಕಿತು.

ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದಿವಾನ [illegible] ನಾಮದಾರ ನಚೇಕರು ಅತ್ಯಂತ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ಬಾವನೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಉಚಿತವಾಗಿಯೂ ಕೊಡಿಸುವ ಸದ್ಹೇತುವಿನಿಂದ ಅಧಿಕಾರ [illegible] ಮಾಡಿ ಕಳೆದ್ದ ಜುಲಾಯಿ ತಿಂಗಳದ ಕೌನ್ಸಿಲದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೀಲನ್ನು ಸಾದರ ಮಾಡಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿತ್ತಷ್ಟೇ. ಅದು [illegible] ರೀತಿಯಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಿ ಒಂದು ಸಬ್ ಕಮೀಟಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರದಿಂದ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಸ[illegible] ಸಬ್ ಕಮೀಟಿಯ ವಿಚಾರಿಸಿದವರೂ [illegible] ಕಳೆದ [illegible] ತಿಂಗಳ [illegible] ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂರಾರು ದಿವಸಗಳ ತನಕ ಕೊಡಿಸಿ-ಉಪಸೂಚನೆಗಳಿಂದ ವಾದ ವಿವಾದವಾಗಿ ಆಖೈರಿಗೆ ಅದರ [illegible] ವಾಚನವು ಮುಗಿದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಯಿದೆಯ ಸ್ವರೂಪವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೆಂತ ತಿಳಿಸಲು ಆನಂದಪಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ [illegible] ಕೊಡಿಸಿದ ನಾಮದಾರ [illegible] ಅವರಿಗ ಎಲ್ಲ ತರದ ಸಹಾನುಭೂತಿ [illegible] ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಸರಕಾರವನ್ನು [illegible]

ಅಭಿನಂದಿಸದಿರಲಾರೆವು ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯಿಂದ ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ತಾದ [illegible] ಭಾಗಗಳ ಉಂಟಾಗುವವು. ಮಾತ್ರ, ಮುನಸಿಪಾಲಿ[illegible] ಕಾಲಕರು ನಾಮದಾರ ಪಟೇಲರಂತೆ, ಸಮ್ಯ[illegible] ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಬಡವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದಾತ್ತ ಹೇತುವಿನಿಂದ [illegible] ಗಿರಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಆ ಕಟ್ಟಳೆಯು [illegible] ಎಲ್ಲಿ ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತ[illegible] ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲಿ. ಆಯಾ [illegible] ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಕ್ಷಿರಮ್ಮ ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಮಹಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾವು ಪಾಸ ಮಾಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದರೇನೇ ಅದನ್ನು [illegible] ಬೇಕೆಂತ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವರು. ಇದರಿಂದ ಈ ಕಾಯದೆಯಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉಪಯೋಗವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವದು [illegible] ಆರೋಪದಿಂದ ನಿವೃತ್ತವಾಗಿರುವದು. ಮತ್ತು ಆ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂದೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಅಂಥ ಜವಾಬದಾರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೂ ಎಚ್ಚತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ದೂಷಣೆಗೆ ಆಸ್ಪದಕೊಡದೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸರಕಾರಗಳು ಅವಶ್ಯವುಳ್ಳ ವಿರ್ವಾಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸುಸಂದಿಯನ್ನು ತೋರುವರೆಂತ ನಾವು ತುಂಬಾ ನಂಬುವೆವು.

ಯಾಕಂದರೆ ಹಿಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗುವ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಪತಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮೂಲ ಪೀಠಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಠ ಉಂಟು. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಮೂಲಪೀಠಿಕವಾಗಿದ್ದು ಅದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಸಾರವಾದ ಹೊರತು ಆಧುನಿಕ ದೇಶಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರವು. ಆದದರಿಂದ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳು [illegible] ಕಟ್ಟಳೆಯ ವತ್ಸಲತೆಯಿಂದ ಈ ಸಂಬಂಧ ವ[illegible] ದಿಯಿಯುತ್ತಹೋಗಿ ಸುಕರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಎಲ್ಲರ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ತಂದಲ್ಲಿ, ನಾಮದಾರ ಪಟೇಲರ [illegible] ಉದ್ದೇಶ ಬೇಗನೇ [illegible] ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯ [illegible] ಸಂಧಿ ತೊಡಗುವದೆಂದು ಆಶಿಸುವೆವು.

"ಅವರ ಡೇ" ಸಮಾರಂಭವು.

ನಡೆದ [illegible] ತಾರೀಕು ನಮ್ಮ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪಂಚಮ ಜೋರ್ಜರವರ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಾದ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಸಂಸ್ಮರಣೀಯ ದಿವಸವು ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುವ ಘನಘೋರ ಯುದ್ಧದ ಮನೋವ್ಯಥೆಯ ಮೂಲಕ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ಅದು ಉತ್ಸವವಾಗಿ ನೆರವೇರದಲ್ಲಿ [illegible] "ಅವರ ಡೇ" ದ ಸ್ಮೃತ್ಯರ್ಥ [illegible] ಒಕ್ಕಸ್ಕ್ಕ ತಂದು [illegible] ದಿವಸವು ಇತಿ [illegible] ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ [illegible] ದಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರ [illegible] ತಾಲೂಕ ಕಚೇರಿ[illegible] ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಭಾವ ಚಿತ್ರದೊಡನೆ [illegible] ಬಾವುಟಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜರಾಗಿ [illegible] ಊರ ನಾಗ[illegible]

ರಿಕರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ಥಾನಿಕ ಬ್ಯಾಂಡವಾದ್ಯದಿಂದ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಮಣ್ಕಿಮನೆ ದಾರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಪೆರೇಡ, ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರ ಡ್ರಿಲ್, ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ ಹುಡುಗರ ಫೂಟಬೋಲ ಮುಂತಾದ ವಿನೋದದ ಪಂದ್ಯಾಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ತಿರುಗಿ ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ತಾಲೂಕ ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದರು ಆ ಮೇಲೆ ಮೂರು ಘಂಟೆಗೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಭವ್ಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಹುಡುಗರ ಗಾಯನಗಳೂ, ಗೋಪು ಹೆಣೆದು ಬಿಡಿಸುವ ಲೀಲೆಗಳೂ 'ಅವರ ಡೇ' ಪ್ರಿತ್ಯರ್ಥ ಭಾಷಣವೂ ಆದವು. ಮಿ॥ ಮಂಗೇಶರಾವ ಮಿಜಾರನಕರರು ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ಪಂದ್ಯಾಟದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಇನಾಮು ಆಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ, ಎಲ್ಲ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಿಠಾಯಿಯನ್ನೂ ಹಂಚಿಸುವವರಾದರು. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಭೂಷಣವೇ. ಆಮೇಲೆ ಅತ್ತರ ಗುಲಾಬ ಪಾನ-ಸುಪಾರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತವಾಗಿ ಸಭೆಯು ವಿಸರ್ಜಿಸಲಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ವ್ಹಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಜುಬಿಲಿ ಲ್ಯಾಬ್ರೇರಿಯಲ್ಲಿ 'ಅವರ ಡೇ' ಪ್ರಿತ್ಯರ್ಥ ಸಭೆನೆರೆದು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಓದಿ ಪಾನ-ಸುಪಾರಿಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತದೊಂದಿಗೆ ಸಭೆಯು ಜವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ರಾತ್ರೆ ೭ ಘಂಟೆಯಿಂದ ೧೦ ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶಿಖರ ದೀಪೋತ್ಸವವು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ೧೦ ಘಂಟೆಯಿಂದ ಹೆರವಟ್ಟೆಯವರ 'ಕಂಸಕಂಡನ'ವೆಂಬ ನಾಟಕದ ಪ್ರಯೋಗವಾಯಿತು. ತಾರೀಕು ೧೧ನೇ ದಿವಸ ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ಶಾಲಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಹುಡುಗರೂ ಕೂಡಿ ೫ ತಂಡುಗಳಾಗಿ ರಾಜ-ರಾಜ್ಞಿಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಊರಲ್ಲಿ "ಪಂಚಮ ಜೋರ್ಜ ಕೀ ಜಯ" ಎಂಬ ಘೋಷದಿಂದ ಸಂಚಾರಮಾಡಿ ಈ "ಅವರ ಡೇ" ಫಂಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಭಿಕ್ಷಾಟನದಿಂದ ಫಂಡನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಪುನಃ ಆ ಪ್ರಿತ್ಯರ್ಥ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ "ಮೆಜಿಕ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ" Magic lantern ದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚಾಲು ಯುದ್ಧದ ಮಹತ್ವದ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅಯಾಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಭಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ 'ಅವರ ಡೇ' ಸಮಾರಂಭವು ಆನಂದದಿಂದ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು.

ಗಜ್ನಿ ಜಮೀನಿನ ಬಾಂದುಕಲ್ಲುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬಾಂಧು ಕಂಭಗಳು.

ನಮ್ಮ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಯಾದಂದಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಬಾಗಾಯ್ತ, ಗದ್ದೆತರಿ, ಮಕ್ಕಿ, ಪುಲಣ, ಮತ್ತು ಗಜ್ನಿ ಎಂಬ ಎಲ್ಲ ನಮೂನೆಯ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೇಹದ್ದುಗಳ ನಿಶಾನಿಬಗ್ಗೆ ಕಡಗಲ್ಲು, ಕರಿಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ನಿಶಾನಿಗಳು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಯಿಂದ ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕ ಸೌಳ ಕುರ್ವೆ, ಬಗ್ಗೆ, ಚಿಟಕುಳಿ ಈ ಮೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗಜ್ನಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಶಾಶ್ವತ ಕಲ್ಲುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ೬ ಫೂಟ ಉದ್ದ ೮ ಇಂಚು ವ್ಯಾಸದ (Diameter) ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಇದೇ ಡಿಸೆಂಬರ ತಾರೀಕು ೧೬ ನೇ ಯಿಂದ ಜನವರಿ ೧೪ ನೇ ವರೆಗೆ ಮಾಲಿಕರು ಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸರಕಾರದವರು ತಾವು ಅವರ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಹಾಕಿಸುತ್ತೇವೆಂತ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿರುವದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ, ಅದೊಂದು ರೈತರ ಹಿತದಿಂದ ಮಾಡುವ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸುಂದರ ಪ್ರಕಾರವು. ಗಜ್ನಿಯ ಜಮೀನು ಅಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪುನೀರು ಹಮೇಶಾ ಭರತ-ಇಳಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವದು. ಯಾ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ರಸ ಇದ್ದೇ ಇರುವದು. ಅಂಥ ಜಮೀನಿಗೆ ಕರಿಕಲ್ಲುಗಳು ಸರ್ವೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ಹಾಕಿದ್ದವು ಈಗಾದರೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದಿಂದ ಬಹು ಬಾಳುತ್ತವೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಈ ಅನುಭವನಾಲದೆ, ಸರಕಾರದವರು ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥ ಸಾಣಿಕಟ್ಟೆಯ ಸಮೀಪದ ನಾಗೂರಪೂರ ಎಂಬ ಗಜ್ನಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಈಗ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಒಂದು ತೆರೆಯು ಬಂದಾಗ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ನಿಶಾನಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರಿ ದಾಖಲೆ ಇರಬಹುದು. ಅದರ ಅನುಭವವೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಹ ಅಂಥ ನಿಶಾನಿ ಈಗ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವೋ? ಅದಲ್ಲದೆ ಸಾಣಿಕಟ್ಟೆಯ ಉಪ್ಪುನೀರಿನ ಜಂತ್ರಡಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಾಮಾನು ಹಮೇಶಾ ಉಪ್ಪುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಇದ್ದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಸಾಬೀತು ಇದ್ದು ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾನಿಗೆ ಹುಳತಾಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿರುವದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಜವಿದ್ದರೆ ಈಗಿನ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಹಾಕುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡುಗಳಿಗೆ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಯುಷ್ಯವಿರಲಾರದು. ಇದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಮಾಣವೆಂತ ಯಾರೂ ಹೇಳುವರು.

ಹೀಗಿದ್ದು ಈ ಸುಧಾರಣೆಯು ಯಾರ ತಲೆಯಿಂದ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸ್ವರೂಪವು ಹ್ಯಾಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತೀರ ಆಶ್ಚರ್ಯವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಂಗಲವು ಬಹಳ ಇದ್ದು ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ ಇದು ನಿಜ. ಆದರೂ ಒಂದೊಂದು ಗಜ್ನಿಗೆ ಆಯಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾನದಿಂದ ಕನಿಷ್ಟ ೫೦೦ ರಿಂದ ೧೦೦೦ ಯಾ ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ತುಂಡುಗಳು ಬೇಕಾದಾವು. ಈಗಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಧಾರಣೆಯ ಮಾನದಿಂದ ಒಂದೊಂದು ತುಂಡಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ರೂಪಾಯಿ ೧ರ ವರೆಗೆ ಕ್ರಯಬಂದೀತು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಣವು ಆಯಾಯ ಮಾಲೀಕರ ತಲೆಯಮೇಲೆ ವೃಥಾ ಹೊರಿಸುವದು ಅವರ ಹಿತದಿಂದ ಯೋಗ್ಯವೋ, ಎಂಬದೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮೇಲಿನ ಬಾಳುವಿಕೆಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವು ಒಮ್ಮೆ ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕೋ ಎಂಬದು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು. ಇವುಗಳ ಉತ್ತರಗಳು ರೈತರ ಹಿತಕ್ಕಿಂತ ಅಹಿತದಿಂದಲೇ ಬರುವವೆಂತ ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು ಯಾಕಂದರೆ ಈಗ ಇದ್ದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸರ್ವೆಲಾಗಾಯಿತು ಬಾಳಿ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸ್ಥಾನಾಂತರವಾದರೆ ಯಾ ನಾಶವಾದರೆ ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಶಿವಾಯ್ ಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುವ ಯಾ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡುಗಳು ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಲುಗಳಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಡುವ ಸಂಭವವೇ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಜಂಗಲುಗಳು ಈಗ ಚೆನ್ನವಾಗಿ ಪರವಿಟುಗಳು ಬಂದ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಈ ತುಂಡುಗಳಿಂದ ಉರುವಲದ ನಿರ್ವಾಹ ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉಪಾಯವಾದಂತಾಗುವದು. ಹೀಗಾಗಿ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳೊಳಗ ಪುನಃ ಮಾಲಿಕರು ಜಂಗಲಖಾತೆಯ ಸಂಭಾವನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಹೋಗಬೇಕಾಗಿ, ಮಾಲೀಕರು ಮಾಡದಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರಖಾನೆಯನ್ನೇ ಇಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೀತಾಗಿ ನಾವು ತಿಳಿಯುವೆವು.

ಇಂಥ ಬಾಂದಕಲ್ಲುಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆಂಬದು ಸರ್ವಶ್ರುತವಾದದ್ದು. ಅದಂತೂ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗಬಂದರೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕಿದಂತಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಜನರ ಮುಶ್ಕಿಲಿಯು. ಆದದರಿಂದ ಈ ಹುಕುಮನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರುವ ಮುಂಚೆ ಸರಕಾರವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಉಭಯತರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಿಂದ ರೈತರನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಾರದೋ? "ತಾನು ಹಿಡಿದ ಮೊಲಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಕಾಲು" ಎಂತಾದರೆ ನಮ್ಮ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಜನರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಅವರ ಈ ದೂರುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ನ್ಯಾಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಹುದು, ಒಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜಮೀನುದಾರರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ತಾಲೂಕಾ ಶೇತಕೀ ಸಂಘವು, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾದರೂ ತನ್ನ ಸುಖದ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಜಾಗ್ರತಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದೀತೋ! ಯಾ ಜನರು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಡಿ| ಎ| ಸಂಘದ ಕಡೆಗೇ ನೋಡಬೇಕಾದೀತೆ?

ಸ್ಫುಟಸೂಚನೆಗಳು.

೧ "ಸರ್ವಾರಂಭಾಃ ತಂಡುಲಾಃಪ್ರಸ್ಥಮೂಲಾಃ" ಎಂಬಂತೆ ಯಾವದೇ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಆದ್ಯಕಾರ್ಯವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು. ಅದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹೊರತು ಈಗ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ದಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾದಾನವು ಶ್ರೇಷ್ಠವು. ವಿದ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಏಳಿಗೆ, ವಿದ್ಯೆಯೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನವು, ವಿದ್ಯೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸುಖಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರವು. ಹೀಗಾಗಿ ಅದು ಅಪರಿಹಾರ್ಯವು. ನಮ್ಮ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನೂ ವಿದ್ಯೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನೂ ನಾ। ಪಟೇಲರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಈವತ್ತಿನ ಅಗ್ರಲೇಖದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತೆ ಸಕ್ತಿಯ ಮತ್ತು ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಅಂಥ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಜವಾಬದಾರಿಯು ಈಗ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂದಿರುವದು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರು ಕಾಯಂ, ಎರಡು ಹಂಗಾಮಿ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿರುವವು. ಹಂಗಾಮಿ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಬಾಕಿ ಆರು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೨,೫೫೦ ವರೆಗೆ ಖರ್ಚ

(ಐದನೇ ಪಾನಿನ ಮೇಲೆ)

विचार-तरंग.

लेखक— श्रीकृष्ण मुंबई

(मागील अंकावरून पुढे चालू

या वरून एक दोन मुद्दे उद्भवतात ते असे विद्यार्थ्यांनी कोणत्याही राजकीय संबंध असलेल्या गोष्टींस बहिष्कार घातला पाहिजे असे वेदवाक्य सरकारी ठराव रूपाने प्रसिद्ध आहे कोणत्याही सार्वजनिक सभेस त्यानीं हजर राहू नये कारण जेथें सर्व जन जमावयाचे तेथे एकादा फाटक्या डोक्याचा स्वराज्यवादी वावदूक भलतेच बरळला तर विद्यार्थ्यांचा स्वभाव दूषित होऊन दुष्ट संस्कारामुळे ते नागरिकत्वाच्या श्रेष्ठ पदवीस मुकण्याचा संभव आहे हे जर खरं तर सार्वजनिक प्रश्नाची चर्चा करण्यासाठी अवतरलेल्या वर्तमानपत्रांतून लेख किंवा पत्रव्यवहार प्रसिद्ध करण्यास विद्यार्थ्यांनी पुढे येणे हें देखील शाळेच्या शिस्तीविरुद्ध नाही काय ? आता विचारी' पत्र अशा भानगडींत पडत नाही ही गोष्ट खरी सरकारी नेमणुका व अधिकाऱ्यांचा दौरा याबाहेर लोक हिताच्या गोष्टी ते प्रसिद्ध करीत नाही तरी प्रेसआक्टाच्या खाली ते असल्यामुळे त्याला राजकीय विषयाच्या पत्रातच दाखल करावे लागणार— जशा सर्व सभा याच सदराखालीं येऊ शकतात दुसरी गोष्ट याहून विशेष महत्वाची आहे स्टुडंट्स ब्रदरहुड नावाच्या एका संस्थेपाशीं काहीं मालमत्ता होती तिजवर हक्क मागण्यास साप्रतच्या विद्यार्थ्यांनी पुढे यावे ही नीतिदृष्ट्या वाईट गोष्ट होय ती आपण होऊन कोणी बेजबाबदारीनें ह्मणा किंवा कायदेशीर अधिकारानें ह्मणा, दिली तर विद्यार्थ्यांनी स्वीकारावी परंतु ती द्या ह्मणण्याचा त्याना अधिकार नाहीं परवस्तुचा दुरभिलाप करण्याचा हा खोड वाईट आहे शिर्म्तीच्या दडपणाखाला तयार झालेले व सर्व प्रकारच्या चळवळी या व या वाईट संसर्गापासून अलिप्त असलेले विद्यार्थी निदान त्यामाने अन्य जनानीं व तरुणानीं मिळविलेल्या संपत्तीचा दुरभिलाप प्रसिद्धपणे दाखवितात व महानुभावाचे दोष दाखविण्यासही कचरत नाहीत यावरून या भावी पिढीच्या नाति मतेत कृतघ्नतेचे विष शिरलें आहे अशी भी ति वाटते त्याच्या पालकानीं या संबंधानें स्वतः नयातच खबरदारी न घेतल्यास याचा परिणाम विशेष अनिष्ट होण्याचा संभव आहे

दिवस दिवस आमच्या देशांतील लोकांत उच्च प्रकारचा स्वाभिमान व निर्भीड स्पष्ट वक्तेपणाचा गुण वाढत्या प्रमाणावर आहे हे पाहून मोठा आनंद होतो हाताला जाहीर करून खरी स्थिति आपण आजपर्यंत पडद्याआड ठेवली नाही याचा परिणाम कितीं वाईट झाला आहे हें सांगावे लागत नाही जनतेच केवळ स्वस्थ असे उच्च स्थ नापन पाहोनठले हर्दी अधिकारी दयाळू असे पावता आपल्या लोकांच्या गरजा व ... ह्मणणे स्पष्टपणे सरकारापुढे मांडण्यास कचरत नसत न जाणो असे केल्यानें वाईट ... गैरमर्जी होईल अशा धाकानें ... असावी एकादा अधिकारी पाक ... नाहणास गेला तर उत्तम असे लक्षात ... त्यावरून एकदर उत्पन्न ... जमीन सारा वाढविण्याचा ... धानें लोकांच्या तक्रारींचा विचार करण्याचा प्रसंग आला तर ते क्रमतास मान न देता चेण करून सरकार तिजोरी भरती होईल अशाच सूचना आपल्या रिपोर्टात दाखल करावयाचा याप्रमाणे स्थिति चालल्यामुळे ... २५ वर्षांत अर्वाचीन लोकांच्या अनेक पूर्वापार चालत आलेल्या हक्कांची पायमल्ली झाली तर त्यात काय नवल? गेल्या कानडा वृत्तांतील मे स्विफ्ट साहेबांच्या जंगल-खात्यास बद्धाच्या रिपोर्टांतील उताऱ्यावरून सुद्धा ही गोष्ट सिद्ध होऊ पाहत आहे ब्रिटिशांची राज्यव्यवस्था निरनिराळ्या खात्यांच्या किंवा डिपार्टमेंटच्या योगाने चालते प्रत्येक डिपार्टमेंटला किंवा त्याच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्याला वाटते की आपले खाते शक्य तितके फायद्याचं करावे या चढाओढीत बिचारा रयत मेटाकुटीस येते रेव्हिन्यु अधिकारी (कलेक्टर) कितीही प्रजापक्षी असला तरी इतर खात्याशी संबंध आला ह्मणजे त्याच्या कायद्यांच्या बंदीत अड थळ्याने त्याच्यात सामर्थ्य राहत नाही कारण सरकार त्याचीच बाजू उचलून धरत व ना यशस्वी करण्यास आमचेच लहान मोठे अधिकारी तत्पर असतात

(पुढे चालू)

' विचारी जागा झाला काय ?

जरा डोळे उघडून पहा ' हा ता ११ डिसेंबरच्या 'विचारी'तील मथळा वाचून कोणते मोठे अजब शोध एकवीस वर्षं डोके खाजवून त्यानं लावले असा त्याच्या वाचकास सकृद्दर्शनीं संदेह वाटल्यास नवल नाही आमची तर अशी समजूत होती कीं 'संदेश' कारास त्यानेच कळविल्या प्रमाणे आणखी तीन वर्षं योगनिद्रेत घालवून २४ वर्षं संपूर्ण झाल्यावर 'विचारी' विचार करू लागेल व आपल्या २४ वर्षां या योगनिद्रेची अमृततुल्य फळ वाचकास चाखावयास लावील. ज्या अर्थी हे राजश्री इतक्या लौकर 'जागे व्हा' असा टाहो फोडू लागले आहेत त्या अर्थीं त्या या कुंभकर्णी निद्रेत काही तरी भयंकर स्वप्न आले असावं किंवा ... वर्षांच्या योगनिद्रेचं फळ अकल्पित रीतीने एखाद्या पंडित मन्य वल्लींची भेट झाल्यामुळे २१ वर्षांतच मिळालं तरी असावे तसे नसते तर त्यानें लावलेले अजब शोध असे अचानक बाहेर आले नसते ' श्रीकृष्ण' निव्वळ खोटे लिहितात हा एक शोध का ह्मटल्यास कारवार येथील शेतकऱ्यांच्या या नवीन सभाने 'आज्ञा झाल्यावरून ' कांग्रेस व मॉस्लम लीगच्या मागणीला पाठिंबा दिला असे न लिहिता त्याने ' जुन्या संस्थापुढे ... मारून राजकीय प्रश्नाची वाटाघाट करण्यास योजिले असें लिहिले " भारत मंत्र्याकडे राजकीय सुधारणाची मागणा करणे ती 'आज्ञे वरून केली ह्मणजे राजकीय प्रश्नाची वाटाघाट करण्यासारखे नव्हे असे 'विचारी' ह्मणतो काय ? त्या वाटाघाटीला खरोखर राजकीय स्वरूप ... नाही असे विचारी' सुचविते त्याप्रमाणे मानले तर त्या सभेचे नन्माान्य अध्यक्ष रा. ब. येन्नेमडी यानी सभेस येण्याचे का टाळले ? जरी 'आज्ञा झालेली असती तरी सभाने या बाबतीत आपले निदान अशा तऱ्हेचे मत देऊ नये असा अध्यक्षाचा हेतु उघड दिसत असूनहि ... याने स्पष्टपणे व न भिता कांग्रेस लीगच्या योजनेस संमति दिली यावरून 'श्रीकृष्ण' लिहितात ते खोटें काय' विचारी च्या कोपऱ्यात व कानडा वृत्तातहि शेतकरी सभाने केलेल्या ठरावाचा उल्लेख आधीच आला असून ती 'श्रीकृष्णाने' साह ... थ्याची नक्कल घतली नाही ... उगाच द्राविडी

प्राणायाम झाला असा त आरोप करतात व अशा रीतीने श्रीकृष्णाची व कानडा वृत्ताचीहि ताटातूट झाली हा दुसरा शोध ता. ७।११।१७ च्या कानडा-वृत्तात सदरहू बातमी आली असूनहि तीच बातमी पुनश्च ता. २१ ऑक्टोबरच्या अंकात त्याने कौन्सिल मधून घेवून प्रसिद्ध केली यावरून आपल्या बातम्यास पुष्टि देण्यासाठी कानडा वृत्तास असा द्राविडी प्राणायाम करावा लागत असेल असे दिसते व अशा प्रकाराला द्राविडी प्राणायाम म्हटल्यास वावगे काय ? 'अग्नि नौका' या शोधाने मात्र सर्वांवर ताण केली 'डोळे उघडून' पाहिल्यास ' विचारी ' कारांना स्वतःच्या पत्रातच अनेक शोध लावता येतील व ते लावून झाल्यावर दुसरे लावावे 'दिव्या खाली अंधार' तो म्हणतात कसा असतो ?

एक वाचक

स्वदेशी गंधर्व कॅप— किं. १-६-०

घाऊक माल घेतल्यास भरपूर कमिशन मिळेल शिवाय **रेशमी, खऱ्या जरीच्या, इंगोरियन** वगैरे पाहिजे त्या नमुन्याच्या टोप्या सवलतीने करून देऊ ऑर्डर्स तरी देऊन पहा ?

पत्ता— साबाजी देवू मुंडये,

टोप्यांचा कारखाना, गुजरपेठ

कुमटा जि उ कानडा

(ಮೂರನೇ ಪಾನಿನ ಮೇಲಿಂದ ಮುಂದರಿಸಿದ್ದು)

ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಗ್ರ್ಯಾಂಟು ರೂಪಾ ೧೬೯೯ ಈ ಸಂಬಂಧ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವು ರೂಪಾಯಿ ೧೬೬೭ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಊರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಮಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಶೇಕಡಾ ೬.೬ ಇರುತ್ತದೆ ಇದು ತೀರ ಕೋಚನೀಯವೆಂತ ಯಾರು ಹೇಳರು ? ಎಂಯೆಂಬ ಮಾನವು ಏರಬೇಕಾದರೆ ಸಕ್ತಿಯ ಅನುಲು ಮಾಡಿದ ಹೊರತು ಆಗಲಾರದು ಅದು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಷ್ಟು ಶಿಬಂದಿಯು ಮತ್ತು ಶಾಲಾಗೃಹಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು ಆದರೂ ಆವುಗ ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಸಕ್ತಿಯು ಮತ್ತು ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತುರ್ತ ಅಷ್ಟೆ ಕೊಡಲಾರವೆಂತಲೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಆದರೂ ಸದರಿ ಕಾಯಿದೆಯು ಒಂದು ಅಂಗವನ್ನಾದರೂ—ಅಂದರೆ ರೂಪಾಯಿ ೧೬೬೭ ರ ಫೀ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಇತರ ಕರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು— ಕೈಕೊಂಡು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಯಾಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ? ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ವಸೂಲ ಮಾಡಿದ ಕರಗಳ ಹಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಪ್ರಚಾರ ರೂಪದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡಲು ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅರ್ಹರಿರುವವು ಆದದರಿಂದ ಈ ಜಿಲ್ಹಾ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಪೈಕಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಲೋಕನಿಯುಕ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷಪದದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮತ್ತು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಕಾರವಾರ ಶಿರ್ಸಿ ಮತ್ತು ಕುಮಟಾ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ಅಂಗದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಡ್ಬಹುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಆ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಬೇಗನೇ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿಜವಾದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಸರ್ವಾಂಗ ಸಂಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುವ ದೇಶಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಈ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಂಗೋಪಾಂಗ ಚರ್ಚಿಸಿ ಜನರ ನಿರಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಬೇಕಾಗುವದು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಈ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಬೇಗನೇ ಒಲಿಯಲೆಂದು ನಾವು ತುಂಬಾ ಆಶಿಸುವೆವು

ಇಹವೃತ್ತ.

ಕುಮಟಾ— ಚಳಿಯು ಸಾಧಾರಣ ಬೀಳುತ್ತದೆ

ಇಲ್ಲಿ ತಾ ೧೨ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವರ ಶಿಖರ ದೀಪೋತ್ಸವವು ಬಹು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ನಡಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಎರಡು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಎಂಬಂತೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಭಕ್ತಿಯೂ ರಾಜಭಕ್ತಿಯೂ ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಅವರ ಡೇ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿಸಿದ ನಾಟಕದಿಂದ ರೂಪಾಯಿ ೯೨, ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲದಿಂದ ೪೭ ಬಲ್ಲರೆ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ರೂ ೨೭ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕಿನ ಮತ್ತು ಶಹರದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ೨೧೨ ಕೂಡಿ ಈ ಪರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ ೩೬೪ ಆಗಿಯದೆಂತ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ

ಕನ್ನಡ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಶನರ ಮಿ॥ ಎಂಕ್ಲೆರ ಸಾಹೇಬರು ಮತ್ತು ಅ॥ ಕ॥ ಲೋಟನ್ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಕಾಲ ಕ ಸಾನಿಕಟ್ಟಾ ವಗೈರೆ ಆಫೀಸುಗಳನ್ನು ತಪಾಸ ಮಾಡಿ ಹೊನ್ನಾವರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವರು

ಹೊನ್ನಾವರ— ಹವೀಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರದೊಂದು ಸಹಕಾರಿ ಪತ್ತು ಸಂಘವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದದ್ದು ಆನಂದದ ವಾರ್ತೆಯು

ಅವರ ಡೇ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ' ವ ನಾಟಕದ ಪ್ರಯೋಗವಾಯಿತು

ಮೈಸೂರ ಯುವರಾಜರೂ ಒಡೆಯರ ಮಹಾರಾಜರೂ ಕೂಡಿ ಕಳೆದ ೧೦ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಗೆರಸಪ್ಪೆಯ ಜೋಗಿಗೆ ಬಂದು ತಿರುಗಿ ೧೨ನೇಗ ಸಾಗರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ತೆರಳಿದರು

ಕರ್ಕಿ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ಪರಮೇಶ್ವರ ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ಹೆಗಡೆರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಡೇ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಊರ ಜನರದೊಂದು ಸಭೆ ನೆರೆದು ಭಾಷಣಗಳು ಆದದ್ದಲ್ಲದೆ ಶಾಲಾ ಹುಡುಗರ ಗಾಯನವೂ ಆದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಬಾದಶಹಾ ಪಂಚಮ ಜೋರ್ಜರವರಿಗೆ ಸಕಲ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ವಿಜಯ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯ, ಮತ್ತು ಹಾಲು ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಜಯವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿ ದೀಪೋತ್ಸವವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಸಂಡಿನ ವ ಎಲ್ಲ ಪಟ್ಟಿಯು ಉತಾರು ಸಹಿತ ಹಣವನ್ನು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಮಾರ್ಫತು ತಾಲೂಕಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಭೆಯು ಹಕೀಕತು ಮಾತ್ರ ಕಾನಡಾ ಡಿ॥ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿತು.

ಹಳಿಯಾಳ— ಚಳಿಯು ಕಡಿಮೆ ಚಳಿಜ್ವರದಿಂದ ಜನರ ಪೀಡಿತರಾಗಿ ಔಷಧ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ

ಅವರ ಡೇ ' ಸಮಾರಂಭವು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯಿತು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಯನವಾದನ ಕೇಳಲು ನಾಡು ಜನ ಸಮೂಹವು ಎಲ್ಲೋ ನೆರೆದಿತ್ತು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಲ ಕಲವು ಊರಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತಿವೆ ಪ್ಲೇಗಿನ ಭಿತಿಯಿಂದ ಜನರು ಚಿಂತಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ

ಅಂಕೋಲಾ— ಗಿಬ್ಬ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲ **ಹೆಡ್ಮಾಸ್ತರ** ಮಿ॥ ವ್ಹಿ ಪಿ ಪ್ರಭು ಬಿ ಎ ಇವರಲ್ಲಿ ದಸರಿನ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕರದಕ್ಕೆ ಫಟಾಕಿಗಳಿಂದ ಆಗಿದ್ದ ಬೆಂಕಿಯ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮೂವರು ಹುಡುಗರು ಸಿಕ್ಕಿ ಅವರ ಪೈಕಿ ಅವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಪುರ್‍ತ್ರ್ಯಾನ ಹುಡುಗರು ವೈಕುಂಠವಾಸಿಗಳಾದ ಅಸಹ್ಯ ದುಃಖಕರ ವಾರ್ತೆಯ ಬಂದಿರುವದು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ಪತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಡಾಕ್ಟರ ರಘುನಾಥ ಪ್ರಭೂರು ಬಹಳ ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟು ಆ ಕಾಯಿಲೆಯಲ್ಲಿರುವರು ದೇವರೇ ಅವರನ್ನು ಕಾಯಬೇಕು

ಕಾರವಾರ— ಅವರ ಡೇ ' ಫಂಡಿನ ನಿಮಿತ್ಯ ಇಲ್ಲಿಯ ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮಿತ್ರಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಾ ೮-೯ ನೇ ದಿವಸ ' ದೊಂಡಜೀ ವಾಘ ' ಮತ್ತು ' ಬಾಪುರಾವ ಗೋಖಲೆ ' ಇವರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಎಂಬ ನಾಟಕಗಳನ್ನಾಡಿದರು ಮಿತ್ರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಶಾವತಾರದ ಆಟವು ಕೂಡಾ ಸದರೀ ಫಂಡಿನ ನಿಮಿತ್ಯ ಆಯಿತು ಅವರ ಡೇ ' ಫಂಡಿನ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನವು ೧೦೦೦ ಅಜಮಾಸ ಆದೀತು

ದೇವಗಡಕ್ಕೆ ತಾನು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಪೂರ್ವ ತಯಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ತಾ ತಾರೀಕ ೧೧ ನೇ ದಿವಸ ೨ ಆಗಬೋಟಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದವು.

ಹ್ಯಾಸ್ಕೂಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಕ್ಷ ೧ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಕ್ಷ ೧ ಹೀಗ ೨ ಪಕ್ಷಗಳು ಮಾಡಿ ತಾ ೧೪ ೧೫ ನೇ ದಿವಸ ಕ್ರಿಕೆಟ್ಟ ಮೆಚ್ಚ ವಾಯಿತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಕ್ಷವು ಜಯ ಹೊಂದಿತು ಶಿಷ್ಯರ ಕಡೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇನ್ನೇನ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವರು ? ಶಿಷ್ಯಾದಿಚ್ಛೇತ್ ಪರಾಜಯ ಎಂಬಂತೆ ಪರಾಜಯ ಹೊಂದಿದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಜಯ ಹೊಂದಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪಕ್ಷವನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆವು

ಯುದ್ಧವಾರ್ತೆಯು.

ಪೂರ್ವ ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ರಶಿಯನರು ಜರ್ಮನರ ಕೂಡ ಸಂಧಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಕುರಿತು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡಿಸಿ ತಾ ೧೭ನೇ ಡಿಸೆಂಬರದಿಂದ ೨೮ನೇ ವರೆಗೆ ಯುದ್ಧ ತಹಕೂಬು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷವು ಸಂಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷವು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಅವರವರೊಳಗೆ ಯಾದವಿಯು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಕೆಡಟ ಎಂಬುವರು ನಿರೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸಭೆಯು ನೆರೆದು ಕೊಳಲು ಇಲ್ಲದ ತಹಕೂಬು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ಕ್ರಿಶ್ಚನ, ಮಹಮ್ಮದಿ ಮತ್ತು ಯಹುದಿ, ಈ ತ್ರಿವರ್ಗದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಜರುಸಲೆಮ ಶಹರವು ಜನರಲ ಎಲನ್‌ಬಿ ಇವರಿಂದ ಹಸ್ತಗತ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು

ವರ್ತಮಾನಸಾರ.

ಪೂರ್ವ ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಗಳೂ ದುಕಾನುಗಳೂ ಉಪ್ಪಿನ ಮತ್ತು ವಸ್ತ್ರದ ಬಹಳತುಟ್ಟಿ ಧಾರಣೆಯ ಸಂಬಂಧ ಲೂಟಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವು ಬಡ ಕಾಕಲೋಕರ ಗುಂಪುಗಳು ಟೋಗ್ರಾ, ಚೆಸೂರ ರಂಗಪೂರ ಮತ್ತು ನೊಖಾಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕಾನಗಳನ್ನು ಲೂಟ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಟಿಪ್ಪೆರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಂಟು ಮಾರ್ಕೇಟುಗಳನ್ನು ಸಹ ಲೂಟ ಮಾಡಿದವರು. ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ ಸಬ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರನಿಗೆ ಜಖಮು ಆಗಿ ಒಬ್ಬ ದಂಗೆಗಾರನು ಗುಂಡುಹಾಕಿ ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟನು. ಮಿಲಿಟರಿ ಮತ್ತು ಹತ್ಯಾರಬಂದ ಪೋಲೀಸರು ನೋಖಾಲ್ಲಿಯ ಪೇಟೆಗಳನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವರು.

ಭಾರತ ಮಂತ್ರಿ ಮಿ. ಮೊಂಟೆಗ್ಯು ದೊರೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಯಿಸರಾಯರು ಪರಿವಾರ ಸಹಿತ ಕಲಕತ್ತೆಯ ಸಂದರ್ಶನಗಳ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಕಳೆದ ದಶಂಬರ ೧೩ನೇಗೆ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೊರಟರು. ಅವರ ಮದ್ರಾಸಿನ ಆಗಮನಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಜನರು ೨ ದಿವಸ ಬಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ನೆರೆಯಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಅವರ ಒದಗಿಸಿ ಅವರ ಭಾವಚಿತ್ರಕ್ಕಾದರೂ ಸ್ವಾಗತವಾಡಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಮರವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ವಿಚಾರ ನಡಿಸಿರುವರು

☞ ಟಿ ಜಿ ಮಕಾಸಲೇ ಎಂಡ ಸನ್ಸ ಇವರ

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ.

ಇದರ ಒಂದೇ ಮಾತ್ರೆಯಿಂದ ತಲೆಶೂಲೆ ಸಂಧಿವಾತ ಸ್ನಾಯುಗಳ ನೆಗಡಿ, ನರಗಳ ಸೆಡತ, ಕೆಮ್ಮು, ಜ್ವರ ಕಾಲೆರಾ, ಬೇಗು, ಬಾಳಂತೀರೋಗ ಪ್ಲೇಗ ಹೊಟ್ಟೆಶೂಲ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣೋನ್ಮುಖರಾದ ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನವಜೀವನ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ ಈ ಅರ್ಕವು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ, ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಕ ರಾಮಬಾಣ ಉಪಾಯವದೆ ಬಾಟ್ಲ ೩. ೧॥ ರೂ ಟಪಾಲ ಹಾಸಲು ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ. ಒಂದೇಸರ್ತಿ ೧೨ ಬಾಟ್ಲಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ೩ ರೂ ಕಮಿಶನ್ ಹೊರತು ಅಂಚೇವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ.

ದದ್ರುಕೃಷ್ಣ ಜಾಲೀಮಬಾಮ— ಇದರಿಂದ ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೊಸ, ಹಳೇ ಗಜಕರ್ಣ ಮತ್ತು ಇಸಬು ರೋಗಗಳ ಹುಳಗಳು, ಉರಿ, ಜಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮೂಲವಾಗುವವು ಬಾ ೩. ೧೨ ಆಣೆ. ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ೩ ಬಾಟ್ಲಿ ವರೆಗೆ ೪ ಆಣೆ ಬೇರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಪತ್ತೆ —

ಸಂಜೀವನಾರ್ಕ ಆಫಿಸ ಕು... ಮುಂಬಯಿ

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

ಜನಾರ್ದನ ದತ್ತಾತ್ರಯ ಸಾಸೆ,

ಬುಧವಾರ, ನಂ. ೩೩೪, ಪುಣೆ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಖುದ್ದ ಅಥವಾ ಪತ್ರಮುಖಾಂತರ

ಫೊಂಡಕೆ ಇಸರ ಕಜ್ಜಿ, ಗಜಕರ್ಣ, ಇಸಬು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ಮುಲಾಮು ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ... ೧ ವ ... ಒರಡೆ ೧ಕ್ಕೆ ೮ ೪ ವ ೭ ... (ಟಪಾಲು) ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ಆಣೆ ೧ ಘರಕಿಗೆ ೧ಕ್ಕೆ ... ಇತರ ಮಾಲುಗಳ ಕ್ಯಾಟಲಾಗಿಗೆ ... ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಮಿಶನ ಕೊಡಲಾಗುವದು ಇಂಗ್ಲೀಷ ಯಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರಿ

ಫೊಂಡಕೆ ಬ್ರದರ್ಸ, ಮುಂಬಯಿ, ನಂ ೪

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ತೈಲ.

ತಲೆನೋವು, ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ಅರ್ಧ ತಲೆನೋವು, ತಲೆಪ್ಪರಿ, ಕಣ್ಣುಪ್ಪರಿ, ಕಿವಿಯಿಂದ ಕೀವು ಸೋರುವದು, ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುವದು, ಹಲ್ಲುನೋವು ಕಿವುಡುತನ, ಕಣ್ಣು ನೋವು ಅಪಸ್ಮಾರ ಸಿದ್ಧೆಬಾರವಿರುವದು, ನೆನಪು ಶಕ್ತಿ ಕುಂದಿ ಹೋಗುವದು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಗುಣವಾಗುತ್ತದೆ ಉದುರುವ ಕೂದಲನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಗಿಡ್ಡಗಿರುವ ಕೂದಲನ್ನು ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಕೂದಲಿಗೆ ... ವರ್ಣವನ್ನೂ ... ನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಅಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಕೂದಲನ್ನು ... ಕೂದಲು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸಕೂದಲನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ... ಉಪಯೋಗಿಸಿದವರೆಲ್ಲರ ಹೇಳಿಕೆ ...

ಬೆಲೆ ೪ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1 ಕ್ಕೆ 0 1 0 ಟ ಪ 4 0

, 3 ಕ್ಕೆ 2 0 0 ... 0

೬ ಔಂಸಿನ ಸೀಸೆ 1-6-0 ... 0

ಚಂದನಾಸವ.

... ಗುಣದ ... ಪ್ರವಿ ... ದ್ವಾರದಿಂದ ಕೀವು ಬರುವದು ... ತಾಪವು ಮೇಹ ರೋಗವನ್ನು ಗು... ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 1-8 0 ...

ಬಾಟ್ಲಿ 3ರ ಕ್ರಯ 4-0 0 ... 1 0 0

ನಾರೀಸಖಿ.

ಹೆಂಗಸರು ... ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ... ಆಗಲಿ ... ರಕ್ತ ಸುರಿಯುವದು ... ಸೊಂಟನೋವು ... ಸೀರೆ) ಇದು ... ಶ್ವೇಯದ ... ಗುತ್ತವೆ

ಬಾಟ್ಲಿ 1ರ ಕ್ರಯ 2-0-0 ಟ ಪ 0-4-0

ಚಿನ್ ಚಿನ್ ಬಾಮ.

... ಅವರ ಮೇಲೆ ... ತರದ ನೋವು ... ಚಳಕ, ಫಾಯು ಚೇಳು ಕಡಿತ ತಕ್ಷಣ ಗುಣ ... ಸುಲಭ, ಗುಣ ... ಡಬ್ಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೦-೧-೦, ೧೨ ಡಬ್ಬಿಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ೦-೧೦-೦

ದೊಡ್ಡ ಡಬಿ ೧ಕ್ಕೆ ೬ ಆಣೆ ೧ಕ್ಕೆ ರೂ ೪ ಟ ಖ ಅಲಾಯಿದ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಕೆಟಲಾಗಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ

ವಿಳಾಸ —

ಮನೋಲ್ಲಾಸಿನಿ ಕಂಪನಿ,

(ನಂಬರ 7) ಕಂಕನಾಡಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕಾನಡಾ

Manollasini Co.,

(No. 7) Kankanady, South Canara

ಜೋತಿಷಿ ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟಾ ಶಂಭಟ್ಟಾ,

ಬಾವಿಕಟ್ಟೆ, ಹಂದಿಗೋಣ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳು ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು ವಿಶೇಷ ಮಾಹಿತಿ ಖುದ್ದ ಅಥವಾ ಪತ್ರಮುಖಾಂತರ

ಹುಳದ ಪ್ರೋಮ.

ಇದು ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವಂತಾದಲ್ಲಾ. ರಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ ಯುದ್ಧದ ಮೊದಲು ಇದರ ಮಕ್ತೆಯನ್ನು ಜರ್ಮನ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘದವರು ಪಡಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಯುದ್ಧ ಶುರುವಾದಂದಿನಿಂದ ರಸಿಯಾದೊಳಗಿನ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯು ... ವರ್ಷಿಪಿಕ್ರಿಯ ಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡಕೊಂಡಿರುವ ... ನಾವು ಬಹಳೇ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸದರೀ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರತಸ್ಟೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ತಾಜಾ ... ಮಹಾಲಸ್ನೇ ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಪೂರೈಸುವೆವು ಒಂದಾವರ್ತಿ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಖಾತ್ರಿಯಾದೀತು. ... ತ್ಲ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ರೂ. ೬ ೦-೦ ... ಬೇರೆ ಬೀಳುವದು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ... ಕಮಿಶನ ದೊರೆಯುವದು ಈ ಕುರಿತು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದಿಂದ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಈ ... ಹುಳದ ಪ್ರೋಮ ಮಂಗ್ಳೂರ ... ಮಿಶನ ... ಸಹಾ ಈಗ ... ವು

ಪತ್ತೆಃ—ಬಿ. ಎ. ಪೈ. ಕಂಪನಿ,

ಪೋಸ್ಟ್, ಹೊನ್ನಾವರ.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ | | ಔಷಧಗಳ

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

ಸುವಾಸಿಕ ಹುರುಕಿನ ಔಷಧ

ಮೈಗೆ ... ಹಸಿಕಜ್ಜಿ ಗಜಕರ್ಣ ಇಸಬು ಈ ಭಯಂಕರ ತ್ವಚರೋಗಗಳು ಒಲಬೇಗ ಗುಣವಾಗಿ ಶರೀರವು ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ಸುವಾಸಿಕವಾಗುವದು.

೧ ಚೀಟಿಗೆ ೧ ಆಣೆ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೫ ರೂ

ಜಿ... ಕಣ್ಣುಬೇನೆಗೆ ಔಷಧ ೧ ದುಡ್ಡು.

ಕಣ್ಣ ಕೆಂಪಾಗೋಣ, ಪಿಚ್ಚುಬರೋಣ, ಬಾವು ಇಂಥ ಈ ತಣ್ಣು ರೋಗಗಳು ಮೂರೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಗುಣವಾಗುವವು ಔಷಧವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಯಾವತರದ ಬಾಧೆಯಾಗದೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು ಕೊಡುವದು ೧ ಚೀಟಿಗೆ ಮೂರುಕಾಸು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧ರೂ

ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಆರ್ಯವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಭಸ್ಮ ಗುಗ್ಗುಳ ಗುಟಿಕಾ ವಟಿಕಾ ಇವುಗಳ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರಕುವವು ಅಂತ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಡರ ಆಣೆ ೩ ಕೌಕು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದಾಷಧಿಗಳ ನಾಮಾವಳಿಯ ಬೂಕ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವೆವು

ಸೂಚನಾ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗಿನ ಆರ್ಡರ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಹೊರತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಭರಪೂರ ಕಮಿಶನು

ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವನೌಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ

ಕಿತ್ತೂರು, ಬೆಳಗಾಂವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ.

Printed & Published by Krishnarao Keshav Shenvi, at his Star of Kanara Press, Karwar